

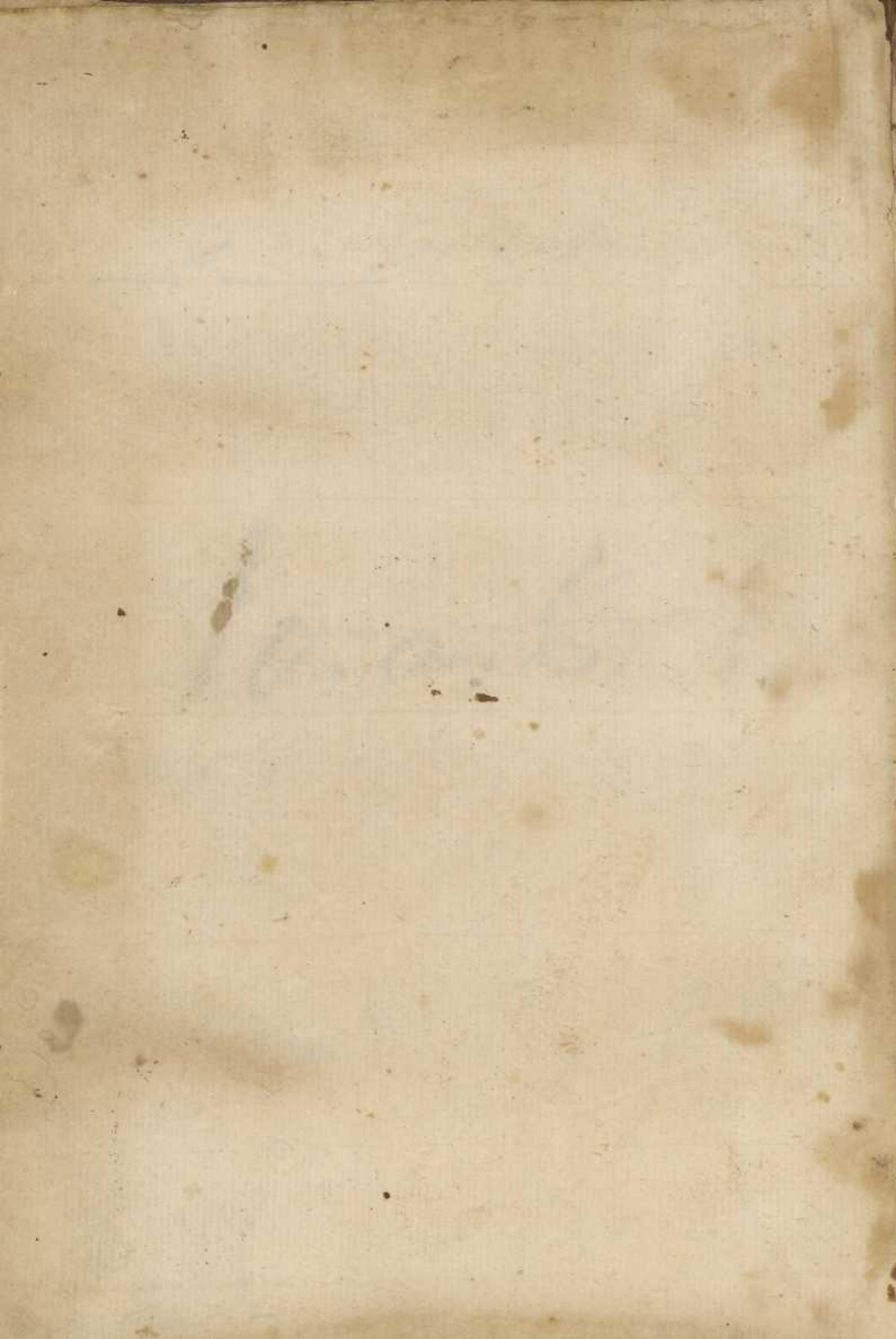
91
La 1^a ed. es de 1473, con y hay otra
(circa 1471) q^l pudiera ser anterior.

~~10. a. 6. 1.~~

Caja

1 B-45

~~8 = 1~~ ~~7 = 4~~ ~~et = 13~~

Medel

• SUMME PISANE SUPPLEMENTUM.

fratris nicolai de ausmo que Refex filin⁹ in e ad audien⁹az
cl. 2. de Reg. ap. 3. colu. 7 et in c. Rodulph⁹ eod. tit. ante pe. co. p.

Non indiget expurgatione.

1111.

Supplementum seu summa que Ma
giſtralia seu Pisanelle vulgariter nuncu
patur (a Nic. de Ausmo seu Ausmo.)

+

2 VME BISANTIS IMPERATORUM

factis in hunc modum ut scilicet in hunc modum
et in hunc modum et in hunc modum et in hunc modum

Non habetis in hunc modum

In nomine domini nostri ihesu xpi amen.
Incipit liber qui dicitur supplementum.
Summe pisane.

a

Q. Moniaz summa que ma

gistrata seu pisanelle vulgariter nuncupa-
tur propter eius compendiositatem apud
confessores cõtus moleuit. Et qz propter
eius abachicas quotationes nummũ in su-
is quotis reperitur corrupta: ac ppter ei^s
breuitatem in plerisq; suis decisionibus
valde dubia: declaracione ⁊ supplecione
indignis: tertio ad eõem simplicituz con-
fessoruz vtilitatem quantum mihi dominus
dederit decreui dictam summaz emenda-
tam ad eõem quotationez reducere: ac ei^s
breuitati q̄ breuitas valuerõ quod visum
fuerit expedire: addẽdo supplerẽ vt ad
ditõ cognoscatur in eius principio ⁊ in
fine ⁊o B littera ex rubro ponetur: dicte
sũme alphabeticũ ordinez sequendo: ⁊ pa-
graphos in marginibus per quotas notã-
do post principũ capitulũ in prefata sũma
cõpoteĩ principuz p. s. p. ⁊. p. p. p. p. p. p. p.
hoc opus supplementũ appellari põt. B.

A Abbas in suo monasterio con-
ferre põt suis subditis
primam tonsurã: duos ordines mi-
nores dummodo sit sacerdos: ⁊ manũ im-
posita sit ei fm morem prescicndoz: cõ de
etia. ⁊ quali. cum ptingat. r. 69. dif. qm̄ vi-
dem. ⁊. Ordines minores sunt ostia-
riatus: psalmistatus: ⁊ lectoratus: exorcista-
tus: acholytat. ⁊ dif. clerus. ⁊ psalmistat.
⁊ lectoratus idẽ sũt: vt põt colligi ex tex.
⁊ glo. dicti c. uz ptingat. Abbas autẽ cõfer-
re põt lectoratus: dict. c. uz ptingat. r. c.
qm̄ consequenter. ostiariatũ q̄ pcedit: ⁊

sic istos duos: cum ad ordines non sit, pce-
dendum p salum: vt cõ de cle. p sal. pmo.
c. vno. B. Hoc etiã põt electus in abba-
tem si episcopus differat euz benedicere: cõ
de supple. ne prela. statum. ⁊. Ibi dẽ
si episcopus tertio cũ humilitate ac deuotõ
ne: sic puenit requisitõ: abbates bñdicere: cõ
foze renuerit: eisdẽ abbatibus licet pro
prios monachos benedicere: ⁊ alia que ad
officiũ huiusmodi perinẽt exercere: do-
nec ipsi episcopi duritiã suaz recogitent: ⁊ et
abbates bñdicere nõ reculent. B. Alie-
nis autẽ pferre non põt: cõ de pnuil. abba-
tes li. 6. ⁊. Ibi dicitur: Nec abbatibus
licitum sit alijs q̄ monasterio suũ suorum
conuersis: ⁊ qui ad illa conuolauerunt: ⁊ in
quos ecclesiasticam ⁊ quasi episcopalem in-
risdictionem obtulerunt primam clericale cõ-
ferre tonsurã: nisi eis id competat ex ple-
no prefate sedis indulto. B.

Abbas ⁊ quibet puenialis prelatum req-
rere debet monachos fugiuos. ⁊. Ad-
det ⁊ electos: vt in. c. ne vagãdi. f. allegato.
B. ⁊ ad claustruz reducere salua ordinis
disciplina: extra de regula ne vagãdi. ⁊.
⁊ incipit: ne religiosi. vide infra apostasia
s. s. 2. B.

Utrum abbas possit licentare subditos
suos ad aliam religionem. Rñ. s. Monal-
dum: põt quidem licentare ad equalẽ
religionem de consensu capituli: aliter nõ:
ad minorem nõ põt: ar. 19. q. 3. sta-
tumus. 12. q. 2. sine exceptione. De artoz
vero religione dic vt j. religio. s. s. pmo.
⁊. Ex ibi dicitur põt colligi q̄ ad arto-
rem põt licentare nisi cederet in grauez
iacurã seu infamã congregatõis vnde
transit. B. ⁊ ad episcopatum quoz si sub-
ditus eligatur: prelatum licentare põt etiã
nõ regitõ conuentus: cõ de elec. si religiosus
in si li. 6. ⁊. Intellege si iam fuerit facta
electio: non autem electioni future: vt i. cle-
si. extra de elec. vbi dicitur: Cum concessa
religiosa a superiore suo licentia: vt electõ
ni vel pnuisioni: siquã de ipso contigerit fie-
ri: suum dare possit assensum: amissionis
vltio viam parerit: nullus eam existerẽ volu-
mus firmitatis. B.

Abbas vnus nõ põt presidere i diuersis
monasterijs: extra de relig. do. c. vii. in fi.

D. El Colegio de Granada

A. Ibi sic dicit. Negs in diuersis monasterijs loci monachi habere presumar. **B.** Vide de hoc. s. religio. pmo. §. 10. **A.** Ex ibi dicitis p3 qd religiosus nō pōt p̄esse pluribus monasterijs seu ecclesijs curā aiarum hūitibus sine auctoritate sedis apostolice. nisi vnū monasterium seu ecclesia depende at ex alio: vel adiuuicē sunt annex. **B.** Abbas in collatione alicuius prioratus non potest aliquod nouum onus imponere. Hoc expresse continebat in quadam decretali extrauaganti Alexandri quartii que licet hodie reuocata sit per proemium Gregorianum libri sexti: hoc tamen est de iure communis: extra vt beneficia ecclesiastica. c. vt nostrum. et de supple. ne prela. quia regulares. in cle. **A.** In hac cle. hoc clare dicitur. **B.**

Utrum abbas possit dare licentiā monacho aliqua retinere. **Rñ.** qd monachus teneat aliquid tanq̄ pprium nullo modo abbas potest de sta. mo. cū ad monasterium. in fi. §. qd teneat quantum ad vsus: ita tñ qd p̄dictas sit monasterij concedere potest: vt ponit Sui. l. glosator. Ray.

Si ep̄s uoluerit monachū instituire in prelatum in ecclesia seculari et abbas noluit obediendum est abbati. 6. q. i. cum p̄tilitate. et §. di. c. pmo. r. 2. Si vtilitas ecclesie exigat cogi debet abbas per suum superiorē: vt in. c. cū pro utilitate. **A.** In hoc. c. de hoc ultimo nil dicitur: §. ex iuris ibi per glo. in p̄rium allegatis: v3. 2. q. 7. cū pastoris. et 16. q. i. q. vere. forte potest miratio huius vltimi dicit. **B.**

Utrum abbas possit prohibere monachis ne consecrantur episcopo vel cōp̄nentiario. **Rñ.** fm Sui. Non potest cum episcopo sit ordinarius omnium subditorum: nisi forte essent excepti: vel huius sit in eorum p̄stitutionibus confirmatis a papa: vel in eorum p̄uilegijs. **A.** Addit glo. Ray. qd nihilominus monachus tenetur abbati suo vel alteri de mandato eius p̄stiteri si peccati p̄cipiat postq̄ confessus fuerit ep̄o vel cōp̄nentiario. S3 in hoc: vt nō dicit in su. con. li. 3. ti. 33. q. 17. dicitur theologi cōiter: quia cōfessione tenet bona fide factam ei qd potuit absoluerē nūq̄ tenetur hō reiterare: nisi vltimo etiaz dicit Tho. in q̄daz q̄one

de quolibet. qd nō pōt aligis auctoritate cuiuscūq̄ hois cōp̄clatā p̄stere. iuz peccatum qd alteri cōfessus est qd a solue. re potuit: qd p̄fessio peccato est qd dā iurale diuino imperio subiaceus non humano. **B.**

A Bbatiſſa statim post confirmatōnem potest conferre ecclesias et beneficia et instituire clericos in ecclesijs ad suū monasterium pertinetibus sicut faciunt alij confirmatōres: de elec. nōsti. et de his q̄ sunt a prela. ea nōstunt. Lon. Ber. et Hosti. **A.** Iura allegata non bene hoc probant: §. bene notat glo. c. in dilecta. et de maio. et obe. et habetur in sum. con. li. 3. ti. 23. q. 1. **B.**

Utrum possit excoicare. **Rñ.** Nec excoicare potest: nec ab excoicatione absolueret de maio. et obe. dilecta. et extra de sen. exco. de monialibus. Sed et adit hoc Sui. dicens: Credo qd possit p̄cipere presbyteris suis qd excoicent vel absoluant moniales delinquentes: et illi tenentur obedire: si tamē hoc habet presbyteri ex p̄missione generali vel speciali diocesani vel pape: vel de antiquo vel approbata consuetudine. **A.** Idē dicitur in sum. con. dicta. q. 1. **B.**

Utrum abbatissa possit aquam benedicere: confessiones audire: sacramentales penitentias imponere. **Rñ.** breuiter nullum actum sacramentalem exercere potest: extra de pe. et re. noua. **A.** Ibi etiā dicit qd nō possunt moniales p̄prias b̄dicere nec p̄dicare publice: sed de benedictōe aque nil dicitur: nisi forte sumatur ex eius ratione. Et in p̄dictis con. Alibicus. **B.**

Utrum possit suspendere vel interdicare. **Rñ.** fm Hosti. Ab officio suspendere non potest: quia hoc quasi clauium est et sub nomine censure ecclesiastice continetur. Sili ter nec interdicare potest: postea tamen fecit dum Inno. si esset consuetudo: a beneficio vero suspendere potest: extra de ma. et obe. dilecta. **A.** Lecti sic dixerit Hostien. tamen glo. in dicto. c. dilecta. dicit qd potest suspendere ab officio et beneficio monachas suas et clericos sue iurisdictioni subiectos secundum qd hic satis innuitur. Hoc etiaz tenet glo. Ray. et qdam alij: vt in sum. con. li. 3. ti. 23. q. 1. Inno. et in dec. c. dilecta. dicit qd abbatissa pōt suspendē clericos suos ab

officio et beneficio et hoc est et ratio: quia ex consuetudine iurisdictione ordinaria habet infra de arbi. dilect. Al. n. e. s. ius coe. C. de arbi. l. vi. hoc ille. Et hoc videtur verum quia ex consuetudine potest abbatissam suspendere ab officio et beneficio per iura pallegata. Et subditur Inno. ubi supra quod ex consuetudine induci non potest ut interdictum de iure ponere possit sicut nec excommunicationem. Sicut hoc ideo dicitur Inno. quia res est magna ponderis.

B.
An possit predicare. R. i. d. e. Nec potest predicare nec publice docere: ut dicitur infra femina. §. i. Al. Ibi ad hoc allegantur iura pro quo etiam facit extra de pe. et remis. noua. B. potest tamen suas subditas exhortari et informare. Item non potest ordinem recipere nec super spiritualibus iudicare: et que dam huiusmodi que feminis prohibent: ut infra femina. §. iij. De electione abbatissae habet infra electio primo. §. ff. Et qui et quibus pro homa glo potest egredi claustrum monialium. vide §. i. monialis. §. iij. Al. Ibi allegat. §. in copuratio principio capituli pro vno. §. s. non sic ponit i. quoratioe qua h. signo cum separati soleat allegari principio capli ab eo. §. B.

A **Abolutio** p. solutio ab excommunicatione sciendum est quod ab omni excommunicatione siue maiori siue minori lata a iure potest excommunicatus absolutus a suo episcopo: nisi conditor canonis sibi reserua uerit: ut extra de sen. exc. nup. §. i. scdo. Potest etiam papa sacerdos absolueret a minori: ut i. dicto. c. nuper. non autem a maiori: ut dicitur i. con fessor. i. §. i. Al. Intellege nisi proprius sacerdos presens ecclesie collegiate: ut abbas archipresbyter et heretici: tales enim potest excommunicare: et similes inferiores quibus hoc habet consuetudo: ut in sum. con. l. iij. ti. 33. q. 50. Et sic possunt a maiori excommunicatione excommunicari: et ab illa absolueret: ut in §. se. B. Al. siua vero iudicis non potest quis absolutus nisi ab excommunicato uel ab eius superiore si ad illum fuerit appellatum. uel si excommunicator negligenter uel malitiose differat absoluti onem: et in alijs casibus in quibus archiepiscopus potest iudicare de subditis suffraganeorum: suo ius: quos habes. §. archiepiscopus. §. iij. Absolueret potest qui ligare seu excommunicare

potest. et dicitur inferior. Fallit hoc in. 7. casibus. primo i. delegato pape quod iobedientie siue siue excommunicare potest: sicut primo ammi absolute non potest extra de offi. dele. queretur. Al. Intellege post ammi. s. a diffinitua inia: ut per ibi per glo. B. Scdo quoniam iudex est excommunicatus maioris excommunicatione: tunc nec excommunicare nec absolute potest. 2. q. 1. audiuim. Scdo si esset excommunicatus minoris excommunicatione: extra de sen. exc. duobus. et de cle. exc. mi. si celebrat. tertio fallit quando per episcopum excommunicat incendiarius: qui postquam fuerit publicatus non absolute nisi a papa: extra de sen. exc. tua. Quarto in clericis qui exhibet hereticis ecclesiasticis sacramenta: quos ordinari officio puare potest sicut non restituit: extra de here. exc. com. Al. in. §. sane. ubi etiam dicitur idem de recipientibus ab hereticis elemosinas aut oblationes seu que tradiderunt eos ecclesiastice sepulture. et quod dictum est de clericis: idem tibi dicitur de regulariis: et subdit quibus etiam hoc infligit: ut eorum privilegia in illa diocesi non seruentur in que tales excessus presumpserint perpetrare. B. Quoniam quoniam per consuetudinem post primam et secundam monitionem fuerit repertus culpa bilis in conferendo beneficia indignis: quod per ipsum clericum suspensus a conferendis beneficijs: qua siua nullus nisi papa uel vnus de principibus patriarchis poterit relaxare: extra de sben. grane. Sexto in degradato: que si episcopus degradatus solus papa restituit: extra de cle. non re. ex tue. Al. ubi non clare hoc dicit. in idem dicit Albricus. B. Septimo si excommunicator non fuerit sacerdos: quia quis possit excommunicare et etiam absolute a siua iudicari: debet tamen dicere absolute uel ostendat se sacerdoti qui ratione clausis ipsum absoluat quantum ad solennem reconciliationem ecclesie. Si enim minoris excommunicationis absolute solutio requirit sacerdotem: ut extra de sen. exc. nuper. multo magis requiritur in maiori. Al. Con. Albricus. B. Hanc questionem vide plenius hic. §. penul.

Abolutio excommunicationis in certis casibus ad solum papam pertinet. primus est de eo qui uerberat clericum. 17. q. 4. si quis suadente. Ibi tamen casus habet multas exceptiones: quas uide infra absolute secundo per totum. secundus est de eo qui incendit uel frangit ecclesiam uel locum religiosum

*Capitulum papae
de iurisdictione*

aut cimiteriuz: qui ante q̄ denūcietur po
test absolui a solo ep̄i copo: postea vero n̄
nisi a papa: extra de sen. ex. cōquesti. Et idē
est de quocūq; alio incendiario si forte ex
cōcetur: et publicetur: extra de sen. ex. ma.
et vide hunc casum. j. excōicatio 4. 3. quā
do papa aliquē nominatim excōicat: quē
solus papa absoluit: et sic etiam solus ab
soluit oēs ei participantes. s. in crimine pp̄i
qđ excōicatus est: extra de sen. ex. signifi
cavit. vel etiam qui ei scienter participat in
dinis: vt qđā dicitur per dicitur. c. significa
uit. Si alij exponunt. s. quando p̄m̄ erat
excōicatus a papa cum participans: vt
qđ dicitur. c. loquat de participans in crimi
ne. A. Veritas est vt ex ipso tex. colligitur
et notat in directoria li. 3. ti. xi. §. 4. qđ denū
c. significavit loquitur de p̄cipites qui scietur
et sponte p̄cipiant excōicatio a papa in offi
cijs diuini. Ideo vt ibi dicitur ad hoc vt ista
excōicatio obineat: oportet qđ p̄cipites
sint clerici. Item qđ in diuini participēt.
Ite qđ illi sint excōicati a papa. Ite qđ p̄cipi
pauo et admisso fiat spōte et scietur sic hoc
totum manifeste colligitur ex tex. dicte de
cretalis. vbi hoc nō. Hosti. et Archi. xi. q.
3. placuit. et Jo. an. extra de co. statum. li. 6.
Lon. Albius. Et intelligitur siue ista par
ticipatio in diuini fiat in ecclesia siue est:
vt in lum. con. li. 3. ti. 33. q. 34. vltra medi
um. B. 4. de falsarie literas papales vt
scietur falsis viētes: extra de fal. dura. Sūt
et alij casus papales p̄ter predictos. In
sexto h̄itur duo. Primum ē de Insecurof
bus cardinalium qui incurrunt multas et
graues penas: vt extra de pe. felias. eo. li.
2. de illis qui occasione siue excōicationis
suspensionis: vel interditi late dant iniuriā
grauandi illos qđ tulerunt vel suos in p̄so
nis vel bonis: vt c̄ de sen. ex. quicūq;. Et
de plenius. j. excōicatio p̄mo. §. 5. h. 21. A.
Don. est. §. 3. s̄m̄ quotationē ei. B. Ite
quicūq; corp̄ altariū deficiat incidit vt de
coqueret p̄ ossib̄ trāsserendis. Docet qua
dam c̄ruaga. Bonifacij octauū: qđ incipit de
testande. In clemētinis li. 5. Primum est si
inglitores hereticorū odio: gra: amore: vel
luero cōtra iusticiā et cōsciam omiserit con
tra quē ep̄iā peccet: et ipsi heresim altariū
iponerēt: aut iponerēt qđ impediant officiu

Item: Religiosi de p̄missis leges et exco. p̄b̄
suū: vt de h̄c̄i. multorum in li. 2. est de ressi
giosis: qui absq; sp̄ali iura pp̄rii sacerdot
solēntarent in fr̄monia: aut ministrarent
facta eucharistie vt extreme vnciois: Suf
ficet tamen inia p̄ochialis etiam si nondū
est sacerdos. A. Lō. gio. in cle. religiosi:
super. h. p̄sbyteri de p̄ui. Sed hoc de
bet intelligi dūmodo sit in. 25. que huc et
et faciat se promoueri infra anūm a cōmū
sione cure sibi facite ad sacerdotiu: als ip̄o
iure p̄uati est beneficiū. vti. c. 13. de elec.
li. 6. nisi ecclesia p̄ochial foret collegiata.
Tūc enī nō p̄uatur ip̄o iure: sed si admo
nims se nō faciat infra p̄dictū t̄ps ordinarī
d̄ p̄uari: c̄ de elec. cū in cūctis. §. inferior
ra. et in. c. statum. e. ti. li. 6. nisi qđ ep̄i et su
periores p̄nt occasione studij scie cūctis cō
ueniens cū aliquib̄ dispensare qđ nō tene
antur p̄moueri ad sacerdotiū nisi p̄ septē
num: dūmodo infra anūm p̄moueat ad
subdiaconatū: et p̄ septēnum infra anūm
ad diaconatū et p̄sbyteratū: als sūt ip̄o
iure p̄uati. P̄doro dicto septēnum durante
ep̄i et superiores debēt sollicitē p̄uidere vt p̄
bonos et sufficientes vicarios ab eis i. h̄i
ecclyis deputandos aiāz cura diligenter ex
erceatur et de seruiat laudabiliter i d̄inis: q
bus de ecclyaz ipsaz p̄uenb̄ necessaria cō
grue m̄strent. e. ti. cū ex eo. li. 6. B. Silr
et inia illi vicarij gert ordinariā curaz
eccle. A. Lon. gio vbi. §. que dicit qđ vt
sufficere inia vicarij gertis curā p̄ modū
dicte decre. cū ex eo. B. Ite sufficit inia
diocefani: vt notat Jo. an. extra de p̄uifi.
religiosi. in cle. A. In directoria li. 3. ti.
2. §. 229. d̄ qđ ad predicta non sufficit inia
ep̄i. B̄lo. vero in dicta cle. religiosi. sup ver
bo p̄sbyteri dicit p̄to post factum a pe
nis excusari illum qui hoc fecit nam dioce
sanus est p̄ochian: s̄ dona. aplice. et p̄s
p̄sbyter. 95. di. olim. et de pecu. cle. c. 2. et fac
qđ scripti de pe. et re. ois. sup verbo p̄po.
et tunc eo fortius qñ vacat p̄ochialis eccle
sia. sed qñ non vacat consulas abstinere: et
ex inia ep̄i vt archiep̄i hoc n̄ fieri: et ab il
lis recepti possunt vt scripti de offio archie
p̄scopt. c. 3. hec ibi: tale consilium vt tene
dum: nisi consuetudo sit in contrarium: qz
optima legū interpretatio est consuetudo. ff. d̄
legi. si de interpretatione: et consuetudo nō

mala p lege hnda ē. dī. i. cōsuetudo. 7. ff. de legi. sed ea. 7. requir lnia spātio hoc est q̄ de personis conferre 7 recipere 7 d sacris fiat specificatio: vt bñ satisfaciā lre dret. fñi glo. super verbo spāli. Cederē tamē q̄ ex quo d sacro sit specificatio: licet si ex primatur nomen p̄chialis cū datur lnia religioſo: vel nomen religioſi cuz daf lnia p̄chitāo cuiet pena: vt ibidē subdit glo. B. Itē filr excoīcatōis sūt religioſi q̄ excoīcatos a canone absoluit in casib⁹ nē concessis: aut absoluerēt a sententijs p̄ statuta p̄uincialia siue ſyno dalia promulgatis. **A.** Glo. in dca. de religioſi super verbo ſententijs dicit. P̄nto q̄ oīm suam includit excoīcatōis: suspēſionis vel interdictionis necessaria fuerit absolutio. Itē sup verbo a canone dicit q̄ hec excoīcatō non obtineret si religioſus absolueret a ſua iudicia. Idēz ēr nō in directoria. li. 3. tit. 2. §. 23. ēr si ſua iudicialiter cēt lata a papa. Itē eo. ti. §. 23. 4. nō. q̄ si religioſus absoluit a peccato p̄pter qd̄ incurrit quia excoīcatōnem vel aliam de p̄dictis sententijs: dū modo nō absoluit ab excoīcatōne ipsa vl̄ ſua non incurrit hanc penam. B. aut absoluerēt a culpa 7 pena: vt i dicto. c. religioſi. 3. est de iuricōtib⁹ ep̄oz: vt d̄ pc. si gs. 4. est de clicitis 7 religioſis inducentib⁹ ad vouendū: iurandū: vel p̄mittendū de eligendo ap̄d eos ſepulurā: vel vt iā electam vterius nō imuet: vt de pe. captiētis. De hoc vide. j. ſepultura. 2. §. 1. **A.** Ibi iſte casus lan⁹ ponit. B. 5. de his q̄ cogunt celebrari in loco interdico: vel ad audienduz vocant excoīcatos vel interdicos: vl̄ p̄hibent eis ne moniti exeat. 7 d̄ illis q̄ mōti nominatim nō exēt: vt de ſen. ex. gr̄ auis. **A.** Ibi dī. Ne igitur excoīctus sic graues excedentū ipunitate trahantur ab alijs in exemplū p̄ſumptores p̄ſatos qui in locis interdico ſuppōſitis quēq̄ de cetero celebrare officia quōlibet cogere: aut qui mō predicto: videlicet p̄ cāpanaz pulsanōez: vel vocē p̄contiam: vt ibi ad officia eadē audiēda aliquos excoīcatos p̄ſertim vel interdici ſua in datos euocare: ſen q̄ excoīcat publicē aut interdici d̄ eccleſijs dū in ipſis miſſarū ſolēnia a celebrantib⁹ moniti vt exeat p̄hibere: necnō 7 excoīcatos

publicē vel interdicos q̄ in ipſis eccleſijs nominatim a celebrantib⁹ vt exēti mōti remanere p̄ſuperiēt excoīcatim⁹. B. Itēz de illis q̄ ferrū: equos: arma: 7 ad ipugnadūm xp̄ianos neceſſaria deſerūt vl̄ tranſmutūt: ſeu galicas aut nauis vēdit: vel in piraticis ſaracenoꝝ nauib⁹ gubernatōne exercent: vel i pendūt cōſiliū vel auxiliū in diſpendiū terre ſc̄: extra de iudets: ita quod r̄mūdā. 7. c. ad liberandum. 7 est caſus p̄pallis per extr̄ auagantē. vt habes iſra ſaracenus. §. 2. **A.** Ibi de hoc lan⁹ dī. Multe alie ſunt excoīcatōnes papales: quas h̄ ob dicitate omittit: cum de his latinis v̄xerim in quodā interrogatio qd̄ cōpilla ut: 7 ēti quadriga. B. Etia. j. vſus clauū. h̄mo. Deſūcto vel amoto ep̄o q̄ excoīcauerat 7 vacante ſede: capitulum ſiue ille ad quem ep̄alus iuridicō tunc p̄inet pōt̄ absolucere a ſua ſue iuris ſue iudictis: ſicut ep̄s poterat: vt in 6. de ma. 7 obe. c. 1. Eodē mō ēt iuſſeſor absolucere pōr a ſua quā p̄ſeſſoꝝ iur: ar. xi. q. 3. li. ep̄s. **A.** 2. 7 ibi hoc plene probatur. B.

Si archieps absoluit excoīcatos ab ep̄o i caſu ſc̄o ceſſo. **A.** Ad est regulariter niſi in casib⁹ excepis: de quib⁹. j. archieps. B. Mō v̄z absolucio: qz ē a ſuo iudice: ē de of. or. paſtoꝝal. S3 ſi p̄ appellatōne cā deſerit ad eū poterit absolucere: ita tū q̄ nō niſi vocans p̄tib⁹ 7 cognito de appellatōne: ē de app. romana. li. 6. 7 de ſen. ex. c. venerabilib⁹. **A.** Cō. Albuē 7 est cōſi ſuar: in ſū. cō. li. 3. tit. 33. q. 14. B. Ep̄s ex̄is in aliena diocēſi absolucē n̄ potest in his que regunt cauſe cognōez quia nec ſedere p̄o iurib⁹ potest. q. 9. 2. ep̄m: ſecus ſi nō requirant cāe cognōez: quia hec p̄tinent ad voluntariā iuridictōnem. Idem dico in legato de latere pape extra terminos ſue legationis: ar. ff. de offi. p̄cō. 7. li. 1. 2. 7 ē de offi. le. excoīcatōis. **A.** In dicta. l. 2. ſic dicitur. Omnes p̄cōſules ſtam poſtq̄ v̄bez egreſſi fuerint habeāt iuridictōnem: ſed non contentoz ſz i voluntariā: vt ecce manumittū apud eos poſſunt tam liberi q̄ ſerui 7 adoptiones fieri. Con. predictis. **A.** Ibi dicitur. Et predicta faciunt q̄ licet vt nō. glo. i dicto. c. excoīcatōis. legatus a latere poſtquam egreſſus

est vrbē quousq; in vrbē reuertat possit ab
soluere oēs a snia iniectionis manuuz. hoc
tñ n̄ poterit facē nisi erga hoies sue legatio
nis r̄i terra sue legationis quādo requirit
cāe cognonem. r̄ videt sentire glo. co. c.
excōmunicatio: cū dictos legatos assimi
lat p̄ consiliabus. r̄ facit extra de offi. lega.
c. nouit. r̄ ibi n̄ d̄t. Inno. B. Epi autē ex
pulsū p̄t̄ exercere iurisdictionē in alia dio
cesi. A. P̄t̄ua tñ snia ab ep̄o dioceſis: r̄
si nō obtentā: r̄ ita q̄ subdūi nō expulso
res vel eoz fautores seu p̄sularij vltra du
as dietas a sine sue dioceſis nō trahant: vt
in cle. h̄uis. de qua. j. B. Et sic p̄t̄ absol
uere vt in cle. de foro p̄p̄. h̄uis. A. Ad
uerrendū etiā q̄ q̄libet ep̄s p̄t̄ etiā p̄sentio
sam iurisdictionem in aliena dioceſi exerce
re de p̄sentu dioceſani: vt in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 53. Et idē est etiā in alijs p̄lati: vt n̄ d̄t
Inno. in dicto. c. nouit. de offi. dele. B.
Ep̄s absoluere p̄t̄ a snia lata p̄ suū archi
diaconū: plebanū: vel aliū sub eo iurisdic
tionem habentē: sed nō d̄z sine p̄scia illius
r̄ congrua satisfactione: extra de offi. or. cū
ab ecclesiā. r̄. c. ad rep̄mendā. si n̄ absol
uerit v3. ar. xi. q. i. de p̄sona. Et est r̄o: quia
ep̄s est iudex ordinarius tā laicoz q̄ cleri
coz sui ep̄atus. ar. in auz. de deſe. ci. in p̄n.
A. In hoc cōiter p̄ueniunt doc. vt notat i
sum. con. li. 3. ti. 33. q. 94. Sed vt ibi patet
glo. Ray. dicit h̄c magister parificet sum
p̄licem sacerdotēz cū plebano: n̄ aliud cre
do de p̄resbytero parochiali q̄ nō habz cō
tentioſā iurisdictionē: r̄ q̄ nō p̄luent excōi
care nisi p̄ dānis quoꝝ ignozant actores r̄
credo q̄ ep̄s vel ille q̄ sup̄ hoc gerit vices
eius ip̄o irrequisito satisfactione facta s̄re
si fieri p̄t̄ vel p̄missa cū fieri poterit: p̄t̄
talem excōicātū absoluere. B. Et tādem
est de sententiā interdici. vi. j. interdictum
5. §. primo.

Qui de vno ep̄atu domiciliū trāffert
ad alium p̄t̄ per secundū ep̄m absoluti ab
excōicatione iuris quā incurerat in dioce
si p̄ioris: sicut etiā a peccato ibi p̄missio: vt
ponit Guil. A. Lon. Alibicus. B.

Quando ep̄s cōmittit alicui absolutio
nem de omni excōicatione: nō p̄pter hoc
p̄t̄ absoluere illū excōicātum ab eo cuius
absolutio nō cōmississet in special: s̄one

q̄ excōicatus erat p̄pter damnū illatum
ep̄o vel aliquid huiusmōdi: extra de reg. iu
ris. in generali. li. 6.

Si papa mādāt alicui q̄ alique excōi
cet: nunquid postea p̄t̄ cū absoluere. Di
stingue. Si cōmittit ei cāe cognonē p̄t̄
absoluere: ar. d̄i. inferior. Si vero papa
tam distinetat negotiū r̄ mandet excōica
ri non p̄t̄ absoluere: q̄ nō ē iurisdicō: sed
purū mysterium delegat: extra de offi. del.
q̄si. A. r̄ q̄d̄ ē. c. si. r̄ hec est snia Hosti.
r̄ Hoff. vt in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 89. B.

Papa si salutat aliquē excōicātū vel
participat ei sine scienter siue ignozanter:
non p̄pter hoc ille est absolutus, vt in cle.
si simus. de sen. excō.

Si p̄ papā fuerit cōfirmata aliq̄ excōi
cationis sententiā quā inferior tulit: nūq̄d
inferior p̄t̄ absoluere. Distingue: q̄ si con
firmata est ex certa scientia nullus inferior
p̄t̄ suū pape mādato nisi cēt certū q̄ p̄ falsi
suggestionem fuisse p̄firmato ip̄erata: c̄
de p̄fir. vii. vel inui. c. 2. Si vero simpliciter
p̄firmat. r̄ sine cāe cognonē: tunc inferior
p̄t̄ extra de insti. ex frequētib. A. Hec
fuit sententiā Hosti. r̄ glo. Ray. S3. Hof
dicit. Verius est q̄ ille q̄ tulit sententiā pos
sit ab illa absoluere: per dicitū. c. ex frequē
tib. vt in sum. cō. li. 3. ti. 33. q. 100. sed p̄
mū iustus videtur. B.

Si de facio absoluto aliquē ab excōica
tione de qua nō possū: r̄ postea aduerſum
debeo si possū cū certificare de errore meo:
r̄ p̄sulare q̄ impetret absolutioē: r̄ interz
debeo me h̄re ad illū quā si non absoluisse.
Sui. A. vt in sum. con. li. 3. ti. 33. q. cxi. B.

Absolutio ex causa falsa nō valet p̄m
Inno. r̄ Hosti. quia iudex sic nō intendit
absoluere: v̄p̄t̄ta si absolouendus dicat se
satisfecisse vel iniuriā sibi remissam fuisse:
vel aliquid tale quod non sit veruz. Alias
absolutio siue sit iusta siue iniusta tenet quo
ad ecclesiam militantem: ar. extra de reg.
iuris. omnis res. Item quia iura prom
p̄iora sunt ad absolouendum q̄ ad conde
mnandum. 50. disti. ponderet. A. Me
lius facit. c. v3. sint. de regu. iuris. lib. o. 6.

Et predicto con. Alibicus. B.
Absoluti debet excōicātū q̄ offeri se ad
iustitiā non obstāte si aduerſarius appel

let ne absoluitur: extra de appel. qua fronte. sed et istum casu hēs. j. plenius interdicitur. §. 3. **A.** Ibi de q̄ ante absolutio nem d3 sufficientē cautionē prestare de parando iuri. Et predicta intelligenda sūt: nisi aduersarius dicat cū excōicatum pro manifesta offensā: quo casu terminus octo dierum et datur ad probandū: et si pbauerit si relaxatur sua nisi prius sufficiens h̄stetur emenda vel cōpetens cautio de parēdo iuri si offensa dubia pponatur: vt. j. c. solet. de sen. ex. h. 6. **B.** Qd si excōicatus impetrat sibi absolutiōē sciēte aduersario et si dicitur: nec aliquid perēre: ipse aduersari⁹ nō pōt postea cōqueri: q̄ renūisse v̄: c̄ d̄ sen. et re. tu. **Quis. A.** Con. **Albi. B.**

Etia inuitus q̄ pōt ab excōicatione absoluti: sicut et inuitus excōicari: imo et manēte cōtāctia pōt aliquis discrete excōicationem iuste lata remittere si viderit salutē illius expedire. **Ho. 4. sen. di. is. Idē Albi. A.** Idē d̄ f. i. si. con. h. 3. n. 33. q. 13. et i. q. 13. **B.** Cū de excōicatione dubitatur nūquid d3 absolutio peti. Distigue: quia si quis sup hoc h3 cōscientiā scrupulosa nimis: deponat eā ad cōsilū boni viri: quā si nolit vel nō possit deponere vel habeat de hoc pbabile opinionē: faciat se absoluti ad cautelam: ar. c̄ de sen. ex. inquisitioni **A.** Con. **Albi. B.** Si excōicatus dicit cām excōicationis fuisse dubiā vel nullam siue falsā et petit absolui ad cautelā: absoluetur cū iuratoria cautione: nisi excōicator vel is p quo excōicatio lata est infra octo dies pbauerit de cā: ex. de sen. ex. solet. h. 6. **A.** Ibi nil dicit de iuratoria: s3 de cōpetenti cautione que requirit pignora vel fiduciosores: vel iuramentū quā alia non pūnt prestari: sicut et idonea cautione dicit glo. i. c. **Boardus.** c̄ de solu. Itē in dco c. solet nō d̄ q̄ excōicatus pponat cām dubiā: sed nullā siue iniustā. Et quicq̄ ipbationib⁹ remanet dubia. Et qd ibi ad finē d̄ f. si offensa dubia pponatur: intelligitur nō p ppositionē p̄: sed in examine iudicis p defectū pbationis: vt ibi p glo. et de hoc dicitur est in additōe. §. 14. **B.**

Excōicator cognosens errorem sue excōicationis debet reuocare siue absoluere non obstante appellatiōe aduersarij: sed

si de errore dubitat: pōt absoluere recepta cautione q̄ iuri pareat. **A.** Immo d3 absoluere recepta sufficienti cautione: vt in c. fac. de quo infra. **B.** Sed caueat iudex ne errorem fingat in predictum alterius partis: extra de sen. ex. fac. **Ligat⁹** pluribus sententijs vel vna ex diuersis causis si vult vere absolui d̄bet exprimere omnem sententiā et causam: et sic vna absolutio sufficit ad plures excōicationes tollendas: aliter nō teneret absolutio: q̄ per subreptionem obtrita esset: extra de sen. ex. officij.

Atum non sacerdos absoluere possit excōicatum. **quideo** duple est absolutio. **Una** p̄tens ad forū p̄tiosū: et ista pōt cōmitti etia3 non sacerdoti: q̄ potius est iurisdictionis q̄ ordinis. **Alia** ē p̄tens ad forū p̄niale: et hec cum pertineat ad ordinem sacerdotalem nō potest committi nisi sacerdos sicut nec absolutio a peccato: hec **Suil. A.** Con. **Albi. B.** In articulo mortis potest absolui excōicatus a simplici sacerdote: ar. de pe. di. l. quoniam penitet extra de sen. ex. non dubium. et de sepul. prochiano. Sed si non fuerit absolutus: si tñ apparuerit in eo signa contritionis poterit absolui post mortē ab illo. i. qui cum sanus poterat absoluere: c̄ de sen. ex. a nob. 2. et valet talis absolutio secundū **Suil.** vel sepeliatur in loco sacro: vel vt sepultus nō exhumeretur: sed vt oritur et celebratur pro eo. Et vide. j. absolutio. §. 5. vl. **A.** Articulus mortis intelligitur non solū d̄ periculo mortis propter infirmitatē: sed etiam si sit in periculo quocūq̄ vicino mortis: puta si timeat hostem vel predonem vel crudelitatem hominis potentis aut odiū spāle alicuius: vel si nauigaturus sit per loca periculosa: vel loca insidiosa transiurus secundū **Imo.** et **Hosti.** et in sum. con. h. 3. n. 33. q. 36. addens **Ho. q̄** idem est si sit obfessus vel obsideat in loco vbi frequenter machine faciuntur et baliste. **Caueat** tamen absolvens q̄ non nimis laxat habenas in hoc casu: alioquin sub hoc periculo possent fere omnes absolui. Et in articulo mortis ē simplex sacerdos potest absoluere ab omni peccato et excōicatione: dicto. c. prochiano de sepul. nisi specialiter aliud sit statutum: vt in excōmunicationibus pro-

cessus curie: de quibus in dicto interroga-
torio. Item qñ pot est copia haberi: nõ dõ
se simplex sacerdos de casib' reservatis et
hoc articulo introumittere fm Anno. 2 i di-
cra. q. 36. ad fi. 3. Et hoc casu 2 in simili inui-
get absoluens excoicato q' impedimento
cessare seculi repñtet a quo fuerat absolu-
tus mandatus eius humiliter super hoc re-
cepurus. extra de sen. ex. ca nõscatur. 2 nõ
ta. i. d. q. 36. in prin. B.

A Bsolutio u. s. percipienti- um clericos.

Insciens man' violẽtas in clericũ vel re-
ligiosũ debent absolui per papam tantũ.
17. q. 4. si quis suadente. possunt etiã absol-
ui per legatos q' de latere pape missi sũt. et
de sen. ex. ad eminentiã. 2 de of. leg. q' tran-
sitionẽ. etiã si sunt extra terminos sue le-
gationis dũmodo sunt in via. 2 et si tales ex-
coicati aliãde ueniat. et de of. le. excoicatis.
A. Ibi nõd' hoc glo. 2 intellige hoc fm ea q'
dicta sũt 3. i. ad ditionẽ. absoluo p. 5. B.
Legati nõ q' non mittũtur de latere et ter-
minos neminẽ tale pñt absoluerẽ dũ sunt
infra terminos pñt absoluerẽ nisi excoicẽs de
pũcia sibi cõmissa nõ aliãde accedẽtes.
Alij nõ legati locales q' ex pũctio ecclesie
sue. hñt legationẽ: vt archiepiscopus cãtu a
rien. 2 similes hoc nõ possũt: vt in dicto c.
excoicatis. Et si vis scire qui sunt legati de
latere: vide. j. legatus. §. primo. Sunt
casus fm hosti. in quibus insciens man'
in clericos extra sedẽ apostolicã absolui po-
test. Dũm' in articulo mori. 17. q. 4. si qs
suadente. Tñ in ungdũ et ei q' si euaserit se-
dẽ aplice se pñtet. vel ei q' possit eũ absolue-
re madata ei' super hoc receptur'. et d' se.
ex. a nob. 2. A. Ad ill' fac. e. ti. c. quod d'
his. B. Et idẽ i casib' sequẽtib' remoto
s. impedimẽto pñt q' pueros: vt et de sen.
ex. de cetero. i. fi. r. c. ea nõscit. in fi. A In
his. c. nõ d' d' pueros d' e. ti. c. gũs. r. c.
fi. 2 vt ibi p' intelligit de puero ipubẽ. i. mi-
noze. 14. annoz. B. Et si cessate impedi-
mẽto nõ sepñtat incidit i candẽ nĩtam. et
de sen. ex. eos. li. 6. Et vide. j. absoluo. 4. §. p-
mo. 2 casus ẽ qñ qs h' inimicitias capita-
les vs alias iustas excusaciones pp' qd nõ
põit sed i aplice pñtare. et de sen. ex. de ceto.
A. In hoc. c. nõ d' de iusta excusacione seu

impedimẽto in genere: s' d' eo. ti. e. qd de
his. 2 de hoc intelligit qd sequit. B. De
ista excusacione stabit arbitrio boni viri. ff.
de h. ob. annu. §. cũ ita. 2 et de vo. q' super
his. A. Hoc. c. paz facti: sed meli' facit
offi. dele. c. de causis. Et idẽz notatur d' hoc
arbitrio boni viri. in sum. con. li. 3. ti. 33. q.
36. B. 3º in hostiario qui pñtetur officij
clericum non grauitur leuit: extra de sen. ex.
si vero. 4º in officiali qui arcendo turbam
non pñtetur ex proposito: s' non sine aliq'
li culpa clericũ percussit: vt nota. in dicto. c.
si vero. 5º si sit mulier. nec distinguit d' virũ
s' debilis an fortis. 6º si sit fener aut ualu
dinarius. 7º si sit membrũ destitutus: ita. s.
q' ad sedem apostolicã accedere non pos-
sit. Tres casus proxime dicti habẽtur et
de sen. ex. mulieres. r. c. ea nõscitur. r. c. gũ-
uis. 8º de infirmo. s. qñ perpetuũ habet in-
firmitatis impedimẽtũ vel etiã tẽporale si
timetur q' accederet morz. et de sen. exco.
quod de his. A. Idẽz etiã videtur: 2 in
firmitas nõ sit perpetua: sicut dicit de alijs
impedimẽtis tẽporalib' eo. ti. c. gũis
2 ideo videtur q' quantitas 2 qualitas infir-
mitatis relinquenda sit arbitrio boni viri
cuz sit indeterminata. et de offi. dele. d. ca-
sus 2 pñte dicitur est. B. 9º in paupere
quez oportet mendicare: vt in dicto. c. qd
de his. A. Ibi ista paupertas non est de-
terminata ad mendicantẽ: 2 ideo videt q'
arbitrio boni viri relinquenda sit: vt pro-
xime patuit. 2 si regularis uerberat regu-
larem. extra de sen. ex. monachi. r. c. cum il-
lorum. 2 etiã si percussisset secularẽ: et de
sen. ex. religioso. li. 6. A. Intelligit de se-
culari clerico: vt patet in dicto. c. religioso.
B. 2 de hoc habes. j. §. 2. xi. in his q' non
sunt sui iuris: sicut filij familias 2 serui: ex-
tra de sen. ex. mulieres. A. Con. Albuic'
Et videtur eõis sententia doc. licet aliqui
dixerint q' h'c casus sit solum intelligẽdus
de seruis: vt patet in sum. cõ. li. 3. ti. 33. q. 36.
S'z videt p'ma ratio: q' cũ lex nõ distinguat
nec nos distinguẽ debem' vt. l. 3. ff. de off.
pñt. 2 q' benigni' leges interpretande sũt. ff.
de le. l. benignus. B. 12º in his q' sũt no-
biles 2 magne potẽtiet: sic dicitur q' la-
bozem eundem non sustinerent. Adicamen
esset prius romanus pontifex consulẽdus

vt nota. in dicto. c. mulieres. **A.** Ibi hoc
clare habetur. **B.** 13^m in ipubere. extra d
sen. ex. c. pmo. Et hoc etiā si post pubertatē
postulat se absolutū: vt in. c. 14^m de clericis
qui cōiter viuunt: sub vno lectu dormiūt
et in eadem domo vescuunt: extra de vi. 7
ho. de. quoniam. quod cōiter exponit qñ
simul viuunt in aliquo eodē collegio. **A.**
Con. Tribicus: et ad hoc ibi facit dictuz. c.
quoniam. **B.** 15^m in monialibus: extra de
sen. ex. de monialibus. **A.** Ista absol
uit episcopus: vt ibi patet. **B.** 16^m in ho
spitalarijs sancti Jo. hierosolymitan. c. d
sen. ex. canonica. **A.** Ista absoluū p̄tor
uus si ē sacerdos nisi excessus difficil fue
rit et enormis: vt ibi. **B.** 17^m in his q clerici
et nō enormē sed modicā et leuē inuiriā
irrogarūt. c. de sen. ex. peruenit. q̄ quidez
dece. non continet dispensationē: vt qdaz
dixerūt: sed potius continet ius cōe: quod
hodie satis inuirt: c. de sen. ex. religioso.
li. 6. **A.** Con. Tribicus. et est cōis senten
tia: vt potest colligi ex notaz in sum. cō. dī
cta. q. 36. **A.** Hunc quedā ad declaratō
nez circa predictos casus dicem⁹. Circa p̄
mū ergo casus. s. de periculo mori: nō q̄ i
telligitur non solū p̄pter infirmitatē: sed et
si sit in quocūq̄ periculo mori vicino: pu
ta si timeat hostē vel predonez vel crudeli
tatem potētis aut odiuz speciale alicuius:
vel si nauig. tur⁹ sit: vel p̄ loca istidiosa trá
situr⁹. ff. de dona. causa mor. l. 5. r. 4. Idē
ponit **Hosli** et addit q̄ idē est si sit obsess⁹
vel obsideat vbi iaciūtur machine vel balis
te. **A.** De hoc dictū est s. absolo primo
ad si. **B.** Circa 3^m et 4^m casū. s. de hostia
rio et officiali nō q̄ sit talis nō casu fortuito:
s. ex deliberatione percussissz clericuz gra
uiter a papa debet absolut. c. de sen. ex. si
vero. Quid si cleric⁹ armatus venit ad
bellū vel facit insultum: et is p̄tra quem ve
nit ipsuz capit. **Rūdeo** fm **Inno.** si hoc sa
ciar sciēt ex cōdicatus est: s. ad papaz non
mittitur. si nō hoc sit ad defensionē nō ē ex
cōdicatus. dum tñ cessante causa defensionis
ipsuz libere abire permittat: vt **Hosli** dī
cit. **A.** Con. **Alba.** Et dicitur idē i sum.
con. li. 3. ti. 33. q. 36. et allegat **Inno.** in. c. si
70. p. c. de sen. ex. S3 cerie. **Inno.** ibi
nō videtur illud ad qd allegant dicere: sed

solū q̄ qñ q̄ vsus est moderata mitia: nō
incidit in excōicationē: al sic. **B.** Si etiā
officialis talem capiat auctoritate propria
qualr non poterat cōpesci ab iniuria alie
rius non est excōicatus: imo meretur. 23. q.
3. fortitudo. cū se. Et hoc dico si p̄lat⁹ su
us non suū ibi q̄ hoc faciat: et ipse cū p̄la
to: **Hosli** p̄tōi restituar: alto qñ s. vt c. d. sē.
ex. vt. fame. s. laici. **A.** Con. **Alba.** **B.**
De muliere dubitat si in uirauerit vt oc
ciderit clericuz: an sit mittenda ad curiam
Rūdeo fm **Suil.** In potestate episcopi ē
mittere vel non: quia nō distinguitur circa
eas inter atrocē et nō atrocē iniuriā. Et **Hos**
dit. Credo in q̄ expedit ad h⁹ mulierē mit
ti ad curiā si est for is et si atrocitas magna
est: et nō sit alteri p̄iudiciū de eius missio
ne. **Mulier** ho incendiaria sacri loci: vel
falsificans literas pape: vt ibidem **Suil.**
dicit mittenda est ad curiam: quia non in
ueniuntur iura parcere mulieribus in hac
parte: et forte est causa: q̄ non cōmittuntur
h⁹ crimina nisi per excoguatam malitiaz:
sed manus insecro multotiens sit ex subit
o impetu. **A.** Con. **Albicus.** et idem
ponitur in sum. con. dicta. q. 36. **B.**

De regularibus nota q̄ si excessus suisz
difficilis et enormis: vt si ad mutilationem
membra vel effusionem sanguinis sit p̄cel
sum p̄ abiolutione ad sedē applicā sūt mite
di. c. d. sē. ex. cū illoz. vide. j. absolo. 3. s. p.

De filiis familias et suo intelligēdū ē q̄
nō debent mitti qñ hoc esset in p̄iudiciū
p̄is vel dñi nisi fuisset tam enormis excess
sus q̄ p̄pter vitandū scādālū ad sedē apli
cā cēnt mittendi. c. de sen. ex. relati. **A.**
Ibi dicitur q̄ serui sunt mittendi nisi hoc
fecerint in fraude dñoz vt subtrahāt se ab
obsequio eoz: aut ipsi dñi p̄pter hoc suū
culpa graue dānū incurrūt: tunc in viroq̄
casu nō mittunt cū nimis sint a sede apli
ca remouēz in recōpensationē laborū que
in linere sustinerēt alia eis satisfactio mī
gatur. **Pro** qñ ho et enormi sēp mittunt
B. Et intelligēdū est de seruis q. s. i. s. i. s.
uiliis p̄ditionis: nō de famulis seruicū.
Sed de suis familias intelligit **Inno.** si sit
impuberes. al si sint adulti: licet sint in pa
tria potestate mittendi sunt ad curiā: quia
hoc sui iuris sunt quia possunt ire quo

polit. **A.** De hoc dēz ē s. i. x. xl. **B.**

De ipuberib⁹ dēz ē q^o si nō sūt doli capaces nō incidērunt in excoicaciones. Si autē sunt doli capaces tunc incidūt si aīo in iurandi aut v^o iudicandi percussit. Sed t^o postq^o veniūt ad pubertatē vt l. 15°. vel. 16° anno. si adhuc tales sunt q^o sine pericō ad sedē apostolicā ire nō possunt ppter imbecillitatē corpōis vel defectū discretiōis: ab epō possunt absolui recepto iuramēto q^o i pcedimēto sublato sepñtabant. vt nō. extra de sen. ex. c. fi. **A.** Lon. **A.** l. b. i. t^o fuit dictū glo. **Rap.** vt in sū. con. l. 3°. ti. 33. q. 36. **x. 14.** Doli autē capax dicit. 7. ānoꝝ aut supra vt nōt glo. in c. pmo. extra de deliens puerorū. Juramentū autē pueri ppter defectū discretiōis nō est precise necessariū: sed arbitrio epī vel alterius absoluentis cōmuni vtrū expediat iuramentū prestare vel non vt nō. in sum. con. co. ti. q. 104. **B.**

De iniuria vero enozimī. s. que dicat terminatiā fuit per quādā decre. Inno. q^o si extranagantē que incipit perfectis. Sed q^o illa decre. vacat p^o penum sexti pōt dicit fm q^o habetur. j. enozimīa. §. 2. **A.** Dicitur q^o ibi: q^o enozimī seu grauis iniuria dicit si ad mutilatiōnē mēbrū: vel effusiōnē sanguinis sit pcessū aut epō aut abbatē fuerit iniuria irrogata. extra de sen. ex. cū illorū. vbi dicit glo. q^o nō intelligit de qualibz parua sanguinis effusione: sed q^o hoc putat cōmittendū arbitrio iudicis. Dicit etā enozimī ex alijs varijs circūstantijs: de q^o b^o in insti. de iniū. §. atrox. vbi dicit. Atrox iniuria extimat vel ex facto: veluti siqs ab aliquo vulneratus fuerit: vel fustibus cel^o: vel ex loco: veluti si cū in theatro vel in foro vel in pteorio iniuria facta sit: vel ex persona: veluti si magistratus iniuriam passus fuerit. vel si senatori ab humili persona iniuria facta sit: aut parenti vel patrono: que fiat a liberis: vel libertis. Et secundūz glo. **Rap.** t^o in sum. con. l. 3°. ti. 33. questio. 36. In predictis attenditur etiā circūstantiā temporū. Et idem dicit j. enozimīa forte alicuius notabilis solemnitate. In directori etā l. 3. ti. 4. §. xi. dicit q^o si iniuria facta in foro dicitur enozimī: multo fortius si fiat in ecclesia vel cimiterio vel dormitorio. extra de sen. exco. c. 13. p^o causa. **D.** cuiq^o

in non expressis stabitur iudicis arbitrio: extra de offi. dele. de causis. **B.** In omnibus predictis casibus dicit **Uer.** q^o f3 ab solui requiritur p^o epō q^o si nō pōt haberi potest absolui a proprio sacerdote: extra de sen. ex. nuper in fine. **A.** De hoc etiā s. absolutio p^omo. ad finē. **Hoc** etiā intelligendum est p^oter q^o in regularibus: q^o bus dicitur statim. **B.**

A **B**olutio iū .i. regularium Regularis si percussit regulare eiusdem claustrī ab abbate: vel aliter dicto prelato p^oter pōt absolui. **A.** Aliqui dixerunt q^o solum ab abbate: sed est verius q^o etiam hoc potest fieri ab alijs prelatis diuersis nominibus nominatis: extra de sen. ex. cum illoz. ibi. volentes eozum prelatis. **et.** Et notat in sum. con. l. 3°. ti. 33. q. 43. Idem etiā notat in directoria. l. 3. ti. 4. §. 39. Et fm glo. **Rap.** t^o in sum. con. co. ti. q. 48. inter dictos prelatos computandi sūt priores conuentuales frarum p^odicatoꝝ t^o guardiani frarum mīnoꝝum: t^o omnes priores conuentuales cuiuscūq^o ordinis sunt qui non habent super se maiorē in eodem conuentu. Secus de prioribus t^o t^o vel quatuor regularium q^o p^o volūtatē sui superioris p^oferi cūntur t^o amouentur. In dicta etiā. q. 48. dicitur q^o ad hoc q^o dicit prelatus religiosū possunt ab hac excoicacione absoluerē debent esse sacerdotēs: t^o facit extra de sen. ex. canonica. vbi dicitur q^o fratres facti **Joā.** hierosolymitanī possunt absolui a suo priore sacerdote. **B.** Si vero alterius claustrī tunc per abbatē p^oter p^oterium t^o eius qui passus est iniuriaz absoluetur: extra de sen. ex. cum illoꝝum. p^o mo^o dum qui hic ponitur in hoc eodem §. Si autem percussit clericum secularē absoluetur per episcopū: extra de sen. ex. religio. fo. l. 6. **A.** l. co. casu quo episcopus possit absoluerē secularē clericū si aliū clericū percussisset. vt ibi. **B.** Et hec intelligēda sunt nisi excessus eozum sit difficilis t^o enozimī: vt si ad mutilatiōnē mēbrū: vel ad effusiōnē sanguinis dico ex vulnere sit p^ocessum: vel si in episcopū vel in abbatē sit manus iniecta. **A.** Sanguinis effusio non requiritur ex vulnere: sed qua

literarūq; fiat fm arbitrium iudicis: vt. 5. absolutio. fo. ad fi. B. Eodē quoq; mo po potest absoluti regularis qui ante igres- sum religionis tale aliquid cōmississet: vt in c. tū illoz. q; si regularis nō habet prelatuz qui sit sacerdos: aut si sit defunctus vel ex- cōcatus ad dioecesanū est rēcurrenduz: vt notat Hosti. extra de sen. ex. monachi. Qd intelligenduz est fm Sull. tam de exēptis q; de non exemptis siue sint monasteria vi- rorum vel mulierū. A. Idem nota. i di- rectoria li. 3. tit. 4. §. 43. et in sū. con. dicta. q. 48. B. Quādo duo abbates debent ab- soluere sit sic Abbas percipientis recipiet a percipiente iuramentum et abbas percussī verberabit: que verbera crunt loco satisfac- tionis: q; monachus nō habet vnde satis- faciat et demuz abbas pperit absolut. Cō- gruentius tamē fiet si vnus alteri cōmutat totum: extra de of. or. c. si. hec Hosti. Por- ro predicta omnia de regulari percipiente non sunt extendenda ad falsarios literarū dñi papę: aut alios casus vel sententias de quibus papa absolutionē referuat. hoc. n. religiosus nullo iure concedit sed nec abba- tes siue hī prelati possunt subditos absol- uere si ligati essent per aliquā sententiā latā ab homine siue in generali: siue expresso no- mine. hec Sull. A. Cō. Albi. Et aduer- tendū q; prelati religiosus sacerdos pōt absoluerē subditos suos etiam si se percuss- erint extra claustra seu extra septa dom⁹: vel vbi cūq;. h. Hosti. aliter dixerit. vt nō. in directoria li. 3. tit. 4. q. 42. q; in dicto. c. cūz illoz. §. nos tamen. non fit aliqua disti- ctio. Et possūt dicti prelati absoluerē subdi- tos qui etiā ante ingressū religionis talē ex- cōcacionēz incurrerint nisi excessus fuerit enormis. dicto. §. nos tamen. B.

Religiosus vnus dioecesis si percussit clericum vel religiosū alterius dioecesis: tūc in absolutione requiret dioecesanus percussit sicut nunc de duobus abbatibus dictū est. Hoc tamē hodie nō videt requiri sed a p- prio tpo possunt absoluti: extra de sen. ex. re- ligioso. li. 6. A. Con. Albiensis. B.

Qui dicit se excōcariū propter violētā manus iniectioem fm Ray. non debz re- cipi ad religionē: si tamē recept⁹ fuerit pōt postea absoluti iuxta modū hic dictū. §. p-

mo. Con. Hosti. et Inno. licet qui dī dicit q; recipi pōt: vt addit Sull. A. Idē nō. in sum. con. li. 3. tit. 33. q. 44. et in directoria libro. 3. tit. 4. §. 46. vbi dicitur q; talis non dī recipi: si tamen recipiat tēnerceptio h. male fecerit qui recepit. B. Ceterū antē pōte probationis absoluti possit. d. q; fm Hosti. q; sic. sed conditio ibi intelligit i po- ture si in eadem religiōe perseuerauerit: q; si nō non perseuerauerit reducēdus est in eā dē sententiā ab eo q; absolut. A. Cō. Inno. et Alch. et notat in directoria co. tit. 4. §. 48. vbi etiā subdit q; placet i absoluef debet et inuenerit q; si egrediat religioez si et qui poterat absoluerē representet qd si nō fecerit q; tūc cōmode poterit reuocari ipso iure in eandē sententiā. de sen. ex. eos. li. 6. et in. §. se. subinfer. q; si hoc etiā et nō fuerit inuocari et infra tēpus pbatōis egre- diatur ipso facio reuocari in eandē excō- cationem q; tacte subintelligi debet q; hoc sit sibi inuocatum. ar. dicti. c. eos. B.

A Bsolutio III. iusfaciēdū

Ab sciendum q; absoluti a senten- tentia canonis vel hominis cū nequeunt recurrere ad illum a quo fuerant absoluē- di. ppter periculū mortis vel aliud impē- di mentū: si cessante periculo vel impēdi- mento se non presentant illi a quo debeant absoluti recepturi mandatu; eius et satisfac- tūri vt oportet reuocant in eandē senten- tentiam. A. Hec presentatio debet fieri q; tūc cōmode pōt vt in. c. eos. de quo. §. B. Eodē modo reuocant absoluti a sede apostolica vel eius legatis quibus in- iungitur vt ordinario vel alteri sep̄ntent. p- penitentiā et q; iniurians satisfaciāt: et hoc faciāt q; tūc cōmode poterūt: extra de sen. ex. eos. li. 6. Propter violētā manuū iniectioem in clericuz satisfactio penitentiā fieri solet q; quidē applicabitur mona- sterio si manus iniecta fuerit in monachū vel clericum vel conuersū: ar. i. q. i. nō dī ca. is: et extra de sta. mo. cūz ad monasteriū pmo rīso. Si autē in clericum secularē satis- factio ipsi clerico applicabitur nisi in con- tumeliā ecclesie fuerit pulsatus: nam et tunc ecclesia agere pōt iniuriarū. Insi. de inui. §. q; si vstruēt. Hec Sof. et Hosti. A.

Dicitur. §. scriptum. si eodē seruo. i. quo. §. est usus
q. si usufructus. Et p̄dicta con. Albricus.
Et licet predicto casu satisfactio fiat ecclesie
nihilominus et clericus: q. vterq. p̄t agere
in iurariū et letus in cuius contumelia facta
est lesio: sicut et p̄ iniuria filij agit et pater
et filius. in Insti. de iur. §. panitur. B.

Excoīcatus p̄pter dānum si satisfacere
p̄t non d̄z absoluti nisi satisfaciatur et pec-
cant qui talem absoluiunt: sed t̄i absolutus
est ab excoīcacione fm̄ Sui. Si autē emē-
dam p̄stare nō p̄t debet absoluti recepta
idonea cautio q. satisfaciatur si ad p̄iuguo-
rem fortunā peruenerit. extra de v̄bo. sig.
ex parte p̄mo. et de solu. B. doard. Et hęc
cautio erit pignoratitia vel fideiussoria: qz
dicitur hęc idonea cautio: quam si prestare
non potest saltem prestet iuratoriā. A.
De hoc dictum est. §. absolutio p̄mo. §. 17.
B. Absolutio enim nō est denegāda. 26.
q. 6. si p̄sbyter. A. Lon. p̄dictus Albricus.
B. Talis quoq. ad petitionem ad-
uersarij tenet cedere bonis: vt dicit Sui. et
vide. §. cautio. A. Nec cessat possit ob-
tinere de rigore iuris ciuili: sed in foro cō-
scientie non semp̄: sed iunc qm̄ creditor ecēt
in arda necessitate: mā quādo ē indigēs debi-
tor: et creditor ita sufficiens q. fm̄ deū tene-
retur ei subuenire debito: non tenetur sta-
tūm restituere fm̄ Seo. De quo lat̄i i ma-
teria restitutionū deo dāte dicit. B.

Absolutio v̄. quo ad mo-

potest quis absoluti sub conditōe
puta si satisfecerit: qz taliter absolutus non
est simpliciter absolutus fm̄ Sui. extra d̄ reg.
iuris. actus. li. 6. A. Lon. Albricus. B.

In absolutioe a maiorē excoīcacione
4. obseruanda sunt. Prīmū vt excoīcat̄
iuret prius stare mandatis ecclesie: extra d̄
sen. ex. ex tenore: sed hoc iuramentū nō est
de substantia absolutiois. extra de sen. ex. cū
desideres. vnde et si omittat qd̄ fieri nō d̄z
nō p̄pter hoc minus tenet absolutio. P̄d̄
ro de pueris an iurare debeāt iudicio epi
relinquit. A. Idē d̄ in sui. con. li. 3. ii. 33.
q. 10. 4. Sed hoc videtur intelligendū d̄ pu-
beribus: alius secus. 22. q. 5. pueri. vbi d̄.
Pueri ante. 14. annos non cogantur iura-
re: licet aliqui dixerint q. hoc dicitur de iu-

ramento testi: Sed certe tex. loquitur indi-
stincte. vnde nec nos distinguere d̄bcm̄
de decimis ad augentiā. B. Mulieres
autem indubitanter iurare debent. Scdm̄
vt si excoīcatus sit. p̄ nota in aliquē offe-
sa nō absoluitur nisi prius sufficiens emen-
da prestetur. P̄d̄o occulta vero offensa aut
contumacia sufficit iuratoria cautio vbi
nulle exp̄se petunt: s̄ vbi exp̄se petunt v̄l
satisfactio dāni tenendū ē qd̄ dicitur ē. §. abso-
lutio. 4. §. 2. et 3. Tertū ē vt absoluitur p̄ cū
qui iurē sententiā vel eius superiorē: aut
alium cui cōmiserit cū psalmo et oratione
et verbis: et postea subiungatur: absolui-
no te a tali excoīcacione. extra de sen. ex. a
nobis sc̄do. Quarta vt postmodū excoīca-
tor faciat illi mādata iusta et rōnabilia: al-
posset appellari. extra de pac. c. si. et de ap-
pel. vt debitus. A. Dicitur. c. si. parum fa-
cti. B. De hoc vide. §. in se. §. Et sciendū
q. in predictis non intelligitur absolvens
participare illicite cū excoīcato: sed potius
licite: et in his que ad salutem anime perti-
nent: et sic nullam sententiā incurrit. extra
de sen. ex. cum voluntate. In excoīcacione
vero minorē exprimitur excoīcatus proprio
sacerdoti causam: et sic se faciat absoluti spe-
cialiter ab hac. Et intelligitur p̄prius sacer-
dos parochianus vel diocesanus: vel ille
qui de licentia cor̄p̄ est electus. Nec requiri-
tur iuratoria cautio. vt extra de sen. ex. nu-
per. circa si. A. De absolutioe a maio-
ri excoīcacione latius dicitur in sum.
con. li. 3. ii. 33. q. 103. Et de hac et etiā de ab-
solutioe a peccato late posui in quadriga
litterali libro. 2. ii. 5. §. 9. et 10. et etiam in iter
rogatorio. et. §. v̄sus clausum. 2. ideo hęc trā-
seo. B. Que autem mandata fieri debe-
ant absoluto qui iurauit. Dicendum q. si
erat excoīcatus a canone inuengendū
est ei principaliter q. contra illum canonē
nunq. ventur in incendiario q. nō incedat
et percussori clerici q. non percussor: et simi-
lia. 23. q. vlt. pessimam. A. Melius ex-
tra de senen. ex. ex tenore. B. Aliquan-
do etiam requiritur cautio q. decetero ra-
lia non faciat. extra de senen. excom. gra-
uem. A. Ibi hoc scribitur in statuti-
os p̄ra libertatē ecclesie. B. Simil̄ etiā
quādo habēs ip̄emētā absoluti ab eo q.

als non poffet: in iungendum est vt ꝑ cito poterit se presenter. Vide supra absolutio. 4. §. primo. Sed si apparuerit sententia in iusta nullum mandatum fieri absoluto. extra de senten. excommuni. sac. A. l. c. Albricus. B.

Defunctus hoc modo absoluetur. Si est sepultus in cimiterio non exhumabitur: si alibi exhumabitur: et corpus vel sepulchrum verberabitur vt sit circa viuos vt notatur extra de senten. excommuni. a nobis 2. A. s. in glo. Et intellige hoc quando in defuncto apparuerat signa contritionis et penitentie vt in sūma con. li. 3. ti. 33. q. vi. B. Et ad quid ualeat tal absolutio. vide s. absolutio pmo. §. fi.

A Bsolutio VI scilicet a peccato.

Forma absolutiois in sacramēto penitentie scdm Alb. et Tho. in 3. parte. q. 84. est. Ego absoluo te. A. Expressis illis a quibus fit absolutio als super nuptio absolutio fundatur. B. Sed pmit titur oratio. Misereatur tui etc. ne forte effectus sacramenti impediatur ex parte penitentis. Item postea conuenienter apponitur in nomine patris etc. vt exprimitur qd sacerdos non propria auctoritate absoluit sed quasi minister: et hoc relinquatur arbitrio sacerdotis. Nec etiam requiritur impositio manus: quia hoc sacramentum si ordinatur ad consequendam aliquam excellentiam gratie: sed ad remissionem peccatorum. Magis autem competeret crucis signatio: quia per signum crucis charisti remittuntur peccata: et tamen non est de necessitate sacramenti. De materia absolutiois peccatorum habentur plura. i. confessio et confessio per totum. A. De hac forma absolutiois latius dictum est vbi. s. absolutio. §. i. ad fi. B.

Eceptlatio est qdaz

ria solutio: vt i. Insti. quib' mo. tol. obli. §. i. et habet freri hoc mo. Interrogat debitor creditor acceptus ne hēs Et respondet ille. Acceptum habeo: et sic debitor liberatur. ff. eo. l. i. l. an inuulit. §. acceptum. A. Ibi dicitur qd accepti

latione non tollitur nisi obligatio uerbor. forma autem ponitur in dicto. §. i. sic. Ad ego tibi promisi hēs ne accepti. Et respondet creditor. Ad eo acceptum quod tui. B.

Eceptio personarū

Peccatum acceptiois personarum committitur fm Tho. fa fe. q. 63. quando dicitur aliquid cofertur alicui non habito respectu ad cam. s. vni sit dignus. Et solet queri vtrū pec. et eps dando beneficium bono si pfermitat meliore. qd scdm Tho. in quodam quolibet. Coniungit aliquē esse meliore simpliciter: qui non est melior quantum ad hoc qd pficiatur in ecclesia. Eps autem non tenetur dare meliore simpliciter: meliori quantum ad hoc: vnde si pferat vnus alteri ppter cam que pertinet ad honorem dei: et ad utilitatem ecclesie iste melior est. Si autem causa pferendi ad hoc non pertinet: at erit acceptio personarū que tanto est grauior ꝑto in rebus diuinis committit. Idem Tho. fa fe. q. 63. A. Idē nō. in summa con. lib. 3. ti. 33. q. 263. B.

Et si peccet eps dando beneficium consanguineo. qd fm Tho. in quolibet. Si consanguineus sit eque idoneus potest eps eū pferre: nisi forte ex hoc scandalū oriatur: vel alii qui exinde malū exemplū accipiant: ut quando probabilius timeretur qd alij prelati ex hoc exemplo inducantur ad dandum beneficia suis consanguineis etiam minus dignis als in hoc casu licet satisfacere naturali aiori qd prius charitati nō est. Si uero consanguineus sit minus idoneus: non debet eū pferre postposito meliori duplici ratione primo quia insidialiter agit dispensator: qui negotium domini gerens nō meliorat eū possit. 2. qd hoc vbi ad acceptioem personarū pertinere. Condicio enim consanguinitatis nō est conditio pertinens ad curā ecclesie: que nō obtinetur iure sanguinis: sed diuino munere. Est autē conditio faciens ad negotium dispensatoris pferentialiū bonorum. vñ si eps ex his pvideat suo consanguineo minus idoneo nō est acceptio personarum. Con. idem Tho. fa fe. q. 63. A. Idem etiam notatur in li. con. li. 3. ti. 34. q. 237. B.

Accidia quid est. Respōdeo secundum Tho scda scde. q. 35. Accidia sū Damaſce. ē quedā tristitia aggrauans aium hominis vt nihil ei agere libet. Et ideo accidia imponit quōsdam tedium operandi. Durusmodi autem tristitia quam dogō est mala secundū se quōq; vero fm effectum: fm se quidem si est de eo qd est vere bonum: licet sit apprensus malum: sicut tristitia qd ē de spūali bono. Si vero est de malo potest esse mala fm effectum. s. si sic hominē aggrauet vt ei totalit̄ a bono opere retrahat: et sic est peccatum: non tñ sepe mortale. Nam si in cogitatio peccati sit in sola sensualitate: et non perueniat vsq; ad consensum rōnis: tunc propter imperfectionem acti est peccatum veniale. Quā vero pertingit ad rōem que consentit in horrorem et detestationem boni diuini carne contra spūm precepti est peccatum mortale. **A.** Hoc intellige quā hec tristitia est circa ea que sunt precepti seu necessitatis salutis: vt in sū. con. l. 3. ti. 34. q. 221.

Ecommodatō.

Aide. j. commodatūm.

Ecusare.

Utrūz homo teneatur accusare. **R.** fm Tho. 2° q. 68. Si crimen sit tale qd agat in detrimentūz rei publice teneatur hō ad accusationēz dūmodo possit sufficienter pbare: puta cum peccatūz alicuius agit in multitudinis corruptelā corporalem sine spūalem. Si autē non sit tale quod in multitudinē reducat: vltē si sufficientes pbationē hēc non possit: nō tenet ad accusandūz: quia nullus tenetur ad id quod debito modo perficere nō pot. **A.**

Nec obstat predictis si reuelē secretūm: qz hoc fit propter cōe bonūz qd spūferendū est puato: et id p̄ra bonūz cōe nullūz secretum licet recipere: nec tamē est oio secretū quod per sufficientes testes potest probari **Th.** vbi. s. et in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 190 **B.** Quomodo autem fieri debeat accusatio. Sciendum p̄mo qd debet fieri in scriptis. 2. q. viii. qui crimen. Sed hoc sepe nō est necessariū: puta i leui crimie. ff. de accus. l. leuia. Similit̄ etiā in notorijs. qz in huius

modi hec accusatio: requirit̄ de accus. euidētia. Secus in non notorijs etiāz si manifesta sint. xi. q. 3. eorum. **A.** Notorium dicit̄ qd p̄ se sententiā vel per cōfessionem factam in iure. aut per euidētia rei qd tergiuersatione aliqua celari non possit ex de coh. 3. cle. et mu. c. fi. Manifesta autē dicit̄ ei possunt que alii liquent. **B.** Item dicit̄ accusatio fieri cum inscriptione. i. qd accusator debet se ad penam talionis obligare vt. 2. q. vlt. quisq; 2. q. 3. calūniator: et c. q. non pro bauerit. Excipiuntur quidā casus vt in leui crimie. Sic i crimie apostasie. Sic cum maritus accusat vxorēz de adulterio et in sū. con. Sed sciendūz qd est accusator non scribat̄ ex natura nō accusationis hōi pena calumnie venit. C. de accus. l. vlt. Itēz accusatio debet exprimi viua voce et prefēte accusato. 2. q. vlt. per scripta. **A.** Lō. p̄dicis Albu. et idem nō. in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 189. **B.** Si accusator accipit pecuniā ob accusandūz vel nō accusandūz: crimen cōfessionis cōmissit. et teneat ad restitutionem. sicut habetur. j. cōfessio.

Accusatio reddit̄ vitiosa triplē: vt habet 2. q. 3. per totum. et Tho. tradit scda scde. q. 68. dicens. Accusator aut calūniatur scz falsa crimina imponendo: aut p̄uariatur scilicet adhibendo fraudem in accusatione: et adiuuando aduersaz partem crimina vera fraudulenter abscondendo s̄q bus accusant colludens: cum reo proprias pbationes dissimulādo et falsas accusationes admittendo: aut accusator tergiuersatur: scilicet totalit̄ ab accusatione desistendo. et hoc cum sit inordinate. Contingit enim aliquando desistere ordinatē dupliciter. Uno modo si in ipso accusationis processu cognouerit falsum esse illud de quo accusabat. Alio modo si princeps ad quem pertinet cura boni cōmunis accusationem aboleuerit. **A.** Idē nō in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 121. **B.** Accusatio contra matrimonij. vldē. j. matrimonium. 7. et matrimonium. 8.

Ecusatus. Utrum falso accusatus possit accusantē iniuriā remittere. Respōdeo secundum Tho. scda scde. q. 68. Falso accusans specialit̄ facit iniuriā

accusato. 7 ideo si ipse accusatus innocens fuerit potest iniuriam suam remittere: maxime si ille non calumiose accusauit: sed ex animi leuitate. Si vero accusator ab accusatione retractat propter aliquam collusionem cum aduersario: tunc facit iniuriam reipublice: 7 hoc non potest accusatus remittere: sed hoc ad principem pertinet q. reipublice curam gerit. **A** Idem non in l. i. c. o. l. i. 2. n. 5. q. 192. Sed nec princeps dicit sine iusta causa remittere. Nam inuestit reipublice ne crimina remaneant impunita. ff. ad l. a. q. l. i. l. i. u. l. i. t. u. l. u. l. n. r. 7 extra de sen. exc. o. vi. fame. 7 q. facultas vni inuestit tribuit delinquenti. d. 23. q. 4. est iniusta. **B**

Quomodo accusatus peccat mortaliter ne gando veritatem in iudicio. **R**ideo secunda **Th**o. vbi. s. **A**. Inimo. q. 69. arti. pmo. **B**. Accusatus tenetur iudici veritatem exponere: quia ab eo secundum formam iuris exigit: 7 ideo si profuerit noluerit vel si mendaciter negauerit mortaliter peccat. Si vero iudex exquirat quod non potest secundum ordinem iuris: non tenetur ei accusatus respondere: sed potest per appellacionem vel aliter licite subterfugere: mendacium in dicere non licet. **A**. Idem in l. i. con. l. i. 2. n. 5. q. 193. assignando secundum **Th**o. p. dicitur rationem quod quicumque facti iura debuius iniuste mortaliter peccat. **B**

Non licet accusato calumiose se defendere secundum **Th**o. vbi. s. **A**. l. dicta. q. 69. **B**. Nam in causa criminali iuramentum de calumnia prestandum est. extra de iura. ca. c. iherites. 7 quidem accusato licet se defendere veritate occultando quam profiteri non tenetur: 7 hoc per aliquem puenientem modum puta quod non respondeat. **H**oc. n. non est calumiose se defendere sed prudenter euadere. Non autem licet ei falsum dicere nec etiam veritatem illam tacere quam confiteri tenetur: nec etiam aliquam fraudem vel dolum adhibere quod fraus 7 dolus vim mendacii habent: 7 hoc est calumiose se defendere. **A**. Idem in sum. co. l. i. 2. n. 5. q. 194. vbi etiam dicitur quod tunc iudex requirit veritates secundum ordinem iuris cui procedit infamia sua per aliquo crimine vel apparuerit aliqua indicia: vel etiam cum processit probatio femiplena. **B**.

An liceat accusato appellare. **R**ideo secunda **Th**o. secunda scde. q. 69. **Q**uoniam appellatio

fit ex confidentia iuste cause: quod videlicet accusatus iniuste a iudice grauatur licet appellare. Secus si quis appellat causa afferentem de more ne contra eius sententiam proferat. **I**dem. 2. q. 6. quicumque.

An liceat accusato 7 ad mortem condemnato se defendere vel fugere. **R**ideo secunda **Th**o. vbi. s. Si damnatus fuerit iuste non licet ei se defendere: sed potius competit iudici resistentem impugnare. Si vero iniuste tale iudicium simul est violentie latrocinium: 7 ideo in tali casu licet resistere principibus malis: nisi forte propter scandalum vitandum: cum ex hoc aliqua grauis turbatio timeretur. Accusato autem quicumque fugere licet: quod si non liceat resistere: non tamen tenetur facere id vnde mors sequatur. s. manere in loco vnde ducatur ad mortem. **A**. Sicut etiam si aliquis sit damnatus quod fame mouatur non peccat si sibi cibum occulte ministratum sumat: quia non sumere esset se ipsum occidere secundum **Th**o. ibidem. vt in sum. con. lib. 2. tit. 5. q. 196. **B**.

Ultimo sciendum est quod de quibus criminibus absolutus est accusatus non dicitur accusatio replicari. extra de accu. de his. 23. q. 4. si licet. De materia autem accusationis tangitur. j. inquisitio. §. primo. De accusatione etiam contra matrimonium. j. matrimonium. 7. 7 matrimonium. 8. per totum.

Diuratio. Quomodo liceat adiurare. **R**ideo

secunda **Th**o. secunda secunde. q. 90. Si aliquis per inuocationem diuini nominis: vel per inuocationem cuiuscunque rei sacre alicui homini non sibi subdito adiurando intendat necessitatem agendi aliquid imponere sicut imponit sibi ipsi iurando: talis adiuratio illicita est: quod usurpat in alium potestatem quam non habet: sicut princeps sacerdotum presumpsit dominum nostrum Iesum christum adiurare. **M**atth. 26. Tamen propter aliquam necessitatem superiores tali genere adiurationis possunt inferiores astringere. Si vero quis intendat solummodo per reuerentiam diuini nominis vel alicuius rei sacre aliquid ab alio obtinere absque impositione necessitatis: talis adiuratio licita est respectu quorumlibet. De mones autem possumus adiurando per

virtutem diuini nominis tanquā inimi-
cos expellere ne nobis nocēat ipsialiter v[el]
corp[or]al[iter] s[ed] p[er] p[ro]p[ri]etate[m] nob[is] data[m] a x[rist]o Luc.
10. Ecce dedi vob[is] potestates calcandi sup[er]
serpentes: ⁊ nihil vobis nocēbit. Non in-
licitus est eos adiurare ad aliq[ui]d ab eis ad-
dicendū: vel ēt ab eis obtinendū: q[ui] hoc
pertinet ad aliquas societates cum eis ha-
bendam nisi forte ex ipsū instinctu v[el] reue-
lante d[omi]na aliqui sancti ad aliquos effect[us]
demonū opere vniuersit[er] legitur de bea-
to Jacobo qui per demones fecit Her-
mogenez ad se adducere. Adiuuratio h[oc] ad
irrationabilem creaturaz p[otes]t intelligi du-
pliciter. Uno modo vt adiuuratio referatur
ad ipsam creaturam irrationabilem s[ed] se-
c[un]d[u]m sic vanum esset ipsaz adiurare. Alio m[od]o
vt referatur ad eum a quo ipsa creatura
agitur ⁊ mouetur: ⁊ sic dupliciter adiurat
creatura irrationabilis. Uno quide[m] m[od]o per
modum deprecationis: q[uo]d p[er]tinet ad eos
q[ui] diuina inuocatione miracula faciunt. Alio
m[od]o p[er] modū p[ro]p[ri]etatis aduersus diabolu[m]
q[ui] in nocumēta n[ost]ra vitur irrationabil[is]
creaturis: ⁊ talis est modus adiurandi in
exorcistis per quos demonū p[ro]p[ri]etates excludi-
tur. His igitur modis licet. Sed sic adiu-
rare q[uo]d per hoc demonum impiozet auxili-
um: non h[ab]et. **A.** Idem in l[ib]ro cō. li. 3. u. 34.
q. 246. cum duobus se. **B.**

Adoptio vel arrogatio.

Adoptio est ex-
tranee p[er]sonae in filiu[m] vel nepotē:
vel deiceps assūptio legitima. s. q[ui] p[er] adop-
tionem qui filius non est p[er] filiu[m] h[ab]etur.
A. Nec diffinitio sūt Ray. Tho. Pe. ⁊
Al. vt in sum. con. li. 4. u. 8. q. 2. **B.** Lu-
cius due sunt sp[eci]es. Una d[icitur] arrogatio: ⁊ est
quando ille qui nō habet p[re]m seu etiaz q[ui]
emancipatus est transit cū rebus suis i[n]
potestate arrogantis: ⁊ h[ec] hoc fieri auctori-
tate principis. Alia vero sp[eci]es cōi nomine
i[n] adoptio nūcupatur q[ui] adoptatur qui
est in p[ro]p[ri]etate patris: nec trāsit in p[ro]p[ri]etate adop-
tantis: ⁊ hoc fit imp[er]io magistratus. ff. c.
l. 2. r. l. si pater. **A.** In his, l. nihil d[icitur] q[uo]d
adoptatus non transeat in potestates: sed
d[icitur] ff. c. l. pe. ⁊ seruatur ei tantūmodo suc-
cessio ab intestato in hereditate adoptan-
tis: vt ibi. Operatur etiā hec adoptio in-

pedimentum matrimonii. extra d[icitur] cog. le.
c. vno. ⁊ nullus alius eius v[el] effectus: nisi
forte quis datur in adoptionē auctore p[er] a-
uctorem materno seu paterno quando filius est
emancipatus: dicitur l. pe. Nam tunc tran-
sit in plenam potestatem adoptantis: vt ibi.
B. Quid si quis in domo per se: vel etiam
corā auctore: aliquid recipit i[n] filiu[m] vel filia[m]
nulla est adoptio. C. de p[ro]p[ri]etate l. nō nudis.

Adoptare potest p[ro]familias qui sui
iuris est ⁊ qui generare potest: q[ui]n qui nō
potest generare si hoc est p[ro]pter aliquod
impedimētum naturale non potest adop-
tare. Secus si est p[ro]pter impedimētum
accidēte: vt spado sive glecto castrat[us]. ff.
c. l. 2. **A.** In hac. l. d[icitur] de impedimēto
accidēte. ff. q[ui] spado potest adoptare: s[ed]
de naturali d[icitur] ff. c. l. adoptio. **B.** Item
non potest adoptare minor: a[n]is. 40. nisi
iusta cā interueniente. ff. c. l. si p[er] s. vl.
A. Quia magis liberorū p[ro]creatione stude-
re debet: nisi forte morib[us] aut valitudo in
causa sit: aut iusta cā arrogandi: aut si con-
iunctam sibi p[er]sonā velit adoptare. i. ar-
rogare: vt ex p[re]cedētib[us] patet. Item non
debet quis p[ro]p[ri]etates arrogare: nisi ex
iusta cā: sed nec libertatē alienā: dicto. s. vl.
in quo non d[icitur] nisi de arrogatiōe. Ideo vt
q[ui] minor. 40. a[n]is possit adoptare ⁊ si nō
non arrogare: vt in sum. cō. li. 4. u. 8. q. 5.

B. Item mulier adoptare nō potest nisi
ex rescripto principis in solatium liberorū
amissorum in bello. C. c. l. mulierem. **A.**
Item ponitur in sum. con. dicitur. q. 5. sed
in dicitur. l. mulierem. ⁊ in iuris v[er]bi allega-
tio nisi d[icitur] in bello. **B.** Adoptari auct[or]
quilibet potest tam masculinus q[uam] feminat[us]
dum modo sit in tantis minor: p[re]e adop-
tante q[ui] filius ei[us] naturalis e[ss]e possit. ff. c. l.
adoptio. Adoptatur autem p[re]sens ⁊ vo-
luntarius tantum. ff. c. neg. abiens. **A.**
Item in sum. con. e. u. q. 6. **B.**

Effectus adoptionis est q[uo]d adoptat[us]
per omnia vt filius adoptantis habeatur.
A. Saluo q[uo]d supra dicitur ē de simplici
adoptato. **B.** Ita vt etiam ab intesta-
to succedat. C. eo. l. penul. Item q[ui] si sit ar-
rogatus: tunc filij eius ⁊ nepotes si quos
habet transeunt in potestates arrogantis:
secus si sit solum adoptat[us] vt in p[ri]mo. s.

dictum est. **A.** facti. ff. e. l. si pater. **B.** Itz q̄ arrogator tenetur relinquere arrogato quartā ptem bonozū oīum que habz & hoc iure in testō sine vel testē emācipare. Sed ad optato: nihil tenetur relinq̄re ad optato nisi velit. **Ce. l. i. r. 2. A.** Lex p̄ma nihil facit: sed. 2. r. l. p̄e. **B.** Idem Tho. in 4. dist. 42. Quomōdō aut ad optio impeditur infumōnium vide. j. impedimentū. 7.

A. Dulatio. An sit peccatum. **g.** scdm Tho. scdā s. d. e. q. 15. Si aliquis volēs ad delectationē alteri loqui excedat modum in delectando peccat. Et si quidē hoc factū sola intentione delectandi vocatur placidus secundum p̄m. Si autem hoc faciat intentione alicuius lucri consequendi vocatur blanditor vel adulator. Cōmuniter tamē nomen adulatōis solet attribui omnibus qui supra debetur: in modum virtutis volunt alios verbis vel factis delectare: & sic ē peccatū: & pertinet autē ad adulatōnem laudare aliquem in quibus nō est laudandus: quia forte sunt mala: vel non recta sive non certa bona. Aut etiā si timeri possit q̄ ad inanem gloriā laudatus provocetur. Si quis vero laudare velit propter bonum: puta vt aliquem consolatur: ne in tribulationibus deficiat: vel vt in bono proficiat alijs debitis circumstantijs seruatis: pertinebit hoc ad virtutem. **A.** Idem in sum. con. li. 3. n. 34. q. 258.

B. An sit adulatio sit peccatum mortale. **g.** secundum Tho. vbi supra. Adulatio potest ēē peccatum mortale tripliciter. primo modo ratione materie: sicut cū laudat aliquis peccatum alicuius. Hoc enim contrariatur dilectioni dei cōtra cuius iusticiam homo loquitur: & dilectioni proximi quem in peccato fouet: vnde est peccatum mortale. Scdō modo ratione intentionis: puta cū quis adulatur alicui ad hoc vt fraudulenter ei noceat corporaliter vel spūaliter: & hoc est etiā mortale. Tertio modo per occasionem: sicut cum laus adulatōis sit alteri occasio peccandi etiā p̄ter adulatōis intentionem: & tunc considerandum est virtutem occasio sit data vel accepta: vel qualis rīna sequatur ex hoc. venialis vel mortalis: & scdum hoc ut

dicandum est. Si autē aliquis ex sola auiditate delectandis: vel ad curandum aliquis malum vel consequendū aliquid necessitas alicui adulatus fuerit: non est cōtra charitatem nec mortale sed veniale. **A.** Idē in sum. con. e. ti. q. 261. **B.**

An sit peccatum adulator seu alius volēdo placere hominibus. **g.** secundum Tho. vbi supra. Belle placere propter charitatem nutriendam vt eis spūaliter: q̄a proficere possit laudabile est. l. Cor. 10. Per omnia omnibus placeo. Sed propter inanem gloriam vel propter lucrum: vel etiā in malis est peccatum scdum illud ps. Deus dissipauit ossa eorum qui hominibus placent. Et ad Sal. primo. Si adhuc hominibus placerem chulsi seruus non essem. **A.** Idē in sum. con. e. ti. q. 260. **B.**

An sit dare adulatoribus sit peccatum mortale. **g.** secundum Tho. scdā s. d. e. q. 168. & etiā secundū Bull. Non: nisi appetitus nimis vane glorie hoc causet: sicut Herodes delectabatur quādo laudes sibi dabantur non hominum: sed dei: vel nisi intendat & cupiat illam adulatōnem: de quo dicit in ps. Laudatur peccator: i desiderijs aie sue. Et in Isa. Popule meus q̄ beatum te dicunt & cetera. Nec enim adulatio crimē ē: & tales largitores cōmunicāt eis in crimine. **A.** Idem in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 22. **B.**

Dulterium est alieni uxori violatio. 32 q. 5. Non: me habebis.

Quid faciet mulier que de adulterio suscepit filium vel supposuit sibi alienum patrem: & ita qui non est filius suscepit expensas ab eo qui putatur esse pater: & est causa q̄ illi qui essent alii heredes eius non succedunt. Respondeo secundum Ray. Mulier in penitencia reuelat sacerdoti peritio vel episcopo seu virgō: & tunc predicant inquirant diligenter & caute de conditionibus spurij vel suppositi: & si inuenierit q̄ sit homo spiritualis & timens deum: tunc corā muliere si viderit expedire recepto pri^o sacramento ab ipsa q̄ non calūniōse procedat etiā ab illo q̄ secretum teneat: poterunt releuare sibi & cōsulere q̄ ingredatur religionem vel transferat se ad longinqua

ita q̄ nihil percipiat de bonis putatiū pa-
tris. Et addit hic **Al.** q̄ illa mulier potest
reuelare marito si non timet periculum:
sicut sunt aliqui viri q̄ sustinet sciētes adul-
terium vxorū. aliqui forte qui consentiunt
q̄ non possunt pprios habere filios: et hi
in tali casu tunc mulier potest reuelare marito
et si acceptet absoluta est mulier. **A.** Nisi
respectu eorū qui nihilominus remanent
i dāno sicut possent eē filij veri respectu por-
tionis legitime: vel etiam quicūq̄ alij quo
ad totā hereditatē quando talis filius esset
ex adulterio seu incestu: quia penitus exclu-
ditur a successione. **C.** de incestis nup. auj.
ex cōplexu. et de naturalibus auj. liccat. ita
ut etiā alimēta eis negent ex substantia parē-
tis. dicta auj. ex cōplexu. et c̄ q̄ si. sint legi.
per venerabilē. ad fi. Sed de equitate ca-
nonica alimēta concedunt: extra de eo q̄
dur. in ma. cūz haberet. et ibi glo. **B.** Si
vero illi spurio vel supposito nō potest reue-
lari sine periculo: vel etiā si post reuelatio-
nem non vult acquirere p̄silio: nō intin-
gatur mulieri q̄ de reb⁹ si quas habet vel
i futuro habē poterit satisfacciam viro iuxta
posse dolēs de peccato etiam de eo q̄ nō
potest plene satisfaccere. Et talis satisfaccio fiat
per alium secrete et caute nō reuelādo ipsi
viro personam vxoris: et ita erit i bono sta-
tu: ar. 22. q. 5. hoc videtur. et extra de peni.
officij. Idem **Hosti.** Et tenetur mulier vi-
ro satisfaccere etiam de consumptis ab isto
filio. De hereditate autem tenet heredit⁹
viri ab intestato: vel heredit⁹ scriptis: vel
quibus verisimiliter credit q̄ reliquisset: et
si hoc nescitur det pauperibus. Item dicit
Inno. q̄ si mulier non haberet q̄ restituat
et habet probatōes per quas dicit succēs-
sores releuarent a dāno quod habent: de
bet eas adducere: nisi graue malum esset. p-
uenturū: tunc nō debet facere: q̄ min⁹ ma-
lum est dānum rerum q̄ periculū anima-
rum et corporum. Si vero non habet pro-
batōes sicut. 2. q. 7. pieriq̄. **Dec Ray.**
Hosti. et **Inno.** **A.** Idem in sum. con. li.
ij. ti. 5. q. 23. **B.**

Si nūqd dicitur filius tenet credere mulie-
ri. **Rūdo** scdm **Suil.** Nō tenet credere
mulieri solū: q̄a possit eē muliebri fallacia
et sicana conscientia non credit: excusat⁹ ē

tam de perceptis q̄ de percipiēdis. Si hō
honestas femine et alie circūstantie faciunt
eidem de hoc pbabilem op̄inōne siue con-
scientiam: et vult tutiorem viam eligere: nō
hīl vterius percipiat de perceptis autem
et consumptis q̄ diu bonaz fidem habuit.
Ray. dat consilium ut restituat vel cōpo-
nat. Sed tamen talis ut dicit nō est cogen-
dus: quia possessor erat bone fidei **C.** de rēi
vendi. certum. **Hosti.** quoq̄ et **Al.** et **Suil.**
dicunt q̄ non tenetur de cōsumptis q̄ diu
fuit bone fidei. **A.** Idem in sum. con. di-
cta. q. 23. vbi dicitur scdm **Hosti.** q̄ mulier
tenetur restituere ista consumpta per filij
putatiuum. **B.**

Sed nūquid mulier possit filios de ad-
ulterio susceptos sibi heredes instituere.
Respondeo. **Certe** sic. quia quilibet potest
sibi heredem instituere cum cui non prohibe-
bit reseruata sēp legitima pte libis suis. De
quo vide. j. legitima p̄ totū. **A.** Intellige
hoc nisi p̄uēntio regionis repugnet fm
Abzicū. et in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 26. **Pa-**
ter autē nō potest huiusmōdi filios instituere:
vt supra. §. p̄mo in additione. i. **B.**

Vir hīs legitimis filijs si viuente vxo-
re aliā ducat scientē impedimentus. **A.** Si
eni iustā hēret ignorāte cām legitima so-
ret ples: c̄ q̄ si. sint le. c. peni. **B.** et ea
filios hēat: nūqd tales filij adulterini pos-
sint succedere p̄ri: an vero teneantur resti-
tuere filijs p̄rii matrimonij. **Rūdo** se-
cundū **Suil.** Restituere tenentur totā he-
reditatē filijs p̄rii matrimonij cum fru-
ctibus mala fide consumptis quantūcūq̄
oporteat eos male egere vel medi care. **A.**
De hoc supra absolutio. 4. ad fi. **B.** Nisi
bona fide cōpleta sit legitima p̄scriptio:
maxime si etiā post cōpletam legitima p̄-
scriptionē retinent bonam fidē. tunc entis
nō tenent. **A.** Idē in sum. cō. eo. ti. q. 25.
B. De accusatione adulterij: et quomo-
do adultera possit dimitti: habes. j. matri-
monij. 8. per totū. Quomodo etiam adul-
teriū impediatur matrimonij habes. j. impe-
dimentum. 8. §. 2. Et vtrum liceat vxorem
adulteram occidere ibidem. §. vlti.

Duocatus eē nō potest:
immo exp̄et
se. phibet. p̄mo qdē si sit heretic⁹

vel excoicatus: vel paganus. 4. q. 1. c. pmo. et de heres. excoicatus. pmo et de pe. dis. i. nemo: vel i foro: vbi et hēs q peccat iudex et punit d3 q sciētē admittit tales. Item si monachus vel religiosus. Tales entz peccant aduocādo: nisi p monasterio de mandato prelati. 16. q. 1. monachi extra d postu. ex parte. Item phibetur si sit clericus in sacris ordinibus constitutus: vel etiā in minoribus: d3z tñ sit beneficiarius. Talibus cim phibita est aduocatio coram iudice seculari: nisi in ppuā causa: vel pro ecclesia sua: vel pro coniunctis aut miserabilibus personis extra de postu. clericus. et c. cum sacerdotis. Sed an coram iudice ecclesiastico possint satis videri q sic: ar. in dicto. c. clericus. exceptis episcopis et etiā sacerdotibus quibus videntur simpliciter interdictum nisi vt dictum est in causa propria vel ecclesie: vel pro coniunctis aut miserabilibus personis 14. q. 5. deniq. 88. dis. platum. et expressius in illa de re. cum sacerdotis. Et intelligē dū modo in predictis casibus diuinum officium nos impediatur: ar. dis. 91. clericus. Et nota q quicumqz est beneficiatus in aliqua ecclesia et prestat pro extraneis parrochianis aduocacionis vel procuracionis cōtra eaz debet illo beneficio expositiari: vt in predicto. c. cum sacerdotis. A. **Doc. c. loquitur de clerico.** Sed fm Inno. ibi. Idem ē etiā si sit laicus in ecclesia beneficiatus vt beneficio illo pūeatur: vt in sum. con. li. pmo. it. 5. q. 157. B. Item non debet quis esse iudex vel assessor in causa illa in q vlt esse aduocatus: quia duo officia in eadem causa prohibetur exercere. 4. q. 4. c. 1. et 2. Sunt et alie persone ab aduocacione per canones prohibite: vt surdus. A. .f. qui pe nitus nū audir. ff. de postu. l. 2. B. mutus cecus. A. viroqz oculo pūar. dicta. l. 1. B. furiosus: impubes vsqz ad. 18. ānuz a sena tu motus. A. De remoto a senam nulla videtur fieri mentio: nec in allegacione. J. posita: nec in dicta. l. i. vbi predicta origina liter ponuntur: nec in sum. con. in dicta. q. 157. vbi eadem notantur. B. seruus: femina: et vir passus muliebriz s. contra naturaz. A. Nisi violenter fuisse passus: dicta. l. 1. B. Item damnatus capitali crimine vel calumnia publica iudicij. Item

qui operas suas locauit vt pugnaret i barena cum bestia: hec omnia. 3. q. 7. s. tria.

Utrum clericus beneficiatus in diuersis ecclesijs possit prestare patrocinium cōtra aliam. Rñ. fm Ber. Non videtur q possit. Si tamen est prelatius in vna ecclesia: ē ratione prelationis potest. Et idem dicit Inno. A. .f. in c. si. extra de postu. vbi p dicta dicit Ber. Sed Inno. in hoc discrepat a Ber. qz tenet q clericus etiā nō p larus possit aduocare contra aliam: qa ecclesia non computatur inter extraneos su per verbo dicens: Secus si pro alia ecclesia vbi simile beneficium habuit. B. Ad dēns q si necessario officio fungatur potest ad similitudinem tuozus. ff. de postu. l. puto. et l. vit. A. Non dicit ad similitudinem sed dicit vt tuoz vel prelatius ecclesie exemptando officium necessarium. Et idem videtur facere in eo quod sequit. B. Item et pro prioris ecclesia potest agere contra secundam: ar. extra de iure iur. tuam. et c. intellecto. A. Predicta etiā notatur in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 169. B.

Utrum iudex teneatur dare aduocatus. Rñ. Teneatur quandoqz: vt eis q habere non possunt propter paupertatem: vlt propter potentiam partis aduersę. ff. de offi. p con. l. nec quicqz. §. si. Et quidem si iudex hoc alicui aduocato precipiat: et ille sine cā denegat potest per iudicē perpetuo reuerti ab officio aduocacionis. C. eo. prouidenduz. A. Que est in. C. de postulādo. B. Debet igitur obedire: si tamen competens salarium constituatur: de quo vide j. §. 6. et 7. A. Idem in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 170. Sed quo ad salarium additur fz postu. q si indigens aduocato sit pauper aduocatus gratis aduocet: et a deo expectet remunerationem. B.

Aduocatus qui sciēter defendit causaz iniustam absqz dubio grauiter peccat: vt dicit Tho. 2. 2. q. 71. qz illicitum est cooperari alicui ad malum faciendum siue consulendo: siue adiuvando: siue quahterumqz consentiendo. Ro. pmo. Digni sūt morte non solum qui faciunt. et teneatur etiā ad restitutionem eius damni quod contra iusticiam per eius auxilium altera pars incurrit. Si autem ignorauerit iniustam cōs

card. s. stejapine
et constituo
advocat
accipiētis aliqua p
iura causa nō absol
vat euz sacerdos
donec restituat.

defendat excusatur fm modū quo igno-
ria excusare potest. Si xō in principio cre-
ditur causā iustā esse: et in processu appareat nō
iustā: nō debet ea pderi: vt. l. alterā partē
iuret: vel secreta sue causē alteri parti reuel-
let. Debet etiā causam defendere: vel euz cur-
ius causam agi ad cedendum inducere: sicut
ue ad componendum sine aduersarij dam-
no. Decretia Tho. A. Idē in sum. cō. eo.
ii. q. 171. B. Porro i cā p̄ diu dubia est
dū pōt aduocatus patrocinari fm Bull.

Quis est debitus modus aduocandi.
Rñ. fm. Ray. vt non producat falsa instru-
menta: neq; falsos testes: seu corruptos: neq;
q̄ mētiantur: neq; inducat falsas leges: aut
quascunq; p̄bationes: neq; querat in gra-
uamen alterius partis dilationes nō neces-
sarias. Item q̄ fideliter quantum iusticia
permittit causam foueat nihil de contingē-
tibus omitendo. 3. q. 7. §. si quis autem. et
ar. extra de testi. in iurauit. C. de iudi. l. pro-
perandum. §. illo proculdubio. 4. q. 4. c. p̄
mo. 1. 2. Item non prociaciter vel vociferā-
do: quia ppter hoc impeditur processus. 5.
q. 4. in loco. 3. q. 7. si quis adeo. A. §. est
tibi dicitur: Si quis adeo prociaciter fuerit vt
non ratione: sed probus putet esse certādū
opinionis sue detrimentum patietur. B.
Item dicit Tho. 2. 2. q. 71. q̄ aduocato de-
fendenti causam iustam iurium est prudē-
ter occultare ea quibus impediri posset. p̄-
cessus eius: non autē licet ei vti aliq̄ falsitate.

Utrum aduocatus possit perere salariū.
Rñ fm Ray. Pōt esse salariū: siue ab
initio faciens pactum: siue postea finita cā.
Et attendi debet moderamen salarii scdm
quantitatem cause: laborem aduocacionis
et consuetudinem regionis et scientiam et ho-
nestatem aduocantis. 3. q. 7. §. apud vrbē.
et ar. 12. q. 2. vulturane. et c. concessio. extra de
preben. de multa. h. circa sublimes. 12. di.
61. miramur. Con. Tho. 2. 2. q. 71. Sed ca-
ueat aduocatus ne petat salarium euz gra-
ui damno litigatois. 3. q. 7. §. artemur.
Item q̄ causa incepta et nō finita faciat pa-
ctum cum litigatore quem in propriam re-
cepit fidem: quia pōt esse occasio magni
malī. 3. q. 7. §. preterea non licet. Nam quā-
do videret causam in periculo cogeret cli-
entulum inire pactum et dare salarium ad

libitum. Item nunq̄ licet aduocato paci-
sci de certa parte litis: puta de decima vel
centesima C. de postu. si quis aduocatorū.
Quod si nullum pactum certum fuit de sa-
lario potest aduocatus implorare auxiliū
iudicis pro competenti salario. ff. de vari.
et extra 2. cog. l. 1. §. in honorarijs. A.
Aduertendum q̄ aduocato circa salariū
non licet excedere constitutam summam. l.
centum aureos: secundum leges. ff. d. var.
et extra 2. cog. l. 1. §. sicut. Sed fm Grego.
decimum libras. 20. vt in sum. con. lib. 2. ti.
5. q. 173. vbi etiam supradicta omnia de sa-
lario secundum Ray. et eius glo. et Hosti.
ponuntur. Sed illa constitutio Grego. ho-
die videtur sublata per proemius sexu: vbi
stolluntur omnes priores cōstitutiones po-
tea non confirmate. B.

Utrum aduocatus teneatur gratis presta-
re patrocinium in causa pauperum. Rñ.
fm Tho. 2. 2. q. 71. Idem est dicendū
quod de alijs operibus misericordie dicitur.
Nullus enim sufficit omnibus indige-
ntibus operi misericordie impendere: et iō
sicut Aug. dicit primo de doctrina chri-
stiana. Cum omnibus p̄desse non possis
his potissime consulendum est qui per lo-
corū vel tempoz vel quarūlibet rerū op-
portunitatibus constricatus tibi quasi qua-
dam sorte fungatur. Dicit autē p̄ locoz op-
portunitatibus: q̄ non tenetur homo per
mundum quereere indigētes q̄bus subue-
niat: sed sufficit q̄ eis q̄ sub occurrat mis-
ericordie opus impendat. Addit autē et tem-
porū: q̄ non tenetur homo future neces-
sitati alterius subuenire: s̄ sufficit si in pre-
senti necessitate ei subueniat. Subdit autē et
quarūlibet rerū: q̄ homo sibi contingens
quacūq; necessitate maxime debet curam
impendere. Quibus tñ p̄currentib⁹ restat
vix aliqs tantā necessitate patiatur q̄ non
in p̄mptu appareat quō possit alr ei subue-
niri. Et in tali casu tenet ei op⁹ misericordie
impedire. Si autē appareat quō ei alr sub-
ueniri possit: vel per se vel per aliam perso-
nam magis p̄ueniat: vel maiorem facul-
tatem hūrez non tenetur ex necessitate indi-
genti subuenire: ita q̄ non faciendo peccet
q̄bus si subueniat in tali necessitate lauda-
biliter faciat. Unde aduocatus non.

Dubia casu

tenetur semper cause pauperum patrochil
 tum prestare: s; solū concurruntibus condi
 tionibus predicta. **A.** **I**tem in sum. cō.
 li. 2. ti. 5. q. 174. Et intellige predicta cū hoc
 q; ip; possit pauperi per aliu subueniri: tñ si
 ei non subuenit nullus subuenire potēs ex
 cusaretur. **S6.** di. pasce. **I**deo nullaten^o dz
 aduocatus q; potest prmittere iusticiā pau
 perum deperire: fm Ray. q; dicit: q; aduo
 catus p miserabilibus personis q; propter
 defectu aduocati quez non pñt conducere
 amittunt cas; et grauatur iniuste: tenet ad
 uocare et de sua sciētia elemosynā dare. xi. q.
 3. paup. **Con.** **A.** **H**ost. vi. i. dca. q. 174. **B.**
In qbus casibus et de quibus aduocat^o
 teneatur ad restitutionem. **Rñ.** fm Ray.
Item q; omniu; q; illi contra quos ad
 uocabat ppter ipsius patrochinium iniuste
 amiserunt seu dānificauit fuerunt. **Tñ** si per
 cauillationes suā abstulit aduersario bonā
 causam: vel etiā si ipsuz grauauit petendo
 dilationem superfluaaz: vel allegando falsū
 et d; cōscientiā: vel faciendo cauillosaz posi
 tionē: vel instruendo falsuz testē: aut instruē
 do clientulū de negando futam et similib;
 bus tenetur aduersario ad interesse. **I**tem te
 netur illis qbus prestauit auxilium si ppter
 suā infidelitatē vel negligentiam vel impri
 dentiam amiserit. **Et** hoc quādo iactabat
 se scientē et non erat: ut dicit **Suil.** **A.**
Idem in sum. con. eo. ti. q. 175. vbi etiaz dē
 fm Ray. q; sñr tenetur si extorsit salarium
 vñ non debuit extorquere: vel si vitra q; de
 buit habere extorsit. **B.**

A **S**ffinitas fm Ray. est prox
 mitas personaruz
 ex carnali copula prouentens om
 ni carens parentela. **De** hoc plene dicitur
 infra inter impedimenta matrimonij impe
 ditum. 14. §. 1. //

Lchimia De auro et argen
 to alchimico: vitru
 possit vendi vel emi: vide. j. emptio. §. 7.

Lea De omni ludo alee vide
 j. ludus alee. per totum.

Lienatio rei ecclesie imobi
 lis non valet nisi i
 certis casibus et debita forma fua
 ta. pmo qdem propter debitum vigēs. io.
 q. 2. §. hoc ius. **A.** **Qñ** aliunde solui si po

est: vt ibi. **B.** **I**tem ppter redemptiones
 captiuoz. **I**tem ppter pauperes pascēdos
 tēpore famis. ti. q. 2. auz. et c. gloria. **I**tem
 ppter eccliam edificandā aut ppter cimit
 rium ampliandū. **I**tem vt ematur aliquid
 magis iuste. **Hec** possunt haberi. ti. q. 2. si
 ne exceptione.

Sorma alienandi variatur fm varietate
 ecclesiarum. l. episcopaliū: monasterioz;
 et parochialū. **Colliguntur** tñ omnes for
 me in dicto. c. hoc ius. et c. si quis episcop^o.
 et. ti. q. 2. placuit. **A.** **A**dde et in. c. aliena
 tiones. et c. abbasibus. et c. sine exceptione.
B. **S**; et **Suil.** specificat dicens sic **Ep**
scopus res ad mensas suā pertinentes: vel
 res cathedralis ecclesie non potest aliena
 re sine consensu capituli: et si res sit modica et
 necessitas magna non est necessarius con
 sēsus capituli. ti. q. 2. terrulas. **Nec** abbas
 res monasterij sine consensu episcopi et cō
 uentus sui: nec presbyter parochialis sine
 consensu episcopi sui fm q; dicunt. c. supe
 rius allegata. **Hoc** de rebus imobilibus.
Secus de mobilibus in quaz alienatione
 hi solēntas non requiritur. **A.** **I**dem in
 sum. con. li. primo. ti. 14. q. 17. **B.** **I**ta tñ
 q; nullus prelatu; religiosus potest vēde
 re redditus seu concedere alicui ad vitam:
 vel ad certū tempus nisi necessitas vel vtili
 tas loci exposcat: et de consensu conuentus:
 vel si conuentum non habeat de consensu
 prelati sui: vt in cle. monasteriozum. de re.
 ecclesie non alie. **A.** **I**bi tamen declarā
 do subditur: **Et**rum pmissa ad locatio
 nes: vel etiam reddituum aut fructuz ven
 ditiones ad tempus modicum faciendas
 declarantur non extendi. **B.**

Alienationes rez eccliaz facte a scismatici
 cis vel intrusis non valent: extra de scisma
 tici. c. pmo. ti. q. 2. alienationes. et tenetur
 restituere loca et res et fructus perceptos et
 qui percipi potuissent. **A.** scilicet a iusto
 possessore: vt in. c. gratis. infra allegato.
B. **S**icut et quilibet raptor: et d; resti. spo.
 gratis. **Et** q; inuit talibus alienationib;
 eccōicatus est: j. ex cōicatio pmo. §. 2. i. si.
Si possessio dara fuit ecclesie ea conditio
 ne ne alienetur an aliquo casu alienare pos
 sit: vide. j. conditio. §. 3. **A**lienare quidam
 sua non possunt: j. ludus alee. §. 5.

Con Sangui neq; exortis
 Sicut a fides huj
 et contr

Altare non debet esse ligneus vel terrenum: sed lapideum: de conse. di. i. altaria. Idem Tho. in. 4. di. 13. q. si ad celebrandum missas non habeatur altare consecratum: saltem habeatur tabula parua lapidea consecrata: que dicitur altare viaticum: in quo conceditur episcopis et eorum superioribus in itinere celebrare: et celebrari facere vbi cumque: extra de p. uile. qm. li. 6. Idem conceditur predicatoribus et minoribus: sine tamen preiudicio parochialis ecclesie: extra de p. uil. in his. De consecratione altaris habet j. consecratio 3.

Licitus est presbyteris instruere altaria in ecclesia non consecrata: sed in consecrata non licet nisi de licentia episcopi: ar. di. 68. q. 5. et de conse. di. i. nullus presbyter. Eodem modo sine consensu episcopi non sunt altaria destruenda: ar. de conse. di. i. c. ecclesie. r. c. placuit. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 2. q. 148. In predictis iuribus non videtur probari quod presbyter possit erigere altaria in ecclesia non consecrata: nisi a contrario sensu illius. c. nullus presbyter. Et tenet glo. in d. c. q. 5. B. Qui altari seruit de altari viuere debet. r. q. i. ex his.

Ambitio quid est. Rñ. scdm Tho. 2. 2. q. 131. Ambitio est inordinatus appetitus honoris. Qui quidem potest esse inordinatus tripliciter. primo modo per hoc quod aliquis appetat testimonium de excellentia quam non habet: quod est appetere honorem supra suam proportionem. 2. modo per hoc quod honoris sibi cupit non referre deo in deus. 3. modo per hoc quod appetitus eius in honore ipso consistit non referens honorem ad utilitatem aliorum: propter quod ambitio semper est peccatus. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 2. q. 266. B.

Angaria et perangaria. Hec duo sunt quedam vitutes impense per extortionem supererogatas. Et est angaria seruitus personarum per angaria vero seruitus personarum et rerum: vsque quas facit quis propter sumptum: ut dicit Ray. A. Abacus dicit quod angaria est seruitus personarum et rerum cum quis facit propter sumptum sicut Ray. Hoff. et Host. Item glo. in c. non minus. de iur. ec. dicit

quod angarie dicitur persona la obsequia pro prijs sumptibus prestata. Per angarie vbi persona seruit sumptibus alienis. Sed de hoc non est multum curandum. B.

Appellatio. An liceat per appellatorem iudicium declinare: vide s. accu satus. §. 4. post appellationem sententia excoicationis lata non valet: et si appellas non proficetur: non potest hoc sententia ualeat. Tamen excoicatus nominatus si infra tempus statutum appellationem non proficatur ut dicitur: lapso tempore debet denunciari: et de sen. exco. li. 3. li. 6. A. Ibi dicitur excoicatus nominatus vel specialiter et expresse quod post appellationem legitimam excoicationis sententiam asserit in se latam: si appellationem eandem infra tempus ad ipsam prosequendam ab homine vel a iure statutum non fuerit ut debuit proficere lapso eodem tempore excoicatus publicus nunciari debet. B.

Postasia proprie generalis quod est. Rñ. scdm Ray. Hof. et Host. Est temeritas a statu fidei obire vel religionis recessus. Et dicitur quasi postatio. id est retrograda statio. A. Idem in sum. con. li. primo. ti. 7. q. i. B. Triplex est apostasia. scilicet perfidie quam recedit quis a fide: ut Julianus apostata. De hac habetur. 2. q. 7. non potest. Item in obire: quod transgreditur spontanea voluntate preceptum: ut Adam et Eva: Ben. 3. Similiter et quod sacris canonibus obedire contemnit: de hac. 3. q. 4. alieni. et de materia. et obe. si quis. Item irregularitatis: et hec est duplex. Una que quis recedit a statu clericali. Altera qua quis recedit a statu assumpto religionis. 47. di. quantumlibet. 16. q. i. legi. A. Idem in sum. con. eo in q. 2. B.

Postasia II. Sciendum quod cum apostata a fide sit hereticus et infidelis: ipso iure excoicatus est: extra de here. ad abolendam. Item res tantum confiscantur et ipsi amittunt factionem testam: et nec etiam peracta penitentia in statum pristinum redeunt. C. eo. l. 2. r. 3. A. Melius hoc probatur: eo quod gargaros que est constructio federici: et hodie sic ista que confiscatio ipso iure: extra de hereticis. cum fecundus. li. 6. B. Et debent recipi sicut

hereticis de quibus. 7. hereticus pmo. §. 1. 4. qui incipit. Quasi hereticus re. Ite sunt in fames et repelluntur a dignitatibus et alijs multis: extra de iuricirra. querela. 6. q. 1. i. fames. de conse. di. 1. celebrati. Et illas incipit Die vna. Et idem dicitur in sum. con. eo. ii. q. 3. et q. 4. scdm Ray. B.

Quid de his qui licet interius sum si deles: tñ propter timorem faciunt extertus aliquē actum infidelitatis: puta reuerentiā idol. Rñdeo scdm Ray. Tales licet non sint apostate nec heretici: mortalit peccant quantumcumq fuerit metus: quia secundū Augusti. Sanctus est mori fame q̄ uesci idolatrico 32. q. 4. sicut sanctus. Lō. Tho. scda scde. q. 24. A. Idem in sum. cō. eo. tñ. q. 5. B.

Strum liceat christiano in aliquo casu sumere habitum infidelium. Rñdeo secundū Bulli: post hoc fieri ex rationabili causa sicut et beatus Sebastianus sub clamide militari christi militā gerebat absconditam hoc intelligendum est scdm eundē Bull. nisi est institutum aliquo determinato signum ad cognoscendum professores alii cuius idolatrie: tunc enim non liceret. A. Idem in sum. con. eo. ii. q. 6. B.

Postasia 2°. s. inobediētie

Postasia inobediētie quando q̄s obedire contēnit pcepto dei siue canonū siue prelatorum: et talis infamis efficitur et repellitur a testimonio: et debet excoicari. 3. q. 4. si quis a suo. xi. q. 3. si autem nobis et si perstiterit in contumacia debet crescere et pena: extra vt lite non conte. quoniam frequenter. A. Idem in sum. con. eo. ii. q. 3. scdm Ray. B. Si autē redierit si non fuerit excoicatus recipitur ad pnam si fuerit excoicatus recipitur cū satisfactiōe quam excoicati tenentur facere iniuriam passio: vt dicitur. §. absoluto. 4. §. 3. A. Idem in sum. con. eo. ii. q. 4. B.

Postasia 3°. s. scilicet

dine clericatus. Talis apostata sit multiplex. pmo. s. dimittendo tonsuram coronam vel habitum clericalem. 20. q. 3. c. 1. 2. 3. et extra eo. c. 1. 2. 3. Itē accipiendo uxorem: extra de cle. cōm. ex parte. Itē

conuertendo se ad negocia secularia: cō de vita et ho. cle. ex litteris. et de sen. ex. in audientia. et c. perpendimus. et talis si ē in sacris interim ab accusatione et testimonio tāq̄ infamis repellitur. 3. q. 7. alieni. 3. q. 4. beatus. Item interim ab dignitatē vt ordinem promoueri non potest. 16. q. 1. legi. 50. di. c. vi. Item si admotus se n̄ correxerit est deponendus. 21. q. 4. sine. et c. p̄cipim^o. Itē iterz caret p̄uilegio clericali ita q̄ verberans eū non incidit in canonē. Hoc tamē intelligas si post trīnam admonitionem epi non se correxerit vel feditio nibus vel enormitatibus se immisceret. c. c. 1. et de sen. ex. cum nō ab hoie. B. De trina nonitione non dicitur his capitular sed de senten. ex. in audientia. Et predicta et notantur in sum. cō. e. ii. q. 2. et q. 4. B.

Qui primam tantum tonsuraz accepit vtrum possit eam deserere. Respondeo lz per antiqua iura videtur prohibitum: hoc die deserere potest tā de consuetudine q̄ de iure: cō de coha. cle. 7. mu. c. vlti. A. Ibi de hoc iura videtur prohibita: vnum de cle. conu. li. 6. Et predictis con. Albi. Sed de hoc olim fuerūt opinionones vt in sū con. li. ii. q. 7. Dimittendo nū tonsuram oportet eum ecclesiasticum reliquere beneficiuz: extra de coha. cle. 7. mu. c. Johānes. uel clericales deserere tonsurā vt ibi. B.

Clericus in minoribus perdit p̄uilegiū clericale si transit ad actū p̄ius ordi ni cōtrariū: puta factus est bigamus ul miles aut exercuit seua: puta recepit miserū occidendi: m̄lādū aut aduocādū in cās criminalibus: di. 84. quisq̄. A. Inno. in. c. i. e. de apo. dicit q̄ licet clericus fecerit se nullum dūmodo non exerceat seua p̄t uiuere clericali et p̄uilegijs clericalib^o gaudētū h̄ act^o n̄ sit penit^o. Ius ordinis sicut nec ducē virginē. 32. di. feriat. Et ex dicto Inno. patet q̄ nō sufficit accipere offi cū seua exercētū nisi illud executōi mādē tur. Nec etiā seua exercere p se priuat p̄uilegio clericali nisi hoc fiat ex officio: puta iudicis. vel executoris vel filii §. gl. Ray. vt in sū. cō. dicta. q. 7. ad fi. Et nō p̄t eē qz lz clicus delinquit seua exercēdo: tamē ex hoc regulariter nō subiacet curie seclari cō

de cle. conu. c. vno li. vi. **B.** Itēz per
dit si nullo mō vult viuere clericatū: qđ p
tria pōt parere: primo modo si sic contra
hīc: hīc conuenit & conuenitur sicut laic⁹ va
dit in exercitiis: tallatur & sustinet alia one
ra laicalia: scđo si terno admonitus nolit
ad clericatū redire. tertio si conuenus co
rā ecclesiastico iudice exipit de foro secula
ri: vel aliter in iure confitetur qđ non vult
clericatū viuere. Si vero **ꝑ** xru cū vnica
& virgine nō oio pđit pūlegiū: vide. j. cleri
cus. 2. §. 3. & se. **A.** Ad predicta facit qđ
notat **ꝑ** nno. in dicto. c. i. extra eo. Quod
ꝑ ponitur in sū. con. dicta. q. 7. r. q. 8. ponū
tur oia predicta. **B.**

Cum clerico qui exis in sacris de fa
cto duxit uxorem: si ad clericatū redeat pōt
ep̄s dispensare: eī qui de. vel vo. c. i. r. 2.
A. Ista dispensatio est vt vtatur ordie p̄
us rite suscepto & tē ascendat ad superiores
vt patet in dictis. Et non fit nisi cum bene
contrito: dicto. c. primo. Cū eo uero de cu
sus pnia dubitatur ep̄s nō pōt dispensar
nisi vt vtatur minoribus ordinibus nō au
tem maioribus: nisi transierit ad religioē
dicto. c. 2. et ibi gl. **B.**

Postaia quinto.

.i. a religione & huiusmōi apo
stasia sit per temerariam habitus dimissio
nē cū assūptione secularis vite: non tñ d̄z
iudicari apostata siue fugiuus: etiam si
diu aut ad longinquā vegetur: nisi postq̄
sic viniit qđ animū redeūda se deposuisse o. i
dit. ff. de re militari deserto. §. emanioz.
Tamen per solā temerariā dimissionē ha
bitus excōsatus est: et ne cler. uel mo. ut
periculosa. li. 6. Quod si redierit recipiet i
monasteriū scđm qđ in regula continetur.
Hoc dico si monasteriū regulariter viuat
aliter vt districtius monasteriū cū vstru
ctu rerū quas obtulerat prior monaster. o
que res postea ad primū monasterium re
dibūt. 27. q. i. si qua monacharū. 7. c. si q̄
rapuerit. 16. q. 6. de lapsis. 18. q. i. c. i. Alij
dicūt qđ res simplr erūt secundū monaste
riū. **A.** Prima tenet **ꝑ** Ray. & Ho. in tū.
con. li. i. n. 7. q. 4. vbi etia; predicta ponū
tur de receptione redeūsi: li. i. & p̄ia opio
satis videtur probari in dicto. c. de lapsis.

B. Quod si nullum monasterium vult
eum recipere: dic vt. j. religio primo. §. 9.
A. scilicet qui incipit quid consiliendum.
Et videtur. §. scđm eius computationē. **B.**

Cuius sunt bona que monach⁹ apo
stata acquisiuit. R̄spondeo si abbas noluit
eum recipere vel neglexit eū reuocare: sic
decessit denegabitur monasterio bonoz
repetio: ex quo maliciose denegauit alim
ta: extra de usan. & lan. c. i. 87. distin. c. vi.
Et pertinebūt bona illa ad scđm monaste
rium si ingrediatur aliter ad ep̄iscopum.
Et hoc intelligendum si conuenus totus
deliquit in hoc. Aliter delictum persone n̄
debet redyudare ad dānum ecclesie. 16.
q. 6. ff. ep̄s. Si vero n̄ renuit eū recipere
q̄cqd acquiuit suo mōsterio acquisiuit: sic ser
uus domino. 18. q. 2. abbates. ff. de acqui
re. do. etiam. & eundem casum vide. j. reli
gio primo. §. 8. **A.** .i. qui incipit: quid d̄
his. Et idem ponitur in sum. con. li. i. n. 7.
q. 15. r. 16. **B.** Monachus fugiuus si nō
vult redire uel habitum reassumere debet
capti: & sub graui custodia carcerari: extra
de apo. a nobis. **A.** Idem in sum. con.
co. n. q. 17. fm Hof. & Ho. **B.**

A Qua benedicta

Etum sit sacramentus. Respo
deco scđs **ꝑ** ho. in. 4. distin. 2. non sed est sa
cramentale: quali quedas dispositio ad sa
cramentū. Mō enim ordinatur directe ad
remedium prestandum sed ad remouēdū
prohibēs. Unde datur contra demonum
nequitas & ventalia: & oē quod impedi
re potest et effectum factorū. Et ut dicunt
ꝑ de. & **ꝑ** Al. Remissio ventialium que fit per
aspersionem aque benedictae non fit p̄ mo
dū sacramentū: sed per modum meriti: vñ
vt dictum est non est sacramentum. **A.**
Idē in sum. con. li. 3. n. 24. q. 2. **B.**

Quid cū aqua benedicta appōit n̄ bñ
dicte. **ꝑ** fm **ꝑ** ho. in. 4. di. 2. totum est bñ
dicū. vñ. n. q̄ acquisita ē aq̄ ex benedictō
ne puenit ad aquā additā. Idē dicit **ꝑ** de.
sicut & cōtingit de oleo cōsērato. j. oleum
§. 3. **A.** Idē in sū. con. co. n. q. 3. Intelli
ge si aq̄ benedicta sit maioris quantitat: q̄
duobus concurrentibus p̄ualeat quod
maius est. ff. de sta. ho. l. querit. Sec⁹ si eēt

J
n.

qu. iustitias minoris vel equalis: sicut et de sacramento eucharistie dicitur: dum apponitur vinum non consecratum consecrato. j. eucharistia. 2. ad fi.

B.

Rbiter Cum ab vno de pluribus arbitris vel iudicibus alijs presentibus et mandatis scripta sententia recitatur p inde est ac si ab omnibus esset recitata. Oportet at vt q recitat non viatur verbis singulari numeri sed pluralis dicendo: Hos tales arbitri vel iudices pronunciamus. et nisi i arbitris super electione que debet fieri ab vno vice omnium: extra de sen. et re. lu. cum ab vno. li. 6. de hoc. j. electio. 2. §. 5.

Rchidiaconus

Quod est eius officium. Rñdeo fz Ray. circa officia archidiaconi prepositi vel decani fere quot si ecclesie tot sunt consuetudines: extra de consue. cum olim. in fi. et de exce. prela. ad hec. Si tamen vis scire quid iura dicunt de talibus: vide. 21. di. clerico. r. 25. di. perlecti. et extra de offi. archi. per totum. A. Preceptue. c. pmo. r. 2. Et idem ponitur in sum. con. libro. 3. ti. 27. q. 8.

B.

Rchiepiscopus

Quibus et vbi debet consecrari archieps: vide. j. psecratio pmo. §. pe. et vlti. Archiepiscopus potest compellere subditum (ut suffraganei ad suscipiendas commissiones eius in causis nisi vbi sit consuetudo: extra de fo. compe. romana. libro. 6. et extra de offi. or. pastoralis. Super quo c. dicit Hosti. q. cum archiepiscopo subsit episcopus: quia pinguis ius habet in euz qz in subditum potest archiepiscopus episcopum cogere vt compellat subditum ad suscipiendum. Et si episcopus infra certum tempus sibi assignatū hoc facere neglexit neqz aliquid iustum pretenderit demum potest cogere vtrūqz: ar. ex. de of. or. qto. i. fi. r. c. irrefragabili. §. excessus. Con. Ver. etiam si ab episcopo appellatum fuerit. Et hoc dicit Ver. in dicto. c. pastoralis. Et ides ponitur in sum. con. li. 3. ti. 27. q. 4. Sz q predicta facta: qz qd phibet alii cui vna via ad id alia nō admitti debet: vt in. c. cuz qd. de reg. iu. li. 6. nec allegata iur

ra nullū faciūt: nā loquūtur in correctōe delictorū et nō in cōmissione causaz: iō i nō exceptus sūm: regulē: vs q archieps nullū hz p̄tate in subditū suffraganei sui nisi i expressis dicio. c. pastoralis. iō hoc cān cō sulere archiepo q nō cogeret hz s̄bdito q obed. ret. B. Sz hic sciēdū q iure nouo archiepiscopus causas q p appellatōnes vel alio iure metropolitico deferūtur ad ipsuz nō pōt audire seu cōmittere alibi qz in sua ciuitate vel diocesi: aut in eis in qb̄ appellationum exiit vel cause ipse consistat nisi aliō sibi competat de consuetudine: extra de of. fi. or. vt litigantes. libro. 6.

Archiepiscopus nō habet iurisdictionem in subditos suffraganei sui nisi in quibusdam casibus: q notantur: ex. de of. or. pas. or. ralis. A. i. in gl. B. pmo qd ex cum deuiant in diuini officijs a consuetudine metropolitane ecclesie. r. di. de his. Item quando subditus episcopi delinquit i otoceli archiepiscopi. 6. q. 3. placuit. In hoc enim casu efficitur aliqs de iurisdictione alteri: cuiuslibet. Itē si habet predictū in diocesi sua: ex. de fo. cōpe. c. vi. Et ille etiam casus p̄tinet ad quēcumqz aliu. Item si causa deferatur ad eū per appellatōne: ex. de off. le. c. pmo. et de of. or. duo. Itē euz absolutus ab archiepiscopo nō vult parere epō: ex. de of. or. ad rep̄tendā. A. i. satisfaciendū epō super excoicatione q ab epō fuerat excoicat: nec de excoicationis p̄tati iusticia: sz ab archiepo fuerat absolutus: qz epō eū absolutū nolebat: iō si epō satisfacere contēnit: archieps eū in excoicationē reducit: vt ibi. B. Itē si criminalis cā sit inter episcopū et clericū suū debet deduci ad synodū in qua p̄stet archieps. 6. q. 2. c. p. Itē si clericus habet ciuile causā q ep̄m suū. r. q. i. si clericus. Itē qn̄ ē ep̄s negligēs i eo qd facere debet. A. i. ad curā eccle. r. alar. i. B. xi. q. 3. cū sumus. ex. de sen. ex. per tuas. et de app. q. fronte. Itē qn̄ defuncto epō ecclesia idoneos clericos nō habet. r. q. 2. non liceat. A. Tūc. n. archieps habet curā rerū eccle. vt ibi. B. Itē cū euicōs ē sūaz ep̄i eē iniustā: ex. de ap. sollicitudinē. A. hoc qn̄ a subdito fuerit ad archiepiscopū querelatum sz nō appellatū: tūc. n. rōne euicōe potest archiepiscopus declarare s̄bditū

Iniuste ab epi excoꝛcatus ut ibi. ⁊ poterit
illū absoluerē vel remitterē absoluenđū ab
episcopo: q̄ si negixit ipse absolūtionē im-
pendat: eꝛ de sen. exco. per uas. B. Itē
cuꝫ uisitat̄ pꝛouincia: eꝛ de pꝛescrip. cuꝫ ex
officij. ⁊ de cens. sopue. ⁊ c. nuper. Per so-
am vacatōne ep̄ alia sedis non archieps:
sed capitū supplet uices episcopi: extra d̄
supplen. ne. pla. si episcop⁹. ⁊ c. ecclesie. li. 6.
s̄ 6°. Si mulier si episcop⁹ sit excoꝛcatus: eꝛ.
de supplen. ne. pꝛe. romana. li. 6. Aut capi⁹
a paganis: ut in dicto. c. si episcop⁹. A.
De his casib⁹ latius dicitur in sum. con. li.
3. u. 27. q. 4. S; q; multū nō occurrūt iso-
ro penitentie pꝛolitus dicere non curant.
B. Sed nūq; potest archiepiscopus ec-
clesie cathedrali vacanti dare uisitatōe seu
administratorem. Rñ. Non nisi forte capi-
tulum in tēporalibus ⁊ spiritalibus negli-
genter vel male administraret: tunc emz vo-
cato caplo ⁊ cause sup hoc cognitione pꝛe-
missa uisitatorem seu administratorem po-
test deputare: q̄ quāuis habeat legitimam
administratōne in tēporalibus ⁊ in spiri-
t alibus: tamen illa beneficia que ad solas
collatōnes episcopi peruenit conferre si po-
test: si ab alio q̄ romano pōnifice fuerit de-
putatus: eꝛ de supplē. ne. pla. ecclesie. li. 6.
Archiepiscopus potest suā pꝛouincia vi-
sitare: i; non sine ei⁹ suffraganeis negligētis:
⁊ iterare uisitationem ⁊ pꝛcuratōnes recipere
nō obstante pꝛeuetudine contraria. Et dñ
uisitat̄ potest pꝛeisiones audire suffraganeo-
rum: absoluerē ⁊ penitētiā int̄ingere: ex-
tra de cen. pꝛeuet. li. 6. Sed utrū possit alit
quid recipere: uide j. uisita⁹. §. 2. ⁊ 3. et ibi
plura de eius uisitatione. §. pmo. ⁊ 4°. Ar-
chiepiscopus potest conciliū celebrare re-
quisto p̄mate: di. q2. si quis episcopus va-
cans. i. h. ⁊. q. 3. ⁊ c. 2. ⁊ 3. A. Non uo-
detur. c. i. ⁊ 2. B. Archieps transiēs p̄ q̄
uis loca sue pꝛuinete pōt facere an̄ se cruceꝫ
portari: bñ dicere populo i pōnicalib⁹ cele-
brare ⁊ h. A. In. c. j. allato nil aliū pl⁹
p̄tinetur nisi q̄ diuina officia pꝛiuatim vel
publice ibidem potest audire: ⁊ q̄ ea pōt fa-
cere in sua pꝛiua celebrari sine pōnicalib⁹
in locis etiam exēptis. B. Sili⁹ ⁊ eꝫ eꝛ i
locis exēptis sue dioce. vi in cle. archiepo.
de pꝛu. A. Decretū debet sine pꝛeuidicio ⁊

molestia vl̄ quēdie exēptoz fieri: ut ibi. B.

A Rra suū subarratio Arre dicitur
sive annulus pecunie hinc
alic res dare sponſe: quarum datio
subarratio uocatur: p̄cipue qñ sit per annu-
li inſiſſionem q̄ uulgo desponsatio dicitur.
Et si qd̄ fiant hęc inter spōſū ⁊ sponſa: nō
dico contrahunt sponſalia s; pꝛesumunt p
matrimonio nisi p̄betur contrariuz: vel et̄
cōtraria consuetudo vel repugnaret etas:
ut nō. eꝛ de depon. ipu. tue. Si uero fiant
a parentibus tūc sola sponſalia cōtrahunt
ut ibi d̄. A. In glo. ubi hęc ponitur. Et
nō dicit glo. pꝛabūtur s; pꝛesumuntur spō-
ſalia. Et idem d̄ in sum. con. li. 4. u. l. q. 2.
ubi hęc silr notatur. B. Et hoc intellige
per moduz quo sponſalia a parentib⁹ h̄t
possunt: uide j. impedimētū. i3. §. si. Ar-
re sponſalicio nō secuto matrimonio h̄bet
restitui hoc modo: Si matrimoniu nō fue-
rit secutu absq; alien⁹ culpa: ut p̄p̄ter super-
ueniētē mozem vel religionis ingressum
⁊ h̄t: restitui debent arre simpliciter. Si ho
nō fuerit secutu p̄p̄ter culpam dantis p̄dit
arras. si p̄p̄ter culpam recipientis restituet
eas in duplum. C. de spō. l. arras. ⁊. l. si. A.
Hoc est ut si accipies ē mator. ⁊. s̄. an̄s vel
si ueniam etatis impetravit: ⁊ eā cōp̄ere
nō iudicio probauerit alias non tenetur nisi
in sumptum: ut in dicta l. si. Et dictum du-
plum cū sit pena non debet in foro p̄nic ni
si fuerit ad hoc facta p̄demnatio: ut pōt col-
ligi ex nōtis p̄ glo. l2. q. 2. f. nitas. B. Et
de hoc uid. j. spōſalia. §. 12. q̄ incipit i quib⁹.

Rrogatio Et hinc supra
adoptio. j.

Rs De arte notoria uide. j.
solum legum. 2. §. p. De
artificibus facientib⁹ ⁊ uēdēt
bus gladios: balistas: uenena: taxillos: ale-
as: scita ⁊ h̄t. uide. j. negocia. §. 5. ⁊ c.

Sassinus. Assassini fuerit

⁊ forte adhuc
sunt quidam infideles qui ex gbul-
dam falsis opinionibus de facili mitteran-
tur ad occidendū quemlibet xp̄tianū: nō
curātes si ob hoc occidendi essent ipsi. Cō-
tra quoz pestem statū ⁊ Inno. 4. q̄ q̄cūq;
p̄nceps uel p̄lat⁹ vl̄ alia p̄sona aliquem
xp̄tianū per assassinos interfici fecerit: vl̄

mandauerit etiam si mors non fuerit sub
secuta: et qui assisinos receptauerint vel oc-
cultrauerint non solum excommunicatio et de posi-
tione incurrunt nisi ipsi facto: sed sint etiam
cum omnibus suis bonis christianis
expositi et perpetuo disfidati: ita quod ex quo
de predictis vel aliquo predictorum pbabi-
libus pstitit documentis nulla alia excom-
municatio deponis seu disfidationis senten-
tia requiratur: sed beneficia talium pullos
ad quos pertinet collatio libere conferantur
et de homi. pro humani. li. 6.

Sutia scdm Tho scda se-
cunde. q. 55. dicitur
quod ad consequendum aliquem finem

bonum vel malum vitium non veris vijs: sed
simulans et apparentibus. Ad omni o3 cri-
am ad finem bonum falsis vijs et silatis pue-
rit: sed veris. Unde astuta et si ordiatur
ad bonum est peccatum: scdo ad Con. 4.
Abdicamus occulta dedecoris non ambu-
lantes in astuta neque adulterantes vobis
dei. Aliquando vero propter similitudines
accipit in bonum: puer pmo. vt dicitur pu-
ulo astuta: sed propter accipit in malo: sic
et phs dicit. 6. ethico. A. Idem in su.
con. li. 3. ti. 3. q. 232. Aduertendum tamen quod
sine mendacio et lesione iusticie alterius licet
viti vili silatione: exemplo multorum sanctorum
patrum et ipsius christi: vt dicit Hierony. 22
q. 2. vitu. B. De dolo autem et fraude que
sunt ppinq astute: vide. j. dol. et. j. fraus.

Claricia et cupiditas vitium
sunt peccatum. Rn^o
fm Thom. fa. se. q. 118. sic nam

bonum hominis circa exteriora oportet quod
consistat in quadam mensura. s. vt que rat
habere exterioris diuitias put sunt neces-
saria ad modum eius scdm suam conditioem
Et ideo in excessu eius mensure pstitit pec-
catum: dum scilicet aliquis supra debum
modum vult eas acquirere vel retinere: quod
pertinet ad rationem auaricie: que diffini-
esse immoderatus amor habendi. A.
Idem in sum. con. li. 3. ti. 13. q. 1.

Sed vitium sit mortale. Respondeo s3
Tho. vbi. s. Auaricia potest capi dupliciter.
Vno modo quod aliquis recipiat vel retineat
tuum res aliena: quod pertinet ad rapi-
nam vel furtum: et sic ex suo genere est pec-

catum mortale. Contingit tamen in hoc ca-
su quod est veniale propter imperfectionem actus
sicut de furto dicitur. j. furti. s. 4. Alio mo-
do potest accipi auaricia scdm quod importat
ordinatum amorem diuitiarum: qui sit in talibus
creaturis quod preferat charitatem: vt. s. propter a-
morem diuitiarum aliquis non verus facit
et amorem dei et proximi erit peccatum mortale
Si autem inordinatum amoris in hoc consistat
vt. s. h. o. quibus superius diuitias amant: non
ferat earum amoris amoris dino. s. q. propter
diuitias non vult aliquid facere deum et pro-
ximum sic est peccatum veniale. A. Idem in
sum. co. e. ti. 2. per diuersa verba. quod auaricia
aut opponit iusticie: est peccatum mortale: vt in
pmo medio: aut opposit liberalitati: et est mortale
si vult esse in aqua verbo vite sancti-
cata. De cuius substantia sunt tria. s. materia
elementi: forma verbi: et intentio ministerii copu-
lans forma materia. An Aug. Accedit verbum
ad elementum et sit sacram. l. q. 1. detrahe. A.
Idem in su. con. li. 3. ti. 14. q. 9. B.

Baptismus primo

quod ad substantiam et formam. Quid
est baptismus. Rn^o est absolute facta scripta
forma verborum: vt potest magister i. 4. in
di. 3. vel quasi eodem modo scdm Aug. Baptis-
mus est tinctio in aqua verbo vite sanctifi-
cata. De cuius substantia sunt tria. s. materia
elementi: forma verbi: et intentio ministerii copu-
lans forma materia. An Aug. Accedit verbum
ad elementum et sit sacram. l. q. 1. detrahe. A.
Idem in su. con. li. 3. ti. 14. q. 9. B.

Baptismi forma hec est: Ego te bapti-
zo in nomine patris et filii et spiritus sancti: et d. bap-
t. c. i. A. In sum. con. e. ti. q. io. additur a.
men. Dicitur tamen ibi quod non est de substantia. B.

Sed quid sit mutet hec forma. Rn^o deo
scdm Tho. i. 4. di. 3. Nulli est mutare quod
ad id quod est de eadem forme. Et si mutatur vel
habet agere: et proter hoc culpa incurrit. Si ve-
ro aliquid quod pertinet ad formam ex sola deter-
minatione ecclesie mutatur: nihilominus est
sacramentum: sed culpa incurritur. Vera ab
apostolis quod baptizabant in nomine christi: non fuit
mutata forma quantum ad intellectum: quod in christi
nomine tota trinitas intelligitur: solum quod
ad vocem. Nec hoc ipsum potest nisi ex famul-
ari consilio spiritus sancti. Ratio autem mutatio-
nis fuit ut nomen christi amabile redderet.
Hoc etiam nunc ecclesia posset si spale pecc-
pium a spiritus sancto habere: aut ppria antea

fic: vt in sum. con. dicta. q. xi. Zulfus videt hoc casu rebaptizare sub additione rōne du-
bis: sicut in simili dicitur est. B. De forma
vbor: qñ plures simul baptizāt: vñ qñ plu-
res baptizantur vide. j. baptim^o. 3. §. 9.

Baptismus n^o. quo ad ma-
teriam aqua permixta possit esse conueni-
ens mater baptismi. Rūdeo fm Tho. in
4. di. 3. Permixtio potest esse duplex. Una
que tollit spēm. i. quando per alterationez
transit in aliam speciem: sicut per purifica-
tionem aliquam vel digestionem transit i
vinum: aut etiam per additionem tantam
alterius liquoris: quo soluitur spēs aque:
sicut si parum aque multo vino admiscea-
tur. Alia permixtio est que non tollit speciem
aque: sicut quando alteratur aqua fm
aliqđ accidens: et manet spēs: vt in aqua ca-
lescatis: vel qñ aque additur aliquid quod
illi nō cōmiscetur: sicut si aliqua solida po-
nātur in: qua: vel si sit cōmiscibile: sicut ali-
quid humidū est iam parue quantitatis q
in aqua permixta conuertitur. In aqua ergo
p̄mo mō permixta nō pōt fieri baptism^o:
qz iam nō est aqua: permixta autē 2° mōdo
potest fieri. Tū in aqua maris pōt fieri: si
militet in lituio: et in aquis sulphureis: et i
alijs q̄ ex terra p̄ quā trāscunt nō mutātur
in alias species. A. Idem in sum. con. li.
3. ti. 2. q. 13. vbi additur q̄ cognosci potest
quando mutata sit spēs aque vel nō ex rari-
tate et densitate: vel quando humor aliquis
non calciferet calore vel non constringeret
frigore sicut aqua: vt patet in vino: oleo: la-
cte: et hi^o: vnde si aqua paludis esset intāti
igrossata q̄ recederet a vera raritate aque:
non esset baptismus: sicut si eēt latus. Sicut
non potest fieri in brodio pinguis et hi^o q̄
infrigidata congelantur. Nec in aquis q̄s
faciunt alchimiste ad mutanda metalla.
Dicitur etiam ibi q̄ melius esset si sacerdos
faceret fieri aquā calidā: qz paruli ita quā-
doq̄ penetrantur frigore aque q̄ trahūt
mortalēs infirmitates et moriuntur. B.

Alium baptism^o aque possit i aliquo sup-
pleri. Rūdeo fm Idē. Sedm oēm legem
nō pōt in pualis iuppleri cum non possint
habere vñz liberi a burij. S3 si p̄ xpo oc-
ciderent: pie creduur q̄ saluarent sine ba-

ptismo. In adultis aut potest p̄ baptismū
flaminis seu contritionis: et p̄ baptismū sã
guinis. i. mariy rñ. Et hoc intellige quādo
est articulus necessitatis: non p̄emptus re-
ligionis. Idem Tho. in. 4. di. 4. B.

Idem in sum. con. co. ti. q. 20. B.
Prohibitum est vt non fiat baptismus
nisi cum chrysmate nouo. i. illius anni p̄ter
q̄ in necessitate mortis. Et puniur sacer-
dos si contrafecerit: de conse. di. 4. si quis
de alio. Idem intelligendum est de confir-
matione: et tanto magis quādo confirma-
tio minoris est necessitatis q̄ baptismus:
ar. extra. de sen. exco. qm. li. 6. B.

Baptismus 3°. Quo ad i-
nistrus. De-
bitus minister baptismi secunduz
omnes theologos est sacerdos. Sed in ne-
cessitate quilibet potest baptizare: vir siue
mulier: ordinatus et non ordinatus: fidelis
et infidelis: dummodo habeant intentio-
nem baptizandi et seruent formam ecclesie
Aude tñ non credat sacramentum bap-
tismi neq̄ aliquid spirituale ibi fieri: dūmo-
do in genere intendat facere quod facit ec-
clesia baptismus est. Sed tamen simplex
clericus non debet baptizare p̄sente p̄e-
sbytero: neq̄ laicus p̄sente clerico: neq̄
mulier p̄sente viro. Probatur hec om-
nia de conse. di. 4. mulier. et c. romanus. et
30. q. 3. super quibus. Idem Tho. in. 3. par-
te. q. 67. B. Adde predictis vt melius p̄-
bentur: de conse. di. 4. c. in necessitate. et c.
a quodam iudeo. et c. hereticus. Pre-
dicta etiam notantur in sum. con. libro. 3°.
ti. 2. q. 26. Vbi etiam dicitur secundum
Tho. q̄ p̄sbyter baptizare potest p̄sem-
te episcopo: quia de officio suo est. B.

An baptismus tradi possit a malis mi-
nistris. Respondeo secundum Idē. sic: qz
bonitas ministri non est de necessitate: sed
de congruentia. Aude dicit Augustin^o. q̄
per ebriosum: homicidam et per quemcum-
q̄ malum datur baptismus: et baptizatus
totus effectus baptismi conferitur. Idem
Tho. et Tho. in. 4. di. 5.

Sed quid si sacerdos nolit baptizare ni-
si dato sibi p̄cepto aliquo. Rūdeo f3 p̄.
et Tho. in. 4. di. 5. A tali licet emere quāq̄
p̄ baptismo eēt si aqua p̄secrata est: sed non

licet pro baptismo dare pecuniam notandum est: quia in tali casu sufficit baptismus si minister nec pro alio: quia non sunt facienda mala ut eueniant bona: Ro. 3. Tamen in casu necessitatis ille qui gerit curam pueri licite potest baptizare vel a quocumque alio facere baptizari: ut ponit Tho. 2. 2. q. 100. **A.** Idem in sum. con. eo. 11. q. 24. **Ubi** etiam subditur: **Ab.** dicitur quod in tali casu licet redimere vexationem futurius pro se sit baptizandus est: et pro paruulo quem uult baptizari. Sed Tho. dicit quod primum uidet melius: hoc sibi. **Doc** tra apparet. Nam hoc casu non ingeritur aliqua vexatio sed sacramenti denegatio nisi simoniac.

B. **Utrum** malus minister peccet mortaliter baptizando. **R.** **ideo** fm Tho. 2. **Pe.** vbi s. **Aut** baptizat cum solennitate et ut minister ecclesie: et tunc peccat mortaliter si peccatum recolat nec penitet. **Aut** baptizat in articulo necessitatis: sicut uetula baptizat: et tunc non peccat.

Utrum qui scienter suscepit baptismum a malo ministro peccet mortaliter. **Resp.** **deo** fm Tho. 2. **Pe.** vbi s. Si malus minister sit peccatus ab ecclesia: suscipiens scienter a tali peccato: nisi in articulo necessitatis: in quo recipere possit a quocumque heretico. Sed sine necessitate: nec ab heretico: nec ab excommunicato: nec suspensio recipi debet. Si autem non est peccatus: nec peccat suscipiens ab eo: nisi forte per accidens si hoc ipso foueat ei fouendo eum in peccato. **A.** Idem in sum. con. eo. 11. q. 23.

B. **Utrum** melior sit baptismus qui conferatur a bono. **R.** **ideo** fm Tho. in. 4. di. 5. **Equ** lis est ab ipso quantum ad substantiales effectus sed tamen eius effectus principali potest aliquid plus conferri ex merito baptizantis: sed hic effectus accidentalis est. **Id.** **Pe.** **A.** Idem in sum. con. eo. 11. q. 27. **B.**

Utrum angelus possit baptizare. **Resp.** **deo** fm Tho. vbi supra: **Angelo** bono ex officio quidem non competit baptizare nec ecclesiam consecrare. **Potest** tamen ex specialis mandato dei. **Et** quia nunquam usurparet sibi alienum officium: ideo si sciatur bonus angelus esse non esset quis rebaptizandus neque ecclesia reconsecranda: ut de ecclesia sancta michaëlis factum est. **Ad** alio autem

angelo idest diabolo potestas baptizandi competere non potest: neque ex officio neque ex speciali mandato: non enim potest esse minister salutis sed punitionis. **Unde** semper presumendum esset quod non faceret ratione baptizandi: sed decipiendi. **Unde** nullo modo potest. **A.** **Idem** in sum. co. q. 28. r. 29. **B.**

Utrum in baptizante requiratur intentio. **R.** **ideo** fm Tho. in. 4. di. 6. **Sic.** Sed si quando proferet uerba non adit actualis intentio: dummodo prius intenderit: et contra intentionem non interuenit sufficit ad baptismum. **Et** ex his patet quod furiosus et ebrius quando omnino usu rationis caret baptizari non possunt: quia non possunt habere intentionem. **A.** **Idem** in sum. co. q. 35. li. 3. ti. 24. **B.**

Utrum plures possunt unum baptizare. **R.** **fm** Tho. in. 4. di. 3. r. in 3. parte. q. 67. **Possunt** dummodo quilibet intendat totum facere. **Similiter** et unus plures simul dummodo intendat baptizare omnes. **Neu**rum tamen debet fieri sine magna necessitate.

A. **als** facientes peccarunt fm **Pe.** vbi in sum. con. eo. 11. q. 25. **B.** **Et** quidem quando plures baptizant si dicant nos baptizamus: nihil est baptismus: sed quilibet debet dicere: ego te baptizo. **Quando** autem unus baptizet plures dicens: ego vos baptizo baptizati sunt. **Et** de hoc uide infra baptismus. 4. §. 3. **A.** **Uide** etiam Tho. sententia quod etiam si unus baptizans dicat nos baptizamus: nihil facit. **Sed** Tho. dicit. **Puto** uerius quod baptizant si dicatur: vos baptizamus: quia

modus expruendi actum non est de substantia forme: et ideo cum dicitur: baptizo vos: seruatur sufficienter forma ecclesie. **Frater Durandus** dicit quod dicentes: nos baptizamus non baptizant nisi fm loquendi uisum intendant pluralem numerum pro singulari ponere: et tunc ille solus baptizat qui prius uerba complet mergendo seu aquam infundendo. **Puto** quod tunc pars sit eligenda: extra de homini. petito. **B.**

Baptismus III. quo ad suscipiētes. **Utrum** omnes teneantur ad baptismum. **R.** **fm** Tho. in. 4. di. 6. **Quilibet** tenetur et sanctificari in uero propter tres rationes. **Primo** quod per acgrum characterem

que annumeraret in populo dei: et quasi d
putet ad percipienda sacra divina. 2° ut p bap
tismi perceptione passionis xpi et corpora
liter cōformetur. tertio ppi donū obic: ga
pceptū de baptismo oib⁹ datus est.

Autū in vtero exis puer possit bap
tizari. Rūdeo scdm Tho. in. 4. di. 6. Nō
pōt q: talis deo notus ē: nō ecclesie: nec ib
fici pōt operatiōni ministrorum ecclesie.
Unde dicit Aug. q: sicut qui non vixerit n̄
potest mori: ita qui natus non fuerit n̄ pōt
renasci. Non debet autem mater scindi vt
puer possit nasci et baptizari: quia scēdūz
apłz non sunt faciēda mala vt veniāt bo
na. Deberet autem scindi si tā deficiat eēt:
vt. ff. de inoffi. testō. l. posthumus. Quā au
tē apparet aliquid morbi: et nō est plene
natus: expectanda ē ratiō egressio: nisi mō
tis periculum imineat seu timeatur. Nam
in tali periculo egressa parte principali. s.
capite: baptizari debet. Secus de alijs pti
bus: vt de manu et de pede: Quis nō noce
at: si ille partes aspergantur aqua bap
tizati: q: diuina misericordia non est arā
da. Et si postea nascatur ptenarie non ē re
baptizandus scdm quosdā. Sed nihil pe
riculi accidit si ad cautelam baptizet sub
hac forma: Si n̄ es baptizatus ego te bap
tizō. A. Idē i tū. con. e. ii. q. 32. B.

Quid fiet qn nascitur monstrū. Respō
deo scdm Tho. in quolibet. Aut certum ē
esse duas animas racionales: au non. Cer
tum autē est si sunt duo capita et duo colla et
duo pectora: quia erunt per se sequens duo
corda: et sic sunt baptizandi vt duo. Et q̄
uis presumatur q: plures possint siml bap
tizari dicendo: ego vos baptizō: tutius in
est eos baptizari singillatim. Si vero du
bitum est utrum sint due anime: tunc pmo
baptizandus ē vnus postea potest ali bap
tizari dubie sic: Si non es baptizatus ego
te baptizō. A. Idem in sum. con. e. ii. q. 33. Abi ē dī q: tunc est dubiū si sunt duo
capita distincta: vel quid simile. B.

Utum in eo qui est baptizandus req
ratur intentio et voluntas. Rūdeo scēdū
p̄de. Suscipiētiūm baptismus tres sunt
differētie. Quidam. n. nunq̄ habuerunt
vsūm ratiōis: vt paruuli et perpetuo sur
di: et in his non requiritur voluntas. Quā

dam vero aliquando habuerunt licet tūc
non habeant: et in his in necessitate sufficit
antececedens voluntas. Itaqz amentes et
dormientes si ante suriam vel dormitōez
habeant p̄riam voluntatē non recipiūt sa
cramētū. Si autē habuerūt p̄positum: et
hoc per signa aliqua innouit: tunc i arti
culo necessitatis debet baptizari etiā si sur
ditas tūc contradiderit. Si tamē necessitas
tunc non sit debet expectari lucidū iter val
idū vel vigilia dormientiē. Quidā vero ha
bent vsū ratiōis: tunc cum bapizant et in his
requiritur contritio et deuotio ad percipiē
dū rem sacramētū: et intentio et voluntas
ad percipiēdū sacm. Nec tamē requirit
voluntas absoluta recipiēdi quod ecclia
conferat: sed quādoqz sufficit voluntas co
acta: et si sit coactio sufficiens et ex toto ab eē
vt cum aliquis reclamans immergū violē
ter: talis nec sacm suscipiētem rem sacra
mētū. Si autem sit coactio inducēs: sicut
minis vel flagellis: ita q: potius ipse eligat
baptismū suscipere q: talia pati: suscipi sa
cramētū: sed nō rē sacri. Idē Tho. in. 4.
di. 4. r. 6. Similiter et Al. Sed et hęc pro
bāt. 45. di. de iudic. r. eē de bap. et eius of
secu maiores circa si. A. Idem in sum.
cō. ii. 3. u. 27. q. 36. B.

Utum in eo qui debet baptizari req
ratur fides. Rūdeo scdm p̄de. In parua
lto et naturaliter stultis et huiusmodi q per
se non possunt credere nō requiritur fides
propria: sed sufficit aliena. In alijs vero
requiritur fides propria: non quidem ad
ad suscepiōez sacri: quia etiam sine ea re
ciperetur character: sed q̄n ad suscepiō
nem rei sacramētū. i. gratie. Idem Tho. i
4. di. 6. A. Idē in sum. cō. e. ii. q. 37. B.

Baptismus iterari nō debet. i. q. i. qd q
dā. Pena autē iterantis scdm leges est de
capitatio. C. ne sanctū bapizati. l. 2. A.
Ibinon dī de capitatio sed vitium suppli
cium quod importat mortem qualitercū
qz iherat. B. Secūda canonēs vero ta
les n̄ p̄nt. pmoueri siue scēier rebaptizati
sum siue ignoranter: et postqz scēuer ratiōz
hūerūt di. 50. cōfirm. idū. Al. vero q: igno
rant rebaptizati fuerūt: vt isanteo: vel coa
ctū absolute possunt pmoueri s3 quosdā
de iure. Secundum alios qd minus est de
b 5

dispensatione: de conse. di. 4. eos. **A**licuius
icipit hos. Sed melius facit. c. qui bis. ca.
di. vbi dicitur qui bis ignoranter baptiza
ti sunt non indigent pro eo penitere nisi q̄ se
cū dū canones ordinari non possunt nisi a
liqua magna necessitas cogat. **B** Itē cle
rici iterantes baptismum deponēdi sūt: ar
ga. in dicto. c. eos. r. c. qui bis. Laici vero
excoicandi r pena pleiciēdi grauior: vt ibi
A Ibi nil dicitur de excoicatione: sed de
granibus penitentijs. **B** Si dubitetur
an aliquis baptizatus fuerit bapizaret bis
verbis p̄missis: Si es baptizatus non te
bapizo: si non es baptizatus ego te bapizo:
In nomine patris rē. de bap. c. 2. **A**
Eodem modo faciendū est q̄n dubitat pro
babuliter de collatione aliorum sacramēto
rum: puta an sit aliquis confirmatus v̄l or
dinatus r huiusmodi: vt in sum. con. eo.
ti. q. 38. **B**

Cum iudeus vel paganus petit bapizati
mum an statim bapizandus sit. Respon
deo si periculum est in mora: vt qz bapiza
do timet ne alij infideles si hoc uiderint
interficiant: vel eū aliter impediunt q̄cūq̄
est bapizandus: de conse. dist. 4. nequod
absit. Sed si periculum non iminet: tunc
per octo menses vel alio termino arbitra
to debet deferri: inter cathecuminos tene
ri: de conse. di. 4. udel. r. c. se. **A** Idem i
sū. cō. e. ti. q. 41. **B** De hac dilatioe iterū
hēs. j. bapizismus. 5. §. 2.

Quid si quis nō bapizatus p̄moueat i
sacerdotē r ep̄m: r postmodum celebret r
multos ordinar. Respondeo sc̄m Tho. i.
di. 24. Non bapizatus nullum ordinē re
cipere p̄ōt: nec consecrere nec absoluerē: nec
etiaz ordinare. Tamen pie credi p̄ōt q̄ q̄
tum ad vltimos effectus sacramentorum
summus sacerdos supplet r d̄ctū: r q̄ si
permitteret hoc ita latere quod in pericu
lum ecclesie iminere possent. **A** Albiacus
autem dicit q̄ putat talē cōficere non in po
testate sua sed in potestate ecclesie. Descen
dit enim tunc a virtute sp̄s sancti vegetan
tis ecclesie potestas in illum ne ecclesia de
cipiatur: r illum excusat ignorātia inuincibi
lis: vt in sū. cō. li. 3. ti. 22. q. 8. **P**rimus v̄l
decur verius. Nam cum de hoc errore cō
fiteri taliter ordinari debet r ordinari: vt

in. c. l. eē de presbytero non bap. **B** De
fictis accidētibz ad bapizmū: hēs infra
bapizismus. 7. §. 2.

Baptismus quinto

quo ad tempora. **A**trum aliq̄s
ip̄s determinatum sit ad bapizmum. Re
spondeo sc̄m Tho. in. 4. di. 6. q̄ in bap
tizismo duo considerantur. s. substātia sacra
mentū: r q̄trum ad hoc non est aliquid ip̄s
determinatum inimo qualiter die r hora
bapizismus celebrari p̄ōt. Aliud est solēni
tas: r q̄trum ad hoc etiā habet duplex
ip̄s. s. sabbatum pasche r sabbatum pēte
costes. **A** Rō huius ē: quia bapizimū
habet efficaciam ex duobus. s. ex virtute
spiritus sancti r ex passione xp̄i: cuius mo
ti aliquis configuratur per bapizmū: q̄m
consepultus xp̄o in morte: Ro. 6. vt in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 29. **B**

Atrum bapizismus debeat per aliquod
ip̄s differri. Respondeo sc̄m Tho. i. 4.
di. 4. Magis est laudabile q̄ puer q̄ citi
us p̄ōt fieri bapizetur. p̄imo qz inter ip̄s pu
er mori posset r dānaret. 2. quia demones
n̄ h̄nt tātā p̄tātē i bapizati sicut i n̄ bapizato
neqz q̄m ad nocumēta p̄talia neqz q̄m
ad nocumēta corporalia. 3. qz i pueritia
facilius homo inducitur r r assuecit in his
que sunt christiane religionis r fortius in
heret. Adultis autem sicut dicit Tho. in. 3.
parte. q. 68. non s̄t. tim cum conuertuntur
ē sac̄m hoc cōserdā. p̄io qdē nei talibz
ecclesia decipiat. 2. vt ante bapizmū d̄ fide
plenus instruat. tertio pp reuerentiā sac̄f
dum in solēnitatibus p̄cipuis. s. pasche
r pentecostes homines ad bapizmum
admittuntur. Si tamen plene cenit in
structi: aut si moris periculum iminet: sta
tiz eēt bapizati. **A** Idē i sū. cō. e. ti. q.
40. **B** De differentibus aut bapizismus
vsqz ad mortē: vide j. ordinādas. §. 2.

Baptismus sexto

quo ad rūtā: vtz immersio sit **B** ne
cessitate bapizimū. s. fm Tho. in. 3. pte. q.
66. Q̄n̄ consuetudo ecclesie p̄ actū: v̄l q̄n̄ neces
sitas icumbit pp d̄ctū aque: vel pp peri
culum pueri de cuius morte timeatur: vel
etiā quia sacerdos non potest sustentare

baptizandū pōt sine immersione baptismus celebrari. Et etiā sufficit si nisi caput aspergat
S; imergendi consuetudo laudabilior est
Similiter laudabilis est q; ter imergatur
quod sūt fides trinitatis et triduum sepulture xp̄i. Nec tñ significatio non est d; luba sacramētū: nisi grauius peccarent qui contra consuetudine ecclie semel tantum imergent. Idem p̄e. et Th. A. Idem in su. con. q. 14. r. 15.

Quid si de duobus sacerdotibus alter sit mancus et alter mutus: vno pserente et alio imergente. Rñ fm Th. in. 4. dist. 6. Non est baptismus. Idem Hosti. A. q. ipsa hba forme offendunt q; ab eodem debeat fieri immersio et pronuntiatio hbor: vt in sum. con. eo. ti. q. 38.

Quid significant sacramentalia que sūt in baptismo. Rñ fm p̄e. in. 4. sen. Quatuor sacramentalia sunt ante baptismum q; significant hoc modo. Exufflatio et inflatio: significant spiritus mali expulsiōem et boni introductionem. Salis immisio: gratiam et sapientiam et a peccatorum putredine preferuationem. Saluocontactus ad aures et nares: sensuum spiritualium apertionem. Unctio olei in pectore et inter scapulas: legis dei amorem et deo. am subiectionem. Triā quoq; alia sunt post baptismum: scilicet chrismatō in vertice: que significat chrisi gratiam in mente: impositio cerei: que significat fidei et morum charitatē: vestis candida: que significat innocentie restitutionem. A. Idem in sum. con. e. u. q. 44. vbi etiam dicitur: Nota q; h; pannum quo ligantur frōes p̄firmatorum seu vestes: q; ponunt in capite baptizati iterato sumere ad idem officium: de cōse. dist. 4. sigs voluerit. in ter. r. gio.

Strum in baptismo vel p̄firmatione potest leuare vel tenere q; non est baptizatus vel confirmatus. Rñ. nō pōt: de conse. di. 4. in baptisate. nisi in necessitate: q; tunc etiā baptizare ipōt et de fonte sacro leuare. Et d; hoc casu habes diffuse inter impedimenta matrimonij infra impedimentum. 6. §. pe. Religiosis non licet de baptismo leuare: vnde de hoc infra impedimentum. 6. §. si. De cathecismo patris et eorum responsis habes. j. cathecismus.

Baptismus VII. q. ad ei. effectus.

Quis sit effectus baptismi. Rñ. s; Th. in. 4. dist. 4. Paruuli quidem in baptismo mundantur ab originali: et dantur eis virtutes in habum s; non in viu: adultis autem sit remissio omnium peccatorum non solum originalium: s; etiam aliorum et totius penē: neq; requiritur alia penitentia. Con. p̄e. et m. galter sententiar. A. 3. e. in sum. con. eo. n. q. 16. Ad eam dicit q; requiritur attritio que tollit indispositionē s. propositum peccandi: et q; malum et displicet: fm p̄e. et Th. Alexander autem de ales super. 2. sententiarum. di. 37. q. 10. q; incipit: Octauo queritur. r. q. xj. q; incipit: Queritur postea. dicit q; cum adultus venit ad baptismum d; necessitate debet dolere et penitere de omnibus mortalibus quorum recordatur: et etiam de venialibus in genere: a fonte de maioribus venialibus particulariter dolēdo q; commissis: seu q; sit in culpa alicuius peccati etiam venialis. Ad si non fecerit gratia nō r: cipit bap. i. males.

Strum fictio impediat effectum baptismi. Rñ. fm p̄e. qui fictus est in hoc q; simulat se velle conferre vel suscipere baptismum et non intendit: effectum eius impedit. S; qui simulat se depositum interius cum non sit: vel q; non credit: vel quia cuius proposito peccandi accedit: aut contemnit sacramentum non reueretur: vt in sum. cōsequitur: non suscipit rem sacramenta. i. gratiam s; characterē suscipit. Et vt dicit Aug. Coualescere incipit qñ fictus veraci confessione recesserit. Et baptismus qdem peccata ante cōmissa delet quo ad culpam et penam s; cōmissa post baptismum delet quo ad culpā: et hoc p accidens: q; magis volentur huius penitētie. Con. Al. et Th. i. 4. di. 4. A. Idem in sum. con. li. 3. u. 24. q. 17. r. 18.

Strum effectus baptismi equalis sit in omnibus. Rñ. deo s; p̄e. quantum ad characteris impressionem et peccatorum et penarum remissionem equalis effectus est: sed strum ad depressionem somnis et infusio nem gratie est ineq̄lis: q; ineq̄lis potest eē dispō volūtatis. In paruulis tñ q; eālis ē dispō et effectus equalis erit. Con. Al. et

Tho. in. 4. dist. 4. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 21. vbi dicitur qd ex privilegio speciall pot plus dare vni q̄ alteri. **A.** Baptism⁹ nō tollit irregularitatē bigamie. j. bigamia §. 6. s. bene tollit illam homicidij. j. homicidij. 4. §. primo in fine.

B **ellum p.** cōmuniter ad hoc tria requiruntur sū Tho. 2. 2. q. 40

1. **Primum.** s. auctoritas principis: q. p̄vāta p̄sona in iudicio ius suum potest p̄sequi Et intelligit principis sive ecclesiastici: vt quādo pugnatur pro ecclia: sive principis secularis. 23. q. 1. quid culpatur. 2. q. 2. c. primo.

Et sū **Ell.** sufficit auctoritas inferioꝝ dignitatus ad defensionē sibi subditorū quādo quis alio per iudicium se iuuare non potest.

2. **Secundū** quod requiritur in bello iusto ex iusta causa: vt. s. illi cōtra quos bellū mouetur ex aliqua culpa hoc meruerunt. Unde **Aug.** in li. questionū: Iusta bella debēt diffiniri q̄ viciantur iniurias si gens vel ciuitas peccanda est: q̄ vel iudicare neglexerit quod a iuis improbe factus est: vel reddere quod p̄ iniuriam ablatus est. 23. q. 2. domus

3. **Tertū** requiritur intentio recta. s. qua intendit vel vt bonū p̄moueat vel vt malū vitetur: vñ non h̄ fieri ex odio et h̄: s. p̄pter iusticiam et charitatem: vt in p̄dicto. c. quid culpatur. 2. c. militare. Sunt alia duo q̄ ponuntur a quibusdā regni in iusto bello: vide licet vt non sit persona cui bellare non licet: vt clericus. 23. q. 8. clerici. Sed hoc est p̄pter speciales p̄hibitionē: vt dicitur. j. bellum. 2. §. p̄mo. Item vt fiat p̄ rerum repetitione vel patrie defensionē: et h̄: 23. q. 2. c. p̄mo. Sed hoc reducitur ad iustā causam. **A.**

Item prolixius in sū. con. li. 2. n. 5. q. 45 vbi etiam dicitur sū glo. Ray. qd princeps qui nullum habet superiorem sive rex sive imperator: auctoritate propria si iusta causa subsit potest mouere bellum tam contra subditos q̄ contra extraneos. Potest et s̄ ditiis suis dare auctoritatem mouendi bellum contra eos: q̄ et eodem modo. Sed certe nullus est p̄ter papam q̄ non habeat superiorē saltem ipsius papam. 96. di. duo sunt. Ideo ad ipsū si potest fieri pro iusticia debet recurrere: q. ab ipso ē imperator: potest iudicari. dicto. c. duo. **B.**

Utrum sine principis auctoritate per alii quod particulare bellum liceat iniurias repellere. **Rñ.** De iure naturali potest quilibet vim vi repellere: dum tamen incontinenti et cum moderamine inculpate tutele. i. qd tutele illa moderata et sine culpa sit: nec sit ad sumendam vindictam: sed ad propulsandam iniuriam: extra de homi. significasti 2. circa finem. Dico propulsandam sine a se sine a facto. 23. q. 3. non in ferenda. 2. c. vlti. **A.** Pro locio intellige quēcunq; iniuriam patientem: vi ex dictis. c. potest colligi. **B.** et si quidez vis seu iniuria sit in p̄sonā: tunc potest vis repelli anteq̄ sit illata nam licitum est occidere iniusticiantem et euz qui vult occidere: si alter non potest q̄ manus eius euadere. ff. ad. l. agl. 1. 4. 2. 5. **A.** Si autem aliquis post vim illatam p̄sonē repercutat: non videtur repulso iniurie s̄ vindicta que prohibita est omnibus: dicto c. significasti. Ideo tenetur nisi vidcrit iniusticiantem paratum denuo percutere: vt notat glo. in dicto. c. significasti. **A.** ubi etiam dicitur qd moderamen intelligitur si illud tantum fiat quo omisso violentia repelli n̄ posset: qd si quis modum excedat non tenetur si non facit ex proposito. ff. ad. l. aqul. si ex plagis. §. tabernarius. Ray. dicit hoc verū quo ad sententiam excoicationis quando iniuria fieret in personam ecclesiasticam. S̄ quantum ad altam satisfactionem de excessu vel quo ad penitentiam vel irregularitatem si propter repercussionem mors secuta est: minus credo qd teneatur: vt in sū. con. li. 2. n. 5. q. 52. Sed dicitur. §. tabernarius. n̄ loquitur de coicatione: sed de satisfactione illati damni: ad quam dicit non teneri rep̄cutiendo excedentem non ex proposito: p̄pter p̄cedentem culpam iniusticiantis: vt ibi. **B.** Si autem vis inferatur in rebus: tunc et illata et inferenda licet repellere: sed post illatā dūz tamen incontinenti. i. q̄ cito sit illata vis p̄uicq; diuertat ad alium actū extra de resti. spo. olim causam. et in p̄alle gato. c. significasti. **A.** **A.** ubi dicit glo. qd intelligitur incontinenti fieri etiam collectus actio: quod puo intelligendūz s̄ ista collectio fiat anteq̄ diuertat ad alius imp̄tinentes: ar. l. petens. C. de pac. alio possit dūz durare et esse mater la publice secte: licet

aliud videatur dicit in sum. con. eo. ii. q. 53. B. Generaliter autē sciēdū est qd ad talia nemo teneritur perfectius eēt remittere iuxta illud Matth. 5. si quis te percusserit i vnam maxillam. &c.

Anum per bellū vel violētiam liceat propria auctoritate rē iam ablātā vel iniustā recuperare. Rñ. fm̄ Inno. & Host. Si h̄ fiat incontinētū: certe h̄; put in primo. §. di cū ē. Si h̄o ex intervallo non licetimo d̄bet adiri iudex raptoris & eius auctoritate recuperari. nam si aliquis pp̄tia auctoritate violētē recuperaret etiam rem suam: cadit a iure suo & perdit eam. A. Faci ad hoc ff. quod metus cā. l. extat. B. nisi forte n̄ possit per iudicem eam consequi vel recuperare: vt notatur. i. di. ius gentium.

Quid si absq̄ auctoritate superioris aliquis damnificatus accipit de rebus damnificatis: nunquid potest retinere. Dicitur enim. Si accepit absq̄ vitio: yputa quia i nentur: vel alius sibi dedit: & h̄: non peccavit: & potest licite retinere vsq̄ ad valorem damni. ff. de condi. inde. l. si non fortes. §. si centum. nisi forte res que peruenit ad eum fuisse illi a raptoze cōmodata. C. de cōmodato. l. p̄textu. vel etiam deposita. C. de positi. l. si quis nam in his casib⁹ non potest retinere. Nec indubitantur ha sunt sed in foro iudiciali fm̄ quosdam etiam h̄ talis peccet & penitentiam agere teneatur: tamen in foro penitentiā non tener⁹ ad restitutionem. In hoc con. Guil. & Al. Et ad hoc facit quod dicit Tho. de illo q̄ fur tunc accipit rem suam apud alium iniuste detentam: vt habetur infra deposituz. §. vi. A. Sic peccatus ē in accipiēdo: nō autē in retinēdo: al non possit & retinere & penitere. l. q. 6. si res. Retinere autē nō liceret quando sine alterius iniusto damno vel p̄ximi malo exēplo agere nō possit: ad Ro. l. i. Si propter cibum. &c. r. 2. Loz. 6°. Memini dantes vllam offensionem. vt potest constare ex dicitis infra depositum. §. si. Posset etiam in accipiēdo non peccare: vt quando non possit iusticiam inuenire se eundem Inno. & in sum. con. l. 2. ti. §. q. 45 & §. proximo.

B.
Anum in bello liceat vt in insidijs. Rñ. h̄ Tho. 2. 2. q. 4. In bello iusto licet vt iust

dijs occidēdo ab hostibus ea per que vō lumus eos impugnare: quia propositum nostrum non tenemur eis aperire. 23. q. 2. dominus. S3 non licet eos sic decipere qd dicatur eis falsum vel non seruetur eis pro missum 23. q. 1. noll. A. Idem in sū. cō. lib. 2. u. §. q. 47. B.

Qui habet iustum bellū suum facit quod quid capit ab hoste: vel eius auxiliatorib⁹ siue subditis siue alijs quousq̄ sit sibi plene satisfactum de omni damno & labore et operis tam sui q̄ suorum: vel donec ipse hostis offerat se ad ius: & velit satisfacere. di. i. ius gentium. 23. q. 7. si de rebus vltra. Sic autem non debet aliquod accipere nisi si forte esset talis hostis qd propter heresim vel aliud huiusmodi bona sua essent p̄dicituz publicata. A. Vel nisi bellum esset indictum a p̄ncipe qui superiorē nō habet: tunc enim non tantum hostis: sed etiam auxiliatorum iniuste iuuannum potest quis res & personas capere. Et capti seruī suū fm̄ Inno. vt in sum. con. eo. ii. q. 45. B. Subdit vero iniuste bellandum si in tali bello non prestent dominus auxiliū l̄ fauorem non sunt expoliandi vel in aliquo puniendi. Peccata enim suos tantum debent tenere auctores: extra de his que fi. a ma. par. ca. c. quesit. i. q. 4. c. p̄mo. Qd verum est etiam si dominus predictorum in ipso iniusto bello vtat reb⁹ ipsorū ab eis abiatis. Si nō sunt spoliandi clerici & religiosi: vel p̄uersi: pegrini: mercatores: rustici euntes & redeuntes & agricultura exstentes: & aialia quibus arant & semina portant: et de tregua inouamus. 24. q. 3. si q̄ romipetas. Porro tota p̄da q̄ obuenit de bello iusto diu est: & ipse tenetur diuide re subditis fm̄ p̄positionē & qualitatē p̄onarum: vt di. i. ius militare. & notatur. 23. q. 5. dicat. A. i. in glo. & idem nō. glo. in dicto. c. ius militare. Et cum omnibus predictis con. Albricus. B.

Quid cum subditus mouet bellum mandante sibi domino vel securum: nunquid tenetur restituere si qua ab hostib⁹ accepit. §. Si bellum sit iustum non tenet nisi iuxta edictuz domini sui. Si h̄o sit iniustus & ipse scit tenet: qz plus debuit timē deum q̄ hominē. Si vero dubiat vtrum sit iustus vel

non iterum non tenetur. 23. q. 1. qd culpa. In
fi. Excusat enim propter obias dñi sui licet dñs
peccauerit si forte male precepit. **A.** **L. 6.**
A. **S.** hoc potest intelligi verum si quousq;
dubitat. vñ alia lra habet inierim nō tenet.
Nā cuz sciuerit bellū esse iniustum statz in
cipit esse malefidei: et tenetur restituere qd
habent. c. fi. c. de precrip. Si nō qd ac
cepit presumptum est bona fidei: tenetur in q̄
tum ex illo sit factus locupletior. C. de rei
vendi. l. certum. **B.**

Sed queritur an sicut subditi mouentes
bellum excusantur in dubio: vt nunc dicit
est: vt ruz similitur excusentur amici cogna
ti stipendiarij: et h̄p. Rñ qz non excusa: eos
ob ameg in dubio debent se cōmutere dis
criminu vt iuuent aliquem in preiudicium
alterius. 14. q. 5. deniqz. **A.** Hoc fuit di
ctum glo. Ray. vt in sum. con. co. ii. q. 46.
Et addit: Nec est simile de aduocato quez
excusat bona fides q̄dū credit iustam cau
sam esse quam fouet lz in veritate sit iniusta
qz ibi est iudex superior q̄ causam examiat
et de allegatis iudicat. In bello vero virib⁹
corporalibus negotium vincitur et nō per
rationem diiudicatur. **Con. Al.** vt ibi. **B.**

Quid si subditus habet guerram cōtra
dominum vel ecōuerso. Rñ. fm. **Suul.** Cū
vasallus comitis habet aliquid contra co
mitem: requirenda est primo auctoritas re
gis. Si autem comes habet aliquid con
tra regē et rex humiliter requisitus per par
tes curie nollet illi ius exhibere: credo qz si
ius suum defendat armis cum moderami
ne non peccat. Impugnare vero regem p
pria auctoritate non licet: lz denunciare ha
bet pape qui poterit excōdicare: et crescente
cōtumacia dare auctoritatem mouēdi cō
tra eum arma: vel conqueſtari eozam im
peratores rex illi subdit et illius auctoritate
si oportebit mouebit bellum. Quando autē
rex habet causā contra imperatorem vñ im
peratoz contra regem qui non subest illi n̄
erit ali⁹ eozā quo querimonia ponat nisi pa
pa: vt nunc dictum est: tamen passus iniu
riam peccaret mouendo bellū si alter offer
ret satisfactionem. Cum autem comes hēt
aliquid contra subditum: non propter hoc
debet sibi ius dicere: lz vel auctoritate iudi
cis superioris gladium sumat: vel ad dōce

sanum vasalli recurrat: tū si vasallus obe
dire recusauerit excōdicabitur ratione pec
catorū: de iudi. nouit. Et si per annū sic per
stiterit: diocesanus ipsum et res eius capiē
das exponeret. xi. q. 3. rursus. et c. quinga.
et c. de heredi. excōicamus pmo. §. si nō
dñs. **A.** Hoc vitium dictū fuit **Hosti.** vt
in sum. con. ii. 2. ii. 5. q. 48. vbi etiā oia pre
dicta ponūt. Et non solum subditos sed
et reges pōt ep̄s iudicare: et per p̄ns eius au
toritate poterit p̄ eos bellū moueri: quia
et subsūctē de ma. 7. obe. oēs et ibi glo. **B.**

De damnis et vastationibus q̄ sunt in bel
lis quis et cūtenetur. Rñ. fm. **Suul.** qz q
habet iustū bellū non tenetur de illis dānis
que ipse vel sui bona fide pugnando intule
runt: aut a quibus cōmodo debet abstineri non
potuerunt. Si autē crassandi animo mali
cōle intulisset euz alio potest sibi consistere
tenebitur et cōpensabuntur illa damna euz
damnis propter q̄ bellum motū est: facta
diligent. computatione hinc inde. **Suis** nō
hominibus ite qz iuste bellat non tenet de
damnis q̄ passi sunt ab aduersarijs: qz illes
subdit se et sua tenentur exponere pro dño
Et dico qz dominus non tenetur hūi forte
ipse fuerit in culpa negugenter defendēdo
eos. Talis etiam iuste bellans tenetur om
nibus illis quos vocauit de damnis si qua
repperit nisi venerint illi ex debito vñ cā
humanitatis vel consanguinitatis. 23. q. 3.
non in ferenda. et alijs capitulis ibi. Qui ve
ro habet iniustum bellum tenetur primo
aduersarijs de omnibus damnis illatis.
Tenetur etiam suis proprijs hominib⁹ de
damnis que repperunt ab aduersario qui
iuste repugnabat: si ipsi proprij homines in
uerunt ipsum bona fide: aut si induci fue
runt ex eius consilio timore vel coactione
et de se non erant facturi. Secus si mala fi
de inuerunt illum. In quo casu nullam ha
bent actionem cōtra eum: nā in re turpi n̄
la p̄rabit obligatio: Insi. mādan. §. illud
et ff. mandati. si remunerandi. §. rei turpis.
et l. si mandauero. §. qui eidem. **A.** In
his turibus p̄ qz exequētes iniustum mā
datum lz coacti vel alio induci nullam ha
bent actionē cū bon⁹ hō plus timeat pec
cati q̄ mortē. ff. qd met⁹ causa. l. si qd ez.
S3 illis inducis debet satisfactio fm mo

dum predictum solum in foro penitentiali scdm glo. Ray. et al. vt in sum. con. eo. ii. q. 58. vbi ponuntur etiam oia predicta. **B**

Numquid domini qui bellauerunt pnt componere ad iniuriam super damnis que eorum subditi passi fuerunt. Respondeo secundum Bull. Si compositio fiat de consensu damnificatorum standum est illi. **A** Si consensus est liber et debitores etiam parati satisficere secundum eorum posse: al non: fm glo. Ray. vt in sum. con. li. 2. titu. 5. q. 25. Puto autem qd sufficiat liber consensus creditoris quo ad tollendum restō, neq: cum in re propria quislibet sit modera tor et arbitri. l. in re mandata. C. mandati. **B** Al ille qui iniuste mouit bellū non pōt per suam cōpositionē preiudicare hōibus suis: quin ipse teneatur eis de proprio satisficere nisi ipsi in culpa fuerint pariter cum eo: vt in precedenti. §. dictum est. Qui autē habuit iustum bellum nō debet componere cum aduersario in preiudicium hōium suorum: sed debet procurare qd eis ab aduersario dāna reddantur: al si componēt: ta qd aduersarius non satisficeret subditis ipse teneretur eis. Hoc intellige de dānis icēdōriuz rapinarū et huiusmodi. Max de expensis sans consueuerunt dñi aucto ritate sua componere vel pccrāstare. **A** Hoc dñi procedit ex iusta cā quando. s. est ad vtilitatē subditorum al consuetudo nō foret rationabilis: qz esset cōceptum diuinuz quo prohibetur tolli vel retineri seu concupisci alienum. **B** Quod etiam de prius dicitis dānis concedi pōt si dñi ex probabili cā viderint: ea esse remittenda potius qz carē pacis cōmodo et incurere bellorum pericula. Et cum in hoc cāu pnceps vltimū gerat negociū subditorum: ipsi subditi teneantur ratum habere. Si autem ab initio contradicant: ne fit compositio nisi re situtis sibi dānis nō pōt dñis ipsa dāna qetare. **A** Nam gerēs negociū alterius eo inuito nō pōt aliquid petere nisi p bene gestis ante prohibitionē. C. de neg. gest. l. fi. **B** Sed pōt desistere a bellōdo: qz sicut apud deū est auctoritas mouendi bellū ita et desistendi. Cō. al. et hosti. **A** Idēz i sū. cō. eo. ii. q. 59. **B**

Utrum liceat facere noua castra. Rñ

deo scdm Inno. **A** In. c. pñsatis. de quo j. **B** Non licet hoc facere cū iniuria vel emulatione alterius: vel etiam in castellare vetera que non probantur habitata. C. de edi. pñna. l. 3. **A** Hanc. l. allegat Inno. lz aliqui hic habeant de edifi. publ. lz male. et ad predicta melius facit. ff. de opti. publi. l. 3. et l. 2. C. de fundis limitosis. li. xi. q. 8 Inno. ibidē allegat. **B** Et ad hoc pōt agere cōs vt destruantur vel in pñstinā formā reducant: ar. cē de iudeis consultit. **A** Hoc verū qñ cōs interest: vt in casu. c. pñsatis. de quo loquitur Inno. al non sic de quolibet alio. Id sequitur. **B** Et non solū cōs: sed quilibet qui hēret ibi reddidit. **A** Iuste p vitāda diminutione sui patrio nū quicqz agit. cē de resti. spo. pñsatis Idē hosti. **A** Predicta etiā notat i sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 60. **B**

Utrum liceat bellare in festis. Respondeo scdm Tho. 2. 2. q. 40. Ordinantia festorum non impedit ea que ordinant ad hominum salutem etiam corporalem: vnde dñs arguit iudeos dicens Johannis 4. Adhī indignamini qz totum hominē saluum fecit in sabbato. Unde et etiā qd medici possunt licite medicare i die festo. Ad to autem magis conseruanda est salus reipū. qz vltus hominis. Hoc autem fit per bellum: et ideo licitum est bellare in diebus festis si necessitas hoc exposcit. Nam propter festum in necessitate cessare cēt deum tentare. Sed necessitate cessāte nō lz: quia tūc debēt hoies vacare spūalibus. Con. Ray. **A** Idē in sū. cō. li. i. ti. ii. q. 7. **B** De facientibus et vedēntibus arma: vide. §. negotiatio. §. fi. **A** immo potē. §. qui incipit: Quid de artificibus. **B**

B Ellum secūdo quo ad clericos.

Clericis bellare nō lz. 23. q. 8. p. 10. Et hoc ē fz Tho. 2. 2. q. 40. dupli cōne. Prima est gnālis: qz exercitia belloz in gēdies habēt et multū impedūt a pccpatione diuinorū: et laude dei et oratione pro populis que ad officium pertinet clericorum. Secunda est specialis: qz clerici ordinant ad altaria misterū in quo sub sacramēto representatur passio xpi. l. i. Coz. xi. Quotiescūqz manducabitis panē hunc et

salicem: bñtis mortem dñi annūciabitis donec ventat. Et ideo non competit eis occidere vel effundere sanguinem sed magis eē paratos ad effusionem proprii sanguinis pro christo vt inuētur opere qđ gerunt ministerio. **A** Idem in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 5i. Sed nec possunt arma portare absq̄ iusta cā: puta si transiant per loca piculosa ad terrore latronum licet non debeāt percutere: ar. 23. q. 3. maximianus. et notat eē de vi. et ho. cle. clerici primo. **A** In glo. Et subdit qđ als portare non debēt: tñ tertio admonitū non desisterint: perdūt p̄ nilegū illius canonis. 17. q. 4. si quis suadente. et eē de sen. ex. in audientia. et c. pūgū 2°. **B**. **A** Mā forte vim vt repellendo: vt. s. bellū primo. §. 2. et. j. homicidium primo. §. 6. et. 8. **A** In. §. 8. nil de hoc dicitur: sed potius in. §. qui incipit: vñ liceat clericis. **B**

Quid si clericus fuit cū habentib⁹ in sū bellū et consecutus est aliquid: nunquid tenetur restituere. Rñdeo scđm Sui. si datum fuit ei ab eis quibus licuit rapere pōt illud tenere. Si autē ipse rapuit tenetur ad restitutionem dñificatio quidē si sit aliquis pauperibus. Nam sicut dñs eius non potuit ei dare auctoritatem bellandi: ita neq̄ rapiēdi. Posset tamen retinere d̄ consensu dñi qui iuste pugnavit si cōfēserit dum guerra durat: quia perinde est quasi dñs rem illam ei dedisset. **A**. Idem in sum. cō. co. ti. q. 50. **B**

Utrum qui bellis ierunt possunt fieri clerici. Respondeo scđm Ray. Siquis intersit bello licito: nec interficit nec mutillat nec cām mortis prestat si aliter sit idōeus: potest promoueri nec indiget dispensatione. Si vero i bello illicito et ibi homines sunt occisi: etiā si non per illū ei imputabil pp̄ culpā precedentē: ita pmoueri n̄ poterit. 15. q. 1. c. vltimo. ar. eē de cle. pu. pñtium. et de homi. conuebatur. **A** Lō. Hoff. et Hosti. vt in sū. con. li. 2. ti. 2. q. 5. et scđm Hosti. ad scđm membū melius fact. c. si quis post acceptū. §i. dist. Et addit Ray. Credo in qđ cū talibus possit epus dispensare: dñmodo nec mors nec mēbrū mutilano fuerit subsecuta: ar. eē de cle. pu. i. du. c. l. et. 2. Glo. dicit: fuerit subsecuta p̄

illos: licet fuerit subsecuta p̄ alios vt ibi. **B**

Licitum est prelati ecclesiasticis ob defensionem rerū ecclie vel fidei inuocare p̄ violentos brachiū seculare et honorari tales non quidem vt occidant vulnerent vt multent: hoc enim eēt directe ad homicidiūz prouocare: sed vt ecclesiam fidem: vel patriam liberent et terram ab infidelib⁹ occupatā reducāt ad christū: et super hoc eēt facit remissiones magnas: et licet hinc inde alq̄ occidat nō est hoc prelati imputandū imo peccaret nisi contra tales se opponēt. 23. q. 5. d̄ occidētis. eē de hōi. postulasti. et c. tua nos. 23. q. 3. maximianus. 2. q. 8. igit et c. scire. et c. oi. et c. horatu. et c. vt p̄ idem Tho. etiam 2°. 2°. q. 40. dicit qđ ad clericos bene pertinet disponere et inducere alium ad bellandū iusta bella: licet non debeāt exercere bella manu propria: tñ pñt inter esse vt iuste pugnantibus sp̄ialiter subueuiant suis horationibus et absolutioib⁹ et alijs sp̄ialibus subuentioibus. **A**. Idem in sū. con. li. 2. ti. 1. q. 49. **B**. Si persona ecclesiastica violenter occupat domum alicuius et non vult exire sine violentia: vide. j. excoicatio. 2. §. 4. Et de ista materia etiam vide multa. §. irregularitas primo et. 2°. quasi per totum.

b **Ellum tertio** in quātū ecclesias inuoluit. Quid de illis qui i bello iniusto incendūt ecclesias: an teneāt ad emēdationem. Rñdeo scđm Sui. si non sunt in castellate et incendunt ex p̄posito incendēt tenēt ad emēdā. Si vero sunt in castellate aut non ex p̄posito incendunt sed casu: scilicet dum iuste illi bellātes prestant operam vel licite incendiando machinas hostiū et huiusmodi nō tenēt. Idem **A**. **A** Idē in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 63. vbi eēt d̄ claratur illud huiusmodi: qđ eēt icēdūt castrū vel villam quā als expugnare cōmode non possit. **B**

Quid d̄ rebus q̄ capiāt de ecclijs: aut q̄ sūt de bonis eccliaz seu clericorū existentū i terra illius p̄ quem bellū agit. Respondeo p̄ Sui. Raptores horū tenēt ad restitutionē nisi auctoritate prelati ecclesie factū hoc fieret Idē **A**. **A**. Idem in sū. con. co. ti. q. 61. **B** Et nisi eēt vicualia

et h' vt in se. §. A. Non tamē de bonis ec-
clesie vel clericoz: vt potest colligi ex di-
ctis in dicta. q. 61. et etiam in §. se. B.

Quid si irruentibus hostibus confugi-
unt ad ecclesiam: capiuntur ibi. Rūdeo s'z
Guil. si tales fugientes incaute lauerunt ec-
clesiam: aut inde impugnerūt iustos hostes:
non debent gaudere in unitate ecclesie quaz
ipsi violauerūt inde pugnando. Similiter
si reponant ibi vicualia de qbus sustentā-
tur in impugnatione hostiū: q' si rapiātur
a iuste bellantibus nō peccāt: et nō tenent ad
restitutionē. Idem. Al. A. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 62. B. Ad hoc fact. j. emu-
nitas confugientium. §. fi.

Benedictio simpliciter possit
dare sacerdotes etiam p' sēte epi
f. copo. 95. di. ecce. Sed non sollemniter vt p'
mittendo: sit nomen domini. rē. vel humi-
litate vos ad benedictionem. rē. 26. q. 6. mi-
nistrare. A. Hoc fuit dictum Ray. et
etius glo. vt in sum. con. lib. 20. 3. ff. 27. q. 10.
ibi etiam dicitur q' sacerdos non debet de-
ceret humilitate vos. rē. nisi calicem teneat
aut copozalia aut patenam aut crucez aut
tale quid s' in glo. Dicitur etiam ibi q' cum
presb' p'ier celebrat p' sēte episcopo debet
sibi unire an ipse velit benedicere. Qd
si velit: non benedicat presb' p'ier. Si autem
nolit presb' p'ier: benedicat p' dicta simpli-
ci benedictione. Hec erit etiam in p'esen-
tia episcopi licentia alia expressa episcopi
necessaria: q' hoc solo q' permittit eū mi-
sam celebrare intelligitur per consequens
omnia permittere que ad missam spectāt
ar. extra de offi. dele. p' terea. Et bndictō
pertinet ad missam: de conse. di. i. missas.
Et ad p' dicta fact. c. cū ad celebrandum
ea. di. vbi d' q' vbi episcopus nō fuerit po-
pulus benedictionem accipiat a sacerdo-
te. Et sic patet q' vbi fuerit p' mo debet reg-
ri vt dictum est. B. vide de hoc. f. sacer-
dos. §. 3. De aqua benedicta: vide. §. aqua
benedicta. An benedicende sint secūde nu-
ptie: vide. f. nuptie. §. 2.

Beneficium primo:
cōter. j. quod tempus conferri d'z vacāo
beneficium. Rūdeo ecclesiastica ministrē

ria seu beneficia ecclesie seu officia quelibet
non debent vacare vltra sex menses alio-
quin si collatio pertinebat ad episcopū de
uoluntur ad capitulū: et cōuēri: et si fuerit
negligēs per alios sex menses deuoluit ad
metropolitani: et postea ad papā: extra de
concel. p'eben. nulla. Et intelligas soluz p'
illa vice: extra de suppli. ne. p'ela. sicut nō
bis. Et si quis p' dictozum elapsio tempo-
re conferat nihil valen extra de suppl. ne. §.
la. c. fi. Et incipit currere tempus p' dictū
non a tēpore vacacionis: sed a tēpore scien-
tie. seu noticie: exit a de concef. p'eben. quia
diuersitatē. Et de dictis sex mēsbas sub: rā
hatur tempus suspensionis et peregrinatio-
nis: et regitur q' per suam culpā vel negli-
gentiā distulerit: secus si per impotentiam
iuris vel facti etiam ex culpa contingētē
nisi fuisset negligens in petendo abolutio-
nē: vt nota. in dicto. c. q' diuersitates. Et si
talita essent officia seu administratiōes quo-
ruz collatio pertineret ad regulares rā p'li ne-
gligerent: diocesani supplere debeāt: non
obstante si ipsi regulares fuerint exempti:
vt in cle. q' regulares. de suppli. ne. p'ela.
porro si fuisset ecclesia cathedralis vel etiaz
regularis habebunt electores solū tres mē-
ses. j. quos si iusto impedimento cessāte ele-
ctio non fuerit celebrata: elegendi potestas
ad proximum superiorē deuoluntur: extra
de elec. ne pro defectu. Et intellige cum ali-
is conditionibus nūc s' dictis. A. Pre-
dicta fere oia nō. etiā i sū. cō. li. p. u. p. q.
92. Et cū oibus p' dictis con. Albrū. B.

Qui habet beneficium cum cura si recl-
piat secundum iterum cū cura: ipso iure va-
cat p'imum: extra de p'eben. de multa. r. §.
elec. dudum. etiā rothomagis: vnde extū
cum talis non sit p'elatus in p'ma non pōt
subditos in illa absoluerē: nec aliquid tale
facere. Et si modo vacant etiā p'ebende
canonicoruz et eozum dignitates: maz licet
non habeant curā animarū: recipiēdo se-
cundā vacat p'ima: vt in. d. c. cuz multa. et
de concef. p'eben. l'ras. A. De dignitatibus
seu personatibus clarum est dicto. c. §.
multa. De simpliciter vero p'ebēda est dubi-
um. Et videtur ides per dictum. c. litteras.
vbi dicit glo. q' eps pōt dispensare circa be-
neficia simplicia: s'z non in eadem ecclesia

habeat plura. S3 q hoc episcopus nō pot
sit sūt opinionēs fm An. de bu. ibi. L. ac.
r quidā alij dixerunt istam vacationē solū
obtinere in beneficijs curatis r dignitatib⁹
qb⁹ videtur obfāre dictū. c. literas. Cū
Boff. per hoc. c. dicit idē esse tenenduz de
prebendis quod de dignitatib⁹. cum secū
da prebenda recipitur virtutius nō vt sim
plex beneficium vel stipendiu: vt in sū. con.
li. 3. ti. 13. q. 9. Domin⁹ An. in dicto. c. l. as.
videtur hoc tenere verū in casu dicti. c. l. ite
ras. v3 quando prebende p̄rūt in eadē
ecclesia: r altera est annexa alicui dignitati
seu officio: quod oīno p̄hibetur sine dispē
satione pape: vt in. c. p̄mo. c. de cōsu. li. 6.
vnde dicit: Quero an vacet p̄ima preben
da per receptionē secundē in eadem ecclesia.
Rūdo q p̄ima prebenda bene vacat per
receptionē p̄positurē cui etiā est annexa
p̄benda s3 Inno. qz quis nō pōt esse tri
plex in vna ecclesia: vt de p̄lu. c. p̄mo. lib. 6.
In. c. vero de multa. de preben. dicit scdm
Bostl. Boff. r Zo. an. r An. q acceptādo
secundā prebendā in titulum vacat p̄ima
quod confirmat Zo. an. esse verū quando
prebende dantur in eadē ecclesia: secus si in
diuersis: de quo in. d. c. l. as. vbi r casus r
cū hoc transit: r ita hoc videtur tenenduz.
Item p̄ma dignitas tūc vacat per acceptio
nez secundē: qm̄ secunda accipitur in eadez
ecclesia. Ita videtur colligi ex textu dicit. c. d
multa. r per dñm An. ibi dum dicit: Nota
q sicut pluralitas curationuz est inhbita:
ita r pluralitas personaruz r dignitatum
sine cura in eadem ecclesia. B. Et tunc i
telligitur quis recepisse secundā r vaca
re p̄imā: quando habuit eius pacificaz
possessiones: vel per eum stetit quo minus
haberet: extra de preben. l. 1. li. 6. Quod si
forte per papam fructus istius secūdi esset
ad tempus concessi alteri: nō vacat p̄mūz
q̄dū ille alter percipit istos: extra de p̄bē.
si tibi a nobis. li. 6. Et de hac etiā mare
ria vide. f. 4. Et eodem modo vacat siue
perditur p̄mūz beneficium si quis violēt
occupat secūdum: vel se scētē intrudat in
eo: extra de preben. eum qui. li. 6. Et tales
violēt seu iniq occupatores ipso facto si
ius aliquod habebant i beneficio quod oc
cupauerunt: perdunt illud r vacat: vt i. d. c.

eum q. Hozzoille q h3 p̄ferre deā bñficiā
vacantia debet ea p̄ferre infra sex menses:
als potestas cōferendi d̄uoluit ad alium:
vt in p̄mo. s. dicitur est. Incurritur etiā alia
pena nisi conferat infra dicitur tempus: v3
q ipse tenetur assignare in vtilitate ipsius
ecclesie vacantis de suis p̄uentib⁹ nō de ill
ecclesie sue nāi q̄m̄ a tēpore ipsi⁹ vaca
tionis perceptū fuit a quocūq; detinēte ipsā.
B. Hoc habetur in dicto. c. de multa. c.
de preben. B. Et si p̄mūz nō habet
punitur aliā pena ad arbitrium iudic. i6.
q. 6. illud. 13. q. 6. si res. vel recipientur ab eo
q perceptū quia ipse tanq; inualoz omnes
fructus restituere tenetur. C. de rei ven. cer
tum. B. Lum̄ p̄dicens con. B. Et vide
tur q ille qui percipit fructus p̄ncipalibus
teneatur cūz sit p̄ncipalis malefactor: nō
conferens vero in subditum: ar. l. si. ff. de
eo per quem fac. etc. B.

Quinq; casus sūt in qbus q̄s potest abs
q; dispensatione duas vel plures ecclesias
seu prebendas habere. P̄mus ē quādo
eccleie sunt ita tenues q neutra sufficeret ad
sustentationem. io. q. 3. vñio. c. d̄ relig. do.
qz monasteriuz. 2° si vna pendet ex altera:
extra de eta. r quali. c. ma. te. 3° est p̄opter
raritatem clericor. 21. q. i. clericus. in fi. 4°
est si ecclesia est anexa dignitati vel prebēde:
in quo casu cū ipse tenetur in maioz eccle
sia personalr deiecurare tenetur in ipsa paro
chiali h̄c idoneā r perpetuā vicariā q cō
gruentē habeat de p̄uentibus ipsi⁹ ecclesie
portionem: c̄ de preben. extirpāde. 5° est si
habet vna intitutāram r aliam cōmēdatā.
21. q. i. q. plures. S3 talis cōmēda de ecclesia
parochiali nō pōt fieri nisi et q atigerit. 25
ānum: r q sit sacerdos r tali et nō pōt com
mut nisi vna r p̄o euidentē necessitate vel
vtilitate: r nō durat nisi per sex mēses: c̄
de elec. nemo. li. 6. B. P̄dicti quinq; casus
caus ponūt eiaz in sum. con. lib. 3. ti. 13.
q. 4. Vbi et dicitur fm Ray. q generaliter
comendatio nullatenus debet fieri nisi sub
sit iusta causa: vt qz nō inuenitur p̄clatus
idoneus vel aliquid illi: als ep̄i possēt frau
des multas cōmittere. Colligitur etiā ex
p̄dictis q extra p̄fatos quinq; casus
quis nō potest habere plura beneficia sine
dispensatione. S3 quis dispētabit. Dic q i

Videat ergo dispensat an habeat
caus q; dispensat sine causa
Contra ius positū tutus est
quoad dē si tamen dispensat
contra ius naturale vel si p̄mūz
non est tutus sic intelligit ab
iure non est debito filij in c.
de iudicia. 2. de Rescrip.
c. m. f.

an peccet mortatiz habens plures p̄bendas
nō curata sine dispensatione. vide. tho. q. quod libet. 9.
art. 15. ubi d̄ q q̄libis p̄ordinationes et alia p̄ntib⁹ iurisdictione cōfines
tamē d̄c. circūstantie possunt sup̄uenire ita honestas q p̄ntia euaent
ut puta si sit necessitas in plures q; et q; q; obsequio et possit plus seruire
eccleie vel tamen absentis q; alijs p̄ns vel utriq; et hui⁹ modj. tunc nō peccat pe
ccatū nulla dispensatione interveniente. Si p̄sone d̄c. tamē p̄nt inō naturale
si tamē ius positū considerat q; d̄hibet pluralitate et maneat in s̄o Roberto cōtra m.
quoad ius nō obstat. nō pot sine dispensatione plures p̄bendas habere. Et d̄c. circūstantie
Ep̄i sup̄d̄m̄. Sine quib⁹ licet non est quāvis dispensatio interveniat q; dispens.
nō suffert legatione parit naturalis. P̄mūz possit ubi et pluralitas beneficiō sine causa
est contra ius naturale. ut h̄c. illud et alij nihil iurāt et d̄m̄ damp̄ s̄erbitio et nō s̄erbit
d̄m̄ p̄ntur causā d̄m̄ dispensatione. vñ iustas testat. hec ubi tho. 9.

beneficij curatis et dignitatibus siue personarum: vel qui in eadem ecclesia habeant due prebende seu administratio aliqua vel officium et prebenda: solus papa dispensat: vt patet ex dictis. s. si. In reliquis vero beneficij simplicibus: vt in. in. in. c. e. ti. q. 7. Johan. dicit qd epus potest dispensare in eodem epatu: sed non in diuersis: et hoc propter iuris impossibilitatem: quia teneretur vtrique obedire et ab vtroqz ordines recipere quod esse non posset si contraria maderet Sed hanc perplexitatem solus papa tollere potest: qui dispensando vt ei concedere qd eligat cui voluerit obedire: vltimo ordinis suscipere. Host. autem dicit: Serius puto qd siue in eodem epatu siue in diuersis nullus dispensare possit nisi papa: et sic curia tenet. Glo. vero Ray. ait: Credo qd epi possunt dispensare non de iure scripto sed de consuetudine sola qua papa scit et non reprobatur: ideo presumitur approbare ea. vnde credo hoc iudicatum esse per contrariam consuetudinem illi. c. sacro. 20. di. vbi prohibetur qd quis sit canonicus prebendarius nisi vnus ecclesie in qd prescribitur et. i. in iulianus: licet ex dispensatione episcopi vnus diuersis preesse possit ecclesie. Con. Al. et Ber. et glo. Barto. bu. in. d. c. sancto. s. qd epus in talibus possit dispensare addens: vel qd potest dispensare qd quis habeat bnf simplex. i. sine cura et personatum cu alio qd habeat cura animarum. Host. vero in. c. uteras. dicit qd si epi non possunt dispensare in pluralitate huiusmodi prebendarum quo ad titulum: dicit tamen potest qd possint dispensare ob prerogatiuas meritorum qd teneant pnam vel secundam tanqz beneficium et ponat vicarium qui bnf deseruiat: et ad competentem portionem habeat de prebenda: et de preben. exposuisti et de cle. non re. cu ad hoc. maxime quando in ecclesia est talis consuetudo vel statutum ex ca factum: et de consti. cum omnes. et sic sentit Host. qd nec de iure nec de consuetudine epus potest dispensare sine ca. Et bene qd irrita non abis placitudo non excusat: sed grauatur de consuetudine. c. si. Et vt dicit glo. Ray. et Al. dispensatio et per papam facta si fiat sine iusta ca non excusat quo ad deum: sed in quo. ad ecclesiam militarem et

addit Al. Potius dispensans in eadem datione inuoluitur cum eo cum quo dispensat. Aduertendum etiam qd si eps vel alius superior conferat vt confirmet beneficium alicui non per hoc intelligitur dispensare nisi expresse dispense scdm glo. in. d. c. ut teras de conce. prebe. Et idem dicit Host. vt notat ibidem Al. de bu. Ad hoc bnf factu est. si sumus de sen. ex. Quod puto verum quando ex ignorantia iuris vel facti vltima causa precluditur libera voluntas superpetoris: alio concessio semper intelligitur facta cum omnibus his sine quibus non possit solum effectum. ff. de iuril. om. iu. l. 2. et ex de of. dele. preterea. B

Quicumqz recipit dignitatem vel personam seu officium vel beneficium cum animarum cura sit annexa tunc obonebat similitudo: cuius sit pualus primo postqz possessionem habuit de scdo: vel per eum licet quo minus haberet teneatur absqz mora dimittere in manus ordinarij in cuius epatu hoc fuerit: alioquin oes tales et scdo ipso iure sunt pualuati: non solum ad sacros ordines: sed et ad quocumqz aliud beneficium sunt inhabiles Et oia talia vacatur a beneficiis sed apostolice referunt. Et si alius disponat de eis non valet. hec Johannes papa. 22. in extrauaganti que incipit: Execrabilis. Al. Co. Al. et addit: qd dicta extrauaganti cu suis declarationibus plenissime habet de beneficiis qd non potest tuleri sine dispensatione. B

Quia non potest dispensatio super pluralitate beneficiorum. s. deo. Host. potest quia ipetrans substituit aliquod quantum ad modicum beneficium. Quando etiam conceditur vt quod duo beneficia curam animarum habeant possit simul habere intelligit de duobus primis beneficiis potest concessione. Al. Que. l. habuerit impetras: vt in c. non potest. de quo infra. B. Item si mandaf. puidet. alicui de beneficio non obstat qd habeat aliud: per hoc non est dispensatio: vt habeat aliud simul: et de pbe. si pot. l. 6. Item si papa motu proprio alicui aliquid beneficium obtinere conferat aliud non habita mentione de prior: non propter hoc iualida est gratia dummodo exprimat in lra qd motu proprio concedit Secus si ad petitionem alterius gratia facta: et de preben. si motu. l. 6.

Beneficium non vacat nulli permitti potest

nec in generali: vt pmittendo cū potuerit
prouideri: vel cum facultas se obtulerit:
aut sub quibus forma verborū alis promit-
siones predicte nec valent nec obligant: cū
de conce. prebē. detestando li. 6.

Quibus clericis debeat p ordiatores
tam de necessariis q̄ de bñficio p̄ouideri
Rūdeo Romana ecclesia non consueuit
cogere ordinatorē ad p̄ouidendū non
constituis in sacris: extra de preben. eph.
r. c. cū scdm. A. Con. Alb. B. Et nō
hic q̄ si aliquis eph. cōmittit extraneo epho
vt vice eius in sua diocesi teneat ordinatio-
nes: r ipse promouit ad sacros ordines ali-
quem non habentem titulum ipse qui or-
dinatū tenetur et necessaria p̄ouideri: do-
nec per eū vel altū de bñficio sit p̄ouisus.
Secus si ei cōmissit ordinare certas perso-
nas inter quas fuit aliquis sine titulo. Nā
in hoc cāu eph. qui cōmissit tenetur taliter
ordinato. A. i. ad necessaria ministrāda:
donec per ipm bñficiatus fuerit: vt in c. si
ep̄s: de quo. j. B. S̄i r ipse tenet talis
ordinato qm̄ cōmittit alicui vt possit a quo
voluerit epho ad sacros ordines promoue-
ri: hec oia d̄ pbē. sc̄ eph. li. 6. A. D̄ca neces-
sariozū p̄uiso tunc debet fieri qm̄ ordinat⁹
sine titulo d̄ sua vel paterna hereditate nō
pōt sustentari: de pbē. eph. r. c. tuis B.

Trum ordinatus ad titulum patrimo-
nij sui possit illud vendere vel donare. ḡ
scdm Ber. c. f. de preben. c. tuis. l. 3. S̄ncēt
us dixerit q̄ nō: tamen scdm Lancre. veri-
us credo q̄ sic. Nā r bñficio ecclesiastico f
nunciare pōt. A. Con. Alb. r idem i. sū.
cō. li. 3. n. 13. q. 14. B

Caplm sede vacante nō pōt cōferre ea
beneficia que ad collationē eph̄ p̄tinet: sed
pōt admittere p̄scuratos a parōis et eos in-
staurare in beneficijs in quibus fuerūt p̄e-
sentati: l. 3. ad eph̄m si viueret peritua. l. ser: eē
de insti. r si caplm li. 6. Pōt etiā capitulū
ep̄o defūcto vel a beneficiōzū collatione su-
spenso conferre pbēdas que ad eph̄m r ca-
pitulū cōter pertinet: eē si eph̄s interesse hēat
in collatione tali rāq̄ p̄elatus. Et idē pōt
ep̄s si caplm sit su p̄sētum: vel singulariter
oēs sint excoicati. A. i. mazon excoicatio-
ne: vt in c. si ad eph̄m de quo. j. B.
Sed si pertinet ad eph̄m cū cōsilio capli vl

assensu: defūcto epho vel suspēso non pōt
caplm se intromittere: nisi eph̄s suspēsus
fuerit in mora de petenda relaxatione sus-
pensionis. Abi autem de spectali consuetu-
dine. A. vel statuto. d. c. si ad eph̄m. B.
beneficiorum collatio ad aliquem cū cōsilio
lso eph̄ pertinet: sublatō epho de medio cuz
cōsiliū nequeat peti non est collatio dif-
ferenda. Similiter eē si eph̄s fuerit in remo-
tis: ita q̄ non possit eius presentia i. breui
haberi: eē ne se. va. si ad eph̄m. li. 6.

Beneficia r omnes dignitates vel p-
sonatus vacantia in curia romana nō pos-
sunt conferri nisi per papā. Similiter de
curialium seu accedentium vel redeuntium
de curia si decedat in locis vicinis curie ad
duas dietas legales. A. Diete legales
sunt. 20. miliaria pro die. ff. si quis cau. l. i.
r nō glo. i. c. presenti de quo infra. Subiū-
gens: r si mo dieum etiam superest non
includeret sub loco. ff. de verbo. si. l. 3. Ibi
enim dicitur q̄ si sint. 21. miliaria faciūt du-
as dietas: Et p̄fata intelligenda sunt. nisi
sup̄radicta moriantur in loco prop̄ij do-
micilij seu domus p̄p̄iet: tunc enim colla-
tio non seruatur pape nisi esset curialis: q̄
licet haberet domicilium seu domū sue o-
riginis in loco curie: tamen ibi occasiōe cu-
rie morabatur: tunc enim reseruat. S̄i r
etiam si curiales moriantur in loco vñ re-
cedit curia: vel in itinere dum curia seque-
rentur: quantumcūq̄ locus vbi decedat ab
ipsa curia sit remotus. d. c. presenti. B.
Dia hec ad papā nō pertinet nisi q̄ p̄mē-
sem possunt ea conferre illi ad quos perti-
nent per se ipsos tñ: vl ipsi agētib⁹ in re-
motis p̄ suos vicarios gnāles qbus illud
cōmissū sit i eozū diocētib⁹ excoicatis: vel nisi
eēt ecclie parochiales r vacasset vacante
sede apostolica: aut eē si vacauerit aū: r pa-
pa priuilegij cōferret defūctus eēt. Probā f
hec oia: eē de prebē. licet. r. c. statutu. r. c. p̄-
sent. r. c. si aplica. li. vi.

Si p̄ eph̄m p̄ferat bñficiū alicui abintē:
l. 3. non fiat suū donec cōsentiat tñ eph̄s non
poterit conferre iterū alteri: donec ille re-
cuset nec valeret collatio. Secus si eph̄s
notificata ipsa collatione assignet aliquem
terminū cōmp̄entem p̄sentent: r ille non
consenserit infra terminum: potest etiam

eo sentire quicquid dūmō priusq̄ beneficiū
ipsum alteri conferatur. **A.** Et post istuz
consensum non poterit beneficiuz alteri cō
ferri: vt in c. j. allegato. **B.** extra de pre
ben. si tibi absentis libro. 6°.

Si pauper clericus cui mandatur prouidi
deri de beneficio iuxta eius merita qui nul
lum habebat postea affecutus est: non tene
tur ei amplius episcopus prouidere: cū de
preben. si pauper. li. 6. Beneficiari tenentur
ad horas canonicas: et qualiter: vide. j. ho
re. De beneficijs patrū non habendis a fi
lijs: vide. j. allegatum. §. 4. De resigna
tione beneficij: et qualiter fiat: vide. j. renun
ciatio per totum. De permutatione benefi
cioz: vide. j. permutatio. Ad mām bñficiō
rū satis perinet. j. ecclia 2°. r. j. prebenda.

b Beneficium II. quo ad fru ctus benefi

ciarum. Fructus tempore vacatio
nis debent in utilitate ecclesie expendi vsu
turis successoribus fideliter referuari: alias
in cathedralibus ecclesijs et in regularibus
et collegiis si fiat contra per capitula con
uentus et collegia vel singulares personas
ipsi contra facientes sunt suspēsi ab officio
et beneficio. **Q.** quocunq̄ donec plene re
stituerint quicquid de bonis perceperint a
prelatis mortuis dimissis vel vacantis tē
pore obuententib⁹: vt in c. j. allegato. **B.**
Non obstantibus privilegijs vel consuetudi
nibus: cū de elec. q. sepe. li. 6°. **A.** Ubi si
militet dicitur: Non obstantibus statutis iura
mento: confirmatione sedis apostolice: aut
alia quacumq̄ firmitate vallans. **B.** Sic
similis prohibito fit generaliter de omnib⁹
ecclesijs ne bona earum occupent a prelatis
quibus subsumi: seu ad quorum custodiaz
pertinet. **A.** aut ab alijs quibuscunq̄ pfo
nis ecclesiasticis ad quoz collationē ordi
nationē pñtationē seu custodiaz pertinet di
gnitates: psonatus: pñtiaz: vel ecclie va
cates: vt in c. j. allegato. **B.** Nisi de spe
ciali privilegio vel consuetudine prescripta
vel alia rationabili causa. Alter episcopi et
superiores sunt suspēsi ab ingressu ecclie
sive et alijs ab officijs et beneficijs donec sa
tisfecerint: extra de oz. pñti. li. 6°. **A.** Ibi
etiam dicitur: Ubi ex privilegio vel consue
tudine lea alia de causa rationabili sibi ali

quis predictorum asserit bona competere su
pradicta. Hoc de illis bonis solum debet i
telligi q̄ soluz debent siqua sint et bis q̄ fue
rint necessaria p seruitoz: et ministris ac
incābenibus onerib⁹ ad nouos reddi
tus suppozandis congrue referuatis ex ip
sis reperia fuerint superesse. **B.**

Indulgentie de percipiendis fructibus
beneficioz in absentia concessę prout si
ecclesiasticis vel dignitatibus sunt cassę et
directe: extra de rescrip. c. si. libro. 6°. **A.**
Ibid. c. vt patet intuenti loquitur de con
cessionibus factis añ illaz decre. exide ho
ostendit q̄ cum non sint faciende. **B.**

Fructus itaq̄ percepti planum est q̄ alie
nari possunt: vide. j. alienatio. §. pmo. Sed
et fructus q̄ debent rechi possunt locari eti
am si sint decime et alia: extra de loca. vi.
Sed hec locatio non extenditur vltra tem
pus vite locantis: et clericus in beneficio
vsufructuario comparatur. i6 q. 6. illud.

A. Decuit optino Hoff. vt in sum. con.
li. primo li. 2°. q. 2. **S3** Inno. dicit q̄ si loca
tio fit nomine ecclesie et vultiter: successor te
netur de solu. c. p. r. io. q. 2. hoc ius. r. 12. q.
2. q̄cūq̄ suffragio. **Sec^o** in iud. Si ar suo
noie locati nō intēdēs obligare ecclia: nō
tenet successor: s̄ nec heres ei⁹. s. manue
nere locatōne q̄ iminata ē i vita locantis.

Ex^o subdit Inno. Sicut necq̄ heres vsufructu
arij nisi in hōi ad eū peruenit. s̄. locati
si quis domū. §. hic subiungit. Et hoc verū
est in ministro vel plato ecclie. s. q̄ successor
tenet habere ratū quod factū ē a predeces
sore. Sed i canonico p̄bendario secus dicit
mus: q̄ vltimūq̄ pot locare prebēda suā
vitra tēpus vite sue: s̄ de illa possit egere et
conueniri sicut legitur ad ministratoz. **Di**
cit etiā ibi Inno. s. in c. querelam. cū ne pre
la. vi. suas. q̄ contractus initus cuz plato
ecclesie: nō seruatis solēnitatibus ipso iure
non valet: seruatis vero solēnitatibus va
let licet si contractus ecclesie sit inuitis pos
sit petere restitutionez in inegrum. **Doct.**
etiā dicit q̄ inquantū pecunia versa est in
utilitatem ecclesie: ratum debet habere suc
cessor uel reddere pecuniam: ar. extra de so
lu. c. pmo. vt in sum. cō dicta. q. 2. **Hoc** di
ctum potest intelligi etiam si locatio nō fiet
noie ecclesie: vel si fiat a prebendario: alis

locatio debet oſo rata eſſe: vt ex predictis
cõſtare poteſt. **B.** De hoc vide. j. loca
tio. §. ſi.

Canonici ⁊ alij beneficiati clerici q̄ dñis
officijs nõ iter ſunt: non poſſunt percipere
quotidianas diſtributiones: nec valet con
ſuetudo. **A.** ſ. contraria. vt in c. allegato
B. alias non faciunt eas ſuas ⁊ tenentur
ad reſtorationem niſi excuſet eos infirmi
tas vel iuſta ⁊ rationabilis copozalis ne
ceſſitas aut euidens eccleſie vtilitas: extra
de cle. non re. c. pmo li. 6. **A.** Ibi etiam
ſubiugetur: In diſtributionibus etiã de ſc̄i
ctorum annuerialijs largiendis idem de
cernimus obſeruandum. **B.** Ad mãã
iſtam poſſunt pertinere ea q̄ dicuntur. j. cle
ricus pmo. §. ſi. ⁊ clericus 4. per totum.

Beneficium 3. iuſte tenet.

Qui non iuſte conſequitur benefi
cium aut dignitatem: vt ait R. y. cum non i
trec per oſtium eſt fur ⁊ latro: nec habet vt
am ſaluus niſi reſignando: vel ſi eſt diſpen
ſabile petat diſpenſationem ab eo q̄ poteſt
⁊ in vtroq̄ caſu agat penitentiam de com
miſſo. Simile. §. beneficij pmo. §. pmo.
A. Idem in ſum. cõ. li. 3. u. 26. q. 20. **B.**
Quando aliquis poſſidet beneficium vl
dignitatem: vtrum ſubdit teneantur obe
dire ei vel debitorum reſpondere. Dicendũ
q̄ iſ in foro iudiciali multiplex eſſet reſpõ
ſio: tamen in foro conſcientie liquis ſciat q̄
poſſeſſor eccleſie vel digni. aitis non ſit ver
prelatus: certe nõ tenetur ei obedire nec ſol
uere quod dignitati vel eccleſie debet: nec
ſoluendo liberatur. ar. c. de iure iuran. eta
te. ⁊ de ſen. exco. in quiliõni. **A.** Hoc ve
rum niſi quis eſſet per ſententiam turis or
dine latam nec appellatione ſuſpenſam cõ
demnatus: tunc. n. debet obedire ſm̄. **B.**
ſi. vt in ſu. cõ. li. 3. u. 13. q. 20. Erpõr eſſe rõ
q̄ ſolutio vel qd̄ ſile nõ p̄met in ſe p̄cãm.
Et cum dicitur in hoc. §. con. **A.** **B.**

Nũquid male poſſidentes abſoluti igno
rantes. Dicendum q̄ non: ex quo non eſt ſc̄i
latum: c. de pe. omnia. ⁊ de pe. di. 6. placu
it. tamen in caſu iſto illi non perirent: non
quia iuſte abſoluere poſſent: ſ; per fidem quã
habent in ſacramento: extra de preb. p̄tero
non hap. apoſtolicam. ⁊ propter iuſtã cam

ignorantie. **S.** in ſanguis eorum requiret
ab hjs q̄ gerebant ſe vt prelatos ⁊ ipſos q̄n
tum in ſe fuerit perdidit: ar. c. de off. or.
irreſragabili. De hoc. c. p̄ſſio. 3. §. ſi. **A.**
Con. **A.** l. b. **S.** vt habet in ſum. con. li. p̄
mo. u. pmo. q. vi. **B.** oſti. ſuper. c. dudus. ⁊
de electi. vt ſentire d̄ dicens: Talis de con
ſilio tenetur conſicri ⁊ non de neceſſitate:
quia talis preb. yter vere abſolutus ex quo cu
raz tenet q̄ d̄. p̄b. abſolutus eſt ignorantia ⁊ ab
ecclia toleratur: ſed ſciẽter non debet ad ta
lem ire. Et ſic intelligit decre. ois. **A.** hoc
facit qz cõs ignorantia ⁊ tolerãtia tribuit iu
riſdictionem: ⁊ non habet eĩ in habuit. ff. d. of.
p̄to. l. barbarus. Sed hoc in humanis in
qbus proceditur ſm̄ humanã op̄ione: ⁊
ſecus in rebus cõſcientiã qbus procedit ſm̄
diuinã veritatem: vnde non verus ſacer
dos nullatenus poteſt abſoluere ⁊ ei cõſeſ
ſus cã ſciuerit tenetur recontiteri vt eĩ tenet
Inno. ſuper idẽ. c. l3 referat et aliã op̄imõ
nez: ⁊ vt p3 in ſum. con. in dicta. q. vi. **B.**
idẽ ſentit **B.** oſti. in ſum. dũ dicit: qz a tali d̄
cipiãtur aie cui non poſſit ligare: nec ſolue
re cum iudex non ſit ⁊ i3 anime iuſtaz cãm
habent ignorantiam ac ſi amiſſe eſſent: ⁊
quiretur ſanguis eorum ab ipſo. **B.**

Igamia Adultus modis 3

hinc bigamia. p̄
mus qui inter alios pp̄te dicitur
eſſe cum quis ſucceſſiue ⁊ diuerſis tempo
ribus ⁊ duas habuit vxores: ⁊ vtrãq̄ co
gnouit. 21. q. 1. aperiant. **L.** eſt quando di
uerſis temporibus habet plures: vnam de
iure ⁊ alteram de facto: ⁊ vtrãq̄ cognofcit
extra co. nuper. **D.** c. n. reputatur bigam
non pp̄ter ſacramenti defectũ: ſ; pp̄ter in
tentionis affectum cã opere p̄cãno: vt ibi
dicit. **3.** qñ habet plures eos dẽz temporẽ
vnam de iure ⁊ a l. trã de facto: vel ambas
de facto: ⁊ cognofcit vtrãq̄: vt dicto. c. nu
per. vl̄ corruptã de facto. 13. q. 1. quomo dõ.
extra de diuo. gaudemus. c. eo. a nobis.
A. **I.** l. d. c. a nobis melius facit. **B.**
4. qñ p̄rabit cum vidua ab altero marito
cognita. 32. di. ſerianim. ⁊ 33. di. maritum.
ſe c. aut ſi relicta fuisset **H.** go. 34. di. c. ſi. 5.
qñ contrahit cum corrupta a quocũq̄ alio
ſiue ſ; hat ſciẽter. ſiue ignorantẽ ⁊ eã cogno
ſcit: di. 34. curãdum. ⁊ c. p̄cipim. 6. q̄ dõ

vxorē propriā cognoscit scienter vel igno-
 ranter postq̄ cognita est ab alio: di. 34. si
 cuius. r. c. se. 7° qñ aliq̄s i ordie sacro p̄sti-
 tutus: vel post factā p̄ofessionem i religio-
 ne: de facto h̄bit cū corrupta: extra. e. a no-
 bis. 27. q. i. quotquot. A. Idē ē cāus c
 notantur in iū. con. li. 3. ti. 3. q. 10. B.

Qui virginem desforauit: r̄ postea in
 vxorē eā duxit: nunquid potest promoue-
 ri. Respondeo sic: quia non diuulsi car-
 nē suā in duas n: cilla in duos: extra co. de
 bitum. 26. di. acutus. r. ar. c. qui si. iū. le.
 tanta. A. Alij s̄ asserentes q̄ oportet
 q̄ mulier sit virgo tpe quo contrahit ma-
 trimonium ad hoc q̄ contrahentes non i-
 currat irregularitatem: 32. di. nemo. r. xp̄s
 sū vs. 30. q. 5. qualis. N. virgo casta: r̄ d̄pō-
 sata in virginitate r̄. Et hanc opinionē te-
 net Hosti. vt in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 5. S3 vt
 ibi patet p̄mā tenet Ray. Tho. Pe. Sof.
 r̄ Al. r̄ sic videtur color r̄ tenenda. Et ad
 contraria dicit q̄ debet esse virgo. i. nō ab
 alio cognita. Dicit et̄ Al. q̄ cū oia precedē-
 tia leguntur per sequens matrimonii
 dicto. c. tanta. p̄sumitur virgo hoc cāu-
 si in virginitate eet desponsata. P̄ma re-
 p̄nsio efficacior est. Secunda enī aliqñ
 non tenet. Nam si de forato fuisse facta ab
 vxorato: per sequens matrimonium cum
 desforata non sit aliqua legitimatio: dicto
 c. tanta. B

Quid si credit contrahere cū virginē:
 r̄ inuenit corruptā. Respondeo non p̄t. p-
 moueri: cum sit maritus corrupte. 32. q. 5.
 ille. 15. q. i. c. si. A. Melius facit 52. di. q
 in aliquo. Nec scdm Ray. excusat error:
 nec violentia. Lex enim p̄mouens factū
 requirit non voluntatem. d. c. si. r. c. ille au-
 tem. Idem Tho. Pe. r̄ Hosti. vt in sum.
 con. li. 3. ti. 3. q. 6. B.

Quid si quis habuit vnā vxorē nec
 cognouit: r̄ postea ducit aliā virginē r̄ co-
 gnouit: e conuicio p̄mā cognoscit r̄ nō
 scdm. Respondeo non repellitur a p̄mo-
 tione: extra co. debitum. A. Idē dicas
 per eandem rōnem si aliquis ducat i vxorē
 mulierem ab alio desponsatam r̄ tra-
 ductā non tamen cognitā s̄m Ray. Tho.
 r̄ Pe. r̄ Hosti: 34. di. d. vl. r̄ in sum. con.
 so. ii. q. 7. Sed ille casus ē clarus r̄ forma

lis dicit. c. debitum. B.

Quid si maritus accusat vxorē de
 adulterio r̄ pendente a cusanone vtr̄ ad p̄-
 ceptū ecclesie reddidit debitū vxorē. Respō-
 deo scdm Ray. Tho. r̄ Hosti. irregulari-
 tas siue bigamus censetur. nam irregulari-
 ritas sepe contrahitur solo facto. A. Idē
 in sum. con. eo. ti. q. 9. Et addit Hosti. q̄
 non peccat in hoc cāu debitū non reddēs
 cum vult promoueri: q̄ vxorē repellit per
 exceptionē ornam ex adulterio. S3 Ray.
 ait q̄ tenetur reddere cū non debeat cum
 spoiare possessione sui corporis vsq̄ ad se-
 tentiam. xi. q. i. qua res. S. q. 4. nonne. p̄-
 cipue cum hoc sibi p̄cipitur ab ecclia. Di-
 cum Hosti. potest teneri quando marit̄
 offert se stam probaturū cōmissū adul-
 terium: vt infra. S. dies vel circa: ar. c. solet
 de sen. ex. li. 6. Quidam tamen: vt in dca
 q. 9. patet dicunt q̄ in hoc casu cognoscēs
 vxorē adulterā non sit irregularis cū non
 agaris de potius panatur. s̄ quia compellit
 a iudice. Sed p̄mū dictum probabilius
 r̄ tenendum videtur. B

Quid de eo qui habuit vnā vxorē
 an̄ baptisimū: r̄ aliā post baptisimū vl̄ vtrā
 q̄ an̄ baptisimū. R̄ideo irregularis ē: di.
 34. sigs viduā. A. P̄onus ē. c. is q vi-
 duā. B. Et. 26. di. per to. Sūr r̄ q an̄
 baptisimū dimisit vxorē pp̄ fornicationem
 postea accepit eā. Nam p̄ baptisimū nō tolli-
 tur hec irregularitas: vt clare p̄ Tho-
 i. 4. di. 27. 13 irregularitas homicidij tolli-
 tur: vt. s̄ homicidij. 4. §. i. in fi. A. Idē
 s̄specu p̄mū dca. i. sū. co. e. ti. q. xl. S3 r̄ 2°
 dictum colligitur ex eadē rōne. B.

Quare bigamus non potest p̄moue-
 ri. R̄ideo tres sunt cause. P̄mā pp̄ defectū
 facti. s̄ vnitate ip̄: cū n̄ sit vn̄ vnus ex
 quo diuisit carnē suā i duas. 26. di. acutus
 extra eo. debitū. Et hec ē p̄ma r̄ realit̄ cā
 de q̄ h̄. j. nūc dicemus. Scda cā est prop̄
 dignitatem ordinū. 16. di. vna. r. c. vltimo
 Tertia est pp̄ signū. incontinentie: di. 82. p
 posuisti. A. Sed r̄ forasse. An̄ r̄ Ambro.
 Quō erit horarior viduarior qui ipsa cō-
 iugia frequentauit A. Hoc h̄f̄i dco. c.
 vna. B. Ad intellectū aut̄ p̄me cāe nota
 q̄ in matrimonio at̄ceditur duplex facti. p
 p̄ter duplicē communicationē q̄ ē: ip̄o. P̄ma

est coniunctio aiorū. Sed a corporū. p̄ma
 gnicat p̄iūctionē aie ad deū. sed a signifi-
 cat p̄iūctionē xpi ⁊ eccle. q̄ sūt q̄i matro-
 nium inuātā qdē in patriarcbis ⁊ pphe-
 tis: ratū in tpe gratie. s. in natiuitate xpi: cō-
 sūmatū i cruce uel ratū i cruce: ⁊ cōsūma-
 bitur in gloria. Item sed a cōiūctio signifi-
 cat ē vnionē diuinitatis ⁊ humanitatis sa-
 cram in utero virginis. 26. di. acutus. de
 cōse. di. 2. i xpo p̄iextra eo. debitū. Cū er-
 go tā cōiūctio xpi ⁊ eccle. q̄ vnio diuinita-
 tis ⁊ humanitatis nō sit nisi vnica: merito
 significat in p̄iūctōe p̄mi matrimonij. S3
 cū quis transit ad 2^{am} recedit ab vnitate ⁊
 sic nō pōt significare dictam vnica con-
 iunctionē. Et h̄ac rationē tangit Augu. in
 dicto. c. acutus in fine. Et. Idem i sum.
 con. li. 3. n. 8. q. 2. B

Etiam liceat dispensare cū bigamis: q̄
 uis diuersimode respondeant. mihi videt̄
 tenendū quod tenet Tho. in. 4. dist. 27. di-
 cens. sic: Bigamia non est aduicta irregu-
 laritas de iure naturali: sed de iure positio
 nec iterum est de essentialibus ordinis q̄
 ali quis non sit bigam⁹. Patet ex hoc q̄
 si aliquis bigam⁹ ad ordines accedat cha-
 racterem recipit. Et iō papa pōt dispēsa-
 re in tali irregularitate. Ad aut̄ obijci pōt
 per decre. extra eo. nup. soluit Tho. dicens
 q̄ per illam decre. ostendit q̄ eadem ē dif-
 ficultas dispensandi in illis qui d̄ facto cū
 pluribus contraxerūt: sicut si de iure p̄tra-
 xissent non q̄ subtrahatur potestas dis-
 pensandi. Quod etiam obijctur q̄ cōtra
 doctrinam apostoli dispensare nō licet: sol-
 uit dicens q̄ hoc verū ē q̄ ad ea q̄ sunt
 de iure naturali: ⁊ q̄ tum ad ea que sunt d̄
 necessitate sacramentorum ⁊ fidei ⁊ in alijs
 que sunt de instōe apostolorū: cū ecclia h̄eat
 nunc eandem potestātē statuendi ⁊ destitu-
 endi quam tunc habebat: potest per eum q̄
 p̄matuz in ecclesia tenet dispensari. Dec
 Tho. Sed quis possit dicitur q̄ non h̄:
 quia nunq̄ faceret nisi forte aliqua causa
 maxima subeēt. Et de hoc opinioēs re-
 feruntur in sū. con. eo. n. q. 12. S3 cū Th.
 cō. p̄e. ⁊ Al. ⁊ hoc v̄t iunus. ar. c. hoc est
 24. q. 1. ⁊ B. S3 d̄ ep̄o tenet q̄ nullo po-
 test: v̄t p̄ d̄t Jo. an. p. c. i. e. t. lib. 6. Et
 Silr de hoc recitant opinioēs. i d̄ca. q. 12.

f. ad thimo. 2. ad thim. 1.
 Sed ad h̄sta R̄ndet Tho.
 quolibet. q. 1. an. 1. 3. q.
 apostolus aliq̄ p̄posuit
 v̄t p̄mulgamus fidei vi-
 mus aliqua sicut p̄
 p̄cauētoritate sta-
 tuat. ut hoc. In m̄it̄
 omnia auctorita ⁊ p̄p̄
 Et d̄ico pōt dispensare

Sed hoc videtur verius: ⁊ expresse h̄et i. e.
 a nobis. c̄t eo. ⁊ dicto. c. vnico in. 6. B.
 Bigami iure cōnudati sunt omni p̄nt-
 legio clericali: ⁊ addit foro seculari: n̄ ob-
 stante cōsuetudie: ⁊ cis sub pena excoīca-
 tionis in h̄bitum est deserre iōsurā v̄ h̄a-
 bitū clericalem: ex eo. c̄t altercationis li. 6.
 Et. Glo. ibi dicit hoc intelligendū de his
 qui facti sunt bigami siue vere siue iherita-
 tiue i m̄iorib⁹: sed si maiorib⁹ ordib⁹. B

Lasphemia sedm am⁹ brosius ē

vel cū deo attribuitur qd ei non
 conuenit: vel cum ab eo remouetur qd ei
 conuenit. Dec tamen duo. s. affirmatio ⁊
 negatio non diuersificant species blasphemie.
 Et. Idem in sum. con. li. 3. n. 34. q.
 207. Sed Tho. scda scde. q. 13. arti. p̄mo
 addit tertium modū: v3 cum attribuit cre-
 ature quod appropriatur deo. B. Et h̄3
 genus suum est peccatum mortale: quia re-
 pugnat charitati diuine. Sed posset cōtin-
 gere q̄ blasphemia absq̄ deliberatione ⁊
 ex irreppone procederet: ⁊ hoc duplici-
 ter. primo modo q̄ aliquis non aduertit hoc
 quod dicit esse blasphemiam: v̄t euz atiq̄
 subito ex aliqua passione in verba p̄ume-
 liosa p̄umpet quorū significationes nō
 cōsideraret: tunc est peccatū veniale. Et.
 Hoc puto verum nisi hoc ei frequēt ac-
 cideret ex lata culpa eius non curando ad
 habere remediū. Lata enim culpa equipa-
 ratur dolo. ff. de postu. l. quod nerua. ⁊ i. c.
 vt aiarum de consti. li. 6. B. Secundo
 mō q̄ aduertit hoc eē blasphemiam cōsi-
 deras significata verborū: ⁊ tūc si excusata
 peccato mortali: sicut nec ille qui ex sub-
 ito motu ire aliquem occidit. Et. Idem i
 sū. con. eo. n. q. 20. Et puto a mortali non
 excusari blasphemiam si non recto aīo mo-
 ueatur licet ignoret sua verba ipozare blas-
 phemiam. Nā ut dicitur. i. Louin. 14. Sigs
 ignorat ignorabitur: ⁊ stultus in culpa sa-
 piens erit in pena. 38. di. q. ca. B. Dec
 Tho. ⁊ fa. fe. q. 13. de blasphemia in deum
 vel in sanctos: que proprie dicitur maledi-
 ctio: vide. j. maledictio. §. 2. ⁊ 3.

Abella Et d̄. j. pedagi
 13: ⁊ vide. j. ralia
 q: pro codē accipiuntur vel q̄i.

Charitas. **Q**uam charitas se
mel habita possit
amitti. Respōdeo fm Tho. 2. 2. q.
24. Charitatem postum⁹ tripliciter conside
rare. primo mō ex parte spiritus sancti mo
uentis animam ad diligendū deum: et ex
hac parte charitas impeccabilitate habet
quia impossibile est hec deus simul eē vera
s. q. spiritus sanctus velit mouere aliquem
ad actum charitatis: et q. ipse charitatem a
mittat peccando. nam donū perseverantie
computatur inter bñficia dei quib⁹ certissi
me liberantur quicunq. liberantur: vt dicit
Aug. in li. de predestinatione scōrū. 2. mō
potest considerari charitas fm propriam
rationem: et sic charitas non potest amitti:
nisi id quod pertinet ad charitatis rationem
amittatur: vnde charitas nullo mō potest
peccare: sicut calor nō potest frigidare: sic nec
iniusticia non potest bonū facere: vt Aug. di
cit in li. de sermone dñi in monte. tertio po
test considerari charitas ex parte subī: qd
est veritabile fm arbitriū libertatē: et isto mō
charitas uic amitti potest: non autē charitas
patris: q. ibi deus per essentia videtur que
est ipsa eētia bonitatis.

Que sint ex charitate diligenda. Respō
deo fm Tho. 2. 2. q. 25. Quattuor sunt vt
ait Aug. in li. de doctrina xpiana: vnū qd
supra nos est. s. deus: secundū qd nos su
mus: tertū quod iuxta nos ē. s. proximus
i. hō vel angelus: quartū qd. j. nos ē: scilz
corpus propriū. **A.** Idē in sū. cō. li. 3. ti.
34. q. 216. Idōt addit: sū et corpus proxi
mi cui exhibere debemus opa corporalia
charitatis: Math. 25. sed hoc potest includi
i eo qd supra dicitur: quoniam debere diligere p
ximū iuxta nos. **B.** Et sūt intelligēda hoc
ordine: pmo et pte oībus deus: deinde nos
ipso: deinde proximū: vltimū corpus nfr
Et tunc iudicā sit idē Tho. 2. 2. q. 26. Non
est tamē de necessitate charitatis q. hō pp
um corpus exponat p salute proximi nisi in
casu quo tenetur eius providere salutē: sed
q. aliquis ipōte se offerat pertinet ad perfe
ctionē charitatis. **A.** Idē in sū. cō. e. li. q.
27. Et hoc vltimū debet intelligi quo ad
salutem corporis: quia qui non obligat
exponere regulariter propriū corpus pro
corpore proximi sūt: sed pro salute anime

sic cū anima proximi incomparabiliter sit
scio: et corpore nostro. 24. q. 32. si habes.
vnde et supra in ordine charitatis proximū
preponere corpore nostro: Tho. scōa scōa
de. q. 33. dicit moraliter peccare qui quo
cunq. timore et corporalis mortis omite
ret proximū costringere: quando ex hoc ve
risimilr. pvideretur eius salutē. **B.** Et hic
ordo charitatis sub pcepto ē: vt Tho. tra
dit scōa scōe. q. 44. **A.** Sicut et sub pce
pto vt diligamus meliores vel magis ius
tos plus alijs: vt ibidē dicit Tho. et i sum.
con. e. li. q. 218. **B.**

Utrum magis debeamus diligere me
liores q. nobis conuinciores. Respōdeo
secundum Tho. scōa scōe. q. 26. Meliores
quidem quia est deo propinquior: maius
bonum ex charitate debemus velle. s. ma
iore gradū beatitudinis: quia ad charita
tem pertinet vt velit iusticia dei seruari: s.
quā meliores perfectius beatitudinē parti
cipant: sed tamen homo rationabiliter ma
gis intente diligit conuictos: et hoc triplici
ter. primo quidem intensiori affectu diligit
ad illud bonū ad quod diligit eos: q. me
liores ad maius bonū. scōo quia inter ius
tos aliqui sunt nobis propinqui fm natu
rale originē a qua discedere non possit: bo
nitas scōm quā aliqui appropinquat deo
potest accedere et recedere augeri et minui: et
ideo possū ex charitate velle q. ille qui est
mihi conuictus sit melior alio: et sic ad ma
iores beatitudinis gradū peruenire possit
tertio quia pluribus modis siue causis con
uictos diligimus. nam ad alios nō habe
mus nisi amicitiam charitatis: sed ad con
uictos nobis habemus alias amicitias
fm motū iudicantis ipsorum ad nos: vt quia
aliquis est consanguineus vel consens
vel conciuus: vel propter quēcūq. aliud licitū
et ita ex charitate plurimis modis diligim⁹
magis nobis conuictos. **A.** Idē in sum.
con. e. li. q. 218. Et cōclusio ē q. meliores
debemus plus diligere: q. hoc iustitia diu
na requirit: Math. 23. ibi: **Q**ue est mater
mea et sed possumus optare q. propinqu
sūt meliores. **B.**

Utrum diligere inimicos sit de necessita
te charitatis. Rōdeo fm Tho. 2. 2. q. 25.
Dilectio inimicorū tripli potest considerari. p^o

modo vt diligantur in quantum inimici: hoc ẽ diligere mali alterius. 2. modo q̄tã ad naturã: sic in vlt: sic dilectio inimicorũ est de necessitate charitatis: vt. s. ali quis diligens deũ & proximi ab illa generalitate inimicos non excludat. tertio modo potest considerari in speciali: vt. s. aliquis specialiter moueat motu dilectionis ad inimicũ: illud non ẽ de necessitate charitatis vel salutis absolute: quia nec moueri motu dilectionis in speciali ad quoslibet hoies singulariter est de necessitate charitatis: nisi scdm preparationem animi: vt. s. hõ habeat animũ preparatũ ad hoc q̄ in singulari inimicũ diligeret si necessitas occurreret. Sed q̄ absq̄ necessitate articulo dilgat pertinet ad charitatis perfectionẽ. **A** Idẽ in sum. con. 1. 3. ti. 34. q. 23.

Utrũ sit de necessitate charitatis q̄ hõ inimico signa vel effectus exhibeat dilectõis? Respondeo scdm Tho. 2. 2. q. 25. Sic hõ in cõi teneatur diligere & non in speciali nisi scdm preparationem animi: vt nunc dictũ ẽ. ita signa & effectus dilectionis que in cõi confueuerunt proximo exhiberi tenentur ẽt inimicis exhibere: puta cum aliquis orat pro omnibus fidelibus: vel pro toto populo: vel cũ aliquod beneficiũ impendit toti cõi tantum: etiam toti inimicis exhibere ẽ de necessitate precepti: contrafacere pertinet ad liuorem vindicte. Spãlla vero beneficia vel dilectionis signa que quis exhibet particulariter aliquibus q̄ exhibeat inimicis non ẽt de necessitate: nisi scdm preparationem animi: vt. s. inuenit articulo necessitatis scdm illud prouer. 25. Si eluserit inimicus tuus caba illũ tẽ. Sed hoc facere super necessitatis articulum pertinet ad perfectionem charitatis: per quam aliquis cauet non solum vinct a malo: sed vnit vicere in bono mali: quia. si non solum cauet ne propter iniuriam illatam pertrahatur ad odiũ: sed etiam intendit inimicũ ad suum amorem pertrahere. **A** Con his Idẽ. vt in sum. con. e. ti. q. 24.

Utrum inimicis ventũ petẽibus tenemur remittere. Respondeo scdm Tho. 3. in iurã. Ex iniuria vel dãno dato alicui solent in eo cui fit iniuria oriri. s. rancore in affectu: signa rancoris in effectu: & actio iuris cõtra iniuriã

tẽ. Primũ tenetur hõ remittere imo nunquã in corde habere. **A**. Marth. 18. ibi. Sic & pater meus tẽ. **B** Secũdũ tenetur homo remittere ventam veraciter petenti si parato emendare secũdũ facultatẽ suam de quo potest intelligi qd dicitur Lu. 17. Si reuersus fuerit ad te dices: penitet mei: dimitte illi: imo etiã si non petat: vt in primo. s. dictum ẽ. **A**. Istud imo nõ videtur dici. Idẽ vt potest colligi ex habito i sui. con. e. ti. q. 25. sed potius eius dicto aduersatur. Et cũ hoc dicto con. Alibi: vt nõ debeat expectari penitio: illud vt veri us. Nam si non debet rãco: tenetur i corde sibi nec ab eĩ offendi in opere: q̄ non solus a malo sed ẽt ab omni specie mali abstinẽdũ ẽ. **A**. Thesãl. e. fi. **B** Sed tertiu nõ tenetur remittere nisi ille satisfaciãt p poster: vt. c. si quis contristatus. 90. di. 2. nota i. c. ad apostolicẽ de re iudi. libro. 6. r in remissionibus dicitur iurã: & ẽ de male. Innotuit. cũ cõcordantibus ibi positus. **A**. Hoc satis clarũ est: q̄ legitime potest peti estimatio iniurie ẽt vitia interesse reũ: ẽ de immu. ec. qm̄ li. 6. nisi ex hoc ostretur preponderans scandalum respectu salutis anime vel corporis: ut i ordie charitatis hec p̄ferenda sũt: vt potest constare ex dõs. 3. s. l. **B**.

Utrũ opera bona ẽt charitatem facta a liquid valeant. Respondeo scdm Ray. Quãtus non valeant directe ad vitas eternam: tamẽ valent ad alia quicq̄. primo ad tolerabilius iudiciũ futurũ perferendũ: de pe. di. 3. si quis autem. **A** Ricardus sup. 4. in iurã di. 15. dicit q̄ bonũ & pnia acta in moralia sicut non valent ad obtinendũ regnũ: ita nec ad remissionẽ penarum: q̄a propter illud non minuetur pena pro peccatis prioribus debita: sed bene minorem penam sustinebit in inferno: quia interim dum facit illud bonum cauet a malo quorum occasione si faceret et amplius puniretur. Et ita dicitur intelligendum dictum adserentium minorem penam sustinendam propter bonum sine charitate factum. **B** hoc contra videtur quod legitur in vita patrum q̄ cuidam sancto parti renelatum est: de quodam qui propter luxuriam exclusus ẽ a paradiso q̄ propter abundanties eleosynas q̄s faciebat liberat ẽ ab iccõdo

et in. 2. di. 27. et gl. c. qdam. s. p̄ aut de peni. et Rems. dõs. et caicã? & sibeltrio. Iste vbo charitas ẽt vbo satis factio et adrian? p̄bet. g. l. 3. scot et minor. f. di. 15. dõs in angelica vbo peni discerpent in aliq s; id; maior dõs opositi q̄re comune. et vide tho. p. 2. q. 114. p. c. articulo. q̄ illi que est in grã pot sibi

de condigno mereri aumẽtã grã q̄ Remissio pene a se vel ab alio existerẽ in grã debite nõ p̄tã intrinsecã valore op̄is sui in quã a creatura sãdit adẽ. c. uz creatura de celebra. msa. Sed p̄tã grã et moionẽ di binas ex q̄b manet fex q̄b longe utilissimũ de aumẽtã mane vel in exordio Cui libet bono opere penitere p̄teritã uz p̄positã saltim stultitied auẽ & et confitendj t̄pore debito. sed existẽs in p̄tã mortali si orat ut si iudicj vel micũ p̄ cãtẽ meret malis: sicut iustj sim scõtã q̄ libet. 20. colu. 7. dõs ad. 2. et cardj. 55. c. nihil de cons. 218. dõs.

ignis. **B** 2° ad temporalem prosperitatē de pe. di. 3. cauendū. 22. q. 2. si qualibet. tercio ad hoc q^o quis citius illustretur ad pētentiam: de pe. di. 5. falsā in si. quarto ad ad satisfactionem bonorū operū: sicut faciebat olim beatus Iohānes: de conse. di. 4. nō regnābātur. quinto quia diabolus non h^oz in eo tantā potestatem quāta habet: si bona opera non faceret: sicut Greg. refert i di. alo go. li. 3. c. 7. de iudeo qui signatus erat erat signo crucis q^o demones nō poterūt ei nocere. **A** Aduertendum tñ q^o remuneratio que fit pro talibus operibus scdm Ric. in loco p^oallegato: non est ex debito iusticie: sed solum ex dei clementia: forte iō quia qui ex contumacia contra deū meret sui perditionem quō pōt extrinsecus aliqd mereri. **B** **A**trū homo possit deo salū facere per opera extra charitatē facta hēs j. satisfactio. § xi. Et plura de charitate habes in sequent. §.

Atrū opera extra charitatē exñtūm vñ quam valeant. Rñdeo scđū Ray Opa vna que facta fuerūt in charitate moralificātur per sequens mortale peccatū: et si ha sequatur pñia reuulsūt. Illa vero quē nū q^o vna fuerūt: puta que in peccato mortali facta sūt: viuere non possunt: q^o mortua nata fuerūt: versus: Illa reuulsūt q^o mortificata fuerūt. Auere non possūt: q^o mortua nata fuerunt. Lō Tho. in. 4. di. 23. **A** Prædictum dixit Ray. in ii. de pe. 7. re. §. Item circa idem queritur. Tho. etiā in. 3. p. te q. 89. arti. 5. 7. 6. **B**. De confessione facta extra charitatem: vide. j. cōfessio p^oimo §. 3. **A**trū occasione religionis sunt p^oterminēda opera charitatis in parētes: vide. j. religio p^omo. §. 3.

Abusus episcopales

Illos casus a quibus non pōt absoluerē sacerdos parochialis: vide infra confessor. p^omo. §. primo.

Atheismus et exorcismus

Atheismus **A**trum atheismus conuenienter debeat precedere baptismum. Respōdeo scđū Pe. in. 4. sic. Nam in baptisido requirit opōnet ea que sunt de necessitate fi dei que sunt tria. s. fidei susceptio: et euide

professio et ipsius obseruatio: et propter hec tria cathecismus inuentus est: q^o in eo fit instructio ad fidei inceptio: fit etiā responsio ad fidei p^oessionē: et promissio ad fidei obseruatioē. Et quia ad uitam per se credere et promittere potest requiruntur hec ab eo per seipsum: in paruulo vero requirunt per vicariū. s. per patrinū quim p^osona p^ouult respōdet Credo. et sicut dicit Tho. d^oplex pōt esse sensus. **A**nus: credo. i. ego p^ouulus quando ad perfectā etatē veniā credam: vel credo. i. ego patrinus operaz d^obo q^o iste credat. **A** **I**ste sensus est magis conueniens: nam tenentes ad baptismū si deiusiores sūt suscepti: de conse. di. 4. vos ante oia. **B** **I**tem est inconueniens q^o patrinus pro paruulo p^omittat: quia de illis ad que omnes tenentur vnus aliū obligare potest. Secus aut in his ad que oēs nō tenentur. Et si dicit q^o patrinus sic obligatur ad instruendū paruulum de fide. Respōdet Tho. q^o non est ibi magnū periculum q^orum ad modernū tps: quia et parētes pueri sunt christiani et inter christianos nutrituntur. Secus aut erat i p^oimū ecclia: q^o tunc diligentior cura habenda erat. Et sicut nunc est si parentes pueri essent suspecti d^o infidelitate: vel si puer inter infideles puer factus est. **A** **I**dem etiā est si parentes essent suspecti in moribus. nam suspicientes de baptisimo sunt fideiusiores non solum si deis sed etiam morā: vnde in dco. c. vos. eis dicitur: Ideo semper eos admonete vt castitatem custodiant: iusticiā diligant: charitatē teneant. Ante oia symbolum et orationem dominicā etiā vos ipsi tenete et illis quos excepistis ostendite. Dicta etiam in hoc. §. notātur: vt in sum. cō. li. 3. titu. 24. q. 42. **B**

Sed ad qd. p^odest exorcism^o. Rñdeo scđū Pe. et Tho. i. 4. di. 6. Habet effectū i corpore et i aia: q^o minuit potestātē demonis ne possit tñ i hoie sicut prius: ne baptismū et alia bona impediāt. Sed predicta potest a totali i baptismū tollit: sicut Pharaon prius flagellatus est populo nō egresso de egypto: postea totaliter in mari rubro: q^o est figura baptismi: tub merus ē. **A** **I**dem in sum. con. e. ii. q. 43. vbi et dicit q^o circa hunc effectum cathecismi plures fuerunt

opiniones. Sed qd dicitur est melius vs.
B Quid significet sacra alia q sunt an
 baptisum in carbecismo: vide. s. baptisum
 6. §. 3. Per carbecismu ipedit matrimoniu
 phendū. j. impedimentu. 6. §. 2.

C **Cautione** Nomine cautionis
 qñ simplr ponitur i
 telligitur nuda promissio. S3 p
 cautionē idoneam siue sufficientem intelli
 gitur fiducia siua vel pignozantia: vt notať
 est de pigno. cū confite. A. In glo. B.
 de hac vide. s. absolo. 4. §. fi. A. De h^o et
 dr. s. absolo pmo. §. 17. in additioe. B.

Cecitas mentis. **Ceci**
 tas mentis sit peccatum. Respo
 deo secundū Tho. scđ a scđe. q. 15. Grego.
 31. moral. ponit cecitatem mentis inter vi
 tia que causantur a luxuria. Ad cuius vitij
 intellectum est sciendum q principium in
 intellectu visiois est aliquod intelligibile
 principium per quod homo intelligit alia
 cui quidem intelligibili principio mēs ho
 minis potest intendere: et q ei non incedat
 potest duplr contingere: quandoqz quidē
 et hoc qz habet voluntatē spđtanee se auer
 tentē a consideratione talis principij scđm
 illud ps: Noluit intelligere vt bene ageret
 Alio modo per occupationem circa alia q
 magis distrahūt quibus ab inspectōe hi^o
 principij auertitur scđm illud ps. Superce
 cidit ignis. s. concupiscētie et non viderunt
 solem. E. vtroqz mō cecitas mentis ē pec
 catū. Sed qñ est ex naturali defectu: vt in a
 mēibus: non est peccā. A. Idē in sū. cō.
 li. 3. n. 30. q. 209. B

Ensura ecclesiastica

Nomine censurę tria comprehen
 duntur. s. interdictum excoicatio: et suspen
 sio: extra de verbo. signi. querenti. et de sin
 gulis horum vide. j. in vocabulis proprijs
 vt. j. excoimunicatio. et. j. interdictus. et. j. in
 spensio.

Essatio a diuinis:

Cessatur qñqz in aliqua ecclia a di
 uinis propter iniuriā vel offensā alicui de
 ecclia vel ecclesie factā. Et tunc posito qz eti
 am aliquis de canonicis qui stauerunt ce

sationē a diuinis sibi celebraret non incur
 reret irregularitatem: qz non est interdctm
 ordinariū: vt dicitur Inno. c. de app. dilect.
 filio decano. non dz cessare a diuinis p ca
 pitulum collegium vel aliquem conuentū
 alicuius ecclesie nisi vocatis omnibus pro
 ur sunt vocandi ad electionē: et nisi decibe
 ratione habita diligentē: et post hec requis
 ito vel clerico vel laico cuiuscunqz dignita
 tis aut conditionis vel status propter cui^o
 iniuriā vel offensam videretur cessatio facie
 da qz iniuriam offensam emendet: et si no
 luerit emendare non poterit cessari: qz si p
 cedatur predictio modo et cessatur: extitit
 pars corz qui cessant qz eius q quem cessat
 j. vnū mēse per se vel per procuratores cō
 tinuus diebus ad sedē apostolicam tenēť
 se presētare. A. Immo iter arripere: vt i
 textu. j. allegato: vbi etiā patet qz debent ita
 prouare: vt qz cito cōmode poterit se apo
 stolico cōspectu representent. B. Cum
 actis et munimentis negocij nisi per cōcor
 diā infra dictū ipse cessaret ipsa cessatio: et
 sic paribus venientibus vel vna et non al
 tera veniente: pars culpabilis puniatur: et
 nihilominus si pars que cessauit non ven
 ret nec mitteret nō seruabitur cessatio: nec
 valebit: extra de offi. or. q. ius li. 6. A. Idē
 dicitur: Parte in super a diuinis cessante
 suprascripta tam in cessando qz in venien
 do seu in mittendo ad sedem apostolicam
 non seruante non seruetur ipsa cessatio: sed
 ea non obstante: vt prius in ipsa celebratur
 Et con. predictis Alb. B.

Qui volunt cessare a diuinis debēt cau
 sam idoneam conscribere in instrumento
 publico vel patentes litteris cum aucten
 ticiis sigillis: A. scilicet proprijs quando
 hoc collegium facit: vel cuz vno sigillo vni
 us alterius auctentici: vt in textu. j. allega
 to. B. Et assignare illi contra quem ces
 sare intendit: qz si hoc pertermiserint: vel
 causa non fuerit inuenta canonica: restit
 ent omnia que tempore cessationis perce
 perunt de ecclesia illa vbi cessatum est: et qz
 pro illo tempore debentur eis de ecclesia nō
 percipiēt: et ei q quem cessauerunt: de dānis
 et iniurijs satisfaciēt. Si vero causa fuerit
 iudicata canonica: tunc illi qui occasionez
 dederūt cōdēnandi sunt ad omne interesse

Vide Jo. de mol. in cla
 i. in fi. de sen. exco.
 abt. distinguit an cesa
 tio sit specialis et sit
 vera qd hie de sen
 Si generalis qz pte
 gitanz episcē celebrat

canonicis: et ad certam quantitatem taxandam ipsi ecclesie: et qua cessante et revertenda in cultum diuinum: ex de of. or. si canonici li. 6. **A** ubi patet quod dicta quantitas taxatur superius arbitrio. **B**

Qui ad aggravationem cessationis imagines crucis: beate virginis: et aliorum factorum irreuerenter tractant: prosternunt vriticis: vel spiritus supplicant: vel aliquid huiusmodi faciunt: reprobantur et grauiter sunt puniendi: ex de off. or. si canonici. li. 6. **Q**ualiter generale cessatione a diuinis religiosi tenentur seruare: vide. j. interdictum primo. §. xi. qui incipit: *An sententia.*

C **Imiterium** habet eandem immunitatem quam ecclesia quo ad omnia capitula: que vide. j. immunitas ecclesie et emittas confugium. Et hoc propter quod in duobus casibus. scilicet quod nullus mortuus debet in ecclesia sepeliri: vt. j. emittas ecclesie §. 2. et quod laici in choro esse non debent: hec Ray. et Hosti. **A** Idem in sum. con. li. i. tit. 14. q. 6. **B**

Imiterium pollutum esse censetur quando ecclesia est polluta effusione sanguinis vel seminis: dico si sit conuigium ipsi ecclesie et antequam reconcilium sit non debet in eo aliquis sepeliri: secus si cimiterium ipsum esset remotum ab ecclesia. Sed conuerso polluto cimiterio non est polluta ecclesia: ne minus dignum trahere videatur ad se minus dignum: ex de consec. ec. si ecclesia. li. 6. Et non est cimiterium sum vnum sed plura quando partes est in medio: licet sit ibi porta. **A** scilicet qua utitur de vno ad aliud vt in preallegato. c. B. Unde vno violato non est violatum alterum: vt i. d. c. Circa consecratione cimiterij. vide. j. consecratio primo. §. i. et 2.

C **Clauis** prout hic sumitur est potestas ligandi atque solvendi: qua ecclesiasticus index dignos debet recipere: et indignos excludere a regio: vt patet. 4. sententiarum: et per glo. Dico. super Matth. 19. **A** Ray. vero dicit quod clauis hic dicitur scientia discernendi inter peccatum et peccatum: et potestas ligandi atque solvendi: vt i. 20. §. i. **P**e. vero vt in sum. con. li. 3. tit. 34. q. 171. dicit quod

clausus est quedam potestas spiritualis: supernaturalis a deo data et infusa: non innata nec acquisita. **D**e oes tendit ad idem: sed vna magis declarat aliam. **D**iffinitio. n. Ray. ostendit quod potestati dicitur annexa. **I**sta vero **P**e. i. dicit a quo est hec potestas. **B**

Quot sunt clauis. **R**espondeo secundum **T**ho. in. 4. di. 18. q. per clauem: vt nunc dictum est: iudex debet dignos recipere et indignos excludere: indiget iudicio discretionis quod idoneitatem iudicis: et indiget ipso actu receptionis: et ad vitandam eorum potestatem quedam seu auctoritas requiritur. Et hoc hoc due clauis distinguuntur: quarum vna pertinet ad iudicium eius qui absoluetus est: alia ad ipsam absolutionem. Et he due clauis non distinguuntur in essentia auctoritatis: quod vitandam sibi ex officio competit: sed ex comparatione actus quorum vnum aliud supponit. nam clauis que dicitur potestas ligandi et solvendi immediate aperit: sed que dicitur scientia discernendi ostendit cui aperiendum sit per illam. **D**e his clauibus habetur di. 20. §. i. **A** Sed vt patet in sum. con. li. 3. tit. 54. q. 172. Ray. dicit: **C**redo verius esse quod non est nisi vna clauis: que est potestas sine iurisdictione. dicitur in pluraliter clauis propter plures effectus: qui sunt ligare et soluere: claudere et aperire: ad instar clauis materialis: et quod alicubi inuenit scientia coniuncta potestati non est id quod scientia sit clauis: sed quod necessaria est potestati habenti: sicut lucerna in tenebris ambulanti ne aliquid sequatur quod aut dicitur **M**atth. 19. **S**i cecus cecum ducit et cetera. **D**e. dicitur: **I**n sole potestatis liquefaciendi et indurandi vna est in radice et due in effectu: sic vna in se est clauis in radice: sed due in effectu. **B**

Harum clauium seu huius clauis usus est ad aperiendum et claudendum. **S**ecundum **P**e. licet et clauis amaterialis sed differet: quod clauis materialis primo et principaliter est ad claudendum et ex parte ad aperiendum. **C**lauis vero spiritualis est: primo est ad aperiendum et secundario ad claudendum. **A** Et hoc eadem **P**e. ista clauis sit triplex. **U**no modo quo ad clauis non absoluetudo ab ea. alio modo quo ad penam sensus ligando ipsam pena. 3. modo quo ad penam damni per sententiam excommunicationis vt in sum. co. co. li. q. 173. **I**dem etiam

potest intelligi de alijs censuris: et de ver-
lig. querenti. r. s. celsura. Et vt p3 in su. co.
eo. ii. q. 177. dicit idē Pe. q. potestas ligandi
atq; soluendi integratur ex duobus. s. ex
potestate ordinis: et ex potestate iurisdic-
tionis. Iurisdic. n. dat materiam. pna er-
go potestas clausi est essentialiter: secūda
actualiter. B

Soli sacerdotes habent clauēs: q. scō3
Tho. in. 4. di. 18. r. 19. solis sacerdotib³ da-
ta est hec potestas a dño. vbi ait: Quoz re-
miseritis peccata rē. Jo. 20. Nec obstat q.
soli petro dictū ē: Tibi dabo clauēs regni
celorum: Math. 16. q. illud fecit dñs ad
demonstrandū ecclesie vnitatē vt omnes a
Petro r successoribus suis acciperent sue
potestatis originē. 24. q. 1. quicunq;. r. c.
loquitur. Et licet omnes sacerdotes hēant
potestatem clauū q̄sum ad ordinem: nō
tñ habēt vsum potestatis: q. deficit eis iur-
isdic. Et licet omnes sacerdotes hēant
potestatem clauū q̄sum ad ordinem: nō
tñ habēt iurisdictionem super subditos pōt
dict q̄sum ad hoc non h3 vsū clauium
sed tamen sacerdotes malus q̄sum sit gratia
pauatis: nullo modo pauatur vsu clauū
in quo ipse non est agens pncipale sed in-
strumentale: hec Tho. silt Pe. r Kay. A
Hoc intelligitur de sacerdote ab ecclesia n̄
abscto: qui licet sit malus: tamen vñt clau-
ibus instrumentaliter. i. loco dei vt in su.
con. ii. 3. ti. 34. q. 174. r. 175. vbi et oia pdi-
cta notant. De hoc. j. §. se. B

Autum schismatici heretici: excōicant: su-
spens: degradati habeant vsum clauium
Respondeo secūdū Tho. in. 4. di. 19. vñt
quidem vsum in se quantum ad essentiam
sed talis vsum impeditur ex defectu mate-
riæ: q. talibus ecclesia subtrahit subditos:
vt simpliciter vel ad tempus: vnde q̄sum
ad hoc puaati sunt vsu clauū. A. Con.
Pe. vt liti. cō. e. ti. q. 176.

Quid operetur vsus clauium. Respō
deo scōm Tho. r Pe. vbi. §. Operatur in-
strumentaliter disponendo ad gratiam ū
iustificationem: non autem pncipaliter r
immediate ipsam gratiam r iustificationē
efficiendo: quia hoc est solius dei. Sed sic
ad mundationem originalis in baptismo
ualet absolutio: ita ad emundationē actua-
lis ualet absolutio. A Idem in sum. con.

eo. ii. q. 177. vbi additur scōm Tho. q. si at-
te absolutionem sacerdotis aliquis non fu-
isset perfecte dispositus ad gratiam suscipi-
endam in ipsa confessione r absolutione sa-
cramentali gratiam consequeretur si obi-
cent non poneret. Idem Pe. r addit q.
sufficenter contritio datur ibi augmentum
gratie. B

Qualiter per clauēs sacerdotes dicant
soluere vel ligare. Respondeo scōm Kay.
Tribus modis. primo ligant r solunt. i.
ostendunt aliquem ligatum vel solum a
deo. Unde dñs Luc. 17. lepulos per se pzi
us mundauit: deinde ad sacerdotes misit
quorum iudicio ostenderent mundati.
A Immo videtur q. non solum ostendit
absolutum: sed etias absolutum: instrumen-
taliter tamen: vt supra. §. proximo. nam li-
cet vera contritio refuscitet peccatorem: re-
manet tamen adhuc ligatus: donec si pōt
sacerdoti se presentet: r ab eo fuerit absolu-
tus. nam contritio ab hac obligatione nō
potest liberare: de pe. di. i. non potest: r de
pe. rre. c. ois. vnde r dñs Lagartū ab eo re-
fuscitātū dedit discipulis absoluentū. Jo
han. xi. B scō soluunt quando a pecca-
to sacramentaliter absoluit r ligant ad pe-
nitentiam peragendam. A In sum. con.
e. ii. q. 178. vbi hec ponit: dñs q. r modus
ligandi ē cū satisfactionē pnie imponūt pe-
nitentibus: soluēdi vero cū aliquid dimit-
tunt. vel per eā purgatos ad sacroā cōlo-
nē admittūt. B Unde Leo papa: Lxi
stus hanc p:repositis ecclesie tradidit poie-
statem: vt p̄sūentibus pnie satisfactionē da-
rēt rē. de pe. di. i. multiplex. tertio ligat vel
soluit p excōicationē: r ad istos oēs mo-
dos pōt p̄nere illud: Quodcuq; solueris
sup terrā rē. qd locū h3 cū sacerdos iuste
iudicat ligando vel soluendo. A Dis-
dicta plenius hñt i su. cō. dca. q. 178. B.
De q̄ mā q̄sum ad excōicationem: vide
s. absolutio. r. j. excōicatio p to. De absolu-
tione p̄cōrū r pnia: vide s. absolo. 6. r. j.
p̄fessor. r p̄fessio p to. r. j. pnia p totū. r. j.
p̄cū: p to. Et p̄dcām expōem ligādi r sol-
uēdi hēs. j. sacerdos. §. i.

Lericus primo cōiter
q. q. sit de clauis non sufficit q.

lit status nisi habeat aliquē ordinē clericales
vel saltem pūnam tonsurā ab eo qui dare
pōt. **A** Per pūnam enī tonsurā q̄s p̄stī
tūf clic^o: ex de eta. 7 q̄l. cū p̄ngat. **B**.
Enī q̄dū h̄z solū pūnā tōsurā: vel mīno
res ordies pōt si voluerit deserere clicatū:
vt. 5. apofstasia. 4. § 2. 7. 3.

Clericus ornatus d̄s eē duplici ornāmē
to. i. interiori 7 exteriori. interi^o ornāmētū
consistit in virtutibus quibus debēt eē or
nati clerici 7 p̄cipue sacerdotes atq̄ p̄la
tī: ne al male sedentes in cathedra cathe
dre iniuriā faciāt. 40. di. multa. Exteri^o or
nāmētum consistit in quatuor. p̄mo in
incesso: vt nō currēdo sed moderato 7 eq̄lī
gressu icedāt: vt sic maturitatē 7 equalitatē
indicent mentis. 4. di. §. vlti. Nec in solo in
cesso sed q̄ oculos linguam 7 omnia mē
bra debēt clerici sub freno castitatis 7 mo
destie coherceri. 6. q. i. ex merito. 32. q. 7. nec
solo. sc̄do in habitu: vt non deserant vestes
incisas 7 lingulatas. **A**. i. s. frapasas. Lin
gula enī secundum catholicō est pua lin
gua: 7 per siliitudinē potest incisura accipi
vestis que in modū lingue solet fieri 7 ide
linguatis. i. sic incisus. Unde 7 in sū. cō. ll.
3. ti. 7. q. i. vbi hec omnia ponuntur quesu
erūt originaliter dicta Ray. d̄f: Non dese
rant vestes incisās. i. lingulatas ad modū
loculatoū. **B** necq̄ varij coloris: nec
rubeas: necq̄ virides necq̄ nimis lōgas ne
q̄ breues. Item necq̄ de serico sed de lana
non nimis p̄ciosa vel villi. 41. di. §. i. Et p̄
cipue in habitu debēt se p̄formare q̄tum

par illis int quos vult p̄uata sepe hone
stare: ar. di. 4. §. erit. c. di. 30. si quis viroū
A Dec omnia in. d. q. i. in sum. cō. vbi ē
additū q̄ in habitu potest comprehendī
etiam tonsura: quia comam 7 barbā de
bent deponere: eē de vi. 7 ho. de. cleric^o p̄
mo. **B** Et nota q̄ ex causa timoris pere
grinationis: vel alia simili licitū est clerico
habitum transformare 21. q. 4. epi. extra d̄
vi. 7 ho. de. cleric^o. 2. **A** In hoc. c. cleric^o
dicitur de causa timoris. In dicto vero. c.
epi. dicitur de causa peregrinationis quan
do. s. longo tpe ambularent: vt ibi d̄f. De
sili cā in dictis capitulis non d̄f. Hec etiā
p̄uit q̄ cā peregrinationis ē tōgillime si
causa timoris iusta non addū debeat: ita ha

bitum transformare q̄ clericus non appa
reat. **H**oc enim stricte p̄hibetur: vt
in. c. conungit. 2. eē de sen. excōi. Sed for
te propter dictam longam peregrinatioē
licet vestes ferre breuiiores. Et in p̄allega
to. c. cleric^o. plura alia de simili mā ponunt
B Quicūq̄ autem clericus virgata vel
paruta vitur veste publice sine causa si b̄
ficiatus est suspensus est a fructuū percep
tione per sex menses. Si non est beneficiat^o
7 est in sacris cura sacerdotū: per idē t̄p̄s
est inhabilis ad beneficium obtinendum.
Si habet dignitatem vel beneficium cum
cura vel est sacerdos aut religiosus suspē
sus per annum a beneficio: 7 per idē t̄p̄s
est inhabilis ad obtinendū quodcūq̄ b̄
ficiū ecclesiasticum: vt in cle. quomā. de
vita 7 ho. cle. tertio consistit clericozum or
nāmētū exterius i cibo: de quo vidē. j. gu
la per to. quarto in potu de quo. j. c. buctas
§. 3. 7. j. sobrietas. §. i. 7. 2.

Clericus habet de ferre rasurā in modū
corone supra: 7 tōsuram capillozum ab in
fra. Cuius rationem assignat Tho. in. 4.
sen. di. 24. quia corona est signum regni 7
perfectonis cum sit circularis. Illi autem
qui diuini ministerijs applicantur ad ip̄
scuntur regiam dignitatem: 7 perfecti in
tute esse debent. Competit etiam eis sub
tractio capillozum ex parte sup̄ioris: ne mē
eozum ip̄alibus occupatioē b̄a cōreplato
ne diuinoū retardet: 7 ex inferiori p̄ tonsu
rā ne eozū sc̄sus ip̄alib^o obuoluit. Cōuer
si ē tōndēt pp̄ snūctationē ip̄alū: sed si ra
dū q̄ non occupantur diuinis ministerijs i
quibus oportet eos diuina mente conē
plari. **A** Idem in sū. cō. ll. 3. ti. 7. q. 3. **B**.

In conuicio clericozū sunt p̄cipue sex
obseruanda que habentur di. 44. pūna
vt videlicet vita absentium nō mordeatur
vt presentes non irrideantur: vt inania se
cularium non recitentur: vt verba sacre le
ctōis legantur 7 audiantur: vt cibus non
nisi ad sustentationem sumatur: et vt in
p̄ncipio 7 in fine laudes deo referant: hec
ibi. 7. c. pro reuerentia. **A** In allegatis
iuribus nil dicitur de istis laudibus: sed
eadem di. c. vt non liceat. vbi dicit: Nō
oportet clericos vel laicos religiosos ante
sacrā horā diet tertium inire conuiuia: nec

hunc ut petere laici
et p̄ngant

C

Advocare

aliqui clericos nisi hymno deo edere panē
7 p^o cibos gr̄as auctori deo referre. B

Clericus dicitur in beneficio residere et in eo
sua officia implere et illi qui nō implet s̄ vo-
luptantibus vacat sc̄d̄z Al. nihil h̄nt iuris in
rebus ecclesiasticis: et si recipiunt tenent resti-
tuere. Reddūtus enim ecclesiarum sunt illi
pendia servitutū: unde et iura indixerūt cle-
ricis personalem residentia: que tñ in mul-
tis casibus p̄mittit absentia continet: vel
ad ips̄s. Tamen quicquid sit de foro contē-
tioso videtur sufficere ad salutem si ipse sua
cura et impensis providet q̄ ecclesia decen-
ter officietur et p̄pls sufficienter regatur: et
honeste vite et morū bonū exēplū subditis
ostendat et interdū p̄ se ad locū accedat. et
de predictis certificetur: et quicq̄ per se offi-
cium exolvat. Et non sic dicit Al. s̄ ait
Et per se diuinū officium diligēter exolvat
et ministris sc̄dm̄ possibiliter beneficij p̄-
videat sufficienter: vt in sum. con. li. 1. ti. 7.
q. 29. Et ex hoc videtur colligi q̄ clericus
existens in mortalitate tenetur ad restitutionē
perceptorū ex beneficio illo tempore: q̄ nō
potuit beneficium debite deferuire nec diuiz
officium diligenter seu conuenienter exol-
uere p̄sertim si sit notorius cum quilibet
peccator notorius su ip̄o iure suspensus: vt
pōt colligi ex notatis in sum. con. li. 3. ti. 29
q. 3. et 5. Et idem videtur posse dici de illo
qui ex indevotione et lata negligentia nimis
celeriter vel alio dissolute seu irreuerent̄ die
officium: quia sic non diligenter exolvit: et
q̄ facit contra preceptum ecclesie: in. c. do-
centes. de cele. mis. B. Tutius tamen est si
per se continue faciat. Reliqua vide. j. resi-
dentia. Et ibi latius dicitur de hac resi-
dentia: et ex ibi dicitis potest patere q̄ nō
solū ē tutius per se residere: sed etiā ē neces-
sarium in bñficio curatore: quicq̄ in alijs.

B De transitu clericorū de ecclesia ad eccle-
siam: vide. j. transitus.

C Clericus secundo

.i. q̄ clerici a quibusdā actibus
secularibus sunt remou. non enim debēt in-
tendere negociationi de rebus vendendis
et emendis et h̄. et de cle. vel mo. c. 1. et 78.
di. fornicari. De hoc. j. negociatio. §. 2. et §.
sup̄e. Itē nec quōmbus iudicio seculari et

si beneficium non habent dūmodo sunt in
sacris: siue etiam sint in minoribus et habe-
ant beneficium: et hoc nisi pro se et miserabi-
libus personis: et de postu. c. 1. Et ibi et
dicitur pro ecclesia sua. B. et 86. di. per-
uenit. vel nisi sua vel suorum iniuriam pro-
sequatur. 4. q. 6. omnibus. Et ibi dicitur
nisi de iniuria propria: sed etiam pro contū-
ctis potest agere in quacūq̄ honesta cau-
sa si necessitas imineat: vt in. c. cum sacer-
dotis: et de postu. B. Item non possunt
suscipere gubernationes alienarum rerū seu
procuraciones alienorum negotiorū. H̄i
autem possunt suscipere iurisdic. a legibus
impositas: sed et curam or̄phanorū et vidu-
arum que indēse sunt. Et tunc earū p-
sonarum que maxime ecclesiastico idigēt
ad iudicio: vt in. c. j. allegato. B. Et eti-
a de licentia episcopi p̄uiz gubernacula ec-
clesiasticarum rerum: vt in. d. c. peruenit. et
vide. j. iurisdic. §. 2. et 3. In vero clericus pos-
sit exercere aliquod artificium vel culturā
possessionum et huiusmodi: vide. j. negocia-
tio. §. penult. Et non possit exercere officij
tabellionatus: vide. j. tabellio. §. 2.

Clerici non debent ministrare in taber-
na nec in ea comedere vel bibere nisi cā ne-
cessitas in peregrinatione. 4. 4. di. non oꝝ
p̄mo. et c. nulli. et c. clerici

Clerici qui relicto clericali habitu por-
tant arma: si tertio moniti non deponunt
perdunt priuilegium clericale: extra de h̄
excommunicati. in audientia. Similiter etiaz
si non sint moniti et immiscense tyranni-
di et enormitati: et de sen. excom. cū nō ab
homine. possunt tamen arma portare mo-
do quo d̄. s̄. bellum. 2. §. 1.

Clerici goliardi aut buffones. Et .i.
ioculatores: vt patet in textu. j. allegato. et
glo. ibi dicit q̄ primum ē vulgare gallicū
s̄m vulgare m̄scorū. B. Si hoc per anū
exercuerint carēt priuilegio clericali. Et
.i. s̄. vt in tex. predicto. B. Et eodē mō s̄
minoris t̄pe et admōnti nō destituerit. d̄
vi. et ho. cle. clerici. li. 6. Et ibi patet q̄ re-
quirunt trina monitio. B.

Clerici qui carnisficium macellariorum
seu tabernariorum officium publice faci-
unt. Et personaliter: vt in. c. j. allegato.
B. si. 3. mōti. Et notari: vt ibi. B. s̄

hoc est dicitur
et dicitur

sistant seu reſumant: ſi ſunt coniugati p̄dunt
privilegium clericale. **¶** Dio vt ibi. **¶**
Non coniugati vero qui incedūt vt laici
perdunt in perſonā. **¶** Sed ſi non ice
dant vt laici perdūt in rebus tantuz: vt ibi.
¶ Quid hoc agūt. **¶** In textu cle. dī
oceanſis ad lſam ſic dicitur: Si monſti ab
his non deſtiterint: aut ipſa vt premiſſū eſt
exercēdo reſuſperint quicūq; coniugati oīo
Non coniugati vero in rebus ⁊ ſi oīo ince
dant vt laici in perſonā privilegium cleri
cale q̄ diu premiſſis inſtiterit coſpo amitt
tant. **¶** De vt. ⁊ ho. cle. cleric. li. 6. dioce
ſanis. in cle. co. ti. **¶** In predicto. c. cleri
ci. nihil de hoc ponitur: ſed ſolum qd̄ dī
ctum eſt in precedenti. **¶** **¶**

Clericus coniugatus ſi contraxit cum
vnica ⁊ virgine ⁊ deſerat tōſurā ⁊ veſtes cli
cales retinet privilegium clericale in duobus
ſ. q̄ percuties eū eſt excoicatus: ⁊ q̄ n̄ pōt
diſtingi nec condemnari a iudice ſeculari
nec ciuilit̄ nec criminali: in ceteris vero
non retinet. **¶** Itē ſi non deſerat tōſurā ⁊ ha
bitum in nullo retinet: de cle. pu. cleric.
li. 6. Quō clericus pōt iudex eſſe vel iudi
care infra iudex. 2. §. i. 2. 6. Et per quos a
ctus clericus in minoribus perdit privile
gium clericale: vide. §. apoſtaſia. 4. §. pe. ⁊
vl. Et que negocia clericis ſūt interdīcta. j.
negociatio in tribus vltimis. **¶**

Clericus tertio .i. q̄ tū ad

cohabitacionem mulieruz ⁊ hone
ſtatem. Clerici nanq; non debēt habitare
cum mulieribus dī 32. Hoſpitolum. ⁊ dī.
Si. legitur. Nam cohabitatio eſt aliquādo
adulteriꝝ occaſio. i8. q. 2. diſſimulus. Ex
cipiuntur: mater: ſoroꝝ: amita: matertera.
Amita eſt ſoroꝝ patris: matertera v̄o ma
tris ſm. Latho. **¶** Et generalit̄ per li
neam tranſuerſalem omnes conſanguine
que ſunt infra 2^m gradum: ar. dī. Si. cū om
nibus. ſed per lineam aſcendentium ⁊ de
ſcendentium vſq; ad quartum gradū: ar.
extra de conſan. ⁊ affini. non d3. ⁊ dī. 32. in
terdixit. dī. Si. cū omnibus. ⁊ c. volumus
Et eſt ratio quia in iſtis ſedus naturale nī
hil permittit ſeu criminis ſuſpicari: eē de
coha. cle. ⁊ mu. a nobis. extra d̄ preſump
tum in iuuentute. **¶** In allegatis ſurib⁹

non clare monſtratur d̄ iſto quarto gradu
ad hoc p̄poſitum: ſed tamen idem dicit
Ray. vt in ſum. cō. li. 3. ti. 30. q. xi. Idēz eē
dicit glo. in. c. l. eē de coha. cleri. ⁊ mu. aſſi
gnans aliā rōnez: videlicet quia videt q̄ i
iſta linea recta amplius poſſit extendi per
miſſio q̄ in collateralit̄: et bene quia i linea
recta q̄to gradus eſt diſtantiꝝ: tanto ē an
tiquior: perſona ⁊ minoris ſuſpicionis ⁊ p̄
p̄is maioris permiſſionis. 32. dī. interdixit
¶ Et hoc intellige niſi haberent ſecū per
diſſequeas. vel aliquas mulieres ſuſpectas.
¶ Ad hoc facit. Si. dī. legitur. **¶** Por
ro etiam cū prius dictis clericis non debz
h̄re immoderatam familiaritatem: ne con
tēptibilibz habeatur. 33. dī. quaridā. **¶** Pōt
etiam vltra predictos gradus habitare: ſi
eſſent antique ⁊ non ſuſpecte: dī. Si. ſemias
⁊ in predicto. c. interdixit. in ſi. **¶** Pōt
etiam habitare aliquē affines ⁊ domeltice
Si. dī. cū oibz. vbi ex conſilio carthaginē
ſi d̄: Cum omnibus. n. clericis extra ſec̄ fe
mine non cohabitent ſed ſole matres auie
⁊ matertere amite ſoroꝝez: ⁊ ſiſe frat̄i aut
ſoroꝝi: ⁊ quicūq; ex familia domeſtica ex
neceſſitate eē ante q̄ ordinarentur iam cuz
eis habitabant: vel ſi ſij eozum iaz ordia
tis parentibus vxores acceperunt: aut ſer
uis non habentibus in domo quas ducāt
alunde ducere neceſſitas ſui: h̄c ibi. **¶** Itē
poſt cohabitare vxoz: ipſius clerici an oz
dinatōem habita que caſte regenda ē. Si.
dī. volumus. Quod intelligitur q̄ vxoz ē
eſt ſam vetula ⁊ non ſuſpecta: vt in. d. q. xi.
⁊ in ſumma conſel. notatur. **¶** Item ſciendū
q̄ cum nulla ſuſpecta debet cohabitari eē
ſtrictiſſime conſanguinitatis: extra de co
habi. cleri. ⁊ mulierum. c. l. vbi dicitur: In
hibendum quoq; eſt vt nullus ſacerdos ſe
minas: de quibus ſuſpicio poſſet eſſe reti
neat: ſed neq; illas quas canones conce
dunt matrem amitam ⁊ ſoroꝝem: quia in
ſtigante diabolo etiam in illis ſcelus per
petratum reperitur: ⁊ etiam in pediffeqs
carundem. **¶** Sed ſi quā de his neceſſitatez
habēt p̄ſeruari h̄ant in vico: aut in villa
domum longe a ſua conuerſatione: ⁊ ibi
eis que ſunt neceſſaria adminiſtrant. **¶** Por
hibendum quoq; eſt vt nulla femina ad al
tare p̄ſumat accedere: aut p̄ſb̄to miſtraſ

aut infra cancellos stare vel sedere: hec ibi
 Sed vt habeatur in sui. con. d. q. xi. videtur
 aliqui intelligere hunc textum: quoniam constan-
 guineas habent secum textumque ceneas
 Sed certe decre. ponderat suspitione non
 solum pedisquarum: sed etiam ipsarum plagis
 nearum: quia instigante diabolo etc. An
 etiam si non habeant secum extraneas dicitur
 sanguinearum suspectarum cohabitatio vi-
 tarum: vt super hoc. c. senit glo. dicitur: Quod
 dicitur h. intellige de suspectis clericis iune-
 nibus et mulieribus suspectis: quia si suspe-
 cte sunt non debent secum manere. 3. 4. di.
 quorundam. Contraria loquitur de illis mu-
 liberibus de quibus nulla est suspicio mali-
 tiam fm Boss. et Bossi. eps et religiosus i
 distincte non possunt euz aliquam etiam. co
 sanguinea habitare: ar. d. c. quorundam. et i
 autem. de san. tissimis epis. §. ep. m coll. 9.
 et de modis h. §. cogitanda coll. i. Ray. ve-
 ro dicit. Licet hoc turum et honestam eet:
 non obstant eis illaturus: quia. c. quorundam
 loquitur quando imoderatam familiarita-
 tem episcopus habebat cum filia cuius
 occasione vitus ac contempnibilis a subditis
 habebatur. c. vero sane. loquitur de vxore
 episcopi que omnino dicitur inire religiones
 hec in. d. q. xi. in sum. con. p. m. v. verius
 videtur. Nam de religiosis expresse habet
 is. q. 2. diffinimus. De episcopis vero i. d.
 §. episcopum. Et sicut non dedignantur le-
 ges sacros canones imitari ita et sacros
 statuta canonum p. m. v. constituti-
 bus adiuvantur: extra d. no. ope. ni. c. i. B
 An sit suspensus et debeat in officiis curari
 Respondeo. Quilibet pro peccato mortali
 est suspensus quo ad se tamen talis non
 est suspensus quo ad alios: nec debet in of-
 ficiis curari nisi si peccatum est notorium
 vt quia damnatus est de illo: aut sponne co-
 fessus est in iure. B vel etiam non spon-
 te: quia hec distinctio non fit in c. questum
 infra allegato. vbi etiam glo. dicit: q. hoc
 casu condemnatio debet fieri per sententiam
 diffinitivam. B vel euidencia facti q
 non potest aliqua tergiversatione celari:
 vituta quia mulierem multum suspectam
 tenet publice: aut quia apparent inde argu-
 menta gradientia super terram: extra d. co

ha. clerico. et mul. questum. B Ibi no di-
 citur de signis huiusmodi euidencie: s; hec
 ponit Ray. vt in sum. con. lib. 3. tit. 30. q.
 12. B Et de hoc habes infra fornicatio.
 §. 2. Et ibi de pena clerici qui duxit vxores
 §. 3. Anrum autem a fornicario liceat acci-
 pere sacramenta: habetur j. ordinum. p. m.
 mo. §. 3. B Super his et similibus ho-
 die est facta magna innotatio per concilium
 Constantiense et postea Baluense ante qd
 renocaretur: in quo Basiliensis facta fu-
 it quedam constitutio approbante domino
 Eugenio papa. 4. quam ego extraxi de li-
 bro diti cardinalis Juliani tituli sancte sa-
 bine: qui vulgariter dicitur sancti angeli: q
 presuit dicto concilio et multi hanc consti-
 tutionem ostendit in camera et studio suo
 florentie. die. 2. decembris. 1440. cuius te-
 nor sequitur: et talis: Ad vitandam scanda-
 lum ac multa pericula subueniendum quo-
 qd conscientie timoratis statuit q nemo
 deinceps a comunione alicuius in sacramen-
 torum administratione: aut alijs quibuscum-
 qd diuini vel extra preteritu culis: qd se-
 tentie aut censure ecclesiastice sine suspensio-
 nis aut prohibitionis ab homine vel a iu-
 re generaliter promulgate teneatur abstinere
 vel aliquem vitare aut interdictionem eccle-
 siasticam obseruare: nisi sententia pro-
 hibito suspensio vel censura huiusmodi
 fuerint: vel contra personam collegium vel
 vniuersitatem ecclesiam aut locum certum
 aut certam a iudice publicata vel denunci-
 ata specialiter et expresse: aut si aliquem in
 notorie excommunicationis sententia: q
 stiterit incidisse q nulla possit tergiversari-
 one celari: aut aliquo iuris suffragio excu-
 sari non a comunione illius abstinere vult
 iuxta canonicas sanctiones. Proprii hoc
 tamen huiusmodi excommunicatos suspen-
 ctos interdictos seu prohibitos non inuen-
 dit in aliquo reuocare: nec eis quomodolibet
 suffragari. B

C Clericus quarto

ad bona temporalia. Anrum cle-
 ricus possint habere propium. §. Sic. i. q.
 i. epi. Et si q capitula inueniantur contra
 intelligi debent scdm statum primitiue eccle-
 sie: qn nihil pprii possidebat: vt d. religiosi

6
 10
 ad c. nulli. 32. d. 15.
 . n. ad fugendos sacra
 debeat tando sacerdoti
 famularis §
 filius R. de hoc.
 in c. Rodulpho §. 1.
 l. m. p. a. f. p. 100. by
 col. 1. 1. 1. sub habet
 extate. si q notoria
 lig non deueniam ordo
 vitare. 13. in not
 exoriat. c. p. p. f. a. e.
 et in. l. a. p. r. a. l. i.
 no. a. q. h. a. t. a. m.
 An famulari
 uideri tamen excomuni-
 g. g. intellige de
 notarijs q nulla po-
 sunt tertijs san-
 celari fm cosmas
 glo. pragmati. tit.
 de excommunicat.
 glo. suspensio. §. 1.
 vide euz ti. de con-
 cubinis glo. p. n. b. l. e.
 in pragmati. fo. me
 c. 6
 q. q. talis celebras fiat
 Irregulari b. d. b. l. a. d. i. e. p.
 tractatu. p. r. e. c. u. l. a. f. o. 9.
 . S. v. d. d. o. 4. d. 16. 13. q.
 . 9. card. p. s. s. c. nulli. 32. d. 15.
 i. R. p. b. a. t. g. e. r. s. o. n. s. u. m. a. p. l. l. e. s. t. §. 1.
 m. p. a. 2. 9. 31.

tho. q. libet. d. ar. c. 27.
Vide de estado maly. d. q. 27.
op. fait frua suos et in vita potud
lib. no donare q. peccat. si in iure dat
morze po pot. testari. An. comp. in d. q.
Vide ubi in c. d. i. h. p. i. d. e. t. i. b. a.
d. c. p. h. i. d. e. f. o. r. m. q. p. a. c. o. n. g. i. t.

qui renūciaverūt proprijs. Et tamen sicu:
ait Tho. 2. 2. q. 185. Clericus non sic debet
propriū possidere: vt cum curam propria
defectum faciunt in his que pertinent ad cul
tum diuinum. Et istis non possunt dicē:
sicut cū effectu debent pars mea dominus
Hoc enim dicere non pōt qui extra dñm
aliquid hz. q. i. clericus. Et vt dicit Tho.
in loco preallegato ille cum deo altas ptes
habet cuius studium dñm inuitur circa ea
que dei sunt: dum inuenit hīs que mundi
sunt. Et predictum etiam notatur in sū. cō.
li. 2. ti. 5. q. xi. B.

Utrum clericus possint facere testamētū
vel donacionem inter viuos. Respondeo
si habent de patrimonialibus vel que sibi
aduenierunt aliunde: puta ex successiōe vel
donacione facta persone non inuitu eccle
sie: vel de illis que ipsi sibi per scripturam
vel huiusmodi artificium licitum questerunt
indubitanter possunt de his facere testamē
tum vel etiam dōare. li. q. 3. c. i. r. 2. extra d
testa. ad hec. r. c. quia nos. r. hec etiam hñt
locum si clericus sit in potestate patris: vel
auti constitutus. C. de epl. r. cle. aucten. p. r. e. l.
b. yeros. licet in alijs personis secus sit: vt
infra peculiū. De rebus autem ecclesiasticis
mobilibus r. immobilibus non pōt cler
icus testari: sed potest de mobilibus r. fru
ctibus perceptis in egritudine constitui:
dum tñ sit p. p. o. s. m. e. n. u. s. cō. s. e. r. u. e. r. i. b.
r. r. e. l. i. g. i. o. s. i. s. l. o. c. i. s. r. h. i. s. q. u. i. s. i. b. i. h. o. n. e. s. t. e. s. e. r.
u. i. e. r. u. n. t. v. t. d. c. a. d. h. e. c. r. e. x. t. r. a. d. e. t. e. s. t. a. r. e. l. a.
t. u. m. 2. Et hoc etiā potest clericus: vide
licet donare de rebus mobilibus fructibus
r. similibus ex iusta causa dñi sanus ē dum
modo temperate: r. de donati. ceterū. r. c.
ad apostolicę. et nō. in sū. con. e. ti. q. 12. etiā
confanguineis qui sibi honeste seruerūt
dō. c. r. l. a. n. i. 2. De consueta
dine tñ clerici alicubi testantur de fructib.
r. reb. mobilibus ecclie acquisitis: in de iu
re 3 est: vt i. p. d. i. c. t. i. s. c. a. p. i. s. r. i. u. r. b. u. s. Et
Et vt notat in sum. con. d. q. 12. fm. Et. De
huiusmodi rebus testari non esset illicitum
nisi quia in fauorem ecclesiariū prohibetur
ē: vnde etiā q. rō suadet oppositū credo v
bi hec consuetudo est q. de rebus ecclesia
sticis mobilib. possint clericis facere testari
nisi hec ille. Hoc intellige v. r. i. t. d. e. s. a. c. i. s.

vass. Super his. n. nullam non solū dō a
tionē: sed nec alienationē possunt facere
clericus. li. q. 2. c. 2. nisi forte haberet supflua
vasa. Nec et alijs mobilibus posset debiti
satisfieri. lo. q. 2. hoc ius. Et forte idē posset
dici in alijs ad diuinum cultum deputatis
ar. c. si. c. f. de testa. Immo idē etiā de alijs
rebus nisi forte consuendo foret q. cleric.
testaretur de mobilibus que recipit: vt si
pendia personalia: de alijs vero nō potest
testari: vt nō dñs. Antio. in c. r. e. l. a. t. u. m. 2. de
testa. r. dñs. Dicitur de sacro geminiano in
c. p. s. e. n. t. i. de offi. o. r. li. 6. B.

Quis succedit clerico ab intestato: g. n.
deo. In bonis acquisitis per ecclesiam suc
cedit ecclesia: sed in alijs succedunt consan
guinei fm. ordinem iuris: quibus deficien
tibus succedit ecclesia. li. q. 5. c. fi. Et po
tius videtur. c. p. e. quod incipit quicumq.
B. Extra de suc. ab inte. c. 1. r. 2. c. eū dile
ctus in fi. Et de hoc casu h. d. e. s. d. i. f. f. i. c. a.
successio. 3. 2. Notē autem ecclesie nō
episcopus vel successor clericus moriens vbi
est collegium clericorum: sed cōs congregatio
intelligitur que rerum illarum debet
canonicam distributionem r. curam habe
re. vbi aut in loco deficiit tantum vnus est
ordinarius isca bona habebit. d. c. r. e. l. a. t. u.
2. de testa. B.

Quid si nescitur vtrum res fuerint eccle
sie vel persone. Respondeo p. r. e. s. u. m. u. n. t. u. r.
omnia ē ecclesie: si tamen constat cū habu
isse res que non erant ecclesie: sed persone r.
dubitarur de quibus presumitur p. r. o. c. q.
est in possessione rei de qua est qō. vnde si
post mortē ecclesie inuenitur in possessione
heredibus incumbit probatio: sed si here
des sunt in possessione probabit ecclesia: ar.
li. q. 4. c. 1. r. q. 5. c. i. in fine. r. si possessio est
o. i. o. cō. f. u. s. a. v. e. l. p. r. o. b. a. t. v. i. d. e. j. s. u. c. c. e. s. s. i. o. 3. 2.
Et vbi dicitur q. equalis debz fieri distri
buto inter ecclesiā r. p. l. a. g. u. i. n. c. o. s. s. e. n. h. e. r. e.
d. e. s. n. i. s. i. f. o. r. t. e. q. u. i. s. e. r. s. u. o. f. a. c. t. u. s. s. i. c. l. e. r. i.
c. u. s. t. u. n. c. e. n. i. s. i. e. t. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r. e. x. t. r. a. d. s. u. c.
a. b. i. n. t. e. c. 2. v. b. i. h. o. c. i. d. e. m. d. i. c. i. t. g. l. o. r. v. t. n. o. i.
s. u. m. c. o. n. l. i. 2. ti. 5. q. 13. Ray. etiam con. p.
d. i. c. t. i. s. d. e. o. n. e. r. e. p. r. o. b. a. n. d. i. t. r. q. d. e. s. e. r. u. o. f. a.
c. t. o. c. l. e. r. i. c. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. r. d. i. c. t. u. m. c. 2. v. b. i. d. i. c. t.
u. r. q. p. e. c. u. l. u. m. d. e. c. e. n. t. e. r. d. e. b. e. t. d. i. u. i. n. i.
q. u. a. n. t. o. p. a. r. t. e. s. q. u. a. r. v. i. a. e. p. o. a. l. t. e. r. a. e. c. c. l. e.

Handwritten marginal note in the right margin, partially cut off.

si: tertia pauperibus: quarta parentibus assignetur: si non parentes sint: eps eaz recipiat: et in vsum ecclesie diligenter distri buat. B

Utrum clerici siue prelati qui bona eccle siarū psumunt in vsum illicitos sint rapto res. Rñdeo fm Ray. Clerici qui consan guineis aut potētibz diuitibus: meretrici bus: histrionibus: et similibz bōa eccle siastica pauperibus debita tribuunt rapio res sunt: q: quicquid hñt pauperū ē. 16. q. 1. c. si. naz pauperibus debentur. Unde ta les clerici tenentur ad restitutionē omnīz pauperibus vel in vtilitatem ecclesie 12. q. 2. gloria. 2. c. si illi. Et peccant mortalr non solum q: pauperibus subtrahūt: sed etiam qñ turpibus personis tribuunt S6. di qui venatoribus. 7. c. donare. Et qd dicitū ē de consanguineis: intelligendū est fm Guil. qñ datur eis non vt pauperibus sed vltra statum conditionis eorum. A. Idem in summa con. libro. 2. titu. 5. q. 14. Ubi quo ad diuites et potentes dicitur quando qs datur nō ppter aliquā cām licitā et honestā sed ppter fauorē et pompā seculi. B Si mille ponit per Tho. scd a scd. q. 185. d. epi scopis. Dicit enim q: si distincta sint bona que debentur in vsum ecclesie ab his q sunt pauperibus et mīstris eroganda: et aliqd eps sibi retineat de his que pauperibus erogāda sunt vel in vsum mīstrorū vl i cultū diuinū expēdēda: nō ē dubiū q mortaliter peccat et ad restitutionē teneat. De his autē que sunt specialiter suo vsut deputata pec cant si imoderata sibi retineant: et alijs non subueniant sicut requirit debitu charitatis Si vero predicta bona non sint distincta eorum distributione eius fidei cōstituta. Et si quidem in modico deficiat aut superabit det pōt hoc fieri absq: bone fidei detrimē to q: nō pōt hō in talibus punctualiter ac cipere illud qd fieri o3 Si vero sit multuz excessus non pōt latere: vnde dicit bōe fides repugnare. Et iō nō est absq: peccato mor tali: et idē iudiciū est de bonis: aliorū cleri corū: vt ponit idē Tho. in quōdā quolibz A. Idem in sū. cō. l. 2. ti. 5. q. 16. vbi quo q: subditur. Nota etiam q: prelati teneat de bonis amissis ecclesie doto et culpa lata et leui fm Ber. et Hosti. extra d. offi. archi.

c. ea que. B

Clericus siue prelati tenentur de bōis ecclesie siue amissis sua negligentia doto: vel culpa: siue lata siue leui: nota: extra de offi. archi. ea que. Idē Hosti.

Utrum clericus qui habet sufficē pārimonium potest viuere de bonis ecclesie. Rñdeo fm Al. Si deseruit ecclesie. potest viuere de bonis ecclesie eius: sed si non deseruiat vel in malos vsus expendat mortaliter peccat. Cō. Hosti. Dile. j. de cl me i. §. pe. A. Idē in sū. cō. e. ti. q. 17. vbi additur. Quod autem dicit Hiero. q bonis parentū sustentari possunt si quod est pauperū accipiūt sacrilegiū incurrūt. 16. q. 1. c. vi. Intelligendū est vt dicit Al. cū extre ma necessitas pauper hoc requirit. sic. n. et sua tenent erogare. Hosti dicit q: he et si miles auctoritates intelligātur q: de super suo debet largas elms facere: hoc ibi. Et sic nō est expectanda extrema necessitas: sed de bonis clericorū et ecclesie: pauperibz large subueniendū est: quod magis conso nat s: deo. c. vi. als non cēt dūa iter clericof et laicos: et inter bona ecclesie et bona ceterorū cū in extrema necessitate oēs de bōis bonis iuxta eorū facultatē teneat. prio sub uenire. S6. dist. pascē. B

Utrum qui male recipiūt a personis ecclesia sticis teneantur ad restitutionem. Respon deo fm Ray. Fornicariē et hō turpes per sone tenentur restituere ipsi ecclesie: nisi forte eis fuerit datum cā elyne in sūma neces sitate: qua tunc fuit debitum. S6. di. pascē Idem Hosti. Diuites vero et potentes q receperunt per fraudes: minas: importunitates: et huiusmodi tenentur: clericus qui dedit redimēdo vexationem suam excu sator: extra de simo. dilectus. pmo. Si ho non sunt data propter predicta: sed propf aliā necessariam vel honestā cām: vt iōne hospitalitatis aut elyne: non tenentur: ar. xi. q. 3. qñ multos. 42. di. quiescamus. B Pontifex ep̄lū Ray. vt patet in sū. con. l. 2. ti. 5. q. 18. qñ predicti diuites et potentes ca su sortuito propter aliquā causam neces sariam vel honestam venerunt et impediti non pñt redire ad propria: nec ibi inuenit aliquid ad emendū: vel nō hñt vnde emanat et pcurāt pte cā elyne. B Idē dicitur

si erant bene meriti & honesti viri preferentis
quia iam impenderent ecclesie seruitium de
fendendo: vel patrimonium in causa prestā
do: aut elynas conferendo & h^o quia tal
bus ecclesia tenetur rependere. l. 2. q. 2. q. cū
q. suffragio. r. c. ecclesiasticis. **A** Et ta
men vt patet in d. q. is. dicit q. etiam illi q.
acceperūt ex illegitima causa restituere nō
tenentur: nisi ipse clericus propter h^o i do
nationem factus sit non soluendo: sicut et
in vtraq. hoc excepto eo qui extorsit per
fraudem vel minas aut violentiam vel hu
iusmodi hinc tenetur si clericus sit sol
uendo. Si autem clericus non sit soluēdo
tenentur ad restitutionem omnes que illi
cite acceperūt: hec ibi. **Q**uidā dicitur ve
rius videtur q. siue clericus sit soluendo:
vel non illicite suscipiens tenetur ad resti
tutionem: q. illucita donatio rei ecclesie de
iure non tenet: extra de dona. c. 2. **B** Sz
si debeat fieri restitutō cui fiet. Respondeo
Quando nou turpiter dederit: sed timore
vel huiusmodi: restituetur eidem qui dedit
alio auctoritate superioris conuertetur in
utilitatem ecclesie vel pauperibus eroga
bitur: ar. l. 7. q. 4. si quis in arrio. Sans cō.
Tho. scda scda q. 62. **A** De hoc in d. q.
is. clarius dicit Ray. sic: Credo q. aucto
ritate iudicis pñialis debeat fieri ecclesie cui
sic iniuriose ablatā est: ita q. illi eidem q. d
dit nisi cū turpiter dedit: tunc enim nō sibi
sed successori suo poterit fieri: vel superio
ri vt dicit Hosti. **S**ed in utilitatem ecclesie
conuertatur: vel etiam eiusdem loci paupe
ribus: si hoc expedire videbitur erogetur
d. c. siqs in arrio. hoc vltimū. l. q. de paup
bus dicit gl. Ray. q. melius est. l. cū indi
gent pauperes vel satis abūdet ecclesia: a
lioquin melius est q. in utilitatem ecclesie
pauperis conuertatur. **I**dem **A**l. Sup eo
ho quod dicit Ray. de auctoritate iudi
cis pñialis glo. eius dicit: si tamen sup ta
libus disponendi habeant potestatem. **B**
De fructibus beneficiorum habentur plu
ra. s. beneficiū 2. per totum. Clericus nō
debet recipere ecclesiam de manu laici: vt
j. ecclesia. primo s. pe. Clericus aut debeat
turare corā laico: vide. 22. q. vi. nullus. Et
habet ibi q. non presumat turare in ma
nibus laici. **A** l. s. ad petitionē cuiuscuq.

laici nisi fuerit per iudicem ecclesiasticū re
quistus: vt ibi. **B**

C **Q**adiutor Quomodo &
quā cō. assume
re possit coadiutorē: vide. j. vicari^o
co: p. ore. s. 2. i. h. r. s. fi.

Ognatio Triplex ē cogna
tio: quedam car
nalis que dicitur conianguinitas:
quedam spūalis que dicitur compaterni
tas vel cognatio spūalis q. ex compaterni
te. pcedit: quedam legalis que dicit adop
tio. **I**ste cognationes multipli impediunt
matrimoniu. Et ideo de eis require. j. ipe
dimētū. s. 6. r. 7. r. s. adoptio.

Omnēda ecclesie

Talis comēda nō potest fieri ni
si per modū q. d. s. bñficiū p. s. 3. in fi.

Omnittere aut vices suas
regre in tra
legare: infra vicarius r. j. conel^o
for pmo. s. pe. r. antepe.

Ommodatium Cōmo
dare ē

alicuius rei ad aliquem certū vsu
gratuita concessio. nam si merces interuicū
non est commodatium sed locatio vel al
contractus innoianus scdm Hosti. r. Sof.
A Idem in sum. con. li. 2. u. 6. q. 18. Et ē
locatio quando interuenit merces pecunie.
Doc. n. casu si transferi dñum est venditō
si vero non transferitur est locatio: vt in
de emp. r. ven. per totum. r. de locatione r.
con. in principio. Si vero non interueniat
merces pecunie est contractus innoian^o
qui fit quadrupli: videlicet: **D**o vt facias: **D**o
vt facias: facio vt des: facio vt facias. ff. d.
prescrip. verbis. l. naturalis. **B**

Cōmodo dare pot. r. ci. comodari q. pot. r. s.
hē. vii. si solū plar. pot. comodare r. ci. q. mo
dari: s. h. et iconomus q. is. h. p. pot. r. q. 2.
hoc ius porrectū. **P**orro si pupillus q. mo
det nō ē obligat^o: s. aut^o ē obligat. ff. d. act.
emp. r. v. l. iulianus. s. arripe. **A** **I**dem in
sū. con. c. ti. q. 20. fm Hosti. Et addit tene
tur in pupillus in q. tum locupletior factus
est. Sic et si pōe nō eccleie comodari fuerit
teneat ecclesia q. in utilitatē eius versus est.
B **P**ossimus etiā comodare si solū nēa

sed etiam aliena que possidemus. ff. pmo. l. comodare. r. l. ita. **A** **I**bi dicitur: ut si fur vel pædo comodauerit habeat comodatæ actionem: Aduertendum tamen qd bone fidei possessore n̄ est dubitatio. Ad alie fidei vero possessori commodare non licet: immo comodando furtum comittit quia est contractio fraudulenta rei alienæ i uito dño. ff. de furj. l. i. Similiter r rem ali enam retinendo rapinam comittit. l. q. s. siquid. Sed dicitur posse comodare quo ad hoc ut possit contra comodatariũ age re comodati. d. l. ita. nisi forte cõcurrat do minus rei cuz legitimis probationibus: nã tunc ei oio libera facienda est restitutio. C. de furtis. l. in ciuitem. **B** Non n̄ licet nobis comodare ea que nobis sũt pmoda ta tñ ad vsũ nostrũ: vt. j. §. 4.

In comodatõ debet restitui res ipsa di. l. ius autem naturalæ. Nec potest restituitio pretextu alicuius debiti retineri. C. como. l. si. et non deteriorata: vt. j. depõsi tua. §. antepe.

Quid si comodauit tibi rem ad certuz vsũ r tu ueris ad aliã: pura comodauit tibi equũ vsq; ad certũ locũ: r tu procedis vlt terius: vel comodauit eum vt duceret ad uillam: tu duxisti eũ ad bellũ: vel rẽ quaz tibi comodauit comodasti alteri. gñdeo i omnibus predictis furtũ comitti: nisi qñ comodatarius crederet dñm permissurũ r erat iusta causa credendi. ff. de fur. l. q. re. **A** In hac l. non dicitur nisi de 2. s. quan do excusatur a furto: sed pũmũ. s. qñ tenet ratione mutat vsus probat. ff. como. l. si vt certo. §. qñimo. r. ff. de fur. l. qui iumẽta. Et in dubio presumitur dñs non permissu rus: r inuitus. ff. de fur. l. qui vas. §. vetare **B** Itaq; si in dicitis casibus res perijt vel deteriorata est ille qui comodati recepit in dubitanter tenetur ad restitutionẽ. **A** Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 10. **B**

Sed nũquid al' comodatarius tenet' si res perijt vel deterioratur. Respõdeo di stinguendũ ẽ: q; si quis accepit comodati gra iur' n̄: vt frequentius solet fieri: ipse te netur de dolo r culpa sine lata sine leui si ue leuissima: extra eo. c. vnico. quia in tall bus talem diligentiam qualem in reb' su is debet abhibere: nec hoc etiam sufficit

si res diligentius custodiri potuit. ff. d. ac. r ob. l. i. §. is quos cui. de casu ho forui to qui non accidit culpa sua nõ tenetur ad restitutionẽ nisi interuenierit pactũ vel mo ra. l. restituet: vt i. d. c. cẽ. Quod si como datum fuisset factum gratia dantis tantũ. verbi gratia: Comodauit vxori vt ad me ornatoz duceretur: tunc comodatari' nõ tenetur nisi de dolo tñ: vt. ff. e. si vt certo.

A in. §. interdũ. vbi dicitur d dolo tantũ Sed Hosti. dicit qd tenetur hoc casu etiaz de lata culpa: vt in sum. con. eo. ti. q. 21. vbi hec oia notantur pro quo facit q; lata cul pa equiparatur dolo. ff. depõsit. l. q. ner ua. Et tñ etiam patet q; lata culpa dicitur qñ minorẽ curaz adhibet alienis q; suis. **B** Si ho comodatus fuerit gra vtriusq; tunc tenet solũ de dolo r lata culpa. ff. eo. i in rebus pmo responsõ ad fi. **A** Immo hoc casu tenetur et de culpa leui: vt notat glo. in. d. l. i. rebus. **B** Idem dicit Hosti. vt patet in. d. q. 21.

Comodans tenetur comodatario: si et scienter comodauit vasa viciosa pp quaz cãm vinũ r oleũ effusum est. ff. eo. l. in reb' Item si ante tempus reuocauit comodati ff. eo. in commodato. **A** Tenetur etiam de impensis factis in reb' comodatis fm modũ q; h' in. d. l. in rebus. §. penl. vbi d' f: Ad iuste cause interuenire: de quibus cũ eo q; comodasset agi debet: veluti de impen sis in valitudine serui factis: que pp fugaz requirendi reducendiq; eius cã facie esset **A** cibariõũ ipse naturali ratione ad eũ pertinet qui utendũ accepisset. Sed id qd de impensis valitudinis aut fuge dixim' ad maiores impẽsas pertinere debet: mo dica enim impendia xius ẽ vt sicut ciba riorũ ad eũdẽ pertinet. Itẽ qui sciens va sa viciosa comodauit: in insulũ vinũ vt oleũ corruptũ effusũ vt est

C **O**mpaternitas.

Require. j. impedimentũ. 6.

Ommunicare

est corpus christi sumere. Qui libet fidelis postq; ad annos discretionis peruenit cõicere tenetur saltem i pascha te: nisi de cõsilio proprij sacerdotis: r pp

aliqua rationabilem causam ad ipsam absterneat esse de pe. 2. re. c. ois. **R**ationabilis causa est ad faciendam debitam preparationem quam negligenter omisit iuxta illud 1. Cor. xi. Probet autem seipsum homo: et sic de pane illo edat. Non enim conuenit: ut qui multus seu magnus peccatus fuerit inuolutus: statim etiam post confessionem accedat: sed si tempus patitur debet pluries confiteri et orationibus et ieiunijs et elemosinis se mundum et odiosum reddere pro quanto tempore resuo sacerdoti qui eius nouit conscientie secreta visum fuerit expedire: de pe. di. i. non sufficit. 7. c. in accusatione. Non est autem iusta causa differendi: quod dicat quis se non posse indugere vel non vult alicuium restituere seu aliud ad quod obligatus facere. **H**ic enim nisi peccat excoicandus est: de pe. di. 2. si quis intrat. **S**ed secundum etatis coicans de be. h. fe. vide. j. §. penl.

Quicquid cum conscientia peccati mortali ad coicandem accedit peccatum mortale. 1. Cor. xi. Qui manducat idigne: iudicium sibi manducat. Et hoc ipse potest. **T**ho. i. 4. di. q. 2. addit sic quod aliquis sit a peccato oio immunis non potest pro certitudine sciri. 1. Cor. 4. Nichil mihi conscius: sed in hoc iustificatus non sum. **P**otest tamen de hoc haberi aliqua coniectura: si capue per quatuor signa sicut dicit Ber. pro mo. cuius quis verba dei deuote audit: ut Jo. 6. Qui ex deo est verba dei audit. **S**ecundo cum quod ad promptum ad bene agendum se inuenit quia probatio dilectionis exhibita est operis: ut dicit beatus Greg. 3. cum quis a peccatis abstinendi in futurum propositum habet. 4. cum de preteritis dolere: quod in his habentia secundum Greg. consistit. unde si aliquis per huiusmodi signa facta diligentem discussionem suae conscientie habet forte non sufficiens ad coionem deuote accedat aliquo peccato mortali in ipso remanente quod eius cogitatione preterfugiat non peccat immo magis ex vi sacri peccati remissionem consequitur. **C**on. predictis **P**er. ut in sum. co. li. 3. tit. 24. q. 69. **I**bi etiam dicitur hoc est quod tale peccatum de quo proxime dicitur: est in contritione generalis dimissum est: sed non ita plene sicut ea que in specie confessus est **I**bi etiam dicitur secundum **P**er. quod conscientia peccati mortalis potest esse multiplex: qui.

aut illa conscientia surgit ex certitudine sufficienti: ut quod scit se fornicatum vel similitur: aut probabiliter: ut quia morose delectatus est et timet assuise consensum mortalem: aut ex leui ut homo scrupulosus qui timet de leui delectatione ne fuerit peccatum mortale. **I**n primo casu ad communionem accedens peccat mortaliter. Similiter in 2. nam in primo contemnit. **I**n secundo discrimini se exponit. **I**n tertio non docet intelligere verum si conscientiam scrupulosam deponit seu illi non consentiat: extra de sententia. exco. in. inquisitione: aliter non debet accedere: quia quicquid sit conscientia edificat ad gehenam: extra de simo. per tuas. 2. Et ibi dicit **P**er. Si autem non habet quis conscientiam peccati mortalis: aut hoc est quia preparauit et discussit preparationem sufficientem diligentissime conscientiam suam examinando et peritos consulendo: aut probabiliter conscientia sua. s. probabiliter examinando et confitendo: aut negligenter. **I**n primo casu non peccat sed remissionem peccatorum etiam si quod latent accipit et meretur. **I**n secundo non peccat: sed in remissionem non accipit nec meretur. **I**n tertio vero peccat mortaliter et demeretur: et maxime si negligentia sit magis hec ille. Et debet intelligi secundum predictas. s. quod meritum coionis et effectus non perdat per quodlibet leuem negligentiam. **B**.

Non sufficit volenti coicare quod sit solus coicatus: immo si habet copiam sacerdotis quem possit absolueres peccat sine confessione coicando. Si vero non habet copiam: tunc si in necessitate coicandi vel celebrandi: ut quod timet scandalum populi: vel iam incepit ministerium sacri: ut aliquis infirmus amittit loquelam et est in proposito persistendi: tunc potest non peccat coicando: hoc **P**er. 2. **A**l. Simile **T**ho. j. **P**essio. 2. §. 5. et **R**ay. j. missa. §. 8. **E**t **I**dem in sa. co. eo. u. q. 7. et incipit ministerium sacri iura canonice antequam sacerdos coicet: ut per in. d. §. 8. **R**ay. Et sicut ut per offerentiam. **B**.

Quia autem exiit in peccato non liceat coicet: ut dicitur in 5. §. 7. videndo tamen corpus christi non peccat: atque si inierit dum per huiusmodi tate absterneat a videndo laudatus est secundum **T**ho. in. 4. dist. 9. **C**on. **A**l. dicens quod peccator non debet videt multo aspectu sed eo viso

percutere peccatis qñ nō sit dign⁹ eius aspe-
ctu. Hereticū vero f^m eū dē Thō. arcendi
sūt oīa a vīstone. **¶** Idē etiā ē de oībus
infidelibus: vt patet i sum. con. e. ii. q. 71. et
supradicta notantur. **¶** Similiter non
peccat quis tangendo cū timore ⁊ reueren-
tiā corpus xpi: vt qz erigit hostiā de terra ⁊
huiusmodi. Aliiter peccat vt dicit Inn. **¶**
In sū. con. co. ii. q. 72. vbi dī sedm p^o. qz
peccator hīs casibus excusatur. ppter neces-
sitate. Et idē Inn. in. e. qd in te: extra de
pe. ⁊ re. ⁊ addit qz idem est si sacerdos pec-
cator alicui in necessitate constituto eucha-
ristiam tribuit. **¶** Hec videntur intelligenda
quando peccator est vere contritus cū pro-
posito confitendi: al' est qd si possit impu-
tari: ⁊ ideo nō videt excusari: vt pōt colligi
ex dicitis supra. §. 2. **B**

Etum nocturna pollutio ipedit cōio-
nem seu celebrationē. Rūdo sedm Thō.
in. 4. di. 9. q. 4. ar. 2. Ad hoc vt homo di-
gne ad sacm eucharistie accedat: iria req-
runtur. pmo enim requirit munditia p^ose
que non nisi per peccatum tollitur. scdo re-
quiritur eleuatio mentis ad deū per actua-
lem deuotionem: ⁊ hec interdū sine pecca-
to amittitur: vt per mentis hebetudinē vel
occupationem aut euagationē: tertio mun-
ditia corporalis: vnde ⁊ celebrātes vel etiā
tractātes aliqd sacm propter reuerentiaz
lauant manus. Itaqz pmo ⁊ pncipaliē
peccatum impedit: scdo in deuotio seu he-
betudo mentis: tertio corporalis immūdi-
tia. Et hec tria quandoqz concurrūt in ali-
qua nocturna pollutio: qñqz duo ex ipis
qñqz vnū tñ. Et secūdu hoc homo magis
vel minus impeditur. Et ideo distinguen-
dū est de pollutione que potest multiplici
contingere. Et pmo quidem contingit ex
sola dispōe nature ⁊ non ex precedenti cogi-
tatione: ⁊ tunc non ē signū alicuius pec-
cati: sed potest hebetudinē mentis inducē
si simul cū imaginatione ptingit. Immu-
ditiā hō corporale habet: ⁊ ideo si necessi-
tas vel deuotio exposcat non impedit: pre-
cipue qñ sine imaginatione accidit: nō si p-
pter reuerentiā quis abstineat laudandus
ē: qñ talis dispō non est perpetua. scdo ve-
ro potest contingere ex precedenti cogita-
tione. Et hic dicendū ē qz cogitatio huius

modi turpius qñqz pōt esse sine peccato si
cut cum ē cogitatio tāū: vel cū quis dispu-
tando de talibus oporet qz loquens cogi-
ter. Aliquando est cū peccato venali. i. qñ
cogitatio pertingit ad affectionē ⁊ in sola
delectatione finitur sine vilo deliberatio cō-
sensu. Qñqz autē est mortale. i. qñ cōsensus
adiungitur: ⁊ quia cogitationi tali de p^oin
quo est delectatio ⁊ delectationi cōsensui
ideo i dubium verti pōt: vtruz sequēs pol-
lutio ex peccato acciderit vel non: ⁊ an vel
niali vel mortali. **¶** Nō ergo sic dubitat: de
precedenti cōsensu: oīo abstinendum est
Si autem non dubitatur h' expresse inue-
niat quis cōsensum nō preuenisse ⁊ neces-
sitas vigeat: aut si aliqua potior causa pōt
accidere aut etiam celebrare: qz si causa
aut necessitas non sit ⁊ nō celebrat non pec-
cat mortaliter sed venialiter: melius tamē
est abstinere propter reuerentiā sacri. 3°
potest contingere ex cibo vel potu pcedē-
ti: ⁊ tunc idem est iudiciū sicut ex illa pollu-
tione que ex turpi cogitatione processit:
nisi in tantum qz non ita de facili conu-
git peccare mortaliter in susceptione cibi si
cut in cogitatione turpi. quarto pōt p^oigē
ex illusionē: ⁊ quidē si illusiōis cā i nobis
cessit: idē est iudiciū quod de cogitatioe p-
cedente. Si autē in nobis cā nō p^ocessit i
mo potius contraria cā ⁊ frequēt accidit ⁊
p^ocipue in diebus in quibus qz cōiccare d^z
signū ē qz diabol⁹ hōi fructū eucharistie
auferre conatur. vnde in tali cāu cōsultus
fuit cuidā monacho vt in collationib⁹ pa-
trā legit qz cōiccare: ⁊ sic diabolus videns
se non posse p^oleg intentum ab illusiōe ces-
savit. Generaliter tamen qz cā ex qz p^oigē
non pōt ita p^oipi de facultatibus est sēp ab-
stinē nisi necessitas incūbat: sed d^z abstinē
vsqz ad. 24. horas: qz i tali spatio. nā que
p corporale immūditā ⁊ mentis hebetudi-
nē fuerat deordinata reordinat. **¶** Idē
i sū. cō. ll. 3. ii. 24. q. 73. vbi ē dī p^o Thō. qz
pollutus nisi pollutio hēat oriū ex pecca-
to mortali deberet celebrare pro alio qz est
i peccato mortali ne ille celebrando pecca-
ret mortaliter. **B**

Corpus christi a ieiuniis tñ d^z p^oipi
⁊ q. i. nihil de conse. di. 2. liquido. Quod
i reuerentiā tāū sacri istitutū ē. nisi propter

necessitate imminentis mortis ne contigat sine viatico ex hac vita transire. Est tamen sciendū q̄ duplex est ieiunium. s. nature & ecclesie. Ieiunium nature est qd̄ iporat p̄uaitionē cuiuscūq̄ preassumpti per modum cibi vel potus: & tale ieiunium requiritur ad ad hoc sac̄m recipiendū. Nec refert vtrū aliquid nutriat vel non: aut per se aut cum alijs: aut cibi aut etiam medicine in q̄tū q̄ parua quantitate: dū modo sumatur p̄ modū cibi vel potus non licet hoc sac̄m accipere. Reliquie tamen cibi remanētis i ore si casualiter traſglutiamur non impediūt sūptionē huius sacramenti: q̄ nō traſeuntur p̄ modū cibi & potus: sed per modū saluē: quod vitari non potest. Aliud ē ieiunium ecclesie: quod instituitur ad carnis macerationem: & tale ieiunium non soluitur per predicta: q̄ non multū nutriunt. s; magis ad alterandū sumūtur. **A** Idem i sū. con. co. ii. q. 64. vbi etiam dī sūm Tho. q̄ sū nō impediūt cōionē si casualiter sumatur reliquie aque vel vini quibus os abluatur dūm nō traſglutiat in magna quantitate. **B** Porro ecclesia diem naturalē incipit a mediā nocte: & ideo si post mediā noctē aliquis sūpsit aliquid per modū cibi vel potus: non pot̄ ea die hoc sac̄m sumē pot̄ vero si ante mediā noctē: nec refert vix post cibū vel potū dormierit: aut etiā digestus sit. **Q**uā ad rōem precepti. Refert autē **Q**uā ad perturbationē mentis quam patiuntur homines propter insomniatē vel indigestionem: ex quibus si mens multū perturbetur homo redditur ineptus ad sūptionem huius sacramenti: hec Tho. .i. 3. p̄. q. 80. **A** Idē in sū. cō. q. 65. **B** Dubium occurrens super sūp̄ōe a ieiunio: vī de. j. eucharistia. 3. §. 6. in fi.

Quam post factam cōionem liceat statim comedere. Rūdeo sūm Tho. 2. 2. i. 3. parte. q. 80. In susceptione huius sacramenti requiritur magna deuotio: que quidem magis impeditur propter precedentia q̄ propter sequentia: & ideo magis est institutum q̄ homines ieiunent ante sūptionē q̄ post. Debet tamē esse aliqua mora inter sūptionem eius & reliquos cibos. vnde & in missa oratio gratiarum actionis p̄ cōionē dī & qui cōiciat suas p̄uarias cōiones dicit

A Contra hoc v̄ de pe. di. 2. tribus. vbi Clemēs dicit q̄ q̄ mane cōicaucrit vsq̄ ad sextam ieiunet: qui vero tercia vel quarta hora ieiunet vsq̄ ad vesperam: sic secreta sanctificatione eterna custodienda sunt sacramenta. Sed v̄ nō. in sum. con. lib. 3. n. 24. q. 66. **P**de. dicit q̄ hoc decretus loquitur sc̄m antiqua tempora quando raro celebrabantur missę. Sc̄m ergo hanc rationem **P**de. etiam hodie obtinet in raro celebrantibus: vel in non sepe cōicantibus. **P**uto ergo q̄ q̄tum pot̄ cōmode fieri et hodie hoc decretum debeat seruari. **C**ontrariū vero nō p̄cedit nisi ex incōuolentia nulla pot̄ cōiuetudine inuari: extra de p̄ue. c. fi. **B**

Duo sūt modi manducandi corp̄ x̄pi sc̄m Auḡ. Unus sacramentaliter: & sic boni & mali edunt. Alius spiritaliter: & sic soli boni manducant qui in vniūte x̄pi & ecclesie quam hoc sacramentū significat manent: hec magister. 4. sen. dist. 9. **A** Idē in sum. cō. e. n. q. 67. Et illi dicitur manere in vniūte ecclesie & charisti qui ei cordia ti fide & opere adherent. 2. 4. q. 3. de illis. & de conse. di. 2. credere. In quo etiam. c. patet q̄ duplex est modus manducandi sp̄i ritualiter. Unus deuota fide n̄. vñ ibi dicitur **Q**ui credit manducat. Alius est fide & de bita facti perceptione. **B**

Interdictus suspensus ex cōicatus etiam iniuste cōicare non debet: q̄ in salubus ē d̄fectus rei significare. s. vniūtas corporis mystici sūm **P**de. **A** .i. ecclesie que mystice dicitur corpus x̄pi: ad Ro. 12. ibi: Sicut enim in vno corpore r̄c. & 24. q. 1. **V**bi sana fides & h̄ corpus vniūtas: hoc est q̄ fideles debent inuicem vniūti fide & charitate in hoc sacramento signati. Unde & vocatur mysterium vniūtas: extra de sum. tri. & fi. ca. c. primo. §. vna vero. **E**t predictus in hoc. §. con. **A**l. Et quo ad ex cōicatos clarum est. nā ēt minor ex cōicatio separat a p̄ceptione sac̄m: ex de sen. ex. c. pe. Et regulariter ex cōicatio ēt iniusta in cōda & obseruanda ē xi. q. 3. c. 1. & extra de sen. ex cōica. per uas. **Q**uo ad interdictos dicendum q̄ etiā eis denegatur nisi in articulo mortis: extra de spon. non est nobis. coniuncto. c. quod in te: de pe. & re. **Q**uo autem ad suspensos

dicenda q̄ tunc eis cōicatio negatur q̄n̄ a
perceptione sacroz fuerint suspensī. Sec^o
si ab alijs: vt potest colligi ex notatis in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 8i. ad fi. vbi patet fm̄ l̄do
st. q̄ suspensio nō egreditur terminos se
tenie date: et j. suspensius per to. Sed h^o di
cū p̄be fuit multū bene: q̄d̄ ponit in sum
ma con. li. 3. ti. 24. q. 77. in fi. B

Arū actus cotius matrimonialis ipedi
at a cōione. Respondeo secūdū Tho. i. 3. p
te. q. 80. Cotius coniugalīs si sit sine pecca
to: pura causa prolis generande: vel cā red
den di debitum non al̄ impedit nisi sic di
cū est de pollutione nocturna que accidit
sine peccato. s. propter immunditiā corpo
ralē et mentis distractionē. In tali ergo ca
su vt dicit beatus Greg. fuit in iudicio re
linquendi. A. Hoc habet in. c. vir. j. al
legato. B. Sed qui volupate dñante
coniugi miscetur phiberi o3 ab hoc sacro
33. q. 4. vir cū. pp̄ua. A. Ite in. sum. con.
eo. ti. q. 75. Et addit fm̄ A. sup. 4. sen. dis.
32. q. exigitas infirmitate ductas h3 moneri
debeat ne accedat: si tamē oibus modis ex
deuotione se ingerat nō est phibendus. gl̄
et in. c. omnis homo. de p̄se. di. 2. dicit q̄
illud quod ibi dicitur de abstīnēdo ab vx
re ante cōionem consiliū est n̄ preceptū: p
d. c. vir. Sed certe vsq̄ cōionē impediatur
ois cotius matrimonialis etiam in reddē
do: vt expresse hf. 33. q. 4. sc̄iatis. vbi Die
ro. dicit: Sc̄iatis fratres charissimi q̄ q̄cū
q̄ vxori debitū reddit: vacare nō p̄o3 o3
ni neq̄ de carnibus agni comedere debz.
Quod nō dicit in. c. vir. p̄t̄ intelligi quā
do oio constaret q̄ in dicto cotiu quis p̄t̄
tus imundis foret ab oi voluptate et mentis
hebenidine: cuius frum̄ p̄sumitur: vt i
dicto. c. sc̄iatis. ti. c. vir. vbi df: Licita ip̄a
admixtio coniugis sine voluptate carnis
fieri non potest: ergo non solum exactio s3
et redditiō matrimonialis debiti cōionem
impedire regulariter videtur: nisi forte ne
cessitas immineat: vel quis nimis frequen
reddere cogentur ne semp̄ vel nimis diu
careat necessaria cōione. Unde et consiliuz
Liberianum dicit: Omnis homo ante sa
crā cōionem a prop̄ua debz abstīnere vx
re tribus aut quattuor: aut. 5. aut. 6. aut. 7.
diebus: de conse. di. 2. omnis hō. et vt patet

in sū. con. d. q. 75. A. in scripto. di. 13. dicit
Bene puto q̄ sic sit faciendū: si tamē alter
coniugum inueniatur debitum reddere co
actus et non expetere et hoc frequenter face
re: eo q̄ alter etiam illo tpe non vult ablie
re: ego cōicare concedere illi qui reddit in
uim: et alteri non qui extorquet debitum
q̄n̄ non est extorquendum: quia constat q̄
etiam illo tempore reddere tenetur si p̄ba
biliter timet de incōtinētia alterius: hec ibi
Secūm ergo predicta intelligenda vidētur
super hoc dicta doctorum. B. Et sc̄d3
A. et post factam cōionem non licz eo die
debitum exigere nec etiam exactū reddē
nisi cū difficultate: sed tamen frum̄ n̄ pu
to esse morale. A. Idē in. sum. con. li. 3
ti. 24. q. 76. Etego credo q̄ aia hoc agēns
male se haberet et diuina gratia arida rema
nēt: ob tāta irreuerentiā cū pp̄ duos o3: et re
uerentiā tān sacri n̄ solū ab imunditiā talis: s3
et a māli cibo q̄tū p̄mode fieri posset abstī
neri dberet: de conse. di. 2. tribus. B

Arum immunditia pure corporalis im
pediat cōionem. Respondeo sc̄dū Tho. i
4. di. 9. Cum iste cibus non sit corporis s3
mentis magis in ei^o sumptione considerā
da est mundicia mentis q̄ corporis. Et iō
distinguedū est de immunditiā corpora
li: quia si sit perpetua sine diuturna: tūc nul
lo modo propter hoc aliquis abstīnere de
bet ne propter immunditiā corporis p̄da
tur fructus mentis: sicut accidit in leproso
et patientibus fluxum sanguinis vel temis
Si autem sit temporalis et facile purgabit
tunc si aliquis sit in mente bene dispositus
sumere non prohibetur q̄uis possit ad te
pus laudabiliter abstīnere propter reuerē
tiam tantū sacramenti: di. 5. ad eus. A.
Idem in. sum. con. eo. ti. q. 77. B. De sa
cerdote autē leproso urum possit celebra
re. vide. j. leprosus. §. fi.

Arum debeat homo corpus Christi fre
quenter sumere. Respondeo fm̄ Thomā
in. 4. distin. 12. Ea que in hoc sacramento
geruntur habent similitudinem cum his q̄
accidunt in corporali nutrimento. quia. n.
fit quasi continua deperditio naturalis hu
moris p̄ actiōem hāitis calozis et exercitiuz
labozis: iō o3 frequen ter corporalem cibum
assumē ad f̄stauratiōem p̄anue deperditiois

ne perditio continua mortem inducat. Si
militar autē ex cupiditate inata et occupa-
tione circa exteriora sit deperditio seruo-
ris et deuotionis sicut que homo in deum colligit
vnde oportet quod pluries deperditia restaurentur
ne homo totaliter alienetur a deo. Sed tamē
semel in anno sumere necesse est: vt. s. s. p.
¶ Olim autē statuta erat quod ter in anno: vt
delicet in natali domini pascha et penteco-
ste hodie cōicarentur: de conse. di. 2. et si in fre-
quentius. Non factēs autē inter fideles nō
habebant. e. di. c. seculares. In primitiua
autē ecclesia quotidie cōicabatur: quod uigebat de
uotio maior: vt nō. in sum. con. li. 3. et. 1. 2. 4.
q. 119. B.

Sed utrius qualibet die sit cōicandū. R.
sicut in Thoma. in. 4. di. 12. In recipiente sacra-
menta duo requiruntur. scilicet desiderium coniunctio-
nis ad deū quod facit amor: et 2° requiritur re-
uerentia facti que ad donū timoris pertinet.
Primum incitatur ad frequentia sacramenti
huius quotidianam: sed 2° retrahit: ideo
si aliquis experimentaliter cognosceret ex
quotidiana suspensione seruoze amoris auge-
ri et reuerentiam non minui: talis deberet
quotidie cōicere. Si autē sentiat reuerenti-
am minui et seruoze nō multū augeri: debe-
ret interdū abstinere vt cum maiori reuerentia
et deuotione postmodū accederet: vnde Gregorius
tum ad hoc vnusquisque relinquendus ē in
iudicio suo. A. Hec fuit sententia Augustini. vt pars
de pse. di. 2. quo dicitur: ubi dixerit quispiam
re. sed prout cōter accidit quotidiana sup-
peditio non est laudabilis vel vituperabilis.
¶ In d. c. c. quondie in principio die Augu-
sti. Quotidie eucharistie cōionem accipe
nec laudo nec vitupero. Diebus tamen domini et
diebus cōicandū horum: vt nota in d. q. 119. als in li. de missa in fi. dicit quod mediū
tenere est bonū. scilicet aliquā celebrare: et aliquā
do dimittere nisi officium extigat: vt in omni die
celebretur. De his autem qui mulieres o-
die cōicant: videtur nihil quod acriter reprehē-
dendi sunt: quia nimio vsu faciūt vitescere
sacramentum: et potius ex leuitate mulier
putatur esse desiderium Gregorius deuotione in-
firmi. In scripto autem di. 13. dicit: Preparātes
se ad cōionem per abstinentiam a comu. Et
vidue siue in castitate viuentes non debēt
prohiberi a cōione frequenter: precipue de

mensē in mensē sicut solennitates maiores
quia iniuste arcentur qui digni sunt: et ipse
agitur quando subtrahitur eis cibum salu-
tatis qui datus augetur eis gratiam quam
acceperunt. B.

¶ An liceat cōicere pluries in die. R. sicut
des. scilicet Thoma. in. 4. di. 12. Non hō nisi semel
vt saltem Gregorius ad vnū diē representet vni-
tas dominice passionis: et vt Gregorius ad ali-
quid reuerentia exhibeatur sacro. Sacer-
dos autem qui non solum pro se sed pro alijs
celebrat cum sit persona publica necessita-
te cogente potest pluries in die celebrare:
vt j. missa. s. x. A. vt dicitur in sum. cō.
eo. li. q. 120. B.

¶ An quo quis debet recipere cōionem sacra-
mentum. R. nō eo a proprio sacerdote vel eius superi-
ore siue alio de eius iura. Si quis vero reli-
giosus absque licentia proprio sacerdotis
aliqui daret incurrit excommunicationem: sed quo-
modo. absoluitur. p. mo. §. 3. circa mediū. quod si sacer-
dos propius malus sit an possit ab eo re-
cipi: habes. s. clericus. 3. §. 2. r. j. ordinatus
p. mo. §. 3.

¶ An sacerdos possit dare corpus christi
ei que scit eē in peccato mortali. R. nō eo sicut
Thoma. i. 4. di. 9. Si peccatū ē occultū: puta
per confessionem vel aliter secretū: tunc ille in occulto
petit debet ei negare et monere eum ne in pu-
blico petat. Si autē in publico petat debet ei
dare: d. p. de 2. n. phibeat. Si vero pec-
catū ē manifestū: tunc siue in occulto siue in
manifesto petat debet ei negare: quod si dicat
se confessū et absolutū an credere ei deat: vide
j. confessio. tertio. §. x. qui incipit virum sacer-
dos parochialis rē. A. Supradicta in
h. §. hñt eē in li. cō. li. 3. et. 2. q. 78. B.

¶ An aliquo casu possit dari hostia nō cō-
secrata loco consecrate. R. nō eo sicut in Thoma. i.
4. di. 9. In nullo casu: tū quod in sacrificio ve-
ritatis nulla debet eē fictio: tum quia cum
manducans adoraret quod manducaret: vt di-
cit Augustinus daret sacerdos et materiam idola-
trandi: vnde et decre. dicit in casu consimili
li. quia falsa sunt abscondenda remedia que
veris sunt periculis grauiora: et de celeb-
mis. de homine.

¶ An corpus christi debeat dari suspectis et
crimine. R. nō eo sicut in Thoma. vbi supra triplex
est suspicio. Quendam violenta: que p. scio

clon. Re-
ligiosa
p. belli.

reputatur: vt si inueniatur suspectus cum suspecta in eodē lecto ⁊ hī: ⁊ ppter hāc cāz sicut ppter peccatum mortale neganda ē cōiō: ita videlicet qd si talis suspicio pcedit ex publica fama: non d3 cōiō dari neqz petenti publice neqz secreta. Sed si talis suspicio sit soli sacerdoti debet dari si petat i publico: non autem in occulto sicut aī dī cum est: quando crimen occultū sit vī publicā. f. §. 15. qui est supra ante proximum. §. Quedā vero suspicio est probabilis vt si inueniatur solus cū sola tempore et loco suspecto colloquetur ⁊ frequenter: ppter hāc ergo non debet denegari: quia pena nō in fugitur vbi culpa ignorat. Quedā ē leuis: vt si appareat aliqua signa nī tū oīo certa: ⁊ ppter hanc ē negari non debet. A Idem ē fm Pe. vt i sū. cō. eo. ti. q. 80. B

Arum corpus christi deat dari ad sumendum ad aliquod experimentū sine propt aliquam purgationem infamē ⁊ huiusmodi. Respondeo scdm Tho. in. 3. pte. q. 80. nō: quia tales purgationes inibiue sūt: ē de pur. ca. ex iuram. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 81. B

Arū corpus christi deat dari hīstris? Respondeo non. quia nec diuine maiestati nec ecclesiastice discipline cōpetit: de ple. di. 2. pro dilectione. Et intelligit de hīstris nibus qui artē illā exercēt illicitē: vide. j. hīstris. A. Idem in sum. con. lib. 3. ti. 24. q. 82. B

Arū corpus christi deat dari amētib? Rūdeo fm Tho. i. 4. di. 9. distinguendū ē. qdā n. dicit large amētes qz debilē habet mētē: tū sūt aliq' mō doctibiles coruz q' pertinet ad fidem ⁊ deuotionē sacramenti ⁊ talibus nō d3 corpus christi denegari qdā vero sūt oīo carētes iudicio ratiōis: ⁊ isti si fuerint tales a nauitate non d3 eis dari quia non possunt ad deuotionē induci q' requiritur ad hoc sacm. Si vero inciderunt in amētā post fidē ⁊ deuotionē facti A vt quia per prius erāt bñ dispositi ⁊ a cfm petentur fm Pe. vt i sū. con. e. ti. q. 83. vbi hec oīa ponit. B tunc d3 eis dari nisi tūcatur periculum de vomitu vī d' expuitione vel aliquo huiusmodi. 26. q. 6. hīs qui. A In dicta q. 83. dicitur etiaz fm Tho. qd demoniatio non est denegan

da cōiō nisi forte certū sit qd p aliquo crimine a diabolo torquetur: puto addendum: vel nisi timeatur de periculo vt preactum est. B

Arū sit dādū pueris. Rūdeo f3 Tho. vbi. 5. Pueris carētibz vī rōnis q nō pōt discernere inter cibū corporalē ⁊ cibū spūalē nō d3 corpus christi dari: qz ad ip sū exigitur actualis deuotio: quam tales pueri hfc non possūt. Sed pueris incipitibus hfc discretionē etiam ante etate pfcāz puta cū sine. x. vel. xi. ānozū pōt dari si in eis signa discretōis ⁊ deuotōis appareat. A. Cō. Pe. vt i sū. cō. e. ti. q. 84. B

Arum corpus xpi deat dari his qui p crimibus sūt suspēdendi vī decapitādī 8° si sūt cōfessi ⁊ penitēt nō debet eis dne gar. h3. q. 2. c. fi. Multa alia hūc de sacramento eucharistie. j. eucharistia pmo 2. 3. ⁊ 4. Item specialiter circa sacerdotē ⁊ missam. j. eucharistia. 3. ⁊ j. missa.

C O n c u s s i o

Arū cōcussio est cū quis in officio constitutus extorquet aliquid a subditis per meum: aut cum non vult facere quod tenet nisi data pecunia: aut cum aliquis officialis vltra constituta sibi stipendia pecunias extorquet: vī cum quis accusat seu ab accusatione desistit ppter pecuniā. A Hōc fuit dictū gl. Ray. cū con. A. vt patet in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 139 ad fi. vbi idem dicitur de milibus seu stipendiarijs qd hīc dicitur de officialibus iuxta illud Jo. bap. Luc. 3. Memine concuratis: contenti estote stipendijs vestris. Predicta etiā probant. in. li. 1. ⁊ 2. ff. d' cōcussionibus. B Et talis ad restitutionē tenetur ei qui dedit si nō turpiter dedit: al et in cuius iniuriā data fuit. i. q. i. iudem. A Istud. c. ē l. iudemus. C. ad. l. iudem. repēndarū. vbi nihil de hac restituōe d' sed bene verum ē qd danti facienda ē restitutio qn non turpiter dedit. p. c. non sane l4. q. 5. fm Ray. vt i sū. con. li. 2. tit. 5. q. 140. Et subdit Ray. qd si turpiter dedit nī illi sed pauperibus vī illi cui' iniuriā data ē iux' arbitriū ecclie restituenda ē pecunia: vt in preallegato. c. non sane. Ho. vero Ray. dicit qd illd qd hīc d' d' restituōe facienda est verū in foro causalī. In foro

aut penitentiali forte magis est consiliū q̄
necessitas. Scdm Al. vero debet de hoc sic
ri sicut de alio turpi lucro: cuius restitutio
quando turpitudine ē ex parte dantis r acci
pientis regulariter est de consilio: nisi i ca
sibus a iure expressis: vt in simonia r simi
libus. Potest etiam reddi ei qui turpit de
dit: nisi aliud determinaret ius in specie: si
cut in simonia de qua expressū est q̄ pecu
nia simoniaca restituenda est eccle i cuius
ignominia est accepta. Et hec possūt colli
gi ex notā sū. cō. li. 2. ff. 5. q. 19.

C **Onđenatus.** **U**trū cō dē
nat⁹ possit
fugē vel se defendē: vide. s. accusatus. §. 5.

C **Onditio.** **D**e conditōibus
que qñq; appo
nuntur in matrimonio: vide. j. matrimoniu
um. f. per totum. De conditionibus q̄ quā
doq; apponuntur in quibusdam contracti
bus: vide ibidem §. 5. Item de conditōni
bus que apponuntur in spōsaliibus. j. spō
salia. §. fi. r. j. ipeditimē. 15. §. 5.

Si aliqua possessio fuit data eccle: ibi
aliqua apposta conditione siue modo: vt
si aliquid fuerit: si non fiat non propt̄ hoc
potest reuocari datio: nisi sic facta fuerit. f.
q̄ cessante conditione vel modo reuocari
possit: c̄ de condi. appo. veruz. **A** **H**oc
intelligitur de conditōne improprie sūpta
videlicet pro modo. **C**onditio enim pro
prie suspendit dationem: sed modus non
non. Et conditio fit per si: modus vero p
vt: sicut notat glo. in dicto. c. verum. vbi eti
am dicit q̄ conditione non impleta nec
valet donatio. **B**

Si possessio data fuit eccle ea conditio
ne ne alienetur: nūquid poterit alienari.
Respondeo fm Ray. Distinguendū est.
Nam si ecclia cui datū seu relictū est habe
at alias possessiones: non potest alienari i
aliquo cāu. Et sic intelligitur auc. de alie.
r emphi. §. sanctissimas. Si vero ecclia n̄
habeat alias possessiones quas alienet tūc
istas alienare potest in casibus a iure per
missis: de quibus vide. s. alienatio. **N**ā p
hibitio facta a donatore pro non adiecta ē
habenda tanq̄ turpis. **C**on. **S**off. **J**nn. r.
Dost. **A** **I**dem in sū. con. li. 4. ff. 4. q.
fi. **B** **L**ū non stat per tū ad quem p̄nēt

quo minus conditio impleatur: haberi debet
ac si impleta fuisset: extra de reg. iur. cum
stat lib. vi.

C **Onfessio primo** **com**
mūit

quid sit. **R**ūdeo fm **T**ho. in. 4. di.
17. **C**onuenientissime diffinitur ab **A**ugu
stino: **C**ōfessio ē p̄ quā morbus latēs spe ve
me aperit. **A**. **C**on. **P**de. vt i sū. cō. li. 3.
ti. 34. q. 30. **A**d cuius intellectū dicit: **N**ō q̄
cōfessio triplr̄ fit: aut i foro anime iter⁹ co
rā deo: aut i foro p̄nie exteri⁹ corā dei vica
rio: aut i foro cōtentiois corā iudice. **I**n p̄
ma peccatum latens nō aperitur: q̄ deo a
peritū erat. **I**n vltima nō aperit spe venie.
In media vero aperit spe venie p̄cni latēs
An cōfessio sacr̄alis que ē p̄ p̄nie come
niēter describit̄ p̄ mām que est p̄cni: r per
actū q̄ ē apertre: r p̄ finem q̄ est spes venie.
Potest addi q̄ ideo d̄f spe venie: quia si a
lia de cā aperiat̄ p̄cni: nō est p̄fessio. nāz
si apiat̄ cā cōsiliū ē p̄sultatio. **S**i vero ex las
citia vel leuitate est dissolutio. **S**i vero ad
aliquem matū finē ē malignatio. **E**t ex his
satis p̄z q̄ p̄cni qd̄ dicitur si spe venie fetu
ad imperādū veniā non potest dici dicitur
in confessione: nec tenetur illud sacerdos se
cretū tenere: vt patet per **R**ay. sub n. d̄ pe.
r re. §. **P**one q̄ aliquis. r per glo. eius. co.
ti. §. de pena sacerdotis: super verbo pecca
tum. **E**t q̄ nō omnis qui spe venie apit pec
catū p̄sequit veniā: vt si nō p̄fiteat̄ sacerdo
ti idoneo: c̄ de pe. r re. c. ois. r de pe. di. 6.
qui vult. vel al̄ indebite p̄fiteatur: d̄ pe. di. 5.
falsas. r. c. fratres. **I**deo **R**ay. sub n. d̄ pe.
r re. §. supradicto diffinit̄ vt sequitur. **B**

Ael scdm **R**ay. confessio est legitima corā
sacerdote peccati declaratio. **E**t sub
dit **R**ay. in dicto. §. 2. q̄ confessio dicitur
quasi simul ex toto vel vndiq; factio. **N**am
ille confitetur qui totū fatef. **S**ic. super ver
bo vndiq; .i. de omnibus peccatis que oc
currunt memorie: r de circūstantiis eorum
dē aggrauātibz in aliud genus peccati:
vt si percussio vel furtum in ecclia factū fu
erit: q̄ hic locus trahit ad sacrilegiū. **B**.

Quot sūt p̄ditōes q̄s d̄z hīc p̄fessio. **R**ē.
fm **T**ho. in. 4. di. 17. **S**exdecī sunt q̄ i his
versibus continentur. **S**it simplex: humil
cōfessio: pura: fidelis. **E**tq; frequēs: nuda

discreta: libes: verecunda: integra: secreta: la-
 chrymabilis: accelerata. **F**ortis: et accusas
 et sit parere parata. Quorum expō talis sit
 Simplex. s. vt nō recitet in cōfessione nisi
 qd ad quantitatem peccati pertinet. **I**ūtil
 .s. vt miserum se et infirmum confiteatur:
Hura. s. vt recta sit cōfētens in tēto. Fidel
 .i. vera et sine fallitate. **I**n sum. con-
 eo. it. q. 66. qd de sacerdote dicitur. Fidel
 .i. vt tā ipse confitens q̄ sacerdos sit i fide
 catholica: et scdm doctrinam ecclesie fiat n̄
 hereticorum. Item q̄ fiat spe venie: al non
 valeret: sicut p̄ntas Carz qui dixit: Ma-
 lo est iniquitas mea q̄ vt veniā merear.
De primo habetur fm Aug. de pe. distin.
 6. qui vult. de 2. de pe. di. i. quem penitet.
 melius ea. di. c. nemo. **S**ed q̄ frequēs
 istud est de bene esse confessionis. s. q̄ hō
 frequenter confiteatur. **I**n dicta. q. 66
 dī q̄ hoc duobus modis potest intelligi.
 Vno modo vt si frequenter cadit in peccā
 mortale frequenter resurgat p̄ p̄niam: de
 pe. di. 3. septies. Alio mō: vt eadē peccata
 frequenter cōfiteat. **A**ug. Quāto pluribus
 confitebitur quis sub spe venie turpitudi-
 nē criminis tanto facilius p̄sequitur gratiā
 remissionis: de pe. di. i. quem penitet. **N**ō
 tñ ad hoc tenetur quis nisi in aliquib⁹ ca-
 sibus. Est etiam de cōfessio ista frequenta
 tio respectu venialium: ad quorum confes-
 sionem secularis non tenetur nisi semel in
 anno: nisi fuerit in peccato mortali: vt no.
 Bonaventura in. 4. di. 12. **V**nda: vt
 non inuoluat obscuritatem verborum. **D**i-
 secreta. s. vt maiora cum maior pondē con-
 fiteatur. **I**n dicta. q. 66. s. vt dicentū
 querat sacerdotē scientem ligare et solueret:
 de pe. di. i. quem penitet. Item quia debet
 distingere et separim singula peccata cōfite-
 ri. **L**ibēs. s. spontanea nō coacta. **V**e-
 recūda: vt. i. erubescat: et se non iactet d̄ pec-
 catis p̄pter aliquam seculi vanitatē. **I**n-
 tēgra: vt. s. non subtrahat aliquid de his q̄
 manifestanda sunt. **S**ecreta. s. q̄ ad cō-
 ditioem fori i quo de occultis p̄cie agit.
Lachrymabilis quo ad dolorem de pec-
 cato commisso. **A**ccelerata: vt scilicet non
 differat de die in diem: sed statim vel q̄ci-
 tius potest confiteatur. **F**ortis: vt scilicet
 nil p̄pter verecundiam dimittat: et accu-

sans se ipsum et non alium. Et sit parē pa-
 rata. s. sacerdoti. **D**e his conditiōni-
 bus latius et clarius dixi in quadriga: vbi
 et he. 16. reduciū ad. xi. iō hic omittō. **B.**
Etrum confessio facta sine contritione et
 sine charitate valeat: vbi nota quia non do-
 let de omnibus peccatis: vel non vult ab-
 stinere ab omnibus. **R**espondeo s3 Tho.
 vbi. s. Confessio fm q̄ est actus virtutis n̄
 valet sine charitate que est principium me-
 rendi: sed fm q̄ p̄fessio est pars sacri ordi-
 nis confitentem ad sacerdotem qui habz
 clauem ecclesie: et per cōfessionem cogno-
 scit p̄ciam confitentis. **S**cdm hoc etiam
 pōt esse in eo qui non est contritus: qz po-
 test peccata sua sacerdoti nota facere et cla-
 uibus ecclesie se subicere: et q̄uis tunc non
 percipiat absoluōnis fructum: tamen re-
 cedente fictione percipere incipit sicut et i
 factis: vnde non tenetur iterare confessio-
 nem ad quam fictus accedit: s3 tenet post
 modū fictione sua cōfiteri. **L**on. **P**c. Et
 ad istam opionē nō solū predicta rō facit
 v̄f: sed et de pe. di. i. menurā. s. non ita. vbi
 dicitur q̄ nō est necesse vt que sacerdoti se-
 mel p̄fessi fuerimus de nouo confiteamur
 sed Ray. et Hosti. tenet q̄ talis tenet cōfes-
 sione iterare: qz pōt p̄fessio que nō fuit fa-
 cta in charitate non valet. Sed p̄mum
 videt verius: et de pe. et re. q̄ quōdam. **I**n
 stud. c. n̄ bñ h̄ pbat. **S**3 p̄ cōcordatiā
 pōt dici q̄ inim valet cōfessio: nec o3 illas
 iterari sp̄aliter in q̄m duret effectus ip̄i
 exp̄fessionis vocalis q̄ est pars facti: al nō
 h̄ā itelligētia de cōz ex cā et assumēda dice-
 dū: et de verbo. sig. intelligētia. **V**nde dice-
 dū ē fm glo. Ray. p̄t et notatur in sum.
 con. li. 3. it. 34. q. 66. q̄ in his casib⁹ si ille
 qui ē indubie p̄fessus cōfiteat eadē sacer-
 doni cui p̄ius et adhuc habeat memoriam
 peccata sua que audiuit nō tenet iterare cō-
 fessione. **S**i autē cōfiteat nouo qui als nō
 audiuit eum: tunc etiam p̄mo si oblitus ē
 debet iterum cōfiteri tōtū. **B.**
Et liceat in cōfessioe dicere alia pec-
 cata. **R**ñdeo fm Tho. i. 4. di. 16. **I**dō i cō-
 fessioe d3 fama alterius custodire q̄m pōt
 sed suā p̄ciam magis purgare d3: et iō si cir-
 cūstantia que ducit in cognitionem p̄so-
 ne sit de necessitate cōfessionis: vt q̄trahit

169

si nō habet
 .i. z. ut
 .p. 67

in aliam speciem peccati mortalis: tunc dicitur confiteri: semper tamen si potest occultando personam. Si autem non sit de necessitate confessio debet dimittere: ne peccatum alterius prodatur vel penitentia confiteatur alteri: aut superiori qui personam ignorat. **A** **C**o. **P**e. **r** addit qd et quando circumstantia est necessaria et non potest exprimitur sine periculo alterius omittenda est: sufficit peccatum dicere sine huiusmodi circumstantia: vt in sū. cō. eo. n. q. 67. **B** **S**icut exprimat cā bona intentione non vt prodatur sed vt penitentiarius sciat pro eo vt secreto emendet: non peccat sed meretur. 22. q. 7. hoc vs. **A** **C**on. glo. **R**ay. vt in sū. cō. c. n. q. 87. quero etiam. **B**

Utrum liceat confessionem diuidere. Respondet fm Tho. in. 4. di. 17. Non licet integraliter debet quis omnia vni sacerdoti confiteri: de pe. di. 5. c. 1. circa fi. r. di. 3. sunt plures. Nam sicut in medicina corporali oportet qd medicus non solū vni morboz contra quem medicinam dare dicitur cognoscat: sed etiā vniuersaliter totam hebetudinem ipsius infirmū: eo qd vnus morbus ex adfunctione alterius aggrauatur: et medicina qd vni morbo cōpeteret alteri nocumentum prestaret. Similiter est in peccatis: qd vnū aggrauatur ex aduictione alterius: et illud qd vni peccato eēt conueniens medicina alteri incientium prestaret: cū quicquid aliis contrarijs peccatis infectus sit. Et ideo de necessitate confessionis eēt qd homo oia peccata confiteatur que in memoria habet alioquin non est confessio sed confessionis simulatio. et si quid non habuit in memoria et postea recordari sufficit qd hoc peccatum confitens postea dicat explicitē et alia generaliter dicendo qd cū alia multa confiteret hoc oblitus fuit. **A** Et hoc etiam si confiteatur alteri p̄fessor: vt in sū. cō. e. n. q. 7. scdm eundem Tho. **C**on. **P**e. **B**

Utrum liceat confiteri per aliam personam vel per scripturam. Respondet fm Tho. vbi. s. Quāuis ad confessionem potest actus virtutis sufficeret qualitercūq̄ fieret: fm nō qd est ps facti habet determinatū actū sicut et alia facta habent determinatam materiam. Et sicut in baptismo assumitur illud elementū cuius est maxime vsus i ablu-

endo: ita in confessione ille actus assuitur quo maxime consueuimus manifestare scilicet per propriū verbū. **A**lii. n. modi indueti sunt i supplementū. In eo autē qui ē mortuus vel alteri lingue sufficit qd per scripturam aut nūm aut iterperetē confiteatur: qz non extinguitur ab homine plus q̄ possit. Sed non sufficeret si ipse dicere possit. In abūta autē propriū sacerdotis non oportet qd per scripturam fiat confessio: sed potest laico fieri: qz plus pertinet ad necessitatē confessionis actus q̄ ille cui sit confessio. **A** **A**d predicta fac. c. quem penitet. de pe. di. 1. **B**

Quid si sacerdos interroget cōfitemes et ille respondeat. Respondet fm Sūil. Sufficit cōfiteri ad ea de quibz interrogat: nisi sit talis qd potius dimitteret cōfiteri q̄ ore p̄fessoris peccata. Hoc cum de superbia est: et de pe. di. 5. c. 1. versus sū. De interrogationibus etiam habes. j. confessor. 2. §. penul. et vl. **A** **P**redicta cōfiteatur i sū. con. eo. n. q. 77. **B**

Utrum liceat confiteri peccata q̄ nō cōmittit. Rōndet fm Tho. i. 4. di. 21. **N**ō licet talis. n. si nō eēt peccator: merēdo peccator: efficitur. 22. q. 2. cū hūilitatis

Utrum cū quis dubitat de aliquo peccato an sit mortale teneatur illud confiteri. Respondet fm Tho. i. 4. di. 21. Tenet al periculose committit si negligit cōfiteri: et mortalit peccat sicut qui aliquid committit vel omittit i quo dubitat esse peccatum mortale: tamen tamen dubitans non debet in confessione asserere illud esse mortale: sed factum narrare: et iudicio relinquat sacerdotis. **A** **I**dem i sū. con. eo. n. q. 79. vbi etiaq̄ subditur. Quod autē Greg. dicit qd bonaz mētū ē ibi culpa agnoscere vbi culpa non ē. di. 5. ad ei. i. intelligitur fm Tho. nō eēt de sba actus. s. vt credat se commisisse qd nō commisit: hoc ē errare: sed intelligitur de conditōe actus: qz sēp ē i formidie ne aliqs defectus sit ex pre suo: vt superbia et vana gloria aut humilitas moti s̄ illud Job. 9. Verebar oia opa mea. **N**ec ē hōcā intelligēda sūt de dubio scrupulosi qd repellēdū ē ad sui pastoris consiliū: ex de se. ex. inquisitō. **B**

Quid de confessione gualitē qdā cōfitei se commisisse oia peccata et hōmō. Respondet Ray. dicas qd taliter confitens loquitur i

J. b.

persona ecclesie vel qz fm Aug. in vno peccato possunt multa peccata notari. vñ intelligitur de generibz (singlorz) tñ de singulis generibz: qñ dicitur: peccati cogitatione locutio ne t opere t omissione: nō in hoc sufficerz ad pñsiones qz moralibz ad que requiritur pñsio specialis. Con. Hosti. A. Idē in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 80. B.

Et p pñsionē generalē delectatur peccata venialia. Rñ. fm Tho. in. 4. di. 21. Duplex ē pñsio generalis. Quēda sacramentalis: qñ. s. aliquis in secreto pñsio sacerdoti qdam quoz meminit: t alia venialia in gnā lit t tunc illa gnālis pñsio ex quattuor hēt qz valet ad remissionē peccatoz venialium in toto vel in parte. s. ex contritione confitētia t humilitate pñsionis: t ex oratione sacerdotis in quantum est quedā persona publica t ex vi clauis. Alia est cōfessio generalis nō sacramentalis que fit publice corāz multis t cū multis t hec habet efficaciaz ad dimissionē venialū ex tribus partibz t nō ex vi clauis. A. Et ppter hoc nō subiūgitur in pma t in cōpletorio absolutio nec satisfactio in unctio s. solū ozo. Misericorditer: vt in sum. con. eo. ti. q. 156. vbi hec oia ponuntur. Et vbi etiaz dī qz hec dimissio fit quo ad culpam t penam. B. Cō. Pe.

Et per generalem pñsionē delectantur mortalia obliua. Rñ. fm Pe. Deus nō requirit ab hoie nisi qd pōt vñ cum peccata obliua spālī pñsio nō sit in piāte hois: sed generalit tñ: hī generalis pñsio cū pñtione gnāli delet peccata obliua. Idē Ray. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 157. Et intelligit de pñsione gnāli sacramentali que fit sacerdoti sine qua si fieri pōt peccata mortalia nō dimittuntur: de pe. di. 6. agite. B.

Et requiritur pñsio de peccatis ante baptismū. Rñ. fm Pe. triplex ē pñsio peccatorū. Prima mentalis qz fit deo t hec requiritur a baptizadīs adultis. Secūda vocalis qz fit hōi vt dei vicario: t hec de peccatis ante baptismum nō requiritur nec antea nec post. A. nisi a sicte accedentibus fm eun. Pe. vt in sum. cō. eo. ti. q. 145. B. Tertia que fit hominibz tanqz sapienti consiliario ppter consiliū aie: t hec requiritur ex congruo nō ex debito. A. Idē in dicta. q. 145. B.

Indoz cōfiteñdi multos retrahit a penitētia qz quem fm Ray. ē triplex remediū

Primo est ratio naturalis. s. n. si erubuit pēcare qd inhonestus t neciū fuit: nō debet erubescere qd honestus est confiteri t vñle. Tunc est ratio diuine intuitionis cui nō hī celare potes. Omnia enim nuda t apta sunt oculis eius: vt habetur ad Heb. 4. Tunc est operatio future confusionis: Man. 3. Reue labo pudenda tua t ostēda genibus nuditatez tuam t regnis ignominiam tuam. Et dicit. 20. Confundentur vehementer qz non intellexerunt opprobriū sempiternū quod nunqz delebitur.

Sacerdos qz non vult dare licentiaz suo parochiano qz cōfiteatur alteri nisi pzo pecunia sumonia cōmittat sicut t Ray. refer. A. Hoc potius videtur fuisse dicitur glo. Ray. vt in sum. con. li. pmo. q. 36. B.

Cōfessio II. amur ad eaz.

Struunt de necessitate salutis. Rñ. fm Tho. in. 4. di. 17. Cōfessio de necessitate salutis est in eo qz in peccato attuale mortale cecidit. Et ppter loquendo non ē de iure naturali: s. diuino t noue legis: nā i lege veteri nō tenebāt homines ad pñsionē peccatoz specialem t distinctā: s. ad generalē t indistinctā: ad quā tenebātur p determinationē sacrificioz. Con. Pe. di. 15. A. Idē in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 31. t. 32. Idē etiaz Ray. in ti. de pe. t re. s. supradicta. vbi dicit t probat contritionem pñsionem t satisfactioez fore de precepto legis diuine. Itē Ricar. in. 4. di. 17. asserit pñsionem fore de necessitate iuris diuini: adeo vt ad ipsaz dicat teneri etiaz infideles: cum eis nō hīcipit ecclesia: qz ppter eozū culpam eis inutilis foret. Glo. vō de pe. di. 5. in summa videtur sentire qz confessio in specialit non sit de iure diuino etiam nouo. Sed verius est qd p predicto theologo dicunt sicut pōt cōflare ex hīs que laus posui in quadriga li. 2. ti. 6. s. 2. B.

Et papa possit cum aliquo dispensare ne pñteretur. Rñ. s. Tho. vbi s. non possit eo qz ipse sacramētoz necessitate nō pōt tollere licet nec noua sacramēta istuē Sūi: ex institutioe diuina s. dispensare possit de tēpore: vt. s. differret vltra annū. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 34. Et de ista dispensatione circa tēpus intelligendū ē in qñtu respicit terminū pñsitionis ecclesiastice: vt. s.

+

d

p hoc q̄s nō incurreret penam. c. ois. c̄. 8
pe. r. re. Non aut̄ in q̄tū respicit terminus
legis diuine: per quā quis videtur ad con-
fessionem obligari: statim habita cōmodita-
te p̄ casū mortalis culpe vt p̄t̄ ostare ex po-
sitis in quadriga li. 2. ti. 7. §. 2.

B.
Dīs fidelis saltē semel i anno tenet̄ ex pre-
cepto post q̄ ad annos discretiōis venerit
p̄fiteri oīa peccata sua r̄ cōficare: c̄. 8 pe. ois
r̄ ad de q̄s dī s. cōficare. §. p̄mo. **A.** In
discretiōis quo ad p̄fessionē iudicātur:
cū est doli capax: vñ nō glo. in dcō. c. ois.
super hō discretiōis. Doli aut̄ capax dī
puer vel puella. 7. anno: r̄ s. vt notat glo.
j. c. p̄mo. c̄. de delict. pueroꝝ. Et sic puer vl
puella. 7. anno: obligatur ad confessionē:
vt etiam notatur in directōis. lib. 2. p̄mo.
tit. 15. §. 65.

B.
Anum teneatur confiteri peccata q̄ ma-
nifesta sunt. Rñ. fm̄ Tho. r̄ Pe. in. 4. dis-
t. 17. Non sufficit aliquid esse notus iudicant̄
si sit ei notus in forma iudicij: r̄ ideo q̄s
peccata manifesta nota sunt sacerdoti: quia
tū non in forma iudicij oꝝ ea confiteri. **A.**
Idem in sum. con. eo. ti. q. 68.

B.
An hō statim teneatur p̄fiteri. Rñ. sc̄m
Tho. vbi s. Ad p̄positū cōfiteudi tenet̄ q̄s
q̄n r̄ ad p̄titionem tenetur. I. q̄n p̄cā me-
morie occurrūt. S; ad cōfessionem actua-
lier faciendā tenetur si debeat eucharistiaz
percipere ad quā nullus post peccatū mor-
tale: nisi confessus debet accedere copia sa-
cerdotis oblata r̄ necessitate non vrgente.

A. Idem fm̄ Pe. si quis debeat sacram
ordinē recipere: vel huiusmodi: vt in sum.
con. lib. 3. ti. 14. q. 69. **B.** Similiter etiaz
tenetur si periculus mortis imminet: aliter
non tenetur hōmo ex precepto ad statim cō-
fiteudi: q̄s periculosū sit differre. Et p̄-
cepto autem ecclie tenetur saltē semel i an-
no: vt s. §. 3. **A.** Pe. autem vt patet in dī
cta. q. 69. dicit q̄ quis etiam tenetur statim
confiteri rōne conficij: vt si dicitur sibi p̄scia
q̄ statim teneatur. Itē rōne dubij: vt si n̄
sperat copā cōfessorum sibi ampl̄ illo an-
no occurrere: vel si habet casum de quo so-
lus papa potest absolvere: r̄ habet modō
copiam penitentiarij pape. Dicit̄ et Tho. in
quadā. q. de quolibet q̄ laudabile ē q̄ pec-
cator peccatū suū q̄ citius p̄t̄ confiteatur.
Per actiō autē post dilatio esse merito

ria: dūmo do non differat vltra annū: vide-
licet si ad hoc differat vt prudentior confi-
teatur: vel deuotius p̄pter sacrum tempus.
Glo. de pe. di. 5. in sūma dicit q̄ si peccatū
est publicū teneatur statim confiteri sub ob-
ligatione peccati mortalis. Inno. vñ in dī
cto. c. ois. vt tenere indistincte ēt in peccatis
non publicis q̄ statim teneatur confiteri
habita rōnabili cōmoditate. Et s̄ dicit Alij
dicunt s. sed p̄mū minus videtur. Idē q̄s
Inno. vt sententia Archi. in. c. ille rex. de pe.
dis. 3. Bonauentura ēt late hūc passum tan-
git in. 4. di. 17. r̄ conclusiue tenet q̄ religio-
si teneatur statim confiteri. Et idem q̄s ten-
t̄ de clericis q̄buscūq̄: sed sub dubio. De
laicis hō asserit q̄ teneatur similr quādo
adeat talis opportunitas q̄ nūq̄ rōnabilr
maior expectatur: nec quo ad ip̄s: nec quo
ad sacerdotē: sed q̄ ip̄s quadragesimale vi-
detur eis magis opportunū videtur q̄ ip̄s
illud rationabilr possint expectare. S; hoc
debet intelligi q̄n per p̄us opportunitatem
nō habēt: alio illud ēt temp̄ magis oppor-
tunū ē quo p̄mū possunt debite confiteri
p̄pter more periculū. Unde ipse Bonauē-
tura r̄ oēs cōiulāt q̄ post lapsus mortalis
culpe q̄ citius potest q̄libet confiteat quo-
rū consiliū vanū foret nisi esset de meliori.
Unde s̄ dicit in li. 2. de sūmo bono dicit:
Cito corrigitur culpa que cito cognoscitur
tardius autē sanatur vulnus quod tā pu-
trescentibus mēbris longo post tēpore cu-
rationibus adhibetur. Per terea r̄ ip̄e Bo-
nauentura inuuit q̄ religiosi ex vi facti nō
teneatur plus q̄ laici nisi rōne occurrentis
opportunitatis. Ergo r̄ cum laicis occur-
rerit opportunitas eodem modo teneatur.
Sic igitur h; nihil religiosi citius occur-
rat p̄fiteudi opportunitas q̄ secularib; cle-
ricis: r̄ ip̄s clericis citius q̄ laicis: tamen
omnes etiam laici cum eis congrua oppor-
tunitas occurrerit: videntur teneri ad statim
confiteudi: sicut r̄ laicis ostenditur in q̄
driga li. 2. ti. 7. §. 2.

B.
Anum teneatur p̄fiteri circumstantias
peccatoꝝ. Rñ. fm̄ Tho. in. 4. dist. 16. Non
sunt de necessitate confiteudi nisi ille circū-
stantie que ad aliud genus peccati mortalis
trahunt: q̄ venialia non sunt de necessitate
confessionis: sed solū mortalia: tamen r̄ ali-
as circumstantias cōfiteri perfectionis est: si

*de p̄na pastoralis
de off. ordina*

cut et venialia peccata. **B.** Bonaventura in. 4. dist. 17. dicit qd circumstantiarum peccati quedam sunt alleviantes: quedam in aliud genus trahentes: quedam illud in aliquo modo aggravantes. Circumstantias in aliud genus trahentes confiteri est necessarium qd genus peccati confiteri oportet. Circumstantias vero alleviantes confiteri non est bonum nisi propter hoc vt satisfaciatur alieni inquisitioni: vel vt pudeat eius scandalo et perturbationi: vt pura sit tunc confessio: ex hoc accipere occasione ad malum: vel si in tantum dimittit vt sit in genere venialis: sicut comedere carnes in quadragesima propter infirmitatem: ita tamen qd aliter non sit gula sitas aliqua. Et ratio huius est: qd in confessione non debet se peccator: excusare: sed accusare. De circumstantiis autem que aggravant: sed genus peccati non variant est inter doctores opinio diversa. Quidam enim dicunt qd penitens tenetur confiteri: sed preceptum affirmativum est et obligat non ad semper: sed pro loco et tempore. scilicet quia eas cognoscit siue per se siue per inquisitionem alienam. Unde sapiens et intelligens tenetur confiteri absque inquisitione. Simplex vero tenetur si ab eo inquiratur. Alii dicunt qd non tenetur ad confessionem hanc circumstantiarum retentione necessitatis: sed de bono et equo et quanto magis sapientes et perfecti sunt: tanto magis debeant eas distinctius explicare: sed non tenentur ad hoc: nisi forte ex propria conscientia obligentur. Hanc opinionem credo probabiliorē. Unde dicendum qd confessio circumstantiarum in aliud genus trahentium spectat ad confessionem quo ad necessitatem. Confessio aggravantium quo ad congruitatem. Confessio vero allevantium potius facit incongruitatem. Et hoc intelligitur exceptis casibus predictis. Omnes igitur rationes probantes circumstantias esse constituendas sunt congruitates quo ad aggravantes: hoc ille. Solum ergo de necessitate confessionis sunt circumstantie trahentes in aliam speciem seu genus peccati: et hoc communiter tenent doctores: vt et notatur in sum. confes. libro 3. tit. 33. q. Si licet alii dicant etiam alias fore necessarias quorum dicitur vt potest colligi ex notariis dicta. q. Si potest salvari quo ad illas que licet non trahant in aliam speciem: tamen sunt tales qd sine eis sacerdos non potest discernere quid sit acturus: vel ratione iuris-

ditionis: puta si iniuria sit illata in clerico: vel in similem personam: quia est casus papa- lis secundum qualitatem iniurie vel persone: extra de sen. ex. cum illorum. Item quantum sit damnum datum: quod quoad episcopum refertur sibi restitutiones incertis: vt usque ad certam quantitatem: vel vt sciatur cui debet fieri satisfactio et qualiter et idem in similibus. Sed confitens de casu circumstantias confiteri si novit: vel si a confessore interrogetur ad cuius officium videtur principaliter pertinere de defectibus circumstantiis interrogare vt sciat qualiter suo sit functurus officio. Circumstantie ergo pertinentes de necessitate et principali- ter ad confessionem et si de his non interrogati sunt que trahunt ad aliam speciem peccati seu ad aliud particulare mortale peccatum que possunt esse circa octo: videlicet conditio rei: modus peccandi: locus: tempus: numerus: qualitas: inductio: accidens: scilicet de his latius dicitur in quadriga libro secundo tit. 7. §. 10.

B. Utrum homo teneatur confiteri venialia peccata. Res. secundum Thoma. vbi. Confessio ad hoc est necessaria vt penitens satisfactioem accipiat secundum modum de liciti. Peccato autem veniali non debetur pena taxata: quia pena illa est proportio nata pene peccati mortalis a quo peccatum veniale in infinitum distat. Unde per solam contritionem interiorum peccatum veniale remitti potest. Sed an saltem semel in anno teneatur confiteri qui non habet nisi venialia. Dicunt quidam qd in hoc casu propter preceptum ecclesie tenetur venialia confiteri. Alii autem dicunt qd sufficit qd presbiter se sacerdoti et qd se immunem a peccato mortali ostendat vt ad communionem admitti possit. preceptum enim est ad obligandum illos qui habent aliqua que confiteri debeant. Unde si alicui per gratiam tollatum esset sicut beate virginis est collatum vt a peccato veniali immunis esset non teneret ad illud preceptum. **A.** Hoc verisimiliter non potest contingere quod non est inventa nec invenitur nisi in virgo Maria. Et per Joh. b. d. Si dixerim qd peccati non habemus ipsi nos seducim. et per hunc verius videtur cum est nescia quomodo aliquis audeat immunem a mortali se existimare infra annum: vel qualiter hoc valeat ostendere: cum per b. d. dicatur:

Delicta q; intelligit. r. Et ideo fatuus val
de foer qui sic dicenti r alter non confiten
ti ministraret eucharistia. vñ r Bonauer
tura in. 4. di. 17. dicit q; cõgruũ e maxime
viris perfecti pñteri peccata venialia regula
riter. An nõ est necessariũ nisi in duob; cas
bus: vñ ppter dubiũ r ppter statutu. Pro
pter dubiũ vñ cõ q; p;abiliter dubitat de
peccato virũ sit mortale vel veniale r ideo
si non penitet sicut de mortali discrimini se
cõmittit. Ideo debet pñteri sicut iacet i con
scientia r iudicio sacerdotis relinquat: vtz
sit mortale vel veniale. Con. Tho. vt s. con
fessio pmo. s. 8. Sequitur in Bonauerura.
Propter ecclesiasticus statutu quis tenetur:
q; omnis fidelis tenetur semel in anno pñ
teri: s; hoc non esse nõ venialis: s; ppter p
ceptu. Con. Jmo. in. c. ois. c. de pe. r re.
Et ex hoc p; q; religiosi tenentur venialia
pñteri semel seu bis in mēse vel hebdomo
da vel frequētius sine rariu scõm suaz cõ
stitutioni formã: quod intelligendã videt
de venialibus notabilib; quo ad pñssioẽz
spãlem. Reliq; nõ vix vñ nunq; posset q;
spãlĩ pñteri cũ quasi oĩ momento cõmitta
tur: vñ vñ sufficere illa confiteri generaliter
B. q; aut de veniali tenetur cõrtitionem
habere alĩ non remittitur: vide. j. peccatu
3. s. 3. r. 7. r. pñssio. 3. s. pmo.

Et in aliquo casu teneat q; pñssionem
iterare. Rñ. fm. De. Iterare tenetur i 4.
casibus. Primus si sacerdos nõ potuit ab
soluere. A. Quia non habeat iurisdic
tiõẽ sine delegataz sine ordinariã: extra d pe
ni. r. re. ois. B. Vñ si nesciuit discernere.
S; si pñssio non fuit integra: vt q; scien
tiam aliquod mortale. 4. si pñssio vel ne
glexit satisfacere r oblit; est satisfactiõẽ in
iunctaz: nãz si sciret r implere vellet nõ; o;
eam iterare. A. Con. Ray. r Bossi. 3p
li in ponunt p quarto casu cum q; pñssio
euz in debita dispositiõẽ. S; glo. Ray. sim
pliciter con. cã. De. vt in sum. cõ. li. 3. n. 34.
q. 70. Et quo ad scõs casũ sciendũ q; ex eo
q; daz inserit q; ppter ignorantia sacerdoti
p datur auctoritas absoluedi. Sed hoc nõ
videtur vezi q; potestas clauiz pñssio in iu
risdictione r nõ in sciẽtia fm Ray. in ti. de
pe. r re. s. sic qñtur qd remittit sacerdos. r
s. clauis. s. pmo. S; dicitur eoz p pñt itelligi
qñ q; cã possit sacerdoti idoneo scientia r

scientia pñssio: tamen eligit Insufficientes
q; videtur de ppria non curare salute: r sic
ex sua mala dispõne pñssio videtur teo nõ
grata r inualida: de pe. di. 6. qui vult confi
teri. S; in quocũq; casu confessio facta fu
erit ab ignorãte sacerdoti nõ sufficienti: pe
fertim de multis seu grauib; peccatis opti
muz e pñssio illã iterare cum quis cõmo
ditate habuerit sacerdoti pñssio r pñssio
cũ ignorantia sacerdotis in confessione sit
multũ periculosa: vt colligit ex dictis pñssio
ga. in. d. c. qui vult. r per Ray. in. d. s. item
queritur. Quo ad tertiu casũ sic dicenduz
q; idẽ est et sig; omiserit pñssio de quo du
bitauit vtz fuerit mortale: vt supra. s. pñssio
mo: vel eius necessariã circumstantiam: vt. s. s.
5. Et nõ solum si hoc fiat sciẽter s; etiã si fiat
ex ignorantia seu obliuione procedente a p
pria notabili culpa: vt colligitur ex notans
per glo. Ray. sub ti. de pe. r re. s. Item cir
ca principes. Ad hoc etiã facit quia lata
culpa e q; paratur dolo: vt in. c. vñ animaz.
de cõst. li. 6. Et idẽ si quis ex sua culpa igno
rat q; d; pñssio seu eoz oblitus est d; d; h
modi negligẽtia ex corde dolere r firmiter
pponere emendari vel legitime valeat con
fiteri: vt nõ. in sum. cõ. li. 3. n. 34. q. 19. Nñ
aut q; scierit omittit aliquod de pertinen
tib; necessario ad pñssionem nõ solũ am
lat pñssionẽ s; etiã nouũ cõmittit peccatũ
mortale: vt s. pñssio pmo. s. 8. Quo ad qñ
tum casũ est sciendũ q; ex cõtemptu seu ex
negligẽtia omittens facere inunctaz sibi pe
nitentiã mortali peccat fm Scotuz in. 4. di.
15. q; facti d; pceptuz vicarij dei. i. confes
sioz r et ecclesie vt in. c. omnis. de pe. r re.
B. Sili; et s; quosdã iterare tenetur s; q
pñssio est non prius extitens in proposi
to non deserendũ peccatuz: vt dicitur e. s. cõ
fessio pmo. s. 3. A. Et ibi de hoc plenius
in additione. Et sic hic e s; casus. Et sextus
adijctur in directoria li. pmo. ti. 5. s. 47.
i. cã pñssio in aliquo non h; iurisdictione.
Dporet. n. tunc q; pro illo penitens recur
rat ad hñtem pñssio r ei illud iterũ cõfitea
tur: ar. ex de peni. r re. significauit. r sic tres
casus sunt ex parte confessoris r tres ex p
te contentis. B. Idic tamen scienduz
fm Tho. in. 4. di. 17. q; qñto quis plurib;
sacerdotibus cõfiteretur tanto plus de pena
ei remittitur: nã ex erubescencia pñssionis

cardi. s. exis. n.
25. dis.
in qñ non teneat on
fidei venialia tamen
confessione debet habere
de q; n.

do. s. nõ tibi inde
peniten. di. i.

76

q̄ in penam satisfactoriaz computatur: tuz ex vi clauulim. vñ totiens possit q̄uis confiteri q̄ ab omni pena liberetur.

Sz vtz reciduians teneatur p̄fiteri p̄ito ra peccata. Rñ. fm Tho. in. 4. dif. 22. Di recte quidez reciduians peccata dimissa n̄ lo modo tenet nec i generali nec in speciall cunctiqz p̄fiteri sz indirecte: sicut illud sine quo sciri nō potest debet satisfactoris modus tenet reciduians notificare peccata dimissa q̄ tum sufficit ad hoc vt sciatur q̄ satisfactorio ei congrue possit iniungi: vt si ipse frequēter lapsus carnis passus fuit ex aliq̄ occasione illa occasio per satisfactorie p̄cedatur: r̄ similliter de alijs peccatis: et ad hoc vñ sufficere p̄fessio dimissoz p̄ccoz i generali. Tñ q̄nqz ad alia sp̄alia oportet recēdere fm q̄ p̄fessio videtur opportuna: nō eniz p̄t in hīs aliq̄ certa mētura p̄figi. Al. Immo. in. c. ois. de pe. r̄ re. scit q̄ reciduias tenet cōfessione iterare ratione ingrattitudinis: p̄ quo vñ facere illud qd̄ dī Adant̄. 18. de ieruo nequā. r̄ de pe. di. 4. q̄ diuini. 3. uez gio. Ray. in. ti. de pe. r̄ re. s. uez nūqd̄ semel dimissa peccata. dicit q̄ reciduias n̄ tenet dicere specialr̄ r̄ distincte ea que ante cōfessus est: sz sufficit p̄fiteri in generali de illis expr̄mēdo ingrattitudinē suā r̄ dicēdo De multis r̄ magnis peccatis mortalibus me liberauit dñs per p̄nitā: r̄ ego nihilominus ingratt̄ exis offendī eum. Et si forte nesciat expr̄mere: aut nō expr̄imat nomen ingrattitudinis nō nocet dūmodo talia dicat x̄ba ex q̄bus sacerdos ingrattudinez possit intelligere. Et idēz nō. in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 71. Hoc dicitū gio. vñ intelligēdū q̄n̄ ista circūstantia ingrattitudinis vnit ad particularē peccati sp̄m. nā alie circūstantie regulariter nō sūt de necessitate p̄fessionis vt s. s. 5. Qñ dō ingrattudo inducat p̄ticularē sp̄m peccati nō. Th. in. 3. pte. q. 88. arti. 4. dicit: Ad legtur oia peccata n̄ est sp̄ale p̄c̄m. Sz p̄ qd̄cūqz peccatū mortale aliqz efficiē deo ingratt̄. ergo ingrattudo n̄ ē sp̄ale p̄c̄m. Rñ. dd. q̄ ingrattudo peccatū q̄nqz ē sp̄ale p̄c̄m: q̄nqz aut̄ n̄: sz ē circūstantia gnāl̄ p̄ns omne p̄c̄m mortale qd̄ d̄ reū cōmittit. p̄ peccatū. n. recipit specie ex intentione peccatis: vt p̄s inq. s. est̄ coz. Ille q̄ meptatur vt fur̄t magi ē fur̄ q̄ mēchus. Sz ligatur aliqz peccato: in contē

ptū dei r̄ suscepti beneficij aliquod peccatū cōmittit illud peccatū trahit ad sp̄m ingrattitudinis: r̄ hec ingrattudo peccatū ē sp̄ciale p̄c̄m. Et aut̄ Aug. dicit in li. de natura r̄ gra: Nō omne peccatū ē ex p̄cepto: r̄ tamē in oi p̄ccō de cōtēnt̄ in suis p̄ceptis. Et manifestū ē q̄ ingrattudo peccatū q̄nqz ē sp̄ale p̄c̄m: nō s̄p̄: hec ille. Sz ergo q̄ reciduias n̄ tenet recōfiteri nisi i q̄tū op̄ sit ad oñdendū satisfactoris debitu modum fm. Th. r̄ ad demonstrādū ingrattudis modū fm Imo. r̄ glo. Ray. r̄ hoc q̄n̄ ingrattudo ē sp̄ale p̄c̄m. B. De p̄cepto in medicos q̄ inducūt infirmos ad p̄fessionē: vide j. medic. 9. s. p̄mo r̄ ex de pe. cū infirmitas.

Cōfessio 3. cui. s. sit confitē dum. Et qd̄ez

regulariter quilibet debet sacerdoti confiteri. nam solis sacerdotibz dedit dominus potestatem ligandi r̄ soluendi euz dicit Joh. 20. Quomun remisistis peccata remittuntur eis. r̄ de pe. dif. i. verbum dei. r̄ hoc intelligēdū est de mortalibz. Sz venialia non oportet q̄ aliquis sacerdoti p̄fiteri: q̄ ip̄s cōfessio laico facta sacramentale qd̄ dā ē: q̄uis nō sit factū perfectū: r̄ ex ipsa charitate. p̄cedit r̄ per talia notū est veniale dimitti: sicut r̄ p̄ cōsionē pectoris r̄ aquā benedictam r̄ h̄: vt. j. peccatum. 3. s. li. h̄c Tho. in. 4. dif. 17.

Atz necesse sit p̄fiteri proprio sacerdoti. Rñ. fm Tho. in. 4. dif. 17. cum sacerdos n̄ absoluat nisi ligando ad aliqd̄ faciendum ille solus p̄t absoluerē q̄ p̄t imperium ad aliqd̄ faciendū ligare: iōz q̄ hō confiteat̄ proprio sacerdoti. Alit̄. n. cū absoluerē nō p̄t vel ligare: ex de pe. ois. r̄ de pe. dif. 6. c. placuit. Propriū aut̄ sacerdos itellēgit quo ad hoc ois ille q̄ curā aie illi ordinariā h̄t: sicut papa legatus: p̄s sacerdos parochialis. Al. Idem in sum. cō. li. 3. ti. 34. q. 38. B. Sz nec parochialis p̄t absoluerē ab oibz: q̄z excipiunt̄ casus sp̄ales de q̄bus habet. j. p̄fessio: p̄mo. s. p̄mo.

Atz p̄p̄ius sacerdos possit vbiqz suū s̄ditū audire r̄ absoluerē. Rñ. fm s̄ostien. Vbiqz p̄t siue intra territorium sue parochie: siue ex̄. P̄ntia. n. est de iurisdictione vilitaria. ff. de of. p̄cō. l. 2. vnder de loco n̄ h̄il expr̄mitur: extra de pe. ois. Al. Idēz in sum. cō. eo. ti. q. 25. in fi.

Utrum audientia confessionum possit committi alteri. Rñ. fm Tho. in. 4. dist. 17. Si aliquis scircio non possit audire confessiones alterius: qz nō hz iurisdictionē in ipsos qz audientia sūt: potest ei committi p̄ quēcumqz habentem iurisdictionē in ipsos qz audiendi sunt: vt per p̄p̄ium sacerdotē siue per ep̄iscopū siue per papam. Si autē aliquis non p̄t audire qz nō habet executionē ordiis nō potest sibi concedi vt confessiones audiat nisi per euz qz hoc impedimentū remouere potest. **A** Impediti in executione ordinum sūt interdici: suspensi: vel degradati et excoicatio: de quib⁹ et de clerico excoicatio interdici vel deposito ministrante in rubro et nigro: per totū et foris hereticū et scismaticū. vnde in sum. con. eo. ii. q. 4. dicitur: Nūquid in articulo necessitatis tenetur qz cōfiteri sacerdoti heretico scismatico vel similibi si non potest inuicire catholicū. Rñ. deo fm Ray. Credo qz non: imo saluo meliori iudicio cōsulerem qz nullo modo confiteretur euz: dicit de peccatis: et qz nō distulit confessionē et confitetur in corde suo et sufficit ei. Tales enim ponerent euz de facili i aliquo errore vel desperatione: sicut phari sel Judaz dicens cum cōfiteretur eis peccati: Quid ad nos tu videris: Matth. 27. et de pe. di. 6. c. p̄mo. vbi hec facta expresse dicuntur in tex. et glo. Idez credo de excoicatio excoicatione maiorū. nam et in articulo necessitatis nō est confitendū. Cō. l. d. o. si. et Tho. 3re eo. lib. ii. 24. q. 7. notatur qz ab hereticis scismaticis vel excoicatis nulluz sacramentū d̄z recipi nisi bap̄tismus in necessitate mortis catholico deficiente. **B** Et nota h̄ qz si etiā per p̄p̄ium sacerdotē committitur: non p̄pter hoc oportet qz committatur tali qz als h̄eat iurisdictionē sup̄ populū. Suffici. n. qz h̄eat iurisdictionē ipse qz sacerdoti committit. Item nota fm Tho. qz qñ alicui sacerdoti committitur p̄ superiorē qz possit audire alienos parochianos: n̄ sit p̄iudiciuz p̄p̄io sacerdoti eo qz iurisdictionis prius nō est commissa: alicui in fauorem suū: s̄ in vtilitatem plebis et ad honorem dei. Et ideo si superiorib⁹ p̄elatis videatur expedire ad salutē plebis et ad honorem dei qz alijs committant: nullo sit p̄iudiciuz inferiorib⁹ p̄elatis: nec tenetur subditis utz petere licentiā a p̄p̄io sacerdote: licet

Ber. in quadam glo. dicat sic. **A** i. in. c. ois. de pe. 1re. **B** qz glo. postea p̄ Clementē qz q̄m tanqz oio facta d̄nata fuit in quoda m privilegio indulto p̄dicatoib⁹ et minoribus: qd̄ incipit: Quidā timere. et fuit d̄ terminatū in eo qz illi qbus a superiorib⁹ committitur p̄nt audire et parochialib⁹ faccedo tibus d̄dicētib⁹ et inuitis. Et hoc et̄ iuz Jo. an. et d̄ pe. si ep̄o. li. 6. **A** Satis cō. p̄dici p̄de. vt in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 46. **B** Et p̄fessus sacerdoti h̄nt cōmissionē a superiorib⁹: vt d̄ c̄m est: nō tenetur p̄fiteri p̄p̄io sacerdoti illa peccata qz iam p̄fessus est cum dimissa sunt. **S**z p̄pter statum ecclie de confessione faciēda p̄p̄io sacerdoti semel in anno debet eo mō se p̄fiteri: sicut ille qui habet solū venialia et illa cōfiteri: vt quidam dicunt: vel p̄fiteri se a peccato mortali immunē: vt in c̄ uaganti Jo. 22. qz incipit: Et̄as electionis. **A** Ibi dicit qz p̄fessi religiosi seu sacerdotib⁹ quibus fuerit facta a superiore cōmissio: nō magis tenentur iterū eadē peccata cōfiteri qz si als illi cōfessi fuissent p̄p̄io sacerdoti. Et in hoc approbata sunt sūta Jo. an. hoc affirmatis: et reprobatā opinio Sui. et altoz p̄p̄ium tenentū: vt nō. in directoia li. p̄mo ii. 15. §. 77. Quidā n̄ p̄p̄io sacerdos tenet de eo reddē rōnē et ei sacra m̄ta sinistra retinet alteri p̄fessus saltē semel in anno oñdere se p̄p̄io sacerdoti et declarare se p̄fessuz vt p̄3 ex nōiis fm p̄de. in sū. cō. d̄cā. q. 46. Et puto qz sufficiat notificare cuiusqz p̄p̄io siue parochiali: siue ep̄o siue alteri: qz in. c. omnis. extra de pe. non sit distinctio d̄ istis p̄p̄ijs sacerdotibus. **B**

Et in aliquo casu possit qz cōfiteri alteri qz p̄p̄io sacerdoti. Rñ. fm Tho. in. 4. dist. 17. Si subdit⁹ sit sacerdotē p̄p̄uz hereticū esse: aut sollicitantē ad malū: aut fragilē: qz ad peccatū qd̄ qz ei p̄fiteretur ē p̄nus vel si p̄babiliter estimatur reuelatō: p̄fessiois vel si peccatū de quo qz p̄fiteri d̄z p̄tra illū sit commissū in h̄is casib⁹ et silib⁹ in qb⁹ p̄babiliter timet penitē ex cōfessione faciēda periculum sibi vel sacerdoti imminere: debet recurrere ad superiorē: vel ad ipsum sacerdotē et petere licentiā alteri p̄fiteri: quā si h̄ere non possit: idēz ē iudiciū qd̄ de illo qz n̄ h̄z copiam sacerdotis. vñ magis d̄z eligere laico p̄fiteri: nec in hoc transgreditur mandatum ecclie: qz p̄cepta iuris nō se extendunt

ultra charitate nec etiā sit in iuris sacerdoti: qz pūilegiū meret amittere q concessa sibi ab iurē pte. Et eē de reg. l3. B. Lō. Al. Inno. et Huil. Et cōiter addūt qz si nullo modo pōt habere alium sacerdotem: et necessitas imminet p̄tetur peccatum i genere sine eo de quo posset maluz puenire. B. Idē in sum. con. li. 3. n. 34. q. 39. in p̄n. B. Hosti. quoqz magis explicat: et ponit octo causas in qbus pōt qz audire p̄fessionem alterius parochialis. p̄mo qñ p̄p̄ius sacerdos oīo eē indiscretus: de pe. dis. 6. placuit. nā qz vult p̄siteri d3 q̄rere sacerdotē qz sciat soluere et ligare: de pe. dis. 6. q. vlt. Sed hoc d3 fieri cū licentia: eē de pe. ois. quā licentia si p̄p̄ius sacerdos non vult dare: potest ipse ad aliū ire: eē de reg. licz. vlt. vadat ad superiorē vt eū compellat: vel ipse licentia d3 detet de iure patronat. nullus. A. Tantius ē hoc fieri si pōt: m̄ nō v̄t necessarium cū rōne ignorātie sacerdotis videatur ipso iure concessa licentia p̄tendi alteri: vt i. c. placuit. de pe. di. 6. Et ibi hoc sentit glo. et multo magis si proprius sacerdos eēt manifeste viciosus cū malicia sit piculosus: et grauior ignorātia p̄pter qd durū puniūt: Luc. 12. ibi: Nle autē seruus qz cognouit voluntatē domini sui. rē. Et illa sunt grauiora q̄ a deo grauius puniuntur: vt dicit d̄ctero. 24. q. 1. n̄ offeramus. Sed si proprius sacerdos esset hereticus scismaticus vel excoicatus: elaz est qz ab istis non debet peti licentia cū eī am locutio euz talibus prohibeatur. xj. q. 3. cum excoicato. Idē etiā videtur si eī ihereticus seu suspensus: qz nemo pōt plus iuris transferre in aliū q̄ sibi competere dignoscatur: vt in. c. nemo. eē de reg. iur. lib. 6. S3 si causa p̄pter quaz quis vult alieno confiteri nō p̄cedit ex defectu p̄p̄ij sacerdotis: s3 alr̄p̄uta qz alqd commissū est contra eum vel suos: et dicitur timetur scandalū si el fiat confessio debet peti licentia: vt eē de pe. et re. c. ois. ibi: Si q̄ autē alieno sacerdoti voluerit iusta de causa cōfiteri peccata: licentiā p̄p̄ius postulet et obtineat a p̄p̄io sacerdote. Et debet sacerdos credere petenti: et alleganti saltes in genere iustam causā: qz n̄ est verisimile qz cum fallacia vadat ad penitentia: vt dicit gl. in dicto. c. placuit. de pe. dis. 6. Et si licentia absqz rōnabili cā denegetur: videtur qz sine alia licentia possit ire

ad aliū: qz nō d3 cedi ideretioni et p̄pter iurē p̄lati. Et p̄uilegiū meretur amittere rē: eē de reg. licz. vbi si hoc conceditur cā meliorande vite quanto fortius causa recu perānde saluus qd magis ē necessarium. Unde et Luc. 15. Sāudium est in celo super vno peccatore penitentiam agente magi q̄ sup̄ra. 99. iustis qui non indigent penitentia. Idē etiā putarē. s. qz deberet peti licentia nō p̄dicto quādo cā esset ex defectu p̄p̄ij sacerdotis p̄pter peccatū nō est manifestum: qz ex eo nō d3 qz a iurisdictione p̄lati sui discedē. 8. q. 4. nonne. B. 2. qñ pa rochianus transfuit domiciliū suū: nam tunc ille ad quē transit tā nō est alienus: s3 p̄p̄ius: eē d̄ parochijs. c. si. 3. qñ qz ē vga bundus. ff. de iudicijs. l. hēs abis. 4. quādo quis q̄rte domiciliū quo se transferrat: nā r̄tis sine domicilio ē. ff. ad municipales. l. labeo. in p̄n. r. l. et. §. celsus. 5. quando qz deliquit in aliena parochia: eē de rap. c. p̄mo. 6. q. 3. placuit. Si tñ peccatū occultū ē et nō sit excoicatus a p̄lato illi loci: pōt eē de hoc p̄siteri p̄p̄io sacerdoti. Si autē sit excoicatus a p̄lato illius loci p̄pter illud peccatū: sicut confuicuit fieri in fartis et h̄i: quoz ignorātur actores: mittendus ē talis ad excoicatorē absoluetus ab eo. A. Lō. Sof. Ray. et Tho. in eo. qd supra dictus ē qz qz fouiatur forz rōne delicti: vt in sū. cō. li. 3. n. 54. q. 36. Sed glo. Ray. vt ibi patet hūc casū nō recipit sublungēs: qz qd dicit ius qz rōne delicti fortia qz forz intelligenduz quo ad p̄tētia ad forz contentiosum: qz pōt illic conueniri et iudicari et puniri de crimine ibi commissio: hec ille. Non sit ergo translatio fori i p̄tialibz ratione commissio nis delicti: als oportet qz qz diuideret confessionem cōfutuendo diuersa delicta diuersi sacerdotibus fm qz in diuersis delictis p̄p̄ijs s̄ id qd dicit de pe. di. 5. c. consideret. ibi cauius sit penitens. rē. p̄p̄io hoc eēt fact qz d̄tia magna ē iter forz seculare et spirituale: qz spūalē nō pōt ita facili ter transferri et eē de fo. cōpe. si dilligēt. r. c. significasti. vbi p3 qz l3 secularis possit se. p̄ sua voluntate alieno subijcere iudici clerici tamen non potest se subijcere iudici seculari: dicto. c. si d̄genti nec etiā ec.lesiastico non suo sine licentia sui ep̄icopi. d. c. significasti. Itēz est maḡ d̄tia. inter forz iudiciale et in spirituali

bus: et for pñiale qz for penitētiāle ē minus
transferibile: vt notat glo. in. c. ne. p dilatio
necē de pe. 2 re. Et ideo cum non reperiat
aliquo iure cautum qz ratione delicti quis
solvatur for penitētiāle non vñ qz hoc pos
sit fieri: t qz standū sit regule generali de p
prio sacerdote: vt in. c. ois. de pe. Et iura i
contrarium allegata loquuntur in iudiciali
bus: vt satis pz inueniunt. **H**oc ē appo
bat general: pfectudo: qz videm? qz penitēs
pfitetur vni sacerdoti vniuersa peccata q̄ cō
mūit p tonū mundū t nunq̄ remittitur ad
sacerdotes loco: in quibus deliquit. p ab
solutione. Et optima legū interpretēs est cō
suetudo. ff. de legib. l. si de interpretatione
B. 6° rōne studij: vt qñ clerici de platoniz
suoz licētia accedūt ad studia: nam tūc ef
ficiūtur de foro t ecclia illius ad quez acce
dunt dum ibi manēt: ar. ff. de iudi. l. si lōgi
us. § pmo. **A.** Inno. in. c. ois. de pe. dicit
qz scholares t alij incolē annales t mercē
narij debent pferri sacerdoti parochie quā
incolunt per annum t ab eo poterunt absol
uti: ar. i6. q. l. qñ. vbi dicitur qz debent ibi
soluere decimas personales: quia ibi reci
piunt eccliaistica sacramēta p anni circuitū.
Alij nō dicunt qz idē est si ad minus tem
pus conducant domos: ar. extra d. de ci. ad
aplice. t maxime si progaretur sine fraude
cōductio vel habitatio vltra natiuitatē vel
paschas: sed qz tunc ex pcepto dicte decre.
ois semp debet cōstiti t cōdicare: hec ille.
Vidētur p̄dicta posse concordari: vt scōz
opinio intelligat qñ qz nō steterit in alie
na parochia p annū: tamen deliberant ibi
dem stare. nā eo ipso qz quis deliberat i alio
quo loco habere domiciliū ibi soluitur t so
rum: vt in. c. si. extra de parochijs. Et hita
tio annualis videt qz daz domiciliū quo ad
sacramētop pceptionē. d. c. questi. vñ qñ ha
bitare deliberant paz minus qz per annū
nā id quod modicus ē ratio apprehēdit q̄
si nihil: vt nota. Tho. 2°. q. 66. ar. 6. Et
quando sic se habet consuetudo. Mā cōsue
tudo in talibus confert iurisdictionē: vt nō.
in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 57. circa finēz. Et
quando scholares accedunt de licētia pre
latoruz suoz ad studium. Tūc. n. videt eis
data licētia recipiēdi sacramēta ibidē: vt
j. §. p̄mo. Et quod dictum est in scholari
ides ē t in quocunqz alio: vt t dicit Inno.

Qui ē subdit. In omnib^o tñ premisiss
titus ē qz t viatores t alij semp a p̄rio facē
dote licētia accipiat spālē. **B.** 7° tempore
necessitatis: vt qz infirmat ad morē: vel cōz
intrare iustū bellū seu mare t decet prop̄
sacerdos ita qz etiā lato licet tunc confi
teri: de pe. di. i. quem penitet. de cōse. di. 4.
sanctū. 8° si ponat spem in ratihabitōne p
prij sacerdotis: hec **H**ost. **S.** 3 iste casus 8°
cōiter non tenetur qz ratihabitio in talib^o
non habet locum: c̄ de re. iur. actus li. 6.
A. Dicitur **H**ostien. potest intelligi quā
do ista ratihabitio non refertur ad futurū:
si prelatus confitētis cōnectabitur: s̄ super
p̄iti qz p̄ntatur vt p̄t estimari ex aliqb^o
conuectur ex quib^o elicitur ip̄i^o prelati ta
ctus consensus: vt. j. §. 7. **A.** Et rum quos. Et
fm hoc videtur intelligendum vno dicit
glo. Ray. vt notatur in sum. con. li. 3. ti. 34.
q. 45. v3 qz sub hac spe rati nullus potest ab
soluere alienum parochianum: t si de scōz
absoluat eum etiā nomine prelati sui nō
debet se gerere p̄o absoluto ante ratihabi
tationem. p̄ij sacerdotis: nec ante intrare ec
clesiam: nec ingerē se cōioni fidelium si erat
excōicatus maiorū excōicationis: aut etiā
recipere eucharistiam si mortale erat pecca
tum de quo confessus est alieno sacerdoti.
B. Addunt vtiertus **H**ostien. t Ray. qz
in omni casu in quo sacerdos potest audi
re parochianum alienum consulant qz: c̄
iungat vt se faccōdi p̄prio representet: ar.
extra de sen. ex. decretore. t. c. ea noscitur. t
c. quod d. his. in fi. **A.** **H**ost. simpliciter
dicit iniungat: s̄ Ray. consulti: vñ de etiā t
gl. eius super h̄o consulo ait. Ex quo mag
ister dicit p̄sulo est argumentum qz non te
neur: qz ad consilia nullus tenetur nisi ob
liget se ad se illa. **H**ost. dicit qz quo ad sim
plicē rep̄tationē oio expedit saltē sel in an
no. p̄pter statū ecclie: quo h̄o ad iterādū
p̄fessionē vel ad accipiēdi penitentiā non
vñ necesse ex quo semel fuit legitime absolu
tus: vt s̄. §. 3. nisi forte ip̄i^o sacerdotēs nullaz
haberent curam de suis parochialib^o vtrū
cōfiteātur vel nō: qz tunc illa p̄sentatio fru
stra fieret. Item nisi in casu excōicationis
tūc. n. absoluto d̄z iungi vt q̄ctus po
terit se p̄fiteri a quo fuerat absolutus ip
suis mādātū humiliter recepturus. d. c. ea
noscitur. cū religa. Et hoc argumento idēz

videtur dicendum de omnibus casibus specialiter referuatis pape seu episcopi maxime circa ipsemetum vel dispensationem votorum ut inuigatur pfitentibus: ut quibus poterunt se reseruent eis de ad accipiendam necessaria ab solutione vel dispensatione in hoc a negligentia teneatur. **B** Item dicunt quod non debent pfiteri cuiuscumque sacerdoti si potest ei quod alio iurisdictionem habet. **A** Hoc non videtur necessarium ut potest colligi ex dictis s. 3. nisi forte quo ad sacerdotes ad confessiones audiendas non habitatos: sicut potest patere ex positus in sum. con. eo. ti. q. 40. ubi dicitur in Ray. q. in casibus quibus potest pfiteri alteri quod pro sacerdoti: non possunt audire confessiones illi sacerdotibus quibus non est data potestas ab episcopo excepto articulo necessitatis. Et duplex est ratio. Una quod isti non sunt modi dandi iurisdictionem et quod alio non habet. propter hos casus. dicitur glo. non datur iurisdictione illi quod alio non habet. Alia ratio est quod habet penitentes sunt absoluti quod possunt confiteri alii quod pro sacerdoti: non tamen isti sunt absoluti quod possunt audire. Item propter sacerdotibus non potest dare talibus iurisdictionem seu potestatem talem: sed episcopus solus potest illis quod sunt in suo episcopatu: non tamen alii quod sunt in aliis episcopatibus: ar. 16. q. 1. puenit. r. s. ecce in hoc. r. s. hoc idem. Glo. super verbo non tamen alii. dicitur: Ego credo sine preiudicio quod potest committere etiam illis quod sunt in aliis episcopatibus: ea quod puenit ad iurisdictionem voluntariam: sed illos non potest compellere ad suscipiendam commissionem eius cum eis nihil scilicet recipere possit. Sed certe Ray. non loquitur de commissione: sed de habilitatione ad audientiam confessionum quam non videtur posse conferre episcopus non suo clerico: sicut et ipse ordinare non potest. 71. dist. sigs. cum super dictis. s. quod sacerdotes non possunt audire confessiones nisi prius fuerint ab episcopo instituti sine licentia. Con. Sof. ut in dicta. q. 40. dicitur generaliter hoc non licet religiosis nisi ab episcopo de consensu sui prelati fuerint instituti. Con. etiam cum hoc glo. Ray. s. 3. Hostiensis. dicit quod sigs. habeat licentiam iudicis sui quod specialiter potest confiteri: primo etiam si licentiam haberet in genere quod possit pfiteri cuiuscumque voluerit vel simpliciter quod alii potest confiteri. In his duobus casibus si subditus recurrerit ad discretiorem suam religiosam siue aliam: vel ex causa ad non ita per-

tu dum in peccato honeste secure pfitetur et alio se cure audiat: ar. et eo. ne. p. dilatione. Iura autem quod se iduciat. Ray. r. Sof. intelligit Hostiensis. quoniam huiusmodi sacerdotes et religiosi volunt audire sine licentia iudicis peccatoris vel sine licentia abbatis nulla alia necessitate instare. Secus non in casibus quod ad episcopum pertinent: hec ibi. Dicitur Hostiensis. ut mihi vi non datur p dicitis: quia ipse loquitur de sacerdotibus ad confessionem habitatis. Ray. vero r. Sof. de non habitatis qui habitari non possunt nisi a proprio episcopo de consensu sui prelati quoniam habitatio est religiofus. Et ex predictis potest constare quod sacerdoti non habitatis non potest committi audientia confessionum nisi per eum quod potest eum habitare. **B**

An peregrini et romipete possunt confiteri alieno sacerdoti. Rñ. fm. Sui. Si acciperunt per a r baculum a proprijs sacerdotibus siue aliter de consuetudine iter arripiat sumendum est data eis licentiam confitendi. **A** Ad hoc addit ipse Sui. de eis quod commiserunt in via: vel quod per oblivione dimiserunt confiteri: aut etiam licentiam pro tam de illis pponant confiteri proprio sacerdoti postquam redierint. s. 3. forte hoc posset intelligi de casibus referuatis. nam de alijs cum semel legitime fuerit confessus et absolutus non oportet quod iter pfitetur: ut p. 3. s. abbas ad si. in additione. An r. Inno. in c. ois. extra de pe. r. re. dicit his casibus simpliciter data esse licentiam et non addit hanc limitationem quas ponit glo. Ray. sequitur in glo. Ray. r. etiam notat in sum. con. eo. ti. q. 39. Intelligo et talibus datam licentiam recipiendi eucharistiam in pascha. Ideo dicit Inno. in dicto. c. ois. Et de reliquis sacris puto quod sit intelligendum de necessitate rone necessitatis intelligatur hec pmissa et non aliter. **B** Si autem sine licentia proprijs sacerdotibus peregrinatur non potest absolui ab alio nisi in necessitate. Et idez de alijs negotiatoribus r viatoribus. Con. Inno. r. Hostiensis. **A** Immo hec fuerunt proprie dicta non Sui. s. Inno. Et addit Tutius est semper in talibus licentiam a proprio sacerdote specialem habere: ut dicit in dicto. c. ois. et patet etiam in dicta. q. 39.

Utrum peregrinas quod habet crumenam cuius absolutionem retinuerat sibi episcopus: in peregrinatione possit absolui a simplici sacerdote. Rñ. s. 3. Sui. potest absolui maxime si sit

tempus generalis cōtionis vt i pacha. Sz
d3 ei inuig q cū habuerit copia sui epico
pi uez p̄ficatur ei: ab eo recipiat peniten
tiam de illo: hec Sūil. Et Idem in lū. cō.
dicta. q. 39. post p̄ncipiū. B Tert^o videt
q si tanta fuerit necessitas q iste ponit ab
solui ab alio: nō oportet q uez p̄ficatur vl
absoluatur: s̄ in si est aliquod satisfaciendus
q satisfaciatur et enā si ob dictā causā fuit ex
cōicatus et ab ipso sacerdote fuerit absolu
tus: si postea non rep̄tat se episcopo reic
dit in eandē tenentiā: vt s̄. absolutio. 4. §.
p̄mo. Si hō non fuit necessitas nec abolu
tio valuit. De qua necessitate dictū est s̄. §.
5. r. 7. Et Ibi dicit de necessitate periculi
moris. Et sic videtur sentire q in istis xp̄
cōtionis si sit ista causa quare q̄s possit ab
solui ab alieno sacerdote et specialr de cast
satis episcopaliibus. Et bene q hoc non vt
reprimi iure canonis maxime cū cōio possit
differri ad tēpus ex cā: c̄ d pe. et re. omnis.
Et interim p̄t redire ad p̄puz sacerdotem
vel ab eo per nunciū seu s̄kam licentiam po
stulare: qd si non factū cū possit videt pot
maicia q̄ necessitas: vel si aliquo iusto im
pedimento p̄tendere eius peregrinatio p̄
animum efficitur forā illi loci et ibi potest re
cipere sacramēta: vt s̄. §. 4. r. 6. B

Et vnus sacerdos parochialis possit au
dire et absolvere aliū sacerdotē. R̄ideo fm
Sūil. non p̄t sine licētia superioris gnālī vel
speciali licētia expressa vel tacta. nā et si ep̄s
seu cōiuer sic fieri et tolerat copio p̄sumen
dū est tacite approbare et licentiam dare.
Idem Hosti. Et Idem in sum. con. lib. 3
n. 34. q. 42. vbi additur s̄ host. q hoc n̄
mutū expedit fieri. Idē eadē rōe vi i alijs
q p̄sentur nō suis sacerdotib⁹ suis scienti
bus et non p̄dicētib⁹ cū possent: ar. d3. di.
error. et de hb. sig. intelligētia. Nulla t̄n
consuetudine potest induci vt quis p̄iet vo
luntatez proprijs sacerdotis possit p̄fessorē
eligere: extra de pe. et re. si episcop⁹. ii. 6. B
Atroz liceat confiteri laico. R̄ū. s̄z Pe.
nō licet nisi in necessitate articulo vt si i
extremis agens nō haberet sacerdotē: et tūc
fm quosdā tenetur laico confiteri. Sz p̄ba
s̄ de tali iudicandū est sicut de illo q n̄ h3 co
p̄iam p̄fessionis. Et ratio potest esse q: sol
laci dōtib⁹ cōcessa est p̄tās uigandi atq

soluēdi: de pe. d. l. i. h̄um dei. B Et h̄
laico cōfiteri non sit de p̄cep̄to: est tamen
de illis. Lon. Sūil. Et Idē in lū. con.
e. ii. q. 45. vbi Pe. nō dicit q nō liceat p̄fi
teri laico: s̄ q nō ē sufficere nisi in necessita
te: vel nisi respectu peccatoris venialium: qd
p̄tuo intelligendū nisi in illis casibus in q
bus venialia sūt de necessitate p̄fessionis: d
qua s̄. p̄fessio. 2. §. 6. in additione. B Et
ita intelligē dicit Thō. s̄. §. p̄mo r. 5.

Et liceat in necessitate confiteri sacerdo
ti heretico scismatico vel excoicato vel fili.
R̄ū. s̄z Ray. nullo modo: de pe. di. 6. c. p̄.
Sz doleat de peccatib⁹: et q n̄ distulit cōtel
lionē et sufficit. Lon. Hosti. et Thō. B De
hoc latius s̄. §. 3. in additione. B

Antū sacerdos parochialis debeat crede
re subditō dicenti se confessum alteri vt sic
ei det eucharistia. R̄ū. fm Thō. in quodā
quōlibz. In foro iudiciali creditur hominī
p̄ra se et nō pro se. In foro autē penitentiali
creditur hominī. p̄ se et p̄ se. Si ergo sit im
pedimentū eucharistie tale qd ad forū iu
dicialē p̄tinet: puta excoicatio nō tenetur sa
cerdos credere subdito que excoicatio nō
uit nisi et de absoluteione cōfiteri. Si autē sit i
pedimentū qd ad forū penitentię pertinet. s̄.
peccatū: tenetur credere et inuise agi si eu
charistia denegat. Lon. Pe. et Hosti. Et
Slo. hō Ray. vtz p̄ in sum. con. li. 3. n. 34.
q. 48. dicit q nō tenetur ei credere et q cō
fessus sit superiori et absolutus nisi p̄stiterit
ei de hoc p̄ las superioris vel alio mō legitio
Et subdit auctor sūme. Sz hec ne p̄ta sine
p̄missis intelligas de peccatis manifestis
vl q̄n suum subditū. p̄babilr h3 suspēctus
nam de occultis nisi p̄t scire sacerdos nē
si p̄ ipsū. Satis videtur posse dici q non te
neatur et credere et de occultis. Et t̄n
peccata occulta sūt solū forū penitēntialis t̄n
nō p̄stiteri pertinet ad forū iudicialē: cū non
confitens debeat ab ecclesia arceri et eccles
stica p̄uari sepultura: extra de pe. et re. c.
omnis. Possit t̄n credere fide digne et r̄o
rate persone: qz nulli h̄ persona nō mē
tetur: ar. xi. q. 3. q omnīpotēnt. B

Atz fratrib⁹ predicatoz⁹ et minorib⁹
liceat confessiones audire: R̄ū. olim lice
bat eis ex p̄uilegijs et sp̄alr ex p̄uilegiōne
Benedicti. xi. q̄ incipit: Inter cunctas. que
hodie oia vacant: s̄ ad hoc q possint aud.

De de glo. in sig. in ista de hom. ad

*3 card. cōtra. q
o. 25. d. 25. pe.
col. v.*

re oz q magister vel punitialis pdicatorū
vel eorū vicarij r generalis r prouinciales
ministri vel custodes minorū pmo qdē ac
cedat ad pñtā ordinarioꝝ p se vel per alios
fratres r petat vt frēs qui electi fuerit in eo
rum ciuitatib⁹ r diocēsb⁹ pssiones audire
dicant sine pñtā imponere r penitētes
absoluere. Post hoc dicti prelati ordinarij
eligant psonas idoneas r presentent vñ pre
sentari faciāt dictis pñtā eccliaz vt de ip
sorum licētia vel gsa possint audire q tñ p
sentati nō ppter hoc poterūt audire in alio
epatu. Et intellige nisi personas diocē
vbi fuerint confititur: quia cum sit volunta
rie iurisdictionis potest vbiqꝝ exerceri: vt §
2. B Et debent ipsi electi in numero cē
prou vniuersitas cleri vel populi exigit.

Et si prelati licentiam cōcesserint sic predi
cte persone officij dicunt exequantur. Sz
si dicti prelati eccliarum officij de presenta
tis nō admittit loco ei⁹ ponat alter. Et hō
absolute dare licentia recusauerint cōcedit
eis līta auctoritate applicatamen in hoc nō
habent plus q sacerdores parochiales. Et
si habeat de iure cōi: vt in textu. f. allegato.
Nisi eccliarum prelati amplius dare vel
lent sibi: hec in cle. de sepul. dudum. Et in
§. statumus. Et intelligitur de diocēsb⁹ i
quibus sunt loca fratru: vel de propinquis
quā ibi nō sūt loca. Et in d. §. di: Statu
mus auctoritate applica: vt in singulis ciuit
tatib⁹ r diocēsb⁹ in quibus loca fratru ipoz
plūtere dignoscuntur: r in ciuitatib⁹ r diocē
sb⁹ locis ipsis vicinis in quibus loca h⁹ i nō
habentur: magis priores. Et similr etiā vt
patet q fratres predicti non possunt deputari
ad audiendum confessiones per punit
cias: sꝫ per dictas tñ diocēses. Itē ibi dicitur
q ista pñtatio dz fieri prelati locoz r
fz. Sui. r in directoria. li. pmo ti. 15. §. 16.
Hic nomine prelatoz debem⁹ intelligē epi
scopos r eoz loca tenētes de iure vel cōsue
tudine: sicut sunt illi qui de iure vel de p̄sue
tudine sede vacante ecclēsiar regunt r stricte
accipitur nomen prelati: r sic extra de offi.
oz. si episcop⁹. r de iēp. oz. cum nullus. lib.
6. Large accipitur: eē de offi. oz. cū ab ecclē
arij. Sed qd si prelati p̄ma oblatione scā
trideant prouincialib⁹ prioribus vel ministri
suis seu nullis ab eis non eligatis: neqꝫ p
sentatis aliquos nobis: quia non admittit

mus eos: nūqd poterūt electi p eos sine ali
qua alia pñtatione auctoritate pape confes
siones audire. Rñ. in directoria. e. ti. §. 22.
dicitur q sic: qz in his q certa sunt non ē lo
cus p̄curis: ar. in cle. Quis. de app. nec
refert an p̄us vel posteri⁹ hoc deneget. B

Sz nūqd ep̄s sine p̄dicta solēntate po
test dictos religiosos ad confessiones acce
ptare. Rñ. certe potest cōmittendo eis iurisdic
tionē suam: vt §. 4. Et Idem in dire
ctoria. e. ti. §. 73. B Immo etiam h̄nt
ex privilegio Clementis quarti q si prelati
hoc concedant concessio ipsa durat etiam
post mortē p̄latorū donec ecclēsijs p̄uissū
fuerit de pastore.

Lut debent confiteri curiales. Respon
deo secundū Post. papa potest sibi elige
re quēcūqꝫ vult Cardinalis abis cā lega
tiōū eodē mō potest sibi eligere: ar. extra de
pe. ne. p. dilatione. Si autē est in curia consti
tuti. debet pape vel penitentiario. Est in iur
tutius q a papa licentia habeat. Et vt sibi
eligere possit cōfessores cū talis pape sub sit
mediate. Et hoc dico exceptis ep̄iscopis q
omnes in hoc sūt privilegiati. d. c. ne. p. dil
atione. r in sum. cō. li. 3. ti. 34. q. 57. B Ca
pellani hō r ceteri curiales q sunt de fami
lia pape consueāt penitentiario r nō alijs
Si sunt cum cardinalib⁹ possūt de licentia
dñi sui q curia eoz habet de p̄uendone cur
rie etiā aliq confiteri: ar. 6. q. 3. placuit. r eē
de pe. ois. Et Idem in dicta. q. 57. vbi etiā
mediate subiūgitur. Sz r penitentiario pa
pe possūt oēs sine aliqua līta p̄ferri. B

Lut debent p̄ferri prelati. Rñ. fz Post.
Patriarche archiep̄i: ep̄i omnes etiā in
feriores p̄lati exempti p̄nt sibi eligere p̄f
sores: p̄uendone: eē de pe. ne. p. dilatione. Et
etiā si isti prelati venerint sine sint in curia
romana licet quidaz contrarij dixerint fz
Post. vt in sum. cō. dicta. q. 57. Et vt h̄ntur
eo. ti. q. 61. Ray. videt hoc limitare dicēs
P̄or ep̄s r exemptus eligere sibi p̄fsores.
Hoc autē intelligo nisi sit ex cōmunitatis
maiori ex cōmunitatis: ar. extra de cle. exc. mī.
c. si celebrat. Sz glo. eius exponens dicit. f.
ille qui eligitur in confessorē: qz tunc nō pos
set eū absoluerē sic ligatus. Si. n. esset liga
tus minor ex cōmunitate tñ posset eum ab
soluerē: dicti. c. si celebrat. f. fz gl. Ray.
r in dicta. q. 57. si aliqua ecclēsia exempta ē nō

propter hoc singulis de collegio possunt sibi eligere confessores ex quo habet abbatem vel priorum vel decanum cui subicitur: sicut abbatem vel priorum vel decanum qui subicitur debent: vel alij de mandato eius. Si autem huiusmodi decanus vel prepositus de consuetudine non habet curas animarum illarum: nec ordinarius nec ipsa vniuersitas: nec alius nisi solus papa: nec tunc singulis possunt sibi eligere confessores: quod illud. c. ne pro dilacione. non loquitur nisi de prelatis nisi. unde in hoc casu recurrendum est ad papam qui prouideat talibus de confessore. **B** Si tamen sic electus non habet potestatem absolueudi ab excoicatione maiori vel a casibus grauioribus: sicut quidam contrarius dixerunt. et de pe. si episcopus. li. 6. **A** Ibi dicitur quod preceptor electus ex licentia proprii episcopi non potest absolueri a casibus episcopo specialiter reseruatis. Ideo non probat illud ad quod allegatis quod preceptor electus a predictis de licentia pape non possit se intrinsece de reseruatis pape: de alijs autem sic: sicut et sentit Hostius. dicens quod ubi exemptus cuiuslibet habet potestatem electus penitentiarius pape. Si vero alius eligat habet potestatem iudicis illius cui subicitur qui eligat: ut tamen sepe publica et graua excipiat: ut in sum. con. de c. q. 60. Pro istis publicis et grauioribus intelligit casus episcopales per dicta. c. si episcopus. Item ut patet in eadem. q. 61. glo. Ray. dicit quod beneficia principalium late interpretanda sunt. ff. de consuet. l. si. Potest dici quod illud. c. ne pro dilacione. non loquitur tamen de absolutione maiori excoicationis dum tamen absolutiones huiusmodi sibi non reseruauerit papa: vel nisi sententia lata sit ab homine: quod tunc ab ipso excoicatoris petenda est absolutio. Et cum hoc videtur concordare satis dicitur Hostius. super prepositum ut ibi subditur. **B** Alij inferiores prelati non possunt eligere sibi nisi de licentia pape vel episcopi vel proprii sacerdotis: unde et abbas et quicumque prelati non episcopi nec exempti preterea prepositus: monachi abbatum: vel fratrum regie statuata possunt etiam conscribere episcopo si eis subicitur. Decanus: prepositus: thesaurarius et quilibet canonicus et sacerdotes parochiales: et familia episcopi preterea debent episcopo vel alteri de eius licentia. **A** Item in sum. con. li. 3. tit. 34. q. 57. ubi dicitur etiam de parochiali quod conscribitur de alio cuius fore subest. Item de familia episcopi in huiusmodi ibi dicitur in. q. 6. de. fm

Hostius. quod familia episcopi vel archiepiscopi si sit de altera diocesi: idem de illa videtur quod de familia alteri principaliter laici. Si vero sit in diocesi propria tunc et conscribi debet vel cui ipse mandauerit: sicut etiam potest proprio sacerdon de cuius parochia est preterea. **B**

Cui debent conscribi reges et alij seculares domini. R. n. fm Hostius. Si rex habet domicilium principale in aliqua ciuitate: illi episcopo preterea debet vel sacerdoti nisi super hoc haberet privilegium. Item dicendum est de duce marchione et omnibus huiusmodi latas iurisdictiones in diuersis episcopibus. Si si habet domicilium in diuersis locis: et non apparet quod sit principaliter preterea in cuius parochia moratur: vel quod tamen de licentia episcopi eligant sibi confessores: aut si loca sua diuersis episcopibus de licentia vtriusque episcopi. **A** Ut patet in sum. con. eo. tit. q. 57. Hostius. aliter ut loquitur dicens sic: Imperator et imperatrix de antiquissima consuetudine presentent capellanis suis quod habent curam animarum de consuetudine non reprobanda per papam: extra de foro. compe. cum contingat. Papa tamen si velit talem consuetudinem possit reprobandam. Tunc oritur via quod tales pro se et familia sua impetrent licentiam confessorum eligendi nisi alio privilegio sint muniti. Rex si habet domicilium proprium et principale in aliqua ciuitate: illi episcopo preterea debet nisi fore secus obtrineat de consuetudine antiqua quam sicut ecclesie hoc privilegium daret: vel nisi super hoc haberet aliquid privilegium speciale. Et quod dicitur est de rege idem intelligendum est et de omnibus habentibus latas iurisdictiones et in diuersis episcopibus sine sit dux sue marchie sue comes. Item dico de proceribus sine barone si tantum est quod sub se habeat ciuitatem vel ciuitates. Si tamen castra habeat conscribi debet illi sacerdon in sua cuius parochia preterea et principale domicilium habet: vel de ipsi licentia alij: et eo. ois. Si tamen baro habeat domicilium in diuersis castris: nec appareret quod sit principaliter Hostius. in sum. con. eo. tit. q. 58. videtur quod possit conscribi cuiuslibet habitum. j. parochia sua moratur: vel quod tamen est de licentia sui episcopi eligat sibi vniuersos confessores: quod si castra et domicilia sint in diuersis episcopibus ab vtroque episcopo licentia impetretur: vel a metropolitanis. Sed si sunt in diuersis prouincijs recurretur ad primatum

vel ad papam: hec ibi. Videtur tamen qd licentia pmanens siue archiepiscopi no sufficiat cu non habeat hanc iurisdictionem erga subditos suffraganeos: nisi du vltuat punit: et: de censuris. c. perpetuo. li. 6. lz debeat scire quis sit pffesor: epus: et tiam ipsu possit compellere vt sibi pffteatur si suspectu habeat confessorum: qz ab ipso de anima eius ratio extiget: vt ex de of. or. pastoralis. r. c. irrefragabili. fm d'ost. r. in sum. con. eo. ti. q. 64. Distinguitur inter crimina publica et occulta: vt idē d'ost. dicit super. c. ne pro dilatione. hec ibi. Hec distinctio videtur oblinere ad processum iudicialē in quo agitur de manifestis tñ: nō quo ad penitentialē in quo principaliter agitur de occultis: vt in c. li. extra de simonia. B

Quid de his q pro parte anni manent in vna parochia r pro parte anni manēt in alia Rñ. fm d'ost. Si se transferunt animo remanendi sunt parochiani illius. Si autē non intendūt relinquere domicilium antiqum: debēt antiquo pffterō antiq domicilij pffteri. Et idem dicensū est de familiaribus q cū eis morantur. A Idem in sū. cō. li. 3. li. 34. q. 59. Et hec vidēt intelligēda qd apparet qd domiciliū sit pncipali⁹. als idē foret h qd pime dictum ē de baronibus ppter eandē rationem: vel nisi per annū morarētur in aliqua parochia. Tūc n. oino efficiūtur de foro illius parochie: licet nō intenderēt trāsferre pimum domiciliū vt s. §. 4. d. 6. in additione. B

Nulla pscitudine potest introducti qd aliqs pter sui superioris licētā sibi possit eligere pffesore q. cum possit absoluerē ligare: extra de pe. si eps. li. 6.

Quid epus potest eligere diuersos pffesores r sepe variare. Rñ. fm d'ost. Non consulo qd hoc faciat qd diu pōi hie copiaz illius quē eligit. Si tñ habeat diuersos confessores qbus velit oia peccata integre cōfiteri cōmendandus est. Secus si in fraude hoc faceret. A Hoc enim esset detestandū: vt in sum. con. eo. ti. q. 67. vbi idē ponit Abiēt d' fm eundē qd pōt alij in subsidia cōfiteri: vt tñ si mortale sit cōfiteatur illi quem eligit q cito illius copiam habebit. Secus autē est de venialibus. B Et nota qd copio qd eps cōfiteatur alicui vbi ipse eligere qd plus ē factis r intentione menseli-

gere qd d'bis: ar. ff. de legibus. de qb⁹. ex de ma. r obe. legebatur. is. q. 6. c. pmo ad finē. A Idem in sum. con. eo. ti. q. 67. B

Quid de pffessione facta sacerdoti r non de iure tenet beneficiū. Rñ. fm d'ost. Cuius talis sacerdos nec soluere nec ligare possit deceptū animē: ex de parochijs nullus. Et hz anime habeat iustā cām ignorātie: tñ ac si amisse essent regretur sanguis eaz ab his qui eas perdere voluerunt. Inno. addit qd si quis ignorans a tali penitentiam accipit r postea sciatur: debet ire ad sacerdotē vtrū ei cōfiteri r ab eo absoluit: extra d. pe. ois in pncipio. r ex de presb. non hap. venies. Idem s. beneficiū. 3. §. si. A Ibi de hoc latius dicitur est in additione. Et qd dicitur ē ponit. Inno. in. c. dudum. r. ex de elec. r postea subdit. Vel pōt dici qd iste intrusus de absoluit qd diu toleratur a superiore. S. q. 4. nōne. Dio. vtro in dicto. c. sentit qd talis sacerdos non possit absoluerē vel ligare licet excusentur anime iusta ignorātia: r hoc videtur verius: vt tactū est i. §. si. p. allegato. Et forte etiam talis sacerdos tenetur de se et eum suum manifestare ad satisfactiōē aiaibus deceptis vt accipiant verā absoluitiōē r vt reddatur ius alienū quod male vltur paut: p quo facit quod dicitur ē s. abfolo pmo. §. 12. nisi imineret periculū qz tunc forte nō teneretur reuelare: s; abs. put posset satisfaccere: ex de pe. r re. officij. Et eadē rōne idem vbi in oibus sine auctoritate absoluitibus de facto hz nō affuerit tānū peccatus: et quicquid nullum cū non scierit hoc egerit tñ tenetur notificare non vere absoluto. Et citius commode poterunt: vt in cle. cupientes circa principium: de penis. r in dicto. §. 12. B De casibus confessionum qui perinēt ad episcopum habes. j. confessor primo. §. primo.

Confessionis reuelatio. Atqz sacerdos in omni casu teneatur celare cōfessionem. Respondeo s; Tho. r Pe. in. 4. di. 21. Sic. Nam in sacramentis illud quod geritur exterius est signus eius quod geritur interius, vnde sicut deus peccatum tegit interius sic confessor debet tegere exterius. Et ideo tanqz violator sacramenti peccat q reuelat. Per celationē tiam homines magis ad cōfessionem attrahuntur r simi-

plicius p̄sententur. An̄ etiā si aliq̄d periculuz futuz immineret: ⁊ hoc sciret solū per confessiōe: vt de herenco qui conuiperet fidē vl de matrimonio illicito quod aliqui velit facere: vel aliquo magno dāno rēporali nō ppter hoc reuelare debet sed pon̄ eos q̄ conſentur monere vt obuiant ⁊ desistant: ⁊ prelato dicere q̄ vigilet super gregē ⁊ h̄i lūi vl la reuelatione: de pe. di. 6. sacerdos. ⁊ extra de pe. om̄is. ⁊ Idem in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 91. Et hec intelligenda sunt quādo quis confitetur vere. Secus si fite opere tur malum aliquod: vel vt a confessore imperet auxiliū vel consiliū sup aliquo peccato. Hoc n. non potest dici fore auditum in confessione cā hoc non sit cōfessio s̄ confessionis destructio. Ideo non videt q̄ sacerdos obligetur secretū tenere: vt ⁊ Ray. sentit in ti. de pe. ⁊ re. §. pone q̄ aliq̄. ⁊ eius glo. eo. ti. §. de pena sacerdotis. super h̄o peccatū. Inno. et in. d. c. ois. ait q̄ si cōfiteas dicat se ab aliquo peccato abstinere nō potest ⁊ dolet: ⁊ hoc p̄tinet ad sigillū p̄fessiois ⁊ non debet aliquatenus reuelari: extra co. q̄ quidam. subiungens: Illus autēz nō creditur vt ministro cōfiteri q̄ nō vt peniteat s̄z vt p̄siliuz vel auxiliū ab aliquo accipiant dicat sibi peccatum suuz: s̄z dicat hoc dico tibi in p̄fessione vel in penitētia cuz non sit verū q̄ dicat in penitētia vel dei ministro cū aie cōfiliū non regant. Et tales bene sūt cogendi super h̄m̄is ferre testimoniū. B

Que sit pena reuelantis confessionem. Rñ. de iure antiquo d̄z deponit: ⁊ oib̄ diebus vite sue ignominiosus peregrinari: de pe. di. 6. sacerdos. S̄z fm̄ decre. c̄ de pe. ois. debet deponit: ⁊ ad agendā perpetuā penitentiā i artū monasteriū detrudi. ⁊ Glo. in. d. c. ois. dicit: Hodie hec imponit q̄ inuat q̄ pena. c. sacerdos. sit sublata. S̄z vt patet in sum. con. eo. ti. q. 99. Host. sup. eo. c. ois. dicit: Intelligas penit. n̄iā Gregorij. s. peregrinationē q̄ diu ē in penitētia rēporali: puta vsq̄ ad septēntum vel decem m̄m̄ vel plus vl minus fm̄ q̄ ē penitētia limitata. 30. q. 1. siqs sacerdos. quo elapso est in monasterio detrudendus: vt ibi perpetuam agat penit. vt di. in. c. ois. Et sic vnuz ius suppletur per aliud. Itē dicit Hostien. ibidē q̄ hanc penā ordinariam patitur sacerdos si p̄uincitur in iudicio. Si autem sa

cerdos neget proditiōe nec ille probat p̄test nec sacerdos etiam pbare potest q̄ alit̄ unde peruenerit ad ipsuz: nec conuincē pot sit ipsum parochianū de crimine: tunc arbi trarie punietur. 7. q. 2. si in. ⁊. c. placuit. vide tur intelligere Hostien. de crimine de quo sacerdos accusauit vel infamauit parochianum. Unde ⁊ subiūgit: Cauet ergo sibi sacerdos ne parochiano vel alteri detrahatur sicut nec vult q̄ sibi ab altero detrahatur. 6. q. 1. deteriores. ⁊. c. f. B

Quid si iudex instat vel inquirat an alit̄ quid sciat de hoc per p̄fessionē tūe alio modo. Rñ. fm̄ Gul. Si sacerdos non potest alio mō iniquum iudicē declinare: respondere posset nihil inde scio: ⁊z subintelligitur vt h̄o vel nihil scio per p̄fessionem: q̄z subintelligitur nihil scio. s. ubi reuelanduz: sicut dicitur: Mar. 13. De die autē illo ⁊ hora nemo scit: neq̄ angeli in celo: neq̄ filius. Et subintelligitur q̄ filius nihil scit. s. reuelandum nob. ⁊ Idem in sum. con. eo. ti. q. 92. Et vt p̄3 eo. ti. q. 91. Tho. ⁊ Pe. dicit q̄ si ēt prelatus h̄cipiat alit̄ dicere crimē alicuius q̄d solū scit per p̄fessionē: nō teneatur ei obedire: nec excoicatio in eum p̄top̄ hoc lata teneatur: nec in testem adductus teneatur aliquid dicere de hoc: ⁊ potest iurare q̄ nihil de hoc sciat: q̄z non scit vt homo: sed vt deus. Con. h̄is Host. Et in dicta. q. 92. d̄z Credo q̄ h̄i questio quando. s. expresse q̄ reretur de scientia per p̄fessionē condēnanda esset: ⁊ querens tanq̄ pyrrhus ad idolatriam peccatum mortale inducens obiurganduz: ⁊ ei esset in facie resistendū. B

Atum liceat sacerdoti reuelare peccatū quod aliter preter confessionē scit. Rñ. fm̄ Tho. ⁊ Pe. in. 4. dist. 21. Si alio modo scite reuelare potest: s̄z non debet dicē q̄ audiuit in confessione: ⁊ nihilominus ppter scādā lum debet abstinere q̄z p̄bit: ⁊ de hoc nō loquatur nisi necessitas inueniat. ⁊ Idē in sum. con. eo. ti. q. 93. B

Quid si abbas scit per confessionem peccatum alicuius prius sibi subdit: cui peccati p̄oratus occasio est. Respondeo secū dum Tho. di. 21. dicenduz q̄ ab q̄ lesione conscientie potest prelatus impunitū relinquere peccatuz quod scit vt deus: nec vult teneatur adhibere remediū nisi eo modo quo ad ipsuz d̄feratur. Unde nū in solo pe

nitentia debet remedium adhibere monē
do ipsum ut resignet: vel potest ex aliq̄ alia
occasione absoluerē ipsum ita in q̄ omnis
suspicio de confessione vitetur. **¶** Idē in
sum. con. eo. ii. q. 94. vbi etiā idem facien-
dum in similibus dicitur. **B**

Etiam sigillū confessionis se extendit ad
alia que non sunt de confessione. Respon-
deo secundum Tho. vbi supra: sigillū con-
fessionis directe non se extendit nisi ad illa
que cadunt sub sacramentali confessione: s;
indirecte etiam illud quod nō cadit sub sa-
cramentali confessione ad sigillū confesio-
nis pertinent: sicut sunt illa per que post; pe-
ccatum deprehendunt: nisi hominum etiam alia
que interdum in confessione dicuntur non
pertinentia ad confessionem summo studio
sunt celanda: tum propter scandalum: tum
propter prouitatem que ex consuetudine
posset acciderē. **¶** Idem in sum. con.
eo. ii. q. 95. **B**

Quid cum aliquis dicit alicui secretū s; sigillū confessionis. Rñ. fm Tho. in 4. di. 21. Homo nō de facili debet recipere aliqd hoc modo. Si autem recipiat tenetur ex p̄missione hoc modo celare ac si in confessione haberet. Con. Host. **¶** Idem in sum. con. e. ii. q. 96. vbi dicitur q̄ p̄mittens sic tenetur huius sub sigillū confessionis n̄ habeat. Et sic ex his patet q̄ nō obligatur ex confessione: s; solus ex promissione: et ideo cogente necessitate bene poterit reuelare: vt j. §. 8. Sicut necessitate autē reuelans nō incurrit penā reuelantis confessiones cū hoc non habuerit in confessione. Sed bene posset peccare mortaliter rōne fracte fidei et mēdaci; puiciois secundum notata per Tho. 2. 2. q. 110. art. 4. **B**

Atq; non sacerdotēs q̄ interdum sunt in terpretes consentientis teneantur celare confessionem. Rñ. fm Tho. vbi s. sic. Huius n. proprie sigillum cōfessionis non habeant: tamen participāt in hoc casu aliquid d̄ actu sigillū confessionis. Con. Inno. et etiā Host. **¶** Idem in sum. con. eo. ii. q. 97. vbi etiam additur fm Hosti. q̄ si peccatorē talis p̄dat: s; non habeat locum pena dci. c. omnis. quia nec sacerdos est: tamen tal arburarie punietur: extra de offi. dele. de causis in fi. Et idem est quando vt sacerdos ē laicus audiret confessionem in necessitate:

q; tenetur celare sicut et sacerdos s; Inno. in dicto. c. omnis. **B**

Quid si aliquis in confessione reuelat sacerdoti debita credita vel deposita et postea fiat publica inquisitio de predictis. Respo. deo fm Gul. q; siquis hoc modo reuelat sacerdoti id quod habuit per iuriz; vel aliter cum peccato sacerdos tenetur celare. Si autem absolute dixerit ea que debet vel que sibi debentur etiam sub sigillū confessionis non debet recipere q; si receperit et fiat inquisitio per episcopum vel aliu q; h; sup hoc potestatem: tenetur x̄itate dicere: q; sic recepit de hoc casu nō cogitauit vl si cogitasset et promississet: seu etiam iurasset nō reuelare: illicitum esset promissū vel iuramentum nec obferuandum in p̄uicidum iur; alieni: secus si iniuste et per tyrannidem inquireretur: q; tūc subireturgere d; tacēdo vel sophistice ridendo. **¶** Lō. his Tho. et Hosti. vt in sū. cō. li. 3. ti. 3. q. 98. **B**

Etiam confessio possit reuelari de licentia consentientis. Respondeo secundū Tho. et Pe. in 4. di. 21. Dicere potest nihilominus scandalum debet vitare: et in q̄m potest non vt talis licentia vbi scandalum timeatur. Ille quoq; cui sic reuelatur de licentia consentientis tenetur illud celare nisi forte peccator velit q; ille absolute et libere sciatur: scilicet hoc peccatum inuolue dictum est. **¶** Idem in sum. con. eo. ii. q. 100. vbi etiam rō assignatur: q; confessio celari debet p̄pter duo. s. p̄pter sacramentū: q; quasi de essentia sacramenti est cōfessionē celare et p̄pter scādalu p̄mā tollitur per licentia consentientis s; scōm nihilominus manet. **B**

Confessor prius Quos et a quibus potest absoluerē simplex sacerdos et qui sunt casus episcopales. Rñ.

de hoc fuerunt multe et varie opinionēs diuersiorū doctorum. **¶** Que aliquatenus seruuntur in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 50. et per Albicum q; etiā cōcordat cū oib; q; ponitur in hoc. §. B nec fuerit determinate vsq; ad ep̄ora Benedicti. xi. q; declarauit q; quattuor sunt casus ep̄ales de iure. p̄. i. peccati clerici p̄pter quod incurisset irurgularitatē. **¶** S. Blo. Ray. in. §. de nungda parochialis sup vbo p̄pter illā: d̄ pe. et re. et i sum. cō. dicta. q. 50. dicit hoc ē vtz quo ad

dispensaciones non quo ad absolutiōnem. Sz certe ista declaratio q̄ forte fuit post illā glo. non videtur loq̄ de dispensatione: sz de absolutiōne. Aliis multi alij casus essent ep̄ales: vt di spensatio vtorū r̄ aliorum multorum. B 2° de incendiarijs. A scilicet tollis: r̄ de mādānō hoc fieri siue in hoc dānō cōsiliū vel auxiliū: m̄ n̄z etiā debent excōicari: nec absoluti nisi prius dāno cut inulerint: resarcito sz facultates suas: r̄ iurent se vltimus ignem non apposuros r̄ debent hierosolymis aut in hispania p̄ annuz iuegrū in dei seruitio permanere. Si quis autem archieps vel episcopus hec relaxauerit dānū restituat r̄ per annū ab offi cio episcopali abstinat. 23. q. 8. p̄sumam. B 3° vbi est indicēda solēnis penitētia: de qua dicitur. j. p̄na. 3. A Ista p̄na indicēda ē p̄ aliquo delicto graui qd̄ totā cōmunitate siue locuz. 26. q. 6. c. fi. Et iō iste casus est ep̄alis qz dari os penitētia solēnez r̄ publicā ad satisfaciendū scādalo. p̄mi dicit. c. fi. Ideo simplex sacerdos etiā si ei ab ep̄o cōmitteretur: deberet quātū bono modo fieri possit vitare intrmittere se super h̄: qz cōter circa talia non potest simplex sacerdos necessariam r̄ puenientē idicere penitētia. Et inter alia peccata p̄ qb̄ indicēda ē penitētia solēnis r̄ publica est blasphemia dei vel sanctoz publice perpetrata: et de male. c. statimimus. Ad cuius intellectū domin⁹ Anso. de bu. qōnes aliq̄s formans dicit: An inferior ep̄o absoluat a peccato isto. Dic q̄ non qz ē de casibus ep̄o referuatis: vt hic ibi p̄ ep̄m: de quibus. j. de pe. r̄ r̄. si ep̄s. ll. 6. quod est vey fm̄ d̄ost. de publico de occulto ois p̄sbyter absoluerē p̄t fm̄ eum. Suus h̄o ep̄s possit cōmittere nō ep̄o: vt in. d. c. si ep̄s. Ad hoc. 26. q. 6. c. fi. r̄ quero: An quis dicatur publice blasphemare. Dic qn̄ hoc facit siue in platea siue in camera multis audientib⁹ r̄ ep̄i copo referentibus. Ad hoc supra. c. proximo. de excel. pl. inter dilectos. r̄. c. q̄ sit graue. r̄. ff. de h̄o. ob. palā. Dum tñ id constitatur: vel si negauerit conuincat de actu si constitit. Secus est si nō conuincatur lz dixerit coram plurib⁹: puta quia illi sūt tales a quibus p̄uinci non potest: puta furto si vel pupilli fm̄ d̄ost. vel fm̄ eum dicitur publica quādo est vulgatissimum r̄ ex hoc

peccato multos scandalizat. 26. q. 6. c. fi. vt qz frequēter hoc cōmittit vel qz notorium iuris vel facti: de coh̄a. cle. r̄ mu. viā. Item 3° Quid de clerico. Dic q̄ non habet locū hec pena: quia non debet publice penitere sz alia ad arbitriū puniri: de biga. c. p̄mo r̄. 3. Item. 4°. Quid si hoc dixerit ex calore iracūdie vel ebrietate. Dic q̄ non h̄z locuz hec pena: p̄ h̄bum p̄sumpserit in hoc. c. postū. Licz. n. forte peccerit in m̄m. Item 7. An si hic blasphemus vult penitere i c̄trens de et eccl̄astica sepultura. Diē Excent⁹. Si per eph̄ lata ē p̄ra cum sententia nō sepeliat: alsic. Itē. 6. Quis habet bit h̄c pecuniaria penā: d̄ qua in hoc. c. statu f̄ m̄s d̄. Aliqui dicant q̄ secularis iudex a clerico r̄ laico p̄ id quod sequitur inter alia cōstatuz statuta. r̄. Alij ecōtra q̄ index eccl̄astic⁹ ab vtroq̄ cum sit crimē eccl̄asticum. dicit Hof. q̄ index laicus habebit penā laici r̄ eccl̄asticuz penaz clerici. Et ad hoc de heres. excōicam⁹. r̄ de iudeis ita quorūdam. Item. 7. An indistincte repellatur ois dispensatio in his penis. Diē. Hosti. q̄ sic nūl ex magna cā dispensaretur: vt si sit honorabilis persona quam non decet publice penitere r̄ vult illam redimere magnis elemosinis. Ad hoc de sen. exc. multires. Et subdit: H̄o ppono q̄ imponat alta pena: in aucten. vt non luxurientur n̄ naturam. coll. 6. Solutio puni pena illa r̄ ista: qz puniunt illo supplicio: r̄ fm̄ canones excōicatur: r̄ clericus deponitur. 22. q. 1. sigs p̄ capillum. hec ille. B 4. de excōicatis: de quibus etiā aliqui pertinent ad papā: vt j. dispensatio. §. 6. r̄ s̄. absolutio p̄mo. §. 3. A Hoc est regulare. Anq̄ autē absoluit a maiori excōicatione ē inferioris episcopo: vt s̄. absolutio. 2. per totum. r̄ supra ab solutio p̄mo in principio in additione. B Item declarauit q̄ ḡnc̄ sunt casus de cōsuetudine approbati. Idem videtur in mutilatione membrorū. nā p̄ hoc peccato vt ab illo p̄na danda q̄ eandē debeat incendiariorū dare: r̄ nec mutilans nec mutilatiōez fieri mandans nec consentiens debeat absolui nisi satisfactione p̄missa. 23. q. 8. sigf membrorum. B 2° falsarij. 3° violatores eccl̄asticę libertatis. A scilicet qui inuiste personas vel res eccl̄asticas grauat vt

si quis secularis iurisdictione ecclesiastica in
pediret: vel si usurparet sibi iurisdictione su
per personas vel res ecclesiasticas qd ius p
hiberet: et de so. cope. si diligēt. B. 4° vio
laris ecclesiastice immunitatis. A. Hoc
est q in ecclesia seu in loco sacro vel in spa
tio privilegiato in circuitu ecclesie primū
in persona seu in rebus offendit. r. q. 4. si
quis inuentus: vel aliter eius immunitatem
ledit: r ita oē sacrilegiū vī casus episcopali.
B. 5° contlegi. l. diuinationis: vt. 26. q. 6. c.
p̄mo. hec in qdā decre. que incipit Inī cū
ctas. in qua decre. multa alia consistunt de
religiosis circa p̄dicationes r confessiones
r sepuluras. Post hec predicta decre. fuit
renouata in theneri. concilio r multa noua
circa hec statuta sunt: vt in cle. dudū. de se
pul. De predictis rō casibus nihil innoua
tū est. nam in predicta decre. vñ dicit. r. d
his casibus non fuit facta constitutio: sed
vt dicit ibi est solū declaratio. vñ dicens
vī q isti iudic casus sūt hodie: nisi diceret
q ipse falsum declarauit: quod non eēt be
ne dictum: aut noua constitutio seu consue
tudo fieret. Post sunt tamen nihilominus
epi in suis ep̄atibus casus put eis magis
expedire videbitur referuare sicut r possūt
p̄stitutiones facere: r multo magis hoc pos
set conciliū synodale vel prouinciale a
ctus sententijs religiosi non possunt absol
uere: vt s̄. absolutio p̄mo. §. 3. circa fi. A.
De hoc i directoria li. p̄mo. ii. 15. §. 76. sic di
citur: Nūqd̄ ep̄i poterūt de die i die nouos
casus p̄stitutiones suas referuare. Rñ. Nō
videatur: q: possent totāl fructū gr̄ie scē
fratrib̄ p̄dicatozib̄ r minoribus absolue
r ipsoz p̄uilegiū detrahēre: qd non licz. 24.
di. inferior. et de p̄uil. dilecti. r. c. q̄to. Sūl.
dicit q sic dū tamen non appareat q: mali
tiose hoc faciant. Tu distinguas: aut ep̄i fa
ciunt statuta synodalia in quibus sibi ser
uant absolutionem: r in hoc casu curati ab
soluere non possunt. Sed predicti fratres
hī absoluti: q: statuta p̄cessionis s̄ua re
uocāt: et de sepul. dudū. §. vlti. libro. 6.
Aut faciunt statuta excoicatione lata: r tē
fratres non possūt absoluerē: et de p̄uil. re
ligiosi. in p̄n. li. 6. r sic loquit̄ Sūl. hec ibi.
Ad hic dī de excoicatione: idēz ēr intelligit̄
tur de alijs sententijs statutorum synodali
um r prouincialium: vt in dicta cle. religio

si. Itēz qd dicit de curas idē p̄ eadēz rōne
intelligitur r de alijs nō p̄uilegiatis. Sic in
§. p̄cedēt videt̄. 75. in directoria dicit: q
nec p̄suetudo que ep̄is aliquos casus refer
uat dicit̄ fratrib̄ p̄dicatōz p̄uilegiū dicit̄
eoz p̄cessionib̄. s̄uarie penitus reuocātes
dicta cle. dudū. §. nos eteniz. B. Et nota
q hic nō fier mēto de cōmūtatione voto
rum aut disp̄satione incerto: q: h̄ nō sūt
de confessione vel absolutione. Sed dice
mus. j. votum. 5. r. j. restitutio. 6. A. Ex
predictis patere pot̄ q non possūt omnes
casus ep̄atēz bene particulariter scribi: vnde
bonū videtur q accipietes ab ep̄is aucto
ritatē audiendi confessiones faciant sibi ab
eis declarari quos casus sibi referuant r q
in alijs generalem auctoritatem concedāt
soluendū: r quia differt absolutio a disp̄
satione si volunt super aliquo voto vel al
iis posse dispensare de his faciāt fieri. specia
lem mentionem: vel q auctoritate ep̄isco
pi possunt dispensare super omnib̄ ad for
penitentie pertinentibus. B.

Quid ergo agendū cū qz h̄ aliqua p̄c
cata a quibus ille cui p̄stet nō pot̄ absolui
Rñ. h̄z Tho. i quodā quolibz. Sacerdos
nō absoluit aliquē nisi q diuinitus credit̄
absolutus. A. vel et de quo dubitat. Nec
dubitatiois facile pot̄ h̄r. certitudo si pe
nitentiā petat: de pe. di. 7. si quis positus.
B. Sed postq̄ a deo est absolutus tenet̄
adhuc ecclesie cōfiteri: r quia disp̄satio ab
soluendū si est tota cōmissa mioz tenet̄ to
tum cōfiteri ei: r ipse debet absolue ab his
a quibus potest. Deinde tenetur remitte eā
ad superiozē de residuo absoluedum: ar. 33
q. 2. latozē. r et de pe. significauit. A. Idē
i sum. cō. eo. ii. q. 75. B. Ceterum si infe
rior de facto eum absoluit pot̄ idēz Tho.
q nō credit eum absolutum: tamen accusa
tur per ignorantiam iuris: non autēz sacer
dos cui hoc ius ignorare non licet. A.
Idē i sum. cō. eo. ii. q. 74. Sed certe possz
ē q quicqz minus excusaretur p̄stēs q̄ cō
fessor: cū p̄fessor nō teneatur scire oēs casus
immo i cō: nec multuz subtilia: vt notatur
in sum. cō. libro. 3. ti. 5. q. 2. r vnusqz ma
gis obligetur pp̄rie saluti q̄ alieni: de pe.
di. 3. q. vult. B.

Quid si p̄stēs sit excoicatus r non pos
sit absolui a suo confessore: nunqd̄ absoluet

eum ab alijs peccatis. Rñ. fm Tho. in. 4. dif. 18. Sacerdos nulli excōicatus absolue re pōt a culpa: nisi absoluitur sit prius ab excōicatione: qz excōicatus nō ē particips sacrosanctae ecclesiae. **S**ed certe hoc intelligendū videtur qñ p̄tens non foret paratus sollicite et debite petere absolutionem ab excōicatione vel alr non bene dispositus. Alijs etiaz excōicatus bene dispositus pōt absolui a peccatis: nam capax est sacri p̄ntis: quod nulli negatur et excōicatio t heretico: extra de heretico. super eo. li. 6. Et est capax absolutionis propter quod potest absolui ab vna excōicatione t remanere in alia: extra de sen. exco. cum p̄ dicto causa. et notat glo. in. c. officij. eo. ti. vbi dicit qz excōicatus a pluribus poterit ab vnoquoqz sigillatim absolui: et vltima absolutio confirmat omnes. Dic tamē qz vnus non debet absolueri: nisi absolvens caueat qz se faciet absolui ab alijs. Et non debet denunciari absolutus atqz sit ab omnibz absoluitus. Et in dicto. c. cum p̄ cā dicit qz excōicatus ex pluribus causis pōt absolui ab vna t remanet ligatus pro alia. Idem etiam nō. Ray. lib. 3. sic sume i tractatu de excōicatione. §. sed nunquid. vbi etiam sentit qz si etiam excōicatus non exprimat omnes causas excōicationis: nisi absoluitio p̄ exp̄ressis. Et idem sentit glo. in. c. ex parte. ex de of. or. Sed in dicto. c. cum p̄ cā. dicit: qz si absolvens non exprimat oēs causas non valet absolutio tanqz surrepticia. **P**otest dici qz si cause taceantur maliciose: non valet absolutio. Secus si bona fide: sic et in confessione peccatoruz patet. cōfessio p̄mo. §. 4. Est ergo excōicatus capax penitentiae et absolutionis: et tō si est bene dispositus pōt a peccato absolui. An et glo. Ray. in. d. §. h. nūqd. sup. hō ab illaz. formans hanc questionem rñdet. Dicunt quidaz qz nō: qz manēt in excōicatione nō sūt impendenda sacramta ecclesiae. **H**ereticus credo qz si nō sicut p̄ euz qñ absoluit: neqz est in mora petende absolutionis neqz timetur qz negligētior fiat ad petendam absolutionē sup huiusmodi excōicatione: ppter absolutionem impetratā sup alijs peccatis poterit euz cōfessor suus absolueri de alijs peccatis: sicut quādo ep̄s retinet sibi absolutionem de aliqbz criminibus sacerdos parochialis pōt contententem absolueri de alijs et postea ep̄s co-

p̄s absoluat de illo qd sibi retinuit: et due particulares faciunt vna integram et vna ē preparatoria ad resiqua: et ideo in hoc casu potest cōicare p̄fessor taliter excōicatio sicut cōicatur in receptione iuramentū ante absolutionē. Regulari n̄ fieret si absolueretur ab huiusmodi excōicatione: et postea de ceteris peccatis: cum excōicatio sit fortius vinculū. Et hoc seruant qdam p̄fessores. Sed benignior est p̄us dicta sententia: secunda m̄ tenenda ē si timeatur qz ppter huiusmodi absolutionē fieret negligētior ad petendū absolutionē excōicatonis. Credo etiā qz confessor nō teneat absolueri de peccatis ante absolutionē excōicationis: hec ille. **H**oc vltimū puto verum nisi excōicatio notabiliter interesset ipsuz absolui a peccatis ante absolutionē excōicationis. nam euz possit absolui et p̄rostenus est: non debet cōfessor ipsuz notabilr dānsificare euz ab eius dāno possit legitime abstinere. nā **M**atth. 7. dicitur: Omnia quaecūqz vultis vt faciāt vobis homines et vos facite illis. **S**ed quō absolueri possit si non pōt recurrere ad eū a quo fuerit absoluitus: vide supra absolutio. 4. §. p̄mo.

Nunquid vnus sacerdos possit audire et alius absolueri. Rñ. fm Sui. nō: qz sacramentū p̄ntis diuidi non potest: sicut nec alia sacramenta ecclesiae. 23. dif. quōiudā. **S**ed in sum. con. li. 3. tit. 3. q. 78.

Etrum sacerdos possit absolueri illā cū qua peccauit. Rñ. fz Sui. Non debet: qz tollitur erubescētia q̄ est maxima pars satisfactiois. vñ dz eā remittere ad alium sacerdotem. Sic nouit **D**ugo. 30. q. i. super. c. ois. **A**. s. circa p̄byter grecū et vxorē. p̄p̄ 93: et h̄ in glo. dicti. c. ois. et in sū. cō. eo. ti. q. 66. **E**t idē de oi peccō in quo sacerdos fuit consentiens vel cooperator: si tamen in his casibz absoluit: valet absolutio. **L**o. Tho. in. 4. dif. 16. **A** Idē in dicta. q. 66 vbi etiam additur fm eundem Sui. **N**ec est qz ep̄s nō pōt disp̄sare in simonia cū eo cōmissa: qz disp̄satio ē dignitatis: absolutio necessitatis. Et ideo non taz facile qz amittit p̄tatem absoluenti sicut disp̄sati. **A** Archiep̄iscopus quando vilitat potest audire confessiones subditorū iustitraganorum et absolueri et p̄nas imponere: extra de cens. perpetuo. li. 6.

Si episcopus permittit alicui vices suas cō-
 p̄ssiones audiendas: nunquid talis pōt
 circa casus maiores & epales. Rñ. non pōt
 nisi expresse ei cōmittat: extra de re. iur. in
 generali. & de pe. si eps. li. 6. 3o quoq; cui
 cōmissiō ē nō pōt cōmutare alteri: ex de of-
 fi. dele. qñ applica. in fi. 2o Idem in sum.
 cō. eo. ii. q. 51. **B** Et intelligas qñ nō pōt
 de iure cōi. Secus quādo exprimit q; possit
 ar. ex de offi. dele. is. con. li. 6. & per ea q; nō
 ibi 3o. an. **A** 3o quid si dicat episcopus:
 cōmitto vob̄ auctoritatē meā in foro p̄ntia
 li. v̄r possitis absolueri oib; casib; in qbus
 possum; Rñ. fm glo. Ray. & in sū. con. e.
 ti. q. 52. Licet q; oia dicat nihil excipiat. 19.
 di. si romanorum. non tñ est tutus; propter
 h̄c cōmissiōne generalē vs̄rpare ea que a
 iure episcopo sunt reseruata specialiter nisi
 certū sit q; huiusmodi episcopus p̄ h̄c v̄rba
 generalia intēderit cōnuttere specialia. Et
 tñ que in synodo sua episcopus reseruare cō-
 suevit: satis credo q; p̄ h̄c generalia verba
 cōmissa eē debent intelligi. Absolutiones
 tñ excoicationū que sunt a sacerdotib; p̄
 furtis & dānis quo; ignorant actores cū
 non solū pertineant ad forū penitentiā:
 sed quo ad qd̄ spectet ad forū p̄ctiōsum
 non sunt intelligēde delegari p̄ h̄c gnālia v̄-
 ba: & multo fortius nec absolutiones eorū;
 qui in forma iudicij excoicati sunt p̄o con-
 tumacia aut p̄o re iudicata aut p̄o offen-
 sa quantūcūq; etiam generaliter episcopus
 cōmutat vices suas quo ad forū penitentiā
 le alicui non. p̄pter hoc ille sine sp̄ali māda-
 to debet mutare vota aut relaxare iuramen-
 ta de quib; certus est q; possunt: vel de qb;
 est dubium an possint licite obseruari licet
 de transgressiōne voti iam facta: & d̄ per iu-
 rio possint p̄ntiam inuigere: hec glo. Et sub
 di. i. dicta. q. 52. In h̄c ergo p̄fessio: i dubio
 nō p̄cedat: s; a suo ep̄o cōrificeet in sp̄ali in
 quib; casib; vult sibi cōmutare suā auctori-
 tatem & in qbus nō. Sans vides posse dici
 q; p̄fessio sic generalit̄ accipiēda sit sicut so-
 nat. nam v̄ba generalia generalit̄ sunt acci-
 piēda. i. q. i. sunt nonnulli. extra de dci. ad
 audientiam. p̄ferunt in fauorem salutis
 animarū quo nihil est fauorabilius. 2. q. 3.
 si hēs. & ex de pe. & re. ne. p̄o dilatione. nisi
 forte fuisset aliquid tale quod non fuisset de-
 legans v̄similiter in sp̄e p̄cessurus: ex de re.

in generali li. 6. Que autē sunt ista cō-
 sunt in determinata factis videntur relinquit
 iudicio discreti iudicis & confessoris: extra
 de offi. dele. de causis. Et ad hoc etiam faci-
 mit q; dicta sunt supra in principio in vltia
 additione: que incipit: Ex p̄dictis. **B**

Sed vtrum officialis ep̄i habeat auctori-
 tatem in penitentijs casuum episcopaliū.
 Rñ. fm s̄. Hosti. Non habet nisi exp̄sse pa-
 teat q; hoc voluerit episcopus & si habet: et
 non est sacerdos debet alteri delegare: ex
 tra de procu. petuto. **A** Idē in sum. cō.
 eo. ii. q. 55. Et in q. 56. dicit fm Hosti. q; cū
 ep̄s ad remotā regionē se transfert & alium
 ep̄m vicariū generalem relinquit tal v̄-
 carius v̄tmet omnia sicut ille qui ipsum in
 stituit posset si p̄sens esset. **B**

In articulo mortis omnibus sacerdoti-
 bus & de omnib; peccat; & sententijs conce-
 ditur absolutio: ar. de pe. di. i. que; veniet
 & ex de sen. exco. nō dubiū. **A** Intellige
 nisi in executione ordinis fuerit ip̄ditū: vt
 s̄. p̄fessio. 3. §. 3. & 4. ad fi. in additione. De
 articulo autē mortis & qualiter tunc sit agē-
 dum dictum ē supra ab iolo p̄mo ad fi. i. ad
 ditone. **B** Quis sit confessor curialium
 vel p̄elato; & vel regum: vide supra. cōfes-
 sio. 3. §. 14. qui incipit: Qui debent. & i duo
 bus. §. sequentibus.

C **Onfessor n̄** .i. quid debe-
 at agē. Quid
 agendum confessori si credat q;
 confessus non faciat penitentiam aut ali-
 ud quod promittit. Respondeo fm Suis.
 Non debet propter hoc exigere promissio-
 nem siue votum vel iuramentum: sed suffi-
 ciat si dicat se habere p̄positum faciendi: et
 sic debet absolueri simpliciter & sine condi-
 tione: facta tamen p̄statiōne si suspensus
 habetur: q; si non restituit quod abstulit
 auri non faciat id quod inungitur fructu
 confessionis carebit. **A** Idem in sum.
 con. li. 3. ti. 34. q. 136. **B** Excipiuntur ex-
 coicati qui iurant vt s̄. absolutio. 5. §. 2. **A**
 Et non solum iurant sed etiam anteq; ab-
 soluantur prius satisfacere debent qñ sunt
 excommunicati p̄o noxia seu manifesta
 offensa: vt in. c. folet. de senten. exco. lib. 6.
 & est singulariter expressus in multis excoi-
 cationum casibus sicut illos discutēt pōt
 patere. Similiter etiam in alijs casib; a iure

expressis: vt dicitur in dicta. q. 136. 13 sibi spallit non ponatur. vnde 2° post predictum est in incédario q. inuiste primū dānificauit incédendo seu inuiste faciēdo vel hoc factū tū^o consiliū seu auxiliū in his dando. Naz 7 hi nō videntur debere absolui nisi pri^o satisfecerit. 23. q. 8. pessimum ibi: Nec absoluitur nisi prius dāno cui intulerit fm facultatem suā refarcito 7 iuret se vltius igne non appositur. 23. q. 3° videtur qd multārem primū seu multari facientes seu in hoc contenti. naz 7 tales equiparantur predictis incédarijs. Et ita videtur qd absolui nō debeant nisi prius satisfecerint. 23. q. 8. si quis mēbroz. 4° est ptra manifestos raptoroz 7 ecclesie violatoz 7 nec absolui debēt nec etiam ad penitentia recipi in vita vel i morte nisi prius iuxta eorum facultatem satisfecerit vel de satisfaciendo idoneam cautiōē dederint: eē de rap. super eo. vbi dicit: Statuimus vt quicūq; ex his qd violenter surrexerit in rapinā seu ecclesiarum violatiōez manifeste fuerit deprehensus nisi prius ab lata restituat si poterit vel emendandi plenam 7 firmam securitatem fecerit penitentie beneficium ei penitus denegetur. Et. j. Qui autem in sanitate obstinata mēte nō penituerit vel emendauerit 7 in morte securitatem prestare nequiterit solennitas penitentie parum prodehens videtur sicut creditur. S3 de peccato pūto viancuz non negatur ita nō vt nullus clericoz sepulture illius interfit nec ei elemosinā presumat accipere: qd si clericoz vel presbyteroz cōtra hoc in vita vel in morte pūas dare aut sepulture interesse vel eoz elemosinas accipere attentauerint seu huiusmodi rapine participes inuicti fuerint: ordinis sui damnuz irrecuparabilr patiantur 7 ecclesiastico bñficio careāt: hec ille. Est autem aduertenduz fm hosti. in sum. con. li. pmo. ti. 16. q. 6. qd p dca intelligitur qñ raptor: seu violator ecclesie sicut monit^o de restituēdo: 7 p^o admonitiōē diu in pūmacta persueuerit: aliter dicta pena nō obinet: vt in. c. si. de sepl. 7 de rap. c. in istis. 5° est contra manifestos vsurarios q nec absolui nec ad confessionē admitti debent nisi prius satisfecerint vel de satisfaciendo idoneam cautiōem prestauerint: eē de vsuris. c. q. 3. li. 6. vbi inter alia dicitur: Nullus manifestozum vsurariozū

testis intersit: aut eos ad confessionē admittat seu ipsos absoluat nisi de vsuris satisfecerint vel de satisfaciendo pro suarū viribus facultatum prestiterint vt premititur id. 7 neam cautiōez. Testamenta quoq; manifestozum vsurarioz aliter facta non valēt: s3 sunt irrita ipso iure. 6° videtur cōtra sacrilegū. i. q. aliquid abstulit de loco sacro seu q inturatus ē personis ecclesiasticis: q non vī absoluedus stadmonit^o prius non satisfecerit. 17. q. 4. si quis inuentus. vbi dicit: Si quis domū dei violauerit 7 aliqua sine licentia illi^o cui cōmissa esse dignoscitur inde abstulerit vel ecclesiasticis personis iniuriā fecerit: donec in conuentu admonitus legitime satisfaciatur se cōmuniōe esse priuatum. Si vero post secundam 7 tertiam cōuentiōez corā episcopo satisfacere detrauerit sacrilegij periculo ab omnib^o obnoxius teneatur ita vt fm aplm nemini sedelium misceatur. B.

In confessor teneatur ad memoriam reducere p̄sentia peccata q̄ audiuit vel sciuit eum cōmississe. Rñ. fm Bul. Si scit vlt habet probabilem opinionē debet ei ad memoriam reducere: q̄ timere pōtne p̄fiteri su per hoc crassaz habeat ignorātiā vltq̄ nō adhibeat debita diligentia. A. i. ad recordanda sua peccata: vt i. sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 85 vbi hec notantur. B. quod non excusat.

Si sacerdos hēat aliquos parochianos surdos: cecos: mutos: vel furiosos: vel demoniacos 7 similes quos scit esse in peccato mortali qd faciet. Rñ. fm Ray. Debet facere posse suū vt inducat eos ad p̄ntiaz fz qd est possibile: qd si nō pōt p̄ficere orat 7 faciet orari: vt de illustret corda eoz: de cōse. di. 4. solet queri. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 88. vbi etiaz dicitur qd si sacerdos faciat tunc posse suū: tamen est casus i quo non excusatur videlicet si ex negligentia sua processit hī casus: hec ibi. Est etiam sciendum qd furiosis seu amentib^o i mortali exiūtibz nullum potest dari remediū: nisi reuertatur ad mentē: quia ipsi 7 dormientes equiparantur: 7 intelliguntur persueuere i eadē voluntate 7 statu quo erant imediate ante dormitiōem vel amentiam quousq; dormientes existunt seu amentes: extra de bap. c. maiores. ad si. ideo non restat p̄ eis nisi oratio. B.

Etia fm Al. debet ee in pessione. s. scien-
tia discernedi inter peccati inq. suto de eis
cana: r discreta pte seu satisfacionis inui-
cto. Al. Idem in su. co. ll. 3. ti. 5. q. 2. vbi
etiã di fm eundẽ Al. q. sacerdos nõ tenet
scire discernere nisi in coi. s. q. sint capitalia
r q. mortalia coiã r q. venialia ex genẽ. Et
sciens hec sufficiens reputatur pro temporis
bi necessitate ad confessiones audiendas.
Sed bene puto q. hec nesciens peccat mor-
tali audiendo: r eum instituens peccat ad
huc plus q. ipse r permituens institutũ mi-
nistrare mortali peccat si sua interest tales
p. prohibere. Poteat addi q. periculosus est
etiã audire confessiones non habentĩ cõ-
petentem noticiam casuuz pape r episco-
porum: vt in de. religios. de p. iul. Et ideo
super his ignorantia confessoris regulari-
ter dicitur inexcusabilis: vt s. confessio p.
s. p. mo. ad fi. Sicut r nescienti cõpetenter op-
portuna cultibet xpiano: videlicet articulos
fidei r sacra ecclesie p. cepta decalogi r ope-
ra charitatis: r modis debite confitendi et
penitendi. nã M. arth. is. dicitur: Si cecus
ceco ducant p. ster ambo i fouea cadũt. Ad
hoc et fori nõ obligat q. obnulli se officional-
entis tenetur de omni et cuncta diligentia: ar-
ff. de p. osi. l. i. s. sepe. vbi dicit q. q. obnulli se
posito tenetur de leuissima culpa: lz alr nõ
teneretur nisi de dolo r lata culpa cũ recipi-
at ad vtilitatem alterius m. Qui autem nõ
ingerit se: sed requisitus exercet ex charitate:
satis videtur q. non tenetur: nisi in q. sum-
scit vel potest cõ mode scire: q. impossibilitã
nulla est obligatio. ff. de reg. iur. l. impossi-
bilitum. Et quia hoc agitur ad merã vtilita-
tem alterius: sicut r depositũ. Et hoc si ibi
nõ inuenitur vita r scia idonea q. velit r pos-
sit hoc officiu exercere. Quo casu etiã mi-
nus idoneus r in predictis non instructus
si facit ex charitate: potest igerere: nã qd. n. e-
licitus necessitas licitã facit: et de reg. iur.
qd. nõ est. Alii r necessitate et laico potest fieri
p. sessor: de pe. di. 6. q. vult. Et h. p. sessor hoc
casu nõ tenetur nisi in q. sum scit r potest vl scire
p. potest. P. ar. n. sicut scire vel scire deberet
vt in. c. fi. et de iniurijs. Si autem huiusmo-
di imperit et in casu necessitatis audiendo
de pe. edat peccantẽ grauib. p. moluitã pro-
ut de factu si ei consultit q. de illis iteruz con-
fiteatur p. ioro: vel ab eo p. ssum postulet cuz

elus copias habere poterit: ne forte ipse su-
per his i aliquo errauerit. Itẽ si magis pe-
rit reperitur scia r p. scia: r aliqui p. certo co-
gnoscat se nõ cõpetenter p. nullaten p. se in-
tromittere d. et regit: alr facit p. deãz scri-
pturã: Si cec. r. c. r. Itẽ p. iuraze pe. et
re. ois. r de pe. di. 6. q. vult. Si vero dubi-
tat de sua cõpetentiã p. scia scia seu expe-
rientiã vel etiã dubitat si altus p. ioro repe-
riatur q. hoc possit r velit excusatur obia p.
lati. 23. q. i. qd. culpatur. vel potest credere pe-
nitenti si dicat se non posse habere p. ioro
cũ non sit v. simile cũ m. d. c. s. ad p. iam
accedere. Itẽ in p. sessor regitur scia m.
to magis q. scia. Alii in d. c. c. q. vult. de pe.
di. 6. dicit Aug. Sacerdos itaq. cui ois
peccator offertur: an q. statum r o. islan-
guoz in nullo eoz sit indicãz qui in alto
iudicare. p. p. r. r. Et ideo exis i mor-
tali audiendo confessiones mortaliter pec-
cat. Nam fm Tho. r Al. r in sum. co. ll. 3.
ti. 22. q. 25. exis in peccato mortali q. c. q.
in aliquo actu exhibet se vt ministrus ecclie
sic mortali peccat. Et totiens mortali quo-
tiens huiusmodi actum facit. Et ideo etiã
si nõ possit haberi p. sessor scia r p. scia
idoneus debent timere p. sciam: q. meli-
or e. in sp. scia cũ timore q. apparẽs sapi-
tia: Eccl. 19. Et q. sibi neq. eicut alij homi-
erit: Eccl. 14. Itẽ imperfecti scie supplẽ potest
p. scio charitatis: et de remic. c. nisi. s. pro
defectu. sicut p. i. beato Nicolao r alijs m-
tis. Sed imperfecti innocentie nõ supplet
scientia. S. hoc casu q. s. est maior tanto
est periculosior: sicut r bonus gladii ma-
nu furiosi: vt patet in demone q. sic nunci-
parus est a scientia. Unde. i. Cor. 3. Scien-
tia inflat: charitas edificat. Super quo gl.
mg. i. sicut fm Aug. dicit: Ad dicit scientie
charitate r vtilis erit. Scientia cũ charitate
vtilis est: p. se inflat in supbia: vt demoneo
q. greco noie a scia sic sicut noian in qb. scien-
tia est sine charitate. Siem q. vt. p. r. m. e.
p. tuit deficiẽs scia potest in casu necessitatis suã
peccato p. siones audire: sed nõ deficiens
cõ scia cuius peccato videt anecti q. ei peccã-
di occasione prebet q. potest sibi alr p. uide-
re. Sed an possit fieri p. sessor exiit in mor-
tali. videtur q. nõ: q. talis sacerdos: vt su-
p. a patet peccat: r ei p. cõ anecti q. ei acta
peccati p. sentit: ad Ro. p. In p. ioro facit: q.

nemo suū dicit vitare prelatū licet peccator: eff
 nisi p̄us p̄demnati. S. q. 4. nōne. De b. sic
 dicitur in sum. con. li. 3. ti. 22. q. 24. Tho. sic
 23 subditus teneat recipere sacra a mistro
 ecclesie etiā exiit in mōtali quosq; ab eccle
 sia toleratur qui adhuc ei obligatur in ex
 cepto necessitatis casu nō fore tutū h̄ idu
 cere ad executionē alicuius actus spectantē
 ad suum ordinē durāte conscientia q̄ pre
 dictus minister sit in mōtali quaz p̄ciam
 potest deponere: q̄ in instanti potest ex di
 uina gratia emendari. hec ibi. Nec q̄ p̄t
 clarus solui p̄ id q̄d in sili dicit Tho. 2. 2.
 q. 77. arti. 4. videlicet q̄ non licet inducere
 aliquem ad mutandū sub vsura: tamē oc
 currente rationabili necessitate licet recipere
 sub vsura a preparato ad mutandū. Ita
 q̄ ex predictis potest colligi q̄ dū q̄s cogit a
 suo prelato potest ab eo recipere ecclesiasti
 ca sacramēta: s; sit in mōtali si ab ecclesia to
 leratur. Si non cogitur a prelato 2 aliū pos
 set h̄ de sacerdotē: nō dicitur quē putat esse in
 mōtali p̄stiter: vel ab eo aliq̄d sacramētus
 recipere: nec ipsū inducere ad exequendū
 aliq̄d actū sui ordinis. Si vero alius sacer
 dotē habere nō possit p̄t vrgente rōnabi
 li causa confiteri sacerdoti ad hoc p̄pato etiā
 in mōtali exiit 2 ab eo alia recipere sacra
 ta sed nullatenus debet ipsū ad hoc n̄ dis
 positum inducere.

B.

An interrogaciones sint faciēde in cōfes
 sione. Rñ. s; Ray. sic q̄ d̄mōdo discrete
 fiant: de quib; habes plene de pe. dis. 5. c. p̄
 mo. 2. dis. 6. c. q̄ vult. in p̄n. 2. vltra medius:
 eē de pe. 2. re. ois. s. sacerdos autem. Et de
 bent eē interrogaciones p̄ncipalr de septē
 vitijs capitalib; que sunt superbia: auaritia
 gula: luxuria: inuidia: ira: 2 acidia. A.
 Predicta plenius dicuntur in sum. con. li. 3.
 ti. 34. q. 83. Et nō soluz interrogaciones fa
 cientes sunt de his vitijs: s; etiā de articū
 fidei 2 de sacris ecclesie: 2 de preceptis deca
 logi: 2 de operibus charitatis: 2 de peritiā
 cōsistēdi: 2 de multis alijs de quibus lati
 dixi in interrogatorio. B. 2 de circumstan
 tijs eoz que sunt. Quid: quid: vbi: p̄ quos
 quotiens: cur: quomodo: quando. A.
 De istis circumstantijs clari d̄ i p̄fata. q. 83.
 S; lati d̄ d̄ s. p̄fessio. 2. s. 5. i. additiōe. B.
 Aliq; liceat sacerdoti inquirere a consen
 te specificationē persone cum qua peccauit

Rñ. fm Ray. sicut p̄stiens non debet spec
 ficare nisi vt dicitur s. p̄fessio p̄mo. s. 4. ita
 nec sacerdos d̄ interrogare nisi vt ibi dicit
 A. Idē in sum. cō. to. ti. q. 87. B. Quō
 confessor religiosus teneatur facere cōsiten
 tiā p̄ciam d̄ decimis h̄. j. decime p̄mo s. 8.
 A. S; quid d̄ confessor occurrat aliquid
 de quo dubitat qd agere debeat. Rñ. q̄ hec
 dubitatio aut p̄cedit ex varietate opionuz
 doctorū: aut ex sua imperitia. In p̄mo casu
 dicit glo. Ray. in ti. de matrimonio. s; h̄ nū
 quid peccat vxores. sup̄ h̄bo abstine d̄uz
 q̄ hoc casu non est precipianda snia nec d̄
 neganda absolutio: sed via tutior est consu
 lenda 2 terror incutiendus ex piculo. Qd
 v̄ verū cuius penitēs ex aliqua probabili ra
 tione adheret alicui doctoris nō d̄ opio
 ni volēs eam tenere. nā hoc casu p̄pter va
 rietatē p̄udentiā doctorū p̄fessor cōsulēdo
 sibi viā tutiorē: 2 q̄ sibi verius videt fm
 deū si acquiescere nolit illud supra cōsientiā
 suā relinquat. Quō d̄o aliq; nō h̄ in se aliā
 quaz bonā rationē q̄re magis debeat opio
 ni vnus q̄ alteri adherere: p̄ncipenter re
 manet i dubio: p̄pter qd si dubiū sit sup̄ ali
 quo v̄t sit peccatū vel nō: oīno ē necessariū
 q̄ ab illo abstineat: 2 de illo debite peniteat
 eligēdo partē tutiorē ne aliter discrimini se
 disponat v̄t s. confessio p̄mo. s. 8. Si vero
 dubiū non sit p̄ncipaliter super peccato: s;
 vtrum q̄ teneatur ad aliquid faciendū vel
 dandū seu penam subeundā debet benigni
 or sentētia eligi: v̄t vt i hoc dubio q̄s ad nī
 hil obligetur. nā i dubio regulariter p̄ reo
 danda est sententia nisi in casu matrimoniij
 dotis seu libertatis vel testamenti quādo pro
 istis data fuerit snia: vt in. c. fi. eē de re. iur.
 2 in. c. cum sit. 2. c. odia. de reg. iur. li. 6. r. ff.
 de legibus. l. benigni. nisi forte esset aliqd
 faciendū qd possit faciliter expediti: vt si
 dubitatur vtrum quis sit excōcatus 2 pos
 sit cōmode facere se absolui ad cautelā: tūc
 enim ē consulendū p̄ tutiorē parte q̄ hoc fa
 ciat: 2 sic potest intelligi quod dicit gl. Ray.
 2 ponitur in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 64. v̄t q̄
 si iudex ecclesiasticus dicat: Scias te eē excōc
 atum vel huiusmodi h̄ba: q̄ si de excōca
 tione per verba talia agatur in foro iudicij
 nō reputabit excōcatus nisi alis consiterit de
 intentione excōcantis: vt q̄ semper solitus
 est sic dicere quando excōcatur: vel alio mō.

In foro autem penitentiali eligenda est du-
 bio tutior via: vt. si talis reputetur excoica-
 tus et impetret absolutionem. Et idem consi-
 lit Hostie. in his et similibus quoniam dubitat de
 excoicatione. Item quod dictum est fallit
 quoniam vehemens seu probabilis coniectura es-
 set in contrarium: quoniam inspicimus in obscuris
 quod est simile vel quod plerumque fieri
 consuevit: vt in c. inspicimus. de re. in. lib.
 6. vt si constet aliquem fuisse excoicatum: et
 dubitetur verum fuerit absolutus: tunc enim
 habebitur per excoicatio donec de absolutio-
 ne constet legitime: vt in sum. con. li. 3. ti. 3. 4.
 q. 48. Item si sit publica fama de delicto vel
 excoicatione: vt extra de sensu. exco. cum de
 sideres. §. 2. vbi dicitur quod si est publica fa-
 ma aliquem verberasse clericum quod nec epi-
 scopus nec alius coicare sibi debet nisi ad
 arbitrium episcopi de hoc se purgauerit vel
 ad cautelam absolutus fuerit. Si autem pre-
 dit dubitatio ex imperita confessionis: tunc
 querat consilium periti: extra de pe. et re. ois.
 q. si non hinc poterit remittat presentem ad con-
 fessorum iura et placia prudentiorum: sicut me-
 dicus impudens ad peritiorum egrotum remit-
 tere: ar. de pe. di. 6. q. vult. quod si nec hoc poterit
 fieri exigat a confidente quod sit paratus face-
 re oed ad quod obligatur et querere diligenter
 illud noscere a peritis iuxta posse: et consulat
 consentienti quod tutius est: et in dubio abso-
 lutionem sibi non retineat vt dictum est: si
 ipsum inquantum auctoritas sua se extendit
 absoluat: de pe. dif. 7. si quis posuit. vbi da-
 tur absolutio penitenti in extremis licet de
 eius salute penitus dubitetur: vt ibi et ea. q.
 c. nullus. et verum absolutio possit fieri per
 litteram. Rn. fm glo. Ray. in sum. con. li.
 3. ti. 3. 4. q. 77. quod non sed presens confitens
 a presenti sacerdote potest absolui. Facit de
 pe. di. 1. quem penitet. Et quod patet quod eodem
 modo non potest fieri per nuncium. Item
 non poterit vnus audire et alter absoluere: vt s.
 pfeisor. pmo. §. 3. Absolutio vero ab excoica-
 tione potest fieri etiam in absentia: quoniam ignoras
 et minus ab ea potest absolui: vt in li. con.
 lib. 3. ti. 33. q. 113. et s. absolutio pmo. §. 15. 3.
 an sacerdos debeat pmo absoluere quod peni-
 tentiam imponere. Rn. vt notatur in dire-
 ctoria li. pmo. ti. 15. §. 12. 4. quod non: quoniam cum in
 pnie imponere appareat tertia pars principalis

materie. i. satisfactio quatenus est ex parte
 peccatoris sine qua saltem in affectu non est
 perfectum huius sacramentum: nec potest de-
 bita forma apponi per ministrum donec ipsa
 materia debita pmo integre sit pacta quod in
 tribus consistit. scilicet cordis contritione: oris
 confessione: et operis satisfactione: ar. extra
 eo. q. qdam. Ideo hunc ordinem de confessione
 for seruare in pnie sacramento. p. d. 3. audire
 confessionem. 2. imponere penitentiam. 3. absolue-
 re sacramentaliter: vt in cle. dudum. §. statumus.
 de sepul. vbi hoc notatur. Sui. et Jo. an. lxx
 ibi. Et dicitur ergo quod nisi imposta peniten-
 tie precedat absolutionem: ipsa absolutio est
 nulla. Sed forte potest excusari si statim
 post absolutionem antequam diuertatur ad
 extraneos acius imponatur penitentia. nam
 quod sit incontinenti videtur inesse. C. de
 pactis. l. peius. Tutius tamen est quod prece-
 dat: vt ex predictis patet. B.

C Onfirmatio electo

rum. Et quo confirmanda sit elec-
 tio. Rn. fm Hostie. a proximo superioris
 re: vbi episcopus confirmat sibi subiectos:
 extra de elec. cum monasterium. nisi aliquis
 sit exemptus: extra de consue. cum venera-
 bilis. Item archiepiscopus confirmat episco-
 pus: et de elec. cum dilectus. in li. 6. 4. dist.
 illud. Archiepiscopus vero confirmat primas vel
 patriarchas: nisi ipse archiepiscopus exemptus sit
 et de elec. bone. et c. nihil. Patriarchas vel
 exemptos confirmat papa: et de elec. scriptura.
 vel etiam legatus de latere: et de elec. si abba-
 tem. li. 6. Et vbi dicitur quod legatus de late-
 re poterit confirmare electiones archiepiscoporum
 et exemptorum: et abbati exempto in episcopo electo
 dare licentiam consentiendi. Et ab alio eodem
 talis licentia dari non potest nisi a papa. B.
 Similiter etiam papa confirmat impera-
 torum: extra de elec. venerabilem. Et. Idem
 in sum. con. li. 3. ti. 26. q. 21. B.

Quali fieri debeat confirmatio. Rn. fm
 Hostie. debet potest fieri examinatio personarum
 tam eligentium quam electorum: si nihil opponat.
 Et. Facit extra de elec. cum nobis ois. B.
 Consilium etiam superioris vel ipsum electum
 ad partem trahat: et de his quod impedire ipsi
 potest diligenter exquirat: et si impedimentum in
 uenerit secreto ad renunciandum inducat

est de elec. dudū. 2. in fi. 7 extra de simo. per
tuas. in fi. **A.** Non tñ ipsum publicet vel
infamet fm eandē hosti. vt in sum. cō. co.
ti. q. 22. **B.** Alis hō fm allegata 7 pbata
procedat. **A.** Sed si in occulto sit impe-
dimentū: 7 ille iustat. p pfirmatione in ma-
nifesto caueat q̄tuz pōt ne faciat ptra con-
sciētā: vti in dicta. q. 22. **B.** Nota etiāz
q̄ si inter cetera q̄ obijciuntur electo seu po-
stulato seu aliter. pmouendo ad dignitatez
opponatur de euidētī defectu sciēte vl plo-
ner: 7 p̄m o d3 d hoc ex amiano fieri: 7 si hoc
inueniatur falsus opponētes excludunt ab
omnibus alijs q̄ opposuerāt: 7 etiāz puniū-
tur: ac it̄ in pbatione omnium defecissēt etiāz:
est de elec. si forte. li. 6.

Si confirmatio fiat non vocato compe-
titorē vel alio qui se vellet opponere: 7 non
discussio negotio irrita est. Et debet fieri tal
vocatio noianni qm̄ est coelector: vl apparz
opposito: als gnālī in ecclia in qua electo
sacra est: vt si volūt se opponere appareant
in cōpetētī t̄mno p̄mpione ascriptio. Et h̄
hnt locū siue electio sit in concordia: siue in
discordia: est de elec. qm̄. li. 6. **A.** 7 q̄ oppo-
nit electo aliqd̄ crimē t̄mneatur se inscribere
vide. j. inscriptio. §. 2. Et de d̄ hīs q̄ possunt
impedire confirmationem. j. de elec. in ml-
tis locis. 7. j. ordinandus per totum.

C Onfirmatio sacra

menti. Sacramētū pfirmatiōis
vt̄ sit de necessitate salutis. Rñ. f3 p̄de. Du-
plex ē necessitas salutis: q̄ daz p̄tūnes ad eē
7 q̄dam ad bñ esse. Et q̄daz 2° mō p̄firma-
tio ē necessaria nō p̄mōnā 7 sine ea pōt hō
saluari. Est aut̄ necessaria. ppter spūales pu-
gnā ad quā adiuuat hō p pfirmationē: 13
simplr nō sit sacramētū necessitat: 13 n̄pilo-
minus p̄empt^o eius dānabilis ē. Cō. Tho.
7 Al. in. 4. dist. 7. **A.** Idem in sum. cō. li.
3. n. 2. 4. q. 45. **B.**

Que ium d̄suba pfirmatiōis. Rñ. scdm̄
p̄de. qm̄q. Duo q̄dem ex pte ips^o sacra-
mētī. i. nā christiāns 7 forma x̄borū. Duo ex
p̄te ministri. i. dignus p̄fiscalis 7 inten-
tio. Anū ex pte suscipiētis. i. q̄ christetur i
fronte. nam qm̄ in pfirmatione cōfertur au-
dacia spūalis euidētus sit in fronte. Con.
Tho. 7 Al. vbi 3. **A.** Idem in sum. cō. co.
ti. q. 46 vbi et̄ d̄i q̄ christus est oleum cz

balsamo ab episcopo sanctificatum. **B.**

Quis est minister confirmationis. Rñ.
Solutus ep̄s: de conse. di. 5. manus. 7. c. no-
uissime. 7. c. vt ieiunt. **A.** Id̄ d̄cā. q. 46.
S3 nunq̄ papa possit cōmittere altcri.
Rñ. f3 Tho. 7 p̄de. 23 de hoc sunt opinio-
nes. pbabili^o d̄i q̄ possit cōmutē sacerdotis:
13 nō inferiorū. 95. dist. peruenit. **A.** Id̄ in
sū. cō. co. ti. q. 47. Cō. enāz Albu^o. **B.**

Que sit forma confirmationis. Rñ. fm
Tho. p̄de. 7 Albu. Forma ē hec: Consigno
te signo crucis 7 confirmo te christumate sa-
lutaris In nomie p̄is 7 filij 7 spiritus sancti
amen. **A.** Id̄ in sum. cō. co. ti. q. 48. vbi
et̄ d̄i fm Al. q̄ oia illa q̄ supradicta sunt d̄
mutatione forme baptismi eodē mō intell-
genda sūt 7 de forma pfirmationis. **B.**

Est in sacro pfirmatiōis pferatur ḡfa.
Rñ. fm Tho. 7 p̄de. Gratia p̄fertur n̄ solū
cōiter sicut in quolibet sacro p̄fert ḡfa emū
dans a peccato. **A.** vel a religis peccati:
vt in sū. cō. co. ti. q. 49. **B.** 13 etiā spūalis
ḡfa per quā q̄s depuratur ad officiz sac̄ti-
tatis 7 idoneus efficitur ad x̄pm̄ consue-
dum: vnde 7 de grato sacri magis gratuz.
A. Idem in dicta. q. 49. **B.**

Quibus debeat sacramētū pfirmatiōis
conferri. Rñ. fm Tho. 7 p̄de. Sib^o xp̄ia-
nis. Mā 7 pueris pueniētē cōfertur: qm̄ i-
nus habēt fictionē: 7 viris 7 mulierib^o q̄b^o
cōis est pugna spūalium. Item mutis: qz
licet non verbo signo tamen possunt consi-
teri. Item morientibus quibus licet subtra-
hatur pugna tamē pergunt ad p̄mū mī-
litantium: 7 ideo conuenienter accipiunt
christiane militē signum. **A.** Idem i sū.
con. co. ti. q. 50. **B.**

Utrum pfirmatio possit iterari. Rñ. fm
Aug. 7 oēs theologos: nō potest eo q̄ im-
p̄mat effectū indelibilē: de ple. di. 5. dicituz.
7. c. de homine. **A.** Idem in sum. cō. co.
ti. q. 51. vbi et̄ idem d̄i de sacra mēto bap-
tis mi 7 ordinis 7 q̄ alia quattuor sacramēta
possunt iterari. **B.**

Utrum cōfirmatio conferri debeat sc̄tu-
nis 7 a ieiunis. Rñ. fm Al. Sic p̄p̄terre-
nerentiā sacramētū de ple. dist. 5. vt epi. 7. c.
vt ieiunt. Tñ in necessitate melius eēt cōfir-
mari p̄ prandū q̄m i c̄p̄o d̄cedente 7 h̄
quis non possit cōfirmari. **A.** Idem in
sum. con. co. ti. q. 52. **B.**

Strum alius debeat tenere aliquē ad cōfirmationem. Rñ. fm Tho. in. 3. parte. q. 72. Propter hoc aliquis ad cōfirmationem accedit: quia se habere robur standi n̄ p̄sumit. Ideo q̄ ab alio debet teneri nec differt vtrum vir vel mulier teneat. S3 nō cōfirmatus q̄m̄ est de ratione sacram̄ti nō debet teneri: sed si contrariuz fiat peccat. Sed non propter hoc est irritum sacramentum: de conse. di. 4. c. in baptismo. A Lon. Al. vt in sum. con. co. ii. q. 53. B Et vide. j. impedimentum. 6. §. pe.

Strum vxor possit in cōfirmatione tenere maritū vel e cōuerso. Rñ. non quia contrahitur cognatio spiritalis: et est impedimentum matrimonii et conjugalis actus. Item nō debet quis tenere p̄prium filium vel fratrem aut sororem: q̄ sufficit inter tales vinculū carnale. A Idem in sum. con. di. cta. q. 53. B Quomodo autem cōfirmatio impediatur matrimonium: vide. j. impedimentum 6. De christmate. s. quod ē materia cōfirmationis habetur s. baptisumus 2. §. 3. r. j. oleum sanctum.

Cōnsanguinitas vide de h^o j. impedimentum. 5. per totum.

Conscientia Strum cōscientia erronea

obligat ad faciendum aliquid vel dimittendum. Rñ. fm Pe. Credens se tenet ad aliquid et non faciens incurrit cōtemptum. Et faciens illud quod purat peccatum: peccat. Unde glo. super illud Ro. 14. Omne quod non est ex fide peccatum est. dicit sic: Omne quod fit contra conscientia edificat ad gehennam. Item Luc. x. Si oculus tuus nequā fuerit totum corpus tuum tenebrosum erit. Manet ergo conscientia erronea homo perplexus est nō tñ simpliciter: q̄ pōt et debet deponere conscientiam talem per se vel per alterius p̄siliū. Cō. Tho. p̄ma sc̄de. q. 19. arti. 5. r. 6. A Idem in sum. con. ii. 3. ii. 32. q. fi. B

Cōsecratio primo.

scilicet episcoporum et supra. De forma cōsecrationis epozum diffuse et copiose tractatur et habent epi in ordinariis suis et de ipsa. 23. di. q. episcopoz. r. di. 75. ordinariis ones, et extra de sacra vincti. cum veniss. Et

debet fieri i die dominica n̄. d. c. ordinariis ones. Nec est necessarium continuare ieiunium a sabbato. i. q̄ in precedenti sabbato incipiens ieiunare non comedat quousq̄ in dominica fuerit ordinatus. naz et in ipsa dominica ante prandiu intelligitur ieiun^o cē. A Hec fuerunt dicta Ray. vt in sum. con. li. 3. ii. 22. q. 33. r. 31. et in hac etiam addit q̄ debet fieri hora tertia. B

Cōsecratio episcoporum vltra tres menses post cōfirmationē differri non debz nisi ex causa. 75. di. §. p̄mo. A In hoc. §. nō dicitur post cōfirmationem s3 post electionem: et ita tenet Ray. vt patet in sum. cō. di. cta. q. 31. S3 ponus v̄ q̄ cōputatio fiat a tempore cōfirmationis. Nam prius cōsecrari non potest. Ideo illud tempus nō debet cōputari sicut nec tempus suspensionis in collatione beneficiorum: vt in. c. qz diuersitatem et de conce. preben. Unde vt patet i dicta. q. 31. Ray. dicit q̄ cōputatio cōfirmationis firmitas cōputatio: sicut nō uult Aug. ea. di. qm̄. Et nisi fecerit infra dictum tempus se consecrari cōsone priuatus expectabitur adhuc per duos menses infra quos si non purgauerit moram cedit metropolitani iudicio nec ibi nec alibi postea consecrabitur: et hoc nisi fuerit impedimento legitimo impediu: dicto. c. qm̄. r. di. 45. qm̄. Potest autem intelligi dictum Ray. quando electus fuisse negligens ad petenda cōfirmationem. nam et tempus suspensionis i collatione beneficiorum computatur negligenti petere solutionem: vt nō. glo. in dco. c. qz diuersitatem. et supra beneficium p̄mo in principio. B

A quo consecratur singuli prelati. gn. papa cōsecratur ab episcopo hosticis: q̄ hoc vicem metropolitani obtinet: vel etiā a quo uult: di. 23. in nomine domini. A Ibi nō sic dicitur s3 ita: Quia sedes apostolica cum etis in orbe terrarum prefertur ecclesijs: at qz ideo super se metropolitani habē nō potest. Cardinales: episcopi: metropolitani proculdubio vice funguntur: qui v3 electi antistites ad apostolici culminis apicem p̄uehant. Et ita a dictis episcopis cardinalibus debet papa consecrari fm Ray. r in sum. con. e. ii. q. 29. nisi forte ex consuetudine vel ex ipsius electi dispositione alius p̄cederet cum papa statum post electionē ha

beat: omnia plenitudine potestatis: deo. c. in nomine domini. Et ita potest intelligi quod dicitur de episcopo hostiensis et fuit dictum Hof. vi in dicta. q. 29. **B** Primates et metropolitani consecrari debent a tribus episcopis eorum suffraganeis oibus alijs suffraganeis personaliter aduenientibus nisi eent necessitate impediti: tunc presentia per litteras. 64. di. q. 2. 66. di. archiepiscopus. r. c. porro. r. di. si. q. in aliquo. in fi. r. ex de temp. or. si archiepiscopus. Et licet ita sit de mero iure hodie in de consuetudine quasi nullus archiepiscopus: patriarcha vel primas consecratur nisi a papa vel ab alio de mandato eius: ar. 24. q. 1. pudenda. **A** Hoc fuit dictum Ray. vi p3 in sum. con. eo. ti. q. 23. Sed eius glo. dicit quod non credit quod huiusmodi sit generalis. **B** Quod si ab alio forsitan consecratur papa. p. dicitur quod antequam possent se archiepiscopos vel patriarchas nominare et plura alia facere oporteret quod pallius a papa haberent nisi forte habere possent a patriarcha. De qua materia vide. j. pallius. r. j. patriarcha. §. 2. **A** In his locis patet quod istud pallium non potest ferri nisi a papa vel ab uno de quatuor: principalibus patriarchis v3 Constantinopolitano: Alexandrino: Antiocheno: et Hierosolymitano. **B** Episcopi si non sunt exempti sibi debent a papa vel ab alio de eius mandato consecrari. **A** L. 6. **A** Sinon sunt exempti debent consecrari ab omnibus alijs suffraganeis et auctoritate metropolitani: vel si non oes possunt conuenire saltem a tribus episcopis iussu archiepiscopi vel ab archiepiscopo cuius duobus episcopis consecratur alijs per litteras presentibus: di. 64. p. totum. **A** Hoc fuit dictum Ray. vi in sum. con. eo. ti. q. 27. **B** Et nota hic quod ternarius numerus episcoporum est de suba consecrationis: vni si a paucioribus consecratur nisi huiusmodi agere: vt non Hug. in predicto. c. porro. **A** Hoc etiam tenet glo. in. c. epi. ex de te. or. r. et glo. Ray. vi in dicta. q. 27. quod etiam dicit notasse Hug. in. d. c. porro. quod si non eent modo nisi vnus episcopus vel duo non possent consecrari episcopus: donec aliud constitueretur a papa vel mortuo papa generalis ecclesia possit mutare hanc formam: sed ab apostolis instituta et statuere quod vnus episcopus solus vel duo consecrarent episcopus: vel si nullus esset episcopus quod si presbyteri consecrarent eum. Si autem ne

episcopus nec presbyter eent: tunc dicitur blunus implorandum iudicium esse quid fieri debeat. **B** Et vnus dictionum trium est principaliter consecrans quod oportet quod totam consecrationem perficiat aliter nihil agit. **A** Si vnus partes vnas facit: et aliam partem aliam: vel vnus episcopus manum imponat et simplex presbyter vel etiam alius episcopus benedictionem infundat: dicta. q. 27. **B** Alij duo sunt quasi coadiutores: in omnes pronuntiare debent: quod omnes consecrant: hec Hug. Et con. Hof. **A** Immo hoc videtur potuisse dici cum Hosti. Hug. autem et glo. Ray. dicit quod cum tres episcopi consecrant episcopum potest pcedi quod quilibet illorum consecret: sed non solus. licet alio sacrat. Et quod sunt ibi tres actiones sed vna sola passio in consecrato: sicut in tribus hominibus ferentibus lapidem tres sunt actiones in ferentibus: sed vna passio in lapidibus: vt in dicta. q. 27. Conuenienter videtur dictum Hosti. quod saltem in unum manuum et capitibus consecrandi cum sacro chrismate non potest fieri: nisi per vnum alijs assistentibus: vt extra de sac. vnc. c. vno in pn. **B** Possunt autem simul ab eodem plures episcopi consecrari extra de conse. ec. vel al. c. 32. **A** Vbi dicitur nonerit quod plura in eadem ecclesia altaria: plures episcopi simul poterit consecrare. **B** Vbi singuli prelati sunt consecrandi. **A** Papa in sua ecclesia si fieri potest: alioquin quocumque extra urbem: di. 23. in nomine domini. Patriarcha et primas et metropolitani debent consecrari in proprijs ecclesijs nisi necessitas aliud iudicat. **A** Vel consuetudo approbata etiam in consecratione papae fm glo. Ray. vi in sum. con. eo. ti. q. 32. **B** 24. q. 1. pudenda. et de tempo. or. si archiepiscopus. episcopus autem debet consecrari vbi egerit metropolitani: di. si. c. vlt. in fi. **A** Nisi aliud obseruandum sit de consuetudine approbata fm glo. Ray. vi in dicta. q. 32. vbi etiam dicitur fm Ray. quod si episcopus fuerit consecratus in alia ecclesia metropolitana et sine metropolitani licentia: debet se pnsare metropolitano suo infra tres menses a tempore consecrationis: di. 63. cum longe. **B**

C Onsecratio secundo

.i. ecclesie: vel reconciliatio eorum. **E**cclia a solo episcopo potest consecrari: de conse. di. si. nemo. nec episcopus potest hoc alteri delegare: nisi

si episcopo: sicut neq̄ reconciliatiōe: eēt eo.
aqua. Et p̄r consecrari tam in dieb̄ dominis
c̄ q̄ p̄uatis: eēt eo. ita. Nec debet cōsecre-
ri sine missa: de p̄se. d̄. l. c. 2. r. c. de fabuca i
fi. Et Idem in sum. con. li. 3. ti. 24. q. 48.
fm̄ Hosti. subdendo: Et dixit Baranus. s.
q̄ missa esset de substantia consecrationis. In
gl. No dixit cōtra. Mā s̄ ip̄suz sit episcop̄
consecrēt et p̄sbyter dicat missa ecclia con-
secrata erit. hec ibi. Id̄uo q̄ atēdenda sit
p̄suetudo que est optima legum interpret
ff. de legibus. si de interpretatiōe. B Et si
episcopus non petuit dotē ecclie compētē-
tes quādo primariū lapidez posuit: debet
in p̄secratione supplere: q̄a ad hoc tenetur
fabricator: et eius heres: extra eo. cū sicut. l.
q. 2. placuit. Si ecclia i alieno solo sit p̄stru-
cta v̄l p̄secrata: vide. j. ecclia p̄. §. p̄mo. B

P̄sumitur ecclia consecrata quando
de hoc aliqua scriptura apparet vel in instru-
mento dotatiōnis vel in libro ecclie: v̄l in
columna: vel in tabula marmorea: et huius-
modi: vel etiam si appareat vnus testis de
visu vel de auditu: de conse. d̄. l. i. solennita-
tes dedicatiōis. Et Ibi nō dicitur aliud
nisi q̄ solennitates dedicatiōis fiant per sin-
gulos annos: et q̄ si certa scriptura vel te-
stes nō appareant de consecratione ecclie
consecratur. Et idēz ea. d̄. l. c. ecclie. et tam̄
predicta dixit Ray. allegans etiam ad hoc
24. q. 2. sane p̄fertur ibi. In sacris dicti-
t̄is scripserunt. Et secunduz glo. eius dicit
t̄ie sunt columne ecclie: vt in sum. con. eo.
ti. q. 150. Sed glo. in dicto. c. sane. dicit q̄
dictit̄ie tabule dicuntur a dicto dictis: diē et
am q̄ ibi est ar. q̄ si in lapide vel columna
inueniatur scriptura: fides est et adhibēda
B Et intelligas tales probationes semi-
plenas sufficere vbi nō esset de hoc conten-
tio per quam tolleret ista p̄batio: vt q̄ fue-
ret inde alteri p̄iudiciū: extra eo. p̄p̄o sul
sti. et extra de adulter. significasti. Et Ista
capitula p̄p̄ vidētur facere ad hoc dictuz
in se videtur verū: q̄ cūz de alterius agi-
tur p̄iudicio regulariter requiritur plena
p̄batio: vt in. c. cum sint. c̄. de reg. iur. lib.
6. Et q̄ dicitur in hoc. §. fuerūt dicta Ray.
et Imo. vt in dicta. q. 150. B

Tres casus sunt in quibus ecclia conse-
crata debet reconsecrari. Primus si ecclia

combusta fuerit: ita q̄ parietes sint combu-
sti vel dirupti seu notabiliter de crustati: vel
in toto vel in maiori parte de conse. d̄. l. i.
ecclie. Secus si solum tecum exustū fue-
rit: extra eo. ligneis. 2° si quocūq̄ modo do-
tora ecclia vel maior pars destructa vel di-
rupta est: si No parietes successine fuerunt
reparati eadez ecclia intelligitur. Et ideo
sufficit si un̄ reconcilietur cū aqua exorciza-
ta et cūz solennitate missę. Et hoc casu se-
cundum Hosti. et in sum. con. dicta. q. 150.
nō est ius expressū de reconciliatiōe: un̄
tamen et duobus ē q̄ fiat. B Secus si to-
ta fuit p̄mo destructa etiam si ex eis dē lapi-
dibus redificata fuerit: consecranda em̄z ē
de conse. d̄. l. i. d̄ fabrica. 3° casus ē quando
dubitatur an fuerit consecrata nec apparet
aliqua probatio de his que dicta sūt supra,
§. p̄rio. Et Idē i sū. cō. dca. q. 150. li. 3. ti.
24. et no. gl. i. c. p̄p̄ulsi. c̄. d̄ p̄e. ecclie. B

Sunt alij casus in quibus ecclia non de-
bet reconsecrari sed reconciliari. Primus
est propter homicidium vel etiaz enormē
sanguinis effusionem ibi commissam: ex-
tra de conse. ec. p̄p̄ofulsi. Secus de leui
vt si casu sanguis de naribus emittitur et si
quis vngue aliquantulum excozieret et sā-
guinem emittat. 2° propter adulterium v̄l
seminis effusionem: extra de adul. signifi-
casti. 3° si excommunicatus in ecclia fue-
rit sepultus: de conse. d̄. l. i. ecclie. extra
eo. consuluisti. Et Idem etiam est si ea
fuerit sepultus paganus vel infidelis: tunc
enim non solum corpora exhumanda sūt
et abijcienda sed et parietes radendi et eius
signa: dicto. c. eccliam. et. c. se. Et similiter
debet fieri quando fuerit ibi sepultus exco-
municatus secundum Hosti. et in dicta. q.
150. B 4° si ecclia ab episcopo publi-
ce excoicato consecrata fuerit. Et vel etiā
benedicta: vt in dicta. q. 150. vbi et idem di-
citur de cimiterio vel alio quocūq̄ sacro a
tali excoicato p̄secrato vel benedicto. B
Mā fm̄ Hosti. si corpus mortui excoica-
ti polluit eccliam: multo fortius vbi ip̄ia cō-
secratio p̄ficatur per os et manus excoicati
Et Secus tamē est in sacramētis q̄ intrin-
secus operantur fm̄ eundem Hosti. vt i d̄
ctus. q. 150. ad h. vbi et hec oia notātur p̄ter
id quod dictum est de leui effusiōe sāguis.

Sz ad hoc facit quod notat glo. extra d. se. excōl. c. cum illorum. §. nos tamen. super vbo effusione.

B

Quid si de lapide cadente de ecclesia aliquis occidatur: aut si aliquis furiosus ibi se occidat. *gn.* Non est in his casibus reconcilianda: ex quo est sanguis per contentum effusus nec fuit mala voluntas ad violentiam s; fortuitus casus. *Hostiē. r Hug.*

A Idē in sum. cō. li. 3. ff. 23. q. 151.

B

Quid si in ecclesia aliquis vulneretur letaliter r postea in domo sua moriatur. *gn.* *fm Sull. r Hug.* reconciliari debet. nā ibi dicitur mortuus vbi mortis causam accepit. Si vero e contra est ecclesiam vulneratus sit r in ecclesia postea moriatur: non erit ecclesia violata nec reconcilianda. *A Idē in sum. con. eo. ff. q. 152.*

B

Quid si in ecclesia martyr occiditur. *gn.* *fm Sull.* Dicunt quidam q; propter hoc ecclesia non est reconcilianda: q; huiusmodi sanguis effusus ecclesiam non polluit s; potius consecrat. *A Idē in sum. con. eo. ff. q. 153.*

B

Quando per semis effusione reconcilianda est ecclesia. *Rū. fm Sull.* Pro adultério quides r fornicatione: de conse. di. l. ecclesijs. extra eo. c. si. Propter pollutionem autem nocturnā in somnis nō oportet. Si autem vir vxorē ibi cognoscat credo q; indiget reconciliatione. Et ita tenet *Jo. r itēz Jo. an.* *A Contrarium videtur autēz tenere glo. scōm Hug. in dicto. c. ecclesijs.* Sz primū videtur versus: ar. c. vir. 33. q. 4. Unde r in sum. con. eo. ff. q. 154. dicitur q; *Hug.* videtur loq; de re consecratione. *B.* Similiter reconcilianda est pro vicio sodomitico ibi commissio. Leterum non videtur reconcilianda. *A.* s. de necessitate s; d' cōsilio: vt in dicta. q. 154. *B* qn̄ huiusmodi sunt occulta. Sans con. *Hosti.* *Hum* ē in sūma vli sententia. *A* quia s; *Hosti.* in diuersis locis diuersimode locutus sit: tāde; hoc tenent q; pro occultis non sit necesse ecclesias reconciliari: vt p; i. dca. q. 154. *B*

Sz quis potest ecclesiam reconciliare. *g.* *fm Ray.* episcopus proprius per se vel per alium episcopum. Et potest vnus aquā benedicere: r alius reconciliare. Per simplices vero sacerdotes non potest etiam si sit consuetudo: extra eo. c. aqua. *A Idē in*

sum. con. eo. ff. q. 155. *B* Sz *fm Inno.* ex cōmissione pape sacerdotes simplices possunt ecclesiam reconciliare aqua tamen prius per episcopum benedicta. *A Inno.* sic dicit in dicto. c. aqua. Vidimus autēz q; papa pluribus episcopis indulsit q; per simplices sacerdotes possent reconciliare ecclesias aqua tamen prius per episcopum benedicta. *B*

Quid si quis celebrat in ecclesia seminis vel sanguinis effusione polluta. *gn.* etiam si sciens in ea celebrat non propter hoc est irregularis: extra de sen. excō. is. q. li. 6. Tamen talis grauer peccat: vt ibidem dicitur. *A* Dicitur enim ibi q; est pro temeritate huiusmodi puniendus. *B* Vide hoc dist. i. interdictum. 4. §. penul. *A* Ibi dicitur de pena celebrantis in loco prohibito. *B*

Quid si in ecclesia non consecrata fuerit seminis vel sanguinis effusione polluta. *gn.* debet aqua exorcizata per sacerdotes lauari ne diuine laudis organa suspendantur: r huiusmodi peccati: extra eo. si ecclesia. *A* Ibi non dicitur q; dicta absolutio debet fieri per sacerdotes nisi in glo. q; hoc ibi notat. *Idem* etiam tenet gl. *Ray.* vt in sū. con. eo. ff. q. 156. dicens q; aqua hec consecrata potest per simplices sacerdotes: r talis ecclesia per eos lauari sine mandato episcopi specialiter: ar. in dicto. c. si ecclesia. quia dicit q; debeat prius lauari: quod non fiet si oporteret mādatum episcopi expectari. *Alij* tamen dicunt vt ibi patet q; auctoritas episcopi est necessaria in hoc casu: quia sicut necessaria est auctoritas episcopi ad hanc ecclesiam edificatam: r q; ibi celebrentur diuina a principio: de conse. di. l. nemo infra. dicunt q; necessaria est auctoritas episcopi quo ad reconciliationem eius postq; taliter est polluta: hec ibi. hoc videtur tenent. *B* Nec est propter hoc ecclesia interdicta nec q; ibi celebrat irregularis est etiā si consecrata fuisse: vt in proximo. §. dictum est. *A* licet *Hostiē.* dixerit contrariū vt patet in dicta. q. 156. *B*

Ecclesia precipue consecrata vel oratoria monasteria r huiusmodi non debent reuerti ad secularem habitationem r prophanos vsus s; q; 3. q. 1. semel. r. c. qm̄ 17. q. vii. questi. c. de relig. do. ad hec. *A* In hoc. c. dicit de hospitali: quod nullatenus debet mundanis vsibus deputari cū sit locus religiosus.

Receptam omnia notantur in sum. cō. eo. ti. q. 160. fm Ray. B

C Onsecratio tertio scilicet altaris. Alia est consecratio ecclesie alia altaris: et ideo vna sine alia pot fieri: et eo. c. pmo. Altaria sine reliquis consecrata non debent: de pse. dif. i. placuit. r. c. non o3. Et pot episcopus in eadem ecclesia plura simul altaria consecrare: et eo. cum sis.

Altare quado sit reconsecrandū. Rñ. fz Hosti. Reconsecrandum est si mota rupta seu enormiter destructa sit tabula eius superior q̄ dicitur mensa precipue in angulis siue comibus in quibus precipue solet fieri altaris consecratio. A Ista enormis destructio debet esse talis que inducat deformitatez episcopi iudicandā fm Hostien. r. Anno vi in sum. con. li. 3. ti. 24. q. 150. B Item si motus fuerit aliquis de lapidibus principalibus stipitis mensam contingentibus. nam in illa conjunctione precipue intelligitur esse altaris consecratio: extra eo. ad hec. r. c. quod in dubijs. quod qdaz intelligit quado super quatuor columnas ē altare: r vna mota sit. A Hoc fuit dictū glo. Ray. vti in dicta. q. 150. B Secus est de alijs lapidibus stipitis siue parietis qui non contingunt mensam: qz ppter illoz motionem non ē altare reconsecrandum. A Idem est etiā si lapides tangerent mensas diuimodo non essent de principalibus: vti dicta. q. 150. B Similiter non ē reconsecrandum si tota mensa cū sibi adherentibz transferatur sicut nec consecratur altare portatile. Item reconsecrandum est si sigillus lapidis quo sigillantur reliquie fractum sit vel diminutum: extra eo. c. pmo. r. c. quod in dubijs. r de conse. dif. i. si motum. A Idem est si dictū sigillum fuerit motus: de cō. c. quod in dubijs. r in dicta. q. 150. B Si aut altare intantum augmēteretur qz amittat porem formam reconsecrandū est qz forma est esse retiar. lo. q. 2. hoc ius. Con. Anno. r Ber. A Glo. hec dicit extra eo. c. primo. Secus si additio vel diminutio nō tollit formam fm glo. Ray. r in dicta. q. 150. vbi oia que dicta sunt in hoc. c. notantur. B

Altaria in quibus degradati r huiusmodi celebrauerunt non debent propter hoc consecrari nec reconciliari: extra d̄ sacra. uer. a nobis. A Ibi nihil dicitur de reconcil-

latione fz solum de reconsecratione. Idem tamen potest intelligi de reconciliatione euz non sit iure canonicum qz hoc casu reconciliatio fieri debeat: ar. c. is qui. de sen. exc. libro. 6. B De altari vide quedam alia supra altare.

C Onsecratio quarto

scilicet cimiterij. Alia est consecratio ecclesie: alia cimiterij. Si ergo cimiterij susser pollutum effusione sanguinis vel semis vide supra cimiterium. fz. Ceterum si i cimiterio corpora fidelium defunctorum sepulta sunt ab excommunicatis scismaticis vel infidelibus r huiusmodi: non propter hoc debent exhumari: extra de sacra. uer. a nobis.

Cimiteria non consecrata in qbus corpora paganorum vel hereticoz seu eodicoiorū sepulta sunt non debent consecrari: de pse. dif. i. ecclesiam: sed corpora sepulta ibi debent inde pius eijci. A Et parietes r tigna radii r tunc si apta fuerit poterunt consecrari: dicto. c. ecclesiaz. B Si aut cōsecrata fuerant pius eodem modo corpora predicta inde eijcienda sunt si discerni possunt aliter non: extra de sepul. sacri. r ipsa cimiteria reconcilianda sunt: sicut de ecclesia dictum est supra consecratio. r. §. 4. circa finem. A Idem in sum. con. lib. 3. ti. 24. q. 159. seduz Hostiē. Et addit: Corpora sanctorum nemo presumat transferre sine licentia principis vel episcopi: de conse. dif. i. de loco. vbi dicit glo. qz pro principe h̄ intelligitur papa. Et hoc verum est si corpora tradita sūt perpetue sepulture: als sine antequitate alicuius possunt transferri: fz glo. ibi. Dicit etiā Hosti. qz idem videtur de ossibus alioz fidelium. ff. de reli. rump. fu. l. ossa. B

Onsecratio quinto

scilicet vestium palliarum r vasoz. Vestes sacerdotum r ministroz: omni palles altaris r vasa sacra r omnia similia non debent conueri ad vsum laicorum sed si qua sunt vetustate consumpta comburi debent r cineres in ecclesia reponi. i9. q. 3. q̄ semel r. c. qñi. de conse. dif. i. altaris. A Ibi dicitur: Altaris palli: cathedra: candelabru r velum: si fuerint vetustate consumpta incendio dentur qñi non licet ea que in sacratio fuerunt male tractari sed incendio tradā

tar vniuersa. Lineres quoque eorum in baptisterio inferantur: vbi nullus transitum habeat aut in pariete: aut in fossis pavimentorum factentur ne introeuntium pedibus conquinentur. Item vt patet in sum. con. li. 3. ti. 24. q. 160. fm Ray. idem etiam est de pelui in qua diaconus ad cuius officium spectat eorum ministris humilibus abluit corporalia intra sanctuarium. Idem etiam dicit de vclamentibus. Et secundum glo. eius palla dicitur vestis qua altare cooperitur. Item dicitur corporale vbi corpus dominicum inuoluitur. Velum autem et cortina possunt nominare pannum qui sub altare dependet: vel quod in quadagesima extenditur ante altare: vel ea que dependent ad parietes ecclesie. Dicit etiam quod ex hoc patet quod corporalia non sunt ablucenda per laicos aut mulieres etiam moniales de iure: sed de consuetudine sicut contrarium. Item in c. ligna. de conse. dist. 1. dicitur: Ligna ecclesie dedicata non debent ad aliud opus iungi nisi ad altam ecclesiam vel igni comburenda sunt: vel ad profectum monasteriorum fratrum. In laicorum opera non debent admitti. vbi dicit glo. quod dicta ligna possunt poni in locis honestis. s. in capitulo vel dormitorio vel simili sed non in cogna vel vineis pastinandis et huiusmodi. Et idem dicitur in dicta. q. 160. **B** Si vero non sunt consumpta sed reparantur remanente substantia non oportet iterato consecrari etiam si partes plures reficiantur: secus si forma tota simul soluantur. **Abd. z Ber.** **A** Hoc notat glo. extra de conse. ec. vel al. c. quod in dubijs. Nec dicit **Abd.** vel dicta glo. si tota forma simul soluantur. Sed **Abd.** dicit si forma soluantur siue muretur. Et est ar. ad hoc quod dicitur de reparatione ecclesie: vt in sum. con. eo. ti. q. 172.

B **A**rum vasa sacra possint vendi. **Rñ.** propter necessitatem possunt vendi in eadem forma alteri ecclesie sed cofracta possunt vendi cuiuslibet: de conse. dist. 1. ligna. **A** Melius facit. 10. q. 2. hoc ius. vbi non dicitur cofracta sed constata: forte quo ad hoc ideo in potant.

C **Onsecratio** virginum: de hac infra virginum consecratio.

Onseruator quis possit esse conser-

nator. **Rñ** deo. **Episcopi** et eorum superiores aut abbates seu illi qui in capedra vbi vel collegiatus ecclesie obtinent dignitates vel personatus. Alij non possunt esse: nec aliquis potest esse conseruator sui conseruatoris: nec aliquis potest habere conseruatorum eorum qui est sub sua iurisdictione domino vel districtu ecclesiastico vel temporali: exceptis regibus vel regibus: extra de offi. dele. hac constitutione. li. 6.

Conseruatores non possunt procedere contra aliquos extra ciuitates vel dioceses in quibus fuerint deputati: nec possunt aliquos citare ultra vnam dictam a fine illorum diocesis: extra de offi. dele. hac constitutione li. 6. **A** **In** §. primo vbi etiam dicit quod isti conseruatores non debent etiam procedere nisi in ciuitatibus seu locis insignibus vbi possit peritorum copia haberi.

Conseruatores non possunt committere vices suas exceptis citationibus et sententiis: denunciationibus nisi aliud eis per litteras committeretur: et tunc committere possunt infra loca in quibus fuerint deputati: et p. omne predicto in pmo. §. extra de offi. dele. hac constitutione li. 6. **A** §. 2. **B**

Conseruatores non possunt se intromittere de alijs que de manifestis iniurijs et violentijs: extra de offi. dele. statumibus. li. 6. q. si de alijs siue que indaginem iudicalem requirunt se intromiserint: sunt suspensi per vnum annum ab officio: et pars que hoc fieri procurat incurrit sententiam excommunicationis a qua non potest absolui nisi parum grauari satisfacta de expensis: vt in predicta dicitur. hac constitutione. Nec processus valet quia excedit fines mandati: extra de rescriptis. cum dilecta. Sciendum tamen secundum **Inno.** **A** in dicto. c. statumibus. **B** quod principaliter non habeant iudicalem indaginem: in notarijs tamen habent: quod omnia illa sine quibus eorum iurisdictione non posset explicari intelliguntur eis esse commissa. ff. de iur. om. iudi. l. 2. Unde conseruator potest citare: et contumaces punire: extra de offi. dele. de caus. ff. si quis ius di. l. 1. Item si maleficium est notum: tum alijs et non iudicet oportet quod super hoc probationes querat et cogat testes. 2. q. 1. in pannis. extra de testibus. c. 2. **A** Melius facit extra de testibus. c. pmo et per totum. Et vt no. **Inno.** vbi

supra dicunt quidam quod testes qui inducuntur super notorio debent dicere factum esse notorium, et si queratur quomodo sciri potest respondere quia ego presens fui et vidi quando publice in platea multis presentibus fecit illud imo plus videtur quod si citam dicatur: Ego non vidi quando fecit maleficium: sed vidi quando ductus fuit coram iudice et interrogatus de maleficio non negavit: vel confessus fuit quod sic publice fecerit. Quidam dicunt idem etiam si coram multis confiteatur. Tres si dicit sic: Ego non vidi quando fecit maleficium sed vidi eum fugientem et latitantem propter hoc et non modo se excusantem: nec suberat caquare se non excusaret: vel quod de hoc cum aliquibus transiit. ff. de quibus causa. infra. in ro. l. an. pletas. §. si. r. l. se. Et sic est multa talia inuenire: alij tamen contradicunt: hec ille. Istorum dictus potest intelligi in his quod non sunt notoria per sententiam vel confessionem in iure vel per euidenciam facit: vt l. c. si. extra de coha. cle. r. mu. B Item quia etiam in notorio aliquis ordo necessarius est: extra de iur. iur. ad nostras. Item si reus pfectus factum se dicat quod vltus fuit iure suo: in hoc casu admittit probationes. Mireris non potest explere iurisdictionem sibi commissam. Similiter oportet quod pcedat ad inquisitionem quam factum quod est notorium sed nescitur quod fecerit. Item ad repellendam iniuriam potest inuocare brachium seculare sicut et alij iudices: et de offi. or. c. pmo r. c. qui in plerisque in fi. A Et ad hoc pter seculari tenetur: als pseruator potest illud excusare: cum hoc sit accessorium ad officium pseruatoris. 23. q. 5. administratores. fm Ber. et in su. con. l. 2. n. 5. q. 147. vbi hec omnia notantur. B Item si reus qui fuerat condemnatus et excusatus compareat infra annum: et dicat se velle satisfacere: cognoscit pseruator de qua titate danti et huiusmodi: hec Inno. A Et si noller actor quod de hoc cognosceret conferuato: reus absoluet: vt in dicta. q. 157. Et cum predictis in hoc. §. satis videtur concordare. A.

B Officium pseruatoris expirat morte concedente quo ad negotia non cepta: vt extra de offi. dele. hac constitutione l. b. 2. 6. Intellige nisi aliud exprimeretur in suis litteris.

Si reus negat maleficium et actor velit

probare esse notorium: pseruator cognoscere debet: aliter iniuste esset officium eius quia quilibet posset negare. Nam et quilibet iudex potest cognoscere an sua sit iurisdicatio. ff. de iudic. si quis ex aliena. Similiter si reus conseruetur maleficium: sed dicit non esse notorium quia per eius confessionem factum est notorium: vt extra de coha. cle. r. mu. vltra. A Melius eo. ti. c. si. r. idem in sum. con. eo. ti. q. 154. B De notorio vide. j. notorium.

Postquam pseruator aliquem iniuriatum citauit et eum ob contumaciam excommunicauit si constat postea eum iniuriatum fuisse sed non manifestum esse: nunquid vere erit excommunicatus. Respondeo secundum Inno. Non: quia iurisdictionem non habet nisi de manifestis: vt dictum est §. 4. A Tribicus dicit quod hoc casu erit vere excommunicatus secundum Inno. in. c. tua. extra de coha. cle. r. mu. licet quidam contra Puto distinguendum quod si sententia sit lata super negotio principali non tenet cum non sit notorium nec ad pseruatoris iurisdictionem pertineat. Et ita potest intelligi quod dicitur isto. §. r. in sum. con. libro. 2. n. 5. q. 156. Si vero sit lata propter contumaciam non comparendi: sententia tenet quia ad eum pertinet cognoscere an sua sit iurisdicatio: vt supra §. proximo. Et ita intelligatur dictum Tribici.

C **Constitutio** de hac materia vide infra lex.

Consuetudo est ius quod dicitur moribus institutum. Unde et dicitur consuetudo quod in communi vltus est: dist. l. consuetudo.

Consuetudo inducitur per binum actus 25. q. 2. ita nos. A non tamen efficax cum debeat esse rationalis et prescripta: vt in. c. si. extra de consue. nisi forte actus illi eum per maneres tpe legitimo ad prescriptiones: de quo §. B Et tunc cum ppsa incipit aliquid obfuar eam mter: vt de cetero sit pseruato: als non ar. ff. de lit. actus p. l. vlti. Et vbi cunq; ius deficit consuetudo vim habet legis: dist. l. consuetudo. Intellige dummodo non sit iniqua vel a iure repobata. A S dist. mala. cum se. r. dicto. c. si. B Similiter

consuetudo interpretatur legem: et cum dilectus. **A** melius ff. de legi. si de interpretandis. **B**

An consuetudo praeiudicet iuri. **Rñ.** **Cō**tra legem diuinā vel naturalem nulla suālet consuetudo: extra co. vlti. 32. q. 7. flagitia. **Sed** contra ius posituum praeualet dū modo sit rationalis et prescripta: vt extra in praeallegato. c. 53 que dicitur rationalibus. **Rñ.** **fm** **I**nno. Rationalis dicitur omnis consuetudo que nō reprobat̄ur sed sustinetur a iure: vt etiam notatur extra de consue. c. vlti. **A** **D**ost. autem dicit vtz consuetudo sit rationalis vel non: reliquo iudicium nec regula possit tradar. extra de off. si. dele. de cāis. vt in sum. con. lib. 2. ti. 5. q. 206. **Hec** satis concordat cum precedenti: quia omne irrationabile prohibet ius. ff. de legi. quod non ratione. et dist. i. c. consuetudo **Sed** quia istud non potest spāliter in omnibus determinari relinquatur iudicio recti iudicis dicto. c. de causis. **B**

Sed quanto tempore prescribitur seu firmatur consuetudo. **Rñ.** vt **D**ost. ait s3 canonicas requiritur tēpus. 40. annorum: extra de elec. cum ana. et extra de cens. olim. **A** **M**elius facit extra de prescrip. au. dist. **E**t dicit **D**ost. qd omnes canonice dicunt expectandum tempus. 40. annorum: vt in sum. con. eo. ti. q. 207. **S3** hoc debet intelligi cū agitur de prescrip̄tione alicuius rei seu iuris ecclesiastici: vt patet in iuribus ad hoc allegatis: et hic sequitur. **B** **E**t hec habent locum in ecclesiasticis. **fm** leges in eis diuersitas. nam **fm** aliquos sufficiunt. 10. anni inter presentes. et 20. inter absentes. **Sed** **fm** alios expectandum est tempus tantum qd in contrarium memoria non existat. **P**rimum verius videtur: vt no. **C.** que sit lon. consue. in rubro. **A** **P**uro qd velit allegare. **C.** de prescrip. lon. tempo. 10. vel. 20. an. **E**t. c. ti. i. si. habetur clare qd longus tempus quo inducitur prescrip̄tio: dicitur. 10. anno rno inter presentes. et 20. inter absentes. **B**

Consuetudinū rationalium alicuius loci derogatur per statutam nouorum papae: nisi illud exprimat̄ur: extra de consti. licet. li. 6.

Que autem est differentia inter consuetudinem et prescrip̄tionem. **Rñ.** s3 **D**ost. sepe possunt differentie assignari. **P**rima prescrip̄tio locum habet in rebus mobilibus et immobilibus: corporalibus et incorporeali-

bus: extra de prescrip̄t. aud. dist. 2. c. se. **Con**suetudo vero in incorporealis: nisi: vt in seruitutibus iurisdictionibus electionibus et huiusmodi. **Z** prescrip̄tio acquiritur singulari et priuato: s3 consuetudo non acquiritur magis isti qd illi. **Z** in prescrip̄tione extinguitur titulus et bona fides: extra de prescri. si diligenti. s3 in consuetudine non regitur titulus sed solum tempus. ff. de v. i. l. cum de in rem. **A** **M**elius ff. de legi. de quibus dist. i. consuetudo. **B** **4** quia prescrip̄tio et priuilegium non concurrunt: extra de fide instru. inter dilectos. s. ceterum. et ex de prescri. ventens. **Sed** consuetudo et priuilegium bene concurrunt: extra eo. cum dilectus. et extra de v. bo. sig. abbate. **S** quia prescrip̄tio proprie est conclusio actionis sine petitione s3 consuetudo est actio sine iure acquisita extra de elec. constitutus. et c. in geneli in si. **A** **P**otest tamen **fm** eundem **D**ost. consuetudo etiam negatiua respicere vbi dicit qd pbari potest. s. qd tale quid fieri non debet: au. ar. extra de elec. c. iij. ecclia vulturana. ad si. et in sum. con. lib. 2. ti. 5. q. 208. vbi h3 causas omnes notantur. **B** **6** quia consuetudo erronea nihil iuuat: s3 in prescrip̄tione quia titulus putatiuus et si verus nō sit dū in pbabilis error excuset dar causam prescribendi. ff. p. empto. quod vulgo. et ff. p. suo. l. vlti.

C **Contentio** **Strum** sit peccatum mortale.

Respondeo secundum **Tho.** 2. 2. q. 38. si accipiat̄ur contentio **fm** qd importat impugnationem veritatis et inordinatum modum sic est peccatum mortale: et hoc modo diffinit **Amb.** contentio dicens qd est impugnatione veritatis cum confidentia clamoris. **S**i autem contentio dicatur impugnatione falsitatis cum debito modo acrimonie sic contentio est laudabilis. **S**i autem cū inordinato modo sic potest esse veniale peccatum: nisi forte inordinato fiat in contentendo qd generet ex hoc scandalus. **A**n de apostolus cum dixisset. 2. Timoth. 2. **N**o li contendere vobis. subdit: **A**d huiusmodi enim vtile est nisi ad subuersionem audientium. **A** **I**dem in sum. con. li. 3. u. 34. q. 226. vbi etiam dicitur **fm** eundem **Tho.** qd contentio est contra aliquem tendere. **E**t sicut discordia piraretatem quandam importat in

voluntate: ita contentio quaedam p[er]trahere
tatem impozita locutioni: et q[ui] debuius mo
dus contendendi attenditur licu conueni per
sonis et negotio.

C **Contractus** secundū Guil.

est vitio vitio
obligatio ex voluntate paruum
furgens: vt empirio venditio locatio condu
ctio mutui et similia. Quasi p[er]trahit et ob
ligatio qua quis obligatur alicui ex aliquo
officio vel factio licito et honesto: h[oc] nō inter
uenit expressa voluntas vtriusq[ue]: vt tutela
vel cura aut negotiorum alienorum gestio
et huiusmodi. nam h[uius] pupillus habens
tutorem: aut p[er]bes siue furiosus habes cu
ratorum: vel ille cuius ignorans gerit q[ui]
negotium non expresse contraxerit: nihilo
minus tutor curator et negotiorum gestor ob
ligatur quasi contraxissent. Idem Al. Et
Idem in sum. con. libro. 2. n. 51. q. 91. ad fi.
Sed de his latius habetur in insti. d. obli.
per to. cum nullus se. n. et in ti. de obli. q[ui] ex
quasi contrac. nal. per to. **B** De contra
ctibus sub conditione et huiusmodi: vide. j
matrimonium. 5. 5. 5.

O **Contritio** quid sit. Rūdeo

fm **De. in. 4. di.**
17. Contritio a magistra sic diffini
tur: Contritio est dolor voluntarie assum
ptus pro peccato cum proposito constien
di et satisfaciendi. nam sicut in materialib[us]
aliquid conteri dicitur q[ui] totaliter in mini
mas partes redigitur: ita cor hominis con
teri dicitur quando affectus peccati scdm
omnem sui partes in eo totaliter confringit
tur et p[er]fecte a peccato resilit. Et quia talis re
silitio dolor q[ui] dem est: ideo contritio per do
lorem tanq[ui] per p[ro]prium genus diffinitur.
Addit autem voluntarie assumptus: tanq[ui]
differentia ponens in genere morali. Et ad
ditur pro peccato: tanq[ui] materia specificas
loco vltime differentie. Nec est ergo diffini
tio competens contritioni in h[uius]m[od]o et actus
virtutis: sed vt est pars sacramenti peniten
tie sic opozet q[ui] addatur aliquid per re
spectum ad alias partes: et ideo additur cū
proposito constien di et satisfaciendi. Con.
Tho. ibidem. Et Idem in sum. con. li. 3.
ti. 34. q. 17. **B** Que differentia est in
tritionem et aueritorem. Rū. fm Tho. i. 4.
di. 17. sicut in corporalibus attrita est dicitur

tur que aliquo modo sūt cōminuta h[oc] non
perfecte: contritio v[er]o q[ui] omnes partes illi
et perfectie trita sunt: ac in spiritualibus attri
tio nō ligi quāda displicentia de peccatis sed
non p[er]fectam: contritio autem perfectam
displicentiam. Et Idem in sum. con. eo. n.
tu. q. 18. Et ista perfecta displicentia impozat
sūm[us] dolor et ex toto corde. Et Ray.
in ti. de pe. 5. 18. segur qualis d[icitur] esse: ac q[ui]
contritio dicitur quasi simul et ex toto tritio
q[ui] totum cor ad litteram quasi teritur et scin
ditur p[er] nimia angustia et dolore ira et indi
gnatione: q[ui] p[er]cepit s[ed] ipsa peccata. vñ dñs p[er]
pph[et]a Joel. 2. Scindite corda vestra et
vestimenta vestra. Zec. 12. 50. Sacrificium
deo spiritus contribulatus: cor contritus et
humiliatum deus non despicies. et. Pun
ge igitur et percutite cor tuum si necesse fuerit
sp[irit]us: clausa lancea et alijs q[ui]busp[er]e ch[ri]
stus fuit p[er] te punctus in cruce: hec ille. Tan
to. n. quis dolere debet quāta est grauedo
peccati. Grauedo est vñus peccati mortu
alio est sūma et infinita: cū sit p[er]a sūmum
et infinitum decum: ar. in insti. de iniurijs. h[oc]
atrox. et est de sen. ex d[icitur] cum illo. 5. nos tñ
vñ et vñā solū excludit a sūmo et infinito bo
no et munit ad infinitū malum: de pe. di. 5.
fratres. Et sic est p[ro]p[ter] vñā solum peccatū
mortale d[icitur] quis sūme et infinite dolere: p[ro]
quod si funderet lachrymas ad equalita
tem aque maris p[ro]digne doleretur non poss[et]
d[icitur] ergo quis recognoscere q[ui] non poss[et] ē
p[ro] vno peccato h[uius]m[od]o debet dolere et si n[on]
potest quod debet speret in misericordia dei
faciendo quod pot. i. ex toto corde dolēdo
Et tanto magis quāto plura et grauiora cō
miserit peccata: Joel. 2. Conuertimini ad me
in toto corde vestro. et. et de pe. di. i. quem
penitet. **B** Vtrū requiratur p[ro]p[ter]tio de
quolibet peccato mortali. Rū. fm **De. in.**
4. di. 17. q[ui] in omni peccato mortali ē acru
alis aueritio voluntatis a deo ad peccatum.
Et contraria contrarijs curatur: op[er] q[ui] in
omni rem[iss]ione peccati mortalis sit actus
illis aueritio a peccato ad deū q[ui] quidem con
tritio appellatur. De peccatis in obliuio sus
ficit p[ro]p[ter]tio generalis cū conatu ad recordā
dum et dolendū. Nec solus de peccato obli
to debet q[ui] in genere dolere h[oc] etiam de ob
litione eiusd[em] q[ui] ex negligentia contigit. Et
hoc vltimū dicitur de dolore obliuiois fuit

Tho. q. con. predictis simul cū Ray. vt in sum. con. eo. ii. q. 19. **B**

Etum specialis contritio de quolibet peccato regatur. Rñ. fm Tho. in. 4. dist. 17. q. 3. Etum ad principium purgationis. s. cum qd de peccatis suis cogitat et dolen: et si nō dolo re contritionis salte3 dolore attritionis: sic oportet qd sit specialis de singulis peccatis q̄ quis in memoria habet. S3 Etum ad i. m. i. n. m. q. i. est dolor iam gratia informat⁹ sufficit qd vna sit cōis contritio de omnib⁹: tunc enim motus agit in virtute omnin⁹ dīl positionū p̄cedentium. Et Idem in sū. con. eo. ii. q. 20. et vt ibi p3 qd hoc clarius loquitur De. sic dicens: De⁹ non requirit ab homine impossibile sed possibile. Aut ergo pōt haberi p̄trino specialis sine ante si ue post: et tunc requiritur: aut non: et tūc dico qd sufficit generalis. nam in momēto potest homo conuerti et in momento non pōt homo contreri de singulis: s3 postea si tempus habet contreri debet generalis tamen p̄trino de qua dicit Aug. i. li. de penitentia Penitenti oportet dolere de omni crimine hec est. dispositio ad gratiam imediata. nā dolere de vno peccō sine alio nō sufficit ad salutem. et ex his p3 qd sufficit contritio generalis et est necessaria: quia particulari nō sufficit s3 postea si facultas adest: deuenire necesse est ad specialem: sicut oportet venire ad specialem eorum recogitationem et confessionem: de pe. dist. 5. consideret. **B**

Quot et que sunt cause inductiue contritionis. Rñ. fm Ray. sex. P̄ ipsa peccatorum recogitatio: Isa. 38. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. T̄ pudor qd ad cogitationem sequitur puer. 12. Putredo in ossibus eius qd confusione res dignas gerit. T̄ peccatoris vilitas: Hierē. 2. Quā vilis scā es nimis iterās vias tuas. 4. timorū extremi iudicij et tō menta. i. Petri. 4. Impius et peccator vbi apparebunt. Ro. 6. Sup̄p̄dia peccati mortis dolor scilicet de amissione patrie celestis: Apoc. 3. Tene quod habes vt nemo accipiat coronam tuam. Similiter dolor de offensa dei: hic dolor debet esse acer: quia offendimus deum creatorem. acrior: quia patriam nostram celestem. acerrimus: quia et nostrum redemptorem qui nos p̄p̄o san grāte liberauit. 6. Ipses q̄ est triplex. i. venie

qua peccata dimittuntur: gratie qua bona operamur: et glie q̄ remunerabimur: Apo. 3. Ego sto ad ostium et pulso: si quis auerterit vocem meam et aperuerit mihi ianuam introibo ad illum et cenabo cū illo et ille mecum. Et Idem in sum. con. eo. ii. q. 21. vbi hec aliquanulum latius ponuntur. **B**

Post hec queritur. Etum dolor contritionis debeat esse intellectualis vel sensibilis. Rñ. s3 De. in. 4. dist. 17. sicut dicit Lp̄y so. Antiquod qd per quascūq̄ causas nascuntur per easdem dissoluitur: et de re. iuris. c. p̄mo. Cum ergo peccati per actum voluntatis sufficiēter possit nasci: sufficiēter etiā per solum actum voluntatis. s. per displicētiā et dolorem Etum est ex parte nostra potest tolli. Et cum humilimodi dolorem habere semper sit in p̄tate hominis: non autē habere dolorem sensibilē: deo deus nō requirit dolorem sensibilē de purgationis necessitate s3 est de eius perfectione. Lon. Hosti. Et Lon. etiam Tho. vt in sum. con. eo. ii. q. 22. Debet et homo ad dolorem intendit. et la chrymation. m. conari: vt p3 p̄ Aug. de pe. dist. i. que penitet. Et si non pōt de hoc ipso dolere et velle ponere mortem et omnia mala subijse q̄ vni peccato plensitē et disponere potius mortem et quibet mala in futurū tolerare q̄ peccato amplius cōsentire. 32. q. 2. ita ne. **B**

Etum contritio possit esse nimia. Rñ. fm Tho. in. 4. dist. 17. Dicendum qd contritio ex parte doloris qd in ratione est. i. displicentia peccati in Etum est offensa dei nō potest esse nimia sicut nec amor charitatis dei quo intenso displicentia peccati intenditur. S3 Etum ad dolorem sensibilem potest esse nimia sicut etiam exterior corporis afflictio: vt ieiunium et huiusmodi. In his. n. omnibus debet accipi. p̄ mensura debita p̄seruatio subiecti. Propter quod dicitur Ro. 12. Rationabile obsequium vestrum. Et Idem in sum. con. eo. ii. q. 23. **B**

Etum in purgatione requiratur maior dolor de vno peccato q̄ de alio. gen. fm De. vbi s. De peccatis in cōi in Etum sunt offensa dei d3 est maior dolor d̄ maior peccato habitualiter qdem nō actuali. Sic etiā in specialiter debet esse maior dolor de maior peccato eo qd habet maiorem rōnem doloris. Dolor quoq̄ sensibilis. s. penitentiis pue

niens est vt sit maior: non tñ necessarium qz maior offense maior pena debet. **Cō. Tho.** ibidem. **A** Idem in sum. con. eo. ii. q. 24. vbi etiā dicitur quo ad dolorem sensibilem lz sit pueniens qz sit maior: nñ non est necessarius qz etiā sine eo pōt esse vera pñtio. **B** Anrum post remissionē peccati debeat de eo esse pñtio. **Rñ. fm Tho.** in. 4. dñ. 17. Doloz pñtionis rñdet culpe ex parte auersionis ex qua ipsa culpa quādam infirmitatē habet. Et ideo vera cōtritiō debet saltes in habitu semper manere. **A** **Cō. Pē.** vt in sum. con. eo. ii. q. 25. **E** ad hoc d pe. dñ. i. n̄ ita. vbi dicit: Lingua cordis nō carnis apd vtz iudicem pccā iugiter pñteri debemus. **B** Anrum pñtiō debet potius velle esse in inferno qz peccare. **Rñ. fm Tho.** in quo libet: Cōtritiō tenet ex charitate pl^o diligere deum qz seipm. Peccare autē ē facere ptra deuz. Pena autē sustinere ē p seipm. Ideo o3 qz contritus quālibet penā pzeligat culpe lz n̄ descendere in sp̄ciali ad hāc penāz vel ad illā nō tenetur: imo stulte faceret sigf seipm vel alium sollicitare sup huiusmodi particularibus penis. **Con. Inno.** **A** **Cō.** 2 **Al.** vt in sum. cō. eo. ii. q. 26. vbi etiā dicitur fm **Ansel.** in lib. de silina dub^o qz p debet magis tēgere esse in inferno sine cōpā qz in paradiso cum culpa. **B**

Et p peccati remissio sit cōtritiōnis effect^o **Rñ. fm Tho.** in. 4. dñ. 17. Contritiō potest dupliciter pñderari: vel in qñtū ē pars sacri vel in qñtū n̄ est actus hūm̄is: et viroqz modo est causa remissionis peccati sed diuersi modo: qz in qñtū est pars sacri coopat ad remissionem peccati instrumentaliter sicut et alia sacramenta. In qñtū autē est actus hūm̄is sic est quasi causa remissionis peccati sic et materie dispō. Et addit **Doct.** qz lz in pñtione dimittatur peccatū quando sit cum proposito cōfiteudi et satisfaciendi: si tamen postea tpe debito non sequatur cōfessio et satisfactio peccatū qdem dimissū n̄ redit lz moralit^r peccat qz omittit. Et sic intel lige de pe. dñ. l. magna. **A** Idem in sum. con. eo. ii. q. 27. **Con.** etiā p dñctis **Ray.** i. tit. de pe. §. 19. qui incipit: qualiter. Refert tamē ibi aliquos dicere qz sicut tribus modis deum offendimus: corde: ore: et opere: ita tribus modis est necessario satisfaciendū: als

non dimittitur peccatum: ar. de pe. dñ. 3. p. secta. Hūctozitates tamē illoz qui dicūt peccatum dimitti sola cordis contritione asserunt intelligēdas esse cū articulus necessitatis excludit oris confessionē et satisfactionē **Alij** vero dicunt pñtionaliter fieri remissionēz p cordis contritionem: ar. de pe. dñ. 3. sane in fi. Dicit tñ **Ray.** qz prima opinio: vbi dēlz qz per pñtionem remittatur peccatus est celebrator cuius veritas inquit p3 p exemplum **Lazarū** que3 primo suscitauit dñs qz a discipulis solueretur: **Job.** xi. Item p. x. leprosos qz in via anteqz veniret ad sacerdotē mūdantur: **Luc.** 17. et ps. 31. Dixi cōfitebor: aduersum me iniusticiam meā dñō et tu remissisti impietates peccatū mei. dixi. i. firmiter in animo proposui: hec ille. **P**uio autē qz et due alie opinionēs p dñctē saluari possint, nam licet contritiō ponat vere contritum in statu salutis: n̄ ppter illas n̄ videt fieri simplex remissio cū pñtus adhuc remaneat iuxta posse ad cōfessionem obligatus. Unde quousqz fuerit per sacerdotē in confessione absolutus nō videtur plene dimissus: vt patet in **Lazarō** qz licz fuerit resuscitatus a dñō: adhuc tñ erat ligatus quousqz fuit per discipulos absolutus: **Job.** xi. Ideo plena remissio nō videtur dari an cōfessionē nisi impossibilitas illam penit^o excludat. **Uñ** in li. de paradiso et de pe. dñ. i. n̄ pōt. dicit **Ambr.** Non pōt a peccato iustificari qñqz nisi fuerit peccatus ante confessus. **B** Anrum contritiō possit delere totūz reatum pene. **Rñ. fm Pē.** vbi §. contritiōnis iniectio pōt attendi dupli: vel ex pie charitatis que causat displicentiā peccati: vel ex parte doloris qui in sententia excruciat: et viroqz modo potest tantum intendi contritiō qz tota pena remitteretur: nihilominus tamen confessio et penitentia inuncte expletio requiritur propter preceptum et etiā propter incertitudinem: quia scilicet non est qz certus qz sua contritiō fuerit sufficiens ad totum reatum tollendum. **Idem Tho.** vbi §. **A** Idem in sum. con. eo. ii. q. 28. **B**

C **Ontumacia** Triplex ē cōntumacia. nā alta est in non veniendo ad iudiciū Et hec triplex. p^o qñ pemptorie citat^r vtrē pñnit. 2° mō qñ maliciose se occultat. 3° qñ

Impedit ne citato ad eum pervenire possit
De quibus extra vt lue non conced. qm̄ fre
quenter. Secūda contumacia est quando
citatus ad iudicium venit quidem sed non
vult iuri parere: vel ante finitā causē exami
nationem contumaciter recedit. xi. q. 3.
certum. Tertia quando offensā eius est ma
nifesta ⁊ iustus a iudice non vult emendare
extra de hō. sig. ex parte in fi.

¶ Nunquid aliquo casu lue non cōtestata
possint contra contumacem testes recipi et
ad sententiam diffinitivam pcedi. q. Sic
ex ali. qua speciali causa: puta si questio mo
ueatur super alicuius electione: ⁊ hoc ne p
pter longam moram ecclesia patiatur i spi
ritualibus ⁊ temporalibus lesionem. Ite
si moueatur questio super copula maritali
ne viro vel muliere fornicationis occasio p
beatur: maxime cū p̄p̄nquitatis grad⁹ op
ponatur diuina lege. p̄bitus: extra vt lue
non contest. qm̄ frequenter.

C Contumelia ⁊ conuictum.

¶ Rūdeo q.
ritur quid sit contumelia. Rūdeo
fm̄ Tho. 2. 2. q. 72 q. contumelia impo
rit de honorationem alicuius per verba si
ue per facta: aut quicquid vim significandi
habet. Differt autem a conuictio in hoc qd
per verba contumeliosa representatur pro
prie defectus culpe: sed per conuictum rep
resentatur generaliter quicumq. defectus siue
pene. vnde si aliquis dicat alteri inturiose cū
esse cecū: conuictum quides dicit s; nō con
tumeliam. Si autē dicat qd sit fur non solum
conuictum s; etiam contumeliam insert: se
pe in vnum pro altero ponitur. ⁊ Idem
in sum. con. li. 3. n. 34. q. 238. B

¶ Atroz contumelia siue conuictum sit pec
catum morale. Rūdeo s; Tho. 2. 2. q. 72.
Proprie ⁊ per se vitium eoz peccatū mor
tale est non mun⁹ qd furtum vel rapina. Nō
enim homo minus amat suoz honores qd
rem possessam. Si in aliquis conuictum vel
contumeliam dixerit non animo dehone
standi s; ppter correctionē vel aliquid h⁹: s;
non dicit conuictum vel contumeliam per se
s; per accidens: vnde hoc potest esse qm̄ ve
nitiale peccatum quicq. sine peccato. ⁊ quia
fm̄ Tho. ibidem sicut licitum ē auquez ver
berare vel in rebus damnificare causa disci
plināe etiam potest aliquis alteri quē cor

rigere debet. hūm̄ aliquid conuictosū dī
cere: ⁊ hoc modo dominus discipulos vo
cauit stultos: Luc. vii. Et apostolus Sa
lathas insensatos: Gal. 3. in sicut dicit Aug.
in libro de sermone dñi in monte. Raro et
ex magna necessitate obiurgationes sūt ad
hibende: in qbus non vt nobis s; vt domi
no seruiatur insensum. B In quo m̄ ē ne
cessaria discretio: vt homo modēate talib⁹
hōib; utatur quia posset ita graue esse cōui
ctum qd per incautelā platum auferret ho
norem eius p̄ra quem profertur: ⁊ tūc pos
set hō peccare moraliter et si non intende
ret de honorationem alterius: sicut etiam si
quis incaute alium ex ludo p̄ueniens graui
ter ledat. An liceat causa correctionis cō
uictum dicere. Rūdeo fm̄ Tho. sc̄da sc̄da.
72. Sicut licitum est aliquem hberare vel i
rebus damnificare causa discipline: ita etiā
potest aliquis alteri quem cotagere dī ali
quod hūm̄ conuictosum dicere: ⁊ hō mo
do domin⁹ discipulos vocauit stultos: Lu
ci. vi. Et apostolus Salathas insensatos:
Gal. 3. in vi dicit Aug. Raro ⁊ ex magna ne
cessitate obiurgationes sunt adhibende in
quibus non vt nobis s; vt domino seruiat
insensum. ⁊ Idem in sum. con. eo. n. q.
239. ⁊ hoc satis possunt comprehendī ex di
ctis s; s; proximo precedent. B

¶ Atz homo debet ar contumelias sibi illa
tas sustinere. Rū. fm̄ Tho. vbi s;. Sicut in
alijs inuirijs: sic ⁊ in verbis contumeliosis
tenemur habere animum preparatum ad
tolerantiam si expectans fuerit: quicq. tamē
oportet vt cōtumeliā repellamus p̄p̄ duo.
Primo quidem ppter bonum eius qd cō
tumeliam insert: vt eius audacia repamal
⁊ deccetero talia non atteniet. ⁊ Iuxta illud
p̄uer. 26. Rūde stulto iuxta stulticiāz suāz
ne sibi sapiens videatur. ⁊ hoc qm̄ hūm̄ simi
ter potest prodesse: als secus: vnde ⁊ videt
immediate premittitur: Hic rīdeas stulto iux
stulticiam suā ne efficiaris ei similit. B
T⁹ ppter bonū multoz quozum p̄fectus p
contumelias nobis illas impeditur. ⁊
Hūm̄ Sūg⁹ super Ecch. homil. 9. dicit: Hī
quoz vita i extēpō imitationis est posita de
beni si possunt det̄apentū hba p̄p̄cē ne
eoz predicationē audiant qd audire potant
⁊ in prauis morib⁹ remanētes dñi viuē p̄cē
nā. p̄cē et nō in sū. cō. eo. n. q. 240. B

Chorea. Antrum chorea et hu-
iusmodi ludi sunt liciti

Respondet fm Al. in. 4. dist. 16.
Huiusmodi ludi fm se non sunt mali quia
bene fieri possunt. Sz tripliciter de causa pos-
sunt fieri mali. P^o si fiant ad puocandum
libidinem et huiusmodi. 2° si non consentit
psone: vt clericis siue religiosis aut alijs h^o
modi. 3° si fiant non p^ogruo tempore: tristi-
cie vel penitentie. Si vero fiant ex causa ali-
cuius honeste leticie et a personis seculari-
bus et p^ogruo tempore ac alijs de his circa
stantijs non est illicitum: vide. j. ludus et io-
cus. A Al. plura et clarius loquitur vt sta-
tum patebit. B Antrum ducentes illi-
citas choreas peccent mortaliter. Radeo sz
Sul. credo qd sic siue in seclis siue in p^ostis
si hoc faciant causa incitandi ad libidinem
se vel alios: aut si choreas ducant de cosue-
tudine. vnde Hiero. in quadā homil. Mō
credo viro si dicit se iulsum euasisse a spe-
ctaculis tallum: cum David ex eo qd vidit
Berabe leuantem se ad libidinem puocari
sit. Si autem aliquis vel aliqua non corru-
pta intentione aliqui inuiscat se huiusmodi
choreis tene quod in precedenti. § dicitur.
A Dicitur Sul. clarius loquitur. Naz asse-
rit choreas corrupta intentione peccare
mortaliter et similiter choreas de consue-
tudine: hēna nō faciat corrupta intentione
subiungens: Si autē aliquis vel aliqua ra-
ro et sine aliqua corrupta intentione se im-
miscat huiusmodi choreis non audeo dices
qd sit peccatum mortaliter nec audeo euz
vel eam excusare vel assecurare a p^occō mor-
tali cum ingerat se periculo puocandi ali-
os ad libidinem et ipso facto videatur ap-
probare choreas: et exemplo sui auctoritate
alijs similia faciendi prestare: vt in sum. cō-
li. 3. ti. 24. q. 281. Ideo glo. Ray. sic loquitur
quia multis concurrentibus possunt cho-
ree aliquando et excusari: ideo illas precise nō
damnatis qd vt plurimū et quasi semp oc-
currunt opposita et multorum peccatorum
occasiones: propterea predictos excusare
non audet. Unde vt sciatur quando possūt
excusari et qm non sciendum ē fm Al. vbi
s. tū sum. con. eo. ti. q. 280. qd gngz p^ocur-
rentibus ad choreas pōt excusari. P^o qd
sit debito tpe. i. gaudij sicut in nuptijs vel tē-
pore victorie vel liberationis hominis vel

patrie vel in aduentu amici de terra longi-
qua. 2° qd sit cum honestis personis de
quibus non oritur presumptio mali: non
cum leccatoribus vel cum leccariis. 3°
qd fiat a personis secularibus quia mona-
libus et monachis et clericis qz in alijs de-
beni occupari omnem choreā putat esse il-
licitam. 4° est qd honesto modo fiant nō
gesticulacionibus nimis inhonestis vel in-
ordinatis. 5° est qd cantus excitans in tali-
bus et musica non sit de illicitis: sz de mori-
bus vel de deo. Predictus possūt et alia ad-
di: videlz rectitudo intentionis. Unde ad
Al. dicit vbi s. qd precipua causa qua cho-
rea sit illicita est mala intentio: vt qm sit ad
ostendendā vel puocandam libidinem
sicut fere modo inqt omnes exercent. Se-
cundum qd non fiat tempore tristitie seu pe-
nitentie fm eundem sicut dicitur Eccl. 22.
Musica in luctu impozuna est narratio.
Et hoc modo dicit interdicitur penitētia ne
sit in ludis: qd dum penitet tempus ē sēdi.
Tertium qd non fiat tempore deuotionis de-
putato: vt p3 ab aduentu vjg ad epipha-
niam in quo etiam solēntas nuptiarū p^ohi-
betur. 34. q. 4. non oportet. Quartum con-
uenientia loci: nā nullo modo licz talia age-
re in locis siue oratorijs que solimodo de-
putātur ad diuina: Matth. 21. Dom^o mea
domus orationis vocabitur. Et di. 42. ora-
torium. vbi dicitur: Oratorum hoc sit qd
dicitur vt ibi: nec quicq aliud g: ramr aut
credatur qd quod diuini laudib^o pueniat
Ad idem di. ea. in oratorio. Et sic requisita
ad excusationem choree sunt nouē. Pos-
sunt autē reduci ad sex: videlz rectitudo intē-
tionis: rationabilis causa vt ppter nuptias
et huiusmodi. Item conuenientia temporis
et loci. Item conuenientia persone et mōi. Et
his pcurrentibus possunt choree excusari
alio non. Unde et Luc. 6. dicitur: Et vobis
qui ridetis nunc. sz certe predicta omnia vt
plurimum in choreis occurrunt in Sūia ita
qd etiā multa mortalia peccata su eis cōmit-
tuntur: videlz et sinistra intentio. nā et vt ip-
se als dicit fere omnes modo exercēt tripu-
dia ad ostendendum seu puocandū libi-
dinem. Item 2° defectus cause: qd sepe fiūt
sine aliqua rationabili causa: sz propter li-
bidinem vel vanitatē vel leuitatem. 3° 3°
inconuenientia t^opis: qd vt pt plurimū fiūt in

spe pñe et tpe deuotior vel solentior: sicut ē
 a. 70. vsq ad octauā pasche in quo phibē
 ē solēntas nuptiar. 33. q. 4. non o3. vsq
 illibus temporib⁹. Item. 4. incōueniē
 tia loci: sepe. n. sunt in locis ad diuinū cul
 tum deputatis. Item. 5. incōuenientia per
 sone qz non nōq̄ intermiscētur religiosi vsq
 moniales seu clerici: frequētius sunt cū p
 sonis inhonestis leuib⁹ vel suspectis: t cū
 mulieribus ornati meretricio preparas ad
 capiendas animas: puer. 7. Item. 6. incō
 uenientia modi: quia vt plurimuz sunt ge
 nitibus lasciuus et dissolutus. Item. cum sono
 seu cātu inhonestorum et ad luxuriā seu ad
 aliud peccatū pertinentiū. Et ergo isti tri
 pudiantibus vel delectabiliter aspicientib⁹
 seu astantibus. 86. dif. vident. vel qualr cū
 q̄ penitentibus: ad Ro. pmo. ibi: Digni sūt
 morte rē. Item non resistentib⁹ cū possint
 83. dif. error. 2. q. 7. negligere. B

C Correctio primo

s. pu
 nito
 quam prelat⁹ habet facere. Hec
 n. corrigere dicitur subditoz non ex odio: s3
 ex charitate. 86. dif. odio. q. si negligit gra
 uiter peccat et grauius puniendus est. Talis
 enim canis impudicus dicendus ē porius
 q̄ episcopus. 83. dif. nemo. r. c. error. r. c.
 nihil. nec circa hoc debet esse remissus: quia
 dū vni parit indigno ad contagium puo
 cat vniuersos. Facilius enim venie incenti
 uum tribuit dlinquendi. 23. q. 4. est iniusta
 r. c. se. Item non debet esse crudelis vel se
 uer⁹. 45. dif. 15. r. puer. 30. Quinimis emū
 git elicit sanguine. r. siue plectēdo siue igno
 scendo hoc solum bene agitur vt vita homi
 num corrigatur. 23. q. 5. pdest. Iusticia enī
 vel misericordia multū destruitur si vna si
 ne alia teneatur. 45. dif. disciplina. Adeli⁹
 aut de nūmia misericordia q̄ de nūmia seue
 ritate reddere rationem. 50. dif. ponderet i
 fi. 26. q. vlti. alligant. nam et leuiter castiga
 tus reuerentiam exhibet castiganti. Et peri
 tatis autem nūmie incēptatio nec correctio
 nem recipit nec salutem. 45. dif. cū beatus.

Quid si prelat⁹ in corrigēdo excedit mo
 dum. Rñ. si ex charitate correat non exigi
 tur a subditis veniam postulare. 86. di. qñ
 Si autem ex odio tenetur tunc iniuriarum
 ff. ad. l. a. quif. quēadmodum. §. municipa
 les. Et als incipit. §. magistratus. B

ctius tamē parctur in hoc casu flatis q̄
 alijs qz in cura rei familiaris vix potest vi
 tari peccatū. 25. dif. qualis. Et hoc est ve
 rum qñ peccatū pcedit ex nūmia occupatō
 ne cure. Secus si ex malignitate. tunc. n. p
 lati grauius delinquit et durius sunt puni
 endi qui aliozum transgressionibus debue
 runt obuiare. 23. q. 3. precipue. B

Etiam aliquis debet cessare a correctio
 ne timendo ne ille fiat deterior. Rñ. deo fm
 Tho. 2. 2. q. 33. Correctio pertinens ad p
 laros non est dimittenda. ppter turbationē
 eius qz corrigitur: tum quia rñ sponte pro
 pria emendari nō vult corrigendus est per
 penas vt peccare desinat: qz rñ incorigi
 bilis sit: puidet bono cōi dum seruatur or
 do iusticie: et vnus exemplo alijs deterrēt
 secus auez est de correctione fraterna: vt. §.
 correctio. 2. §. pmo r. 5. Et Idem in lūm.
 con. li. 3. ti. 9. q. 8. B

Etiam peccator possit alium corrigere.
 Rñ. fm Tho. vbi s. Correctio pertinet ad
 aliquem in q̄tum in eo viget rectum rōnis
 iudicium. Peccatum aut non tollit qñ re
 maneat in peccante aliquid d recto iudicio
 Et fm hoc potest sibi competere delicta s3
 dutozum corrigere et arguere. S3 tñ pecca
 tum pcedens impedimentū affert ppter
 tria. pmo quia ex peccato suo indign⁹ red
 ditur vt aliq̄ corrigat precipue si mal⁹ pec
 catum cōmiserit: 2 ex scandalo qd segr⁹ r
 de si peccatū corrigentis sit manifestus: qz
 v3 qz nō corrigat ex charitate sed magis sul
 ostentatione. 3 ppter supbiā corrigentis q
 sua peccata pūpendēs seipso. primo s3ere
 Ita qz si peccator cū humillitate corrigat nō
 peccat: p hoc vel in pscia fratris vel salte i
 sua condēnabile seipso. Et Idem in sū.
 con. eo. ti. q. 7. vbi et dicitur qz sic intelligē
 dum est illud Ro. 2. In quo alius iudicas
 seipsoz pdenas: eadem entis age qz iudicas.
 Et intelligo hoc cū humillitate. i. cum vera
 recognitione et contritione suoꝝ peccatoꝝ
 als non potest esse humillitas vbi est diuine
 volūtatis rebellio: Numeri. 15. ibi: Anima
 qz per superbiā. rē. Item quia persistens in
 peccato omnino remanet indign⁹ officio
 iudicandi. Unde Greg⁹. homil. 20. Duruz
 quippe est vt qz nescit: tenet moderantia vt
 te sic iudex vite fiat aliene. B

Quasi pcedendū est in correctione cum

multitudo est in scelere. Rñ. fm Tho. 2° q. 108. Quando tota multitudo peccat & ea debet sumi vindicta: vel q̄sum ad totum si cut egyp̄tū submersi sūt in mari rubro p̄sequentes filios isrl̄: & sicut fo domuz vlr perierunt. Vel q̄sum ad magnam multitudinis partem: sicut p3 Exo. 32. in pena eorum qui adorauerunt vitulum. An̄ ho sperat multoz correctio debet seueritatē vindictae exerceri i paucos aliquos p̄ncipaliores q̄b̄ ceteri terreantur: sicut domun⁹ Numeri. 25 mandauit suspendi p̄ncipes ppli p peccata multitudinis. Si autē nō tota multitudo peccauit h̄ p parte tunc si possunt mali fecerunt a bonis debet in eos vindicta exerceri si sine altozrum scandalo potest fieri: alioquin parcendū ē multitudini & detrahend seueritatis. Et eodem modo tolerandū eēt peccatum p̄ncipis si sine scandalo multitudinis puniri non posset nisi forte eēt peccatū tale q̄d magis noceret multitudini vel sp̄iali vlr tē potialiter q̄ scandalo quod timetur. Ad hoc. 50. dif. vt p̄stueretur. Et con. p̄dictis Al. & Ray. vt in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 8. vbi etiam additur fm Ray. q̄ si peccati quod faciunt auctoritate descendūt quasi nō sit peccati tunc non debet contra tales seueritas dom̄re disciplinā: quia etiā heretici possunt dici: de pe. dif. 6. c. p̄mo in si. dif. 50. domino sancto. dif. 82. plurimos. Et fm glo. Ray. idem videtur seruandū circa publicam p̄dicationē d̄ delinquentē multū d̄nē vel p̄ncipem q̄d dictum ē de correctio ne. B Quatuor sunt cause dissimulandi & non corrigendi delicta vt ponit Al. prima cum mali sunt occulti ita q̄ nō possunt discerni a bonis. Secunda cum multitudo ē tanta q̄ nō possit extirpari sine sc̄mate ecclesie vel cū non possit fieri q̄n boni inuoluerentur: de quo vide s̄. §. proximo. Tertia quando p̄babiliter p̄sumitur de emendatione: vt quia peccat ex infirmitate vel ignorantia & non ex obstinata malicia. Quarta si exercitudo bonos p̄sunt ecclesie: tunc enī tolerandi sunt ne boni ocio cor̄pescant. Probantur hec. 44. dif. cōmestationes. & 50. dif. vt constitueretur. 23. q. 4. ipsa pietas & cum quisquis. Con. Ray. Ad Idem in sum. con. dicta. q. 8. vbi circa quartam causam additur fm eundem Al. Quatuor tales taliter p̄sunt ecclesie q̄ non obis:

tunc enim p̄dicta de causa tolerari possunt iuxta illud p̄s. Dominus ostendit mihi sup inimicos meos ne occidas eos. Et Judic. 2°. dixit dominus: Non delebo gentes q̄s dimisit Josue vt in ipso experiar israel. hec ibi. q̄ vbi profuit ita q̄ non obisnt vel q̄ pl⁹ profuit: puto vix posse discerni nisi a do. B de materia ista plura habes. j. pena p̄mo Item. j. percutere. Item de contumelijs et conuicijs causa correctionis d̄ctis: vide s̄. contumelia. §. 3. De punitione an dimitenda sit propter scandalum: vide. j. scandalū. §. 6. De correctione que permittitur doctoribus: vide. j. excoicatio. 2. §. 2. circa medicū & j. locatio. §. 5. & j. magister p̄mo. §. si.

C Orrectio secundo

scilicet fraterna. Correctio fraterna fm Tho. 2° q. 33. in p̄cepto est. Sed ga p̄ceptum est affirmatiuum nō obligat ad semper sed p̄o loco & tempore: vide om̄sio eius vno modo sit meritorie vt quando quis opportunum tempus inquitit vel de ip̄s metuit ne d̄cteriores fiant: vel ad bonam vitam alios impediāt & huiusmodi. 2° modo omittitur. s. cum peccato mortali. s. cum formidatur iudicium vulgi & carnis cruciano seu peremptio: dū tamen hec ita dominantur in animo q̄ fraternae charitatis p̄ponantur. Ad hoc videtur contingere secundum eundem Tho. ibidem. arti. 2. quando aliquis p̄sumit de aliquo de linquente probabiliter q̄ possit eum a peccato retrahere: & tamen propter timores vlcupiditatem p̄termittit. B Tertio modo ē veniale quando timor & cupiditas tardiozem facit ad corrigendum delicta fratris non ita tamen q̄ si constaret et q̄ fratres possit a peccato retrahere dimitteret propter timorem & cupiditatem qui in animo p̄posuit charitatem: vt dicit Aug⁹. Ad Idem in sum. con. li. 3. ti. 9. q. 3.

B
An̄ opo reat querere quos cor̄p̄amus. Respondet secundum Tho. vbi supra. Dicendum q̄ illa beneficia q̄ non debentur certe perione h̄ cōter omnib⁹ siue sint temporalia siue spiritalia non o3 nos querere etiā quibus impendam⁹ s̄ sufficit q̄ impedimus eis q̄ nobis occurrunt alioquin efficeremur explozatores vite. aliene

tra illud puer. 24. Ne queras spietates in domo iusti. vnde pz q nec religiosos opz exte claustrum ad corrigendū delinquentes. **A** Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. vbi etiam dicitur q q habet spalem cura alicuius debet eum querere ad hoc vt eum corrigat de peccato. **B** Anrum preceptum de correctione fraterna se extendit ad omnes. Rñ. fm Tho. 2. q. 33. duplex est correctio. vna que est acus charitatis: et est simplicem admonitionē et h pertinet ad quēlibet charitatem habentē siue sit subditus siue prelatus. Est etiam alia correctio q est actus iusticie q non loū fit p admonitionē h etiam interdum fit p punitionē vt alij timentes a peccato desistant: hec pertinet ad solos prelatos. **A** Idem in sum. con. eo. ti. q. 5. vbi etiam pz q prima q pprie dicitur correctio fraterna tendit ad emendationē fratris delinquentis. Secunda hō que pprie dicitur correctio iusticie tendit ad bonā cōe: quod non solum pcuratur p admonitionem fratris h etia interdū per punitionē. **B** An subditū teneatur corrigere prelatos. Rñ. pz Tho. vbi s Subditū non tenentur nec debent corrigere prelatos correctione illa que est iusticie p coherptionem penē. Tenentur at correctione illa q est charitatis si in eis aliquid est corrigibile: ita m q non cum pertina h cum mansuetudine et reuerentia. **A** qa. i. ad Timof. 5. dicitur: Seniores ne increpaueris h obsecra vt patrem: nisi imineat pculum fidei. Tunc. n. etiā publice effert prelati a subditis redarguēdi: fm Tho. ibidem. et in sum. con. li. 3. ti. q. 6. vñ et Paulus q erat subditus Petro. ppter imminens periculum scandalī. circa fides Petri publice redarguit: et Petrus humiliter et patienter correctionē recepit: ad Gal. 2. vbi et glo. Aug. dicit q Petrus maiorib⁹ dedit exemplū q si in aliquo delirarent nō redignaretur ab inferioribus: et nō solū ob periculum fidei: h et ppter inordinatos mores quando essent publici et scādalosi deberent bure et publice prelati reprehendi. 2. q. 7. Paulus dicit. **B** Quo ordine procedendum sit in correctione fraterna. Rñ. secundum Tho. 2. q. 33. Peccata publica fm apostolum. i. ad Timof. 5. sūt publice arguenda In peccatis hō occulte locū habet quod dicit in euaggelio domini: Si

peccauerit in te frater tu⁹. et. **A** Matth. 18. **B** Nam si te offendit publice coram alijs iā non solum in te peccat h etia in alijs quos turbat. **A** Videtur autē q peccata debeant dici publica nō solū si oibus h etiam si multis nota sint. pur in palleo: o loco dicit Tho. de Joseph: q vt hēl. S. n. 37. accusauit frēs suos apud patrem de crimine pessimo: Dicit Tho. q Quis non scilicet batur debet mī credi q Joseph pater frēs suos monuerit q accusauerit: vel quia peccatum erat publicū inter fratres. Unde plerūque loquendo dicitur: Accusauit fratres suos. Et sic Tho. sentit posse peccatum dici publicum quo ad denūciationē siue admonitionem faciendam etiam. si notum sit tñ aliquibus. Item quo ad conscientia necesse est precedere monitionē in accusatione licet et in denūciatione. **B** Anrum quia in occultis peccatis potē perpetrari. primo ruz offensa: ideo distinguendū est q si huiusmodi occultia peccata sunt in nocumētū primorum vel corporale vel spirituale: puta si aliquis occulte trahat quō curitate tradatur hostibus: vel si hereticus punitiōem munes a fide auertat: quis statim ad denūciationē pcedere nū forte aliquis firmiter estimaret q per admonitionē secretam statim posset huiusmodi mala impedire. Si vero sunt alia peccata que sunt solū in malum peccantis et eius in quem peccatur vel quia leditur ab eo vel saltem ex sola noticia: tunc debet si potest sic emendare fratrem vt fama eius pseruetur: et sic de necessitate precepti est q secreta admonitio publicam denūciationem pcedat. **A** nisi forte ex manifesta denūciatione vel correctione alicuius delicti secreti hūsimiliter publica vitiatas resultaret: sicut Ananias et Saphira coniugis manifestauit ipsos publice sine alia admonitione redarguendo de fraude precij rerum venditarum quia sciebāt ex dicta correctione vitiatam publicam resultare. Unde et ibidem dicitur q dicit Anania et Saphira a petro redarguit statim mortui sunt: ex quo magnus timor factus est in omni ecclesia et in omnibus qui audierant. Et id. o Aug. vt et refert Tho. ibidem arti. 2. dicit q ex gestis sanctorum possimus agnoscere qualiter precepta diuine scripture

sint intelligenda. Item nō ē necesse secretā ad monitionē pcedere denunciatōne generalē q̄ quicq̄ ex aliqua causa sit: sicut Mat. 26. de iuda domin⁹ dixit: Quis vestrum me traditur⁹ est. B. Et hec secreta ad monitio d3 vel semel vel pluries fieri q̄ diu sp̄s de correptione ex ea probabiliter habeatur. Luz aut̄ iam pbabiliter cognoscere possimus q̄ secreta ad monitio non valet pcedē dum ē vltimus q̄tūcūq̄ peccatū sit occultum ad testū inductionē nisi forte pbabiliter estimaretur q̄ hoc ad emendationē fratris non p̄ficere: q̄ tūc a correptione cessā dum esset. Antē tū q̄ testes inducitur fm Aug. pus ostendi d3 prelato vt ē singulari persona. Et hoc est verū q̄ hoc regreterur a prelato ad que pertinet cū omni sollicitudine scire facta subditō. Nam nō pōt esse pastoris excusatio si lupus oues comedit ⁊ pastor nesciat: vt in c. q̄tus. extra d̄ re. sur. Item q̄ hoc est salubrius etiā si nō requiratur: alio nō decet prius denūciare prelato cū non sit fm ordinē euangelij: vt patz Man. 18. An ⁊ Th. ibides art. 8. dīc q̄ pcedendum ē ad testū inductionē nisi pbabiliter estimaretur ex hoc pximū deteriorari: q̄ hoc casu possit q̄ correptionē penit⁹ omittēre vel secreta denūciare et q̄ ad emendationē pximi sit magis idone⁹: videt̄ suo prelato confessori vel simili. Et fm hanc distinctionem dicit debere intelligi dictū Aug. in regula vbi dicit q̄ peccatum prius debet denūciari prelato q̄ testibus non vt dicit h̄ vt punire persone q̄ plus potest prodesse q̄ alter: ⁊ ad hoc bene facit dictū Aug. 22. q. 5. hoc videtur. ⁊ fm Th. in dicto arti. 8. testes adiūctur tribus rōmb⁹. P. fm Hiero. vt peccanti oñdatur q̄ dignuz correptione egerit. ⁊ iuxta Aug. in regula vt possit delictum pbari ⁊ se nō emendantem. ⁊ fm Chyso. ad pbandū ad monitiones fore factas. Potest addi ⁊ etiā ad hoc vt testes peccantem simul moneāt. B. euangelij dicit q̄ si nō audierit eos. ⁊ c. B. Et si sic nō corrigatur in publico ē putandus: q̄ si prelatus precipiet aliquid cōtra hunc ordinem: nō esset ei obediendum q̄ obediēre oportet deo magis q̄ hominibus ideo q̄ si prelatus precipit vt sibi dicatur qd quis fuerit corrigendum intelligendū est saluo ordine correptionis fraterne siue p̄-

ptum fiat ad omnes cōiter siue ad vnū sp̄cialiter. Et non solū non est obediendū: s̄ etiā precipiēdo peccaret: quia ipse nō ē iudex occultorum sed deus solus. Nec dico nisi in q̄tum per aliqua indicia peccata manifestantur: puta p̄ infamā: p̄sumptuos⁹ ⁊ huiusmodi: tunc enim pōt prelatuz precipere sicut ⁊ iudex alius iuramentuz exigere. Et super veritate dicenda fm Th. ibidē arti. 7. B. Item nota q̄ predictā sollicitudinem ⁊ ordinē non oportet seruari nisi in grauib⁹ peccatis q̄ leuia non derogāt fame. Unde ⁊ religiosi in capitulis se proclamant p̄missio ordinē nō seruaio. Et si de leuibus etiā secretis de q̄bus prelatus in capitulis suis publice redarguit subditos: quia talia sunt que non derogant fame: tales denunciations potius debent dici re: memoratio obliuiaz culpaz q̄ accusationes seu denunciations fm Th. in d̄cō arti. 7. Et ex predictis potest colligi q̄ denunciations generales fieri possunt sine secreta ad monitione. Idem etiā est in denunciations particularibus respectu certe persone quando peccata sunt leuia ⁊ non diffamatoria: ⁊ similiter si sit graua ⁊ publica: ⁊ idēz quando sunt occulta ⁊ periculosa corporaliter vel spiritualiter: quibus per secreta ad monitionē prouideri non potest: vt si ex correptione sequeretur verisimiliter publica ⁊ reputabilis vitia. In his ergo oibus ad denunciatōne non regitur secreta ad monitio. In alijs vero casibus quando peccatū est graue ⁊ diffamatorium d3 oino secreta pcedere ad monitio: que inter solū ⁊ solū semel ⁊ pluries debet fieri quousq̄ q̄ probabilis spes emendationis p̄ secretā ad monitiones possit haberi: si hō dicta nō sufficiat ad monitio addi debēt testes boni ⁊ idonei q̄tum comode possūt haberi q̄ si mul cū primo ad monitione demonstrēt culpabili suū errorem ⁊ peccatum ⁊ de emendatione admoneant: ⁊ si non vult emendare denuncietur prelatis eccle cozam q̄bus testificabitur denunciatozē debitas fecisse ad monitiones ⁊ monitū noluisse emendare. Et predicta sunt diligenter notāda vt a manifestatione defectuz proximi sciat quisq̄ refrenare linguaz: ⁊ si manifestare necesse ē nouerit manifestandi ordinē: vt non incurrat mortale peccatuz ⁊ obligetur proximo

ad restitutionem fame et totius interesse. nā
fm Lpo. 2. 2. q. 62. arti. 2. si quis ptra ordi-
nem pdictum manifestet peccatū alteri^o eti-
am vep. offendit iusticiam et caritates pzo-
ximu et tenetur ad restitutionem qm fieri
potest sine mendacio: et si non potest restitu-
ere dz diffamato recompensationē facere i
pecunia vel alio modo. B

Si sciam de aliquo aliqua impedimen-
ta vel crimina que etiaz ille q cōmilit igno-
rat an debeam pcedere ad correctionē fra-
ternā et dicere ei: vbi gratia: Scio aliqū
percussisse alium et inde mortuū fuisse quez
percussor nescit et video percussorem in offi-
cio sacerdotali celebrare. Item si scio ali-
quem ministrare et non fuisse ordinatum ri-
te vel non fuisse baptizatus et h^o. Itē si scio
aliquem ex cōcilianum ignoranter ordinatum
Item si scio aliquem habere in vxore quaz
de iure habere non potest: aut ecclesiāz per
alienā simoniam vel tenere rez alienāz. g.
fm Sui. si tales laborant crassa et supina
ignorantia que nō excusat eos: teneor eis di-
cere si comode possum: et maxime si credo
eos corrigibiles esse: s; laborant ignoran-
tia probabili: credo nihilominus q teneor
eis dicere veritatem non quia ipsi peccant:
s; ppter periculum vel dānum alienuz et in-
iuriam sacramentoz. nam non ordinat^o ce-
lebrians decipit audientes: et q tenet rem p-
ximi eum damnificat. hec et similia dico si
talis persona sit persuasibilis: secus si nō sit
et tim. f. de scandalo: itanc. n. sufficit si dicas
pkelato non denunciando vel accusando s;
simpliciter notificando si forte remediū cō-
ueniens possit adhiberi. B Idē in sum.
con. li. 3. ti. 9. q. 10. B De eo qui hz vxore
quam de iure habere non potest: habes ad
huc. f. impedimentū primo. §. 8. r. 9.

Sed quid si predicta vel aliquod predi-
ctorum pbare possū: nunquid teneor. Rñ.
fm eundem Sui. non. nisi forte sit pericu-
lum aliorum: puta si a hō sacramenta mi-
nistrat et eos decipit: tunc enim probare
tencor. B Idē in sum. con. co. ti. q. xi. vbi
etiā patet q hz non assit periculū alioruz te-
nemur pbare eo casu quo tenemur ad fra-
ternam correctionē: vidēz cuni vñsimiliter
possumus proficere vel ex predictis pz. B
Strum correctio fraterna sit dimittenda p-
pter scandalū: vide. f. scandalū. §. 9.

C Orpora sanctoruz

Eide. j. reliquie.

Orporale ul' corpo

ralla non sunt abluenda per laicos
aut mulieres etiam mandationales cuz po-
tius hec abluere pūnet ad officii diaconi-
cum humilib' ministris: de conse. dist. l. ne
mo. De eius psecratione vide s. psecratō. §.

A Et in dicto. c. nemo. idem dicitur de la-
uandis pānis ad diuinū cultum deputatis
et q dz haberi peluis noua nulli aliq vsu de-
putata nisi ad lauandū pānos ad cultū do-
mici altaris deputatos et pertinētes: et q
debent dici pāni lauari sra sacrariū. Syn-
don hō que fm glo. ibi est secunda vestis
sacerdotalis dz foue lauari. Dicitur gl. ibi
hodie huc derogatus est vsuetudine gene-
rali. Ego autē puto q hec consuetudo in q-
tum contineat diuinum irreuerentiam nec
deroget nec excuset: extra de consue. c. fi.

Itē corporale non debet fieri de serico nec
de panno intincto: sed de panno lineo pur-
ro ab episcopo consecrato: sicut corpus do-
mini in syndone manda linea sepultum fu-
it: de con. dist. l. consulto. Item corporalia et
ad diuinum cultum deputata debent nisi
da teneri: extra de custo. eucha. relige. vbi
dicitur: Precipim^o quoq; vt oratoria: va-
sa ministerij: corporalia et vestimenta pcedi-
cta. l. ministroz et palle altaris: vt ibi mūdo
et mūda conseruentur: nimis enim videtur
absurdum in sacris fordes negligere q de-
decet in prophana. B

Orpore uitiatuz an

pos-
sit ordinari vel ministrare: vide. j.
vitiatuz corpore.

Orpus christi vide su

pra com-
municare. et infra eucharistia. et sa-
ctis etiam. j. missa.

C Rimen aliquādo complecti

tur omne peccatum: aliquando il-
lud solum qd ad dānationem sufficit: ff.
25. §. quod autem. B Potius est. §. crimi-
nis. r. §. als aut. Sz pplic appellatione cri-
minis intelligitur mortale. An Romul. xi.
Sieg. dicit: Hoc inter peccatum distat et

crimen: q: omne crimen peccatū ē: non oē peccatū crimē. Et. j. In qua v3 criminuz & peccatoꝝ distinctione pensandū ē: quia nō nula peccata animam pollunt: crimina extinguunt. B

A Crimina quedā sunt enormia iter que tria. s. hereticū homicidū voluntariū & simonia in ordine & beneficio et post pñiaz impediunt pmouendum & deiciunt tā pmoiz suē sint occulta siue manifesta. l. q. i. veniūz est. et de heres. q. cūq. 7. c. statutum. li. 6. extra de tempo. or. q̄tum. & de sumo. tanta

Et de his vide. j. enormia. & j. dispensatō. § 6. r. 7. **A** Et qd̄ hic dicitur de homicidio voluntario: idem etiam est de non voluntario qñ casu precessit culpa: extra de homici. continebatur. Secus si culpa non precessit eo. ti. ex literis. c. pmo r. 2. B

Alia hō enormia occulta post penitentia nō impediunt pmouendum: nec deiciunt iam pmo tum: vt in predicto. c. questum. **A** Sua dendum. n. est propter talia negs faciat se ordinari post penitentiam. S; tñ ex quo s̄ occulta non sunt penitus prohibendū: et de tempo. or. ex tenore. B Sunt & alia crimina mediocria in qbus distinguitur: qz aut sūt manifesta: aut occulta. Si manifesta etiam repellunt pmouendum & deiciunt tā pmo tum. **A** Hoc est verum an penitentia nō post: sicut in. c. fraternitatis. 34. dist. p3. & et de coha. cle. & mu. clericos. vbi clerici publici p̄cubinarij non deiciuntur nisi monti fuerint contumaces: & in illo. c. fraternitatis. sicut p̄motus qui publice habuerat p̄cubitiam: nisi aliquod delictum sequeretur infamia iuris vel facti: hoc. n. non tollitur per penitentiam quando esset publicū: puta per iurium: falsuz testimoniū: adulteriū: & ista dico. c. questum. Et hec possunt dici mediocria respectu illoꝝ q̄ deiciunt etiā si sint occulta: & respectu illoꝝ q̄ post pñiam nō deiciunt etiam si fuerint publica. B Et intellige qñ sunt manifesta per sententia: vel confessione in iure vel euidentiā facti: vt in c. questu. q̄ s̄ sunt manifesta solū per famas: in dicitur purgatio qua prestata abluetur & si in ea decessit deponetur: extra de adul. significasti. & et de pur. ca. ex uarij. Si hō huiusmodi crimina sunt occulta pñt tales post penitentia remanere in susceptione: & p̄

moueri ad superiores ordines: et de tempo. ordi. ex tenore. & c. questum. **A** Hoc ple nius nōtur in sum. con. lib. 3. ti. 29. q. 3. B

An si aliquis solus scit crimen alterius tenetur reuelare prelatō. Rñ. non tenetur etiam si iurauit denunciare nisi posset p̄bare. nam esset productio criminis. 2. q. 1. si peccauerit. 7. q. 7. pleriq. 7. 6. q. 2. si tantuz. n̄ si vellet reuelare secreto cum prelatō secre te habeat corrigere criminosos: ar. 22. q. 5. hoc videtur. Delet quoq; indicare talibus q̄ magis possunt p̄desse q̄ obesse: siue eum corrigendo: siue p̄o eo orando. nā ad tales denunciationē q̄libet tenetur: vt in dicto. c. hoc v3. & vide s̄. cognō. 2. § 5. & in se. & j. multa. § 3. **A** Ibi nō est nisi vn̄. §. B

Contra crimina. p̄ceditur qñq; p̄ accusationē: d̄ qua vide. s̄. accusare. & accusat̄ qñ qz per denunciationē vel inquisitionē: de qbus habes. j. inquisitio. § pmo. Aliq; hō nō agit directe s̄ crimē s; p̄ modū exceptō nis: de quo hēs. j. inscriptio. § pmo r. 2. De correctione & pena criminū hēs s̄. correctio r. j. pena pmo. Ad materiam criminis pōt pertinere. j. peccatū. & j. vitium.

Chrisma ^{supra. baptis̄. 2.} ^{§ finali & infra ole}
um. sanctum.

Cruce signatus. ^{De s̄}
^{dul}
gentia cruce signatorum: vide in fra indulgentia. §. antepenultimo & se. De voto cruce signatorum: vide infra votuz. §. 2. 6. r. 7.

Crepidus non est ordinan dus: vide infra ordi nandus. §. xi.

Curialis ^{Curiales quoq; p}
^{hibent ordinari}
vide. j. ordinandus. §. 15.

Curiositas ^{secunduz Tho.}
^{secunda secun}
de. q. 167. est vitium circa mor di natum appetitum cognitionis. **A** Po test etiā dici curiositas supuacū studij ad aliquid peragendū. Et̄ iudez Tho. 2. 2. q. 169. art. 2. dicit q̄ artifices ornamentoz p̄ccant inueniendo superflua & curiosa. B

Queritur ergo vtz vitium curiositatis possit esse in cogitatione intellectiua. Respō

deo fm Tho. vbi s. Veritatis cognitio de se bona est; sed potest esse mala ratione alicuius consequentis sex modis. s. in q̄tum aliquis de cognitione veritatis superbit: fm il. i. l. Cor. 8. Scientia inflat. Vel in q̄tum homo cognitione veritatis videtur ad peccandum. Vel in q̄tum per studium minus vitale retrahitur a studio quod ei ex necessitate incumbit. Vel in q̄tum homo studet discere a quo non licet: sicut qui futura a demōibus perquirunt. Vel in q̄tum appetit cognoscere veritatem circa creaturā nō referendo ad debitū finē. s. ad cognitiōē dei. Vel in q̄tum aliquis studet ad cognoscendum veritatem supra facultatem proprii ingenij: Ecc. 13. Altiora te ne quaeris et fortiora te ne scrutatus fueris. Et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus: et istis modis vitium curiositatis in parte intellectiva est. **A** Idem in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 276.

B An curiositas possit esse circa sensitivam cognitionem. Respondeo secundum Tho. 2. 2. q. 167. q. studium circa sensibilia cognoscenda dupliciter potest esse vitiosum. Anomodo in q̄tum cognitio sensitiva non ordinatur ad aliquod vitale sed potius auerit. **A** scilicet ab vili consideratione sicut aug. in. x. confes. confitetur culpam suam q̄ libenter vidit canem currentem post leporem: q̄ vt ibidem dicitur: Nec vana a nobis cogitationibus impediunt: vt in sū. cō. eo. ii. q. 277. **B** Alio modo in q̄tum cognitio sensitiva ordinatur ad aliquod noxium: sicut inspectio mulieris ordinatur ad concupiscendum: et inquisitio eorum q̄ ab alijs sunt ordinatur ad detrahendum: et sic est curiositas vitium. Siquis autē cognitionem sensibilem intendit ordinare ad necessitatem sustentationis vel ad studium intelligende veritatis sic est virtuosa studio sitas. **A** Idem in dicta. q. 277. vbi etiam additur: Ex quo patet q̄ inspectio speculatoꝝ vitiosa redditur in quantum per hoc fit homo pronus ad vitia vel lasciuia vel crudelitatis per ea que ibi representantur. Unde Chrysostomus dicit q̄ adulteras et inuere candidas constituit mentes tales inspectio-

nes. **B** **D** Annificatus an possit accipere sibi

de rebus damnificatis: habetur s. bellum pmo. s. 4. r. j. depositum. s. vlti.

D Ebitum coniugale.

An alter coniugum statim contracto matrimonio teneatur ad redditionē debui. Rūdo fm Tho. in. 4. dist. 32. Non teneatur statim sed datur tempus duorum mensium propter tria pmo vt possit deliberare de transitu ad religionem. 2. vt prepararetur que sunt necessaria ad nuptiarum solēnitatem. 3. ne vilem habeat maritus datā quaz non suspirauit dilatam. Con. Al. Hostien. Ho dicit q̄ magis putat debere statim tempus arbitrio iudicis infra quod transeat vt coniugi adhaereat. Simile. j. vorum. s. 4. r. 5. Idem Ber. Al. s. in. c. ex publico. extra de conuer. coniu. r. llo. r. Ber. loquuntur de volente intrare religionem cui licet videatur statui terminus duorum mensium in d. c. ex publico dicunt tñ illud tempus potius esse arbitrarium. Super eo ho qui non asserit se velle intrare religionē nulluz tempus videtur statutum: vnde fm Pe. in sū. con. li. 2. ti. 2. q. 34. tal teneatur si petatur statim reddere debuiuz cum non habeat exceptionem legitimam ad repellendū: hec ibi. **P**uto q̄ legitima sit exceptio vt tātūz tēp̄ pcedatur q̄tūz sit necessariū ad preparationem et ad obseruationē pfuctaz et honestaz solēnitatum et ceremoniaz: q̄. i. ad Cor. 14. dicitur: Omnia honeste et fm ordinem sicut in vobis. et fm hoc potest intelligi dictum Tho. r. Al. et id quod sequitur. **B** naz et fm Sul. mortaliter peccat ante benedictioēz nuptialem vxorē cognoscat in locis vbi est pfuctum benedictionem adhiberi h. d. gl. Ray. in ti de matrimonio. s. item nota q̄ matrimonium vbi dicit hoc esse veruz q̄ fieret sine dispensatione et iusta causa: r. idēz dicit si omittantur alie consuete solēnitates cum Hug. norauerit. 27. q. 2. cum incitatur. q̄ si quis cognoscat sponsam ante q̄ eā traducat penitentia vnius anni est ei induldā secundum quosdam canones penitentiales qui non habentur in corpore canonuz.

An ratione infirmitatis vel impotētie excusetur coniug a redditione debui. gñ. s. Tho. vbi s. Et hoc nō habet p̄tē in corpore viri nisi salua substantia sue persone. vñ si

ultra exigit non est petitis debiti s; iniusta
eratio: et propter hoc non teneatur. **B** **L**o.
Pe. 2. **A**l. vt in su. con. eo. ti. 2. q. 35.

Utrum peccet q se facit impotentem ad
reddendum debitum. **R**is. **F**m **T**ho. in. 4.
di. 32. si factus est impotens propter redi-
tionem precedentem: mulier non habet ius
ulterius petendi. **S**i autē factus est impotens
ex alia causa tunc aut illa causa fuit licita: vt
seiuuū moderatam et huiusmodi: et tunc nō
peccat: aut illicita: et tunc peccat: et peccatus
vxoꝝ sit in fornicationē labitur aliquo mo-
do imputatur sibi. **E**t ideo **Q**num potest dō
dare operā vt vxoz contineat. **I**des **A**l. **A**
Idem in sum. con. eo. ti. q. 36.

Utrum coniugalis actus sit peccatum.
Sen. **F**m **R**ay. Si coniunguntur causa susci-
piendi prolis non habet culpam s; potius
meritum: de quo infra matrimonium pū-
mo. §. 7. i. **C**or. 7. Si nupsit virgo nō pec-
cat. **S**en. 8. Crescite et multiplicamini. **et**.
Si coniunguntur causa reddendi debituz
adhuc non est peccatum. i. **C**or. 7. **V**roz
vir debitum reddat. **A**l. **I**n his ergo duo-
bus casibus non est peccatum: quod verū
est si rectitudo intentionis postea aliquate-
nus non mutetur hoc ē q in executione ip-
sius actus nulla voluptatis delectatione te-
neatur. **S**z vt dicit **S**reg. 33. q. 4. vir cum
propria. valde difficile est vt sit in igne ne-
sciat ardere. **P**otest autem contingere ex
singulari dono dei et non aliter. vnde et ibi-
dem dicit **S**reg. **I**psa licita admittio con-
iugis sine carnis voluptate fieri non potest
ideo a sacri loci ingressus est abstinendum.

Si vero causa remedij: vt quia contine-
re non possunt: sic est peccatus veniale. **A**u-
gu. **I**ncontinentie malum est q vir cogno-
scit vxorem etiam ultra necessitatem pcreā
di filios: sed et ibi est nuptiarum bonum: et
illud malum sit veniale propter bonum nu-
ptiale. **A**l. **A**liqui dixerunt hoc casu nullū
esse peccatum: vt notat glo. in. c. quicquid.
32. q. 2. **R**ay. in ti. de matrimonio. §.
sed nunquid hec tria: super verbo veniale.
Sz vt dicit glo. **R**ay. ibidem. hoc expresse
est contra dictum **A**ug. 35. di. §. criminos.
vbi inter alia peccata venialia dicit: **Q**uorū
ens excepto filioꝝ desiderio vxorem su-
am cognouerit. **E**t ibi sentit glo. dum dicit
super verbo desiderio: **S**upple et causa red-

dendi debitum quasi dicat: exceptis his du-
obus casibus in vsu matrimonij semp pec-
catur saltem venialiter: et ita est veritas: vt
nō. in sum. con. lib. 4. ti. 2. q. 37. **E**t est
intelligendum hoc secundum **T**ho. quan-
do quis ita propter voluptatem cōiugij mi-
setur q si stat infra limites matrimonij: v3
q cum alia hoc non faceret. nam tunc ē ve-
niale. **S**ec' si excedit fines matrimonij: ita
etiam q si non esset sua vxoz faceret idem:
tunc est mortale. nam adulter est in sua vxoz
rem amator ardentior. nih il enim sedius ē
q vxorem amare quasi adulteras. 32. q. 4.
origo. **A**l. **I**dem etiam dicit glo. **R**ay. in
dicto. §. sed nunquid. super verbo fedi'. **E**t
hoc est indubitabile: q sola intentio ad mō-
tale est mortale: **M**anū. 15. **Q**ui videt mu-
lierem. **et**. **E**t quo benedictus: signū appare-
bit q facilius est religiosus inter regulariter
viuentes omnimodam castitatem seruare
q coniugibus in vsu matrimonij a mor-
tali se custo dicit: quia religiosus abest ab in-
centiuo luxurie et contra ipsum habet mul-
ta et continua remedia. **C**onuges vero sūt
secus libidinis ignem: ad eam incennus
multa habent: et ignis accensus solet arde-
re quodcumq lignuz apponatur: et sic mēs
cupidine accensa non solet respicere quali-
tatem persone: et vtrum liceat vel non adeo
vt nob sit tuta mater cum filio et similes: vt
in. c. pūmo extra de coh. a. c. et mu. vnde et
Ecc. 19. dicitur: **A**l. num et mulieres aposta-
tare faciunt etiam sapientes. **E**t ideo valde
discretum et timoratum oportet esse conti-
gem: vt cum accensus est cupidine nō trās-
grediatur terminos matrimonij saltem in-
tentione. **B** **Q**uisquis vxorem propter sa-
nitatem corporalem agnosceret non excu-
satur a peccato: q querit sanitatem per id
quod ad hoc non ordinatur: sicut q per sa-
cramentum baptismi nū corporalem sani-
tatem quereret: vt ponit **T**ho. in. 4. di. 32. i
solutione cuiusdam argumenti. **A**l. **I**dem
in sum. con. eo. ti. 2. q. 37. et 38. **A**ddit etiam
Ray. in dicto. §. sed nunquid. q vsus ma-
rimonij causa saturande libidinis est pec-
catum mortale: vt dicit ibi glo. eius. idem
notauit **A**ug. 32. q. 2. §. his ita. et hoc dictū
Aug. refert glo. **I**o. in. c. quicquid. super
verbo adulterio. ca. cā. 2. q. **E**t dicit **A**ug.
esse differentiam inter cotium causa in con-

tinentie et causa libidinis implendet: quod in primo casu fuerit hoc agens voluptate et et potius vult sic peccare quam fornicari. In secundo casu prevenit voluptate et provocat eam manibus vel cogitatione: vel videtur calidius et incensius ut pluries possit cum uxore coire. Alij tamen dicunt in hoc casu esse tantum veniale: ut dicitur glo. in dicto. c. quicquid propter illud apostoli. i. Cor. 7. Propter fornicationem unusquisque suam uxorem habeat: et unaqueque suum virum. Sed primum dictum videtur rationabilius: quia costus inter conjuges solus est in duobus casibus licite permissus: videlicet propter filium peccationis et debiti redditione cum debita honestate et temporis loci et modi. In tertio autem est a mortali excusatus: videlicet cum sit causa vitæ de fornicationis: dicitur c. quicquid. Restat ergo quod in alijs casibus stet sub prohibitione fornicationis quod habet culpam mortalem cum sit contra sextum preceptum decalogi: Exo. 20. Nam quando regula est prohibita omnino intelligitur prohibita quod non est specialiter concessum: ut in cle. exiit. de hb. sig. Hoc etiam satis videtur probari Job. 6. ubi angelus Raphael dixit ad Tobiam filium Tobie: Audi me et ostendam tibi quid sunt quibus prevalere potest demonium. In eos qui conjugium ita suscipiunt: ut deum a se et sua mente excludant: et sue libidini ita vacent: sicut equus et mulus in quibus non est intellectus: habet super eos potestatem demonum: hec sibi. Equus et mulus non videntur coitu aliquo modo immaturali vel alias monstruoso: sed ad ipsum nullo sine rationabili curæ careant ratione: sed libidine dilabuntur. Et sic qui ad hunc finem vel suscipiunt matrimonium: vel eo vivunt dantur in potestatem diaboli: etiam si nullam aliam inhonestatem vel actualiter vel intentionali exerceant: et ita includitur in hoc mortale. nam propter veniale nemo datur in potestatem diaboli maxime videtur ad mortem: sicut datur istis: ut in dicto. c. 6. Job. Nullus est. nisi iustus qui careat veniale: Jo. primo. Si dixerimus quod peccati non habemus ipsi nos seducimus. Predictis autem videtur obstare dictum Augustini in glo. super princ. c. 7. l. ad Cor. ubi ait: Conjugalis concubitus generandi gratia non habet culpam. Concupiscite vero satiantur: sed tamen cum conjugem habet

culpam propter thori fidem venialem. Sed ad hoc dicendum quod ibi satiantur debet intelligi quod implende quando ab ea prevenitur ad extraordinariam fornicationem vitandam: quia matrimonium post filium procreationis datur etiam in remedium infirmitatis ad illicitos concubitus vitandos. 32. q. 2. quicquid: non autem ad implendum voluptatis. Unde. 32. q. 4. c. liberorum. dicitur Hieronimus. Liberos ut diximus in matrimonio opera concessa sunt voluptates autem que de meretrici capiuntur amplexibus in uxorem damnate sunt. Constat autem quod amplexus in meretricibus sunt causa implede voluptatis: et hoc damnatur cum uxore. Glo. tamen ibi dicitur: In uxore damnate sunt id est puniende propter veniale. Sed hec glo. extorquet littera quod fieri regulariter non debet. ff. de le. 3. l. non aliter. nec si datur super aliqua auctoritate. Item non obstat illud apostoli quod allegatur a glo. in dicto c. quicquid videlicet propter fornicationem. et c. vi. q. 3. fm glo. ubi uxore debet accipi a nolite castitate servare. propter fornicationes non saturandam: sed vitandam. B

Utrum vir teneatur reddere debitum uxori non petenti. Respondeo secundum Thome. ubi dicitur: Dicendum quod vir non solum teneatur reddere quando uxore expresse petit: sed etiam quando per signa hoc apparet. Non tamen idem iudicium est de petitione viri: quia mulieres magis solent hunc dare petitione debiti quam viri. 32. q. 2. et 3. l. et 4. l. c. 40. B

Utrum vir debeat uxorem advertere ne peccet. Rursus secundum Thome. in. 4. dist. 22. Dicendum quod non debet hoc facere nisi propter aliquam rationabilem causam: et tunc etiam non debet cum magna instantia adverti propter pericula que possent imminere. 2. l. Con. xl. et i. sum. con. eo. ii. q. 44. B

Utrum peccent conjuges exigendo vel reddendo debitum in sollemnitate et ieiunio. Rursus secundum Ray. Exactus debet reddere nisi caute et sine periculo posset differre et exigere tamen non debet in predictis temporibus. i. Cor. 7. Nolite fraudare invicem nisi si forte ex consensu ad tempus ut vacet orationi. nam propter dies processiones et ieiunij convenire non debent quia etiam a licetis abstinendum est ut facilius impetrari possit quod postulatur. 32. q. 4. c. nullano. 32

de 3° t^o p^o festiuis .33. q. 4. quotienscūq. Et
3° etiam de tempore aduentus. vñ Ambro-
sius in sermone de aduentu. r. 33. q. 4. fra-
tres .dicat: fratres non solum debesciscet
ab omni immunditia abstinere: sed etiam
ab vxoribus proprijs studiosissime cōtine-
atis. Nullus omnino vxori sue iungatur.
Idem videtur de similib^o temporibus: vi-
delicet ad deuotionez seu ad penitentia de-
putatis in qbus pariter prohibetur solēni-
tas nuptiarū: sicut in aduentu: videlicet a se-
ptuagesima vsqz ad octauam pasche: et per
tres dies ante ascensionē vsqz ad octauam
p^o .33. q. 4. non oportet. et extra de serijs.
capellanus. Et aliqui dicūt his temporib^o
vsqz matrimoniū non eē prohibitū: potest
intelligi nisi, put in similibus tēporibus pre-
sertim cuz de tempore aduentus et pcessio-
nis quod ē ante ascensionē fuit particulari-
ter expressū. d. c. fratres. r. c. xpiano. B
Itaqz q reddīt illis tēporibus non peccat:
s; qui exigit aliqua infirmitate pura concu-
piscētia duc^o sine pemptu temporis seu
ecclesiastice exhortationis: venialiter nñ pec-
cat. Lon. Tho. Et hoc vltimū dictum vi-
detur fuisse non Ray. s; p^o. e. cum quo con-
cordat Tho. r. glo. Ray. vt in sum. con. eo.
ii. q. 42. vbi etiam idēz dicitur scd; Aug.
addentes q qui satian de libidinē petit de-
bitum semper peccat mortali s; plus i istis
diebus de qbus proxime dictum est. Et vt
ex predictis potest patere fm oēs his tem-
poribus non excusatur vsus matrimoniū a
mortali quando fieret in contētum tēporis
seu ecclesiastice ordinationis. Contemnere
autēz videtur qe si potest sine magna diffi-
cultate abstinere et exigit seu libenter reddit
nam nihil aliud videtur esse contēptus q
non curare agere quod oportet. An Mat-
th. 6. dicitur: Qui vnus sustinebit et alteruz
contemnet. Super quo Aug. vt r ibi refert
Tho. Nullius fere conficia potest odisse de-
um. Contēnt autem. i. non timet eum duz
quasi de eius bonitate securus ē. Item ad
Ro. 2. An diuitias bonitatis ei^o et paciētie
et longa munitatis ptemnis. Super quo gl.
magistri sūtatur. Sic autē ptemnit q non
sic vtitur ad penitentia. Et Hlidorus in lib.
2. de sūmo bono. Voluntatem quippe pro-
prij domini nolle scire qd est aliud q velle
deum superbiendo contemnere. Et multo

plus est nolle facere cuz sit facere finis scien-
di et in faciendo pstat omnis salutis esse-
ctus: Matth. 7. Nec quis videtur excusa-
ri si his tēporibus exigit seu libet^o reddat
causa prolis. Unde Ambro^o. super pnam
ad Cor. r. 33. q. 4. dicaz. dicit: Si causa p-
creandoy filiorum ducitur vxor: nō multū
tēpus concessum videtur ad pū vsqz: qz
et dies festi et dies pcessionis et ipsa ratio cō-
ceptus et partus iuxta lege cessare vsqz cū-
nis his debere temporibus demōstrat. B

Utrum licet debitum reddere in loco sa-
cro. Respondeo secundum Tho. r. p^o.
vbi supra. Licet debitum sit reddendum
omni tempore: non tamen simile est de loco
quia locus pollui potest ita vt indigeat re-
conciliatione nō autem tempus. Item ga-
debitū reddendū est salua semper debita ho-
nestate que in talibus exigitur. Unde etiam
non oportet q statim in publico reddat de-
bitum. Et Idez in sum. con. eo. ii. 2. q. 43
vbi etiam dicitur fm Alb. q si alius locus
haberi pōt non tenetur reddere in loco sa-
cro. Si nō potest alius locus haberi tunc
reddat cū dolore cordis: et enā si exigit cuz
placntu non credo q peccet mortalit. Lō.
glo. Ray. et addit q si alius loc^o haberi po-
test peccat mortaliter qui in loco sacro de-
bitum reddit. Dicitur etiam Tho. r. p^o.
verius est quia satis videtur ridiculus et ab-
sonum q in loco diuino cultui deputato li-
ceat aliquo casu tale quid agere. Quis enīz
hoc auderet in camera vñ auditorio magni
regis. Quanto minus deberet audere i pa-
lacio et auditorio regis celestis. Oratorium
enim hoc debet esse quod dicitur vt ibi nil
aliud geratur nisi quod diuini laudibus
conueniat. 42. dist. oratorium. Et ideo pro-
pter reuerentiam talis loci nullum negociū
um seculare quantuncūqz paruum et ho-
nestum in eo geri debet. Unde et Matth.
xi. dicitur q dominus non sinebat vt quis
q transferret vas per templum. Si ergo
talia honesta in se fieri in templo non dōt
qto minus illa inhonestas et que summe de-
rogant diuine reuerentie: et inhonestas im-
mo violant locum: quia in ecclesia polluta
sanguine vel semine diuine laudis organa
suspenduntur: extra de conse. eccle. vel al. c.
fi. r. de senten. excō. is. qui. ii. 6. ppter ea vt
dicitur in. c. decet de imu. eccle. eo. lib. que

eunq̄ diuinum officium possunt turbare vel oculos diuine maiestatis offendere ab his locis debent prius esse extranea: ne ubi peccatorum est uenia postulada ibi peccandi detur occasio vel deprehendat peccata committi. Quantum etiam sit absonus vel cogitare in tali loco licere debitum conjugale reddere. patet quosq̄ ex eo q̄ q̄ alibi loco congruo reddiderit debet ab ingressu ecclesie abstinere. 33. q. 4. vir. B

Utrum liceat debitum reddere vel exigere tempore pregnationis. Respondeo fm Pe. Si potest esse sine piculo abortus reddi debet: etiam potest sine mortali peccato exigi quia usus matrimonij non tantum est in officium sed etiam in remedium. Si uero esset periculum nec debet exigi nec reddi: quia in matrimonio primo passio est ista tutto in officium q̄ in remediū. Cō. Sull. Et Idem in sum. con. libro. 4. ff. 2. q. 44. Et ita quia do non imminet periculum nō exigere tali tempore est consiliū. Et ita intel ligatur. c. si causa. 33. q. 4. et quod ibi dicit glo. S3 tamen omisso huius consiliū nō videtur sine peccato veniali cum vxore iam grauida debitum peti non possit nisi ratio ne incontinentie que saltem includit peccatum veniale: dis. 35. §. als. autem. presertim cum illo tempore etiam causa proles inhi beatur usus matrimonij: dicto. c. si causa. r. 32. q. 4. origo. B Sed utrum liceat p̄ partum ante purificationem: vide infra purificationem post partum. Et Ibi non videtur plene de hoc dici: sed ibi erit hoc tangendum. B

Utrum liceat debitum reddere vel exigere tempore menstruationis. Respondeo fm Tho. in. 4. dis. 32. Fluxus menstruationis potest esse in naturalis quando est inordinatus et quasi continuus: et in tali casu nō est prohibitum petere alioquin oporteret q̄ vir q̄ si perpetuo abstineret. Sed quando est naturalis prohibitum est mulieri petere. Si autem vir petat distinguendum est: quia si petit scienter debet eum auertere precibus et monitis non tamen ita efficaciter q̄ ex hoc possit ei esse occasio incidendi in alias damnales corruptelas. si uero ignoranter petat tunc mulier potest aliquam occasionem pretendere vel infirmitatem allegare ne vir debitum petat. Si tamen nō desistat debet

mulier debitum reddere petenti. Passio nem autem suam non semper est inuim v̄ ro indicare ne ex hoc abdominationē cōcipiat: nisi forte vxor de viri prudentia presumat. Et Ad intelligentiam predictorum sciendum secundū Nico. de lyra super. 15. Leuis q̄ menstruum est quidam sanguis fluxus quem mulieres a tempore quo sunt idonee ad generandum vsq̄ ad temp̄ sterilitatis solent quolibet mense pan nuli infirmas hoc impediret. Et de prohibitione talis temporis habetur Leuis. 20. vbi dicitur Qui coierit cum muliere in fluxu mēstruo et reuelauerit turpitudinem eius: utraq̄ aperuerit fontē sanguinis sui interficietur ambo de medio populi sui: et hoc loquitur Sū. 5. dis. ad eius. De hoc quoq̄ dicitur in sum. cō. eo. ff. q. 46. fm Pe. sic. Circa hanc materiam diuersi diuersa dicunt. Quidam enim dicunt q̄ exigere in voluntate cōnugio: sed reddere de necessitate iuris. Primum intendit Moyses prohibere tempore menstruationis: Leuis. 20. h3 non secundū Alij dicunt q̄ aut petenti iminet periculum presumptum. pbabiliter de fornicatione aut non. Si sic debet reddi. Si nō reddi nō debet: q̄ p̄ceptum morale est et non certum oia le seu figurale. Alij dicunt q̄ aut passio naturalis. s. determinato tempore puniens et tunc nō h3 exigere vel reddere: et quosq̄ scilicet enter extgit vel reddit uoluntarie peccat mortaliter: quia tunc peti possunt et cōcipi consueuerunt fetus danati leprosi et h3. Aut passio est inaturalis: et tunc saltem h3 reddere quia tunc non possunt fetus peti. Sed in his opinionibus p̄ma securior est et cōi orpe. Glo. X̄o Ray. in. r. de matrimonio. §. h3 nunqd peccat vxores. super p̄bo abstinendū dicit: Et ipse menstruo nō. Dur. gl. 5. dis. ad eius. q̄ tam mulier q̄ vir q̄ extgit debitū scienter tempore menstruo peccat mortaliter: quia p̄ceptum de nō cōiudo tempore illo morale est sicut dicit etiam hodie multi theologi: et videt expresse haberi ex glo. Hiero. super Eccl. h. 18. r. ex gl. super Leuis. 15. 18. r. 20. Dicit etiā Dur. gl. q̄ qui reddit exactus debitum hoc tempore non peccat potest tamē negare sine peccato nisi uiderit extgeni fornicationis periculum imminere. Dicit etiam q̄ mulier tenetur reuelare menstruum viro suo si exigat ab

ea debitu & etiā si nō exigat ne forte ad exa-
ctionem ipsius mulieris reddat ei nul sciēs
de mēstruo. Hoc oportet intelligendum quā-
do non timetur de scandalo fm Lho. vbi
s. Sequit in glo. aliq dicit q̄ exigere in mē-
struo debitu etiā sciēter non ē peccatū mō-
tale inter piuges sed tñ veniale. Prima ta-
mē opio v̄ verior & magis cōsonat aucto-
ritatibus sanctorū. In talibus ēt in foro pe-
nitentiā nō ē p̄cipitāda nisi nec deneganda
absolutio si nolit piugans tpe mēstruorū
abstinere: sed via tūor ē p̄sūtēda & terroz
incutiedus ex periculo. Si. Saluo melto-
ri iudicio iter omēs predictas opiones illa
v̄ verior q̄ dicit q̄ qñ hec passio ē natural-
tas p̄tito q̄ reddito prohibetur: quia vt
s. p3 p̄ceptū sup hac p̄hibitiōe morale ē:
nā ois moralitas indicat vsū matrimoniū il-
lo tpe cessare debere quando filij possunt &
solent morbofi vel leprofi generari: & cum
sit morale obinet ēt hodie sicut & cetera mo-
ralia s3 oēs theologos: ideo p̄tito & red-
ditō prohibita videtur: L. viij. 20. vbi dicit
tur q̄ abo coeūnā tpe mēstruū inuertiant.
Item si prohibetur penitio consequēter ad
reddendū alter non obligatur: & cum nō
obligetur: reddendo v̄ cōsētere p̄cō p̄tē-
tis: & sic in eadē se culpa ligare: ad Ro. 1. de
eo autem quod glo. tangit quid agendum
confessorū super casu sic dubio latius dictū
est. s. cōfessor. 2. s. 5. in additōne. B

Aliū vir cognoscēs vxorē suā aliter q̄
mō nāli peccat mortaliter. gndco s3 Lho.
l. 4. di. 31. i. expositiōe lfe. Alius piugis s̄ nāz
ē duplex: vel qñ debitu vas p̄termittit: vel
debitus modus a natura statutus q̄mz ad-
siti. Et i p̄mo quidē ē semper peccatū mor-
tale: qz p̄les sequi nō pōt: et sic totaliter na-
ture itēno frustrat. S3 in 2° nō sēp ē peccatū
mortale: vt qdā dicit: s3 qñqz pōt ē signū
mortalis p̄cupie: in quo q̄to magis a nāli
dispōne receditur tāto est grauius. Quōqz
ē potest sine p̄cō ēē vt cū dispō corporis
alius modū non patitur. & eodem mō excu-
satur fm S. uil. propter egritudinem v̄ pp
periculum suffocandi sc̄tū in vtero aut aliā
cāsm rationabilē. A Et idē dicit S. uil. in
loco de quo infra q̄ i hīs casibus vir nō pec-
cat mortal: s3 tuti^o cēt q̄ hēret eā vt forozē
in huiusmodi casibus q̄ sic eā cognoscēt.
Et ad predicti casus maiorē intelligētā sciē-
dum q̄ Al. in. 4. di. 31. t. in sū. cō. e. u. q. 47

ait. Alidē dicit q̄ n̄hī eoz que fac̄ ma-
ritus cū vxore seruatio vase debito sc̄dm se
ē peccatū mortale: sed potest esse signū: mō-
talis p̄cupiscentie: quando. s. non suffic̄ eis
modus que nā detriminat. Et autem hoc
melius intelligatur quis. s. fit modus nāli
& quis plus vel minus ab illo mō nāli deus-
er. Nota q̄ debitus modus que nā docet
ē vt mulier taceat in dorio. vir autē in vtre
ei incubat ei. Et sic facilius concipiūt mult-
eres nisi p̄ accis ipedtas. Maior autē de
uatio ab illo ē lateralis p̄cubitus: & maior
sedentis: & adhuc maior: stantiz: & horum
maximus qui est retro more iumentoz. Et
iō quidam hunc modum vitium dixerunt
ēē peccatū mortale: qd̄ mihi nō placet. Ex
predictis trita notanda sunt. Primum ē q̄
agens cum vxore extra vas nāli: indubita-
ter sēp peccat mortal: fm oēs & graui-
mū mortale. An. 32. q. 7. adulterij. dic̄ Au-
gu. Alius qui ē s̄ nām execrabil: fit i mētri-
ce: s3 execrabil^o in vxore. Ibi etiā dicit q̄
v̄sus s̄ nām grauior ē in cellu materno. Se-
cūdu ē q̄ nihil eoz que facit maritus cum
vxore seruato vase debito fm se ē peccatū
mortale: & ex hoc dicto occasione capiūt
lasciuū in p̄onestia plurima quasi licet pa-
gendi: tamen vt patet ex dictis non affir-
mat hoc Lho. sed dicit i isto casu nō semp
ē peccatū mortale vt quidā dicit: quasi di-
cat: Hoc n̄ andeo dicē ego pōt i hoc dēn
in certo casu salus: de quo statz. j. Ter-
tium ē q̄ modus ināl s3 i vase p̄pō potest ēē
signū mortalis p̄cupie. Sic ergo qñqz ē si-
gnū mortalis qñqz veniale. Signū venia-
lis est qñ subest aliq cā excusās sed nō suf-
ficiens: vt qz forte sine periculo non potest
aliter agere cum vxore: & hoc ipsum agit p̄-
pter incōueniētiā seu vitā dā extrao: dinariā
fornicationem: quo casu non deest salte ve-
niale. 25. di. s. als autē. & tanto grauius q̄
to plus disceditur a mō naturali s3 excusē
a mortali. p̄pter subistentem cām. Signū
autē mortalis v̄ qñ nulla rationabilē substi-
stente cā: solum cā volupratis agitur: & tan-
to ē maius signū & peccatum quāto est mi-
nus naturalis, & hoc v̄ sentire gl. Ray. in
ti. de matrimonio. s. sed nūq̄ hec rta super
hōbo sedus. vbi ait: Nūquid peccat mortu-
liter vir si cognoscit vxorem non consueto
mō dum tñ hoc faciat in vase naturali ḡn-
deo: Credo sine p̄tēndicio q̄ si hoc faciat

et solius voluptatis aplūs sic querēde peccat mortaliter. Si vero subsisteret iusta cā sic agendi et scienter et semen non effundit non peccat mortaliter licet tutius esset in his casibus vt dicitur est eam tenere vt forozes lib dens: *Mō ē 3. 32. q. 7. adulterij. q. qd̄ ibi dicitur intelligitur de alijs* 5 nām cognoscētibz vxores aut extraordinarie poiuentibus aut cā libidinis saturāde et sine cā h^o facientibus. **B**

Virū vir teneatur reddere debitū vxori quam accusat de adulterio lue pendente. Rūdeo fm Ray. aut est notoriū illam esse adulterā aut nō. In pmo cāu nō reddere nec exigere d̄z aliter mortaliter peccat nisi forte ipsa velit abstinerē a peccato adulterij: et pnia m agere: tūc. n. ipse pōt eā sibi reconciliare. 32. q. 1. c. i. et ex sequētibz cāis: et de diuor. significasti. et de adul. si vir. **A** De isto peccato dicitur f. 13. **B** In scōdo cāu. si cā nō est notoriū d̄z petenti reddere Sed fm Tho. in. 4. dist. 35. vir q̄ cito tibi cōstat de fornicatione vxoris nō tenet debitum reddere: alis non solum incurreret irregularitatem bigamie sed etiā generaret sibi p̄ iudiciū accusandi. Et hec snia verior videtur **A** Potest et pnia dicitur intelligi quando vir compelleretur a iudice adulterio nō dū probato: q̄ d̄z obedire ex quo pōt sine detrāmēto salutis agere. xi. q. 3. c. i. Nisi forte velit adulterij incōtinētū seu ista paucos dies pbare: ar. c. soler. d. sen. ex. li. 6. **B** Verū tamen in hoc casu vxorem dimittere sine iudicio ecclesie non potest: immo etiā si debitum reddat compulsus auctoritate ecclesie licet irregularitatem incurrat nō si bi generat p̄iudiciūz accusandi. Et d̄ hac mā hēs. j. matrimonij. 8. §. 9.

Vir propter fornicationem vxoris nō solum non tenetur et debitū reddere s̄z etiā pōt eam dimittere nisi in septē casibz quos hēs. j. matrimonij. 8. §. x.

Sed nunquid peccat vir mortaliter exigēdo debitū ab vxore permanente in adulterio. Respondet fm q̄ notat *l. Aug. 32. q. 1. si quis vxorem. Si alter coniugū scienter exigat debitū a reliquo permanente in adulterio siue occulto siue manifestō peccat mortaliter: q̄ facit contra constitutiones ecclesie* **A** et de adul. si vir. Et predicta not glo. Ray. in. ii. de matrimonio. §. J. pone q̄

vir: super verbo si vir. Et addit: Etiam peccat reddendo si celebratiū est diuorū iudicio ecclesie aut si publice moraliter adulterio Si neutriū istorū sit nō peccat reddendo: q̄ ad hoc tenetur. Si autem propter incontinentiam et fragilitatem carnis exigit debitū peccat mortaliter: q̄ facit 5 constitutiones ecclesie: minus tamen peccat cū adulterium occultum est. Alij dicit q̄ ipotentia p̄tinet ad a copula carnali excusati exigentē in hoc casu quomū snia ē benignior: lz forte nō verior: glo. Et idem nō in lū. cō. li. 4. titu. 2. q. 49. Alij tū nō iprobabiliter videntur asserere q̄ si abstinentia a reddēdo seu exigēdo d̄bitū nō corrigit adulterij: sed pot' ad deteriora. puocat vel alter inuult scādala operaf q̄ licite possit et reddi et exigi: q̄ ordinatio ecclesie facta est nō ad introducēdū sed ad remouendū scādala et cessare cā cessat effectus: et de appel. cum cessante. Et intelligit̄ d̄ ctoz ex cāis ē assumenda dicendū: d̄ verbo. si. intelligētia. J̄tē pōt peti debitū et reddi si adulter seu adultera egerit penitentiam: dicto. c. si vir. de adul. Et in. c. si quis vxores. 32. q. 1. d̄ q̄ vir abstinet a matrimonio adultere d̄ oec impleatur satisfactio criminis: ideo quia post satisfactioē p̄nie nō meret vocari adultera. Et glo super 7bo expleatur dicit: vel salte incōbetur. nā si voluerit eā sibi recōciliare et infra temp' penitentie ab ea pōt exigere debitum: extra d̄ sar. ex lris. et de eo qui cognō. confangui. vxoris lue. c. veniēs. et in. d. c. si vir. dicit q̄ vir nō d̄z sepe recipe peccatrice. S̄z in. c. quēadmodū. et de iurei. d̄ q̄ vir potest dimittere vxorē peccāti nō solū septies sed etiā vsq̄ septuagies septies fm euangeli. cā veritatem: *Matth. 18. Slo. in. d. c. si vir super verbo sepe dicit: Maruiss: p potest ei parcere si vult: et eā recipe post pnia m 5 euangelicā veritatē sed ecclesia non intercedat p eā: ex quo aliquoties et peccatine vs deatur ei dare peccādi lnia m. Et ad terrore d̄ et hoc i gl. S̄z certe in. c. si vir n̄ dicit de intercessione ecclesie: sed de receptōe viri: vñ satis vs posse dicit q̄ semp vir pōt recipere eā p' veram pnia m: et cō cāu possit et p ea ecclesia intercedere. In 3ro nō vñ nec auctoritas nec rō. non enim ppter h^o datur lnia m p̄cedi cum p̄supponatur verapnia Si. n. in hoc videt̄ dari licentiā*

ad peccandū nec marito eam recipere licet
 ret qz patronus esset turpitudinis .32. q. 1. si
 crudelis. **Q**uā autē sepe peccavit nō ita faciliter
 est recipiēda sed vigilanter ne forte non
 sit vere penitens: ita pōt intelligi. d. si vir
 Rō autē est qz sepe peccās seu recidivans
 presumitur veram pniaz non hīe de pen.
 dī. 3. irrifoz. **I**te glo. in. d. c. si vir sup xbo
 reus. dicit qz nisi maritus denunciaret adulteram
 ad pniaz moraliter peccat. 2. q. 1. si
 peccaverit. 2. d. c. quemadmodū. glo. For
 te idem si vxoz non denunciaret adulteruz si
 pōt: quia vxoz non ad imparia iudicat. d.
 c. si quis vxozem.

Nūquid conianx ppter adulteriū a se
 cōmissū statim perdit ius exigēdi debituz
 Rūdeo fm Ray. videt qz sic saltē quo ad
 iudiciū aie: qz peccādo in legē matrimonij
 reddidit se indignū: et nō d3 pētē nisi pur
 gata culpa: reddere tñ tenet exactus. **A**
 Idē iū cō. e. n. 2. q. 50 vbi ēt dicit qz licet
 adulter ipso iure amittat ius petendi dñitū
 si tñ peti et adulterium sit occultū: debet si
 bi reddi: qz fm glo. Ray. vterqz coniuguz
 duplex ius habet in reliquo. i. ius exigen
 di: et ius quod sibi exigenti debitum redda
 tur. Primum amittit fornicando: sed nō
 2^m. Sic et prelatuz ius non habet impera
 di aliquod illicitum: vel de quo dubiat an
 sit illicitum: subdituz tñ debet ei obedire i
 dubio illicito: et hoc ius h3 prelatuz in co
 lz nō hēat ius impandi: sed peccat iperan
 do in hoc cāu. 23. q. 1. qd culpa. glo. Hoc
 puto verū nisi cā pphibēs exactionē pcer
 neret vtrāqz partē. nūc emz ēt si sit occultuz
 reddi nō d3: vt in. c. inqsi dū. c. de se. ex. **I**te
 2 qñ quis cogit iudicial: al secus. f. qz non
 tenetur reddere etiam si impedimentuz sit
 secretū. Et sic potest intelligi quod dictum
 est. s. 5. g. ad si. in additōne. **B** Sic et te
 netur qui cognouit consanguineam vxoz
 ris: s3 nūqz exigere pōtē de eo q cognos
 can. vxozis transmisit. **A** Ibi dī qz q co
 gnouit suā pūgnā ex vxoz premortua et
 ducta alia legitima vxozē cū pzeugna pub
 llice ad peccādū rediit: nō pōt debitiū pe
 tere et exactus d3 cū graui cordis dolore
 reddē: et si premortuatur scda d3 sic sine spe
 coniugij perpetuo manere

Quā dicitur cum aliqua clā destine et po
 stea cū alia publice nūqd exactus a prima
 tenetur ad redditiōē debiti. **R**espondeo

fm Buil. Credo qz non tenet si est in loco
 vbi consuetum est q ante carnalē copulaz
 adhibeatur bñdictio nuptialis. **A** Idē
 puto ēt si nō sit cōsuetū et reddi nō possit si
 ne scandalo cū ab oi specie mali abstinē
 dū sit. l. ad Thesal. vl. **B** Et sibi impu
 ter illa q clā destine dicit et ingessit se picu
 lo. Credo tñ qz si scda relicta trāseat ad ali
 as partes cū pma in quibus sine scandalo
 possunt adhiberi solēntates debet ite vl si d
 solēntatibus non est consuetudo possit ei
 cohabitare. Et si sic fecerit licituz est. **A** De
 hoc latius dicitur in sum. cō. iib. 4. n. 2. q.
 63. vbi patet scdm aliquos qz iste nō tenetur
 recedere a secūda: licet ei nō deat debuium
 reddere vt vadat cū pma et sibi impuret q
 clā destine dicit: qd puto intelligendū qñ
 a 2^a nō pōt recedere sine scādalo siue spē
 mali: extra de vita et hone. cle. cū ab omni
 et pretactū est al bene tenet recedere et pos
 set hoc agere p pua auctoritate: vt in. d. q.
 63. fm gl. Ray. Et addit. Non est qd so
 let dicit qz vir non debet dimittere vxozem
 sine iudicio ecclesie. Hoc enim intelligen
 dum est qñ inter eos est impedimentuz ali
 ud qz sit ligatio matrimonij precedentis:
 vel qz sit votū solēne pp quod impedimen
 tum non potest cōmiseri cū ea sine pecca
 to mortali. In quo tñ cāu sic nō vult Bugl.
 35. q. 6. multozū. et si precepto ecclesie nō te
 netur obedire qñtum ad reddendū dñitū
 tñ in cohabitatione et necessarioz exhibitiōne
 tenet ei obedire et sine ordine iuris non d3
 hoc denegare vxozē cui de facto se copula
 uit: secus est vbi quis dicit infirmitatē cum
 duabus de pñit iucessive: qz cū copio qz
 dicit cū pma tenetur ei cohabitare et ne
 cessaria exhibere qñtum ad hoc nō potuit se
 obligari secūde: vnde tenetur redire ad pri
 mā iudicio tñ ecclesie si hoc possit fieri si at
 non possit qz forte veritas probari nō pōt
 Credo sine pñiudicio q auctoritate. ppa
 hoc pōt facere. Immo tenetur preferri si p
 ma nō fuerit culpa vel si ignorauerit ius qd
 est circa clā destina matrimonia fm Bugl.
 qui etiam dicit qz si aliquis contraxit clā
 destine cum prima: et postea manifeste euz
 2^a. pmo d3 obedire pscie qz ecclesie excōs
 canit. Si tñ pōt vtrāqz exhibere credo qz
 2^m exhibere tenetur quia que potest face
 re sine peccato tenetur ei facere ad pre
 ceptum ecclesie: nec ea debet ei sine ordine

judiciario denegare. Et eodē mō credo qd si aliquis post professionē legitime factā in monasterio exeat de facto et h̄bat matrimoniu de facto in facie ecclesie: si postea reuertatur ad cor: potest reuerti ad religionē auctoritate propria et potius tenetur sequi cōsciam de professione facta ab eo in religione q̄ obedire prelato v̄l ecclesie precipienti manere cū vxore. Idēz credo in opposito casu. s. cum quis post matrimonium legitime contractū et plūmarū iuuta vxore trāsit ad monasteriū et ibi facit p̄fessionem: qz in hoc casu nō obstante p̄hibitiōe prelatis: aut excoicatione ecclesie auctoritate p̄p̄a potest reuerti ad vxorē: et ad hoc tenet nisi ab vxore cōtinētū proficente possit licentiā remanendi in religione impetrare: aut nisi ipsa fuerit fornicata q̄ pretextu fornicatiōis possit eam repellere: i quo casu poterit ibi manere ea inuita: hec omnia glo. **B** De hac materia videbitur plura. s. matrimoniu. 7. per totum. de debito reddendo leproso v̄l leprosus. s. 1. 2. 2.

D **Decanus** De officio decani
vide supra archydiaconus.

Decime primo cōiter decima ē p̄sonarū iuste acq̄sitorū dō d̄bita ē eo. tua nobis. **A** Decimus partis quota ē sicut verba sonāt. s. decima fm Ray. et dō st. vt in sū. cō. l. i. ti. 15. q. i. **B**

Decimarū quedā sūt personales: et q̄ d̄l̄ prediales. Personales sunt q̄ debentur ex negotiatione vel artificio seu scia miltaria aut venatione et huiusmodi. Prediales vō sūt q̄ pueniūt ex ipsīs prediis: vt ē eo. ad apollolice. et c. pastoralis. et c. d̄ pastoris. c. vi. Sed de quibusdā dudū v̄l v̄trum sint prediales vel personales: vt de agnis et alijs fetibus aiatiū q̄ i pascuis sūt et p̄t dicit qd sint mixte cū partim a prediis veniant v̄l v̄niūt aialia: ar. c. cōmīssū. et sic sūt prediales. p̄t̄z dō pueniūt a p̄ntia. s. custodia p̄onarū: et sic vident p̄sonales. **A** Idēz fuerūt dicta dō st. l. 3. quo ad vltimū mēbrū diuersū diuersa dixerint: vt in sū. cō. e. ti. q. 2. **B**

Aliū de decimis deduci p̄nt expense. s̄deo p̄diales decime dari p̄nt idistie nō deductis expensis: nec etiam illis q̄ sūt pro fructibus colligendis: ē eo. cū ho

mines. **A** An neclemen deducēdū ē fm Hoff. et dō st. vt in sū. con. l. i. ti. 15. q. 23. **B** De personalibus vero distinguendū ē qz si surgūt ex rebus tā decimans deducēt expense aliter nonēt eo. pastoralis. De lucro autem aduocatiōis fm Sul. nō debent expense deduci. **A** sicut qui locat operas suas nō deducit expensas: vt in. d. q. 23. vbi hec oia notā. **B**

An debent decime dari. R̄ideo prediales debent dari statim qm̄ fructus p̄cipiūt et ante q̄ sepelitur inde cēsus vel tributū vel h̄t. Et si primo facta fuerit talis separatio nihilominus decima integra danda est. **A** qz sicut rusticus tenetur decimare quod si bi remanet: ita dominus hoc quod de aceruo inde decimato accepit: ut in. d. q. 23. **B**

Et eo. tua nobis. et c. cū non sint. Personales aut p̄nt dari in fine anni: arg. c. de pig. ex litteris. **A** In isto. c. nihil dicit de hoc. Sed in dicta q. 23. no. scdm Ray. q̄ personales possunt dari in fine anni: vt sic malo: vtilitas pueniat ecclesie q̄ si per minutias soluerent: ar. d. c. ex l̄ta. Idēz dicit dō st. et addit: Aliū si ite annū vel q̄ soluere non videret qd possit refutari: quia hoc iure non est expressum. Lon. Inn. vt ibi. Alidetur posse dici qd facto lucro statim quis soluere teneatur. nam scdm Tho. secūda sede. q. 87. arti. i. quod sine temporis d̄ terminatione debetur nisi statim soluaat obligat ad peccatū. Posset etiā solu t̄o retar dari in q̄tūm concernat vtilitatem ecclesie vt dicit d̄cti doctorē.

Aliū optima debeant dari p̄ decimis s̄deo agnos pullos virosos et h̄t non tenetur quis dare optimos nec d̄ctores et mediocres vel sicut transeūt sub virga pastoris **A** De hoc sic d̄f: L̄cū. vi. Dium decimarū bonis d̄ ouis et capre que s̄b pastoris virga transeūt quicquid decimā venere s̄ctificabilis d̄io. **B** Indignū est. n̄pare deo quod designatur hō. di. 49. c. v̄l. 16. q. 7. oēs decime. **A** Idēz in sū. cō. l. i. ti. 15. q. 25. fm Inn. dō st. et Hoff.

Aliū debeat solui in vinea vel predio an debeant deponari ad ecciam. s̄deo fm Hoff. p̄t dicit qd in hoc debet seruari p̄cruo: c̄ de sepul. certificari. **A** Idēz in sū. cō. e. ti. q. 24. vbi ē dicit qd expense p̄ colligendis fructibus non deducunt scdm Hoff. sed si super predictis non appareat

Personales debent
d̄ d̄ c. q. decime. 3. et

consuetudo: puto q̄ declme debeant portari ad ecclesiā: q̄ q̄n est sp̄ialis & cert⁹ creditor regulariter debet a debitoꝝ regri: vt ei debita p̄soluat: fm Lho. 2. 2. q. 33. ar. 2. ad fi.

B **U**trū dare decimas sit preceptū. Rūdeo fm Lho. 2. 2. q. 87. decimie in veteri lege debebantur ad sustentationem ministrorū dei: Ad Auth. 3. Inferre oēm decimationem in hozieū meum vt sit cibus i do mo mea. vñ preceptum de solutione decimarum parti qd̄ erat morale inductū rōne nāli parti at iudiciale ex diuina institutione robur h̄is Rato autem naturalis dicit vt h̄is qui diuino cultui ministrant ipse p̄p̄us necessaria ministraret. i. Cor. 9. Quis militat suis stipendijs unq̄. Determinatio aut̄ certe p̄us introducta est ex instōne diuina: q̄ tribus leuitica diuisi ministerijs mancipata possessio nes non habebat: & sic erat iudiciale p̄nēf ad equalitatem inter hoīes fm cōditiones illius populi conseruanda: sed & pueniebat cū ceremonialis q̄sum ad aliquam significationē. **A** Sicut & oīa antiq̄ legis facta fm illud. i. ad Cor. 10. Dia in figura p̄ngebant illis. Qui. n. decima dat que est perfectionis signū eo q̄ denarius est perfect⁹ numerus quasi p̄mus s̄limes nūerorum: plura que nūeri non p̄cedūt sed reuertūtur ab vno nouez partibus reseruatis: prestaf quasi in quodam signo ad le pertinere im perfectione: p̄fectionē h̄o que erat futura p̄ xpm̄ eē expectādā a deo fm Lho. i. d. q. 87. ar. 1. vbi ponunt enā oīa que in hoc. §. p̄tinent. **B** Est aut̄ diuina iur̄ ceremonialis & iudicialia precepta. quia ceremonialis illius est obseruare tempore legis noue: iudicialia h̄o r̄i nō obligant tempore gratie in p̄nt̄ obseruari sine peccato & ad eozū obseruantiam aliqui obligat si statuantur auctoritate eoz̄ quon̄i est leges condere si cut si nūc aliquis p̄nceps statueret vt q̄ fura tus fuerat ouē reddat quattuor oues: vt legitur Exo. 22. eius subditi tenerentur obseruare: ita etiam determinatio decime parit̄ est instituta auctoritate ecclie ipse noue legis vt. f. non minus p̄p̄s noue legis ministr̄ no uī testamētū exhibeat q̄ p̄p̄s veteris legis ministr̄ veteris testamētū: cū in populus noue legis ad maiora obliget fm illud: Mat̄ th̄ 5. Nisi abū dauerit iusticia v̄a r̄c. & eū ministri noui testi matōis sūt dignitatis q̄

ministri veteris: vt p̄bat ap̄s. i. Cor. 3. Ste ergo ad solutionē decimarū homines tenēf partim quidem ex iure nāli: partim ex institutione ecclesie: que in pensatis opportunitatibus tēporū & personarū possit alia p̄tes determinare. **A** **H**ec Lho. in. d. art. 1. vbi etiā dicit q̄ preceptum de solutione decimarū in q̄sum ē morale dat a dño: Mat̄ th̄. x. Ibi dignus est. n. opari abo suo r̄c. Et ab ap̄o. i. Cor. 9. **B**

De soluendis decimis cōfessores religiosi tenent facē p̄ciam cōfitebibus: q̄ si scilicet enter obmiserit suspensū sūt ab officio predicationis donec faciant si cōmode p̄nt: & si interim predicant sūt excoīcati. **A** hoc est v̄z si ab eccliarū rectoribus vel eozum loca tenentibus fuerint requisiti dicit cōfessores ad hanc p̄ciam faciendam als nō subijciūtur hui: p̄ne: vt colligitur ex t̄c. cle. cupientes infra allegato. & notatur i dī rectoria libro. 3. titulo. 2. §. 26. & titulo 6. §. 30. **B**

Illi autem religiosi qui dicunt aliqua vt a solutione decimarum retrahant audientes excoīcati sunt ipso facto. **A** Siue hoc dicant in predicationibus siue alibi vt infra hant a solutione decimarū ecclesijs debita r̄i: vt in. d. cle. cupientes. **B** Item preceptum grauissimum sit predicatoribus q̄ prima dñica quadragesime: & quarta & vltima & in festis ascētionis dñi p̄p̄e cōstet nauitatis sancti Joh̄ānis bap̄st̄e: assūptionis: & natiuitatis beate Marie audientes i forment si fuerint requisiti q̄ decimas soluunt. Sed predica nō extendūf ad religiosos qui decimas recipiūt. **A** Ipsi. n. non incurrūt dictas penas quia soli nō p̄cipientes solēt in predictis delinquere s̄z gl. i. t̄c. de quo statim sup̄ h̄o p̄cipiētū. **B** hec oīa in cle. cupientes de pens.

Utrū in decimis excuset p̄uetudo de nō soluendo. Rūdeo fm Ray. & Hosti. Decime personales non dino iure sicut prediales: sed precepto hoīs debentur. nā & Leuit. vi. in de predialibus sit mētō. Consuetudo aut̄ ius humanū tollit vel in toto si ē gnālis: vel in parte si ē p̄icularis: di. 12. cōsuetudo. vñ v̄z q̄ p̄uetudo p̄ria a culpa liberet nō soluens illas. nā necessario ille dicitur soluende sunt que debentur ex lege diuina vel loci consuetudine approbata. s̄ p̄ dialco: c̄f̄ eo. in aliquibus. **A** In hoc

e. non fit aliqua mentio de personalibus vel predialibus sed solum quod ille decime sunt necessario solvende quod debet ex lege divina vel loci consuetudine approbata. Cum predictis tamen quod consuetudo excuset in personalibus cum Ray. et Hosti. co. Sof. et gl. Ray. vt in su. co. lib. p. n. 15. q. 41. **B** Sanctus consilium est solvere etiam personales vel sibi remitti facere. **A** Hoc sicut dicitur Ray. qui vt p3 in. d. q. 1. post predicta subiungit. Hoc tamen diffinire non audeo. si quod consuetudo excuset non soluentes decimas personales. Sanctum consilium est vt solacrent vel saltem auctoritate episcopi et ecclesiarum quibus eorum per solvendo erogaret quilibet vel sit vel p quo tidianas elynas in vsus pauperum: et quod idem faceret de decimis quas retinuit preteritis temporibus: vel pereret saltim a predictis personis remitti intuitu dei et elyne. Glo. et autem Bui dicit consilium: quod si est necessarium hoc fieri cum consuetudine vera in hac parte excuset: huiusmodi. Videtur dicendum quod preceptum decimarum hodie in tantum est de iure divino cui consuetudo non derogat in quantum est morale: videlicet in quantum pertinet necessaria subiectione ministrantium dicitur: et ideo nulla consuetudine videtur excusari quoniam quis iuxta facultates suas sive ex predictis sive ex lucro persone teneatur subuenire indigentibus ministrantibus sibi spiritualibus: quod ad hoc obligat ex lege divina: **M**art. x. et ad Cor. q. et p3 ex hitis. s. 5. 6. in additioe. **B**

Quid de illis quod ex antiqua consuetudine nullam decimam solvunt. Rudeo secundum Tho. 2. q. 87. Dicendum quod licet ecclesia possit requirere decimas: tamen laudabiliter non requirit eas in locis ubi sine scadato requirit non possent propter consuetudinem vel aliam causam nec tamen illi qui non solum in locis illis sunt in statu donationis nisi forte propter obstinationem homines voluntatem non solvendi. **A** Decime eligenda sunt de decimis iure divini non debitis. nam in alijs plene excusatur consuetudo: vt. s. p. proximo. **B** Vel potest dici secundum gail. quod quoniam nulla decima solvitur vel quod domini prebitorum breui manu soluerit ecclesie decimas et eis deinceps ecclesia redonaucrit. **A** Hoc idem est cum inia Tho. supra posita. et Tho. innuit illos inveni absolute ex tacita remissione. Sed vt p3 in su. co. c. ti. q. 42. iste gail. addit quod si ita obtentum est a tempore cuius non extat memoria excusatur qui

nisi vel minus soluit quod decima fit nec possunt auctoritate propria qui sustinuerit huiusmodi consuetudinem vel successores eorum aliquid plus solito exigere aut de reb. de qb. non pluerunt decime solum de nouo a liquid exigere nec de nisi predictorum vitra solum tenent aliqd solvere nisi ecclesia ad inopiam redigat vel nisi auctoritate domini pape hoc fiat ex certa scia reuocans predictam consuetudinem: verum est tamen quod sola consuetudo non liberat debitorem decimarum in predictis casibus sed copio vel remissio facta ab ecclesia expressa vel tacite sive supple ex hoc quod per tantum ipsa pacifice sustinuit: quod aut nisi pro decima solueretur: aut minus quod decima: gl. Ego puto quod in decimis que non sunt de iure diuino consuetudo excuset etiam non tam longa dummodo rationalis et prescripta: extra de consue. c. si. In his vero quod sunt de iure diuino nulla consuetudo excusatur: vt. s. p. proximo. nisi putat dicit Tho. et fm hoc est ostendit dicit Inno. quod nunc sequitur. **B** Porro Inno. extra eo. in aliquibus dicit quod in eo quod non solvuntur decime vel minus plene nulla consuetudo vt. 16. q. 7. quicunq. sed tamen fm Hosti. sup. e. statumus. et de trasac. coposito in persona ecclesiastica et laici supra aliqua parte seu quora decime facta de consensu superioris prelati valet. **A** Lon. gl. Ray. in su. confes. li. 1. ti. 15. q. 42. Sed Inno. i. c. venabilis: de con. vi. vel innuit. et in su. co. c. ti. q. 43. dicit quod nec compositum nec pactum potest valere in remissione decimarum quod potest intelligi quoniam si fieret super decimis omnino debitis et sine rationali causa: vt. s. alienatio vel quoniam fuerit voluntas non libera sic requiritur ad remissionem faciendam: vt non in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 25. als compositio et pactum super decimis bene valet de consensu superioris: vt clare dicitur in dicto. c. statumus de trasac. **B**

Que sit remuneratio fideliter soluentium decimas. Rudeo secundum Ray. quadruplex est prima est abudantia fructuum. Secunda famularum corporum. De his duabus Aug. Si decimam dederis non solum abundantiam fructuum sed etiam famularum corporum consequeris. 16. q. 1. decime. Tertia est remissio peccatorum. Quarta celestis regna. De his duabus Aug. ibidem: Qui primu coparare aut peccator indulgentiam desiderat promereri reddat decimam: et de nouem paribus elynas

An pauper teneat solvere decimam dediti sacerdoti. 8. Tho. quolibet
 6. art. 2. q. 13. q. 8. sic q. nō soli dāt p sacerdotē suffraganeū qd et
 pauperuz alioz qd dāt alere

studeat dare pauperibus. Ecōtra q̄ dāt
 punitur p̄ opposita: Malach. 3. quia mi-
 hi nō reddidistis decimam et p̄mittas: Scit
 eo fame et penuria maledicti estis. Item
 Aug⁹ vbi supra: Cū decimas dando et ter-
 rena et celestia possis promereri ad cele-
 stia duplicem benedictionē fraudas. Et i.
 fraudando tibi subtrahis: vt in sū. cō. eo. ti.
 q. 45. B. Hec ē dñi iustissima cōsuetudo
 vt si tu illi decimaz nō dederis tu ad deci-
 maz renoueris. Dabis impio militi quod
 nō vīs dare sacerdoti. Itē Aug⁹ vbi supra:
 Nō de p̄mīū postulat s; honore et q̄ di-
 gnatur totū dare: decimaz a nobis digna-
 tur recipere: nec sibi s; nob; p̄culdubio p̄fa-
 turaz. Hec oia i p̄dcō. c. decie. nā t̄ anq̄
 pares copis oibus abundat q̄a deci-
 mas deo dabant: mō aut tollit fīcus q̄ nō
 accepit xp̄sus. i6. q. 7. c. maiores.

D **Ecime secūdo** **¶** **quib⁹**
 decie da-
 ri debeant. ḡndeo decime dari de-
 bent ab oibus laicis. i6. q. 7. decias. et eo.
 a nobis. Itē clerici tenent dare decimas n̄
 de ecclesijs s; de suis reb⁹: et eo. c. 2. et c. a
 nobis. d. p̄le. di. 5. q̄dragesima. Et h̄ no.
 glo. in dicto. c. 2. et ibi in tex. p̄s q̄ et clerici
 debēt solvere decimas personales his a q̄
 bus recipiunt sacramenta. Clerici viuētes
 in cōi sicut et religiosi non tenentur soluere
 decimam de laboribus seu nutrimentis suis
 s; proprijs. i6. q. 1. decimas. B. Itē reli-
 giosi tā exēpti q̄ n̄ exēpti de terris et posses-
 sionibus acquisitis et acquirendis tenēt in-
 tēgre soluere decimas illis q̄b⁹ eedē posses-
 siones et terre fuerūt decimales: et eo. statu
 eo. s. ceterū li 6. Itē etiā leprosi tenent ad d̄
 cimas. Si n̄ sint cōiter viuentes non tenēt
 tur de hortis et nutrimentis animaliz vbi
 etiam intelliguntur secus: et de eccle. edī. c. 2.
 A. Ibi nil dicitur de senibus sed solum
 de hortis et nutrimentis animaliz int̄ q̄ iste in-
 ter p̄fasset. et cū eo cō. Albi. B. Et omnia
 predicta intelligas de iure communi. Se-
 cus autem si qd aliud haberent ex p̄uile-
 gio. A. Hec et notat in sū. cō. li. i. ti. 15. q.
 12. B.

Atq; inde teneantur dare decimas. Rñ
 deo personales nō tenentur dare decimas
 cū n̄ recipiāt ecclesiastica sacra nec audiant
 dīuina imo nec sint de corpore ecclesie. ff.
 de cōs. forma. s. si vero q̄s. A. Idē in sū.

con. eo. ti. q. 15. B. secus de predialibus
 et eo. de terris. Et de hoc cāu hēs infra tu
 deus p̄mo. s. penul.

Atq; clerici tenent dare decimā vel pecūiaz
 paperequirenti. Rñ. fm̄ Tho. scō a scōe q̄
 87. dicendū q̄ in veteri lege dabant p̄mi-
 ties sacerdotibus: decime autem leuitis: et
 q̄ sacerdotibus leuite sub diti erant domi-
 nus mandauit leuitis vt ipsi loco p̄mīua
 rā soluerent pontifici sūmo sacerdoti deci-
 mā decime. Unde nunc eadē rōne tenent
 clerici sūmo pontifici dare decimā s; et
 gl. naturalis autem rō dicitur vt illi qui h̄
 curā de cōi statu p̄uideant vñ possit exeq̄
 ea q̄ pertinent ad cōēz salutē. A. Idē in
 sum. con. e. ti. q. 16. B.

Cū quis vendit aceruū an decimationē
 quis tenet ad decimā. Respōdeo vtique
 tenetur venditor quidē p̄pter doli quēz
 p̄misit: et q̄ h̄z p̄ctiū qd succedit loco rei
 vēditte: ar. 12. q. 2. monemus. ff. de p̄t. hē.
 si et rē et p̄ctiū. Emptor nō tenet: q̄ rea
 trāsiit ad eum cū onē decimarū: et eo. p̄
 stor. alit. 12. q. 2. c. Augustio. et ita ecclesia po-
 terit petere a quo maluerit: si n̄ obtinuerit
 ab vno liberatus est alter. Alibi em̄z q̄ ec-
 clesia suā recipiat cū augmētō: hec Ray.
 qd et Tho. vbi. s. Addit et Ray. q̄ si eptō
 fuit bone fidei q̄ postea soluit decimā te-
 netur ei. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 17.
 etiam additur scōm Ray. q̄ si emptor su-
 it male fidei venditor: non tenet nisi exp̄s
 se dictum fuerit et cautū: sed n̄ vtreq; debz
 agere penitentiam de dolo et quasi de fur-
 to quia contractauerunt decimam inuito
 domino. In foro autem penitentiali tur⁹
 est si emptor persoluit decimam q̄ vendi-
 tor sibi restituat nisi forte in casu. s. si eptor
 n̄ inuenitur deceptus in re: q̄ bene valz ad
 huc p̄ctiū. Sed gl. eius dicit: Videtur p̄
 habiliter q̄ et si res adhuc valet p̄ctiū so-
 luta decima: tñ in foro p̄niali venditor te-
 netur emptori restituere id qd soluit eccle-
 sie: dñ tñ in p̄ctū absuerit fraus et doli: nec
 deceptus fuerit vltra dimidiū iusti p̄ctij:
 Glo. hoc verum in foro iudiciali in p̄nia
 li. nō tenetur quis restituere etiam p̄pter
 deceptionem minorem diūmō n̄ valdepar-
 uam: vt. j. emptor. s. 2. B.

Quid si aliquis violenter vel furtiue ra-
 puit aceruum de area rustici ante solutio-
 nem decimarū: iniquid tenetur rustic⁹. q̄

Cui decime statim collectis fructibus debeant dari. 16. q. 1. decime. et cum homines ergo si non solvant statim cum oportet solvi possunt rusticus est in mora et si periculum spectat ad ipsos et sic tenentur: si tamen se solverint dabit et ecclesia actiones suas pro raptoribus. si vero non erat adhuc in mora et violenter sibi ablatum et non tenet sed aget ecclesia pro ipsius raptoribus. si locati. l. si in lege. §. ut vult. Et si si aliquo modo sacerdos fuisse in culpa vel causa morae: non tenebitur rusticus. Et Idem in summa cō. eo. ii. q. 18. fm Ray. qui etiam addit Et hoc teneas pro regula quod semper posterior mora nocet et per quem fit. ff. de periculis. et pro. rei. v. l. illud. Et ideo si ecclesia fuerit in ultima mora rusticus non tenetur solvere nisi de sublato si tamen de residuo nisi in casu. l. si propter moram ecclesie sine cuius iniuria non audebat rusticus tangere fructus: nec imponitur ad fructus quos alio tempore fuisse in locum securum: tunc quod adspozatur credit in periculum ecclesie ad minus usque ad plenitudinem decime: vel si plus vel tantum asportatum est Christum valet decima. ecclesia. n. non debet petere lucrum cum dano altorum. ii. q. 2. ff. natus. immo fm glo. eius si de pueris et vel psona aliqua non licebat rustico tollere et reponere fructus suos nisi de iniuria ecclesie: si ecclesia fuit in mora dandi iniuria: ecclesia tenebitur rustico ad restitutionem tantum dandi: nec ibi. Sed certe vi quod plaus qui fuit in mora seu alter et non ecclesia teneatur nisi forte tota ecclesia fuisse in culpa: quod delictum persone in dano non debet reddi dare ecclesie: et de re. iu. delictum. li. 6.

Quid si aliquis longo tempore recepit vel tenuit decimas: et nunc penitens ad satisfactionem postulat sibi remitti: quod aliter oportet eum mendicare. Rudeo fm Ray. Si sacerdos videat ista contritum et precibus suis vixitate: debet ei racione pauperum remittere unde vixit: cum hoc idem apostolica dare debet. 16. q. 1. qm. Et Radu Ray. quod hoc potest fieri episcopus sine consensu capli cum sic decime ad ecclesiam reuertuntur: et de his que si a pia sine consensu capli apostolica. Et cō. Inno. et Hoff. vi in summa cō. e. ii. q. 39. Sed gof. addit: Imponitur et ei ut in totum satisfaciatur si ad satisfactionem deuenerit pinguioribus: ut et de solu. doardus ff. de cessi. bo. l. 3. Si uero non addit quod etiam si diues sit potest gratiam dimittere vel in totum vel in partem: ex quo vult

in posterum abstinere et ecclesiam restituere tunc suo. Et hoc potest episcopus in hoc casu si dare vel remittere fructus perceptos pro utilitate ecclesie parochialis fm eundem gual. vt in. d. q. 39. Et ego hoc puto verum quod ad excusationem remittentis non quo ad liberationem eius cui sit remissio: cum sit potens restituere et non sit paratus. put debet ad hoc quod fmissio valeat: ut si bellum primo. §. x. in additio. i. Si vero sit paratus non potest et fieri remissio in dano ecclesie: cum vi. s. patet et pauperi quoniam sit et remissio debet iungi quod si veniat ad facultatem restituat: nisi forte fieret liberalis remissio super decimis non soluitur propter dissuetudinem: ut. s. decime p. §. s. et q. quia vi ibi p. non solus remissio sed etiam taciturnitas prelati excusat omnes debite paratos. B

Decime tertio Cui quibus dari debent decima personalis. Respōdo fm Hosti. Jure cōi danda est ecclesie parochia si siue baptismali ubi quis audit divina et recipit sacra. 16. q. 1. que sit. §. i. Predialis vero danda est ecclesie infra cuius parochiam predia sita est: et de parochia c. vi. et e. qm. 16. q. 1. si quis laicus. 13. q. 1. §. i. Et hoc nisi aliter obicitur de pueris. et c. c. l. r. r. c. cōmissi. r. c. ad apostolicam. vel nisi prescripte sint fm Hosti. Ray. et Tho. Et Jdey in summa con. eo. ii. q. 3. Et quod de de consuetudine intelligendum est quo ad prediales: nam personales semper dantur illi ecclesie ubi ecclesie statuta percipiuntur sacramenta: ut. d. c. ad apostolicam extra. c. B De mixtis vero decimis de quibus dicitur l. s. decime. p. §. 2. dicendum fm Hosti. quod si appareat consuetudo fundanda est: si non apparet tunc si aialia pascunt continuo in prediis prope parochiam et quod domus est et curam eorum gerit id bitater illi parochie soluede sunt. Si vero parochia in prediis parochie alteneri: quod diuisi debeant inter ecclesiam ubi pascuntur et parochiam ar. ff. de le. 3. q. saluum. extra de testa. relata §. vlt. Ray. vero dicit quod si aliquis pascat pecora in vna parochia et habet ouile in alia quod de lacte fetu et lanadebet dari decima ecclesie ubi sunt pascua: ar. et eo commissus l. cō Tho. 2. q. 87. Sed fm Alanū si continue iacet in vna parochia et continue pascuntur in alia: decime diuidi debent: et id est si per medietatem anni pascuntur in vna pa-

Andecima personalis debet vnde abb. in c. in aliquibus de decimis §. q. dicit quod minus est ecclesie non habere alias

rochia & per medietate in alia: hec Ber. est
 z. ad apostolice. consuetudo in in talibus e
 tenenda. **A** Idem di in lum. con. e. n. q.
 3. Sed si consuetudo non apparet ista v
 equa opio hosti. coniungendo eam cu di
 cto Ber. z. Alan: cu iste decime pum sunt
 prediales z partim personales: vt. s. decie
 primo. s. i.

Sed cui soluent decimas personales re
 ges z principes. gndeo fm Jnn. Epc sol
 uent in cuius diocesi hnt principale domici
 liu: z si in duabus diocibus habent diui
 dentur inter illas. **A** Idem in iu. con. li.
 pmo iur. 15. q. 4.

Cut debet decia venationis: piscationis z
 h^ol. gndeo fm Jnn. Tales decime plona
 les sunt: qz opere hois veniut. Unde dade
 sunt eccleie vbi percipiuntur ecclesiastica sa
 cramenta. **A** Idem in sum. co. d. q. 4. z
 subiungitur fm eundem. E h intelligi ve
 ra vbi libere quis piscat nullo pteco, dato
 nec parte piscationis: qz si inde daretur s
 cu vel ps tuc bn videret q d illo pteco vt
 parte dande essent decime eccleie baptisma
 li: qz no ex misterio hois sed ex aq z terra
 pueniunt. Idem dico de venatione z h^ol.
 Jte v^o q si aliquis capiat pisces in mari z
 ponet in stagnu z ibi viuat aliquot diebus
 q decima deat inde h^o eccleia in cuius pa
 rochia est stagnu. Idem v^o de bestijs reclus
 Alij dicu q sunt decime personales. z q
 dande sunt ecclesie vbi percipiuntur ecclesi
 astica sacra: hec ibi. Aides posse dici vt ex
 predictis pot colligi q si dea aialla reclusa
 viuat principaliter ex terra vel aqua sine
 labore hoiz pertineant ad prediales. Si
 ho viuut et cu labore hoiz pincat ad mi
 xtas: z d ipis fiat qd. s. dcm et d mixtis. **B**

Quid si arborz excisam in silua qz por
 tet ad locu vbi multu plus valet. Dicenduz
 fm Jnn. q soluet decima ecclesie vbi e sil
 ua deductis expens quas fecit in transferre
 do. **A** Idem in su. con. in. d. q. 4. vbi et po
 nitur: z id quod di in. s. se.

Quid si pascua p aialibus annuatiz vt
 dantur. gndeo fm Jnn. Decima ptechy sol
 uet eccleie vbi sunt pascua. Est dno fudi pari
 atur gratis pasci bestias in fudo cu herba
 quae euellit bestia transeat cuz onere suo. s.
 dcime: dominus bestie tenetur dare et
 am decimam valoris herbe. ff. de usufruc.
 si usufructuaris. **A** Istalex non videtur

haberi in illo id. vnde puto q velle allega
 re. l. si usufructus. 2. s. l.

Quid si quis tenet decimas in feuduz: nu
 quid propter hoc recipiet decimas nouali
 um. gndeo fm Ray. non: sed debet eccleie
 pchiali: qz h^o concessiones z pnuilegia
 artanda sunt non aplianda: ff. co. i. ma. nisi
 forte sint religiosi: et ex pnuilegio decimas
 percipiat: qz percipit etia noualium: ff. e. ex
 parte. 3. **A** Idem in sum. con. li. i. ti. 15. q.
 5. vbi etia ponitur qd di in. s. se. fm eadem
 Ray. hosti. z Jnn.

Quod si ipsi religiosi non ex pnuilegio de
 cimas alicuius ecclesie percipiebant: s; ex
 scripto: et tunc decie noualium in eis sed eccle
 sie soluende sunt: ff. e. co. 3. contingat.

Cuz pceditur a papa aliquib^o vt noua
 liz decimas recipere valeat. p poude q ve
 teres eos conungit: no intelligitur de illis
 noualium decimis quas tpe h^o imperatoris
 alij possidebant: nec etia h3 locu nisi so
 lu in locis in quibus ipsi imperatores v et c
 habebat: z p ea nisi portione q si imper
 atores tpe impetrantis possidebat decias
 veteres in totum vel ultra medietatem no
 extenditur indultum vltra medietatem no
 ualium nisi fuerint cistercienses vel cartusieles
 Jte si per huiusmodi concessiones ecclesie
 parochiales adeo grauauerunt q no pos
 sent comode sustentari z iura spalia soluere
 pvideatur per ordinarios q hec possint.
 Jte quis forte a religiosi exepit z alijs si
 aut infudationes decimarum. **A** s. a las
 cis retentari z cognoscendo laicos ab ipsis
 religiosi se in feudum detinere: vt in. c. statu
 to. de quo infra. **B** no h3 post talem iscu
 dationem sic de fco plupia h^o modis decias
 de manibus laicor recte absqz diocesanu
 ru assensu: z ille tamen decime possunt talis
 de manibus laicorum a religiosi acquiri
 que ante lateranense concilio in feudum p
 petuo fuerunt concesser: z diocesani faciant
 iusticiam parochialibus ecclesijs de deci
 mis qz religiosi hnt nisi agat d rebus exem
 ptis. **A** Dec oia pdicta hnt et. c. statuto li. 6.

Atra decime illaz reru de quibus antiq
 tus n^o pauerut dari debeantur illis q eas
 habent in feudum vel eas recuperant aut
 ecclesie. gndeo fm Ray. Aides q milites
 q alias decimas percipiunt possint illas pe
 tere eo q eis terra illa ab antiquo fuit dcia
 lus: z vna eadeg res n^o debeat duplici iure

centuri. et eo, cum in tua. Vel forte verum est in monasterio vel ecclesia. **A** Ray. ii die vel forte sed dicit id vey est in monasterio l ecclesia sed in laico forte secus: vt in su. con. eo. ii. q. 7. Veritas est enim q. c. cum i tua loquunt vñ de monasterijs et ecclesijs. **B**. Secus in laico q. non dz eas recipere sic nec decimas noualium: ar. ff. de pñda ep. in lege. vñ pñledu eit q soluat parochiall ecclesie. Idem Hostien. **A** Idem in su. co. d. q. 7. **B**

Qui diu decimas non soluit t nunc vlt soluere n dz soluere illis qui ex sola pñcipione hac tenus decimas perceperunt sed ecclesie parochiali scdm gual. **A** Idem. i. d. q. 7. vbi additur fm Ray. p hec nota ple rosqz epos male facere qz omes decimas noualium sue diocesis et alias qualcuqz pñt q militibus recuperare sibi vsurpant quod non licet de iure nisi cu illa noualia vl alia no snt infra terminos alicuius parochie: vñ nisi alia cam ronabile ostendant: et eo. cu in tua. r. c. qñi. Idem Hosti. dices: Sic e vltas q nec de noualibus nec de recuperatis a laicis dz epos retinere nisi sua canonicam hoc est quatenus percipiebat de antiqs t de his pcpiat. et si nil percipiebat epos de anti quis ad minus sua quarta fraudari no dz extra eo. qñi. ibi et hoc notat gl. **B**

Quid si sit consuetudo q vna parochia **A** i. vna ecclesia vel aliqua parochia: vt in su. con. e. ti. q. 8. **B** recipiat decimam de blado et alia de vino: et terra que reddebat granu mutetur et reddat vinu et conuerso que ecclesia percipit decimam. gñdeo scdm Host. Ita que percipiebat de blado pcpit et de vino et conuerso: qz i mutet qlitates terre no in suba: et eo. qñi. s. sicut. **A** Idem in. d. q. 8. **B**

Autrum decie pñscribi possint. gº a laicis non: et de pñscrip. cam. et de hoc. j. pñscrip tio. §. 2. S; a clericis si parochia hant pñscribi pñt: et de pñscrip. de qñta. Religiosi quoqz si n hnt parochia ipsas pñscribere no pñt: qz nec possidere. i6. q. i. placuit. hº pu to vey de pñonalibus que dat rone sacroz q religiosi ministrare no hnt nisi obtineat pa rochia. Pñdtales aut licite pñt hñe et pol sidere. i6. q. i. c. si. Sed si habent tñc rone parochiarum ipsas qñqz pñscribunt: extra eo. cum contingat. r. c. cu in tua. Et no hñc q epos qui dicit se pñscripsisse decimas in alieno episcopatu opouet q alleget r. p

bet titulum: qz ius coe est p cum nisi tantu temporis allegetur pñscriptio cuius cotra rij memoria non extat: extra d pñscrip. epi scopuz ii. 6. **A** Ibi etiam dicitur q ei q rem pñscribit ecclesiasticam si sibi non est contrarium ius commune vel contra ipm pñsumptio non habetur: sufficit bona si des: als cum bona fide requiritur etiam ti tulus vt pñdictu e. **B**

Si consuetudo percipiendi decimas sit pñscripta in vno pñdio alicuius pochie n extēdit p hoc ad aliud pñdi qd de nouo colitur: et eo. cu cotngat. ff. de pacti viº s. ante omnia. **B**

Quid de clericis q hñtes sufficēs pñmo nñ vel aliquos redditus recipiunt decimas gñdeo fm Ray. si deserunt eccleie t percipiunt decimas non vt eas in malos vsus sz in pios auertat n peccat: aliter sacrilegiu pmittunt. i6. q. i. qñ. i. q. 2. pastor. **A** Idem in su. co. li. i. it. is. q. 9. vbi etiam additur fz Hosti. q si clericus non facit seruiciu eccle sie vt debet: vel notorius fornicator sit laicus non tenetur ei dare decimam sz pxio superioru: et ille dz in vtilitatem illius ecclesie decima couertatur subdñt: q id quod dicit decre. tua nobis: et eo. s. q no obstat nequitia clerico: et intelligitur de occultis. **B** Sile. s. clericus. 4. §. pe. **B**

Quid si epi vel religiosi de consuetudie vel de pñuilegio percipiunt oēs decimas alicuius parochie vñ hoc no obstat de beat pñdytero competens portio assignari. gñdeo sicut e de pñeb. extirpado. s. cum igitur. et de decimis statuo. li. 6. r. s. in 7 §. dictum est. **A** Idem in sum. con. eo. ii. q. xi. fm Hosti. **B**

Decime quarto de qbus debeant dari gñdeo fz Ray. s. oibus fructibus terraru: arboru: hortoru: murtimentis aialijs: lacte: lana: feno: lignis: pñscationibus: vñ nationibus: afflictis: penitibus: molendinis etiam ad uentum: balneis: fallonijs: lapidicinis: metallarijs. Itē de negocijs et artificijs et ceteris bonis: etiam de tempore: de conse. di. s. quadragesima. i6. q. i. decime tributa. r. q. 7. quicuqz recognouerit. r. c. omnes decime. et eo. co. missum. r. c. nuncios. r. c. non est in potestate. et generaliter de omni lucro licito: vt li. ii. s. i. dicit et Tho. **A** Idem in sum. con. e. li. ii. q. 19. **B**

Quid si in eadem terra eodē anno dluer-
fa femina feminat gēdeo de oibus decia
bz dari: et eo. ex pte canonicoꝝ. **A** Idem
in sū. cō. eo. n. q. 20. **B**

Sed nō qd de rebus donatis vel legatis
vel successiue acquisitis. **A** .i. iure successio-
nis: vt in sū. con. eo. n. q. 21. **B** debeat da-
ri decime gēdeo fz quilibet Alanus dixit qd
non: qz ex his tantū que naturaliter vel de
operibꝫ suis qz acquisitū tenetur soluere. p
babilis in videtur notasse Hug. 16. q. 1. d
cume. f. q. legatarius et donatarius tenetur
dare decimam de re donata: legatarij de
cimata fuerit a donatore vel legatore: filiꝫ
tamen si succedat patri cum omnia patris
quodammodo pertineant ad ipsū nō te-
netur ea decimare. si decimata sunt a patre
sed h̄eres extraneus bene tenetur. **A** **B**
In sum. con. d. q. 21. Tamen vt ibi patet In
no. recitando diclas opiniones non videt
multum vnam alteri preferre: ideo putare
in hoc standum fore consuetudini que est
optima legum interpret. ff. de legi. si de in-
terpretatione. **B**

Sed vtrū de illis acquisitis teneat qz
dare decimas. Respōdeo fm Host. Pre-
diales decime indistincte solui debēt a pos-
sidente predia siue possessore iusto siue in-
iusto: nec solum a catholico sed etiam a iu-
deo heretico et schismatico vel pagano: extra
eo. de terris. et hoc quia dantur ratione s̄-
ditorum etiam si terra seminata fuisset scie
furuo vel huiusmodi. Con Ray. et Tho.
De personalibus vero distinguitur vtrū
quis teneatur ad restitutionē: vt in furto ra-
pina: simonia: vsura: ludo: iniusta exactōe
et iniusta sententia: et iniusto bello et h̄: ga-
tunc non debet dari decima nec recipi. Si
vero non teneatur quis ad restitutionē: vt
in meretricio: histrionatu: et similibus: tūc
si ex peccato notorio questus prouenit: ec-
clesia non debz recipere ne videatur pctiā
approbare. **A** **A**3 ecclesia non debz reci-
pi: nisi ipse tenetur dare: vt in sum. con. li.
1. n. 15. q. 22. fm Inno. et Hostien. Et addit
Host. Consulo qz meretricis et histrio inde
faciant elemosinam ex quo ecclesia non recipit
vt sic deus citius eos extrahat a peccato: et
fm Ray. et Inno. si tales ad penitentiaz cō-
uertantur potest ecclesia etiam decimas s̄-
terit: s̄ re: p̄ere: qz fm Gregorij nō debz
despici in eo qd sū. f. p. ca. d. qz iā scipit

esse qd non fuit dī. s̄o. ferrū. Con. Tho. **B**
Secus si occultū esset h̄ius prelati hoc
secretar. 32. q. 5. chastiana. 6. q. 1. si omnia.
Idē Tho. scda sc̄e. q. 87. **A** Idem i sū.
con. d. q. 22. **B**

d Ecime quinto quo ad
laicos.

Et laici aliquo cām absqz peccato
possint in feudū decimas h̄re. gēdeo sc̄oꝝ
Ray. **A** ipe lateranensis concilij celebrati
sub Alexandro papa nullo modo possit de
cime laicis cōferri: nec valet talis collatio
feu infeudatio: extra eo. phibemus. imo
et deponendi sūt trāgressores: et eo. h̄ius
qz si ius percipiendi fructus temporales de-
cimarū fuit laico concessū in feudū an dēz
cōcilij et laicus bene vvat et descedat eccle-
siam sicut bonus vasallus: p̄ōt excusari ali-
ter in periculū anime tenet. Host. ho die
qz a tempore multū aīnoꝝ. **A** .i. a tēpo-
re Urbani pape: vt in tex. j. allegato. **B**
nō potuerūt decie laico pcedi sic nec mō
p̄nt ab alio **B** a papa: vt in p̄one feudoz
ep̄m vel abbatem. Et addit qz Ray. forte
non viderat illam constitutionem. **A** **B**
In sū. con. li. 1. n. 15. q. 25. vbi etiam patet qz
Ray. post predicta videtur finaliter tene-
re qz nullo tempore potuerunt decime da-
ri in feudū laico siue p̄uilegio sedis apli-
ce ob cām rationabilem concessio. Host. et
Host. dicit qz hodie non possunt cōcedi
decime et quo ad fructus ab alio **B** a pa-
pa ex iusta cā nisi ad ipsū: non in perpetu-
um: ita. f. qz nō transeat ad heredes. **B** et
dicit Ray. qz etiā qn̄ papa pcedit decimas
laico intelligitur quo ad perceptionē fru-
ctū nō quo ad p̄prietatē: qz illud ē qd daz
ius spūale qd vniuersis deputatis diuinis ob-
sequijs et non laicis. Dñs Barrias de his-
pania super hoc dicit. Unde debemus po-
nere casus inhabitabiles. **P**rimus quan-
do concessio habuit originē ante cōcilij
lateranense. c. prohibemus: et de decimis
qd fuit edita et p̄mutata anno domini
M. clxxix. fm cronica maruiana: vt etiā
refert Jo. an. 2. casus qn̄ post dictū concilij
um fuit facta concessio per papam seu eius
auctoritate. his enim duobus casibus si d
eis constat nemini in dubium h̄p̄ qn̄ lai-
cus et eius successores possint tēnēre feudū
decimarū sine pctō. 3. casus est dubus

bilis qñ n̄ p̄stat de aucte pape nec d̄ origie concessione i titulu feudi videlz añ p̄cūm lateranense vel post: tūc est dubiu añ laic⁹ possit teure tale feudū sine peccato: r̄ h̄o st. aperie tenet q̄ nō: vt in sū. cō. co. ti. d̄ de cimis. §. r̄ vtz̄ prescribi. h̄. qd̄ si laicus. r̄ i. c. q̄uis de decimis. per plures rōnes quas ibi p̄dit: r̄ Jo. an. repetit. i. c. cū apostolica de his q̄ sūt a prelatis. Idē tenuerit archi. r̄ Jo. mo. in. c. 2. §. illos de decimis. li. 6. r̄ per easdem rōnes r̄ motua Jo. an. tenetur Prium si in iurij in Prium memoria non existat: r̄ de hoc sit communis opinio q̄ sūdata tur super tali antiquitate. Et hoc per tex. c. i. de prescrip. li. 6. r̄ c. super quibusdā: r̄ de h̄o. si. h̄o c tenet dicitur Jo. an. in omnibus dicitis locis: r̄ maxime in. d. c. cū apostolica. Possessio. n. tam diuturni tēporis sūdata super tali cōi opione h̄z instar p̄cessionis apostolice: vt in dicitis iurib⁹ r̄ h̄nc p̄alis auctoritatis. l. hoc iure. §. aqueduct⁹ ff. de aqua quon. r̄ est. r̄ de aq̄ plu. arcan. l. i. §. si. r̄. l. 2. §. idē labeo. r̄ l. i. e. ti. cū s̄lib⁹ hec ille. Aduertendū q̄ tūc d̄ rei n̄ extare memoria qñ nemo superest q̄ sciuerit sc̄az fuisse: vel qui audierit ab eo qui sc̄uit: vt in d. §. idem labeo. Notandum etiam q̄ p̄dicta iura de possessione r̄az longa vident loqui de rebus p̄scriptibilibus: decime h̄o a secularibus p̄scribi non possunt: vt. s̄. decime. 3. §. xi. vnde nulla consuetudine in troduci potest q̄ laicis cōpetat recipere q̄ dātur rōne dinor̄ obsequioz cū sit p̄ius d̄ inū: vt exp̄sse h̄z i. c. hanc p̄suetudinē. io. q. l. r. 16. q. i. c. si p̄tē ēt qñ in feudato sit aucte pape requiritur q̄ fiat ex iusta cā vt dicit p̄sati doctores: videlicet q̄ in feudato faciāt vel fecerint concedentem recompensatōez ecclesie sp̄ualē vel temporalem: vt. j. dicit Ray. cū nec ipsi clerici possint vti rebus ecclesiasticis iuris sine debita recompensatōe nec ēt papa. Vnde sanctus Greg. 13. ēt̄ papa loquēdo de se r̄ alijs homel. 13. dicit: p̄d̄ semus cuius dānatonis sit sine labore hic p̄cipere mercedē laboris. Ecce ex oblatōe fidelij viuimus: sed quid p̄o animabus fideitum laboram⁹. Illa in nostri s̄ stipendij sumimus q̄ p̄ redimendis peccatis fideles obrulerūt: nec tñ p̄ p̄ca eadē vl̄ oio inis studio vel p̄dicationis vt dignū ē in studamus. Item p̄cessio pape semper intelligitur ea conditōe vt per hoc ecclesie non

pr̄iuetur suis necessarijs: vt in. c. stamto. §. vbi. at. ēf. de decimis. li. 6. Ex p̄dicitur ergo p̄t colligi q̄ si p̄ in feudatōe deciaz ecclesie defraudantur suis necessarijs non valet Si nō p̄uantur tunc si non fiat ex iusta cā r̄ decem recōpensatione: s̄ nō valet. si adest iusta cā r̄ pape auctoritas valet. si deest auctoritas pape tunc si cōstat fuisse factum añ p̄cūm lateranēse valet: alio non. Item sc̄dm̄ Inno. r̄ in. d. q. 15. in sū. con. li. p̄mo. si. 15. si eut non h̄z decias cōcedere in feudū: ita nec in emphiteosim: nec in locatōe ad lōguz tps. nullū eni p̄ctū super eis inire d̄z ecclesia per quē fiat vel feudū vel alienatō q̄ sit per dictos p̄ca: ēf. de re. eccle. n̄ alie. nulli. ad firmā at r̄ ad certū tps cōcedi p̄t: extra d̄ loca. r̄ conduc. c. 2

Etz̄ laicus tenēs ab ecclesia decimā in feudum possit ip̄m feudū in aliū laicū trāsferre. ḡndeo fm̄ Ber. si ab antiquo r̄ licite tenear satis v̄z q̄ de consensu ep̄i possit sc̄dm̄ similitudinē alioz feudoz nec d̄z ep̄s in feudum illas tunc dare: ēf. de feu. c. 1. Si vero laicus non in feudū sed de facto tenet decimas nec in laicos nec in clericos transferre p̄t etiam de consensu ep̄i: ēf. de his q̄ sūt a p̄latis cū apostolica. Et h̄ec nōt gl. in. c. prohibem⁹ ēf. de decimis. vt p̄z in sū. cō. co. ti. q. 26. Cum p̄dicitis cō. gl. Ray. r̄ Hosti. in. d. c. prohibem⁹ licet dicat aliorum opinionem tenentū q̄ si possit tale feudū transferri iuriorē esse. h̄ec videntur sic posse concordari: videlicet q̄ si cōcurrat conditōes dicte. s̄. proxime p̄sc̄rtim de iusta cā r̄ debita recōpensatione valet alio non vt p̄t constare ex ibi dicitis.

Itū laicus quālibet decimam sibi i feudū p̄cessā possit dimisso iure feudi liberam de p̄sensu ep̄i in locum religiosum simpliciter transferre. ḡndeo hoc v̄z p̄cedere decre. ēf. de his q̄ sūt a p̄latis. cū aplica. sup. quā Inno. dicit sic: h̄nduz hic q̄ reuocatio in telligatur fieri ad ecclesiam non solū si ad illam reuocetur ad quam de iure spectat sed ēt si ad quancūq̄ aliam: r̄ ita fm̄ quosdāz p̄t ep̄us decimas que tenēt ab vna ecclesia p̄ferre alteri: q̄z modicum damnum sit ecclesie a qua tenebantur r̄ magnū ē lux: illicut conserūt. Sed melius placet q̄ dicta decre. loquitur de decimis que tenentur i feudū ab ep̄is. Nec mix q̄ dicit q̄ admonēdus ē feudatarius q̄ restituat ecclesie p̄o

ephali: qz hoc intelligendū ē si epus a quo
 tenetur in feudū cōsensit: sicut ibi dicitur: nec
 sine eius consensu auferatur ab eo feudū suū
 Itē nō ē mirandū si dicitur potius qz restituat
 ecclesie parochiali qz alteri: qz res de facili
 redit ad naturā suā. Creditur. n. qz qñ epus
 illā decimā dederit i feudū: fuit accepta ab
 ecclesia parochiali pro aliqua vilitate epa
 tus. Et quod licet: ideo potius dicitur ad eandem
 reducere: immo si epus nollet sentire su-
 perior debet eum aliquā cogere: et de iure
 patro. nullus secundū Inno. vt in summa
 con. eo. tit. q. 30. vbi etiā ponuntur que in
 hoc § habēt. B. Nisi ab alia ecclesia qz
 pochtali tenebat. Et Istud verbū pochtali
 ali non est Inno. nec bene sonat: qz idem ē
 et si tenebatur ab ecclesia parochiali: s; dū
 dicitur ab alia ecclesia subaudi. s. qz episcopali:
 vt potest colligi ex dictis Inno. in d. c. cum
 apostolica. B. nō sufficeret cōsensus episcopi
 vt illa perderet feudū suū nisi magna cau-
 sa subeēt: ar. c. de re. ec. n. alie. c. i. Et Idē
 in. d. q. 30. B.

In rustici soluendo decimas militibus
 qui possident eas excusentur a solutiōe et a
 petiō. gendo s; Ray. Si rustici sciūt vl cre-
 dūt multes auctoritate ecclesie licite petere
 vel recipere excusantur: pze et cum eccle-
 siam nec a rusticis petat nec militib; dicitur.
 Si vō sciūt qz illicite decimas recipiunt
 nō liberantur: nisi tamē per metū soluerēt ex-
 cusantur in pre. 32. q. 5. ita nec. et quod me. cā
 sacris. gual. vō dicit absolute qz i iusticia libe-
 rantur et non peccant soluendo. Et hoc nō
 dicit absolute gual. sed vbi ecclesia nō petit
 a rusticis: sed permittit tolli a militibus: vt
 in sum. cō. e. n. q. 33. B. nisi placēt eis hō
 modo ecclesia defraudare. Et dicitur autē eis
 placere quando possunt contradicere et nō
 curāt: quia error cui non resistitur appro-
 batur: qz. di. error. B.

Aliter ecclesia possit ab aliquo iniusto pos-
 sessorē redimere decimas absqz simonia. gē
 deo fm Ray. pōrdici qz redimere possit:
 dū tñ fiat auctoritate episcopi qz multū excusar i
 talibus: et de preb. nisi. et ex de re. permu.
 questū. idē Hoff. et Hosti. et gual. addit qz
 si parochialis ecclesia velit redimere huius
 modi decimas nō est necessaria auctoritas
 episcopi: tā qz cuiuslibet licitū ē redimere ius su-
 um: tum qz non dat temporale, p spūale: s;
 tantū spūale, p temporale, s. p fructibus de-

cimaz. nā ius spūale percipiendū decimas
 remanet semp penes ecclesiam: et eadē ratio
 miles licet peccet tñ nō committit simoniam
 Et Idē in sum. con. li. i. n. 15. q. 34. B. s;
 Hosti. p trarū dicat. Et. s. qz laicus pmit-
 tit simoniā qui non vult decimā male detē-
 tā dimittere nisi detur sibi pecunia: vt nō. i
 sū. cō. li. i. n. i. q. 68. quod pōt intelligi quo
 ad simoniā mētalē. s. si intendit viderē ali-
 quod spūale s; cundē gual. Qui etiā dicit
 qz si alia ecclesia qz parochialis. i. ad quam
 pntent decime velut hōi decimas redimē
 necia ē auctoritas episcopi. Et credo qz suf-
 ficiat auctoritas episcopi sine cōsensu capi-
 tuli qñ redimuntur decime laicis in feudis
 perpetuo pccatis: sicut sufficit in gratuita cō-
 cessione: vt ex de his qz sūt a prelatiis cum a
 postolica. et hoc cāu mutus est qz oia pone-
 rentur i māu episcopi: et postea epus aliquid da-
 ri faceret laico ab illa ecclesia: ar. c. d. hō. bē.
 nisi in si. et de re. pmu. ad qōnes. vt in sum.
 con. d. q. 34. B.

Atqz ecclesia possit ab aliquo iniusto pos-
 sessorē decimas in pignus recipere. gē deo
 fm Ray. Ecclesia decimas que sibi debentur
 pōt vtiqz in pignus recipere: nec tenet
 fructus computare in soluem. Et eodē mō
 dicendum si que possessionem de fructibus
 decimarum fuerint empte ab illo possessore
 re. s. qz illas pōt recipere in pignus et nō te-
 nent fructus computare in soluem. nā res
 quecūqz empta de pecunia ecclesie ipsi eccle-
 sie acqrit. et hoc dico si ecclesia nō de facili
 pōt eas alteri recuperare: et de his que si-
 a prelatiis cū aplica. Porro decimas qz alteri
 ecclesie debēt non dicitur ecclesia in pignus nec al-
 ter a laicis recipere: et e. interdicim. Et
 Idē in sū. cō. li. i. n. 15. q. 32. B.

D **Defunctus** De suffragiis p
 defunctis: vide i
 fra purgatorius et j. suffragiū. Itē
 de defunctis vide infra mortuus: et infra se
 pultura.

Egradatio Duplex est de
 gradatio. Que
 dam enim est verbalis. s. depositio
 ab ordinibus seu gradibus ecclesiasticis eo-
 rum qui sunt in sacris ordinibus. Et hec fa-
 cienda ē a proprio episcopo assistente sibi cano-
 nico numero episcoporum. Et s. ad min.
 .2. in degradatione episcopi: in presbyteri vō
 6. in diaconi. 3. et cōsequitur in subdiaconi

totidem: et propius epus eoz. is. q. 7. fe-
 lux. r. c. se. r. m. c. degradato. j. allegato. **B**
 Si ho deponendus non est in sacris suffic
 lina ppzj epi sine alioz presentia. quedaz
 ho degradatio est actualis sine solenis q
 dz sic fieri: Clericus degradandus indur
 sacris vestibus habes in manibus vas vl
 aliud insim seu ornamentu ad ordinem su
 um spectans ac si deberet in officio suo so
 leniter ministrare ad epi pntiaz adducatur
 tunc calix liber seu quents alta res q in or
 dinatioe ab epi fuerat et tradita singulari
 ter auferatur incipiendo ab eo quod ei vlti
 mo datum fuerat: et sic gradatim procedē
 do vsq ad prima vestez que traditur i col
 latione tonsure et post raditur vel tondet.
 Poterit aut vti epi verbis aliquibus ad ter
 rore oppositis illis que in collatioe ordina
 plata sūt hoc mō vel illi: Auferim⁹ tibi ve
 ste sacerdotale et te ordine sacerdotali sua
 mys: et sic de alijs: et vltimo dicendo: Au
 ctuante dei omnipotentis patris et filij et spiritus
 sancti ac nostra tibi auferimus habimz de
 ricalem et deponimus et degradam⁹ et spo
 liamus et exuimus te oi ordine et beneficio
 et privilegio clericali: hec oia ex de penis
 degradatio li. 6.

Sacerdos vel alius clericus i sacris cū
 pro heresi fuerit seculari curie reliquend⁹
 seu degradat⁹. Aljs seclari curie n reliquē
 d⁹ sed ppetuo deponēd⁹: vt in tex. j. allega
 to. **B** Poterit fieri post solū suū epz cō
 uocans abbatibus et alijs prelatis et relig
 osis et fratis sue diocesis: sicut expedire vide
 buur: ex de hereticis qm li. 6.

Qualiter clericus degradatus ppter he
 resim vel h⁹ i tradi dz priuū seculari. gen. ei⁹
 degradatio pntē pntē celebrāda ē: quo fa
 cto dicitur ei vt in suum forum recipiat de
 gradatum: et sic intelligitur tradi sed pro
 eo dz ecclesia intercedē **A** efficacit: vt i tex.
 j. allato. **B** q n mouat: ex d. h. si. nouim⁹

Nō omnis degradatus tradēd⁹ ē pote
 stati seculari sed solū in trib⁹ casib⁹. Pri
 mus in crimie heresis: ex de heret. ad abo
 lenda. §. 1. et nisi in cōtinē⁹ ad pntiaz redi
 re p⁹ et 2⁹ nisi in cōtinēti ad pntiam redire
 voluerit: ex d. h. ex cōdicam⁹. §. dānat. **A**
 Ibi in dī q sūt perpetuo carceri mācipā
 ti si redire noluerit postq fuerint dī. phē
 si. **B** 2⁹ casus est in falsario frarum domi
 ni papie: extra de cri. fal. ad falsario: cum. 3⁹

casus cum quis deponitur propter calum
 niam quā intulit suo epi. xl. q. i. sigs sacer
 dotū. **A** Idē casus no. i sū. con. li. i. u. 5.
 q. x. f. j. Hosti. Sed in. d. c. si quis. ponunt
 plura alia. Dicit. n. ibi: Sigs sacerdotum
 vel reliquoz dīcoz suo epi fuerit iobediē
 aur et infidias pauerit aur ptumētia aur ca
 lumniam vel cōuicia pulerit et puincia po
 terit mox depositus curie tradat et recipiat
 quod inique gessit. **B**

Degradatus fm: gual. si fuit in sacris bñ
 dicere tenetur horas canonicas qz non li
 beratur sed obligatus remanet ad ea que
 sūt oneris: non in dicit dñs vobiscū et silia
 hba q ad dignitate ordiis pntē. **A** Idē
 in sū. cō. li. i. u. 7. q. 18. ad si vbi etiā dī fm
 eūdem gual. qz et idē ē in degradato bñ si
 ciatio gual. teneat bñficū lz nō fuerit in sa
 cris: et q degradatus vel suspensus n debz
 officiare ecclesiam. **B** Degradatū epi n
 pōt restituere. j. epi. §. 6.

D Electatio **A**trum consēsus
 in delectationem
 peccati mortalis sed peccatum mor
 tale. gendeo fm Tho. scda scde. q. 74. **A**
 Ibi nū vī de hoc dicit sed aliquid tangitur
 scda scde. q. 154. arti. 4. r. pma scde. q. 83.
B Dicendum q: sic: sicut et theologi cōf
 dicūt. nam et Augu. dicit. 12. de trinitate qz
 propter peccata cogitatio nis etiaz sine vo
 luntate perficiendi sed cum voluntate ob
 lectandi totus homo dānabit: qz enim ali
 quis consentiat in talem delectationem nil
 aliud est qz q consentiat q affectus su⁹ sit
 inclinatus in fornicatioem. Nullus enim
 delectatur nisi i eo quod est conformē ap
 petitui eius. Et notandū hic qz vt dicit idē
 Tho. Delectatio mortosa non dz f3 diu
 nitatē tēporis: sed ex eo qz rō deliberas cir
 ca eam imoratur nec eam repellit: tenens et
 volens libenter ea q statim vt attingūt aut
 mū respui debuerūt: vt dicit Aug. 12. de tri
 ni. **A** Idē in sū. cō. li. 3. ti. 34 q 271. vbi
 allegat hoc Tho. dicere in prima parte se
 cūde. q. 84. arti. 8. Et vbi p3 ex predictis
 con. Al. et **P**e. in aliquo clario loquēdo
 dicit q non solū ē peccatū mortale quādo
 rō expresse consentit: sed et qñ nō expresse
 dū negligit expugnare motū peccati et ma
 ner talis cōplacētia post sufficere de iube
 rationē et animaduerfionem periculi. **B**
 De tactibus et oculis et huiusmodi vide i

fra luxuria. §. fi.

Delegare est vices suas alteri committere. Querit ergo an epus possit delegare et cui. **R**ndeo fm Ray. et guil. Distinguendum est quod quedam sunt que pertinent ad ordinem episcopale: sicut consecratio vel recedebatario ecclesiarum ordinatio clericorum et similia: et ista potest epus delegare tantum episcopis: extra de officio. or. quod sed. et de consue. ec. aqua. Qui est metropolitani tanus post confirmationem ante pallii receptionem potest episcopis committere consecrationem suffraganeis fuisse de elec. suffraganeis. Sunt alia quedam que pertinent ad iurisdictionem sicut est audientia carum et absolutio peccatorum et huiusmodi. Et ista indubitanter potest alteri delegare: vt in. d. c. aqua. ita tamen quod criminales causas clericorum cum agitur ad depositionem non potest delegare nisi in casu: scilicet si inciperet abesse propter ecclesie sue necessitatem vel aliam magnam causam: et tunc committeret non diffinitionem cause sed cognitionem in: ar. ff. de offi. eius cuius est iuris. l. i. C. de peda. iudi. l. 2. nisi committeret diffinitionem totius cause alteri episcopo quod potest facere fm quosdam cum non sit et prohibita. Sunt et alie cause que huiusmodi sunt criminales: tamen propter eorum excellentiam non debent eas delegare nisi in causa necessaria et multum iusta impeditus: vt est causa matrimonij et similes: et de p. a. 2. affi. ex litteris in fine. **A** Et tunc est non debet committi idiotis vel leuibus sed sicut et grauibus personis: vt potest colligi ex. d. c. ex lris fm eundem Ray. vt in si. con. li. 3. ti. 32. q. 5. vbi notantur etiam omnia que in hoc §. ponuntur. **B** Non debet etiam delegare potestatem dispensandi cum irregularibus nec absoluendi eos qui manus violentas iniecerunt in clericos in casibus sibi a iure concessis: vt de pueri et mulieribus et similibus: et huiusmodi delegare non debeat potest tamen cum non sit et prohibita. **A** diu tamen committat discretis et honestis fm glo. Ray. vt in. d. q. 5. **B** Immo de percutentibus clericos conceditur et de offi. ordi. c. 1. **A** vbi patet quod hoc conceditur non solum episcopis sed etiam omnibus quibus ex officio in certis casibus competit dicta absolutio. **B** Alias vero causas minores etiam spirituales: vt de decimis de iure patronatus et similes potest delegare: non tamen alia sed clericis non ex

tra de iudi. decernimus. r. c. §. 10. Pecuniaris vero causas potest: imo forte indistincte debet delegare nec debet ipse in talibus occurrere: ar. xi. q. 1. c. quidem.

S vt delegatus possit alteri causam subdelegare. **R**ndeo non potest nisi in tribus causis. **P**rima est si lris est coram eo prestata: et sic inteligitur esse de sen. r. et in. cum Beroldus. ar. C. de. p. c. l. neque tutores. 2. quoniam vniuersitas curam alicuius ville vel castri vel ecclesie est alicui delegata: tunc non potest causam delegare. ff. de iudi. cum pretor. 3. si est delegatus a papa vel a principe. innc. non potest totam causam indistincte vel partem eius alteri delegare: et de offi. dele. §. 1. c. super quoniam. r. c. pastoralis. Illi tamen cui papa committit inquisitionem vel pulsionem ecclesijs de blasphemis vel huiusmodi: in huiusmodi causis industria et fides persone cui committit eligi vbi non potest hoc alteri delegare. Item nec ille potest delegare cui papa committit predicare crucem: excorcare vel absolvere aliquos: dispensare cum irregularibus: vel inuigilare penitus: quoniam committitur sibi iurisdicatio sed certa ministerium: salua semper antequam legatorum sedis apostolice: esse de offi. dele. quoniam apostolica. **A** Idem in si. co. li. 3. ti. 32. q. 6. **B** Et salua si habet speciale mandatum subdelegandi: vt not. Jo. an. et de off. dele. is. c. 1. l. 6. **A** Et in. d. c. is cui expressit colligitur vbi dicitur quod is cui committit a sede apostolica vt. p. uideat certe persone de beneficio in certa ecclesia diocesis vel puicita potest hoc alteri subdelegare: secus si ei committat vt. p. uideat ecclesie de persona. tunc non potest subdelegare nisi subdelegandi habeat spectate mandatum. **B**

S in quibus epus potest delegare his qui sunt de alieno episcopatu. **R**ndeo fm guil. delegare potest ea que pertinent ad iurisdictionem voluntaria: sed non potest eos appellare ad suscipiendum eius commisionem cum eis nihil precipere possit. **A** Idem in si. co. li. 3. ti. 34. q. 40. **B** Si non potest eis delegare ea que pertinent ad iurisdictionem contentiosam que non habet locum nisi in alieno episcopatu. **A** Ad hoc est de consue. vt aiaz. §. pmo. l. 6. **B** De iudice delegato et de officio fiscalibus: et an possit aliquid recipere: huiusmodi infra iudex pmo. 4. r. 5.

Enunciatio duplex est

denunciatio. Una que fit prelati non tan

quam iudici sed tanquam singulari persone sed

erigentia correctionis fraterne. De hac vi
de. s. correctio. 2. Et ibi patet qd ista
sit etia prelati sicut iudici non ad puniendū
sed ad emendandū denuntiati. B Alia
est denunciatio qd fit prelato sicut iudici vt
inquirat et puniat. Et de hac vide. j. inquisi
tio per totū et s. crimē. s. fi.

D **Depositum** Quō et quādo
depositum red
di debet. gndeo reddi debz ipsa res
deposita ad petitionem et voluntatem de
ponētis: quod tñ fallit in. 4. casibus. Prī
mus cum quis gladiū deposuit deide furi
suis facius ipm repetit. 22. q. 2. nequis. Se
cundus si deponere fuerit deponatus: nam
oīa bona sua publicantur. ff. e. bona fides
3° qñ fur deposuit et cā dño in petitiōe pcur
rit: vt in predicta. l. bona fides. 2. 12. q. 2. cū
deuotissimā. 4° qñ fur deposuit apud illū
cui surripuit vñ apud proprietariū: vt pba
tur per eadem iura. Et s. in dicta. l. bona
fides ad fi. et idem no. in lū. con. lib. 2. 11. 6.
q. 23. B

Depositum licet pro voluntate sua depo
sitiu renouare: et eo. bona fides. et vt In
ibi no. et s. pactū appositū: qz pōpeniure
ff. eo. l. 1. Et ibi hoc clare habetur in. s.
penul. B

Contra depositū nō est locus p̄pensationis
s. in totū: vel deductō. s. p parte: p̄pensa
tio admittatur in alijs si cā ē ligda: ita qd sa
cile exitū hīc credat: et eo. bona fides. Et
ibi p3 per gl. qd etiam in alijs non sit cō
pensatio sp̄ci ad pecuniam nisi qñ sp̄ci: vt
equ^o vel quid sile dant nō possit a debito
re et deuenire ad estianonē. B

Aliū depositarius teneatur satisfacere de
ponenti si res apud eū peat. gndeo tenet si
pmissit dolū vel latā culpā: v̄puta si depo
nus apud me seruū victum et ego miserī
cordia ductus soluo eū. ff. eo. si hōiez. Itē
qñ depositarius res suas habet saluas et d
positas amittit p̄sumitur s̄ ipm quia suas
clausit in archa et depositas nō clausit. S3
et tenetur etiam de leuissima culpa si sit in
mora vel si obtulerit se de deposito: vel si rece
perit aliquid pro custodia. Et hoc casu
cum contractus concernat commoditates
v̄ruisqz non videt qd teneatur nisi de leui
tanti: et tenet gl. in dicto. c. bona fides. su
per verbo de culpa. et expresse dicit gos. vt
in sum. con. eo. 11. q. 24. B Et si gratia

depositarij fiat depositū: de cāu etiā fortu
to tenetur si pactum culpa vel mora peccet
seru. Nec omnia et eo. bona fides. Et
Predicta etiam omnia notantur in dicta
q. 24. fm Hosti. B

Ecclesia non tenetur de deposito nisi qñ
depositū fuerit factū prelato et cōuentu vñ
caplo hūibus et recipienibus: aut nisi iō
tū locupletior eēt. et. c. 1. Et hoc fuit di
ctum Hosti. vt p3 in sum. cō. d. q. 24. B

Aliū depositario liceat vt re deposita.
gndeo depositarius v̄tendo cōmuni fur
tū. ff. de p̄di. fur. qd furtum. Et hoc intell
ge qñ ē expresse phibitū ne vtatur: aliter ū
p̄mittit: si tñ putauit dñm permitturū. Et
etiā si minus probabiliter hoc putauit fm
Hosti. vt in sū. cō. li. 2. 11. 6. q. 25. p. 1. qui re
j. allegatā qd ad hoc bñ facit. Si m̄ nō hūc
rit cām putandi p̄sumit s̄ cū. ff. d. fur. l. q
vas. s. vetare. vbi dī: Etare autez dñz ac
cipimus eum qui non consentit B vt. ff.
de fur. l. qui re. Item intellige nisi depona
tur qd conuenit numero pondere vñ mē
sura et non obliquitur. Sic n. excuduntur
fines depositi et transferunt dñm: et sic vñ
pōt. Si hō obliquit vel clauditur corpō
vñ phibuisse ne depositarius v̄at nisi s̄ ū
diceret expresse: vt. ff. e. l. 13. s. ret. r. l. dies. s
qui pecuniā. r. l. quintus. Et hoc fuit
dicta Hosti. cū quo p̄cor. Hof. et Adonal.
vt. d. q. 25. B

Quid si res deterior reddat. gndeo red
dita non vñ: ff. eo. l. 1. s. si res. Et hoc itel
lige qñ deterioratio facta ē culpa depona
rii et non alii: vt. s. s. 3. B

Heres depositarij tenetur de precio rei
deposite ignoratē ab eo v̄dite: imo etiam
si non sit heres nihilominus ab eo id quod
consecutus est extorquetur. ff. eo. l. 1. s. vlti
r. l. 2. r. 3. Et addita. l. 4. vbi dī de non he
rede qui putabat se heredē cū v̄didit. B

Alius peccet qui rem suam apud alius
depositam vel etiam iniuste detentam fur
tū accipit. Respondeo s̄dm Tho. scdā se
cunde. q. 66. Ille qui furtum accipit rez sit
am apud alium depositā grauat deposita
riū: quia ille tenetur ad restituendū vt
ad ostendendum se innocūm. Unde ma
nifestum est qd peccat: et qd tenetur ad re
leuandū grauem depositariū. Et
hoc puto verum nisi ipse depositarius sc
enter accepisset in depositum rem alicuius

vel si dño probanti rem suam denegassz re
 stituere sicut dicitur in principio. his. n. cast
 bus depositarius furtum cõmittit et teneat
 ad restitutionem. C. de fur. l. ancille. ideo
 hoc casu idẽ indicandũ de depositario qd
 de ipso fure. **B** Qui hõ furtim accepit
 rem sua apud aliũ inuisse detetã: peccat q
 cõ iõ q: grauat cũ qui detinet nec tenetur
 ad restituendũ aliquid. **A** nisi esset con
 demnatus. nam potest ppter hoc pdena
 ri ad amissionem rei sue: vt. s. bellũ p. s. 2
B s; peccat s; cõem iustitã dum ipse sibi
 vsui par sue rei iudiciali iuris ordie ptermis
 so: et iõ teneatõ satisfacere. **A** s. i foro
 iudiciali vt dicitur est. **B** Et dare operaz
 vt scandatũ. pximoz si inde omã e sedet.

D **Enisio**

Utrum derisio sit spe
 ciale peccatũ. Rñdeo
 fm Tho. scda scde. q. 75. Dicendũ
 q sicut aliquis conuiciando intendit dep
 mtere conuiciatõ honorem et detrahẽdo di
 minuere samã et susurrando tollere amici
 titã: ita irridendo intendit q ille qui iride
 tur erubescat: et q: hic finis distinctus e ab
 alijis: iõ etiã peccatũ derisionis distinguit
 a dictis peccatis. **A** Idem in sũ. con. li. 3
 ti. 34. q. 242.

Utrum derisio sit peccatũ mortale. Rñdeo
 fm Tho. vbi s; q cũ aliq; malũ alicuius p
 sone vel defectũ in risu vel ludũ ponit: deri
 sio dicitur si quidẽ hoc fiat in q̃tum malum e
 paruum fm se: sic derisio est veniale: s; qñ
 accipiunt quasi paruum rone psonæ: sic a
 liquem irridere e cũ oio p̃p̃edere et tã vi
 lẽ estimare vt de eius malo n̄ sit curandũ:
 sed sit q̃si p ludo hñdũ. **A** sicut solet hñ
 defectus pueroz et stulorũ fm eũdẽ Tho.
B Et sic derisio e peccatũ mortale et gra
 uius q̃trumelia: quia contumeliosus v̄
 accipere malũ alterius seriose. Irrisor aut
 siue illuso: in ludũ: et ita v̄ esse maior con
 tẽptus et deonoratio. Et fm hoc e graue
 peccatum: et tãto grauius q̃to maior reue
 rentia debetur personæ que illudatur. vnde
 grauiusmũ e irridere deũ et ea que dei sũt
 2. e q̃m̄ irrisio parẽm. 3. derisio iustoz p
 quã hõies eã a bñ agẽdo ipediũt. **A** Idẽ
 in sũ. cõ. e. ti. q. 243. **B**

Esperatio

Utrum sit pecca
 tũ. Respondeo
 f3 Tho. scda scde. q. 20. circa deũ Na
 estimatio intellectus est q ex ipso p̃ouenit

hominũ salus et venia peccatoribus datur
 f3 illud Ezech. 18. Nolo morẽ peccatoris
 sed vt cõuertatur et viuat. Falsa at opinio e
 q peccator penitentem veniam denegat: vel
 q peccatores ad senon conuertat p granã
 iustificantem: et ideo sicut motus spei q cõ
 formiter se h3 ad estimatõnẽ verã lauda
 bilis e: ita oppositus motus. s. desperatõis
 qui se conformat estimatõni false de deo
 est vitiosus et peccatũ: et de hac mã hi. j. p
 sumptio circa mediũ. De desperatione in
 q̃tum est vnum de impedimentis penue
 tie vide. j. penitentia. 4. s. l. **A** Idem qd
 in hoc. c. notatur in sum. con. li. 5. ti. 34. q.
 211. **B**

D **Extractio**

Detractores scdm
 Ray. sunt qui vitã
 et bonos mores alioz corũpere vt
 minuere nituntur.

Extractio fm Tho. scda scde. q. 73. dif
 fert a contumelia duplr. pmo quide q̃
 tum ad modum proponendi: h3: quia. s.
 contumeliosus manifeste s; alique logẽ dra
 croz occulte. scdo q̃m̄ ad fine inueniam si
 ue q̃m̄ ad nocumẽtũ illarũ: quia. l. contũe
 liosus derogat honori: detractor fame: et dī
 catur verba detractõnis occulta non sim
 plr sed per comparationem ad cũ de quo
 dicitur: qz eo absente vel ignorante dicunt
 etiam si eozam multis alijs dicantur. **A**
 Contumeliosus aut in facie s; boiem loquit
 ur e: si solus sit pñs fm eũdẽ Tho. vt i sũ.
 cõ. li. 2. u. 5. q. 197. **B**

Quot modis detractor fama alicuius
 diminuit. Rñdeo fm Tho. vbi s;. Detra
 ctor: hoc agit duplr. qñq; quide drecte: qñ
 qz hõ indirecte. Directe quadruplr. pmo
 mō qñ falsũ aiteri imponit. scdo qñ pctũ
 suis verbis adauget. tertio qñ occultuz re
 uelat peccatũ h3is: oibus: canitentis: si
 gnus seu etiã in scriptis que appellantur li
 belli famosi: de qb; vide. j. libell; famolus
A Siue etiã verbis artificiosis f3 Ray.
 vt in. d. q. 197. **B** quarto qñ id qd e bo
 nũ mala intẽsione factũ. Indirecte hõ di
 pliciter. s. vel negando bonũ alterius: vel
 malicioso recendo. **A** Idẽ in sũ. cõ. li.
 2. ti. 5. q. 198. **B**

Utrum detractio sit peccatũ mortale. Rñ
 fm Tho. scda scde. q. 73. Dicendũ q qz i
 ter res temporales fama videtur preciosi
 or: et per eius defectum homo impeditur

a multis bene agēdis: iō detractio p se lo-
 quendo ē peccatū mortale. **A** Lō. Ray.
 t d: detractio p se pccatū mortale fm eodē
 qū detrahēs intendit ad denigrādā famā
 eius cui detrahit: vt i sū. cō. e. ii. q. 199. vbi
 ē hūtur oīa q in hoc. §. ponit. **B** Lōtin
 gū in qñq; q aliqs. pferat verba per que fa-
 ma alterius diminuitur: t non ē detractio
 formalr loquendo: vt si pferat ppter ali-
 qd bonū vel necessariū cū debitus circum-
 stātijs: t sic nō ē peccatū: vt p3 in denūciat
 one vel accusatōe. Si aut. pferat ex ai leui-
 tate vel pp aliquod non necessariū nō ē pec-
 catū mortale nisi forte hū quod dicit sit
 adeo qd graue notabiliter ei famā ledat t
 pcepue in his que pertinet ad honestatē
 vitę: q hoc ex ipso genere hōz h3 rōnē
 peccatū mortalis: t tenetur aliquis ad restō-
 nem fame sicut t alterius rei. **A** Pro-
 pterea dī puer 24. Cū detractōib⁹ ne cō-
 misceris qñ reptis surget p dūto eozū t
 ruitā viriulq; quis nouit. super quo gl. h^o
 spāl'r vitio. i. detractōis piclitatur totuz pe-
 ne genus humanū: vñ Aug. in menta sua
 Quisquis amat dicitis absentium carpere
 vitam: Hanc mensam indignam nouerit
 esse sibi. **B**

Sed qualiter detractio restituet famā?
Rū. fm Tho. scda scde. q. 62. Dicendum
 q aliquis pōt alicui famā auferre tripl'r. p
 mo mō verū dīcēdo t iuste: puta cū aliqs
 crīmen alicuius prodū seruato debito or-
 dine: t tunc non tenetur ad restōnez fame
 me. scdo mō fallum dīcēdo t iniuste: pu-
 ta cum aliquis imponit crimē alteri quod
 nō fecit in audientia multoz: t tunc tenet
 famā restituere consistendo fallum dīxisse
 t iniuste. tertio modo verum dīcēdo sed in-
 iuste: puta cū aliqs. p dīt crimē alteri⁹ sō
 dīcē debitu: t tūc tenet ad restōnem qūz
 potest sine mendacio tū: vtpote q dicat se
 male dīxisse: vel q iniuste eū diffamauit
 vel si nō pōt famā restituere d3 et alter re-
 compensare: sicut t in alijs iniurijs. Pro-
 bani h. 5. q. 1. quidā. t. 14. q. 6. si res. **A**
Lon. Al. Pde. t Ray. vt in sū. con. li. 2. ti. 5.
 q. 201. vbi etiā addit fm Ray. q restō fiet
 hoc mō: videlicet vbi publice dicit hūm
 vel cannenā: per se vel per aliu: vel etiam
 vbi picat libellū famosū necnon t in alijs
 locis vbi intelligeret illum contra quem h
 acta sūt infamatiū occasione sui dicit vñ sū

vel signi publice t simpliciter recognoscat
 errorem suum t culpā t pro posse remoue
 at vel saltem alleuet sic infamiam: arg. de
 pur. ca. inter sollicitudines. §. pccipias. Idē
Hosti. dicit in q h publica recognitio faci-
 enda est nisi ex tali recognitione publica
 ille infamatus amplius infamaret. Et h3 gl.
Ray. intelligenda sunt h. si audet hoc fa-
 cere: secus si non audet pp potentiam vel
 crudelitatem aduersarij addit Ray. Tene-
 tur etiā secū pponere de iniuria t humiliē
 veniam postulare. Idem **Hosti.** Et h3 gl.
Ray. o3 veniam postulare in propria pso-
 na si audet: al' saltē p interpositā psonā. **B**

Utrum peccet aliquis audiendo detrac-
 torem. Respondeo fm Tho. scda scde. q.
 73. Si aliquis detractores audiat absq; re-
 sistentia videtur detractōri consentire. vñ
 sit particeps peccati eius t siquidem indu-
 cat eum ad detrahendum vel saltem place-
 at ei detractio propter odium eius cui de-
 trahitur non minus peccat q detrahens t
 qñq; magis. Si vero peccatus non placet
 sed ex timore vel negligentia vel etiam ve-
 recundia quadam omittit repellere detra-
 hentem t offendere q ei detractio displice-
 at: tūc peccat qd sed multo minus q dtra-
 hens t plerumq; venialiter. Aliq; etiā hoc
 ipm potest mortale eē: vt quia ex officio in-
 cumbit ei detrahentem corrigere vel etiam
 propter aliqd periculū in de pns: vel pp. ra-
 dicē qua timor humanus quandoq; pōt
 esse peccatum mortale. De quo vide infra
 timor. §. 1. Detractio i quo differt a susurra-
 tione: vide. j. susurratio. **A** Idē quod
 i hoc. §. hī i sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 202. **B**

D **Jaconus** An liceat diacono corpus domi-
 ni deferre ad infirmum t eum cō-
 municare. Respondeo fm Sui. Non. ni-
 si in extrema necessitate absentibus episco-
 pis t presbyteris: vt distin. 93. diaconi. naz
 in necessitate etiam presente presbytero po-
 test diaconus iussus eucharistiam populo
 dispensare: vt di. 93. diaconus. Et p
 tuus est. c. presente. Necessitas autem est qñ
 do presbyter est sesus vel alio impedi hōc
 facere scdm eundem Sui. vt in summa cō-
 sel. libro. 3. titu. 27. q. xi. **B** Et sicut ibi
 dem notauit Aug. etiam absente presby-
 tero si tanta sit necessitas q iussus presby-
 teri expectari non possit: non est expectan-

tandus q̄ si p̄fōyter diacono etiam in ne-
cessitate prohibeat & expr̄ca cā: vt quia sō-
te viurarius vel al' impuēns est qui p̄cū-
cōtionem obedientiū est ei aliter non. **A**
idem in. d. q. vi. vbi etiam d̄ q̄ laicus in nul-
la necessitate nec seip̄m nec alium cōicare
d3. **B** nā & **Tho.** in. 4. di. 13. dicit q̄ dia-
conus licet possit sanguinē in calice dispen-
sare n̄cū adhuc in quibusdā ecclesijs dia-
conus dispensat mīstris sāguinē: non. tam̄
d3 corpus xp̄i dispēsare: q̄ n̄ h3 man⁹ p̄se-
cratas ad tangendum. & hoc intellige nisi
de mandato p̄fōyteri vel ep̄i vel p̄fōytero
longe posito in casu necessitatis: vt di. 93. p̄-
sente. Quomodo diaconus h̄abet prouidē-
de lotionē corporalis th̄uūsmōdi vide su-
pra corporale.

D **Ignitas** Dignitas ecclesia-
stica s̄m Innocē. &
Dicitur est quedam p̄eeminentia i
gradu & quasi pro eodem sumitur digni-
tas & personatus & archidiaconatus & p̄mi-
certatus oceanatus & th̄uūsmōdi. **A** **Do-**
cti. etiam dicit q̄ ista dignitas vocatur cu-
stodia & aliquando ministerium. & **Inno.**
dicit q̄ semper pro eodem sumitur perso-
natus & dignitas: vt in sum. con. li. 3. ti. 13. q.
17. **B** & intelligitur esse dignitas vel p̄so-
natus s̄m institutionē vel consuetudinem
ecclesie: nam posset esse q̄ aliquis in ali-
qua ecclesia exereret officium archidiacono
nī cognoscendo de causis clericor̄ & de ali-
is: non t̄n̄ est reputandus ob hoc esse in di-
gnitate nisi vocet noīe quod dignitatez for-
nat: q̄ si vocet aliquo noīe dignitatis vel p̄-
sona i dignitate cōstituta reputet̄ is nulluz
mīstratū dignitatis faceret reputandus ē in
dignitate: dūmō perpetuo eā obtineat: eē
de sta. mo. c. 2. §. si. **A** **Doct.** sicut dicit **In-**
no. qui intelligit ista quo ad dispōnē. c. de
multa. eē de p̄eben. vt par3 in. d. q. 17. **De**
mā aut. c. d. multa, est tactū s̄. b̄n̄ficiū p̄. §.
i. & tāḡ h̄ in. §. le. **B**

Nemo potest habere simul plures ecclē-
asticas dignitates: nec etiā plā b̄n̄ficia curā
aiarū h̄rina: vide hoc s̄. b̄n̄ficiū p̄. §. 2.

Dignitas sine cura ab eo qui iā. 20. ānos
ppleuit ex dispensatione ep̄i p̄t h̄n̄: eē de
eta. & qua. p̄mittimus. li. 6.

Iscere debet quilibet etiam s̄
latus quicunq; nō so-
lū a maiorū sed etia3 a minimorū

n̄ erudito. **Ande** di. 38. Nullus ep̄s pro-
pter opprobrium senectutis vel nobilitatē
generis a parulis eruditus & minimis si
quid forte est vilitatis ac salutis inquirere
negligat. Qui enim rebelliter viuit &
discere atq; agere bona recusat magis dia-
bolū membrum q̄ xp̄i esse ostendit: & p̄o-
infidelis q̄ fidelis esse monstratur. **Ande**
& **Aug.** ait: Ego senex a iuvene & ep̄s tot an-
norū a collega nōdū amiculo paratus sū
doctri. 24. q. 3. si h̄s. **Ad** materiam docē-
di fact. j. magister p̄mo. & magister 2°. & j.
scia. & infra studium.

D **Isciplina correctio**
nis siue punitōis quā plari q̄nq;
imponunt non debz esse vltz ad effusionē
sanguinis: ar. eē de rap. in archiep̄scopa-
tu. & h3 **Suil.** intelligi debet de effusione
nozm̄. **A** **Idem** in sum. cō. li. i. ti. 4. q.
6. **B** De correctione p̄elatorum vide s̄.
correctio p̄mo.

Iscordia Anrum sit pecca-
tum mortale. **Rū.**
h3 **Tho.** scōa scōe. q. 37. Quando
aliquis sciens & ex intentione discordat a
bono dno & a bono proximi in quo debz
consentire: hoc ē peccatum mortale ex suo
genere. p̄pter f̄ritatē suā ad charitatē h3 p̄-
mi motus huius discordie s̄nt peccata v̄cī
alia propter imperfectionē actus. Sed cuz
intentio aliquorū ē ad aliquod bonuz qd
pertinet ad honorē dei vel ad vtilitatem p̄-
ximi: n̄ vnus existimat hoc esse bonuz ali-
us aut̄ h3 f̄riam op̄uionem nō ē peccatū
A q̄ talis discordia ē per accūs: & q̄ con-
cordia que est charitatis effectus ē vno vo-
luntatum n̄ op̄ionū s̄m eundem **Tho.** vt in
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 226. vbi etiā notantur
q̄ & h. **B** nisi huiusmodi discordia vl sit
cum errore circa ea que sunt de necessitate
salutis: vel si pertinētia indebite adhibeat
Ex quo etiam patet q̄ discordia q̄nq; ē ex
p̄cō vnus n̄i: q̄nq; est cum peccato virt̄-
utq; puta cum vterq; dissentit a bono alte-
rius & diligit bonum proprium: & vide in-
fra litigiam.

Ispensatio scōm **Ray.** est
iuris relaxatio
vnde vocatur vulnus quia vulne-
rat ius commune. 23. q. 4. ipsa pietas circa
finem. **Doct.** n̄. quoq; dicit sic: **Dispensatio**

est rigoris iuris per eum ad quem spectat misericors et canonice facta relaxatio: ut colligitur. i. q. 7. §. nulli rigor. r. c. fe. Et Idem in sum. con. li. 3. ti. 29. q. 1. ad fi.

Sed non quid dispensatio est ius. Rñdeo fm Ray. Dispensatio fm qd est dispensatio est potestas iure acus prius a iure pccat. Sed fm qd est in eo cui quo dispensatur est sic est ius pccat. i. licentia siue permissio qd dā alicui facta est rigore iuris: sed nō est ius commune. r. 32. q. 2. interfectores. r. c. i. a. doieccēna. Lō. Hosti. Et Idē in sū. con. eo. ti. q. 2.

Quia dispensatio sit necessaria i occultis. Rñdeo fm Saul. In occultis in qb pot dispensari dispensatio necessaria est nō pp dpo sione vitandā: qz occulta peccata videlicet nō hñt: qz dō eo sup quo dispensatur est accusari qd non pot: ar. ex de si. presby. extua. Alioquin etiam post peractam pñiam posset accusari: r. 33. q. 2. admonē. 15. q. 5. presbyter. Et Idem in sum. con. in dicta. q. 2. ti. fi.

Dispensationū aliq̄ debita aliq̄ prohibita aliq̄ pmissa Debita est cū multoz icandalum tunciur: di. 50. rō cōstitueretur. Laue tñ ne decipiaris in scandalo i vide. j. scādalum. Jñe debita est dispensatio sine rōne ipsi vel psonē vel pietatis vel necessitatis siue vitutatis ecclesie vel euentus rei: r de singulis hoz ponitur. i. q. 7. §. nisi rigor. r. c. 1. §. se. vsqz ad. §. ecclesie. Et Nec sequentia i isto. §. fuerunt dicta Ray. vt p3 in sū. cō. li. 3. ti. 29. q. 10. r. gio. R. y. exemplificat euentum rei de laicis promovens in episcopos de facto: vt. d. q. 7. c. exigunt. Sed vt pot constare ex allegatis iuribus omnia predicta reducuntur ad tria: videlicet ad cām necessitatis siue vitutatis. i. q. 7. r il sua: seu pietatis: vt cum ppter pietatem dispēatur cū corpore vitutatis vel illiterans vt remaneat in suis ordinibus ad quos indebit fuerūt assumpti. l. q. 7. h. q. Et predicta cānt qñ qz ex persona vel ipse seu loco seu acciōib⁹ aut: vt ex dictis iuribus pot constare. B. Et breuiter vbi cūqz subest iusta cā dispēatio deuita est: di. 50. dño sancto. h. deide r. h. ecce. r. c. considerandum. r. h. ex cāis predictis dispensatio debita sit: r peccat plaris non dispensando: vt est argu. 2. q. 5. quanto in fine tamen subdit non habent ius petendi nisi forte supplicando. Dispē-

fatio vero prohibita est vbi cūqz non pot fieri sine manifesta decoloratione ecclesie. Item vbi cūqz non est iusta cā dispensatō i. q. 7. tali. r. c. i. illa extra de elect. in nouit. §. multa. r. §. si dispensatio vero pmissa est aliqñ in cā: vt di. 50. siquis presbyter. r multa casibus quibus iurāt permittunt dispensationem. Et In dicto. c. siquis presbyter dicitur: Si quis presbyter aut diaconus inuentus fuerit aliquid de misterijs ecclesie venundasse: quia sacrilegium commisit: placuit cum in ordinatio et clericali ca non haberit in iudicio tamen episcopi dimittendus est in suo debeat recipi gradus.

Quid si eps indistincte dispensat. Rñdeo fm Ray. si de hoc fuerit accusatus pūcendus est pena depōnis: di. 51. c. i. in fi. r. c. qui in aliquo in fi. Sed Hosti. dicit qd hoc forte locum habet si cōmonitus incozigibilis sit: r propter hoc suspensus r suam suspensionis contēns etiam in sua cōtumacia persecratur: extra de pben. graue. §. nolentes. Et predicta. c. possunt itelligi quando episcopus dispensat in eo qd de iure non potest. Et Idem in sum. con. sel. eo. ti. q. xi. Et sententia Hosti. benignior videtur r tenenda. ff. de legi l. benignior.

Dispensatio in multis casibus episcopis prohibita est. primo quidem in homicidio: di. 50. miro. Et intellige sine iusto siue iniusto r quomodo cūqz fiat: vt si quis vindictam sanguinis dicit vel scribit aut chirurgiam exercet aut vindicte sanguinis auctoritatem exhibet: r in omnibus similibus si inde mors fuerit subsecuta vel etiam mutilatio membri que notant Inno. r Hostien. extra de cle. pu. in du. c. i. Cum nullo enim talium potest episcopus dispē sare in officio. Secus qz clericus possit esse in beneficio: extra de cle. pu. in du. c. 2. Huc enā sec⁹ si mors vel mutilatio si interuenit: vt in pccallegato. c. i. De ista materia vide plura. j. irregularitas pmo. scdo i simonia ordinis siue benefici scienter per simoniam acquisit: vt de infra simonia. r. in. 7. vltimis. §. 3. in illo qui cū esset suspensus interdictus vel excommunicatus dā nābilitate in gessit se diuine: extra de senē. r re iudi. cum eterni. r extra de senten. excommu. cum medicinali. li. 6. quarto i clerico qz excoīcat⁹ i pccato accedit ad iudiciū

Vide abt. in c. fina
de pben. d. 2.

principis contempto iudice ecclesiastico. 21. q. 5. si quis episcopus. 5. in bigamo. et de bigamis. c. nuper. 7. c. si. vide supra bigamia. §. 8. 6. in clerico non ordinato ministrare: d. quo vide. j. ordinatus. 3. **A** **B**bi p3 q episcopus non potest dispensare q talis ascendat ad superiores ordines: sed bene q vtaf ordinat iam suscepto. **B** 7. in clerico per saltum promotio vide infra ordinatus. 2. **A** vbi patet q hoc intelligitur quo ad illum qui scienter sic est promotus et in ordine sic suscepto sine dispensatione ministravit: tunc enim non potest dispensari q vterius ascendat nisi per papam: sed in ordine suscepto adhuc potest dispensari per episcopum.

B 8. in illo qui ordinem furtive suscepit vide. j. ordinatus. hmo. §. 4. **A** **B**bi nil aliud dicitur nisi quomodo dicitur furtive ordinatus. De dispensatione autem dic fm Ray. vt in su. con. li. 3. li. 22. q. 4. q2 aut fuit prohibitus ab episcopo seu ab alio pre-

lato sub interminatione anathematis aut non. **I**n primo casu poterit condigna satisfactioe premissa cum eo vt in susceptis minister ordinibus episcopus dispensare. Et si intraverit religionem etiam in suscipiendis postq aliquando tempore i ea fuerit laudabiliter conuersatus. **I**n secundo casu poterit cu tali etiam in seculo remanente p^o condignam satisfactioem ta in susceptis q i suscipiendis ordinibus dispensare: extra d eo qui sur. ordi. susce. c. i. **H**osti. autem super eo. c. ait: Quicquid dicatur hic cu furtive ordinato etiam si non sit excoicatus nisi aliquam religionem ingrediatur etiam romana ecclesia de facili non dispensat. Concedit tamen **H**osti in. c. 2. c. ti. q episcopus dispensat in hoc casu in minoribus ordib^o tantum: vt innuitur a contrario sensu. d. c. primo. **B** 9. cum quis fuerit ordinatus: extra tempore vel ab alieno episcopo et an dispensationem ministraverit scdm quofdam: ar. extra de sacra. non ite. c. l. dist. 52. sollicitudo. Sed verius est q diocefan^o cu tali poterit dispensare: vt. q. 9. 2. lugdunensi. extra de tempo. or. consultationi. **A** **I**n hoc. c. dicitur q eps pot dispensare cu ordiatis et tpa. hmo eis pnia iposita cōpetēt in suscipiendis ordinibus. **S**ec^o est ergo i ordinibus suscipiendis: vt et nō. j. ordo. 2. §. q pēa. **B** nisi forte fuisset sibi interdicia exe-

cutio et postea ministrasset: vt dictū est. x. si quis excoicatus ordines suscepit: et de se. exco. cum illorum. §. responso. Et eodē mō si suscepit ordines extra apostata a religioe et de apostata. c. si. **A** **B**bi dicitur de religiose recipiente in apostasia ordinem facit secus ergo videtur de ordinibus minoribus nisi in apostasia dimississet habitum: tūc nō esset excoicatus: et ne cle. vel mo. vt picu. losa li. 6. **B** **I**n predictis ergo casibus ad papā pertinet dispensatio nec dispensat faculter: vt est in homicidio voluntario: in simonia et bigamia. et vide etiam. §. se. l. d. casibus papalibus. **B**

Sunt alij casus dispensatiois ad papam pertinentes in quibus raro imo nunq dispensat. **P**rim^o qn quis scienter se baptizari p miserit bis: de ple. di. 4. eos. 7. c. qui bis. et idē si ignoranter: et postea cu sciverit raturū huerit. **A** **S**i nō huerit raturū pot moueri. l. q. 4. placuit. fm aliquos de iure fm alios de dispensatione quod tutus ē: d. ple. di. 4. qui bis. fm Ray. 7. in sum. cō. li. 3. li. 24. q. 7. et in. d. c. qui bis. vbi p3 q rebaptizatus etiam si nullam culpam contraxerit erga rebaptizationem: nō pot ordinarī nisi magna necessitas cogat. **B** si mulier qui bis scienter receperit eundē ordinē. i. q. 7. saluberrimū. **I**dem etiam inteligas de reconfirmato: ar. 68. di. c. l. et d. cō. se. di. 5. c. dictum. **A** **I**dem in sum. cō. d. q. 7. **B** 2° est cu quis ad subvertēdū fidē se fecerit ab hereticis ordinari. i. q. 7. puenientibus. 3° est si quis ordinetur ita q simonia interueniat tam ex parte ordinari q ex parte ordinatois. q. q. i. ab excoicatis. i. q. i. si quis eps. **A** **H**odie vero nō pot dispensari nisi per papā qualitercuq ordiatio fuerit facta simoniace: vt in eūaganti. **A** **M**artini quinti que incipit: **D**amnabile. et in alia Eugenij quarti que incipit: **L**um detestabile. **B** **D**e his casibus sunt versus: **S**ive bis ordo detur siue baptismus repetat. **S**iue vt vertatur fidei status ordo petat. **A** **S**iue prestetur vtrinq simō opereatur: **E**t dist pētes spes irrita prius habet.

S3 preter pdictos casus q sūt irregularitaturū iducitū sūt adhuc alij casus in quib^o diocefan^o dispēare nō pōt: vt q vni ecclesie duo puer p sūt. 21. q. 2. c. pē nec q vnus habeat plura beneficia cu cura: et de pbd.

de multa nisi in casibus quos hēs s̄. bene-
ficiū p̄mo. §. 3. Sic nō p̄t dispensare cuz il-
legitime natus nisi ad miores ordines t̄ bñ
ficiū sine curate: de si. p̄f. is. qui. li. 6. **A**
vbi etiā p̄z q̄ s̄tr eph̄ n̄ p̄t dispensare cū ta-
libus erga bñficiā d̄. gñtatis seu p̄sonarū
B Sic nō dispensat cū eo qui ē suspēsus
in concilio p̄pter iniustā beneficiorū colla-
tionē: eē de p̄bē. graue in si. Item nec in
alijs casibus specialiter summo p̄nfict̄ re-
serua: is. de quibus vide. j. papa. §. 4. r. r.
A Porius videtur. §. 3. etiā scdm̄ it̄ cō-
putationē. **B**

Atrū eph̄ possit dispensare cū eis q̄ pati-
unt defectū in etate. R̄ndeo fm̄ Jo. an. q̄
aliquis possit. p̄mouer̄ i ad eph̄m si nō cō-
pleuerit. 30. annū: solus papa dispensare po-
test: eē de elec. cū nobis olim. §. li. Sed q̄
tū ad alias dignitates si tū sunt sine cura
p̄t eē dispensare cū eis q̄ p̄pleuerunt. 20.
annum: eē de eta. r. quali. permittimus li.
6. vide. j. vicarius. §. 4. **A** Ibi n̄l de hoc
dici videtur. **B** q̄tū vero ad p̄chia-
les ecclesias non possunt vti dē Jo. dixit
eē de elec. 13. canon. li. 6. **A** De hoc latius
dictum est s̄. absolo p̄mo. §. 2. h̄. 2. est in ad-
ditōne. S̄tr̄ ē eph̄ nō p̄t dispensare circa
etate ordinū: vti n̄r̄ gl. in cl. generalēz. de
eta r. quali. **B**

Atrū eph̄ possit dispensare cū eis qui pa-
tiuntur defectum in ordine. **A** Hoc ē q̄
ratione ordinis eis deficientis n̄ p̄t eligi
ad aliquod officii seu dignitatē ecclesiasticā
sicut est regulariter q̄ abbas debz eē sacer-
dos iextra de eta. r. quali. c. 1. **B** R̄ndeo
fm̄ Jo. an. li. 6. In eph̄ibus sol̄ papa dis-
pensat: eē de of. lega. q̄ translationē. r. d̄ ex-
cel. p̄ela. sicut v̄nre. Sed quo ad alia p̄t
ep̄: eē de eta. r. q̄t. p̄trea. **A** Ibi d̄r: **A**
cet ad regimē p̄chialis ecclie nō debeat
aliquis nisi b̄dicationis sit ad minus admitti
dispensatūe tū in minoribus ordinib⁹ cō-
stituit p̄uerit assumi: dum tales sint q̄ in
breui tempore possunt i p̄sbyteros ordia-
ri. **B** r. c. uā. **A** Ibi dicit q̄ pp̄ istā
tē necessitatē p̄t in abbatem assumi etiam
in minoribus ordinib⁹ s̄stitutus. **B** de dis-
pensatione eph̄orū vide j. eph̄. §. 5. De dis-
pensatione in legib⁹ r. s̄stitutionibus vide
j. lex. De dispensatione in votis: vide. j. vo-
tum. De dispensatione incertorum vide. j.
restituto. 6.

D **I**n iunatio quid r quot eius
species r plura s̄
hac mā vide. j. forislegiū p̄mo.

In iunatio dicitur p̄u Ray,
duorumū multi-
pliciter habet fieri. **M**ā aut durimit
matrimonū in totū: ita q̄ vel vterq̄ cōiu-
gū p̄here p̄t: vt in maleficiatis vel saltem
alter: vt in frigidis: aut durimit in p̄m. s̄.
quo ad mutū futurū iugalit̄ debui seu
cohabitatiōis: uā tū q̄ neuic̄ eorū: h̄c po-
test: sicut in his qui legantur p̄pter adultē-
um cōmissū vel cā religionis post carnalem
copulā. **M**ā si an̄ copulā carnalē alter p̄-
gū fieret religionis: alter p̄here cōfiteri: vt
de j. impedimentū p̄mo. §. 2. **A** Idez in
sum. co. li. 4. li. 19. in p̄ncipio. **B**

An vir petu duorumū allegas frigidita-
tē suā q̄no p̄cedit. R̄ndeo fm̄ B̄ost. vir-
hoc p̄ponēs d̄z esse maior annis. 18. q̄ in
hoc cāu reputat plena pubertas. Et sigdē
n̄r̄ h̄ ip̄z p̄t̄et: dabit a iudice i p̄sbitura-
riū vt vni⁹ m̄c̄ aut t̄iū aut ām̄ q̄ d̄ sil mo-
rentur r̄ postea iurabit vt se nō possit co-
gnoscere mulierē nec moueri ac appetituz
cōiuis. **A** **M**ā si aliquotēs moueret licz
non posset se p̄ficere nō eē n̄r̄ frigid⁹: iŷ
per maleficiū impotens: vt in s̄. co. li. 4. li.
tu. 16. q. 16. vbi hec notat q̄ h̄ h̄i. **B** **A**
du-
lier x̄o iurabit q̄ n̄ q̄ aliquo mō p̄cepit
ip̄m ad hoc moueri: r̄ vterq̄ q̄ diligētiaz
adhibuit ad hoc: r̄ vterq̄ h̄bit septem p̄-
pinquos seu vicinos bone fame qui iura-
būt se credere q̄ illi iurauerūt verū: r̄ sic d̄
uotū celebrabit r̄ mulier nubit in d̄nos: iŷ
viro mandabitur ne aliā ducat. Et si duxerit
r̄ cognouerit: reus peruriū h̄bit: r̄ p̄-
lus matrimonū reparatū erit: ita tamē q̄
vxo: p̄t repellere eū p̄pter cōmissū adul-
teriū: ar. 32. q. 1. de b̄dico. r. q. 6. nihil in-
quius **H**oc dico nisi vxo: q̄n fuit confessā
frigiditatē: fuisse conficta fraudis: quia si
hoc fuisset non posset nūc eē repellere: arg.
ff. ad. l. iul. de adul. li. vxoz. §. iudex. r. §. li.
Quod si mulier negat frigiditatē vtrū: as-
serit se ab eo cognitā: puto standum verbo
mulieris: qz nō videtur q̄ assereret nisi ve-
rū esset: eo q̄ p̄iudiciū sibi faceret. si de h̄
b̄ndo impotentē vir̄ Sic cū rea sit r̄ i n̄
h̄i. pbauerit: absoluetā ē: vt 6. q. vl. acior
Alioquin multi incurrerent perurium: vt
posset separari ab vxore. **A** **H**oc verū nisi

forte maritus contumaciter per aspectum copiosis vt dicit in lum. con. in. d. q. 16. **B** Si autē mulier diuortium petat pp̄t frigiditate viri: et vir hoc fateatur fiet: vt. §. i. primo. §. 2. celebrabitur diuortium. Sed si vir postea cum alia contraxerit: ambo iuges rei perituri habebuntur: et p̄na inuicem ad p̄iora p̄nubia reuertentur: vt eēt de frī. et male. laudabilem in si. Quod si vir negat se frigidū et asserit se cognouisse vxorē standū est verbo viri: qz caput est mulieris: eēt de desp̄o. impu. continetur. et. 33. q. i. si quis accepit. Nisi forte mulier p̄ aspectū copiosis p̄bet se h̄gnē: eēt de p̄ba. propofuisti. Que proatio d̄z caute fieri p̄ duas vel per plures matronas honestas et de hoc peritas: eēt de frī. et male. c. si. ff. de v̄e. in p̄. l. i. qz hec res occulta est: et qz manus et oculus obsteritū q̄is in hoc c̄fallit 27. q. i. nec aliqua. Sed si mulier non allegaret frigiditatem viri: sed potius diceret eēt lectū suū castrati fuisse sine defectū mēbris patientē anteq̄ eā cognosceret: et sic diuortium peteret: vir vero hoc negaret: certe nō o3 stare d̄co viri co. p̄bat. possit per aspectum. **A** Predicta etiam notantur in. d. q. 16. in sū. cō. li. 4. ti. 16. **B**

Quid si p̄ vir vel mulierē petatur diuortium propter arduūdem mulieris. Rūdeo hoc abūi matrone fidedigne atqz perite et iurabunt qz diligenter inquirent et referent an sit arda et an possit fieri mater: et si dixerit qz nō sit arda nō p̄cedet ad diuortium: si autem dixerit qz sit arda: et qz nō possit fieri mater: in cōmūcēt pōt diuortium fieri: et dabitur viro inia h̄endi cū alia: s̄ mulieri p̄nemia indicet: vt eēt de frī. et male. s̄nuitant. p̄mo n̄iso. Si t̄ post diuortium mulier inueniat qui possit h̄i teras referare: rep̄abitur p̄mū matrimonium: quod v̄z fuit eēt si vir accepit alīā: ar. in. p̄ d̄co. c. frater n̄uitant. **A** Ibi videt cūsus expressus quādo p̄ior vir erat similis illi qui aperuit. Si autē post viro p̄z disputat n̄ potat cognosci sine graui periculo non est et reddēda: s̄ per p̄uetudinē secūdi reddita s̄i apta p̄mo: vt notat glo. in. d. c. fraternitatis sup̄ h̄o s̄i. l. cō. Sof. vi. l. i. cō. li. 4. q. 5. ti. 16. l. 3. ibi referant diuerse alie opinionēs dicētium mulierem debet et restitui. p̄mo qz p̄nt intelli qz quando p̄rimus erat vel dubitatur vtrum sit similis 2°. Sec̄o si p̄stet qz

propter b̄sparitatem persone a p̄mo n̄ potat cognosci: vt d̄cū est. Et de hac mā d̄f latius. f. impedimentū. 15. **B**

Quid si petat diuortium pp̄ maleficium vt qz vir potest cognoscere alias: et nō vxorem. gendeo: Debēt p̄mo cōfiteri ne forte hoc p̄tingat. p̄pter aliquod pec̄m eoz. 33. q. i. si per fornicaria: et sub recepto sacro inuulgatis vt s̄l cohābitēt et bona fide operantur ad debitum carnale: et sic per triennium simul habuabūt. **A** nisi forte iam habita uerit: tūc non v̄t necessariū dari triennium sed aliquis alius terminus arbitrarius ad p̄stendū: et alia debita remedia adhibēda d. c. si per fornicaria. et extra de frī. et male. c. si. **B** Quo pacto iterū accedent ad efm iurantes qz sicut p̄miserāt secerunt et nō potuerunt contingi: et tunc adiūcto sacro p̄ p̄nquo: vt d̄cū ē §. 2. celebrabitur diuortium: et dabitur vtriqz licentia contrahēdi eēt de frī. et male. c. vl. et in dicto. c. si per fornicaria.

Sed qualiter intelligenda ē p̄cedēa cohitano trienij qz sufficē qz per maiores p̄tes aut cohābitēt: et qz bona fide operā dent: ar. ff. d̄ aq̄ quon. et est. l. i. §. duo. et §. quod autem. Quod si in firmitate vel alio casu ipe diatur v̄t tempus restituendum. ff. d̄ s̄i. actus p̄l. l. i. §. 2. et c. **A** Hoc fuit dicitur Hosti. vt p̄z in sū. con. li. 4. ti. 16. q. 17. Tū in. c. si. extra de frī. et male. dicit qz debēt cohābitare per continuum triennium. **A** Ibi etiam dicit glo. s̄l qz per triennium debēt cohābitare qz propter frigiditatem p̄stet diuortium. Sed hoc est verum si frigiditas p̄stet ut probari non possit: vt expresse dicitur. e. ti. c. laudabilem. **B**

Quid si alter coniugū non vult cohābitare. Rūdeo dicas excōicandū p̄ quem stabit et cautione idoneam exigendā vt cohābitēt: ar. eēt vt lura nō p̄tel. qm̄. §. vl. v̄l d̄stringatur per curiā secularē: eēt de iudi. cū non ad h̄oie. Idē fiat si cohābitent et non attēnt. **A** Idem in sū. con. eo. ti. q. 18. fm̄ Hosti. et glo. Ray. **B**

Quid si ecclesia decepta p̄ aliq̄s falsas p̄batōes v̄l h̄i celebrat diuortium et postea vir factus est sacerdos: deinde competens est qz ecclesia fuit decepta: nunquid iste sacerdos restituatur vxori cum rep̄dentur ḡn deo sc̄dm Ray. Sij non potest induci ad cōueniētiā fiat vt d̄f. f. m̄rimoniū. §. 1. q. 1. 4.

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

incipit: quid si post lata. **A**. s. q. restituet
qz et monachus restituere sibi: et reuocatur
iste debita reddere vxori petenti: sed no de
de exigere: qz in se est soluz aut vo
tum: vt t. no. i. s. co. li. 4. ti. 19. q. 4. **B**. **A**
si postio p dco cam mulier quide n repetat
vix: nuquid vir poterit vxore repetere. **g**.
deo fm Sui. Non. quia vir per sacri ordi
ais susceptione p reuocant libi. **A**. **I**dem
in sum. con. eo. ti. q. 5. **B**

Pone q mulier credens diuortuz in
se celebratū ingressa est monasterium: an
cōperta veritate de iniusto diuortio possit
virū repetere tā in sacris ordinatū vel sc̄m
monachū. **R**. deo fm Sui. **N**o: quia fal
sa cā n̄ impedit votū monachatus: ar. c̄f
de voto magne. r. de conuer. coniu. ex pte
A. **I**dem in sum. con. eo. ti. q. 6. **B**

Pone q duo fratres duxerunt duas so
rores seu conianguineas: r. inter alterum r.
vxores fecerunt diuortij sententia propter cō
sanguinitatem: querunt vtrum alter debe
at p. opter hoc separari ab vxore sua. **R**. spō
deo sc̄m Ray. **N**o: quia res inter alios
acta alijs non p̄iudicatur: c̄f de fide instru.
inter dilectos. **S**.ed q̄m ad carnis copu
lam distinguor: qz si alter cōiugum sit esse i
pedimentum inter se r. vxorem non exigat
debitum neqz reddat. **S**.i vero credat ex
causa pbabilitur reddat sed no exigat. **S**.i au
tem credat ex aliqua cā temeraria reddat r.
si pōt dimittat erroneam conscientia: r. sic
exigat extra de senten. ex cōi. inquisitō. **A**
Con. p̄dictis **T**ho. r. **P**.e. vt in tā. con. li
bro. 4. ti. 2. q. 2. **B**

Antū vir r. vxor in cā diuortij iudicandi
sunt pariter. **R**. deo fm **T**ho. r. **P**.e. **A**id pa
ria iudicā: qz sicut i. viro dimittere vxore
ob cām fornicatōis: ita i. vxore vtz dimit
tere. 32. q. 1. si quis vxore.

Post lata s̄niam diuortij r. separato tho
ro propter adulterij vxoris si vir fornicel
nunquid mulier poterit virū repetere. **R**. n̄
deo fm Ray. **I**udex ex offiō suo debet vtz
cogere redire ad vxore suā: ar. c̄f de iure iu
ran. ma nos. r. c̄f de diuoz. ex lris. **I**dem
Tho. r. vide hunc casū. f. matrimonuz. 8.
§. 15. qui incipit. **P**one q lata. De materia
diuortij multa h̄i possunt ex impedimen
tis matrimonij: vide. q. impedimentū. **D**i
uortio facto apud quem filius nutriti debe
at vide. f. filius. §. 3.

Doctor vel docere: vide infra
magister: r. supra di
scere.

Dolus Quid ē dolus aut lata
culpa: r. huiusmodi. §.

§ 3. **D**olus. Dolus est insidiosa ma
chinatio: vt si cōmodatarius furtipi fecit
rem cōmodatam. ff. de dolo. l. 1. **L**ata culpa
ē n̄ intelligere qd oēs intelligit vel sc̄it: vt si
cōmodatarius dimisit rē cōmodatā in pla
tea r. fuerit ablata r. ipse dicat q nō crede
bat q acciperetur **L**euis culpa est delidia
sue negligentia: vt insti. qui. mo. re p̄bitur
ob. §. i. vt si cōmodatarius reposuit rem cō
modatam in camera sua: r. recessit relicto
ostio aperto **L**euissima culpa est q̄ aliquo
modo potest prouideri ff. ad. l. 1. q. 1. si pu
tator. r. 50. di. hi qui arborum vt si cōmoda
tarius rem quidem in archa reposuit sed n̄
firmavit. **A**. s. cū clauē vt in loco d̄ quo
statim. **B**. **Q**uod si sc̄it fecit fur non sur
puisset. **C**ausa fornicis est qui nullatenus
potest prouideri: sicut incendij: vna: nau
fragium: rapina: vt. C. cōmo. l. 1. **A**. **I**dem
in sū. cō. li. 2. ti. 6. q. 22. **B**

Dolus in aliquo contractu dupliciter in
teruenit. **N**am quisqz dat cām contractū
puta dolo te induxi vt venderes quod als
non eras venditurus: r. tunc non tenet con
tractus. ff. de dolo. l. eleganter. 12. q. 2. **g**l̄s
episcopus in si. **Q**uicqz dolus incidit in cō
tractu: vt quia cras venditurus: sed per dolo
te induxi vt minoꝝ precio venderes: r. tūc
tenet quidem contractus sed satisfaciendū
est de dolo: vt. ff. de ac. emp. r. ven. l. **I**ulian
nus. **E**t nō h̄ q̄ emptor bone fidei non te
netur de dolo mediatōis sed ipse mediatō
vt in p̄cal. l. eleganter. r. ff. de p̄xentis. l. 2.
r. 3. nisi in subsidium: qñ. l. mediatōis defi
ceret vel nō posset: vt i. d. l. eleganter. **A**
Medius facit. l. si. ff. de eo p̄ que fac. crit. vbi
dicitur qz qñ doloſus n̄ ē soluedū n̄ ē equū
qz quis lucretur ex dolo alieno cū damno
alterius. r. oia predicta notat̄ ēti sū. cō. li. 2.
ti. 8. q. 8. fm **H**off. r. **D**olus. vbi citam po
nitur quod statim sequitur. **B**. **I**dem nō
fm Sui. qz in monachatu r. matrimonio
ēti dolus det cām **S**icut nihilominus tenet
qui dolo allegat dolo pbare debet: vt h̄s
f. locato. §. 6. in fi.

Omnicium Quando dicitur
cat go trans

*de Rema est an nox p̄posito sed p̄fontē
nauter sicut vallet. Si est magna le sio ultra dim
conpetit a medi. l. 2. de lesi. in ien. d. 110 r
p̄no. 1. n. 1. si s̄i cā de v̄ber. d̄i. qz ubi Rema s. l. v̄
Nō d̄b. c. sig. causa de f. s. b. 2. cā de d̄l̄ti. l. c̄p. d̄m
4. c. p̄nas donatio. c̄p. v̄p̄nt.*

ferre domicilia: ita q̄ factus sit de iurisdic-
tione alterius. Respondeo fm̄ Hostien.
Puto q̄ fm̄ ius canonicū h̄cōito ad aliā
parochiam transit & hospitium constituit
explicandū s̄arcinulas suas: & se in ipso re-
cipit animo remanendi statim sit parochi-
anus suus: ex de parochijs. c. vi. & c̄. de
decimis. ad apostolicū. ¶ Idez in sum.
con. li. i. n. 16. q. 13. B

Dominica dies Die do-
minicū
cōstat inter sumas & p̄cipuas festi-
mitates p̄nerit: Exo. 20. Memento vt di-
em sabbati sanctifices. dñica. n. colē debe-
mus propter honorē & gaudiū resurrecti-
onis dñice: de conse. di. 3. c. sabbato. Nul-
la operatio in illa sancta die agat: nisi tñ
hymnis & psalmis & canticis sp̄n alibus dies
illa transigatur: de cōse. di. 3. ieiunia. Itē
tanta est excellētia h̄^o diei q̄ in nullo alio
die p̄ōt ep̄s consecrari: di. 75. q̄ die dñico
vbi ē subditur: q̄ quicquid inigne a deo
est p̄stiturū in terris: in huius diei dignita-
te gestum est. In hac mūdusumpsit exor-
ditū: in hac per resurrectionem & mors in
teritum & vita accepti p̄ncipiū. ¶ Hec
fuerunt dicta Ray. vt p̄3 in sum. con. li. i. n.
12. q. 3. B

Aliū obseruatio diei dñice succedat lo-
co diei sabbati. ḡndeo fm̄ Tho. sc̄da sc̄de
q. 122. Non succedit ex vt preceptū: s̄ ex cō-
stitutione ecclesie: & de p̄hōe populi chri-
stiani. Itō nō est ita ar̄ta prohibitiō operā-
di in die dñico: sicut fuit in die sabbati: sed
quedā opera cōceduntur que die sabbati
prohibebantur: sicut decoctio cibor̄ & alia
h̄^o iude cōse. di. 3. p̄uenit in fi. Et in q̄bus
dā operibus p̄hibitis facilius dispēsat in
noua q̄ in veteri lege. Quia ē sc̄dm̄ Ho-
stien. in sabbatis maxime operari d̄bem^o ne
videamur iudicare. ¶ Idez in sum. cō.
li. i. n. 12. q. 6. Et idē ergo q̄ dominica nec
aliquid festū hodie sit ex precepto dīno: &
sic vacat tertius preceptū decalogi: Meme-
to rē. Sed potius dicēdū est q̄ non vacat
Nam licet eēt quo ad spectatē diei sabbati
tā ceremoniale: itā morale q̄ uiz ad hoc
q̄ aliquis dies hebdomade deputetur ad
diuinū cultū fm̄ Nicolai d̄ lyra super. 20.
c. Eo. & alios theologos. Unde & p̄uenit
valde fuit: vt sicut ante xp̄i aduentū cuius va-
cabat gratia deputatus fuerat ad festā dñz

dies vacationis quando deus cessauit o-
perari: ita & post aduentū xp̄i & in ipse quo
dñs operatus est salutem nostrā deputat
tur dies magnifice operationis. Et lz scrip-
tura nō declarauerit ep̄isse q̄ sit dies: nī
satis declarauit tacite & sufficienter d̄mon-
strando magnalia opera que fecit dñica
die. In illa. n. i. c̄p̄o auit mūdū: Sc̄n̄ p̄mo
Xp̄s surrexit a mortuis. de cōse. di. 3. sab-
bato. In eo sp̄s sc̄us datus est apli: & bre-
uiter q̄cqd̄ inigne est p̄stitū a deo: in h̄^o
diei dignitate est gestū. 75. di. c. q̄ die dñi-
co. Itaq̄ ecclesia non statuit h̄ic die vt ex-
se sed potius ex auctoritate diuine scriptu-
re: ita q̄ p̄uenienter a deo d̄ statū^o. Itō ē
ecclesia in. c. 13. eē de ferijs. dicit q̄ scrip-
tura noui testi p̄cepit diem septimū. La-
ret autem: q̄ hoc non potest intelligi d̄ sab-
bato: de cōse. di. 3. p̄uenit. ergo intelli-
tur de dñico. d. c. q̄ die dñico. et ita dicit
dñicus qui hodie subrogatus ē loco sab-
bati p̄cipitur ex lege dīna. Quia aut̄ dicit vt
dicit q̄ n̄ sit ex lege dīna p̄nt̄ intelligi quo ad
expressā declarationē: q̄ nō p̄cepit xp̄i
se se d̄ tacite & sufficienter vt postēstū ē. Et si
dñica dīna lege p̄cepit: multo magis festi-
uitates maiores dñica quas enumerat gl.
in. d. c. 15. de ferijs. v3 natiuitatem dñi: epi-
phaniam: pascha resurrectionis: ascensio-
nē dñi: & pentecosten. Potest addi & dies
veneris facta: v3 dies proprius passionis:
q̄ multo plus p̄fuit p̄ nobis mozi q̄ nasci
& maius opus nō reperitur deus fecisse q̄
q̄ illa die fecit tantam in semetipso p̄ no-
bis recipiendo passionem. Et q̄ etiam su-
per opere illius diei fūdatur salus totū mū-
di sine qua oēs alie f̄ stuitates frustratōe
forent. Item quod dicitur est non eē hodie
ita ar̄ta obseruantā dñice sicut oli3 sabbati
d̄z intelligi verū quo ad ceremonialia: si-
cut erat non ambulare vltra vñū miliare
sabbato: ac. i. vel quid sicut in se p̄ine-
bat potius figurā futuror̄ q̄ aliud. Quo
vero ad moralia: v3 vt itendatur dñis ob-
sequijs & ad dei honorem & nostrā salutē
p̄ueniendū ar̄tus nunc obligamur q̄ oli
ex veteri testi: cum nouū testamentū ma-
iorē requirat iusticiam: Mat̄h. 5. ibi: Nī
abundauerit iusticia vestra rē. An̄ Augu-
stino quodam sermone dicit: Super hec oia
p̄statur: vt omnes dies dñicos ad eccle-
siam veniat: vt diligentius scripture que

ibi legunt audatis et ipso die sancto pausa
tionē hēcā. Si. n. infelices iudei in tanta de
uotione celebrant sabbatum: vt in eo nulla
opera terrena exercent: q̄io magi xp̄iani i
die dñico soli deo vacare vel deprecari p
anime salute debent et ad ecclesiā perueni
re. **B** De materia domine et aliaz feri
arum. l. festiua vide. j. ferie.

Dominus tempora

lis aliquorum. De quibus et talli
is quas dñi temporales a subditis exigūt:
vide infra tallia.

An in aliquibus casibus possit dñs a sub
ditis exigere vltra consuetum vel cōstitu
tū. gñdeo fm Ray. et Hosti. pōt. l. p̄ qui
dē p̄ deflectione terre sue. Ad hoc. n. tenetur
oēs nō solū de reb̄: sed et laborare corpo
rali: vt sic fēp̄o saluē. 23. q. 3. fornicado. cē
de inu. eccle. p̄uenit. Jtē h̄ vult dñs ire i
exercitiū iudicū ab ecclesia vel principe h̄
hereticos vel paganos: nec sufficit ad expē
pensas: potest a subditis petere moderatū
auxiliū. Jtē si in bello ex parte sua iusto
sui captus ab hostib̄: nec sufficit se redi
mere absq̄ graui dāno. Jtē si vltire ad p̄n
cipē p̄ obnūdo p̄uilegio p̄tectionis ip̄a
lis p̄ se et subditis: et nō pōt commode ex
pensas ad hoc necessarias facere: et si aliq̄ a
lia iustis cā emergat: puta qñ maritat fillam
Mā acgrū sibi affines et amicos: aut qñ fac
filiū militē: aut accipit quod erat feudū suū
vel nouū feudū acquirit. **A** Nec exempla
fuerūt glo. Ray. addentis q̄ cū alia videāf
respicere cōmodum subditorum nō credo
q̄ dñs nandi sunt qui talia recipiunt: vbi p̄sti
tutum vel conuetum est: dñi nō recipiāt
vltra q̄ consuetum vel conuetum est. Et
si aliquod conuetum est: et ad arbitriū exi
gi conueit cum moderamine exigat. **L**ō.
et itā cum Ray. q̄ cum glo. in predictis cau
sis **A**l. con. etiam **T**ho. in genere et Hosti.
addens qd̄ statim sequitur de refectioe vi
arum et pontiū et depauperatione ex iusta
cā subdens: sc̄: si egeret dñs ex cā iusta: vt
in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 35. **B** Vel ad refectio
nem pontiū et viarū: vlt̄ sine culpa depau
peratus est vel obligatus: dñi nō sēp̄ mode
rate et nō ad grauamē exigat. 10. q. 3. vni
circā mediū. cē de cē. cum apls. §. prohibe
mus. 22. q. 5. de forma fidelitatis. Quod si
bald̄ prelat̄ impendant legato vlt̄ alijs ma

ioribus deinde plus p̄pter hoc a subditis
magis extorqueant q̄ impendant: tenet̄ extor
ta restituere et tāndē pauperibus erogare.
Superior et hoc fuerit de hoc querela de
posita si in hoc negligēt fuerit canonice sub
iaceat vlt̄iōne: s̄ de inu. ec. q. 2. p̄teriq̄. **Q**ñ
do dñs sine iusta cā extorquet a subditis: te
netur ad refectioem fm Ray. vnde si vlt̄: lu
dere vel vltra vires suas ad vanitatē expē
dere: vel si in bello qd̄ ex parte sua iniustus
erat cogat se redimētū: si qd̄ per cū vlt̄: eius
officiales a subditis exactū est et ad domi
nos ipsos peruenit tenet̄ restituere illis a q̄
bus exactū est si scūt̄: als in pias cās vel in
vultatem cōem. Si aut̄ ad eos non perue
nit: nihilominus debent officiales suos ad
restōnem p̄cellere et eos punire. **L**ō. **T**ho.
in epla q̄ daz ad duxulā Lorraine et Bra
bantie. **A** Idem in sū. cō. e. ti. q. 36.

Quid si subditi habent vsuarium in ali
quo nemore et dñs auferat eis: nunquid re
tinetur ad restitutionem: aut si alius abstulit
eis aliquid: nūquid sufficit si satisfiat do
mino illoz. gñdeo fm Bui. Tales subdit̄
si ita sunt serui q̄ nihil habeant propriū
sed peculū si quod habent est in potestate
dñi vt reuocetur qñ voluerit et ip̄m vsuari
um habent pro peculito dñs potest reuoca
re. Item etiam de dānis eis illatis ab alio
sufficit satisfieri dño. Si autem tales subdit̄
di sunt q̄ nihilominus habent res suas p̄
prias: tunc nec dominus potest eis aufer
re vsuarium: nec de dānis eis illatis pōt do
mino satisfieri. **A** Etiam si essent tales sub
diti q̄ eoz dominus possidet de cōsuetudine
q̄ntū et qñ vult de bonis eoz capere: q̄ ita
libus rest̄: ingēda est h̄: abusus et extorsio
potius q̄ laxanda fm eundem gñl. vt in
sū. con. li. 2. ti. 5. q. 42. **B** De tallijs et ga
bellis et pedagijs quas et que dñi sine com
munitates qñq̄ exigunt: vide. j. pedagijs
et infra tallia.

Ponatio primo iter vi
nos qd̄
fit. gñdeo fm hosti. Est licite rei nō
lo iure cogente ipera liberalitate facta col
latio. **A** Idem in sū. con. li. 1. ti. 5. q. 72.
B Quis pōt dōare. gñdeo fm Hosti. Do
nare potest paterfamilias et dñs rei. **N**ō er
go seruus: non siuisfamilias. ff. eo. l. filius
Item non minor. 25. annis. C. si maior: fac
ra. ha. l. vl. Et multo minus pupillus q̄ a

uenare nisi potest sine tutoris auctoritate ff. de acq. re. do. l. pupillus. item nec monachus vel conuersus. 54. di. abbat. De clericis an possint donare h̄ infra. §. pe. Tres non potest donare q̄ non est cōpos mentis vt furiosus nec prodigus. ff. de cura. fu. l. Julianus. Sed nec is cui alienatio per legem interdicta est vt qz̄ p̄misit crimē lese maiestatis. C. ad. l. iul. ma. l. vlt. vel h̄c̄ est. C. de hereti. l. manichæos. Et ibi solum d̄ de quibusdā hereticis: sed eo. ti. l. gaeros d̄ de oib̄. Mō tñ sit executio huius finis: nisi fuerint per ecclesiasticos iudices h̄c̄ tici iudiciali p̄nūciati: vt i. c. cū sc̄z̄ de h̄c̄ tici. l. 6. B̄ Itē nec p̄denatus d̄ publico crimine l̄ ante iniam donare possit. ff. eo. l. post s̄cum. r. l. donationes. §. vl. Et idem in sum. con. li. i. ti. 15. q. 73. Pōt̄ etiaz filiusfamilias aliquādo donare: vt in. d. l. filius. ff. de dona. r. bi d̄: filiusfamilias donare non potest: nec si liberā peculij administrationem habeat: nisi iustarōne motus donet: vt nisi expresse ei sit concessus donare: vel nisi ex persona hoc colligat: vt si ē filius senatoris vel alicuius alterius dignitatis. Tunc. n. nisi filio sp̄ali donandi facultas adimā p̄cessisse vt dum et liberam dat peculij administrationem. Pōt̄ etiaz donare de castrensi vel quasi castrensi peculio inter viuos et mortis cā: cū de eo etiaz testamenti factionem habeat. Et exceptis his casibus filiusfamilias non pōt̄ donare. Et si cui permissum est donare nisi sp̄ali et mortis cā fuerit donare permissum: non potest mortis cā donare: hec ibi. B̄

Cui possit donari. gendeo fm̄ Hosti. cui liber: nisi per legē prohibeat: siue sit presēs siue sit absēs: notus vel ignotus. item patri. r. filiosa. dico et̄neo. Maz filiosa. suo q̄ d̄tū ē in p̄tate p̄is non valet sc̄a donatio: q̄ ualeat per emancipationē. C. e. l. sine. Et hoc verē ē nisi fuerit reuocata: vt in. d. l. si ne. B̄ vide infra. §. antepe. item nec inter vix̄ et vxorē valet: vide. j. §. 6. 7. r. 8. Item nec miles pōt̄ donare meretrici. C. d̄ dona. inter vix̄ et vxorē. l. si. ancillā. Et Idem in sum. con. li. i. ti. 15. q. 73. B̄ immo etiaz q̄ liber prohibetur donare meretrici. 86. di. qui venarozibus. Si tamen donauit et epeere non possum: vt ibi notatur. Et qz̄ in pari cā turpitudinis potior est cōditio possidentis. ff. de p̄di. ob tur. cau. l. si ob turq̄

§. p̄ono. fallit in milite qui potest reuocare donationem quā fecit focarie. Et si talis p̄hibitio donandi est erga milites terrenos foris erga clericos fm̄ Hosti. vt in. d. q. 73. B̄ De dando siue donando adulatoribus vide. §. adulator. §. si. De dādo h̄i stronibus: vide. j. h̄istrio. Et Aduertēdū ē q̄ non pōt̄ donari iudicib̄ siue rectoribus quibus certū salariū constitutum ē Et punitur dāns et recipiens: vt. l. si. C. ad. l. iul. repe. nisi sc̄ulentū vel poculentum mera liberalitate oblati. quod paucis diebus consumi possit: et de rescrip. c. statuti §. insuper. l. 6. B̄

Donatio multis de causis reuocari potest: p̄cipue modis illis quibus libertas fit feruus: vide. j. libertus. §. 2.

Utum donatio facta sub conditione sit idē quod facta sub modo. gendeo nō. Maz illa que fit sub conditione: puta si tale quid fiat vel sit: non tenet nisi existente conditio: nec si illa que fit sub modo: puto vt tale qd fiat statim tenet: sed non extante illo potest reuocari. C. de dona. sub modo. l. i. r. 2. Et In his legibus dicitur solum de dona. sub modo. Sed eo. ti. l. si. dicitur de donatiōe sub conditione. B̄ Et idem dicendū ē de venditionibus et h̄i s̄cibus. et vide d̄ hoc infra matrimonium. §. r. 6.

An coniuges sibi inuicem donare possint Respondeo q̄ non. Nec valet donatio quod potius prohibita est tam iure canonico q̄ civilis: extra eo. donatio. r. ff. eo. l. i. nisi ieritis casibus quos habes in se. §. Quis autem prohibitionis sunt. 4. cause. Prima est ne propter amorem aut piugum non obtemperando donationibus facilius spolia retur. ff. eo. l. i. Et hoc autem preceptus est ne mutuo amore inuicem se spoliarent donationibus non obtemperantes: sed profusa erga se facultate agentes. B̄ Secūda ne melior in paupertatem in caderet: et deterior: ditior fieret. ff. eo. l. 3. Tertia ne forte coniuges intenti ad acquirendum sibi per donationes non essent studiosi liberos h̄i di vel educādi. ff. eo. l. 2. Quarta ne amor honestus et debiti exhibitio q̄ debet ēē in coniuges precio p̄liari videret. ff. e. l. 3. et sic inter eos donatio n̄ valet et si fiat p̄ interpositā personā. ff. e. l. si sponsus. §. gnāster Et Itē. §. nō vi haberi in hac. l. h̄ d̄ d̄n̄i probat bene ea. l. in p̄ncipio. B̄

*Key in l. filie fam. exus - u. glo.
quod p̄z̄ em̄ filio et tradidit nec
Reddunt morte confirmat nec tenet
confessio.*

let inter eos remissio alicuius debiti aut al
signatio culcūq; debitoris: q; hec omnia
donatōes sūt. **A** Dec probantur i dicta
l. si sponsus. vbi ēr dētur in principio q;
donatio inter sponsum et sponsam valet: r
nō ēr in sū. con. li. pmo ti. 15. q. 76. **B**.

Sunt tñ casus quibus donatio inter cō
iuges valet. Et pmo qdē si is qui donauit
p mansit in eandē voluntate vsq; ad mortē
tē: nā h^o i donatio mortē donatoris puale
scitē ēr eo. donatio. Itē valet donatio si al
n̄ sit inde paupior: l; alī fiat dñtor vt s̄ma
ritus heres ab aliquo institutus non ade
at vt vxori substituere locū faciat. Itē eodē
mō valet si alter non fiat dñtor: l; alter si
at inde pauperior: vt si vir dōauit vxori ad
emendum vnguenta r h^o vt in. d. c. dona
tio. r. ff. eo. cū hic status **A** Meli^o videt
facere eo. u. l. si sponsus. §. pe. r. §. si. r. l. se.
B Sed et donatio inter sponsū r sponsā
valet: vt in. d. l. cum hic status.

Quibus modis donatio scā inter vtz r
vxorē reuocat. gñdeo pmo quidē reuocat
expresse per pñiam. ff. e. cū hic status. §. h^o
A Et ibi p3 q; d3 attendi suprema siue vl
tima voluntas qñ pluries mutam^o intenti
onē. **B** Itē reuocatur si res donata per
donatorem alienetur. C. e. l. si maritus. **A**
Ibi hoc non probatur: sed in. d. l. cū h̄ sta
tus. §. si maritus. Ibi p3 q; non solum al
quando videtur tacite reuocare donatōez
sed ēr pignori obligando nisi expresse ali
ud ostendatur. **B** Itē si p̄mōziām il
le qui donationem accepit ēr eo. donatio
Item si diuortū fiat: vt i. d. l. cū h̄ stat^o. §.
diuortium **A** Et ibi p3 q; hoc vez ē qñ
diuortū sit ex dispensatōe: s̄ si fieret cū
bona grātia: vt si fieret cā religionis. Itē
secus si post diuortū matrimonūz restau
rat vt ibi. **B** Item cum locer nuncium
diuortū mittit cui donauerat: vt in
ea. l. cū hic status. §. si focer. **A** Omnia q;
habent in hoc. §. fuerit. dcā. Hoff. vt p3 i
sū. con. li. i. ti. 15. q. 27. Et predicta nō solū
obtinēt inter virū r vxorē: s̄ ēr inter socer
r genex seu nurrū r inter consoceros q; co
pulatōes in matrimonio in potestate hēnt
d. l. cū hic status. §. o. **B**

Water r filius qui est in eius ptāte sibi
donare nō pōt eo q; pater r filius qñ vna
sunt persona. C. de impu. r alijs substitut.
l. vl. fallit tñ in dote r donatione pp nupti

as quā p̄ filio r filie donare pōt. Itēz fal
lit cū filiosa. cū in castra: p̄ donat mobi
lia. Itē valet si dñ remittat filio vsu fructuz
quē habet in rebus illius aduentūz. Itē
valet si fiat ob alimenta: h̄ Hoff. **A** Itē
in sū. con. e. ti. q. 78. vbi ēr dñ fm eūdz q;
gq; dñ de donationibus inter vtz r vxo
rem phibitū: idē pene intelligas de dōa
tionibus inter patres r filios. **B**

Atñ sacerdotēs parochiales r alijs cleri
ci siue prelati possunt donare. gñdeo quan
tū ē de p̄mōnialib^o siue de suis proprijs
aut que per aliquā h̄reditatem vl alio^o in
tuitu persone acq̄sierint: donare p̄ntē d
suc. ab intel. c. l. Sed r de fructibus bene
fictorum suozuz donare possunt qucdam
modica fm eozum statum: sed tñ tenentur
r debēt donare pauperibus personis r ho
nestis: q; quodānō bona clericoz sūt pau
per. **A** Personis inhonestis donare n̄ licet
vt s̄. 3. §. dicitū ē. Et ad istā mās facit s̄. cle
ricul. 4. §. 5. **A** Et h̄z ea que ibi r h̄ dicitū
vident intelligenda que notantur in sū. cō
fess. li. l. ti. 15. q. 79. l; ibi videat dcā latio za
pont fm Hoff. **A** Ibi ēr dñ fm Hoff. q; i do
natione rei modice nō requirit consensus
vel consilium clericoz. Et ad hoc facit c̄
eo. ceter. Itē q; ep̄s ad p̄struēdū monaste
riū pōt p̄ferre quinquagesimā bonoz siue
ecclēsiar: ad edificatōnem. Itō alterius ec
clēstie solum centesimā. i. q. 2. bone rei. nec
requirit nou^o p̄sensus: cū sel a iure p̄cessū
sit. Et si plures donatōes fecit q; excedant
quinquagesimā vel centesimā licz diuersa
circa hoc dicta sūt a diuersis: melius vide
tur vt excedens reuocet: a non oēs fm eun
dem Hoff. Itē dicta quinquagesimā vel centē
simā non d3 dari qñ ēr graue dānū ecclēstie
ēr eo. ad apostolicē. Item etiam r in r̄eruz
donatōe d3 attendi rōnabilis p̄uetudo loci
ēr eo. ceter. **B**

At p̄ prelati ecclēsiar donare possunt. gñ.
dicendum q; possunt qdā modica. i. q. 2.
terrulā. considerata tñ rei donate quantā
te r loci consuetudine: extra de dona. ceter
De hac materia vide s̄. clericus. 4. §. 2. r. 5
Quantum ecclēstie donari possit vide infra
ecclēstia. pmo. §. 6.

D Onatio secundo
mox. Donatio cā mortē ē cū q; **ca**

magis vult se hie q̄ cui donat: magis q̄
eū cui donat q̄ herede suū: vt. ff. de dona.
cā mor. l. i. r̄ insti. de dona. §. 2.

In quo differit donatio cā mortis a lega-
to. q̄ndocō dōatio cā mortis ad instar lega-
toꝝ redacta ē: vt idem iurj sūt in viroꝝ: vt i
fi. de dona. §. 2. Differūt tñ in quibūdam
p̄mo q̄ legatū sēper tradit ab herede:
s̄ donatio cā mortis q̄q̄ ab herede q̄q̄
a testatore. Itē si q̄s acculat testamētum vt
falsū amittit legatū: sed non donatiōē cā
mortis. Alr si ex aliqua cā rescindat testa-
mentū r̄ donatio cā mortis. ff. eo. l. si aliq̄s
e. l. si debitor. Et Idem in sum. con. li. p̄
ti. q. 50. fm glo. Ray. q̄ dicit q̄ alie sūt
d̄ie que solēt notari. C. de dona. cā mor. in
sum. r̄ in littera. B

Reuocatur donatio cā mortis si donantē
peniteat: vel si liberatus est de piculo i quo
erat vel si deficiat conditio sub qua dona-
tio facta fuit. ff. si cer. pe. l. non ois. Item si
donatarius prius dcedat q̄ donator. ff. e.
si filio. r̄. l. sic. r̄ si. Et Idem in sum. cō. eo.
ti. q. 75. fm Dost. q̄ etiā addit q̄ idē ē r̄ si
non adimpleat cā sub qua donatio facta ē:
r̄ q̄ p̄dicta vera sunt nisi q̄ datum fuerit
vt statim transeat dominium nec reuocari
possit: q̄ talis donatio inter viuos facta cē-
setur. Et ex quo facta est nec conditionē nec
modū nec p̄niam sine causa admittit: ex cā
tñ reuocari pōt vt p̄pter superuententem
filioꝝ natiuitatem. 12. q. vl. quecūq̄. B

Donatio tertio .i. p̄pter nuptias
Donatio propter nuptias ē qd̄ sp̄o-
sus sponse donat q̄n ab ea dotē accipit: cē-
de dona. inter virū r̄ vxor. c. nuper. Et
ibi p̄3 q̄ idē est etiā si sponsus donat quan-
do non accipit dotē: q̄ siue accipiat dotē
siue non: illud qd̄ donat sic vocat: vnde r̄ i
dcō. c. nuper. in fi. dī: Illud te nolumus
ignorare q̄ vxor dī dare dotē viro: vtr̄ autē
vxorū donatiōē facere p̄pter nuptias. B
Quismodi autē donatiōnis p̄p̄ū est q̄ si
pacifical̄ maritus de dote vel parte doꝝ lu-
cranda vxore s̄ mortua: talem partem d̄3
lucrari mulier de donatiōne. p̄pter nuptias
p̄ mortuo viro: cē de dona. inter vir̄ r̄ vx.
dō auto. §. sane. r̄. C. de pac. cō. uē. l. ex morte
Et vbi ē p̄3 q̄ et si d̄uer se sint quātuor
maioris vel minoris dotis r̄ donatiōnis p̄-
pter nuptias: quā etiā tunc equalitas de

necessitate requirit in quota r̄ non in quāsit
tate: q̄ si pacto s̄ria scā fuerit: non valet
Et subdit: Eadem custo d̄ari censum sine
pater. p̄ filio siue mater siue ipe ducturus
vxorem sui iuris constitutus siue quilibet a-
lius pro eo ante nuptias donatiōnem nup-
ture dederit. Sili quocq̄ modo p̄i p̄ filia si-
ue mater siue ipe pro se sui iuris constitu-
ta siue quilibet alius pro ea vxorem ductu-
ro dotē dederit seu promiserit: quoniam r̄
alio pro ea offerente dotem ipsa eam per se
videt offerre. Ad adeo vtz ē vt r̄ ipsa ab al-
lo pro se oblata dotē in lucrū suū reposcat
nisi forte is q̄ eam obulit statim. l. ipe obli-
gatis seu p̄missionis stipularis vel paci-
fit vt sibi dos p̄d̄ca reddatur: hec ubi. Do-
die autē debet equalitas: cē non solū in quo-
ta sed etiā in quantitate: vt in auc. d̄ equali-
do. §. l. coll. 7. Item in. d. c. donato d̄3: S̄
ne solū: q̄ matrimonio sicut dos ad mulie-
rem: ita donatio propter nuptias redit ad
vir̄: nisi de consuetudine secus obineat. B
Donatio propter nuptias alienari non po-
test: vt. i. dos. §. 3.

Dos est que datur viro a muliere
p̄ onere quod de matrimo-
nio sustinet: vnde tam diu durat q̄
diu r̄ matrimonium: sed eo soluto soluit
q̄ sine eo cē non pōt. ff. de iure dotū. l. 3. et
est dos quasi p̄p̄ū matrimonij mulieris
ff. de m̄no. l. deniq̄. §. sed verū in fi. S̄3 q̄
diu stat in matrimonio diuū dotalis est pe-
nes virū: vñ r̄ p̄ voluntatē viri nō pōt ide ē
elemosynā facere: vt infra elemosyna. 2. §. 3.
Quot sūt ip̄es dotis. R̄sp̄o deo de. nā
alia p̄fecticia: alia aduenticia. P̄fecticia
dos ē q̄ a p̄e p̄ filia vel ab auo p̄ nepte: vt
ab alio nomine eorū seu de bonis eorū d̄at
ff. de iure do. p̄fecticia. Aduenticia hō est
quā ipsa mulier dat pro se vel alius a p̄e
vel auo: siue sit fratris: siue sit alius quicūq̄
Itē dos alia estimata: alia inestimata. S̄
estimata: d̄at: taz lucz q̄ d̄nū pertinet ad
maritū sicut ad rei emptorē. Et Estimato
n. inducat emptionē: vt in. l. plerūq̄ de q̄ in
fra. B Si vero inestitia: d̄amni r̄ lucrū
pertinet ad mulierē. ff. de iure do. plerūq̄
Fructus tñ pertinent ad maritū prop̄ one-
ra m̄mōij. An̄ s̄3 dotaliū pecorū ad mā-
tū pertinēt: q̄ in fructibus cōp̄uati: sic tñ vt
suppleat demortua capita ex iam natis festi-
bus: vt in dicta. l. plerūq̄. Et Idē i sum.

p̄ l. tauer p̄t d̄icere
vel heredis q̄ dona-
p̄ p̄ nuptias vel ma-

con. li. 4. li. 25. q. 2. B

Pactū patri factum a filia dum nuptiū traderetur q̄ dote contenta nullum ad bona paternā regressū h̄bet: improbat lex civilis: si n̄ iuramento non vi nec dolo preſſi to firmatū fuerit: seruari dicit̄ de pac. c. 6. h̄us li. 6.

Dos et donatio propter nuptias alia si non pot̄ et consentiente vxore. ff. de fund. l. 1. lex iulia. A Ibi nihil aliud dicit̄ nisi q̄ alienatio prohibita marito prohibet et sp̄o: sed hoc bñ dicitur in c. cum contingat fra allegato. B Hec valet alienatio nisi vxor iurauerit non contrahere: et de iurando. c. cum contingat. et de iurandā do. c. 13. li. 6. A Hoc est verum quādo, si ne vi vel dolo sponte preſſum fuerit iuramentum: vt in dicit̄. c. B

In quibus casibus maritus lucratur dotem. Quidē lucratur ex pacto: vt si pacificatur de tota dote vel eius parte post vxoris mortem lucranda: vt c. de pac. conuē. l. ex morte in pan. et in au. ibi posita. Item lucratur ex lege: vt si ppter adulterium mulieris fiat diuortium mulier dorem amittit: ex de dona. inter vir̄ et vxor. plerūq̄. A Abi etiā p̄ q̄ idem ē qm̄ ppter fornicationem ipsa per se sine alio iudicio recesserit. Et q̄ his casibus amissio habet locum nisi p̄ ſua reconciliata fuerit viro. In. d. et. c. plerūq̄. p̄ q̄ idē quod in dote est etiā i dotalicio: quod fm̄ gl. ibi est illud q̄ mulier lucraretur ex pacto de donatione propter nuptias: vel p̄o dotalicio intelliguntur p̄ternales. B Item mortua vxore intestata et deficientibus liberis et propiis vir succedit vxori et lucratur dotem et econuerso: vt. C. vnde vir et vxor. l. 1. In alijs autem casibus dos ad mulierem: et donatio propter nuptias redit ad virum: nisi secus obſtineat de consuetudine approbata: extra de dō. inter virū et vxor. c. donatio. §. sane. A hec omnia notantur in sum. con. lib. 4. tit. 25. q. 5. fm̄ Ray. et glo. eius quæritaz expunit fm̄ ius civile multas alias cās ex quibus maritus potest impune repudiare vxorem et dotem lucrari: vt in au. vt liceat ma. et a. ule. §. q̄ vero coll. 8. et subdit: Nota tñ q̄ q̄cqd dicit̄ lex ista vir n̄ pot̄ dimittere vxorem nisi propter fornicationē B

Done q̄ propter adulterium vxoris facta separatione t̄pori mulier dotem amittit

nunc aut probata consanguinitate sepantur oio: nunquā poterit mulier dotem repetere. Respondeo non. Nā licet nō appareat q̄ nō fuerit matrimonium: mulier nihilominus punienda est: ppter intentionē cū opere subsecuto: et de biga. nup. et c. vlt. et etiā vt per hoc ceteris delinquendi mā auferatur: et ne excogetur falsa pbatio p̄ matrimonium: h̄c dicit̄. l. au. Doff. Ver. et Jo. A Idē in li. cō. e. n. q. 13. vt ibi p̄ Zancre. dixerit p̄num. B

Cui restitūda sit dos. Respondeo: si dos fuerit a patre p̄fecta: tunc si in matrimonio filia p̄mortalis: dos reddi patri. C. solu. ma. l. dos a patre. A Hoc verū ē qm̄ filia erat t̄p̄e mortis sub potestate patris: secus si erat emancipata: vt no. ibi glo. B nisi si mulier reliquerit liberos: q̄: tūc ius de iure deberet p̄ferri de p̄suetudine remanere penes liberos: ut no. in dicta. l. dos. A. i. in gl. Quidam etiā intelligūt hoc esse de iure ar. l. post dotem. ff. solu. ma. Alij contradicunt. Sed prima opinio p̄ualeat: vt no. i sum. cō. eo. n. q. 7. vbi etiā notat̄ oīa que in hoc. §. h̄nt. B Si h̄o vir p̄mortalis: tūc talis dos patri et filie reddenda ē. A verū ē qm̄ filia est in potestate patris: al̄ vt dāda solū filie: vt vt colligi. ex. l. 1. §. allegata: et ex glo. in dicta. l. dos. nisi pater fuerit t̄p̄e donationis stipulatus: sibi reddi: vt dicit̄. vt dicit̄. h̄o filia ē sub potestate: tunc sit quod dicitur ē. et quod sequitur. B Ita tamē q̄ nec p̄ aliter q̄ ex voluntate filie: potest petere pot. ff. solu. ma. l. 2. A Abi et p̄ q̄ filia nec filia potest petere sine patre. Et dicit̄ filia patri cōsentire qm̄ scit et non p̄dicit: vel qm̄ effecta fuerit demēs. B Quod si p̄ nō uiuat vxori reddenda est vt ibi. Si vero dos fuerit a quocūq̄ alio p̄fecta: tunc si p̄mortalis vxor ad heredes eius pertinebit dos. Si p̄ mortal̄ vir dos ad vxorē reddi. Intelligit hoc nisi ille q̄ dedit fuerit stipulatus dotē sibi reddi. C. de rei vxor. ac. l. vnica. et ff. solu. to ma. l. quotiens. §. i. A Hoc verū ē qm̄ stipulatio facta est t̄p̄e quod dos data vel p̄missa fuit: secus si postea: cū ius iam quesitum sit mulieri. d. l. post dotē. ff. solu. ma. B

Quando restituenda sit dos. Respondeo: Si dos consistit in rebus. f. mobilibus. restituenda est statim solu. matrimonio. Si vero in immobilibus debet restituī infra annū. C. de rei vxor. ac. l. vnica. §. cum autem. A

Idem in sum. con. e. ti. q. 8. fm Ray. **B**
In semper maritus in casu restituenda dote compellatur reddere in totum. Rū/
deo: Maritus in restituenda dote non con/
denatur nisi in certum facere potest. l. habi/
ta ratione necegat si non dolo versamus ē
C. de rei vxo. ac. l. vnica. **A** s. cum autem
constanca. l. in condēnatoe. ff. de reg. iur.
B Et debet caunonem exprimere qd si ad
melioze fortunā peruenierit soluet residuus
hoc etiam p̄uilegiū transit ad filios eius
dem matrimonij. vt. ff. solu. ma. l. maritus
A Melius facit. ff. eo. t. l. etiā. In. l. n. ma/
ritam. nū aliud dī nisi qd hoc p̄uilegiū n̄
transit ad heredē. **B** Sed hoc heredi eē
neo nō est prestandū: qz tale beneficiū per/
sonale est & cū persona extinguitur. **A** h̄
dicit. ff. so. ma. l. qz q̄ sequit immediate p̄
d. l. maritum. Et omnia que habentur i h̄
s. notantur etiam in sum. con. eo. ti. q. 9. f. 3
Ray. **A** Quere dū etiā qd si maritus paci/
scretur qd posset conueniri vltra q̄ facere
posset: ē h̄ bonos mores & nō valer pactū
ff. sol. ma. l. alia. s. l. **B**

Aut q̄ maritus vel eius heredes in restitu/
enda dote possunt detrabere expensas. gen/
de: expensas necessarias: vt puta qd domū
refecit & h̄: retinere potest: vt. C. de ipen.
in re. dota. fac. l. l. expensas vero voluntari/
as vel voluptuosas perdit etiam si volūta/
te mulieris facte sūt. ff. solu. ma. l. in volūta/
rijs. **A** Ista. l. est potius. ff. de impen. i
re. dota. fac. & quod h̄ in hoc. s. fuit dictus
Ray. vt p̄ in sū. cō. in. d. q. 9. **B**

Quid si maritus tenetur de dote & habz
illa debita gēdeo: Mulier pro dote habz
obligata omnia bona viri in tantum qd p̄/
ferat omnibus creditoribus nō h̄ntibus ex/
pressam hypothecam: & hoc nisi alius hoz
sit in sū iure: vt qd petit dotem. precedentē
vt. C. qui. po. in pig. ha. l. si. vide infra resti/
tutio. 2. s. 5. In donatione. ppter nuptias
non p̄fertur mulier creditoribus nisi po/
sterioribus. **A** Hoc idem colligitur in. d.
l. si. in sū. & idē qd in hoc. s. dē notat in sum.
con. li. 4. ti. 25. q. xl. **B**

Etiam constante matrimonio mulier po/
test recuperare dotē: vt q̄ vir d̄git ad mo/
pia. C. de iure do. l. vbi. **A** Ibi etiā dī qd
non debet mulier hoc casu dotem alienare
sed conseruare pro sustentatione sui & ma/
ritu & filiorum. **B**

Pro bello viri nō hz vxoz dotē amitte/
re: ex pig. ex s̄io. etiā si cōmiliti crimē le/
se malestans. C. ad. l. lul. ma. quisq̄.
Possessioe pignozata genero p dote fru/
ctus non debēt cōputari in sōte si gener su/
stinet onera matrimonij: eē de vi iur. salu/
briter. vide hoc. j. vltura p̄mo. s. 16. qui ici/
pit: Pone quidam gener.

Qui habet cognoscere de matrimonio
h̄z cognoscē & de dote tā q̄ d accessorio: eē
de dona. inter vt & vxoz. c. l. 2. 7. ff. de iure
do. l. 2. 7. 3. **A** In his. l. nil de hoc dī: sed
ad hoc bñ faci. l. 2. ff. de iur. om. iu. **B**

Dubia
Aut dubia sunt in meli/
orem partem interpretan/
da. gēdeo fm Tho. 2. 2. q. 60. **Di**
cendum qd sic: vt dicit glo. super illud Ro.
14. Qui non manducati manducantes nō
iudicet. Nam ex hoc qd aliquis h̄z malam
opinionem de aliquo absq̄ sufficienti cā i/
luriatur ei & comēnt ipm. Nullus autē dē
aliū cōtēnere vel nocumētum qd cūq̄ iser
re absq̄ cā cogente. Et iō vbi non apparēt
de malicia alicuius manifestat iudicia dbe/
mus eū bonā habere interpretando id qd
dubium est in meliozem partem. Et meli/
us est qd aliquis frequenter fallatur habēs
bonam opinionem de aliquo malo homi/
ne q̄ rarius fallatur h̄is maā opionē
de aliquo bono: qz ex hoc fit iniuria alicui
nō aut ex p̄mo: eē de re. i. estote. **A** Idē
in sum. cō. li. 3. u. 34. q. 235. **B** In dubijs
via tutior est eligenda: eē de poncti. ad au/
diciam.

Duellum est singulari pugna
est singulari pugna
taq̄: ita videlicet vt qui vicerit p̄bat
se intelligat. & si non vicerit defecisse in pro/
batione putet. & dī duellum quasi duorum
bellū dicit ē monomachia. l. singulari pu/
gna. **A** Idem etiam in sum. con. li. 2. u. 3
q. l. f. 3 Ray. Hosti. & Hoff. Et addit Ray.
Dicitur etiam vulgo in quibusdam parti/
bus iudicium: eo qd ibi iudicium dei expe/
ctatur. **B**

Duellā facere non est licitū. 2. q. 5. mono/
machia. **N**ā ē h̄ cepit illud: Non tentab/
dñm deū tuum: Deut. 6. & Matth. 4. Lō/
ira quod nullo modo faciendum est: 2. q.
2. querit. Item expresse prohibetur lege se/
culari. C. de gladiato ribus. l. vnica. lib. xi.
Lō. in hoc Hoff. & Hoff. & Tho. scō a scō.

q. 25. **A** inimo. q. 5. art. 8. Et hoc fuit prin-
cipale dictū Ray. vt pz in sū. cō. li. 2. ti. 3. q. 2.
Et addit Ray. Nec obstat qd crimē lese
maiestatis crimē perduellionis appellat:
qz illud nō iō dī: qz in illo crimine sit admit-
tendum duellū, puz quādam male intellexit
sed qz per duellū dicitur hostes. vult ergo
dicere crimē perduellionis. i. crimē hosti-
le. ff. de hō. li. 1. quo nos. **B**

Atqz in duello consuendo generalis
aliquē excuset. Rū. f. 3. Ray. et Host. Nulla
consuetudo vel veri⁹ corruptela possit ali-
quē excusare: qz diuturnitas ipis nō minu-
it peccatū sed auget: extra de sumo. non salf
2. c. cūz in ecclesie. Peccat ergo oēs mor-
tali sed differenter. **S**rauter. n. peccat qui
suscipit et ppter quēcūqz metuz. **A**uena
tur autem peccatū eius multū pp piculum
reuz vel personāz. 32. q. 5. ita ne. extra quod
met⁹ cā sacris. Ille autē qz spōte suscipit et qz
qui offert et iudex qui desert vel auctori-
tatem prestat. **I**te ille qui ex offō dat plitium
auxilium vel fauorē. **I**te sacerdotes qz dāt
bñdictionē sicut alicubi est p̄suetudo omē
sicut longe peccat grauius. **E**t si contigerit
sibi homicidiū oēs fierent irregulares. 17.
q. 4. oēs. **S**i ergo clerico offeratur duellū
nullo mō suscipiat nec per se nec per alium
loco sūt: qz de iure debet deponi. ex. eo. c. l.
2. 2. **A** pōt tñ ephs cū illo dispēlare dūmō
ex duello mors vel mutilatio secuta non fu-
erit. d. c. l. 5. 3. d. 3. cū ephs defendere vel eccle-
sia: de cuius iurisdictione est: extra de fo. cō.
pe. c. 1. et xi. q. 1. c. l. 2. 2. **A** Con est p̄dictis
Host. vt in sū. con. eo. ti. q. 3. **B**

Nūquid sūt irregulares clerici qui affe-
runt reliquas ad iurandū pugnaturis in
duello. **R**espondeo fm guil. Ray. videtur
sentire qz sic: qz videtur coadiuare ad hoc
qz duellum fiat: sicut illi qui dant benedicti-
onem. **N**ibi tñ videtur dicendū qz sitales
clerici solū afferunt reliquas ad iurandū
ita qz eis non afferentibus nihilominus fi-
eret duellum non sunt cooperatores nec vl-
denur esse irregulares: alr sic. **V**eritas
est qz non potest negari quin aliquo
mō sint cooperatores. **E**t cum biluz sit in
iustum merito incurrant irregularitatē: vt
pōt colligi s. delum. 2. §. 2. **E**nde et idem
guil. dicit qz uon est securū dicere p̄riuz: vt
pz in sū. con. li. 2. ti. 3. q. 4. **B**

Quid de ephs abbatibus et capitulis et

clericis: qui a seculari dño cogunt aut subi-
re duellum: aut res ecclesiasticas perdere.
Ite qd de ephs et prelatiis habentibus iu-
risdictiones ipsales: et in eoz curijs inducāt
et iudicantur duella. §. fm guil. **I**n oibus
h⁹i casibus si prelati seu clerici offerunt seu
suscipiūt duella aut per se aut etiā per alios
de eoz mandato: aut per ea iudicant aut a-
liquam auctoritatem ipālem prestant pec-
cant mortalr. **E**t si sequatur mors sūt irre-
gulares. **S**i at talia fiant p iconomos vel
prepositos seculares administratores p̄iato-
rum sine spāli mandato: prelati qdē peccat
mortalr talia tolerando: tñ non credo qz
incurrāt irregularitatem: ex quo super hoc
spālem auctoritatem non prestant: lz p̄ce-
pian ballius suis qz iusticiam faciāt in tali
vel tali cā: quia in tali generali mandato
intelligitur aliquid mandari de duello. et
h⁹i casibus si rex velit personā ecclesiasti-
cā cōpellere ad duellū: aut auferre et bona
sua: debet ephs se inuicem viriliter adiuuare.
Clericus autem dō potius oīa mala tolera-
re qz tali malo consentire. **E**t oīa predicta
intellige eodem mō de iudicio feuz candē-
ris et aque bulientis: in quibus oibus tētalr
deus p̄pter qd phibita sunt expresse. 2. q.
5. mēnā. 2. c. consuetū. ff. de pur. vul. c. vl-
ti. **A** **I**de in sū. cō. eo. ti. q. 5. **E**t addit ab
eodē Guil. **C**redo etiā qz in publicis p̄dē-
cationibus pōt stimari secularibus rustici
et plebibus: dum tñ mature et modestē qz
si per modū compassionis dicatur eis qz
si hoc faciunt non sunt in statu saluandō
ruz: et p̄ferum in his locis: vbi super hoc
creduntur iuris ignorantia laborare que i
ephs et abbatibus et ceteris ecclesiasticis qz
fontis non est tolerabilis qzquid sit de secu-
laribus. **B**

Pena pugnatiuz in duello fm Ray.
est depositio si erāt clerici: et si mors inde
vel mutilatio subsecuta fuerit: nō pōt ephs
cū talibus dispensare in offō sed in benefi-
cio sic: Host. **N**o dicit qz nō pōt. **E**t posset
dici qz non pōt dispensare in assequendo
nouum bñficiū: sed in retinendo habitum
ad sustentationem. **A** **S**ed certe in c. 2.
et de cle. pug. in du. di. qz pōt cū talibus su-
per p̄hō bñficio dispēlari: et ita dicit Ray.
Nec p̄dicit Host. dicit n. qz cū talibus ad
beneficiū hñs curā aiāz non dispēlabit in
ferio: papa: vt pz in sum. con. c. ti. q. 6. vbi

enā dī q̄ beneficiū sup̄ quo fuerit dispensa-
 tum tales hīc poterūt vt tūmū h̄z. Hoff. h̄z
 alios h̄o habebunt tūm vt sup̄endium sic
 laic⁹. r̄t̄ ecclesiam. 32. di. si qui h̄o. Et hoc
 v̄t verius: quia beneficium datur prop̄t of-
 ficiū. 16. q. 1. generaliter. Unde cum non
 possint v̄t officio non videntur q̄ possint in
 titulum habere beneficium. **B** Quod
 si nec moris nec mutilatio fuerit subsecuta
 etiam si sacerdos vel clericus in duello ob-
 lato vel sponse suscepto amiserit partes di-
 gitū: sed non tantā quin sine scandalo possit
 celebrare. **H**ūcūq̄ fuerit grauis excessus
 potest episcopus euz tali post peractā peni-
 tentiā dispensare: et eo. c. 1. r. 2. **A** Hoc ve-
 rum fm̄ eundem Ray. si aliter necessitas vl
 vilitas hoc exposcat: vt in. d. q. 6. **B** De
 pugnantibus in torcamentis vide. f. tor-
 ncamentū.

E Brietas virum sit peccatum
 mortale. gndeo fm̄
 Tho. 2. 2. q. 150. Immoderatus vl
 sus vini potest contingere triplr. p̄rio mō
 ita q̄ vrens nesciat potum eē imoderatus
 z inebriare potentem: et sic ebrietas potest
 esse sine peccato: z sic de hoc creditur. 2°
 modo qñ aliquis percipiat potum eē imo-
 deratum: non tñ estimet posse inebriare: et
 sic pōt esse cū peccato veniali. **A** Nisi h^o
 casu ebrietas sit frequens seu assidua: tunc
 etim est mortale fm̄ Aug. 25. di. 5. all autē
 h. ebrietas etiam. r vt no. in sum. con. li. 3.
 ti. 4. q. 2. assiduitas vt dicit Aug. facit ebrieta-
 tem esse peccatum mortale non propter so-
 lam iterationem actus: quia multiplicatio
 actuum ventralium non auget in infinitum
 sed quia non potest esse q̄ homo assidue i-
 ebrietur quin sciens z volens ebrietatez in-
 currat: dum multotiens experitur fortitu-
 dinem vini z suam habilitatem ad ebrieta-
 tem. **E**t melior rō est scōm Alex. de ales
 super scōo siliarum di. 39. q. 6. q̄ cum hō
 habet sufficienter sp̄a deliberationis tenet
 reprimere motus v̄tales ne predat regnū
 peccati siue dñim. Non ergo p̄ diuturni-
 tate vel assiduitate comparatur pecc̄m mor-
 tale: sed per manifestū datur intelligi occul-
 tum. i ipse cōtētus rōnis. **I**dem sc̄it etia
 De. vt p̄ 3. s̄. delectatio ad si. in additione
B 3° modo qñ quis bene aduerit potum
 eē imoderatū z inebriatē r tñ magi v̄t e-
 brietatez incurt q̄ a potu abstine. Et tal ppe

dē ebrius z sic ebrietas ē peccatum mortale
 Quid cum alicui datur imoderatus po-
 tus vel abus cāmedicine ad p̄nocādū vo-
 mitū. gndeo fm̄ Tho. 2. 2. q. 150. In hoc
 casu non ē peccatū: qz h̄z talis ab⁹ vl por⁹ fa-
 no eē superfluus: nō m̄ infirmo: h̄z p̄pter
 hanc cām n̄ d̄z potus dari vsq̄ ad ebrieta-
 tē: qz tunc non excusaretur a peccato.

Que pena clericū qui ebrietas deseruit.
 gndeo fm̄ Ray. Pena est q̄ si ep̄s vl p̄fex
 byter vel diaconus z admonitus non desi-
 stat deponatur. Si h̄o est subdiaconus vl
 infra: aut etiā laicus: cōsione p̄uictur vl h^o
 beretur. 35. di. ep̄s. r. c. ante omnia. 15. q. 1.
 sane. de vi. r hone. cle. r. c. a trapula in fi.
A Lon. **D**ost. vt i sum. cō. li. 3. ti. 4. q. 4
B Et nota q̄ fm̄ **D**ost. idē est hodie de
 subdiacono quod de diacono: vide infra
 ludus alec. §. 4.

Ebrietas virum excuset hominē a pecca-
 to quod p̄mittit. gndeo fm̄ Ray. Sigs in
 ebrietate incidit sine culpa sua: z sit oio alie-
 natus mēte certe excusatur. 15. q. 1. sane. sec^o
 si culpa sua inebriatus aut nō oio alienat⁹
 fuerit. **A** Hoc casu, cū quis ebrietatez vel
 aliā dementiā incurrit culpa sua. dicunt ali-
 qui q̄ excusatur a tāto z non a toto. **A**lii autē
 dicūt q̄ excusatur a toto: si nullū h̄z iudici-
 um rōnis. Et vt no. in sum. con. li. 3. ti. 3. q.
 17. hoc est pbabilius z h̄ius: et consēt cū
 hoc Ray. **A**idē posse dicit q̄ quis bñ excu-
 satur penitus ab eo quod fecit in oimoda
 amentia: sed non a cā amentie pro qua de-
 bet puniri. Et vtrūq̄z videtur probari in of-
 cto. c. sane. 15. q. 1. z ibi glo. tamen pro deli-
 cto etiam in oimomoda amentia factio ad
 cautelā p̄nta inungenda est: sed leuior ad
 mentem reuerso. 15. q. 1. si quis insanit. z no
 tatur in sum. con. in. d. q. 17. **B**

Sed nūquid ebrius pōt h̄ē maritimo-
 niū. gndeo h̄z Guil. Si ita ebrius est q̄ oio
 careat vsu rōnis: nō pōt: qz deest ei consen-
 sus rōnis sine quo nō pōt eē m̄rimoniale
 eius si vsu rōnis h̄z. **A** **I**dē in sū. cō. li. 4.
 ti. 2. q. 27. **B** **A**d ebrietas impedit ordi-
 nādos: vide. f. ordinādos. §. 3.

Ecclesia primo cōmuni
 ter eccle-
 sia si fundata fuit in alieno solo qd
 fiet. **R**epondeo fm̄ Ray. z **D**ostien. Si
 dominus soli laicus erat: z hoc sc̄itū z nō
 p̄d. x̄tū sibi imputabitur z ecclesia libera re

manebit: ar. 54. di. si feruus. Si ho igno-
 rante ecclesia quippe remanebit constructa &
 libera: nec efficitur laico censuatis: sed ille
 tamen qui constructi tenetur dñm seruare
 indētem: vel etiam eps si ponendo prima-
 rium lapidē vel postea in consecratione ec-
 clesie fuit negligens. **A**. i. in examinatioe
 doti vel mansi: vt in sum. con. li. i. ti. 14. q.
 15. vbi et habentur oia que in hoc. s. ponū-
 tur. **B**. de conse. di. i. nemo. 14. q. vi. com-
 pimus. di. 70. sancto. 3. Si vero solū erat
 alterius ecclesie vel collegij ecclesiastici debet
 ei restitui hoc modo: q. ecclesia constructa
 fuit sibi subdita: quo ad sus patronatus. 12.
 q. 2. apostolicos. 17. q. 4. quest. i.

Ecclesiam nemo edificare pōt nisi au-
 ctoritate diocesanū qui debet ponere pri-
 marium lapidem: crucem figere & cimitē-
 rium designare: & etiā petere dotem suffi-
 cientem assignari: sine qua consecrari non
 debet: de cōse. di. i. nemo. 7. c. placuit. & ho-
 die quidem sufficit q. assignetur pro dote
 vnus mansus. i. vnus predium sufficiens
 pro vno pari bonum totali liberum: extra
 de cens. c. p. **A**. Et ibi gl. no. q. mansus di-
 citur quantitas terre que sufficit duob⁹ ho-
 bus ad laborandum in anno. **B**. Tal in
 ecclesia donec in hac paupertate fuerit nō te-
 nebitur ad hospitalitatem seruandam nec
 eps aliquid persoluendum nisi in q̄ntū pōt
A. **H**osti. cuius hec fuerit dca die q. nō te-
 netur talis ecclesia ad iura ep̄alia persoluen-
 da: nisi forte aliquid nomine cathedraticū
 q. non pōt: vt in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 48. **B**.
 donec perueniat ad pinguiorē fortunā: ar-
 gu. c. de conse. cū dilectus. **A**. Melius
 v̄i facere dictum. c. p̄mū in fi. de cens. ibi: &
 si aliquid amplius habuerit inde seniorib⁹
 debitum seruitum impendat. **B**

Exempti non pōt p̄struere oratoria siue
 ecclesias vel capellas in locis non exempti sū
 in docalesano iustia: vide infra exemptus
 §. 6. De oratorijs autem p̄uatis: vide infra
 oratorium. Eccle. quō nō debet reuerti ad
 secularē habitacionem: habetur supra con-
 secratio ecclesie. §. si.

Quis tenet ecclesiā cum indiget reparare
 gendeo fm **H**osti. Si fabrica habet portio-
 nem deputatam de illa r. parari debet. 10. q.
 3. vno. et si non sufficit tunc rector: & alij in
 ea beneficia conferre debent: extra eo. c. 1. &
 c. de his. 16. q. 1. si monachus. In quo cau-

standum est dispōnt ep̄i et in maioris partis
 capli: et de his que sūt a maio. pte ca. c. si.
In quibusdam enam regionibus laici h⁹
 faciūt expensis suis: et vbi consuetudo ē te-
 nent: cū in ea percipiunt sacra ecclesiastica
 & audiant dīna. 16. q. 7. quicūq. 7. c. & hoc
 diximus. 7. c. filijs. et compellendi sunt ta-
 lem consuetudinem seruare: et de sumo. ad
 apostolicam. Si talis consuetudo non re-
 p̄t: q̄rta puentū q̄ quondā a sanctis patri-
 bus fabrice deputata ē ad hoc tenetur: ita
 vt qui eam percipiūt solūt: nō obstat vlla s̄
 scriptio seu consuetudine: sed p̄ reparatio-
 nem redibit q̄rta ad illos q. cā percipere p̄ue-
 nerunt. Sic itelligit. 12. q. 2. de redditib. &
 vsq. ad. c. statumus. **A**. Idem in sū. cō.
 li. 3. ti. 24. q. 161. **B**

Quāti ecclesijs dō arispōt **R**ūdeo: Do-
 nari pōt in infinium absq. alia infinuatio-
 ne: in auct. de non alie. aut perm. re. eccle.
 §. si minus coll. 2. Nam ceteris personis n̄
 licet donare vel recipere vltra quinquaginta
 solidos nisi precedat infinuatio: nisi in cer-
 tis casibus. C. de dona. l. si quis pro redē-
 ptione. **A**. vbi p̄ q. ista infinuatio non ē
 necessaria in his que donant. p̄ redemptioe
 captiuor. **I**te q̄n magistri militum donāt
 militibus. **I**te q̄n donatur p̄ reflectioe do-
 mus his quozum incēdio vel ruina dom⁹
 corrupte sunt. Item in donatione p̄p̄ nup-
 tias vsq. ad quantitatem dotis: vt. C. d. do-
 na. auct. eo decursa. & no. gl. i. l. sanctimus.
 C. de dona. Que donatio pōt a viro fieri
 etiam post contractum matrimonium: vt
 l. cum mulre. C. de dona. similiter nō v̄i ne-
 cessaria infinuatio etiam in his q. danur p̄
 quacūq. pia cā. Nam dicit dñs: **A**de oia
 q. hēs & da pauperibus: **M**ath. 19. **B**

Relictū eccleie vel ad alias pass cas in te-
 stamento et minus solēni volūate scō te-
 nent: et de testa. cū cēs. 7. c. relatu. Nam in
 tali legato sufficit duo aut tres testes: vt
 ibi d̄: **A**. Sed in. d. c. cum esset. v̄ etiam
 requiri presentia presbyteri. **A**d cuius itel-
 ligentā querit ibi dñs **I**n. de bu. Quor te-
 stes requiruntur de iure ciuili in testamen-
 to: & responder q. septē: sed in codicillis. s.
 nisi q. in testō rusticozum sufficit. 5. C. de
 testa. l. si. & subdit: **Q**uero et an testamentū
 corā duobus n̄i testibus non assistente p̄s-
 bytero parochiali valeat. **G**ndeo: **I**dem
 doc. q. illud testamentū valet q̄m ad le-

gati i plas cal lz i alio n pjs cal n valet n
li affu psoy ai duob testib: r sic istd. c. dz
itelligi fz. c. fe. Et istud cõter vi placẽ doc.
q: per pntiã pbyter tollitur pceptio fal
suras. r dicit speculator q si interessent tres
alij testes sine pbytero non valeret testa
mentũ. Item dicit r si adest alius pbyter
r non saus: q a solennitate legali non debz
recedi nisi in sum est expressuz in iure ca
nonico: r iste tex. requirit pbyteriũ suũ
ergo dempto pbytero suo remanemus
in dispõne iuris ciuilit: ista est cõis opio
Sed mihi videtur q hõ testamẽtũ vale
at in ptesentia duoru testiu siue ad plas cal
siue ad quẽcũqz attenta dispõe hõ. c. qd n
loqur dispensante coruzigendo ius ciuile:
sed declarando irrõnabilitatem iuris ciu
lis. Nam ptesupponendo voluntatem de
factu in ptesentia duorum testiu: peccatuz
elset r hõ ius nãle q illud testamẽtum non
executio daretur: r q: canones consiliãt
anime: ergo q: peccatũ eẽt non exequi vo
luntatem defuncti de iure ciuili r canonice
exequi dz. Item si omnia alia iura defice
rent tũc p viam denõciationis euangelice
deberet exeg. Nec obstat quod hic dicitur
corã pbytero suo: q: hoc n̄ dici miterio
iuris: sed q: de facto sic accidit. Item p rõ
nem decre. probatur q sufficiũt duo testes
q: in ore duoru vel triũ r. Non obstat etiã
am qd dicitur legisse q illa consuetudo e rõ
nabilis. f. q. 5. vel. 7. testes requirantur i te
stamento: vt sic fraudibus obuietur: q: hoc
est verum quando eẽt dubitũ de voluntate d
facti: s qn eẽt certũ: vt in casu hõ. c. tunc dõ
co q duo testes sufficiũt: hec ule. et proba
tio duorum testium idoneoru v: voluntate
defacti: oio reddere certam: vt in d. c. cum
esset. r in. c. se. Patet etiã ex p̄dictis q q̄r
cũqz p̄ter p certo d voluntate testatoris oi
no dz seruari in foro p̄cie si legitima e: q
non pot̄ pueniri sine peccato. Sed in foro
iudiciali requirũtur duo idonei testes: iõ
lz. q. 2. c. vltimo dõ: Alitima voluntas defu
cti modis omnibus conseruetur. B

Et quid emptũ fuerit de pecunia eccle
sie eius erit. l. 2. q. 3. c. 1. 2. q. 5. fixũ. Quod a
deo vey e q si clericus heat pecuniam de
deprebenda siue ecclesia sua: r inde emat
predium: s illã pecuniã potuisset dare ali
te inuitu pietatis: non in dare pot̄ prediũ
quia statim acquisitum fuit eccle siue epũ

fuit nomine ecclesie siue nomine alieno: eẽ
de pecu. cle. c. 1. r. c. inquirẽdũ. Et ppter
hoc non potest huiusmodi clericus aliud
alienare. Eodem modo si quis de pecunia
ecclesie quam habuit furto vel rapina seu
de p̄silio possessionem sibi emittit: q: ecclesie
sit vt dicitur: est. B Nec fuerunt glo. Ray.
vt p̄ in sũ. con. li. 1. u. 14. q. 17. B

Ecclesia p alienis debuit non potest ob
ligari nec eius possessiones: et si quis obli
gauerit est suspensus ab administratione
temporalium r spiritualium: extra d solu.
c. 2. Porcu tamen hec sententia per ep̄m
relaxari: q: papa hoc sibi non retinuit: eẽ
de sen. ex. nuper. Sed non debet hoc face
re nisi iudicanti ecclesie consulatur: r eẽ
de verbo. signi. cũ olim. B Melius fac
eo. n. ex parte p̄mo. r idem quod in hoc. s
notatur in sum. con. in dicta. q. ad finem. r
additur q: hec pena suspensionis non cõ
p̄hẽdu ep̄iscopos: cũ de ipsis non fiat sp̄ã
li mentio: eẽ de sen. ex. q: piculosũ li. 6. B

Quicunqz de nouo in ecclesiã monast
riũ seu in alijs p̄ijs locis vsurpantes rega
lia. i. collectam que fit ratione regio v: im
peratoris seu tributum regi debitum fm
Jo. an. sũ vsurpantes custodiã seu guar
diã tituli aduocatonis: vel defensionis q
ppue sũt noia p̄notã: ip̄soru locoꝝ vacã
tũ bona occupat: r clerici aut mõachi ip̄o
rũ locoꝝ. B ac eẽ certe persone eorum
dẽ locoꝝ: vt in. c. generali de quo. j. B g
hec fieri. pcurant ipso scõ incidũt in excõ
cationẽ. Clerici at qui nõ opponunt se tali
bus nihit debet capere de p̄uibus ip̄soru
locoꝝ. B p tpe quo p̄missa sine p̄dicõne
debuã fieri p̄miserũt: vt in tex. de quo statũ
B extra de elec. generalũ li. 6.!

Clericus qui ex collatione laici recipit ec
clesiã: vel tenet si minus nõ renunciaue
rit. B i. resignauerit: vt i. c. relatum. de
quo. j. B ab officio vel bñificio suspen
dendus e: et si contumax perseueret depo
nendus e: laicus nõ excõcandus: eẽ de
iure pa. sierea. r. c. relatiũ. B conuocato
c. in ar. xl. q. 3. r eẽ de iudi. cũ n̄ ab homie.
B ecclesiariũ vacatũ bona non debet ab
alijs occupari s. bñficiũ. 2. s. i. Qualiter
res ecclesie alienari possunt: vide supra alle
natio. De ecclesia et eius cimiterio infra
enuntias. De p̄uatis oratorijs habes in
fra oratoriu. r infra enuntias eccle. s. 6. Dc

ecclesia violata aut consecranda: vide. §. cef
facto. 28. consecratio. 2.

Ecclesia secundo . i. pa rochi

alis. Collationes de ecclesijs paro
chialibus vsi qui non atigerit. 25. annum
ipso facto nõ valent. Et tenet q̄ assumitur si
eri sacerdos infra annũ a tpe commissiois
altr p̄uat^o e ca. Tres tenetur personali resi
dere: in hoc tñ epus ex cã disp̄sare p̄t ad
ip̄s: eñ de elec. 13. canon li. 6. Et nota hic q̄
13. tãtũ de anno transiit q̄ talis non possit
ad sacerdotiũ pmoueri: non tñ vacat eccle
sia ipsa nec p̄t cõferri alic nisi post elapsũ
annũ: qui q̄dem annus incipit tunc postq̄
possessionem illius pacificam habuit v̄l p̄
eũ stetit quo min^o h̄ret nec currit si iusto im
pedimento de ientus ordinari non potuit:
alioqn si sic priuatus sit ecclesia ipsa et re
stitut nõ p̄t. Et .i. p̄ ea vice: vt in c. com
missa. de quo infra. B Item nõ q̄ si rece
pit eã ñ intendẽs eẽ sacerdos sed vt p̄ annũ
haberet fructus tenetur ad restõnem. Sicut
et ille q̄ cõtulit ei quẽ non credebatur promo
uendũ ad sacerdotiũ tenetur ecclesiam ip̄am
seruare indẽnem: hec omnia extra de elec.
commissa li. 6.

Ep̄i p̄nt dispensare q̄ qui obtinẽt paro
chiales ecclesias insistendo studio nõ tene
antur pmoueri infra annũ nisi ad subdia
conatũ: ad quẽ si non fuerint p̄mori p̄uat
sunt: vt in pximo. §. de sacerdotio dictus e
Ad sacerdotium nõ non tenebũtur vig
ad septẽniũ: et interim puideatur ecclesie
p̄ vicariũ: et elapso septẽnio infra annũ debet
fieri sacerdotes. Alioqn incurrit dictã pe
nã: eñ de elec. cã ex eo li. 6.

Si ad ecclesiam parochiale p̄ntes q̄ non est
in sacris: dũ tñ aliter sit idone^o et possit infra
statũ ip̄s ordinari admittendus est: eñ de
insti. si to li. 6. Et tñ fm Jo. an. talis nõ p̄
tatis non possit in tali ecclesia institui: eñ d
eta. quali. p̄terea nisi dispensatur: vt ibi.

Electio primo cõis quid sit. gñdeo

Electio put̄ h̄ sumis e alicuius p̄so
ne ad dignitatem vocatio: vt colligit eñ eo.
cã in cãtis. §. q̄ p̄pter. Et hoc sunt dictũ
Soff. et addit: Quãuis verbũ eligẽ ad mul
ta se h̄at. Nã d̄i quis eligi in canonicũ: eñ
eo. cã ecclesia vulterrana. Dicit etiã eligi ar
biter: extra eo. in cãtis. In his et silibus d̄f

fieri electio laxato vocabulo: sicut et poma
dicitur eligi de canistro. Soff. Ho die q̄
q̄ vt hec descriptio conueniat nominatio
ni et postulationi sic describit. Electio e p̄so
ne idonee ad dignitatem vel fraternã socie
tatem seruata forma canonica facta voca
tio. Colligit hec eñ eo. cã in cãtis. r. c. cã
ecclesia vulterrana. r. c. q̄ p̄pter. et extra de ar
bi. cã olim. vt in sum. con. li. 3. r. 26. q. 1. vt
des̄ posse addi q̄ non solũ vocatõ ad digni
tatem vel fraternitatem sed ad ministeriũ alic^o
officiũ: sicut cũ eliguntur arburi ad eligendũ
d. c. in cãtis. extra eo. vel ad regimen hospiti
tal. d. c. cum olim. de arbi. et idem in similib
bus. B:

Ad quẽ pertinet electio de iure cõi. gñ^o
spectat ad collegium etiam si duo solum vel
res fuerint: eñ c. l. i. p̄n. r. eñ de p̄sue. cã d̄
lect^o. 63. di. Hadrianus. Et c. Hadrian^o
ip̄ari ad h̄ faculẽ facit ad h̄ q̄ quõq̄ lat
ci admittuntur ad electiones et precipue p̄n
cipet pro pace tenenda. et vt defendãt ab op
pressoribus fm Soff. vt in sum. con. eo. r.
q. 2. vbi eñ ponuntur que h̄ntur in isto. §. f. 3.
Donal. et Soff. B Sed si clerici ñ sunt
in ecclesia vt collegium: vt singularis p̄so
ne: tunc superior p̄uidebit per se v̄l ad
presentationem patroni siquis sit: extra de
iurepa. passio. 2al. Et electio quidẽ non solũ
ad collegium pertinet: sed plerũq̄ de con
suetudine vel p̄uilegio alieni vocanti ex
tra eo. cum ana. Unde et qui est in quasi pos
sessio: ne eligendũ eligere potest etiam si p̄
stea possessionem amittat: extra de iurepa.
consultationibus. r. c. cum propter. r. eñ. e.
querelã. Item eligere potest p̄elatus et qui
libet clericus in quẽ p̄promissũ fuerit: vt h̄
j. electio. 2. per totũ.

Autis nõ potest eligere. gñdeo. Nõ po
test eligẽ excoicãt^o maioris excoicãtõne: vt
nõ. eñ de appel. constitut^o p̄mo. Et in glo.
que ibi dicit q̄ excoicãtõ vel suspẽsi nec eli
gere nec eligi p̄nt. B Secus si minoris
eñ de cle. exc. m. c. v. Itẽ nec suspẽsus: eñ
de cõsue. cã dilectus. Item nec interdictus
extra eo. cum iur. Item nec ille q̄ scãter
celebrauit in loco interdicto: extra de sãtẽ
exco. is qui. li. 6. Itẽ nec illi quibus interdic
tũ e eligẽ absq̄ superioris lina: eñ eo. c. vlt.
Item nec illi qui in ea vocazione elegerũt
scienter indignum: extra eo. cã in cãtis. et
c. innotuit. in si. Nã tales sũt ip̄o iure ca. v̄l

ce eligendi potestate priuati: et idem dñm
 si peccauerit in postulatio: et eo scriptum
 Et hoc vep e qñ scā nominatione sequitur
 electio vel postulatio: secus si nō sequit: qz
 nūc non eēt. ppter hoc p̄uati: et. e. ppetue
 li. 6. **A** Ibi dñ: Perpetue fictionis orā-
 culo declaramus: q̄ scienter in electionib⁹
 nominantes indignū. ppter suffragium in
 scrutinio presūū nū adeo in eo perhiterit
 et ex votis eoz cōis electio subsequatur ne
 quaq̄ eligendi potestate priuā: l3. p eo q̄
 indignū nominādo sciemer p̄ scias suas
 agunt a deo et aplica sede puniri merent.
B Item eligere non p̄t q̄ peccauerunt in
 electōis forma: qz debent priuari iure eli-
 gendi: et eo. qz ppter. **A** De talibus ibi
 dñ: Eligendi ea vice p̄tate priuēntur. **B**
 Itē nec illi q̄ neglexerūt vsqz ad lapsū t̄p̄s
 vide. j. §. proximo. **A** P̄dicti etiā casus
 nōntur in sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 3. h3. Hoff. et
 Abonal. et Hoffi. Et addit Hoffi. Itē q̄ p
 laicalem abusū elegerūt et. eo. g. l. q. ibi di-
 citur: Quisquis electioni de se facit per se-
 culari potestatis abusū consentire p̄sūp-
 serint contra canonicā libertatem: et electio
 nis p̄ modo carcat et illegibilis fiat nec abs-
 qz dispensatione ad aliquas eligi valeat di-
 gnitatem. Qui vero electionē h̄i quā ipso
 iure irritā eē censemus p̄sūpserint celebra-
 re ab officijs et b̄nificijs penitus suspendan-
 tur p̄ r̄tinnū: eligendi tunc potestate p̄ua-
 ti. **B** Itē n̄ p̄t eligere pupilli: nec etiā in
 locis regularib⁹ q̄ non sūt p̄fessi facite vel
 expresse: sed nec conuerſi: et de elec. ex eo.
 li. 6. Item in cathedralibus collegiatis se-
 cularibus vel regularibus ecclesijs vocem
 non h̄nt qui non sunt subdiaconi nec in e-
 ligendo: nec in alijs factis capituli: et si ab
 alijs libere concedatur: vt in de. vt h̄i q̄. de
 eta. et qua. **A** Ibi etiā additur: Non ob-
 stantibus q̄buslibet p̄suetudib⁹ vel statutis
 s3 in de. vt h̄i. nō loq̄ nisi quo ad clericos
 q̄ declinaret ordinari: vt potest colligi ex
 tex. et gl. dicte cle. Unde l3 laici etiā p̄uerſi
 de iure cōi non admittantur ad electionez
 s̄l cā clericis: vt in. c. ex eo. de elec. li. 6. n̄ se-
 cūduz gl. in eo. c. ex eo. ex p̄suetudine p̄scri-
 pta laici p̄uerſi deberent admitti: sed n̄ secu-
 lares: vt in. c. massana. et de elec. Laici ve-
 ro p̄fessi admittuntur et de iure cōi: qz in. d.
 c. ex eo. n̄ excludit nisi laici p̄uerſi: nō autē
 laici p̄fessi fm glo. in dicto. c. ex eo. et i. cle.

vt h̄i qui. **B**
 Infra qd̄ ip̄s d3 fieri electio. p̄n deo. In
 ecclesia cathedrali vel regulari habent ele-
 ctiores ip̄s triū mēsum: infra quod in iusto
 impedimēto cessante nō elegerint ad p̄ximū
 superiorē: deuoluitur: vt ex eo. ne. p̄ defectu
 Deinde debent electores presentare electō-
 nem electo: et petere consensum eius: et infra
 octo dies postq̄ cōmode possunt. Alioquin
 negligentes excludunt a perſecutione pro-
 cessus: et sunt suspēsi per tres ānos ab om-
 nib⁹ beneficijs ipsius ecclesie: et eo. cupietes
 §. ceter. li. 6. Electus nō tenet cōſtitre infra
 mensem a p̄ntato: alr priuatus ē iure ele-
 ctōis nisi forte ea sit electi p̄ditio q̄ n̄ possit
 p̄sentire absqz licentia superioris. Quo ca-
 su tenetur electus vel electores petē licentiā
 cū ea celeritate quā superioris abintā v̄l p̄-
 sentia patitur. Et si non h̄atur extē ad e-
 lectionē aliā p̄cedant. Quilibet etiā ele-
 ctus post consensū infra tres menses tenet
 petere p̄firmationē: aliter irrita ē electio
 et de elec. §. sit. li. 6. nisi petenda sit confir-
 matio a papa: qz tunc electus tenetur infra
 menses post consensum: vel si non fuerit et
 electō presentata infra mēse a noticiā iter
 arripere dñus curiam: et sic petere p̄fir-
 mationē ac negociū p̄qz: vt i. dicto. c. cupietes
 In alijs vero ecclesijs debet p̄ouideri infra
 6. menses: aliter eodem predicto mō ad p̄-
 ximū superiorē deuoluit: et de p̄beb. de mul-
 ta. et de cōces. p̄beb. nulla. Et hoc etiā h̄i. §.
 beneficium priu. io. §. i.
 In quo loco d3 fieri electio. p̄n deo p̄ōt
 fieri in ecclesia vel in caplo: vel simili loco
 honesto et maxime iuxta consuetudinē: et
 eo. in cāls. Sed n̄ p̄cipue electōes ep̄oz
 solēt in ecclesijs fieri: et eo. q̄. sic. Sed ex cā
 et ex ciuitate possēt fieri. 23. di. in nomie do-
 minl. **A** Hoffi. autē simplr dicit q̄ ip̄oc
 seruanda ē p̄suetudo: nisi ex aliqua causa
 alibi fieret. Quod sit consuetudo n̄ apparz
 tunc non est vis vbi fiat: dum mō sit locus
 clericorū et honestus: vt in sum. con. li. 3. ti.
 26. q. 6. Electio autem ep̄i si fieri p̄ōt d3
 fieri i ecclesia cathedrali: vt expresse dicit. e.
 q̄. sic. et dixit Hoff. vt in. d. q. 6. **B** Et n̄
 d3 fieri ante sepulturā p̄decessoris: et eo.
 bone memorie. Sed n̄ si fieret valeret. **A**
 Hoc tenet gl. in. d. c. bone. super d̄bo tra-
 ctatū. et Hoff. et ibi dicit: vt i. sū. cō. c. i. q. 7. **B**
 Deo electores qui in ciuitate sunt debēt

Oēs electores qui in ciuitate sunt debēt ad electionem vocari verbo vel scripto vel consueto signo campanae. Itē q sūt i horj ciuitatis: ar. ff. de procu. l. i. **B** Conuicta. l. 5. **B** Itē debēt vocari oēs qui sunt in prouincia per litteras vel per nuncium: ex. e. corā. Hoc dico fm̄ p̄suetudinē obseruandū. **B** Inno. dicit q̄ vocandi sūt n̄ solū p̄ntes in caplo: sed et̄ ex̄ si sciunt et̄ circa caplin: qz si al̄ fieret esset malicia q̄ oīs in electionibus est vitanda. Cōsulo etiaz q̄ vocet̄ etiam si sūt in ciuitate: ar. ff. de p̄cu. l. 5. nisi forte antiqua consuetudo excuset̄ vel certā formā dēt. **H**ost. etiā putat consuetudinē esse seruandā in vocatōe absentium: nisi mora fiat in periculū: vt in s̄a. con. d. q. 7. **B** Et si vocati ad cōpetentes terminū eis a vocantibus assignatum non veniant non oēs eos viterius expectari: ex eo. cum inter. r. c. cū nobis. **H**oc fuit dicit̄ **H**ost. addētis: qz durū esset vsqz ad finē terminū expectare. s. ad finē trīz mensum cū mora in electionibus sit dānosa: ex eo. cum inter vniuersas. **H**ost. hō dicit q̄ in hoc cāu si due partes sunt p̄dictes: r̄ cā coarationis assignetur: putat hanc s̄itam veram: qz tunc d̄z absens saltem vni d̄ collegio cōmittere vices suas: ex eo. qz p̄pter si hō due pres absentes sūt: vel nō assignet̄ cā: putat hanc s̄itam **H**o. qui dixit expectandos esse vsqz circa finē trīz mensū: dicit etiā **H**ost. q̄ scrutatores debent ire ad infirmos qui sūt in ciuitate r̄ inquire vota eoz: sicut alioiū p̄ntiū: nam r̄ p̄ns est qui in horjā est. ff. de p̄cu. l. 5. nec erit necesse ipsos in collatione vel in alijs que sequūt̄ requirere: se d̄ sufficit consensus i scrutatio habitus. **H**ic et̄ qz vni de collegio vices suas cōmittere: qz sunt impediti. sed p̄ns dicit̄. l. q̄ ad eos vadant v: expedit̄ **Lon. Inno. vi in s̄a. cō. d. q. 7.** **B**

An elector absens possit p̄stituire pcuratorē. **R**espondeo si iusto impedimēto tenet p̄t vni vel p̄sibus p̄mittere vices suas dū in cuiuslibet insolidiū: r̄ erit melior cōditio occupātis. **Q**d si abō cōcurrāt r̄ petat admitti: nō admittet̄ abō: sed is que caply vel maior pars elegerit: r̄ si non concordet admittet̄ ille q̄ in cōmissione primo nominatus est. **E**t si nullus sit insolidiū nō valet **Q**uidō aut̄ procurator vniū nominat p̄ se r̄ aliū noie eius qui cōmisit nihil agit nisi

de certa persona hūerit spāle mandatū: qz tunc aliū nomine suo poterit noiare. **P**or ro si nullus de collegio vult ee pcurator: n̄ p̄t absens nolente caplo et̄nū deputare **N**ō p̄t et̄ per l̄ras exp̄mere voti suum: hec omnia et̄ de elec. sigs iusto. l. 6. **B** **D**icitur et̄ pcurator nullatenus p̄t istius cessante impedimēto vel loci p̄gruitate: et̄ de elec. c. qz p̄p. §. illud. vbi d̄: illud autē penitus interdicimus nequis in electionis negocio pcuratorem p̄stituat: nisi sit abis in eo loco in quo d̄eat aduocari iustoz im pedimento detent̄ venire possim̄ sup quo si opus fuerit idem faciat iuramento. **B**

Si quis electorū consensum nec vocationis ad electionem sūt ad p̄tationē eius cassanda est electio: p̄t tamen si vult eam ratam h̄ere: ex eo. q̄ sicut.

Alius elector possit renunciari voci sue. **R**espondeo sic. **N**am quilibet p̄t renunciare iuri q̄ sibi competit: vnde r̄ quod posita sit per alios ipse non poterit impugna re. **S**i tamen talis accedat electione nō dū facta admittendus est in omnibus que circa ipsam restant faciendae: ex eo. ecclesia vestra p̄mo responso **E**t ibi nō videt̄ clare hoc dicit q̄ talis debet readmitti. **T**amen cū p̄dictis con. **A**. **S**3 q̄ quis possit renunciare iuri suo: hoc clarū est. **C.** de pac. l. si quis in conscribendo. **B**

Quot sūt forme electionis. **R**espondeo tres. **M**ā aut sit p̄scrutinū: aut per cōp̄missū: aut per cōem inspirationē: r̄ q̄ p̄re dictas formas eligere antea uerit ea vice d̄z eligendi potestate p̄uarit̄ ex eo. qz p̄pter. **E**t ibi d̄: **S**ratumus vt cū electio fuerit celebranda presentibus oibus qui debēt r̄ volunt r̄ possunt de cōmōde interesse assumant̄ tres de collegio fidedigni qui secreto r̄ singilla vota cūctoz diligenter ingrāt: r̄ i scrip̄tis redacta mox publicent in cōi nullo p̄sus appellationis obstaculo interiecto vt is collatione habita eligantur in quem oēs vel maior r̄ sanior pars capli consentit vel saltem eligendū p̄tās aliquibus viris idoneis cōmittat qui vice oīuz ecclesie vidua te: p̄uideant de pastore. **A**lter electio facta non valeat nisi forte cōiter et̄t ab omnibus q̄si per inspirationē dei absqz vicio celebrata. **Q**ui hō p̄ p̄re dictas formas eligere at̄ r̄tauerint eligendū ea vice p̄tate p̄uentur **E**t ita electiones quoz cōdestinas repro

banus statuetes vt dicto electio fuerit ce-
lebrata solentiter pubducetur. **B**
Quado proceditur per formā scrutiniū de-
bet eligi tres scrutatores qui in secreto ex-
grāt vota singulorū. Et ipsi quidē p^o debēt
seipos de suis votis examinare: deinde ali-
orū vota secreto et singillatim ad hoc q^o q^o
libet libentius dicat qd sibi videntur si exami-
natio publice fieret: non seruaretur forma
nec valeret electio: et si oēs consentirēt: et
eo. in geneti.

Per quem vota scribēt. Respōdeo p^o ta-
bellionez: vlt qd melius est vnus de scruta-
toribus videntibus alijs conscriberet et po-
stea publicabit. Et si qz electoz velle dicitē
re scripture nihilominus ei standū est: ar.
et d test. co. p^o p^orea. §. si. **B** Hoc factū hoc
fuit dicitur Post. q. et dicit q^o vota poterunt
scribi per tabellione et in sacris per ep^oz cō-
stitutū: §. Inm. dixerit per tabellionem tal-
cū: vt in sū. cō. li. 3. n. 26. q. 7. **B**

Quid si electores pauca sūt. Respōdeo
fm Inm. Si sūt m̄ tres: duo ex eis scruta-
buntur tertius: sic pcedent ad electionem
Si sūt duo m̄: vn^o scrutabitur alium.
Quod si vn^o m̄: ille solus vocans testi-
bus exprimet votū suū: et eliget et publica-
bit. **¶** Con. Al. **B**

In electionibus vota incerta et cōditio-
nata non valent: et debēt h^o p^o nō adiectis
pura consensio in quē talis consensio vel si
P^o tū h^o nō potero consensio in, Johā-
nē et filia: et eo. in electionibus li. 6. **¶** Ibi
d^o. In electionibus et postulationibus ac
scrutinijs ex quibus sūt oīes eligendi vo-
ta condicionalia alternatiua et incerta peni-
tus reprobant^o: statuentes vt h^o i^o votis p^o
non adiectis h^o habitis ex puris consensibus
celebret electio vocē illorū q^o nō pure p^osen-
serint ea vice in alios residere. **B**

Publicato scrutinio electores nequeūt
variare voces: sed faciendū est collatio, et
electio celebranda. Ille tamē qui non con-
sensit pōt consentire in eū qui alr eligēdus
ē. Alr non pōt ad aliū accedē: et eo. audis
§. i. r. c. ecclesia v^o. §. ps. d^o. **¶** Cōiūctio
c. publicato. eo. li. **B** Ad si per vn^o fa-
ctū scrutiniū nullus possit eligi: poterūt p^o
cedere ad 2^m tertiatū scrutiniū donec ali-
quis eligi possit. **¶** Lū p^odictis in hoc. §.
con. Al. **B**

Collatio p^odicta q^o d^o p^o publicatōne

scrutiniū fieri triplex ē. i. numeri ad nume-
geli ad gela: meriti ad meritum: vt et eo. in
geneti. Si tamen vna pars eugentium fue-
rit duplo maior: nō pōt ei oppōi extenua-
tio gela vel meriti: et c. siquado. li. 6. **¶**
Etiam subditur. Si qd sit oppōnē voluerit
quo votū illius cui oppōnē nullū reddēt
ipio iure: ad eis nō intelligim^o interdicit^o
B Quod si omnes non in vnū conueni-
ant: nihilomin^o faciendū est collatio nō de
numero sed de electoibus: vt in m. l. alijs
sit contemptus: vel aliquis affuerit cuius
vox non sit p^oputanda et h^o i. Et si hac colla-
tione facta nullū occurrit dubiū ad electio-
nē pcedat: alioquin discutatur plene: ex-
tra eo. cum terra. Alij dicit q^o vbi omnes
in vnā personā concurrunt valet electio
et si collatio sit omīssa. **¶** Hoc v^o satis p^oba-
ri: et c. q. ppter. ibi: nisi forte rē. nā in
electione non sit collatio nisi nūci: gela: me-
riti: dicto. c. in geneti. que nō pōt locū h^o
in electione, vniormiter concordio. De alijs
autem faciendū videtur disculsiō ante scru-
tiniū vel in confirmatōe. d. c. q. ppter. et
eo. n. c. audis. **B**

In numero eligentiū nō videt cōputari
electus: qz nullus pōt eligere seipsum: et eo.
cumana. **¶** Hoc. c. parum ad hoc factū
melius: extra de iuri. cum ad usum: et de iu-
re pa. p. nostras. **¶** H^o aliqū hoc locum
habeat qū pceditur p^o viam compromissi:
i. electio. 2. §. 4.

Facta collatione eligi debet is in quē ma-
ior pars et sanior capli consenserit: et maior
pars dicit minor: Cum talis sit eligendus
si placet vobis ipsum cōter eligamus. Et si
consenserint tunc is q^o p^oriorem vocē h^ot in
caplo surgens dicit: Ego p^o me et p^o toto ca-
pulo eugo talem. et c. Et oēs acceptabunt.
Quod si minor pars vel nō oēs p^osen-
serint dicit: Ego p^o me et p^o illis q^o meū conse-
ntunt eligo talem. et c. **¶** Dec. ex decre. ga. pp^o.
extra eo. **¶** Con. Al. dicitur. **B**

In omni electione siue postulatione si d^o
catur: Ego eligo postulādū siue postulādū
aut in postulādum: vlt postulo eligēdū siue
eligendum aut in eligēdus: nihil agitur.
Similiter nec sub hac forma: Ego et po-
stulo p^o me melius potest de iure valere n^o
si qū p^obab^ol^o dubitatur vtrū quis sit eli-
gēd^o vel postulād^o: quo casu sic postulat^o
vel electus tenetur vnam tñ determinatāz

vis acceptare. Et tpe p̄sētus. Et redeñdī
ad aīam postq̄ vnā elegerit sibi licētia est
penitus interdicta: vt in. c. de quo statim.
B. c. de postu. c. perpetuo. li. 6.

Electio tēp̄ d̄ fieri p̄ q̄ba nūerī singu
laris: siue fiat p̄ scrutiniū: siue fiat p̄ p̄pro
missū: aliter non valet: cō. sic li. 6.

Collige que sunt de substantia forme ele
ctionis per scrutinium. p̄mo quidem q̄
electores congregentur. Item q̄ scrutato
res assumantur. Et .i. de collegio eligēti
vni: cō. q. p̄p̄t. r̄ dicit Host. in sū. cō. li.
3. ti. 26. q. 7. ad si. vbi ē nō q̄ r̄ h̄ ponit B
Item q̄ in secreto vota exquirat. Item q̄ vota
scribantur. Item q̄ scripta in cōi publicē
Item q̄ fiat collatio. Item q̄ sequatur ele
ctio de illo in quem maior pars r̄ sanior ca
pituli consenserit: hec omnia ē cō. q. p̄o
pter. Et vbi etiam d̄ q̄ vota in scriptis
redacta debent in cōi publicari mor. i. nul
lo actu p̄rio interueniente: vt nō. in. d. q. 7.
Df etiam in. d. c. q. p̄o p̄ter. vt q̄ctio elec
tio sacri: celebrata solēnter publicetur. i.
congregatus electoribus surgat vnus r̄ an
nunciet populo conuocato vt moris est ad
electionem factaz. Si in ista publicatio o
mittitur non est propter hoc electio cassan
da s̄m̄ Inm. Alii tamen dicunt aliter sc̄d̄
Host. vt in. d. q. 7. dicitur Inm. verus v̄
vt potest colligi ex dicto. c. q. p̄p̄ter. imo si
periculum immineret talis publicatio nō
est faciēda: ar. 23. di. in nomine dñi ibi: q̄
si prauorum atq̄ iniquoz r̄c. Item Inm.
in. c. q. p̄p̄ter. ex cō. dicit q̄ procurator: in
stitutus ad eligendum d̄z h̄ic sp̄ale māda
tum ad iurandum in animā dñi q̄ credat
q̄ tpe electionis erat bona fide. i. siue frau
de infra fines qui deputati sunt ad vacatio
nem electionis: r̄ q̄ iusto impedimēto tene
tur quare electioni interesse nō potest mō
r̄ credit vel dubitat q̄ eodem impedimen
to tenebitur tpe quo electio faciēda erit: r̄
hoc d̄z hic. Et debet exp̄m̄ere impedimē
tum r̄ si nō. n. in suo iuramēto d̄z expo
nere q̄ba iurā. Et subdit: Illud aut placz
q̄ nō possit quis cōstituerē. p̄curatorē ad
eligendū nisi r̄ det ei p̄tatem iurandi in ai
mam suā: q̄ non venit instructus: r̄ inde
sequeretur absurditas: q̄ n̄ oporteret cap
tulū p̄gregariū expectare quousq̄ nunciū
irer: r̄ t̄ d̄ret ab eo: vel iterū alium iunūz
assignare electioni: q̄ absurditas in sili cāu

tollitur. 63. di. cū longe. ar. ad hoc. c. di. op
ratū. Itē v̄ q̄ post p̄sētum iuramentūz
si alius cui vox eius p̄iudicaret vellet loco
bare q̄ oīs tpe electionis erat in cō loco
tēp̄ de vocari non debebat: vel q̄ non deū
nebat iusto impedimēto q̄ non sit audien
dus: ar. ff. de dolo. q̄ si differente. nisi for
te aliud dicas in sp̄ualibus vbi reuocatur
q̄qd sit per obreptionem etiā post s̄m̄iam
ex de rescrip. dilectus filius abbas. r. c. cō
stitutus. r. c. ad audiētā. q̄ si non exigant
iuramentū p̄dictū a p̄curatore: tunc dece
tero non p̄nt neq̄ de loco neq̄ de imped
mento excipere: q̄ hanc exceptionē videt
remisisse caplin qñ ibi iuramentū remisit
r̄ si dicatur q̄ caplin deceptū fuerit ignozā
tia facti que etiam p̄tissimos salit. ff. d̄ tur.
r̄ fac. ign. l. 2. puta q̄ credebatur aduersario
hoc asserenti: dicitur ei q̄ sup̄ia fuit eius
ignozātia: q̄ ius in talibus p̄uidet q̄ pos
sit exigere iuramentū. B

Quā potestas eligendi deuoluitur ad ali
um. Rñ. in cathedralibus ecclesijs si infra
t̄p̄s trium mensium non eligant deuoluit
ad p̄ximū superiorem: q̄ si infra alios tres
menses non elegerint: deuoluitur ad aliūz
superiorem: r̄ sic vsq̄ ad papā. Si vero elec
tiō sciēter indignum: r̄ sic sunt p̄uati iur
re eligendi vel p̄uēntur per s̄m̄iam: q̄ non
seruant debitam formam ad papaz deuol
uitur. In inferioribus autem ecclesijs sem
per ad p̄roximā superiorēz deuoluitur: c̄
cō. quaz li. 6. de hac mā vide. s̄. 3. r. s̄.
dñicū p̄mo. §. i.

Cassanda est electio illius qui requisitus
anteq̄ esset electus p̄sentit electioni de se fa
ciēdi: q̄ p̄sumitur ambitiosus: c̄cō. cū
post pentā. r. c. officij.

Quā maior pars capli deliquit electio de
uoluitur ad pauciores: vt notatur extra d̄
postu. c. 2. Item deuoluitur etiam ad vnū
propter omnium aliorū delictum. 65. di.
si forte. extra cō. bone. Et In his. c. non
bene hoc probatur: sed in. d. c. 2. de postu.
hoc notat glo. r̄ videtur hoc intelligere qñ
electores peccauerunt in eligendo idignū
Secus si ex contemptu: atq̄ ex habentibus
vocem: q̄ tunc non deuoluitur po
testas eligendi ad contemptos: q̄ non tā
tum in hoc peccauerūt eligentes: idco suf
ficit q̄ hoc casu cassetur electio. Potest d̄i
ci q̄ hoc verum est anteq̄ eligentes sint

pauati p iudices iure eligendi. nam ppter peccatum forme nō sunt ipso iure pauati s; pauantur: extra eo. q. p. ppter. 2. ubi hoc sentit Inno. super dō pauent. dicit q; facta pauantone p iudicē ppter peccatum forme tunc ptās deuoluatur ad non culpōs nec p̄uatos. Idē in sum. con. li. 3. n. 26. q. 7. dicitur. Itē nota q; si aliqui peccat in eligēdo p̄ra formam in non delinquentes enaz si sit minor pars cadit ius eligendi etiā si vn^o solus sit: hoc vel p sententias superioris s; quōsdam vel s; m̄ alios ipso iure. Alij tñ dicitur alr: s; p̄ma opinio est magis approbāda. hec ibi. Aliqui etiā dicebant q; si maior pars deliquerat: tunc ptās nō deuoluebat ad pauiores quoz dictum nō p̄batur nec est ratiōnabile: vt p; per Inno. in dicto. c. quia. ppter. Et de vt dicitur est bñ deuoluitur ptās et ad pauiores ipso iure: s; per tu dicem p̄uis lata p̄uauantis sentētia: et sic p̄t intelligi assertio dicitur q; hoc d; fieri per s̄nam superioris. B Quod si oēs deliquant deuoluatur ad superiorē siue ad papam: vt dicitur est s. j. qui est hic ante proximus. Electiones clandestine reprobantur et eo. quia. ppter. 2. dicitur clandestine q; in cameris per occultā p̄uenticula sunt. 79. dist. c. 2. r. c. si transfus. S. i. r. ille quas uer se electores secretas tenēt: cū celebrare debent solēnter publicari: vt in dicto. c. q; ppter. A Idē in sum. c. dicit. q. 7. ad fl. B Quis p̄t eligi. Rñ. Eligendus est doctor et sanctorum cuius comparatione ceteri grex dicantur. S. q. l. 13. ergo. 7. qui scit d; ma trimonio legitimo nar² et etatis legitime: et eo. cū in cunctis. Nam ep̄s d; eligi. 30. an nox cōpletor: inferioris hō p̄relat et alij q; curas debent h̄c animaz regnari q; anti gerim annū. 25. A vt in dicto. c. in cunctis. B Alr eligentes sūt illa vice eligēti ptate puati. s. j. 22. q. incipit qñ ptās. Subdiaconus quoq; p̄t in ep̄s eligi: et de eta. 7. qñ. a multis. Sic h̄c ad vnā dignitatē reputat dignitas si postea eligat ad aliam d; reputat r̄ dign^o. A. i. ad equalē vel minorē vt potest colligi ex. c. de quo statim. B 74. dist. gesta. S. illi qñq;. Nam l; qñq; q; toleret in officio minorū non tñ ppter hoc in maiorē tolerari debet indign^o. 12. dist. nos cōsuetudine. Abbas quoq; exē p̄ bene p̄t eligi siue in ep̄iscopum siue in abbatē eiusdē regule et habitus: s; nō potest transire sine

licentia pape vel legati de latere si sit in p̄uicia: et eo. si codē li. 6. Religiosus quoq; l; nō expresse p̄fessus qñ et nouitus eligi potest ad ep̄iscopatum: et eo. nullus. lib. 6. A si ue eligat in secularib; siue in regularib; ecclij ad p̄laturā tñ iue vel alteri religiois nō nisi expresse p̄fessus: vt ibi. nullus autē religiosus p̄t eligi in abbate vel p̄laturā alterius religionis vel habitus. Quod si sec^o actus fuerit eo ipso est irritum et inane: vt in cle. i. et eo. B De clericis alteri religiois vt possunt eligi: vide. j. postulatio. §. 3.

Quis non p̄t eligi. Rñ. Excoicatus maiori excoicatione: et de appel. constitū p̄mo. Item nec excoicatus minorū q; si scilicet electus fuerit cassanda est et electio: et de cle. exco. m̄ si celebrat. A Et ibi gl. dicit q; si etiā ignorāter eligatur excoicatus minorū nō ualeat electio: quia ignorātia eligētū non facit ipsum habitū: et si sciemer tales eligerent p̄uarentur iure eligendi: extra d; elec. cū in cunctis. B Itē nec suspensus nec interdicitus nec q; interdictum nō seruauit: extra de postu. c. p̄mo. 7. c. cū dilect. A Hoc. c. cum dilect^o. nō est in ti. de postu. s; de consuetudine. B Itē nō d; eligi per sona cui aliquid obstat de impedimētis circa ordinādos: de qbus h̄m̄. j. ordinādos p̄ totū. Itē nec is q; ppter vitū p̄one sel reprobatus fuit: talis. n. nec ibi nec alibi eligi p̄t: et eo. super eo. Secus autē si cassata fuerit electio ppter vitiosū p̄fessus: q; tñ nō impedit p̄moio eius in eadē ecclia: vt i dicto. c. super eo. r. c. in om̄i. A etiā p̄ma vt ce: vt i de c. c. in om̄i. Abi hō duo electi fuerint et vtriusq; vitiosa est electio neuter ē eligendus p̄ma vice: et eo. considerantur: et hoc vt discordia vitetur. Si autē alter isto cōter eligatur deficit ratio: et ideo p̄firmat et eo. cū inter. R. seniorē. vt in sum. con. li. 3. n. 26. q. 3. vbi etiā p̄dicit casus notantur. B Itē nō potest eligi ep̄iscop^o. i. q; a illi gatus est alij ecclie: s; p̄t postulari. i. a papā: et de postu. c. si. Itē in flatu religiosoz nō potest eligi nisi expresse p̄fessus alr nō ualeat electio: extra eo. nullus. li. 6. Nec etiā aliq; q; sit alterius religionis vel habit^o: vt in cle. cū rōn. et eo. Itē nullus religiosus p̄t eligi si trāsire de ordine medicāū ad nō medicātes: vt h; j. religio. §. h. si. Electus post p̄sensū cōiungit sp̄ualr ecclie viciuat: et et eo. cū iter canonicos. et d; trās.

videt hō. 2. 2. q. lxxij. ar. 2.

Iner. co. poralia. §. pmo. r. 2. **I**tem electio. gi
 gnat. confirmatio. et. co. nihil. confirmatio
 dat. administratio. et. extra. co. transmissam.
 De. firmatione. vide. §. firmatio. electoꝝ.
Si electus ante firmationem admittret
 remouendus est. et. co. quali. nisi in summo pō
 tifice q. in eligēdo firmatur. di. 23. in noie
 dñi. vel nisi sic administrati parcam: extra
 co. nosti. vel nisi pertineat ad papā. **S**i. s.
 firmatio. vt. in. c. de. quo. j. **B** et sic valde
 remouus a sede aplica. **A** videtꝛ vltra ita
 liā. cōstitutus. vt. in. c. c. nihil. **B** Qui tales
 si sint in pꝛoctoria electi administrare possūt
 enā ante: ita tñ q. nihil penitus alienēt: nec
 pōt eis cōmitti administratio sub nomine
 economus vel procuratoris et h^o nec in
 toto vel in parte: nec in spiritualib^o nec i tē
 poralibus. **Q**uōd si susceperint pꝛuati sūt oī iu
 re electionis iph^o: et. co. auaricie. lib. 6. **A**
Ibi dicit. Cū itaq. non sit malicijs indulgē
 dijs sancimus vt nullus de cetero admini
 strationē dignitatis ad quā elect^o ē puls^o ce
 lebꝛata de ipso electio cōfirmet sub econo
 matus vel pꝛcuratoris nomine alio de no
 uo questio colore in spiritualib^o vel tēpora
 libus p se vel p alijs p pre vel in tota gere
 vel recte aut illi se immiscere psumat oēs il
 los q. fecerint: iure siq. eis p electionez
 questū fuerit decernētes coiplo pꝛuatos. Et
 ides qd in hoc. §. no. in sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 12
B An religioso acgratur ius electionis et
 ordinē suū. **R**n. Nulli religioso predicatori
 ruz: minor: heremitaz: et quozlibet mēdi
 cantū ex electione postulatione pūsiōne
 seu vocatione ad prelaturā et suū ordinē
 in discordia facta ius aliqd acgratur: nec ip
 se pſentire pōt et habita licētia: et. co. quoz
 dā. li. 6. r. 23. intelligi discordia q. est sine re
 iure sine de facto: vt in cle. e. ti. qd. circa. **A**
Ibi nō clare hoc pbatur: is ad hoc facit: qz
 cū in dicto. c. quozdāz dicit de discordia
 debet indistincte intelligi: et de decimis. ad
 audiētā. **B** S3 et alijs religiois nō acgr
 ritur ius in electionib^o: nec pſentire pōt si
 fuerint electi a minor parte numero: vt in
 dicto. c. quozdāz. Et nō q. si religiosus ele
 ctiōis de se facit ad prelacionē aliq. et suuz
 monasteriū vel ecclīā nō petita licētia et ob
 tenta pſentit pſensus nō. valer: et electio ip
 sa virib^o vacuat. **I**tem nō. q. prelati religioso
 ruz irregulāris pꝛuati pōt h^o licētā da
 re: et. co. si religiosus. li. 6. **N**ō aut valerz

lūta q. pceditur p futura electione quā fieri
 ptinget: vt i cle. cū pꝛissa. et. e. **N**ec aliquis
 religiosus pōt pſici in aliq. ecclīa q. clero ca
 reat et pꝛlo xpiano: vt cle. pſeriq. et. co.
Quid si due electiones fiant. **R**n. §. 3. **B**o
 sti. si sit et in pꝛuati sunt: puta qz in scriui
 uo diuisa sūt vota: itā illa valet q. melior
 bus et maioribus meritis adiuuatur: et. c.
 et. l. 2. c. diuidā. **S**i vero electiones fiant
 ex intervallo et prima fuit rite facta: illa va
 let imo etiā pma anullanda sit scdā nihil
 minus cassari debet: et. co. bone memorie
 cre. nisi gratia fiat: sicut qdam intelligūt: et
 eo. bone memorie magis. **S**ilr et cassanda
 est scdā et si pma nulla fuerit. ppter cām
 nōdā patentē: et. co. considerat. r. c. audt.
 q. si pma ex causa notoria nulla fuit va
 bit scdā rite facta: extra de supplen. negl.
 prela. c. si. et extra eo. venerabilem. r. §. si. **A**
Idem in sum. com. lib. 3. ti. 26. q. 8. vbi etiā
 subditur. **N**ota etiam q. sola nominatio nō
 pſtat impedimentū sequenti electioni: vt
 patet extra eo. q. sicut. quia per simplicē no
 minationem nullum ius acquiritur nomi
 nato: sicut tamen fm Ber. ibidem in gl. d
 nominatione in scripturis post publicandōz
 quia tunc nec variare possunt: et. co. publi
 cato. **B** Sunt casus in quibus electores
 iterū possunt eligere: vt puta si electus non
 vult consentire vel post pſensum renunciat
 iuri suo vel moritur: vel ppter occultū eius
 vitium irritatur. Et hys casibus habent ele
 ctores integrum tempus a dissensu vel re
 nunciatione vel morte seu irritatione acti vo
 cano noua esset diuino nihil egerit frap
 dulenter: extra eo. si electio. lib. 20. 6. **D**uas
 electiones in vna ecclīa de se factas nemo
 pōt pſeg: s3 vnā trā eligat: et. co. vt. q. li. 6.
Quicunq. grauant clericos vel alias p
 sonas ecclesiasticas ad quas spectat electio
A In aliquibus ecclesijs monasterijs aut
 alijs pjs locis. **B** pꝛo eo q. rogati sunt
 als inducti cum pꝛo quo rogabatur sine i
 ducebantur eligere noluerint vel contāgat
 neos eozuz: aut ipsas ecclīas seu loca bene
 ficijs seu alijs bonis spoliando seu als iniu
 ste persequēdo: ex cōicati sunt ipso facto: ex
 tra eo. sciant cuncti. lib. 20. 6.
Quid si quis aliquem ex odio elegit. pñ.
 tenetur ei ad omne damnum quod inde et
 accidit: di. 74. honoratus. r. C. si ppter in
 iūctias creatio facta sit. l. vnica. lib. 20. 7.

Circa electiones monialium nota qd nullus debet ad electionem admitti nisi. i. annus peregerit et professus fuerit tacite vel expresse nec in abbatisam vel priuissam: ubi p. h. rissam gubernatur eligi potest nisi post. 30 annus: et nisi fuerit expresse professus. Item nota qd cum per scrutinium proceditur illa electio qd a duobus partibus fuerit celebrata non obstante appellatione partis alterius: premissa diligenti examinatione si aliter inuenta fuerit canonica confirmetur et benedicenda benedicatur. Et benedicenda est confirmata in abbatisam: vt in. c. incidentibus de quo. j. B Si autem nulla electio esset a duobus partibus celebrata: tunc non obstat qd sit publicatum scrutinium aut etiam ad electionem processum possunt alie moniales anteqd ad actus extraneos diuertat ad illas accedere qd a maiori numero est electa Et si per hoc perueniatur ad duas partes confirmetur vt prius dictum est: sed nihilominus contra eam sic confirmatam postq. fuerit in administratione poterunt alie opponere in modum denunciationis vel accusationis: vt a dignitate remoueatur: qd si ad illam que a maiori parte electa est alie nolunt accedere vel non tot quot accedant ad duas partes tunc super obiectis que faceret pars altera et super alijs que sunt inquirenda plane et si ne strepitum iudicij per superiorem inquiretur anteqd confirmetur: sed ipsa interim in temporalibus et spiritualibus administrat: ut tamen qd de rebus monasterij nihil alienet nec monialem recipiat. Si qua vero a minori parte electa vel nominata fuerit non valet nec potest ad eas predicto modo accedere. Item nota qd nunq. in electionibus monialium debet fieri collatio celi: ad celum vel meritum ad meritum: sed solum numerum ad numerum. Si vero procedat per formas commissas si minus pars se opponit electio nihilominus confirmetur et benedicatur contradictione partis non obstante. si autem maior pars se opponit: differatur confirmatio donec de obiectis et alijs fuerit inquisitum: sed inter admistrabit vt scribit nisi pars opponenti fuerit duplo maior: que si admistrabit se expectabit litis exitum. Item non qd si in huiusmodi electionibus contigerit ad curiam appellari debent cause exprimi in modum constitutionis. c. vt circa. extra eo. libro. 6. Et ibi dicitur: Prouidemus si quando aliqui

electionibus postulationibus prouisionibus se opponunt proponendo aliqua contra electionis postulationis seu prouisionis formam: aut personam eligentium vel electi sui illius cui prouisio erat facienda vel facta: et propter hoc contigerit appellari appellantes in instrumento publico seu literis super appellatione confectis omnia et singula exprimat qd in formam intendunt obijcere vel personas coram personis authenticis aut personam qd super hoc testimonium perhibeant. Itaque corporaliter prestato iuramento qd credunt ea que sic exprimunt esse vera: et se posse probare: alioquin tales oppositores qd tempore appellationis vel postmodum adherentes eidem obijcendi aliqua non fuerint in huiusmodi literis vel instrumentis expressa potestatem sibi nouerit interdiciam: nisi postea forsan aliquid emerit vel super antiquis superuenierit probandi facultas: aut aliqua in opponentium noticiam de nouo peruenierit que appellantes appellationis tempore verisimiliter ignorare poterunt et ignorauerunt: super huiusmodi adit ignorata et superueniente facultate probandi si dem per propriam prestandum corporaliter faciant iuramentum hoc adiuciendo iuramento eodem qd ad ea probanda credit se sufficientes probationes habere: hec ibi non distincto sine appelletur ad curias sine ad alia. B Si si deberet esse que non procuratores constituere. Item non qd hi que euocantur ad dirigendas moniales in electionibus nisi abstineat ab his que inter eas oriri possent circa hec discordia vel nutri excommunicati sunt: et omnia predicta habent locum etiam apud mulieres que viuunt quasi canonice. Et idest que viuunt vt in secularibus ecclesijs canonici seculares: dicto. c. idem. et in. B Excepto de professione: quod tales non possuntur: hec omnia extra eo. idem. et in. 6. De confirmatione electionis habes s. confirmatio electorum per totum. De electione papae videtur. j. papa. s. l. De hac materia videtur. j. postulatione. et facit supra acceptio.

¶ Lectio secundo s. p. commissa Eligendi potestas potest alicui vel aliquo committi extra. c. cum in veteri. s. cooperitius committit i numero in part. c. e. in cas. r. c. cu dilect. r. c. cu i iure. Et vni committi potest

non prelato: et de rem. post translatione.
pmo rilo. Nec requiritur qd hi qbus comit
atur sunt de collegio: et co. causa q. S3 ni i
hac commissione si vn' dissentiat no fual for
ma nec valet: et co. q2 ppter. Et ibi h
no. glo. B. r. c. cu dicitur. Nec. n. cogit
qs renunciare iuri suo inuit: et qd me. ca.
abbas. r. c. ad audientia. Ite nota qd re in
tegra talis pias renocari potest: et co. i. cas.
Et ibi pz qd no dicitur res integra qua
do copromissarij ad electione inceperit. p
cedere. B. Illi in quos pias eligedi co
mittitur pnt de plona cuiuslibet loci puidere.
63. dis. lecti. r. c. reathina. Luti in r me
lius e qd de ipsa ecclesia eligat. et co. q. sic.
q. 23. dis. in nomine domini. Et c. q. sic mo
dici videtur facere. s3 bene. c. in noie dñi.

Non valet commissio sub hac forma: vt qd
qñtus votis in secreto illi eligat in quez plu
res consenserint. Et Partia coparatioe
minoris pntentis maioris parte captiu
li no attingant: vt in. c. de quo statim. B.
et co. sic. li. 6. s3 bene valet si et committitur
vt illum eligat in quez maior pars capituli
consenserit: extra co. cum expediat. lib. 6.

An copromissarij possint eligere vnu de
ipsis. Rñ. si hoc hi ex forma compromissi
pnt: alit no: et de sortile. c. vlt. r. et. e. cum a
na. B. c. cum ana. par. facit ad hoc: s3 bene
hoc no: glo. in dicto. c. vlt. r. et. e. cu i iure.
B. Siue commissus sit vni suae plurib' ele
ctio debet fieri p vna numeri singulari: alit
ter non valet: extra co. sic. li. 6. r. de re iu
di. cum ab vno. li. 6. Compromissari' si
no eligi infra tepus electionis a iure stam
tum ad superiorie pias deuoluat. Si ho eli
gat indignu' siue scieter siue ignoranter: eli
gendi pias reuertit ad electores: nisi scieter
electione facta rata haberet: r eode modo
reuertitur ad eos si eligat idoneu': r ille no
consentit. Porro copromissari' qñ elegit
scieter indignu' no puniatur copromitten
tes nisi rata habuerit: s3 ipse suspensus e' trie
nio a beneficijs qd obtinet in illa ecclesia qua
sic eligendo offendit: hoc no h3 locu' nisi
copromissarius sit eps: r co. si copromis
sarius. li. 6. Et ibi etiã patet qd ca' suspē
sio alit no obtinet nisi cu peccat i electioni
bus epoz: r supioz ipsoz: r subdit. Et ideoz
in illius beneficijs est censendū qd aliqu' ele
ctionez postulatione aut puisionē ipugnās
in pbatone def. cit. eius quod obicit in per

sonam scilicet qd triennio sit suspensus a be
nificijs que habet in ecclesia offensa. B.

Clemosyna p. cōiter. fm Tho. 2. 2.

q. 32. qdaz elyne sunt corporales. s3
septē opera misericordie: videlz elurientē pa
scere: potare sitientē: vestire nudū: recollige
re hospite: vltiare infirmū: redimere capti
uum: r sepelire mortuū. vnde dñs: Eluto
poto cibo redimo te go colligo cōdo. Sūt
r alte septē spūales. I docere ignoratē: cōsu
lere dubitantē: corrigere peccatē: r p̄olari
triste: remittere offendētē: suppōnare one
rosos: pro omnibus orare. vnde veritas:
Consume castiga remitte solare serora. In
quo versu cū dicitur p̄sile: intellige consule
re r docere. Et Idem in sum. con. li. 3. ti. 8.
q. 2. B. Et quidē elemosyne spūales abso
lute loquendo meliores sunt q̄ corporales
p̄mo quidem quia illud quod exhibet no
bitius est. s3 bonus spūale qd p̄minet cor
porali. r ratione eius cui subuenitur: qz sp̄
ritus nobilitat est corpore. 3° Quia ad ipos
actus qbus subuenitur: qz spūales act' sūt
nobilitiores corporalibus. Potest tñ con
tingere qd corporalis elemosyna p̄ferat
spirituali in aliquo particulari casu: puta si
quis fame deficeret pon' esset pascēdus q̄
docendus. Et Idem in sum. con. co. ti. q.
3. B. Arz dare elynā sit in p̄cepto. Rñ
fm Tho. 2. 2. q. 32. dicendū qd sic omittēs
n. hoc facere eternali puniatur: vt pz Mar
th. 25. Esuriui. n. r no dedistis mihi mādū
care. r. Et hoc intelligendū est fm qd recta
ratio requit fm quā consideratur aliquid
ex parte dantis. s3 vid. quod in elyna ero
gādū est no sit necessariū ei s3 superfluum
no solū respectu suupsi' s3 etiā respectu alit
oz quoz cura sibi incumbit: qz prius opoz
qz vnusqz sibi sibi r suis puidat: r de re
sudio paupibus subueniat. Ex parte quo
qz recipiens requirit qd necessitatez habeat
alioqu no eēt ratio qre elyna ei daretur: s3
cū no possit ab aliquo vno oib' necessitatez
habēb' subueniri non ois necessitas obli
gat ad p̄ceptū: sed solū cum is qd necessita
tem patitur sustentari non potest: tñ locuz
habet quod Amb. dicit: P̄fice fame mor
rientē: si no paueris occidit: si ergo dare
elemosynaz de superfluo e' in p̄cepto. r si
militet dare elemosyna ei qui e' in extrema
necessitate: alit dare elemosyna e' cōsilio: s3

cut ⁊ de quolibz meliori bono dantur con-
 silia. ⁊ dico q̄ superflua de necessitate prece-
 pti sunt eroganda: q̄z h̄z s̄nt sunt q̄tuz ad p-
 rietatem etiam alioz possunt quo ad vltz. s̄.
 illoz q̄ ex eis sustentari possunt. vnde Basili-
 us: Si fateris ea tibi diuinitus pronenisse an-
 inustus ē deus in equali nobis res distribu-
 ens: cur tu ab iudicio ille h̄o mendicari: nisi vt
 tu bone dispensationis merita: sequaris: il-
 le h̄o patientie brauijs decoret. est famelicus
 panis quem tu tenes in archa: nudi tunica
 quā in conelau conseruas: discalcari calce-
 us q̄ penes te marcescit: indigēs argentū
 qd̄ possides humanū: quo circa tot iniuria-
 ris quod dare valeres. ⁊ hoc idē dicit Am-
 b. 47. di. sicut h̄i. ⁊ quod predictū ē q̄ nō
 sit danti necessarius iudicandū est fm̄ q̄ p-
 babilis estimari potest. Nec oportet q̄ con-
 siderentur omnes casus q̄ possūt contingere in
 futurū: s̄ debet indicari superflū ⁊ necessa-
 rium fm̄ ea q̄ pbabilis ⁊ d̄s̄istr occurrit. Et
 Idē in sum. con. li. 3. n. 8. q. 4. vbi et addit
 fm̄ eundē Tho. q̄ tūc intelligēdus ē casus
 extreme necessitatis q̄ apparent. pbabilis si-
 gna extreme necessitatis future nisi ei subue-
 niantur: vt cum aliquis videt aliquos impo-
 tentes vel pigros ad subueniendū ⁊ paupe-
 rem indigentē cibo ⁊ potu ⁊ alijs vite neces-
 sarijs nec sibi posse satisfacere: non. n. expe-
 ctanda est vltima necessitas: qz tunc forte nō
 possit tuuari natura fame vel siti consūpra-
 hec sibi. Itē videtur q̄ necessitas elemosyne
 non sit solū respectu extreme necessitatis in-
 digētis: s̄ etiā alteri. Nam ⁊ in alijs necessi-
 tatis velle q̄s sibi rationabilis subuenire
 sic ergo ⁊ ipse in q̄tū pōt d̄z alijs subuenire
 Matth. 7. sibi: Si autē q̄cumq̄ vult vt faciant
 vobis hoies. ⁊c. Et. 1. Jo. 3. Qui habuerit
 subaz mūdū hui⁹ ⁊ viderit fratrē suū necessi-
 tatem h̄ic: ⁊ clausit viscera sua ab eo quō
 charitas dei manet in illo. ⁊c. Ricar.
 super. 4. s̄ntaz: d̄s̄. dicit: Cum preceptūz
 de elyna sit affirmatiuū q̄uis obliget ad se-
 per: nō tū p̄ se: s̄ p̄ loco ⁊ tēpore. p̄siderā-
 da est. n. facultas habens ⁊ misera indigen-
 tia. Si. n. h̄o habeat aliqd̄ qd̄ nō sit neces-
 sariū sustentationi sue nāc nec illoz q̄bus te-
 netur puidere: sicut vx̄ ⁊ filij serui ⁊ ancille
 ⁊ sit cā necessitatis seu notabilis indigentie
 ex parte illi⁹ cui dandū est q̄ imineat. p̄-
 bilitia signa extreme necessitatis: tunc habens
 ⁊ netur ex p̄cepto subuenire indigētī. Si ve-

ro non h̄z aliqd̄ superflū nō tū sustēta-
 tionī nāc s̄z etiā decentie sui status tenet d̄ il-
 lo elynaz facere indigentib⁹: etiā si nō inue-
 niant q̄ eēn̄ p̄stituti in necessitate predicta.
 Et si plures occurrat indigēs q̄bus oib⁹
 subueniri nō possit: tenetur ceteris paribus
 magis indigentib⁹ subuenire. B̄ Atq̄ ely-
 na debeat dari de necessario. fm̄ Tho.
 2. 2. q. 32. Necessarium dicitur dupl̄. Vno
 modo sine quo aliqs non potest esse: de tali
 necessario elyna dari non debet: puta si ali-
 quis in articulo necessitatis p̄stitū solū ha-
 beret vnde posset sustentari ipse ⁊ filij ⁊ alijs
 ad eū pertinētēs: de hoc n. elynaz dare esset
 sibi vitā subtrahere. s̄ si forte talis casus im-
 minerz: vt subtrahēdo sibi daret alicui ma-
 gne persone p̄ quā ecclia vel resp. pub. susten-
 tarentur certe p̄ talis persone liberatōe se-
 ipsoz: ⁊ suos laudabilis periculo mortis ex-
 poneret: cum bonū cōe sit proprio preferē-
 dus. Alio modo dicitur aliqd̄ necessariū
 sine quo nō pōt puenire vita transigi s̄z
 statum vel conditionē pprie persone vs̄ alia-
 rum quaz sibi cura incumbit: de h̄o ergo
 dare elynam est bonū ⁊ nō cadit sub prece-
 pto sed sub consilio. Et Idē in sum.
 con. li. 3. n. 8. q. 5. Et hec intelligenda s̄nt s̄z
 ea que dicta sunt. s̄. s̄. pr. in additione. B̄
 Quib⁹ potius elyna dandū sit. R̄. fm̄
 Tho. scda scda. q. 32. sic Aug⁹. dicit in p̄mo
 li. de doctrina xp̄tiana: Illis q̄ nob magis
 s̄nt p̄iuncti magis puidere debem⁹. Et is q̄
 qdā forte nob adueniunt. Est tū circa hoc
 discretionis ratio adhibenda fm̄ differen-
 tiaz p̄iunctionis facultatis ⁊ utilitatis. Nam
 multo sanctiori magis indigentiam patte-
 rienti ⁊ magis vtili ad comune bonū esset
 magis elemosyna danda q̄ psone p̄pinq̄
 ori: maxime si non sit multū p̄iuncta cui⁹ cu-
 ra sp̄alis nobis immincat: ⁊ si necessitatez
 magnam non pauatur. Et Idē in sum.
 con. eo. n. q. 6. vbi etiam p̄z q̄ ceteris pari-
 bus magis continctis ē citius subuenien-
 dum. B̄ Et vide supra aduocatus. s̄. pl̄.
 Utrū in elyna p̄ponēdus sit p̄ insidētis
 eēno fidētis. R̄. fm̄ Ray. An exhibitio-
 ne nutrimenti preferēdus ē pater: lz in dile-
 ctione p̄ponēdus sit eēne⁹. ar. 30. d̄s̄. c. 6. 2.
 Preceptū. n. d̄s̄ est Exo. 20. Honorā pa-
 tres tuos ⁊ mat̄ tuas. Nullū. n. b̄nficiū est
 tantum sicut parentum: ideo parētēs in re-
 cōpensandis b̄nficijs sunt omnib⁹ alijs p̄e-

rendit nisi necessitas ex alia pte pponderet
 vel aliqua alia pditio: puta cōis vilitas ec-
 clesie vel reipū. Unde t in extrema necessita-
 te magis esset filij deferēdi q̄ parētes. Cō.
 Tho. 2. 2. q. 31. A. Cō. et Sofi. et Dost. et
 De. vt i sū. cō. eo. ti. q. 7. vbi et p3 q̄ hoc fu-
 it speciale dictū Tho. cui concordat Ide. vi
 delictet q̄ filij magis deferēdi sunt q̄ parē-
 tes. B. Elemosyna paupibus danda est
 qui suis manibus laborare nō possunt. Sz.
 di. s. pmo. Itaz fm leges q laborare potest
 et se imiscet elemosyne redigitur in seruiturē
 imperatoris. C. de mendi. vali. l. vnica. li. x.
 A. Ibi aliter dicitur sic: Lunctis quos in
 publicuz questum incerta mendicitas voca-
 uerit inspectis exploretur in singulis t inter-
 gritas corpore et robur annoz atq̄ inheri-
 bus et abiq̄ vlla debilitate. Dicit glo. ibi. s.
 q̄ sic se gerunt quasi nō habeant artes cum
 habeant: et quasi sint debiles cū sint fortes:
 qz nolunt laborare: s; mendicando sine la-
 bore viuere: segunt miserandis necessitas in
 feratur: vt eoz qdem quos tenet conditio s
 vltis pditio: studiosus et diligens dominiū
 psequatur: eozū vero quos natalium sola li-
 bertas psequatur colonatu perpetuo sulcia-
 tur. Glo. dicit ptra in anē. de q̄sto. s. si ho.
 coll. 6. vbi dicitur q̄ serui dñis: liberi operi
 publico mancipiunt. Sz hęc. l. corrigil fm
 quosdam: vel ibi in his qui in sacra vrbē re-
 pertiuntur quasi eoz eis mittus sit agenduz
 vel h loqtur de his qui faciunt se videri e-
 gros: apponentes herbā vel aliud per qd
 contumeliam: nō sic delinquit s; solū fin-
 gunt paupertatē seu debilitatē. glo. vltas ē
 qd dicitur ibi de repertis in vrbē imperiali
 Itē glo. super rubrica dicit q̄ mendicātes
 validi miseris et v ere debilibus panes aue-
 runt: et de talibus cū constat allegat glo. su-
 per Math. dicentē: Iustitia feceris si inu-
 ste petentes coxereris q̄ si ei dederis. B.
 Cum autē aliquis indiget et ponitur distri-
 buto: elemosynarū potest et sibi accipere si-
 cut alijs administrat: Tho. 2. 2. q. 32.
 Itz elemosina multis danda sit. fm. s; Tho. in. 4. di. 15. Dicendū fm Aug. q̄ sic
 diligendi sūt hoies vt eoz non diligatur er-
 rores: et q̄ exhibitio bñificij dilectioni corā
 det: ideo peccatozi ad sustentationē nature
 v; elemosyna dari si indiget: cū p̄cipiatur
 nobis etiā bñifacere inmiscio: s; ad fouēdū
 eoz maliciā non debemus aliqd dare eis.

Unde si constaret q̄ eo quod aliquis dar in
 peccatū abuterentur nō deberet eis dari nī
 si necessitas extrema exposceret. A. Idez
 in sum. con. li. 3. ti. 8. q. 8. B. Itz elemo-
 syna sūt danda abundanter. fm. fm Tho.
 2. 2. q. 32. Dicendū q̄ abundātia elemosy-
 ne dupliciter potest cōsiderari. pmo qdem
 ex parte dantis. s. cū qd dat qd est multum
 fm. pportiones pprie facultatis: et sic lauda-
 bile est abundanter dare: 2. ob. 4. Si mul-
 tum fuerit abundanter tribue. vnde et dñs
 Luc. 21. laudauit viduā que ex eo qd dēerat
 illi totū victū quē habuit misit obseruatis
 nī his que dicta sūt de elemosyna faciēda
 de necessarijs s. s. 3. 2. potest considerari ex
 parte eius cui datur: et sic est abundans du-
 pliciter. Vno modo q̄ suppleat sufficienter
 eius indigentā: et sic laudabile est abundā-
 ter tribuere. Alio modo vt abundet ad sup-
 fluitatem: et hoc non ē laudabile: s; est meli-
 us pluribus indigentibus necessaria elar-
 giri. In hoc et considerandū est q̄ quidaz
 egentis delicatioribus et vestibus indi-
 gent q̄ alijs: vt Tho. subdit ibidē. A. Idez
 in sum. con. eo. ti. q. 9. B. Quid si qd su-
 ratur ab vstrario et huiusmodi vt elemosy-
 nam inde faciat. hñdeo fm Ray. Dico sur-
 num committi. Non enim faciēda sunt mala
 vt veniat quecumq̄ bona. l. q. 5. forte.

Itz de illicite acq̄sitis elemosyna possit fieri.
 fm. fm Tho. 2. 2. q. 32. Aliquid potest esse
 illicite acq̄situm tripliciter. pmo mō qñ id
 qd illicite acq̄ritur debet ei a quo acquisitū
 est: et hoc siue nō transferatur dñuz: vt in ra-
 pina et furto: siue et transferatur: vt in vsura
 et de talib⁹ cū quis teneatur ad restitutiones
 non pot elemosyna fieri. 2. modo ē aliqd illicite
 acq̄sitū qd ille q̄ acquisiuit nō pot retinere:
 nec nī debetur ei a quo acq̄siuit: qa. s. cōtra
 iusticiā est datus et ptra iusticiā fuit acceptū
 vt in simonia: vbi vterq̄ cōtra legē dei agit
 et ideo d; hoc in pijs causas erogari. Et ea
 dē rō in silibus in qbus datio et acquisitio ē
 cōtra legem. 3. mō est aliquid illicite acq̄si-
 tum nō qdēz qz ipsa acq̄sio sit illicita: s; qz
 illud ex quo acq̄ritur ē illicitū: et in his qui
 dez trāssertur dñuz: nec cōpetit repentiō: s;
 cut p3 de eo quod mulier acq̄siuit p mere-
 tricitiū: et hoc pprie vocatur turpe lucrū. tal
 enim mulier turpiter agit et cōtra leges: s;
 in eo quod accipit iniuste non agit nec con-
 tra legem. vnde quod accipit retineri pot:

*Dei. Res. i. p. c. ad. 5. 153. con. 1.
 in dampne p. d. l. t. r. n. p. p. u. y. n. l. con. 1.
 conf. 2. d. l. t. r. n. p. p. u. y. n. l. con. 1.*

et etiā de eo elemosyna fieri: s; non oblatio publica ad altare. **A** Juxta illud Deut. 23. Non offeras mercedē p̄stibult. r̄c. **B** Et hanc distinctionē pbat Aug. 14. q. 5. non sane. in fi. **A** Idē quod in hoc. s. notatur in sum. con. li. 2. ti. 8. q. 21. Et ad predictoꝝ intelligētiam sciendū q̄ quādo turpitudō ē ex p̄tē dātis r̄ accipiēti regulari i foro penitentiāli nō cogit quis erogare vel restituere nisi ad hoc fuerit iudiciali condēnatus vel sibi a confessorē fuerit intinctū pro satisfactiōe peccati vel nisi a iure sit particulariter expressū: vt in simonia ex qua regulariter restitutō ē faciendā ecclesie in cuius iniuriā acceptā est. Et hec possunt colligi ex notatis per glo. Ray. in ti. de rapto. s. nūquid de fornicarijs. super vbo restituerē. r. s. circa pedagia. super vbo tenetur. Et quando erogatio necessaria faciendā ē vocatur potius restitutio seu satisfactio: etiā quando in pauperes faciendā sit: extra de viur. cuz tu. S; quando erogatio non est necessaria vocatur pprie elemosyna: Juxta illud Tob. 4. Et tua suba fac elemosynā. r̄ quando restitutio nō est necessaria factēda certe persone ne semp̄ potest dari pauperib;: dicto. c. cuz tu. Sed aliquando dat vt satisfactio: aliqñ vt elemosyna: vt p̄ ex predictis. **B** Et de ista mā vide. r̄ restitutō p̄. s. ampl. De acq̄ sitis p̄ lūd. alcevide. i. lud. alce. De mā ēt elyne hēs ēt plura. i. satisfactio. s. s. r̄ vlt.

C Elemosyna secundo

quis potest facere eā. **A** Juxta religio sus possit facere elemosynā. gen. fm Ray. non: quia nihil habet: dif. 54. abbati. r. 12. q. 1. nō dicatis. extra de sta. mo. cuz ad monasteriū. in fi. Si autē monachus ad ministratiōē habet potest r̄ d; facere elemosynā: imo quicq; superest in plas cās erogandū est. 12. q. 1. q. tua. in fi. 86. dif. non satis. vltra medium: nisi forte esset administratio q̄ quicquid superest refundatur ad monasterium vel aliq̄ē specialem vsū: vt in quibusdā prioratib;. Itē si monachus videret aliq̄ē indigere ad morē debet dare: quia in hoc casu omnia sūt cōia. 47. dif. sicut hi. Hec obstat si abbas contradiceret q; debet magis obedire deo q̄ hominib;. **Con. Tho. 2. 2. q. 32. r̄ in. 4. dif. 15.** addens q̄ citra extremā necessitatē monachus aliq̄uid modicū dare potest absente abbate s;

spe ratiōabilis. **A** **Con.** etiā dōst. vt in sum. con. li. 2. ti. 8. q. 26. vbi habentur omnia que in hoc. s. dicuntur. **B** Quid si monachus de voluntate abbatis vadit Romā vel est in studio: nunquid potest facere elemosynā gēdo fm Ray. sic. Nam eo ipso q̄ dedit sibi licentia eundi vel sicut intelligitur et cōcessit licentiaz faciendā ea q̄ honesti scholares r̄ peregrini solent facere: extra de offi. del. preterea. ff. de iuris. om. iudi. l. 2. r. ff. de iudi. si longius. ita tamen q̄ moderare faciat. ff. ad maecdo. itē si filius. s. quod dicitur. **Con. dōst. r̄ Tho. in. 4. dif. 15.** **A** **Con.** etiā **A** **l. t. r. n. p. p. u. y. n. l. con. 1.** in sum. con. eo. ti. q. 27. **B** Nunquid vxor pot̄ facere elemosynā sine licentia viri. gen. fm Ray. **S** vxor habet res parafernales i. pp̄uas p̄ter dotē vbi h̄t parafernalia de consuetudine locū habent r̄ vxoris sunt: potest de illis etiā inuito marito elemosynā facere. **C. de pac. con. hac lege.** **A** **E** tibi p̄ q̄ hec bona parafernalia que sūt p̄ter dotē non solū de consuetudine: s; etiā de iure pertinent ad vxorē: huic tñ sūt i potest derogari per cōtrarias p̄uendū: sicut p̄tingit in aliquibus parib; fm glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 28. **B** Item si vxor est lucrosaita. s. q̄ exhibita debita gubernatione domus opibus suis lucratur: pot̄ de hoc facere elemosynā: nec intelligitur deducendā expensas vici sūt: q̄a vir tenet ad omnia eius onera. p̄pter dotē r̄ etiā p̄pter obsequium ab vxore exhibitū. **A** **H**oc videt fuisse dictū **A** **l. t. r. n. p. p. u. y. n. l. con. 1.** q̄ vxor ex dicto lucro potest facere elemosynā: vt p̄ in dicta. q. 28. **B** De rebus quoq; viri vt de pane vino r̄ h; modi q̄ de approbato more solent ad dispensatiōē vxoris p̄tinere: pot̄ r̄ deb; facere elemosynas: moderatē tñ r̄ fm facultates viri r̄ maiorem vel minorem multitudinē r̄ necessitatem pauperum: r̄ d; sibi formare p̄sentia q̄ non displiceat marito: itē aliqñ p̄hibuerit: q̄ qñq; p̄hibent vt temperent vxores nō a toto: s; ab excessu. **P**otest etiā sibi formare conscientiam ex miseria pauperis cogitans q̄ si maritus viderit illū p̄laceret et q̄ sibi faceret elemosynā. **S**i at omnino dicitur sibi conscientia q̄ viro displiceat: deponat eam si pot̄: r̄ si non pot̄ deponere nō d; dare: hoc dico nisi videret eum indigentes ad mortē. **E**t qd̄ dicit de rebus viri intelligas etiā de rebus dotalibus: nam illarum

*vide de do. palaz. Rubina
 Repet. Rubini de dona. m̄
 f. 2. s. ubi hoc p̄t̄ dicitur
 q̄ p̄t̄ dicitur sed contra p̄
 p̄t̄ dicitur q̄ luc. r̄
 consistit vniū habita
 d; videt int̄ con. cons. s; h̄
 vide. c. l. 2. d. de res. sp̄o
 in fi. q̄ l. 2. d. de res. sp̄o
 operari vniū q̄ p̄t̄
 .i. Regn. r̄ d. de l. s. ga
 manas q̄ r̄ r̄ mar. r̄
 m̄ l. b. ar. d. m̄ r̄
 12. 2. /*

dominiū penes virum est. C. de rei ven. do.
te ancillā. C. de iure do. in reb. L. 6. l. do.
sti. r. l. ho. 2. 2. q. 32. r. in. 4. dis. 15. A. L. 6.
ctiaz Abbiticus: vt pz in dicta. q. 28. vbi etiā
dicitur fm glo. Ray. q. si mulier etiā late
ter dar elemofynas moderatas pro se r pro
viro suo vultit gerendo cōmune negociū
non peccat q̄uis credat q̄ viro displicet si
scierit: r sufficit in hoc casu q̄ n̄ veniat p̄ phi
ditionē mariti r q̄ eū n̄ scādallget. B. Sz
an vxor: extis i matrimonio 2° possit. p̄uide
re filijs quos h̄uit ex p̄mo: vide. j. vxor. §. 2.

¶ Nunquid filiusfamilias pōt elemofynā
facere. ḡndeo fm Ray. si habet peculū ca
strense vel quasi pōt: nam q̄tū ad illud pa
terfamilias cēsetur. ff. ad Macedo. l. i. De
peculio ho profecticio r aduenticio potest
si credit patrem permittit: aliter non: quia
profecticiū r quicqd ex eo acquiritur pa
tris est: aduenticiū ho est patris quo ad vsu
fructum: vt Insti. per quas perso. no. ac. §.
p̄mo. Si n̄ est in scholis de licētia patris v̄l
in peregrinatione possit de p̄fecticio r ad
uenticio elemofynā dare: ar. ff. de iudi. si lō
gus. r. ff. ad macedo. Item si filiusf. §. qd̄
dicitur. Quid autem sit peculū castrense
r huiusmodi: vide. j. peculū. A. De his pe
culijs: r de his ctiaz que sunt in hoc. §. ha
betur in sum. con. lib. 2. ti. 8. q. 31. B. Atz
seruus vel ancilla possit facere elemofynas
de reb. domini. ḡn. fm l. ho. in. 4. dis. 15.
Serui ancille r famuli q̄uis sint libere con
ditionis nō possūt elemofynas dare de re
bus dominoz sine eoz consensu nisi panes
r huiusmodi que nō inferunt sensibile no
cumentū. Si etiā ipse famulus sit dispensa
tor: rez: non tamē ponitur dispēlator: quasi
ptatem aliquā in rem dñi h̄ns: s; quasi tra
ctans eaz ad vtilitatē domini. De p̄cio autē
sui seruitij constat q̄ potest elemofynā da
re. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 32. B.

Emphteosis quid est. Re
spōdeo: Em
phteosis grece latine melioratio
dicitur. Ab initio enim per h̄c contractuz
viles quedā terre cōcedebātur quas recipi
ens meliorabat: r meliorationes sue erant:
quod postea permittus ē de fertilibus r fru
ctuosis: r p̄stitit in reb. soli tñ. A. Hoc
sunt dictū Hosti. vt pz in sum. con. li. 2. ti. 8.
q. 39. in principio. B. Quod iuxta vsu
re quorundam dicitur datio ad lucellum.

Emphteosis nō alr p̄stetur nisi scriptu
ra interueniente. C. eo. l. i. Itē per consensu
dñi r emphteote in hoc. l. vt statz domuz
aliquid p̄ re accipiat. i. qd̄ inter eos conue
nerit. Item vt de cetero singulis annis con
uentum canonem soluat: vt Insti. locati. §.
adeo. A. Idem in sum. con. dicta. q. 39.
vbi ctiaz ponitur fm Hosti. quod in §. le
habetur. B. Contrahitur aliq̄ ad tēpus
.i. vsqz ad. x. vel. 20. annos: in quo etiaz suc
cedit heres vsqz ad ip̄uz tempus. aliquan
do contrahitur in perpetuum: tunc nō au
ferur emphteote vel etiā heredit^{us} eius
q̄d̄iu soluerint canonem.

¶ Possessio ecclesie nō potest de nouo da
ri in emphteosis p̄petuo: et de re. eccle. nō
ali. nulli. A. Ibi p̄hibet generalr omnis
alienatio rei immobilis eccle. Ibi etiā no. do
min^{us} An. de bu. q̄ locatio dicitur alienatio
quādo est ad decem annos vel vltra. B.
Si in possessio ipsa p̄ius erat emphteoti
ca r peruenit libere ad ecclesiam: bene poterit
dari in emphteotum alteri etiā perpetuo
A. Hoc non probauit. B. Quid sit natu
ra huius factus. ḡn. fm Hosti. De natura
hui^{us} contract^{us} est: vt si perahentes aliquid
pacti sunt id obseruet: r si in ip̄o pactetur d
bet p̄tio solui nisi res exto pierit. A. Ibi et
d^{icitur} q̄ in dubio p̄tis appellatiōe intelligit di
midia. Iō cū iura dicat q̄ ex p̄tis dep̄ditō
ne n̄ libat emphteotea intelligit de dimidia
tñ: vt vsqz ad istā p̄tē in nullo libetur: s; vl
tra medietatē dep̄ditio nō liber i totū sed p̄
rata: ar. l. q̄ de tota. ff. de rei v̄d. r s; b^{on} pōt
teneri p̄ma opinio. B. Itē denā b^{on} ser^u
vt liceat emphteotea repellē si p̄ trienū i se
cularib^{us}: vel p̄ biēniuz in ecclesiasticū nō sol
uerit p̄ssionē. io. q. 2. hoc ius. r. q. rē. nec te
netur dñs censū regere: qz dies statuta p̄
dño interpellat. C. eo. l. 2. §. si aut̄ m̄p̄l. Re
peller aut̄ fm quosdā p̄pa aucto: itate s; ali
os qd̄ ver^{us} est p̄ iudicē. Idez Anno. r hoc
nisi celeriter satisfaciatur fm q̄ d̄ est de loca.
r p̄duc. p̄pter. in. fi. r dico celeriter. i. an̄
patiat se trahi ad iudiciū: aliq̄ tñ exponit il
lā ceterē satisfactiōē. A. Glo. in. c. fi. est
loca. dicit q̄ hec ceteritas ad modicū tēp^{us}
referi p̄ biēniū respectu ip̄i^{us} biēniū: hē hec
adiectio plus ad modicā quātitatē refertur

respectu quantitate noiate. ff. de hb. sig. h. c. adiectio. Et illud modici p̄siderabil iudicij arbitrio: ex quo determinati nō ē in iure. s̄ de offi. dele. de cāis. Dñs ho An. de bu. ibi dē dicit q̄ nō soluti canonē infra biennū puatus est ipso iure s̄m cōem suam doc. r̄ q̄ regulariter executio ne facta a iure nō admittit purgatio: s̄ h̄c ex gr̄a: sp̄all̄ admittitur dūmodo fiat celebrari: sub dēs q̄ dicitur ceteriter satisfieri: q̄ incōiūctū purgatio moras sine aliquo iudicio r̄ sp̄ōrāne. si ergo expectat iudiciū nō videt ceteriter satisfacere. h̄c ille. Et ergo q̄ post vocationez ad iudiciū nō possit purgari dicta moras: an hō sic dūmodo infra modici ips̄ arbitria r̄o. B̄ Itē p̄t̄ emphyteotia ius suū alteri vendere: in p̄us requisito dño r̄ p̄posito p̄t̄ cō s̄m reuera inuenire p̄t̄. dñs. n. si cō parare velit cuiuslibet p̄pōnēdus est: s̄ si l̄itām dat vendi p̄t̄: q̄n̄ et si taceat lapsa a demunciatione duob̄ mētib̄ v̄d̄i p̄t̄ etiaz sine p̄sensu dñi: dñi t̄i nō personis p̄hibitis vt sunt p̄pone p̄t̄ētozes: vel alie q̄ nō sunt soluendo: ar. ff. q̄ sat̄ida. cō. l. 2. r̄ illā q̄dem cui sic vendit̄ tenetur dñs suscipere: emphyteota hō si secus fecerit ius suū amittit. De his oibus no. ex de loca. r̄ p̄duc. potuit. B̄ Idē q̄d h̄etur in hoc. §. habet etiam in sum. con. li. 2. ti. 8. q. 40. B̄ Atq̄ emphyteota possit ius suū donare sine cōsensu dñi. Rñ. fm̄ l̄. dñi. p̄t̄ etia dño irrequisito. C. d̄ f̄id̄is. l. i. li. xi. Insti. locati. §. adeo forte similiter etia p̄t̄ pignori dare. Idem Anno. r̄ Ver. Ā Doct̄ angit glo. ex de loca. c. si. r̄ idē q̄d in hoc. §. h̄z in m̄. cō. e. ti. q. 41. B̄ Quid si emphyteota soluit censū p̄nt̄ib̄ annis s̄ ante cessauerit a solutiōe p̄ x. annos vel plures: nūq̄d p̄t̄ expelli. Rñ. nō. s̄ tur̄. C. de iure emphi. l. penult. Ā Ista. l. par̄ facit. Idē t̄i no. in sum. cō. e. cō. ti. q. 42. fm̄ l̄. dñi. p̄. l. penult. C. de apoc. li. x. Idē et no. glo. in. c. si. de loca. Ad d̄t̄ in hoc verū ē in puato r̄ in ecclia nō collegiata q̄n̄ eius rector̄ recepit canonē: nō aut̄ in collegiata q̄n̄ p̄latus recepit censū sine p̄sensu capituli: nisi postea cap̄z p̄f̄ess̄et. Et ibi no. dñs An̄to. de bu. q̄ ex hoc p̄t̄ argui q̄ q̄uis delictū p̄lati nō nocet ecclie: t̄i delictum collegij bñ noceret est glo. no. de ord. di. cog. c. 2. r̄ de dolo r̄ p̄t̄. c. p̄t̄. r̄ in reglā. delictū. Itē et delictū p̄nus rectoris p̄t̄ iudicat ecclie que habet solūmodo vñ re-

ctorem. Sec̄ aut̄ in ecclia collegiata. Refert etia ibi Bar. in. l. 2. C. de iure emphi. l. mutare p̄d̄icta d̄c̄do q̄ si dñs emphyteote recepit p̄o t̄p̄oze p̄terito pensione: tunc p̄ hanc receptionē sibi non p̄iudicatur: q̄ p̄t̄ ipse vt r̄unḡ petere. s̄ pensione r̄ expulsiōez ergo per receptionē p̄nus nō videt renūciare alteri. Si vero recepit pensionē p̄ futuro sine p̄t̄estatione tunc sibi p̄iudicat. Dñs An̄to. r̄ glo. ibi simil̄ r̄ p̄t̄at̄ doc. videtur ibi sentire q̄ etia receptio p̄teritaz pensioni nū p̄iudicat nisi fiat cū p̄t̄estatione: s̄z t̄omi nū An̄to. potest cōcordari q̄ si pensio recipiatur p̄ t̄p̄oze quo nondū emphyteota ceterat a iure suo nō p̄iudicatur cū illi debeatur simul r̄ ius subseq̄ue expulsiōis: vt dicit Bar. Qd̄ si recipiatur p̄ t̄p̄oze quo emphyteota itaz ceterat a iure suo p̄iudicatur sine p̄t̄estatione: cum ita non pensio p̄ se sed omnia fructus r̄ res rei debeatur. C. d̄. a. i. v̄ d̄. certū. ideo tunc in recipiēdo sibi p̄iudicat nisi p̄t̄etur fm̄ dñm An̄to. de bu. 2° etia dicto contrariatur domin^o An̄to. d̄. c̄. ens q̄ recipiēs censū p̄ t̄p̄oze futuro suū p̄t̄etur sine hō sem̄ sibi p̄iudicat nec p̄t̄atio ipsū in aliquo iuuat. naz illa p̄t̄atio est cōtraria factio: q̄ nō est possibile q̄ pensiones recipiat p̄ anno futuro r̄ q̄ possit eū expellere: ar. c. cū. An̄. de consti. Potest dici q̄ hoc vez est recipiēdo nomine pensionis: s̄z si p̄t̄etur q̄ nō recipit p̄o pensio: neq̄ p̄ parte sui debiti non p̄iudicat: cum hoc factū nō contrarietur p̄t̄ationi: r̄ ita intelligitur dictū Bar. Item glo. i. d̄. c. si. ex de loca. s̄t̄it q̄ domin^o possit emphyteota nō soluente expellere iuris auctoritate etiam sine auctoritate iudicis. Dominus An̄to. refert Bar. dicere i. l. 2. C. de iure emphi. q̄ dñs h̄z p̄t̄at̄ iurb̄adi: s̄z nō expellit d̄ emphyteota nō soluente canonē infra biennū: q̄ emphyteota h̄z possessionē nālez s̄z dñs ciuile: s̄z p̄ viā iudicij bñ possit: r̄ illud credo vez nisi ex det̄ōe possessionis natura lis p̄tingeret repulsiō dñi a sua ciuili quā tenet a iō. nam t̄ic dñs possit se defendere r̄ i continēt emphyteota expellere a sua nāli ar. l. clam possidere. §. q̄ ad nundinas. ff. de acq. pos. r̄ ex de p̄ba. l. 3. cām. Item glo. i. d̄. c̄. c. si. dicit q̄ p̄pter sterilitatē rei emphyteote non minuitur p̄sio: s̄z minuitur p̄pter sterilitatē rei locatē: vt extra de loca. c. p̄t̄. Et vt no. dñs An̄to. in dicto. c. si. Idē

dicunt Specu. 7 Jaco. de are. 7 Li. 7 Bar. subiuungens rationem: qz in locatione precii quod annuatim exoluitur datur respiciu fructuū qz percipiuntur: 7 quodammodo vñ in ea tacita emptio fructuū. ergo si decipit vltra dimidiā iusti precij potest petere remissionem: nō autē est sic in cōtractu emphiteotico: qz ibi nihil datur per respectum ad fructus in recognitione domini. Sec^o si census esset magnus ratione fructuū: qz tunc bene deberet fieri restitutio fructus.

Emp^o 7 uēditio Sec^o cum dum hosti. cum pure sit venditio etiam sine scriptis de re que degustationes non exigit omne periculum spectat ad emptorem excepto casu publicationis 7 nisi pactū mora vel culpa seu calliditas inuenierit. Idem de emolumento. 7 Idem in sū. cō. li. 2. ti. 8. q. 7. B. Quid si dos^o dat cāz p̄ctus gen. Non tenebit venditio: vt s. dolus. §. 2. Utrū liceat aliquid vendere plusq̄ valeat vel emere minorū precio. gen. fm Tho. 2. 2. q. 77. Dicendum qz carius vendere aut vilius emere rem q̄ valeat est iniustus 7 illicitum: nisi res que vendit cedat in detrimentum venditoris qz multuz re illa indiget. nā in tali casu iustus precium est vt non solum respiciatur ad rez que vēditur: s; etiā ad dānuū quod vēditōr incurrit ex venditione: 7 sic licite potest vēdere plusq̄ valeat fm se: q̄uis non vēdatur plusq̄ valeat ipsi venditori. Quod si emptor inuictur ex re quam emit: s; venditor nō damnificatur carendo re illa nō debz eaz superuēdere: qz vtilitas q̄ alteri accrescit nō est ex vendente: s; ex cōditione ementis. Nullus autē debet vēdere alteri quod nō ē suū. Quod autē lex humana hanc inequalitatē totalitē nō prohibet. Dicendū qz lex humana multa permittit punita. Unde in hoc casu punit solū quando ē magnus excessus: puta si aliquis sit deceptus vltra dimidiā iusti precij: tunc enim cogit ad restitutiones. A. i. vñ qz restituatur res vt reddatur precij vt qz emptor superpleat qd̄ deest iusto precio. C. de resctn. vend. di. l. 2. B. Lex autē diuina nihil impunitum relinquit. vñ fm diuinā legem illicituz reputatur si in emptione 7 vēditione non sit obseruata equalitas iusticie: 7 tenetur iste qz plus habet recompētare ei qz damnificat^o ē si sit notabile dānuū: quod ideo dico: qz iu

stū precij rez q̄is nō ē punctaliter dēbit^o natus: s; magis in quadā estimatiōe consistit: ita qz modica additio vel diminutio nō videtur tollere equalitatē iusticie. De hac etiā materia no. 10. q. 2. hoc ius. vbi dicitur 7 non in tex. s; in glo. B. qz si vñ vēditio ne plus offeratur q̄ res valeat: ecclesia nō d; plus recipere: s; in iustum precij: s; lex dicat qz p̄rāp̄tēntis possunt ē muticē dēcipere. A. s. de mio. l. in cāte l. 6. §. p̄t. B. Nam ecclesia in suis p̄rāctib^o nō d; doluz facere: cō de dona. per mas. 7 Idem qd̄ in hoc. §. notatur in sum. con. eo. ti. q. 9. B. Utrū negotiando liceat carius aliquid vēdere q̄ emptū sit. gen. deo fm Tho. 2. 2. q. 77. A. h. i. prohibet lucrū ordinari ad aliq̄ue finē necessariū vel honestū: sic negotia licita reddētur: sicut cū aliquis lucz moderatus quod negociādo querit ordiat ad domus sue sustentationē: vel etiā ad subueniendū indigētib^o: aut etiā cum aliquis negotiationi intendit p̄pter publicā vtilitatē: ne. i. res necessarie ad vitā paritē dēbit: 7 lucrum expetit nō quasi finē s; quasi stipendium sui laboris: 7 sic pōt qz carius vendere q̄ emit. 7 p̄pter predicta vitā vitā intentionis vt negotiatio nō dicatur illicita ex intentione: non in ex his potest res pluri vendi: vt pōt colligi ex dictis eiusdē Tho. 7 ex his que notātur in sum. con. lib. 2. ti. 8. q. 15. Nā non licet rem cari^o vendere q̄ fuerit emptā: nisi fuerit mutati precij rātiōe forme temporis vel loci fm doc. 7 no. domin^o de. de anchorano i. c. p̄mo de vsuris. li. 6. 7 inter mutationes forme vt etiam posse comprehendit si qz emeret merce i magna q̄titate 7 minuti vendat: solent. n. res i magna q̄titate cōter meliorē foro vendi. B. Similiter etiā si ipse in aliquo rem meliora vitā: aut etiā qz h̄cum rei mutati est s; diuē sitatē loci vel temporis: vñ p̄pter periculum cui se exposuit transferendo de loco ad locum: vel eam ferri faciendū: dum tamen moderate: vt Ray. addit. 7 Idem fm Tho. habetur in sum. con. dicta. q. 15. B. Et de hac materia habet. j. vsura. 3. §. 9. Utrū venditio reddatur iniusta p̄pter defectū rei vendite vñ p̄pter latentē eius bonitatem. gen. deo fm Tho. 2. 2. q. 77. circa rem q̄ venditur triplex defectus cōsiderari pōt. Prim^o qdem fm spēm rei: vñ puta si venditur auricā p̄ auro: aut vinū mixtū

aqua p puro. 7° defectus est fm quãtãtã & ponderis vel mensurã vt si quis vtatur sciãter deficienti pondere vel mẽsurã. 3° defectus est ex parte qualitatẽ: puta si animal firmũ vẽdatur qualĩ sanũ: in his tribus casibus si quis venditor sciãter offenderit fraudẽz cõmittit & illicita est venditio: & ad restitutiõnẽ tenetur. Si hõ co ignozante aliqũs p dicitõz defectuuz in re vendita fuerit venditor q dem nõ peccauit tũ cã ad eius noticiã peruenierit tenetur damniũ recompen sare emptori. Et ex his p3 q illicituz ẽ vendere aurum vel argẽtũ alchimicũ. p vero qz nõ est adeo purũ sicut vepz: nec h3 oino easdem pputatões: sicut p pietatẽ leuiticãdi aut q valet ptra certas infirmitates: & h3. Si autẽ per alchimiam fieret veruz auruz nõ esset illicitũ vendere pro vero: qz nõ prohibet artem vt aliquibus naturalib⁹ causis ad pducendos naturales & veros effect⁹ sicut Aug⁹ dicit in li. de tri. de his que arte demonum sunt. Et quod dictum est de vẽditõz intelligendum est etiam ex parte emptoris: vt quando venditor crederet rez suã minus preciosã esse q̃ sit: vt puta vendit aurum p minori precio: qz credit eẽ aurificãz: aut animal sanũ quod putat infirmum: nam emptor si hoc cognoscit iniuste emitit: & ad restitutionem tenetur. ¶ Idẽz quod in hoc. §. h3. in sũ. cõ. li. 2. ti. 8. q. xi. B

¶ An venditor teneatur dicere vitũ rei tradite. ¶ fm Tho. vbi d. Venditor q rez vitiosã vendẽdãz exponit ex hoc ipso dat emptori damni vel periculi occasiõez. dãni quãdẽz. si ppter huiusmodi vituz res sit minoris precij: & ipse de precio nil minuit. periculi autẽ: si ppter huiusmodi vitũ vsus rei reddatur impeditus vel noxius: puta si quis vendat alcut equum claudicantem. p veloci vel domũ ruinosã pro firmã: vl cibum corruptum aut venenosum. p bono. vnde si huiusmodi vitia sint occulta & venditor nõ detegat est dolosa & illicita venditio & venditor tenetur ad damniũ recompen sationem. Si nõ vitũ sit manifestuz: puta cã equus sit monoculus vel vsus rei: tũ nõ competat vni potest cõpetere alteri: & venditor ppter huiusmodi vitũ subtrahat dẽ precio q̃tuz oportet: nõ tenetur ad manifestã vitium rei: qz forte ppter huiusmodi vitium emptor vellet plus subtrahere q̃ essẽz subtrahendũ: vnde venditor potest licite vt

tium rei reticere. ¶ Idẽm in sum. con. e. ti. q. 13. B Quid si aliquis potans merces ad locũ vni scit multos se leg cã simili bus: q̃ si diceret non possit merces suas adeo care vẽdere. ¶ gndeo fm Tho. 2. 2. q. 77. Venditor q vendit rem fm p̃cium qd inuenit: nõ videtur q̃ iusticia facere si qd suuz est nõ dicit: tũ diceret vel de precio subtraheret abudatõis esset vitiosus: ¶ Quis ad hoc non videatur teneri ex iusticia debito. ¶ Idẽm in sum. con. e. ti. q. 14. B

¶ Quid de mercatorib⁹ q̃ inter se conueniunt vt certo precio vendant. ¶ gñ. f3. Doffi. pactũ illicitũ est. & sic si quis in ciuitate im petrarẽt vt sibi soli vendere liceret: q̃ si quis huiusmodi officiuẽ exerceret debet f3 leges suis bonis expoliari & exilio perpetuo damnari: & similiter concedentes puniri. ¶ I. officiales q̃ predicta monopõlia concedũt vel non puniũt: vt in. l. de qua statim. B. C. de monopõ. l. vna. ¶ Ibi dicitur: ¶ Item negs cuiuscũqz vestis aut piscis aut pectinũ vel cuiuscũqz alterius ad victuz vel ad quẽcũqz vsuz pertinẽtis spẽi vl cuiuscũqz bet mãe p sua auctoritate vel sacro sam elicto aut in potestẽ eliciendo rescripto: aut pragmatica sanctione. l. cãli sũ statutiã ordinatione. pragma. tis. n. est casus: inde pragmaticus. l. causatiũ vel causidicus f3 Latholicõ. Sequitur: vel sacra nostre pietãz annotatione monopõliũ audeat exercere. ¶ Neqz q̃ illicitis habuit puentiõib⁹ piuruz aut pacificã vl spẽs diuersoz corporum ne gociationis non minoris q̃ inter se stauerunt veniuntur. Edificiorum quoqz artifices aliorumqz diuersoz operum profes sores & balneatores penitus arceantur pacta inter se componere: vt nequis quod alteri cõmissum sit opus implet vt iniunctaz alteri sollicitudinẽ alter interceptã datã licentia vnicũqz ab altero inchoãtũ & derelictũ opus per alterũ sine autem timore dõs pendij impleret: si quis autem monopõliuz ausus fuerit exercere bonis proprijis spoliatus: perpetuitate damnetur exiliũ. B

¶ Quid de illis q̃ vendere nec emere nouerũt nisi cã mendacijs piuruz & iurãmẽtis. ¶ gndeo fm Ray. Quõtiã cã decipiendũ p iurãt vel mentiũtur peccant mortalitẽ: & tenentur ad restitutionez. ¶ I. si in q̃sum decipit proximum: vt dicit glo. Ray. non distinguit virum decipit in modico vl magno: vt in

sum. con. eo. ii. q. 18. **B** Si aut qd ignora-
ter dicit falli credens dicere vep: vel etiaz si
dicit scienter no intendit nocere. pximo: fz
se idene fuare: nec ppter hoc rez ampl: de
bito sup: veda: tale mendaciu potest dici
veniale: si m iurat vel periurat peccat morta-
liter: vide. j. perituu. **I**dem in sum. con.
dicta. q. 18. vbi additur qd dicit tales debet
ppter restitutione induci ad largas elynas sa-
ciendas. p aiabus illoz: de quoz rebus licz
ignozanter forte aliqua habuerit. **I**bi etia
dicitur fm **D**ost. q. 13. **R**ay. dixerit men-
dacuz ex quo alter no danificatur veniale: tñ
ex quo assidue r de consuetudine qs men-
tatur videtur mortale: sicut r ebrietas si sit af-
sidua mortale est. 25. di. §. alias. **I**dem etiaz
de mendacio sicutudinario vsi sicut **Th**. 2.
2. q. 110. arti. 4. **I**tes vt pz in dicta. q. 18. gl.
Ray. dicit qd mercator de suis mercib: po-
test accipere moderatum lucrum quod ad
arbitriuz boni viri limitandū est: quia non
ē determinatuz qñ in singulis solidis aut
libris aut marchis accipere liceat de lucro.
Con. Th. **D**ost. aut dicit qd ad hoc qd mer-
catores sine omni fraude officia sua exerce-
ant bona fide: consulerez talibus qd de licē-
tia episcopi sui facerent qñtum possūt lucra-
ri in mensura bladi r vini r similib: vel qñ-
tum possūt vltra qñ emerēt pro libra vende-
re in recōpensatione labor: r expensaruz: r
si sic venderēt sine mendacio ipsoz credere
esse in tuto. **I**dem aut qd hec nō faciunt sine pe-
riculo vix euadūt. **B** Quicqd aliqs eme-
rit nomine suo et de pecunia aliena emp-
to acqritur: non ei cuius fuit pecunia. **C**. de
rei vendi. si ex ea. nisi in qbusdā casib: **M**a-
gqd emitur de pecunia ecclie ipsius est: vt
dicitur s. ecclia. pmo. §. 7. Eodē modo si tu-
toz vel curatoz de pecunia minoris emerit
sibi ipsi pcediū: nā minor vendicare poterit
illud. ff. qñ ex facto tu. l. 2. **I**dem de milite si
de pecunia sua alius emerit pcediū. **C**. de
rei ven. si vt pponis. **I**dem in marito r vxor:
reiqz si alter eozuz aliquid emerit de pecu-
nia quā ei alter donauit poterit ille cuius fu-
it pecunia illud vtiliter vendicare. ff. de do-
na: inter vi. r vxor. l. vxor marito. **E**t
ibi patet qd hoc videtur verum qñ vxor v-
l vir qui accepit donum efficitur nō soluen-
do. **E**t idem casus qd habentur in isto. §. no-
tantur in sum. con. li. pmo. ti. 14. q. 17. **B**
Etiam lib hō vl ppus fil: vendi possit.

Rū. fz. **D**ost. **M**ō. nisi soluz qd p vde pot
filium necessitate factis vige: ita tñ qd si re-
stituat emptioz fctū sine a filio sine ab alio
quocumqz: r quando cūqz ipse filius i genu-
tatem pueniat: in nullo autz alio casu licz
patri filiu vendere. **M**atri etñ vige: neci-
tate famis nō lz vde: re. **I**dem **I**des in
sū. con. li. 2. ti. 8. q. 17. **E**t predicta probātur
i. li. 2. 2. **C**. de pa. qñ si. di. ex his qd ibi ha-
bētur in tex. r gl. **I**te liber hō efficit seru?
si panatur se vdi ad precū participandū
insti. de iure perso. §. seru. **B** Ad materia
emptiois r venditionis possūt pñe mul-
ta que hēs. j. negotiatio. **D**e his que emū-
tur ad certū terminū: r de his qui emūt vi-
num bladum vt carius vdeant: r plura hō
modi: vide. j. vsura. 3.

E Munitas ecclie Emū- tas est

pūlegiū ecclesiastice libertatis vel
personaz vel rez ad eā pertinentiū. **E**t dī
emunitas qñ est munia. i. officia a qb: sunt
imunes: vt. j. patebit. **I**dem sicut dicitur
Ray. vt in sū. con. li. l. ti. 14. q. 1.

Quā emunitatē hz ecclia consecrata.
gēdeo fm **R**ay. hz pmo vt nullus inde p-
viri abstractatur nisi in casibus quos vide
j. emūtas pfugiētiū. §. i. **I**te ea que i ecclia
posita sunt nec p vini nec per furtū auferen-
da sūt: alr sacrilegiū pmitit. 17. q. 4. gl. 9.
A l' incipit siqs inuentus. **B** **I**te qd nul-
lus mortuus in ecclia sepeliatur nisi epī-
abbates aut digni pbyteri aut et fideles
laici. 13. q. 2. nullus. **E**t intelligit qdā de il-
lis laicis qui miracula faciūt. **A**lij intelligūt
de fidelī in dignitate pstituto: sicut comite
r rege. **I**dem sicut dicitur **D**ost. qui etia
addit qd sic de facto seruat: vt in sū. con. eo.
ti. q. 2. **B**lo. at in. d. c. nullus. intelligit tex.
illum gnāl: sicut sonat videlicet qd omnis
xpianus possit sepeli in ecclia nisi expres-
se in peccato mortali moriatur: vel ei serui
aliter sepultura denegē r ita hodie spūa
sed de iure aliud vī. vnde r pro sepeliendū
corpōibus videm? cimiteria separatz ab
ecclia cōstituta. **B** **I**tem emunitatē hz
ecclia qd in choro nō debet morari laici
cum clericis: eī de vi. r ho. cle. c. i. de pfe.
di. 2. sacerdotum. **I**te qd in secularē hitacu-
lū de celo nō puerat: de pfe. di. i. ligna. r in
5. c. se. cī de reli. do. ad hec. **I**dem **I**n his eti
25. c. p3 qd similiter nec vasa ecclesiastica nec

corone nec vestimenta nec cetera ornamenta debent pollui conuulsis nuptiarum vel alijs secularibus vsibus. Dicit tamen glo. Ray. vt p3 in dicta. q. 2. qd si legal^r apostolice le^rdis vel eps vel archieps recipitur ab episcopo vel caplo alicui^r ecclesie vel monasterio bene possit ornari dom^r ecclesiastica in q^a reciperetur coronis et ornamentis ecclesie. B. It^m qd non possit vendi. ppter aliquam necessitate^m f. auc^r d. alte. et emphi. §. et qm. coll. 9. Item qd in ea placita secularia non sunt faciendar^e et maxime de ca^l sanguinis. et. e. c. pmo. et. c. ca^l ecclesia. nec fiant ibi parlamenta nec negociationes: et precipue nundinar^e: nec strepitus iudicior^u seculari^u: nec processus iudicij seculari^u: et sententie in dictis locis. pla te ipso iure non valent^r eo. decet domu^m lt. 6. **A** Ibi dicitur processus iudicij secularium ac sp^l platee sine in eisd^e locis oi careant robore firmitatis. B. It^m qd ibi noⁿ fiant iudicia theatrales cu^m laruis et sumilib^u iudiciis: et de vi. r. h. one. de. ca^l decoret. Secus ho^m de honestis et deuotis representatiombus: vt rep^litare presep^e domini: herodem magos. et. p^luissimoi q^a magis inducit ad deuotione^m et ad vanitate^m. Et qd talia possint fieri: et ar. de conse. di. 2. semel. et di. 4. queris circa finem. nam et qdlibet festum est signu^m pietatis rep. 75. di. qd die. **A** Id^e quod notatur in hoc. §. habetur in su. con. dicta. q. 2. **B** Utrum ecclesie non conserate habeant p^lditas emunitates. Resp^o deo fm Ray. H^uic: extra eo. ecclesie. Hoc aut^e intelligendu^m si auctoritate episcoporu^m suoz sunt edificate: et de reli. do. ad hec Et vbi episcopus posuit p^limum lapide^m et edificate sunt vt consecratur. Lon. Inno. et Host. **A** Idem in sum. con. eo. ti. q. 7. **B** Utrum cimiteria habeant emunitate^m. Rn. p3 Ray. et Host. **H**abent eand^e quam ecclesia vt dicit in est s. cimiterium. §. primo. **A** Alit in duobus casib^u: vt ibi in sum. con. eo. ti. q. 6. **B** Utrum ecclesia interdicta p^luilegium emunitatis retineat. Respondeo fm Ray. et Hoff. Dicenduz qd sic. hec enim reuerentia deo debetur qui noⁿ de linquit nec etiam ecclesia sua: ideo qd noⁿ p^ldit p^luilegium q^a culpa non committit. **A** Idem in sum. con. eo. ti. q. 3. **B** Utrum p^luata oratoria domoz habent p^luilegia emunitatis. Rn. fm Host. et Hoff. qd non. **H**odie naq^{ue} quod est oratorium cras pote

rit esse camera. **A** Idem in sum. con. lib. pmo. ti. 14. q. 9. **B** Que est emunitas p^lsonaru^m ecclesie. Respondeo fm Ray. Noⁿ debent fatigari angarijs et perangarijs id^e est seruitutib^u personarum et reru^m. C. de episcopis et de omnis. et. l. presbyteros. ti. q. 2. ecclesiaru^m. In necessitate t^u vt si ciuitas eet obfessa: noⁿ debet pati ecclesia suos rusticos aliquo defendi p^luilegio a custodia et h^uic immo debet eos copellere: extra eo. peruenit. **A** Idem in sum. con. eo. ti. q. 16. **B** Quam emunitates h^u ecclesia circa res temporales. Rn. pmo quidem qd ecclesijs donari potest in infinitu^m: vt dicit^r est s. ecclesia pmo. §. 4. It^m qd relictu^m ecclesijs etiaz minus solentier valet: vt s. ecclesia pmo. §. 5. Item qd in ecclesia transferatur dominium rei solo pacto: cum alijs personis sit necessaria traditio. C. de sacrosan. eccle. vt inter diuinu^m. **A** Ibi etia^m patet qd idem est et circa hospitalia et circa concessa in redemptione captiuoz. **B** It^m qd quicquid emptu^m fuerit de pecunia ecclesie: et ea d^ebet reuertit^r vt s. ecclesia pmo. §. 7. It^m qd noⁿ valet alienatio rei ecclesiastice nisi in casib^u quos habet s. alienatio. §. primo. **A** Idem etia^m casus notantur in sum. con. eo. ti. q. 17. **B** Et^o porales domini q^a subditis interdicit^r ne p^llatis siue personis ecclesiasticis q^aq^{ue} vedat^r vel emant ab eis vel ipsis blad^u molant coquant pan^e aut alia huiusmodi obsequia exhibere presumant: eo ipso sunt excoicari extra eo. eos. li. 6. **Q**ue est emunitas p^lditorum ecclesiasticoz. Rn. deo fm Ray. Non debent grauari sordis munerib^u: vt calcis coquende: arene fodiede: cloace purgade et silibus q^a villa sunt. li. 6. q. 1. §. nouaz. **A** Als incipit nouellar^e. **B** ad honesta ho^m munera sicut sunt tributa ordinaria tenentur etiam p^ledia ecclesiaz. 23. q. vlt. tributu^m. Fallit t^u in domibus: atrijs et hortis iuxta ecclesiam positis et etia^m in manso in quo ecclesia dotata est. **A** Alij dicit^r in quo ecclesia sita est: vt in sum. con. eo. ti. q. 18. vbi et notantur oia que h^untur in hoc §. 3. p^l videtur intelligendu^m de manso dotis: vt videtur posse colligi: et de centi. c. pmo vbi et glo. dicit qd manus est q^attas terre q^a sufficit duobus bob^u in vno ano ad laborandum. In dicto etia^m. c. pmo dicit qd us^u nab^u debet solui de decimis et oblationibus. **B** de q^u bus nullu^m debet dari tribut^u: de alijs sic: a

si expresse fuerit remissū ab eo q potuit. Ma
res ad ecclesiam transitū cū onere suo. 23. q.
vlt. fm canonica. et de cens. sancta. 16. q. i
si quis laicus. Si hō sunt exordinarīa t de
novo superindicta non tenentur. 16. q. i. pla
cet. **A**lii quatenus antiquis tenebant
ad superindicta: qā transeunt cū onere suo
fm glo. Ray. t in dicta. q. 18. in sum. cō. **B**
Similiter nec ad ea q subito inunguntur: ut
si respiciant ad pias cās: vt q: princeps mo
ner exercitū s̄ saracenos vel hereticos: vel
q: petunt ad constructiones pontiū vel ali
am similem causaz. In talibus enim si ne
cessitas exposcat debet domini seculares n̄
auctoritate propria accipere sed humiliter
ab episcopo t clericis postulare: t illi vīs
necessitate poterunt conferre: extra co. non
minus. t extra de cens. cum apostolus. S3
hodie nihil conferre debent in auxiliū pū
cipum nisi consulto papa: t co. aduersus.

**Utrum laici possint hospitium exigere ab
ecclesia.** Rñ. fm Hosti. hospitium exigere vio
lenter t tanq̄ ex debito non possunt: et co.
c. pmo. 42. dist. de cam. c. charitativū t̄ de
negandū nō est. Dicit t̄ Inno. q. sigs i re
cognitione dñscioꝝ suoꝝ referuasset sibi ho
spitiū in aliqua ecclesia illud debetur. 18. q. vlt.
Eleutheri. S3 nō licet talē irrumpē vio
lenter domos ecclesie ratione alicuius iur
sibi debiti: aliter sacrilegiū cōmittit. 12. q. 2
nulli. Et eadez ratione nō pōt tollere inde
necessaria hospitium violenter ingrediēdo.

**Quia etiā fm eundē Inno. et eo. c. pū
mo. in p̄dicto casu nulla dom⁹ nec aliq̄ res
d3 hanc seruitutē: vel etiā ad hoc sunt obli
gate: s̄ ecclesia est obligata ad hoc: t p̄sona
lis actio non realis cōpetit cōtra ecclesiaz.
Sec⁹ t̄ de episcopo vel abbate vel alio ha
bente iurisdictionē in ecclesia aliqua: q poss
aliū inique intrantē violenter expellere t do
mū irrumpere. Et idē de possessore alicuius
ecclesie quasi prelatus. Sec⁹ de abbate respe
ctu domoꝝ capelle sibi subiecte: q capellaz
non possidet: in ea ius subiectionis habe
at: ar. ff. ad. Lagl. que admoduz. §. pmo t
2. Et omnia etiā que sunt in hoc. §. habetur
etiā in sum. con. li. pmo ti. 14. q. 19. **B****

**Quid si possessio aliqua siue domus tene
batur albergū facere alicui t ipsa postea p
uenit ad ecclesiam.** Rñ. f3 Hosti. Ecclesia
tenebitur aut rei futurius exhibere: aut ipsaz
possessionē vendere. Idem Inno. **A** **I**

in sum. cō. eo. ti. q. 20. **B** **Que pena vio
lantiz ecclesie emunitatē.** Rñ. fm Hosti.
Qui aliquo modo ecclesiaz violant seu p̄so
nas vel ab ip̄sio recipiūt violenter seu iur
pant bona ipsaz: sacrilegiū cōmittunt t ex
cōicandi sunt. 17. q. 4. nullus. t. c. sigs de in
ceps. In certis et casibus excōicati sunt ip̄
so iure: vt incēdiarius t effractor ecclesie. xj
q. 3. canonica. 17. q. 4. oēs ecclesie. extra de
sen. ex. conquesti. Violator quoz ecclesia
stice emunitatis nō solū pena sp̄nati vt dēz
est punitur: s̄ et pena pecuniaria quoz ma
iori quoz minor. 17. q. 4. q. 4. si quis
contumax. hec arbitrio iudicis relinquen
da est: t d3 dari persone vel loco cui facta ē
iniuria vel cuius emunitas ē violata: et de
sen. ex. parochianos. t. c. se. et de simo. de
hoc autē. 17. q. 4. si quis in atrio. **A** **Doc
fuit dictū Ray. dicitis q: l3 pena p̄cunia
ria sacrilegi diuersimode in diuersis. c. p̄
natur: credo t̄ q: hodie pena illa arbitrio
iudicis relinq̄tur. Hosti. n̄ exp̄mūt p̄dicta
res penas fm diuersa iura: vt in sum. con.
eo. ti. q. 21. **B** De pena eozum q de nouo
submittit sibi guardā vacantium ecclesia
rum: vide s̄. ecclesia pmo. §. pl̄. Quod eccle
siastice persone nō tenentur ad tallias etiā ra
tione suaz possessionē i. tallia. §. si. **A** **Si
si forte tales possessiones per prius fuisse
huiusmodi tallis subiecte: quia transeunt
cum onere suo. §. §. 9. **B******

C **Munitas confugie**

tium ad ecclesiam. Nullus ad ec
clesiam p̄fugit inde p̄ vim et h̄i d3 p̄ter
in casibus: puta si ille q confugit ad eam sit
publicus latro. f. q. stratas publicas insidi
is t aggressionib⁹ obfudet. Similiter t si sit
nocturnus agroꝝ populator. f. q. de nocte
agros depopulatur. i. vastat vel cōburit:
tales impune possūt extrahi. 17. q. 4. sicut.
et eo. inter alia. Et de talibus v̄i intelligen
dū qd̄ precepit dñs Exo. 21. Si quis de in
dustria occiderit p̄rimum suuz t per in
cidias: ab altari non euellat euz vt morat f̄m
Ray. cuius fuerit dicta omnia q̄ i isto p̄n
cipio habent: vt in sū. cō. li. pmo ti. 14. q. 2.
Itē glo. in dicto. c. sicut. 17. q. 4. dicit q l3
leges plures alias personas excipiant ab
hac emunitate vt homicidas: adulteros: a
p̄tores: h̄ginuz: rāmen f3 ius canonicū ex
cipiuntur solum p̄dicti: videt3 publicus

latro ⁊ nocturnus populator: agroꝝ: vñ ⁊ i
 hac parte legi derogari est: ⁊ standum e de
 cretali: vt notatur in dicta. q. 2. ad ff. idēz ē
 dicendū est de sequentibꝰ. **B** Itēz si quis
 in ipsa cōmittit maleficiū sperans se ab ec
 clesia defendi: quod semp̄ presumit nisi p̄
 um pbetur: nō debet per ecclesia defendi: c̄
 eo. immunitatē. **A** Ibi et idē dicitur de de
 linquēte in cimiterio: sꝫ de dicta presūptio
 ne nihil dī: sꝫ fuit dictū glo. Ray. vt pꝫ i di
 cta. q. 2. **B** Item si p̄fugies sit seruꝰ qui s̄
 p̄stita a dño cautione de impunitate nō ve
 lit de ecclia exire: unū cō pellit ⁊ reddit do
 mino. iꝫ. q. 4. **A** Id p̄stitutū c̄ eo. inter
B Quid si cōmittit maleficiū in vna ecclia
 nūquid defendit p̄fugies ad aliā. ḡn. fm̄
 Sūl. non. qꝫ. caꝫ. vna sit ecclia in toto orbe
 iuxta illud Lanꝫ. p̄mo: t̄na est colūba mea
 sꝫ sunt multe particula res ecclesie: qui inu
 riam facit vni facit ⁊ omnibꝰ: sꝫ forte de cō
 suetudine apud aliquos alit̄ obseruetur. **A**
 forte puritates qꝫ sicut minoꝝ vñ p̄uilegio
 suo p̄ aliu minoꝝ: ita vna ecclia p̄ aliam
 fm̄ eundē Sūl. vt in sum. con. e. ti. q. 3. **B**
Aūo debet defendi malefactori qui ad ec
 clesiam p̄fugit. ḡn. c̄tūcūqꝫ graue delictū cō
 miserū p̄ter ea q̄ in duobus p̄ximis. sꝫ dēa
 sunt: debent ei rectores eccliaz saluare vñā
 ⁊ membra: ⁊ poterūt eum petenti p̄cedere
 nullas sup̄ illius impunitate idonea cautō
 ne. s. vel iuratoria n̄n. iꝫ. q. 4. id p̄stitutū
 vt etiam fidelis forā ⁊ penā si timeat qꝫ
 ille qui p̄citat nō bene obseruet iuramentū:
 ar. extra de resti. spo. ex transmissa. ⁊. c. i. f. as
 s. si. **A** Dis etiā iuribus pꝫ qꝫ si nō possꝫ
 sufficētes cautio p̄uideri: non solū non de
 bet petenti restituī: sꝫ ab eo potius amoue
 ri. **B** Super eo autē qd̄ inique fecit aliū le
 gitime puniendus est: c̄. c. inter alia sꝫ si li
 ber. **A** Et ibi dicitur qꝫ talis confugiens
 dānari non dꝫ ad mortē vel ad penā. **A**ñ
 ⁊ glo. ibi super d̄bo puniēdus. dicit qꝫ di
 ctus p̄fugiens puniendus est pecuniarū dāta
 xat vel alia satisfactioe p̄ter penā corpora
 lem. **B** Idem talis q̄ dicitur ē in ecclia nō
 solū nō c̄r̄p̄dno c̄sꝫ ⁊ nec molestā: nec
 vestis nec virtualia deneganda. c. d̄ his qꝫ
 ad ecclie. consu. l. p̄nti. s. p̄mo. **A** sꝫ si quis
 fecerit: sciat se maiestatis crimine irreatū
 ⁊ sic vltimo supplicio puniendum. **A** De
 hoc in dicta. l. p̄nti. sic dicitur: Decernimꝰ
 nullos penitus cauēcūqꝫ conditionis de

sacrosanctis ecclesijs orthodoxis dei expel
 li aut iradi confugas: nec p̄o his veniaꝝ
 biles episcopos aut religioſos iconomos
 erigi que a p̄fugis debeantur: eos qui hoc
 emoliri aut facere aut nuda saltem cogita
 none atqꝫ tractatu ausi fuerint tentare: capi
 tali ⁊ vltima supplicij animaduersione ple
 ctendos. Et de crimine maiestatis dī. e. n. l.
 2. **B** Hanc autē libertatē hꝫ confugies ad
 eccliaz: ⁊ c̄. c. infra. 30. passus. iꝫ. q. 4. ḡlꝫ
 ⁊. c. diffiniuit. **A** Et si est ecclia maior. l.
 matrix: etiā infra. 40. passus. iꝫ. q. 4. sicut
 ⁊ no. in sum. con. li. p̄mo. ti. 14. q. 2. pꝫ
 sū. cui⁹ et fuisse vidensolia q̄ in hoc. s. habē
 tur vt ibi. **B** Vt ad regita nāc exeat debis
 locis: ita n̄ qꝫ non accedat ad alias domos
 vt in dicto. c. diffiniuit. **A** s. ad domos c̄
 neas: vt in ipso. c. diffiniuit. ibi ad hꝫ domo
 rū extraneaz receptaculo. ⁊. c. **B** Hoc ve
 ro p̄uilegiū de. 30. passus nō h̄nt capelle
 que sunt infra ambitū muroꝝ in castro: vt
 dicto. c. quisqꝫ. **A** Ibi dicitur. Capelle q̄
 sunt infra ambitū muroꝝ castelloꝝ nō po
 nuntur in hac. 30. passus obseruatione: n̄
 in sum. con. dicta. q. 2. idem dicitur de exiis
 bus. s. ambitū muroꝝ ville vel ciuitatꝫ: sed
 forte p̄t̄ intelligi de p̄ua ciuitate. **B**
Auid si iudeꝰ paganꝰ vel excoꝫcatus cō
 fugit ad eccliam: nunqꝫ defendit. ḡn. fm̄
 Sūl. De iudeo ⁊ pagano satis credo qꝫ sic
 Con. Inno. ⁊ Ber. p. l. i. C. de his qꝫ ad ec
 cle. p̄f. De excoꝫcato autē qdam dubitant
 cum sit extra ecclesiam numero ⁊ merito.
 Et subdit ipse Sūl. Credo qꝫ idēz debeat
 esse iudicium de vtriqꝫ: p̄uto in hoc cōsue
 tudinē approbatā esse tenendam. **A** Idē
 in sum. con. li. p̄mo. ti. 14. q. 5. vbi etiam ad
 ditur fm̄ Dost. qꝫ si iudeꝰ qꝫ obligat xp̄s
 no p̄fugerit ad eccliam nō recipit quosqꝫ
 debita reddiderit vniuersa. **B** An defē
 datur p̄fugiens ad palatū episcopi. ḡndeo
 eodem mō defēditur sicut p̄fugiens ad ec
 clesia. iꝫ. q. 4. id cōstitutū. qd̄ intelligūt
 qd̄az qñ palatū est iunctū ecclesie: n̄ p̄d
 ctūz. c. nō distinguit: sꝫ absolute loqꝫ de o
 mo epi. **A** Et ita absolute vñ intelligēdū
 sicut ē tenere vñ Ray. vt in sū. cō. ti. q.
 xi. ⁊ firmat glo. in d̄co. c. id p̄stitutū. **B**
Auid si quis confugiendo ad eccliam ob
 utauerit sacerdoti potatū corpꝰ xp̄i: ⁊ ei ad
 heret: nunqꝫ defendatur. Rñ. pꝫ Dost. **B**
 Sic q̄uis nō sit expressū iurē: n̄ quibet

gatholiceus hoc fouere debet. **N**ā & mulier
que tetigit simbariam vestimentū xpi salua sa-
cra est: **M**aulh. 9. s3 & fm leges statua pre-
fecti saluat ho. e3 si ad ea pferat. **Q**uis
puidebit de expensis et q ad eccliam cofu-
gerit. **R**ñ. Ecclia puidebit. **C**. de his q ad
ecclie. p. fu. l. p. i. in fi. sicut & rector carceris
puidebit captiuus. **C**. d. epi. audiē. iudices.
hoc no. 17. q. 4. diffiniuit. **A**. i. in glo. et
icē in sum. con. eo. n. q. 12. s3 in dicta. l. p. i. nō
bene hoc pbatur. **B** **A**n in iudicio psecu-
atione hostiu homines euz familijs &
rebus possint se in ecclia recipere. **R**ñ. Ec-
clie cū omnib9 suis ornamentis debent tene-
ri mūde: nec debēt ibi punita fieri vel hoies
tacere aut supellectilia sua mutere: nisi p. p. f.
hostiles incurfus aut incēdia repētina seu
alias necessitates vigerent: sicut q necessi-
tate cessante inde res in loca p. i. uina repo-
nent: et de custo. eucha. relige. di. 42. c. p. r. &
vlt. **A** **I**dem in sum. con. eo. n. q. 13. **B**
An in ecclia possint fieri ppugnacula et
inde pugnari cōtra hostes. **R**ñ. fm **R**ay.
Nō d3 ecclia in castellari vel munita: ita q
inde fiat guerra vl recipiatur q guerra faci-
unt & precipue pcedones: alit ppter metum
paganorū hereticorū piratarū suae pcedonūz
pōt muniti: & pnt ibi habere recursū nō so-
lum clerici s3 et laici & defendere eccliam & q
in ea sūt: ar. et de custo. eucha. relige. l. 4. q.
6. si res. & c. h. q. tra. tñ q cessate necessitate
in castellano cesser. **A** **L**ō. **A**l. **I**nn. & **H**o-
sti. dicit tñ **H**ost. q cū incumbit necessitas
ista in castellatio debet fieri auctoritate epi-
scopi: vt in sum. con. eo. n. q. 14. **B** **E**t fac
ad hoc s. bellum. 3. s. fi. **A** **P**redictus et
est addendū q siqs in ecclia facit tumultū
seu impetū: d3 fm leges occidit. **C**. de his q
ad ecclie. p. fu. l. 3. vbi dicitur: **D**enuntiam9
vobis oibus vt in sacrosactis ecclijs & ali-
is qdem venerabilib9 locis in quibus cuz
pace & quiete cōpetit celebrari abstineatis
ab omni seditione: nemo cōclamationib9
vrat: nemo moueat tumultū aut impetum
cōmutat vel puenientia collecta multitudi-
ne in qualibet parte ciuitatis vel vici vel cu-
iustungz loci colligere aut celebrare conef.
Nāz siqs aliquid contra leges a quibusdā
sibi met estimer ppetrari liceat ei adire iudic-
cem & legitimum postulare presidū. **S**ciāt
sane omnes q siquis h9 edicit normā aut
agere aliquid aut seditionē mouere tētaue-

rit vltimo supplicio subiacebit. **B**
E **N**ormia que sunt. **R**ñ. deo.
Enozmia s3 cano-
nes dicitur dupliciter. pmo mō il-
la que ad normā penitencie plene reducti nō
possunt quin temp remaneat aliquid d pe-
na. nam & impediūt ordinis executionē et
bñficiū retentionē. **A**. i. et qb penitentiāz
vt in iurib9. j. allegat. **B** **T**alia sunt tria
s3 homicidiū. 50. di. miroz. l. q. 7. siqs omne
de conse. di. l. c. pmo. **I**te hereticus in q post
vulnus sanatus remanet cicatrix. l. q. i. ven-
tum. **I**te simonia in ordine: et de accu. in q
sinonis. & ibi p3 q idē est de simonia in bñ-
ficio. l. siqs ad epius eēt ordinem vel bene-
ficiū p simoniā vt ibi. **A** **D**e his etiā vt
de s. crimē. s. 2. **B** 2o modo dicitur enor-
mia qz dispensationē nō recipiūt vt simo-
nia i beneficio. l. q. i. erga. & q. vlt. p3 hoc
et modo dicitur enormia oia illa de iustia q
inducūt infamia ciuilē. l. et qb9 remāet
infamis et post penitentiā: vt in iurib9 de q-
bus statz. 3. q. 7. s. p. 20. & 2. q. 3. s. hic col-
ligitur. **A** **I**de qd in hoc. s. nō. in sū. cō-
li. 3. n. 31. q. 7. **B** **E**nozmia iniuria i cō-
cū dicitur qn ad mutilationē mēbi: seu ef-
fusione sūguinis. l. p. vuln9 illatū pccsu sue-
rit: aut si in epm vel in abbate. ppriū man9
violenta iuncta sit: et de sen. ex. cū illoz. aut
et dicit enormis ex arbitrio boni viri & ar-
cūstantijs loco: tempoz & psonaz: vt **I**n-
sti. de iniur. s. atroc. **A** **D**e his lanus di-
cuz est s. absol. 2. s. fi. in additione. **B**
E **A**uz stat9 epi-
E **P**iscopus. **E**scopoz sit pfe-
ctor: q status religiosoz. **R**ñ. fm
Tho. 2. 2. q. 184. **I**n omni genere semper
agens est prestātus patēte: in genere autē
perfectionis episcopi fm **D**iony. se hnt vt
pfectiores: religiosi ho vt pfecti: quoz
vnū pertinet ad actionē: alterum ad passio-
nes. **A**n & manifestū est q status pfectiois
potius est in episcopis q in religiosis: sicut
status episcopoz p functione agatur nihil ē
miserius aut periculosius: vt. j. negotiatio
s. 3. in fi. **A**uz liceat episcopoz appete-
re. **R**ñ. fm **T**ho. 2. 2. q. 185. sicut dicit **Au-**
g9. 19. d. ciui. dei. **L**ocus superior & si admi-
nistratur vt decet tamen inde ceter appet-
tur. **A** **H**ic etiā s. q. i. q. episcopoz. **B**
Contingit enim ipsi appetere ppter altitu-
dinē gradus ad quē sequitur reuerentia ho

nor: r sufficiētia tēporaliū: r hoc mō appete
re illicitū est: r pertinet ad cupiditatez r ad
ambitionem: sed appetere proximus pdes
se per se laudabile est: n̄ p̄cipuosuū videt
esse q̄ aliq̄s p̄esse appetat ad hoc q̄ subdis
p̄t̄: p̄t̄ in sine p̄cipuōne q̄bet appete
re talia opera facere si eum p̄tingeret in tali
offō esse. hęc 2° p̄o. Qualia aut̄ debent esse
opera ep̄oz: r q̄ quis appetere d̄z satis ostē
dit. Reg. in pastoralī multa de hīs tractas
sed in quodā gn̄ali dicit ibi sic: Sit rector
cogitatione mūdus: actione p̄cipuus: dis
cretus in silentio: v̄tūis in x̄bo: singulis p̄
p̄passionem locūis: p̄e cūctis p̄templandē
suspensūs: internor̄ curā exterioror̄ occupati
one non minuens: exteriorō p̄uidēna iter
notum sollicitudinem non relinquens.

Utrū ep̄atis dignitas liberet a conditōe
seruili vel ascripticia, gēdeo ab v̄traq̄z libe
rat et dignitas sacerdotialis: d̄. 54. si s̄uus
sciēte. Et ibi nihil d̄z de sacerdotali: s̄ de
ep̄ali n̄i sic. ep̄alis enim ordo libat a foru
na seruili vel ascripticia sed nō a curiali seu
officiali. Et gl. sup̄ x̄bo ep̄ali. dicit etiā sa
cerdotalis. s̄. ca. di. ex antiquis. r dicitur. c.
si seruus. vt ibi p̄z est lex leontina. B Et
fm̄ canones etiā a curiali: d̄. 54. ex at̄quis
Et ibi non v̄t d̄z nisi de seruili. S̄z glo. in
d. c. si seruus. super x̄bo curiali. dicit s̄z iu
ra canonica hoc non tenet: q̄ cū ordo libe
ret a seruili fortuna multo fortius a curiali
B Et q̄m̄ ad hoc non tenet. c. illud si ser
uus sciēte. veritāmē nec seruus nec ascri
pticius nec etiā curialis ordinari debet ni
si fm̄ distinctionē quā hēs. j. seruus 2° p̄ to
tus. Et videt̄ q̄ nō debet ordinari nisi
p̄us fuerit a seruili ascripticia vel curiali cō
ditione absoluti r ab alijs irregularitatib^o
sunt imunes: vt nōtur i s̄i. con. li. 3. ti. 16. q.
2. B Inter ep̄m̄ r p̄sbyter̄ q̄m̄ ad ap
pellationē q̄nq̄s nō fuit d̄ia: q̄ isti r illi d̄
cebatur p̄sbyter̄ et ep̄i: s̄p̄ in fuit d̄ia rea
lit̄: v̄t r in p̄mitua ecclia soli apli p̄firma
bāt̄: act. 8. A. i. per manus ipositionez sp̄
ritū sanctū dabāt̄: vt ibi: que iposito des̄c̄t
per cōfirmationē seu c̄rismationē: r iō iō
li ep̄i sūt qui vice ap̄oz p̄firmāb̄ vt extra d̄
sacra v̄nc. c. vno. s̄. per frontis. B Erāt et
olim qdā p̄elati qui dicebāt̄ cozepti de qui
bus p̄t̄: a fēdū ē: q̄ amoti sunt. 68 di. s̄ h̄
x̄o. r. c. lē. Ep̄s dispensare p̄t̄ in omni
crimine nisi expresse sibi prohibeat a iure:

di. 82. p̄sbyter. r de pe. di. 6. c. i. in fi. extra d̄
sen. ex. nuper. circa si. ad idē. ff. qui. ex cau.
ma. l. nec non. s̄. quod eis. r hęc cōior do
ctoꝝ s̄nia fm̄ Ber. r no. 50. di. si quis p̄sby
r vide. s̄. dispensatio. s̄. 6. p̄ totū. Et hoc i
telligendū nisi super aliquo crimine ep̄s d̄
negetur absolutio: nam tunc p̄n̄ multo ma
gis intelligitur denegata dispensatio: extra
de sen. ex. cū illorū. vel nisi in iure sit simplr
pena expressa r nihil de dispensatione d̄z
tūc enim non est p̄ius dispensandū: sed in
ri parendū r pena expressa irroganda: c̄f
de offi. del. de cāis. B Ep̄s non p̄t̄ re
stituere depositum sine degradatum s̄ t̄m̄
papa: di. 50. c. i. r 2. nam nec p̄sēs p̄uou
cie potest illum restituere quem dānauit. ff.
de questi. l. i. in fi. Ep̄i r superiores nullā
s̄niam suspensionis vel interdicti incurrūt
ip̄o iure nisi de eis expresse dicatur: extra
de sen. ex. q̄z periculum li. 6. Ep̄s in to
ta sua diocesi iurisdictionem h̄z ordinariam
vnde potest per se r per aliū in quolibet lo
co non exempto pro tribunali sedere: cau
sas audire: r personas ecclesiasticas cum
opozuerit capere: carceri deputare: r cetera
officia. Et que ad ipsius spectant officium
vt i. c. de quo statis. B libere exercere: c̄f
de offi. or. cum ep̄s li. 6. Sed q̄io possit in
diocesi aliena hoc facere: vide. s̄. absolutio
p̄mo. s̄. 6. Ep̄s qui in aliquo loco habz
iurisdictionem temporalem qualiter exq̄s.
gēdeo fm̄ Ray. debet constituere iudicē
secularem qui causas audiat p̄cipue san
guinis cui potest r debet p̄cipere q̄ vni
cuiq̄z faciat iusticiam. Qd̄ si iudex interro
gat eū in sp̄ali quid agendū de tali cau. s̄. pe
nam sanguinis meretur: potest respondere
consule iurisperitos: r caueat ne propter su
am responsonem directam vel indirectam
iudex intelligat q̄ debeat cum sanguine pu
niri: d̄ hoc cau. h̄. j. h̄omicidium. 2. s̄. p̄mo.
r homicidium. 4. s̄. 3. Et Idem in s̄a. cō.
li. 2. ti. 1. q. 53. vbi etiam d̄. fm̄ glo. Ray. q̄
hoc cau. potest ep̄us respondere r c̄f per
pere q̄ puniat reum fm̄ q̄ ius dictauerit:
dūmodo non expumat q̄ puniat eum ad
sanguinem vel ad mo: r inlicit notat s̄u
go di. 3. ois autem lex. r addit Ray. q̄ tal
p̄elatus non debet etiāz p̄sente aliteri ter
esse cāe s̄guinis: nec executioni sine s̄gu
nis: nam cū possit incidere in cām dep
sitionis: c̄f de exce. p̄la. ex l̄ie. vbi dicit

de epō qui interfuit suspensioni cuiusdā su-
ris: et iudici q̄renti ab eo p̄siliū responderat
malū est si sic euadat: et mandat papa q̄ ce-
dat ep̄anū aut amoueaf. et dicit gl. Ray. q̄
ob hoc non d̄t interesse executioni sine i ra-
libus: q̄ v̄i interesse tāq̄ prestās aucto rita
s: aliter autem vbi aliquis p̄uarius ex sola
curiositate interest talibus non incurrit ir-
regularitatem. Subdit et Ray. q̄ si non ap-
paret cāus de facto et interrogatur ep̄us vel
alius clericus que pena eēt infligenda pro
furto et homicidio et p̄siliibus: possit dicere ta-
lis vel talis fm̄ leges. B S; bene potest
delegare alicui etiā sp̄ali super aliquo ma-
lificio: vt homicidio et h̄i in iurisdictione sua
cōmissio: vt in quibusdā v̄itate iusticiā exequa-
tur: nec propter securam penam fieret irre-
gularis: et ne cie. vel mo. ep̄s. li. 6. A Et
ibidē d̄t de quocūq̄ alio prelato seu cleri-
co t̄p̄ate iurisdictionem obtinente. B

Ep̄i debēt h̄re t̄conomos. s. qui p̄sint
rebus ecclesie: et vicediōs. s. qui p̄sint re-
bus ep̄i: et tales non debēt eē laici s; p̄bati
clerici cuiusdē ecclesie. S; di. volumus. 7. c.
q̄ in quibusdā. 7. c. iudicati. A Idēz in
sū. con. li. 3. ti. 13. q. 18. s; Ray. qui etiāz ad-
dit: Itē non debēt dispensationē rex eccle-
siē cōmittere: p̄p̄nque vel favore hūano et in
inhoneste sibi p̄iūctis: qd̄ si fecerint peccāt
et debēt excoicationi anue subiacere. S; di.
decenter. Quidā in̄ intelligunt hoc de mal-
prop̄inquis: nam si boni sunt videntur etiā
alijs p̄ferendi: qd̄ v̄p̄ est quo ad susten-
tationē n̄re: hec ibi Idē etiā v̄i quo ad ad-
ministratōnē q̄n sunt boni: cū hoc cāu cel-
set rō p̄hibitionis: nisi forte ōuref scādaliū
ex suspitione. B Et q̄ ep̄i p̄nt q̄nq̄ a sub-
ditis moderatū auxiliū exigere: vide. s. de
minus. s. 2. A Metius h̄f in. c. cū ap̄tus
s. p̄hibemus. et de censu. B Et ep̄s
possit iudicare immediate de subditis p̄latoz
qui sub eo sūt nisi gradatim ad eū referat̄.
S̄ndeo fm̄ l̄dost. licz super hoc a diuersis
diuersa notata sūt: dico p̄suetudinē cuiusli-
bet eccleie obseruādā que iurisdictionē tribu-
it. Idē Boss. A Idē in sum. con. lib. 3. ti.
27. q. 5. B Ep̄i singuli in suis diocesi-
bus etiā sine p̄silio metropolitani p̄nt pluri-
ma: vt Ray. ponit: puta consecrare Aḡtes
s̄r et ecclesias: or̄inare clericos: erigere al-
taria in ecclesia consecrata: nā in non conse-
crata sacerdos hoc potest: vt. s. altare. s. fin.

Itē christiana p̄ficere: baptizatos confirmāz
reconciliare solēnter penitētos: istas forma-
tas seu cōmēdancias clericis dare. hec oia
68. di. Suis. de conse. di. i. nullus p̄sib̄t.
Si. di. extrane. Item p̄nt inter subditos in-
dicare: vt. s. s. p̄mo. Itē anathematizare
cū solēntate: d̄ quo h̄f. xi. q. 3. debent. A
s. q. debēt assistere. i. sacer dotes cū candē
accēsis: vt ibi di. B Itē diuidere vnam
ecclesiam in duas: et duas vnire: vna subia-
cere alteri: et nouas ecclesias erigere: et hec q̄
dem ex cā p̄nt facere: nō alter: et nihilomi-
nus requisito consensu illoz quozum quozum in-
terest: et qui forsan ex hoc ledi possūt: et quā
doq̄ illoz p̄sensu non obtento. A Ray.
dicit: requisito consensu illoz quoz: licet et
etiā si forte non obtēto: vt in sū. con. e. ti. q.
7. vbi etiā notatur oia que in isto. s. h̄ntur
B et de excess. prela. sicut. et de eccle. edifi.
ad audienā. io. q. 2. c. vi. li. 2. q. 2. placuit. Itē
possit ep̄alem synodū celebrare. 38. di. q̄n
Itē reuertentes ab heresi reconciliare: et d̄
hereti. ad abolendā. A intellige hoc fm̄
Ray. et in. d. q. 7. quo ad deprehensos i
heresi: q̄ occultos hereticos credit absol-
ui posse per simplices sacerdotes nisi ep̄us
loci retinuerit sibi taliū absolutionē. hec il-
le. Sed certe hodie etiā est papalis et
quo ad occultos: vt p̄z in annali. p̄cessu cu-
rie. B Itē canonē late sūt quo ad sn̄d̄
oculū p̄dere. 3. q. 4. nullus. Multa quoq̄
alia que difficile eēt nūerare: cū ep̄us p̄cor
dinator: sit in cunctis. 15. di. perlectis.

Et ep̄s p̄ncipalr debet intendē cu-
re pastorali vel multiplicationi tēporaliuz.
S̄ndeo s; Tho. in quolibet. Sollicitudo s̄
lati p̄p̄a et p̄cipua d̄z eē circa greḡ custo-
diā orādo: p̄dicādo: sacra dispēdādo: et sua
iuxta qd̄ res exigit erogādo. multiplicatio
aut̄ t̄p̄aliū potest exerceri oppoſuitate se of-
ferente sine sp̄ualium notabili dāno: sic pi-
um est multiplicare ea ad eccleie vtilitatem.
Quod si oppoſuitas non se offerat nul-
latenus licet et seipm̄ distractioni ingerere
et secularibus occupare cū impedimēto no-
tabili. Idē et Tho. 2. 2. q. 183. A Idē in
sū. con. li. 3. ti. 3. q. 289. B Ad maietiaz
istā potest pertinere infra sollicitudo.

Et licet ep̄o p̄pter aliquā persecutiō-
nem deserere gregē. S̄ndeo fm̄ Tho. sc̄o a
sece. q. 185. Vbi subditoz salus exigit perso-
ne pastoris p̄ntiam: nō debet pastor gregē

suū deserere nec ppter aliquod incōmodū
temporale nec ppter aliquod personale
periculū imminēs: cū bonus pastor aiam
suam teneatur ponere p oib⁹ suis. Si ve
ro subditos salui posset sufficienter in abū
na pastoris p alium provideri: tunc licitus
est pastor ppter aliquod ecclesie cōmo
dū vel ppter persone piculū corporaliter
gregem suū deserere: et hoc ipm colligitur.
7 q. 1. scilicet. Et Idē in sū. cō. eo. ii. q.
288. B Possit etiā deserere plebē ppter
ipsius maliciā: vt. j. renunciatio pmo. § 2.
D. Quarta est de casibus confessionū q pū
neant ad ep̄m et qui ad sacerdotes: vide. §.
cōfessor. p. §. 1. Quō ep̄s teneatur dare pau
peribus. §. clericus. 4. §. 5. Quē ep̄us est le
nex vel infirmus quid agendū: vide. j. vict
atus corpore. §. fi.

e **Quitas** quid sit: vide: infra ius
§. primo.

Eucharistia primo

cōiter et de eius forma. Et querit p
mo. Atq eucharistia sū sacramentum. Re
spondeo fm Pe. in. 4. di. 8. est sacramētū
modo cōm cum alijs sacramētis. i. sancti
ficando seu cādo sanctitatem: et modo spe
ciali. i. continendo totius sanctitatis aucto
ritatem: et ppter hoc excellētissimū est oim
alioz sacrozum. Idem Tho. Et Idē in sū.
con. li. 3. ii. 24. q. 54. B. Et rā sacm
eucharistie sū vni. gūdeo fm Pe. et Tho.
vbi. §. Anū quidē est vnitatem perfectionis:
q: ad eius integritatē pla requiruntur: sic et
domus perfecta dī vna. non autē est vnum
vmitate indiuisibilitatis vel continuitas. vñ
qñ pluraliter dicitur: Perficiant in nobis
qs oīe tua sacra qd continent et h⁹. intelli
gatur illa pluralitas solā māter. Et Idē
in sū. con. d. q. 54. B. Que est forma
sacri eucharistie. gūdeo fm Tho. et factos
vbi. §. hęc est forma consecrationis panis:
Hoc est enim corpus meū. coniunctio autē
enī nō est de substantia forme: in appōi de
bet fm vsum ecclesie: qui vsus a beato Pe
tro inītiū sūp̄sit. Quod autē h̄mū: accipit
te et manducate ex hoc oēs. perinet ad vsū
sacri: et non est de substantia forme. Forma
autē cōsecrationis sanguinis hęc est: Hic ē
enim calix sanguinis mei noui et eterni sac
ramētis: mysteriū fidei: qui p nobis et p mul

tis effūdetur in remissionem peccator. Et
Idē in sū. cō. e. ti. q. 55. vbi ē addit et lenit
Pe. q. in illud sit de substantia forme: h̄ est
calix sanguis mei. Et idē dicit Albert⁹ in li.
de missa. Et. at dicit: forma h̄o: hęc ē et n̄
plus: hoc est corpus meū: et h̄ ē sanguis me
us. de conse. di. 2. q. corpus. Sed vt pz i di
cta q. 55. Tho. dicit q: p dīōes adiecte et d
sbiectū vel p dīcatū sūt de integritate locū
onis alicui⁹: tō alijs pbabilis dicitū q: totū
quod sequitur est de forma: cū totū hoc qd
addit nō sit locūto per se: sed sit determina
tio p dīcatū. hęc ibi. Alij h̄o sūtū videntur
q: totū sit de suba vsq: ad: vñ et memores.
cō: totū videat p̄neciū: vt h̄ in directioa li.
i. sub n. de sacro eucharistie. Puto q: ps
tutor sūt eligendū: et de homīa. ad audicū
am. videlicet vt nō fiat adoratio sanguinis
nisi per actus h̄bis vsq: ad: vñ et memores.
Si h̄o aliquis dco in: h̄ est calix sanguis
meū: vel h̄c est sanguis meus: et alijs omī
s. p̄cesserit ad vterioza h̄atur pro conse
crato. B. Anū si mutet iste forme.
gūdeo fm Albertū in li. de missa: non d̄bet
mutari: aliter non consecraret et si eū dē sēnū
h̄se videat. Sūt nō d̄s aliqd diminui: q: si
dicat h̄c ē meū: remanet inderemianū qd
meū sit. Et si dicat h̄c ē corpus: nō signifi
cat p̄neciū corp⁹ xpi. Et si aliquid addatur
qd significatioē n̄ mutet nec erroē indu
cat: nihilominus sit consecratio: vt si dicat
hoc est corpus meū dilectū vel sc̄m: tñ qui
hoc faceret valde inderectū est. Et Idē
in sū. con. eo. ii. q. 56. B. Qualis sit xps
in hoc sacro. gūdeo fz Tho. et Pe. i. 4. di
stin. x. Xps idē q: de h̄gine nat⁹ et p nobis
passus ē in hoc sacro dūmet: et sic ē ibi vere
xps: ita ē et ibi sub sua figurate: s̄ nō vntur
ea occupādo locū: sic etiā vsū claritate sua
illuminādo acē. Itē p̄t ēē sū in pluribus
locis in q̄m pla indiuidua. i. ples panes
trās subant in ip̄s. Itē in q̄lbet pte hostie ē
tot⁹ ip̄s et in minima. i. q̄dū manet sp̄s
p̄tis aut vini. Et Unde plures homines
diuersis pibus vni⁹ hostie cōicari p̄nt: vt i
sū. cō. e. u. q. 85. vbi ē h̄n̄ oia q̄ i hoc. §. de
cū. B. Et idē dicendum q̄dū manet in
stomacho sub dictis sp̄bus. Et eodez mō
qñ hostia consecrata diu seruetur: dum
mō species panis non mutet aliter. Et
Glo. in in. c. nō sūt de cōse. di. 2. dīc q: sp̄s
panis et vini bñ vadunt in corpus. et sub⁹

dit. Sed nūquid est ibi sacm. Et respōdet non: qz tādm est ibi sacm q̄ dicitur ē ibi cor-
pus xp̄i: sed q̄ dicitur hoc sit. i. vsqz ad quem
locū procedat p̄ngula p̄sicio: sed lz n̄ sit sa-
cramentū dū est in composit: si tamen quis
vomit illud cū veneratōe est seruandū qz sa-
cramentū fuit. **B** Itē lz ex virtute sacri sb
specie panis sit tñ corp⁹: ⁊ tñ sanguis sub
specie vniūm ppter naturalem cōcomitan-
tiā sub vtraqz specie est totus xps. i. fm cor-
pus ⁊ anim ⁊ diuinitatē: qz hec tria sepata
nō sūt. **A**trū xps in sacro eucharistie alī
qn̄ videat oculo corporali. ḡndeo f3 **De.**
⁊ **Tho** vbi. 3. In specie quidē p̄p̄a non v̄f
ibi: sed tñ q̄nqz illa sp̄s panis circūfundit
quibusdā accidētibus carnis vel pueri q̄ n̄
sūt. p̄p̄e accidētia corporis xp̄i. vnde **Quis**
ibi expressiōis signo videatur. nō tñ videt i
specie p̄p̄a. **A** idē in sū. cō. ll. 3. titu. 2. 4. q.
86. **B** Quid agendū sit qn̄ corp⁹ xp̄i
sic apparet in alia specie. ḡndeo fm **Tho.**
vbi. 3. cū vsus h̄i sacri sit per manducatio-
nē: iō qn̄ apparet in specie pueri vel carnis
cruentatē vel sili: non h3 rōez cibit: nec al-
sumi d3 ab eo cui sic apparet. Quod si om-
nibus apparet debet cum reliquis poni
A idē in sū. cō. eo. titu. q. 87. vbi subditur
Idē dicit **Albuc** in scripto. Et si sic appa-
reret sacerdos in altari in missa: dicit qdā
qz debet itē celebrare ⁊ corpus xp̄i sumere
quia f3 canones qui cōsecrat ēt sumere d3
de cōse. distin. 2. relati. Et si 2. hoc accide-
rit tertio celebrare d3 ⁊ sumē. Quidā autē
dicit qz in tali cāu sufficit sp̄ialis mandu-
cario: nec ppter hoc efficit trāsgressor p̄li-
tutōis ecclie: qz ad ea que frequentius acci-
dūt leges aptat. **B** **Albuc** h̄iue h̄boz
possit sacerdos h̄iue mām cōsecrare.
ḡndeo fm **Tho.** in. 4. di. xl. **Qu**āntas p-
ua vel magna nihil ad hoc facit: s3 in ipsa
forma. p̄noie. dem̄stratio v̄tes oñdit qz mā
cōsecrā da d3 ē corā sacerdote. vnde sacer-
dos exiis i domo sua nō posset p̄secrare pa-
nē qz est in altari aur ēt in foro: neqz totū vi-
nū qd ē in celario: sed quārcūqz sit quā-
tas panis vel vniū qz pponit corā sacerdote
possz ab ip̄o p̄secrari. **A** dūmō quāntas
sit sumibilis ab h̄iibus: vt in sū. cō. eo. ff.
q. 108. fm eūdē **Tho.** **U**nde ⁊ **Alex.** de ales
sup. 4. in mā eucharistie. q. q̄ incipit: p̄ster
q̄n̄ v̄t h̄ius data h̄bis rē dicit: ḡndeo si
ne p̄iudicio qz nō ē data h̄ius h̄bis con-

uertendi est a cuiuslibet q̄. **U**titatē sed solūmō
alicuius q̄ntatē. i. q̄ā rōnabilē cōtinet in
tento ordinata. dico intentionē ordinatam
qz p̄formis ē aliquo mō intentioni ecclie. ec-
clesia at nullo mō intendere p̄secrare totū
panē qz ē in foro sed solū qz possit sumi a si-
delibus. **D**icit enī **Aug.** **E**x quo quodibz
sacm qd ē in intōnem celebratū irritū repu-
tat. **U**nde mihi v̄: hoc tamē non assero qz
in hoc sacro requirit intētio consecrandi vt
sumatur in vsū: nec sufficit intētio p̄secran-
di simplr: sed requirit intētio consecrandi
vt sumat in vsū: quod v̄ ex forma tradita
a dño dicente: **A**ccipite ⁊ māducate rē. vñ
sicut intētio dñi dantis formā p̄ficiēdi su-
it vt sumeret: ita ē intētio ecclie ⁊ d3 ē vsū
v̄scutusqz sacerdotis. **Q**uia igitur si aliqz
intenderet consecrare totū panē qui ē i foro
nullo mō p̄formaret intentionē suā intētio-
ni ecclie: dico qz nō consecraret. r. j. **S**ed ē
hoc oppōit: **P**onat qz aliquis intēteret cō-
secrare solū v̄ posset corpus xp̄i auquo lo-
co collocatū h̄i uosset ⁊ venerari ⁊ non vt
sumeret in vsū: nūqz nō p̄secraretur. **R**ū-
deo sine p̄iudicio qz sicut intendēs circa
venerationē corporis xp̄i sp̄ialr sumit: lz
non sacralf. hec ille. **B** **Q**uin ē si sacer-
dos intēderet p̄secrare nō ad sumēdū: sed
ad v̄ndū in v̄sificijs vel ad teritionē ni-
phlominus p̄secratū ēēt. **A** **U**nde dco cō-
trariat **Alex.** de ales. vt. p̄xime paruit. s̄lir ⁊
De. dicit qz sacerdos pōt consecrare quā-
tācūqz mām dūmō intēdat consecrare ad
vsū ⁊ altimē tū fidelū: sed dimittēdo hāc in-
tentionē nō pōt: qz deest intētio facit d3
facit ecclia: vt in sū. cō. d. q. 108. **I**dē **Al.** vñ
in suo p̄p̄ditio theologie dicit: **S**acrdū qz n̄
solū requiritur intētio consecrātis: sed ēt
intētio illud sacm instituentis. vnde si sa-
cerdos aliquis staret in foro ⁊ super omēs
panes p̄ferret h̄boz formam etiam cūz
intentionē consecrandi n̄ fieret ibi trāsb̄a-
ctio ⁊ hoc non esset ppter defectum virtutis
h̄boz: cum vna vice sacerdos posset conse-
crare tot h̄stias qz totū mūdo sufficerent si
esset necessitas ecclie: sed propter defectum
intentionis illius qui hoc sacm instituit qz
non intendit qz cū tali iudicio ⁊ stulticia si-
eret consecratio: sed pro vilitate ⁊ necessi-
tate ecclie generalis vel particularis. **B**
Atrū si alique hostie ex obliuione rema-
nēt in altari: aut si aliqua pars vini: ⁊ sacer

dos conficit: nunquid sunt consecrate. *gn. fm. Al. in li. de missa. Ho. i. q. de eis non in tenditur. Et fm. Aug. sine inuentione in sac mēto nihil agit. A. Predicta ha sunt et si gutta vel plures gutte vini adherent pe di calicis: vt in sum. con. eo. ii. q. 109. B.*

Quid de accidentibus q vident in hoc facto. gn. fm. Tho. r. Pe. in. 4. di. 12. dicē dū q cū suba panis r vini post pccratōem nō remaneat accītia q ibi apparēt siue vi dēt: vnde dina subsistunt sine subiecto: sic n. immediatus ducit in corp^o xpi quod sub eis cōtinet retinet et modū agendi et patiendi quē prius habebat: vñ fractio et diuisio fit in spēs^o r non in corpore xpi. A. Idē in sū. con. e. ii. q. cxj. vbi enā dī q hēc est cōis sūia theologoz: ad hoc et cō dū. tri. r si. ca. c. i. s. vna ho. ibi trāsubag pa nei corp^o r vino: i. s. gūine pte dina. B.

Eucharistia secūdo

quo ad ei^o mām. Que sit mā h^o sa cramentū. *gn. fm. Tho. in. 4. di. xi. Mā ppe tēs est panis triticeus r vini vīsc^o p apua cā est in sūo dīna: sed r qz hēc duo pceptue in cibū r potū veniunt: conueniētus p hēc cibum r potū spūalē manducam^o. A. Con. Pe. vt in sū. cō. li. 3. ti. 24. q. 88. B.*

Et pōssit fieri de pane facto de spelta vel farre. gn. f. 3. Pe. de cōi sūia doc. n. pō test confici nisi de pane triticeo: tū qz ipse co minus pparauit se grano tritici: Johā. 12. tū qz r ipse credit celebrasse in pane triticeo r sic instituisse: tū qz vsus ecclie traditus ab apostolis q pntes fuerāt hz vt in solo gno triticeo celebrēt: qz dā sūium sentiat d spel ta r farre dicentes q spēs frumētū est. A. Idem in sū. cō. e. ii. q. 89. r addit. Albu^o aūt in scripto dicit sic: Albu^o dubio frumētū genus est r non spēs granū: r hz sub se triticeū r speltā. vnde spelta frumētū est r de ipsa confici pōt corpus dñi sicut de tritico: r hoc nulli dubiū est: si dēat granū cuz gra no r panēz cū panē: sunt ergo triticeū r spel ta non vnus species sed vnus generis p ximū quod ē frumentū: r sunt vīone valde spēs: r tō pax dīstāt in spīcaz formandō: hz quasi nihil distāt in forma granoz r colo re r sapore panis. B. Quid si grana alterius generis admixta sunt tritico. gn. fm. Pe. Al. r Tho. Si tanta est permixtō qz trahat ad altā spēm: vt qñ appositū ē p

dominās: vel etiā ad speciem mediā vt qñ ē equalis vīus in vīroz miscibilitū: tūc nō potest confici: qz mutata est spēs panis tri tici. secus si non est tanta additio quin ma net species: qz tunc confici potest. A. Idē in sū. con. eo. ii. q. 90. r additur: Qñ autem mutata sit spēs vel non cognosci pōt ex ac cidentibus: vt ex colore r pceptue ex sapo re. Accidentia vnus magna parte conscribit ad cognoscendū qd qd est fm pñm in li. s. aia. B. Quid si panis fieret de aqua ro facea r h^o i. gn. fm. Pe. Dicunt quidā qz pōssit confici: qz aqua in pane non remāet. Alij dicūt qz non: qz partes principales pa nis qui est mā h^o facti sunt aq nāte r fari^o na. hanc opinionē eē pbabiliorē dicē Tho. in. 4. di. xi. A. Idē in sū. con. e. i. q. 102. B.

Quid cū hostia consecranda tam diu stetit qz incipit corūpti. gendeo fm Tho. in di. xi. dicendū: qz si sit tāta coruptio qz spē cies panis non remaneant: non pōt ex ea confici. Si autē specie manēte sit aliqua dispō ad corruptionem potest cōfici. Quis grauter peccat conficiens ex tali scienter p pter irreuerentiam sacramenti: r qz species remaneat potest cognosci ex hoc: quia con tinuitas non est soluta nec alia accidentia oio ablata. Idem Al. A. Idem in sū. cō. eo. ii. q. 91. B. Atrum confici possit in fermentato. gn. fm Tho. vbi. s. sic sed confici non debet nisi in agimo: r qui contras ceret grauter peccaret agens contra statu tum r consuetudinē ecclie. A. Cō. Pe. r Al. vt in sū. con. eo. situ. q. 94. vbi etiam ponitur totū quod in hoc. s. h^o. B. Ad dit autē Tho. in. 3. parte. q. 74. qz cum cō suendo conficiendi in agimo rationally o: sit: grecus tamen peccaret conficiendo in agimo: quasi peruerterē ecclie sue ritum.

De quo vino possit confici. gn. f. 3. Tho. r Pe. in. 4. di. xi. dicendū qz tantū de vī no vitis: qz in eo r xps conficit: r hoc solū ppropie vīnum est: r cōius etiā in potus su mitur. A. Idem in sū. con. eo. ii. q. 95. B.

Atrum confici possit de aceto r h^o. gn. deo fm Tho. vbi. s. Si vīnum est factum oio acetum non potest confici: qz differunt vīnum r acetum sicut vīnum r moruū: f. 3. pñm. S. metaph. sed si vīnū sit quasi in via ascendi: idem est iudiciū quod de pane qui est in via ad corruptionem. f. qz pōt cō fici: peccat tamē conficiens propter irreue

rentiam sacri. Con. 24. r addit qd si vltus
 est purridū adeo qd vini nām perdidit non
 pōt consecrari. Si aut non sit corruptū sed in
 via ad corruptionē consecrari quidem pōt sed
 ppter reuerentiā sacri non est assumendū.
 Et si hū de facili aliud pōt fm eādē 24. vt
 in sū. con. e. 11. q. 96. B Et idē est dicēdū
 de vino multū pntico seu acro. Et de hoc
 sic dicit idē 24. Si autem in vino cū sapore
 vinoso est sapor aromaticus vel ponticus vel
 stupicus vel sapor acro et minus perfecta
 digestione vini pōt fieri consecratio: qz rema
 net species vini: vt in. d. q. 96. vbi etiam sub
 ditur: r no. fm 24. q. 106. qd si hostia pse
 crata tam diu seruetur qd contempere spe
 cies panis non esset ibi amplius corp^o xpī
 ita sū de sūguine si tā diu seruetur qd spēs il
 le hterent in acetū: secus autē eēt quādo ad
 huc eēt in via ad corruptioēs. B Et rā
 cō facti possit de agresto. fm 24. r 24. i
 4. di. 11. Non: qz adhuc nō hz spēm vini:
 sed nū est in via gnāonīs. B 26. Pe.
 vt in sū. cō. 11. 2. q. 107. B Arum
 pfecta possit de musto. fm 24. r Pe.
 vbi. 5. Sicut qd cōplētū hz spēm vini: nō tū
 est faciendū de multū recentū: ppter impu
 ritates. B hoc vey nisi necessitas immi
 neat: vt in sū. cō. e. 11. q. 98. B Arum
 aq̄ debeat apponi vltio r gta. fm. 23. 24.
 r Pe. in. 4. di. 11. Aqua apponit nō tāq̄
 de necessitate facti: qz r sine ea consecratur
 sed tāq̄ de bene esse. l. ppter significatioēs
 vniouis ppli ad xp̄m. Aqua. n. multe ppli
 multi: Apoc. 1. 17. Si autem tū peccaret quis
 scieret omneret aque appositionē: quia
 ageret 3 instōem eccliet r qz dñs appouisse
 creditur. Debet aut apponi adeo paz vt in
 vinū totalr conuertatur al non consecret.
 Et Ideo de aūno sine aqua nō potest
 consecrari: qz non est vinū: sed aqua aliquan
 tū vinata: vt in sū. con. e. 11. q. 99. B Et
 non dz apponi aqua rosacea vel alia artifi
 cialis. Si tū apponeretur nihilominus cō
 ficeret. Nā ipa in vinum conuerteret sicut
 aqua nāis. B Idē in sū. cō. e. 11. q. 101.
 B Quid si apponeretur aqua qn
 adhuc vinū eēt in dōllo. sūdeo fm 24.
 vbi. 5. Non sufficeret: qd hoc non significa
 ret aliquid: sed oz vt in unere oblatione appo
 natur ad sacramētū. B Item in sum. cō.
 eo. 11. q. 103. B Arum in terris vbi
 nō est vinū possit consecrari cum aqua rubea us

qua lotus est pannus vino rubeo intinctus
 fm 24. in. 4. di. 11. non: qz illud ē ma
 gis aqua rubea q̄ vinū. vnde hoc damna
 tur: de conse. di. 2. c. 10. Quid ergo fieti
 si
 lus terris vbi vinū nō potest haberi. 8. nō
 ē aliqua terra ad quam non possit tantum
 ponari de vino qm sufficeret ad celebran
 dū. Vel fm 24. dicēdū vī qd de hoc consule
 dus eēt papa cū ppter intolerabile dānum
 aliaz quod incurritur ex sacri defectu dupl
 sādū videretur vt corpus xpī abqz vino cō
 ficeretur: qz corpus non est sine sanguine: vt
 dicit 5. eucharistia pmo. §. 5. B Idē
 in sū. cō. e. 11. q. 105. B Et rā in eucha
 ristia possit aliquis liquor permisceri spec
 edus vini. fm 24. Pe. in. 4. di. 12. Si ad
 ditur res alteri nāc r maioris virtus tras
 mutat spēm vini in se: r si equalis virtus tras
 mutatur vtrūqz in nām teritū: r sic vtrūqz
 nō desinit ibi esse species vini r per p̄is sū
 guis xpī. Si vero sit minoris virtus tras
 mutatur in nām spēs vini. Seruū sub par
 tibus ad quas liquor additus penetrat: qz
 nō sint ibi accidentia sine subo desinit eē sū
 guis xpī. Quod si liquor additus sit eius
 dē nature r maioris virtus ad oēs diuisiones
 spēs peruenit r eius cōmutatē totalr soluit
 r sic incipit eē alius liquor r sanguis xpī ibi
 eē desinit: r idē si equis sit. Si ho sit minor
 tunc non peruenit ad oēs diuisiones spēs.
 Sub partibus ergo illis ad quas vinū ad
 ditū peruenit desinit eē sanguis: nō taz acci
 dentia non sunt sine subiecto: r continuas
 spēs que erat sine subo soluta sit. Super p̄tis
 bus ho illis ad quas non peruenit manet
 xpī sanguis. Satis con. 24. ibidē. B
 Idē in sū. cō. e. 11. q. 113. Et additur fm cū.
 Pe. Puto tū qd nō est nimis notabili
 excellens qd addit: ppter dubiū toto liquore
 ipso tāq̄ sacro vtendū ē. Et qd in ipso cās
 videt qz apponitur liquor alterius speci
 ei maioris p̄sderada est non tū gūtare
 sed enā vtute. B

e Eucharistia tertio

quo ad ministr. l. sacerdotē r eius
 missā. Et querit pmo vtrū sacerdos conse
 crans sepe debeat sumere sūdeo 23. 24.
 in. 4. di. 12. dicēdū qd sic: vt de conse. di. 2.
 relatum. Tōcōs aut sumar quouens cele
 brat: qz ipm sacm in vtrōe cōplemenus
 sue significatioēs accipit. Et intellige nūi i

et pōt parū aq̄
 plus vltio. qz
 qd vbi sūnt p̄ntia
 in p̄ntia nōc obio
 de redemptōe sūg
 epi Radonideh.

pplo ex hoc min⁹ echa canonis ap
 priaret si videret ea tā facile repeti q̄ prius
 dicta viderentur annullata. **L3. n.** signa
 illa nō trāsbantē in passionē xp̄i in myste
 rio representāt: et passio xp̄i nūq̄ irrita d̄z re
 putari. Si autē sacerdos in ip̄a platōe ver
 boz q̄ sūt forma sacri deficiat h̄bis tā i pte
 p̄uiciatis saluo iudicio sūt maiorz cōiule
 rem q̄ illa hostia p̄ reliquijs in altari p̄ser
 naret et missa alia celebraret. Sed **Inn.** in
 e. h̄sby et de sacra. ite. dicit q̄ in hoc cāu a
 lius sacerdos d̄z incipe ibi: Qui p̄ die q̄ pa
 teret tē. Dicit. n. ibi **Inno.** q̄ sigs intra cō
 ficiendū sacm̄ eucharistie dū est in h̄bis
 illis. s. hoc est corpus meū. deficiat alius in
 cipiat a capite. s. ibi: Qui p̄ die tē. Et idem
 dicitur in baptisimo: idē putaret si du
 bitaret vtrū p̄mus sacerdos cōpleuerit. ver
 ba p̄secrationis: vt etiā tūc reincipiatur ibi
 Qui p̄ die tē. q̄ non intelligitur iteratuz
 qd̄ ambigitur esse factum: ex de h̄sby. non
 baptisā. apostolicam. **B** Quid si sa
 cerdos post consecrationem corporis: sed
 ante p̄secrationem sanguinis percipiat vinū
 aut aquā non eēt in calice. **gen. fm̄ Tho. i. 3.**
 parte. q. 83. debet statim apponere et cōse
 crare. Si h̄o post omnia p̄secratiois verba
 percipiat q̄ aq̄ desit d̄z nihilominus p̄cedē
 q̄ appositio aque n̄ est de necessitate sacra
 mēt. Nullo autē mō d̄z aq̄ vino tā p̄sca
 to misceri. Si h̄o post ip̄am cōsecratioem
 percipit q̄ vinū non fuit appositū: si q̄dem
 percipiat hoc ante sumptionē corporis d̄z
 deposita aqua si ibi fuerit ponere vinū cuz
 aq̄ et resumere a h̄bis p̄secrationis sangui
 nis. Si h̄o hoc percipit post sūptionē cor
 poris: d̄z apponere aliā hostiā iterū sil cum
 sanguine consecrandā: et in fine sumere ho
 stiam itez cōsecratā et sanguinē: nō obstāre
 etiā si prius sūpsit aquā que erat in calice:
 q̄ preceptum de perfectione sacri maius ē
 ponderis q̄ preceptū q̄ hoc sacm̄ a ieiū
 nis sumat. **A** Idē in sū. cō. li. 3. tit. 24. q. 60.
 ad finē. **B** Quid si sacerdos non
 recolat se dixisse ea que in cōsecratione eu
 charistie dicit. **ymdeo fm̄ Tho. in. 3. parte**
q. 83. Mō d̄z ex hoc turbari. **Mon. n. q. m̄**
 ta dicit recolat omnīa que dicit. Si tamē sa
 cerdoti cōstat pbabilē se aliq̄ omisisse: si q̄
 dē non sūt de necessitate sacri non d̄z resu
 mere immutatio sacrificij ordinē: s̄z d̄z vl
 terius p̄cedere. Si h̄o certificet se omisissē

se aliq̄uid eoz q̄ sunt de necessitate sacri. s.
 formā p̄secratiois d̄z resū ip̄a forma et cetia
 per ordinē reiterari. **A** Idē in sū. cō. eo.
 ti. q. 61. Sitr etiā sigs ex lapsu lingue vl im
 peritia omittet vel mutaret vel n̄ bene p̄
 ferret aliq̄ā syllabā apte post nihil est ite
 randū: ar. de conse. di. 4. reuulerit. **B**

Quid si ppter frigus vel ex negligētia
 hostia dilabatur in calicē. **gen. f3 Tho. vbi**
s. q. solū minima ps hostie mutat in calicē
ez hoc respicit corpus xp̄i mysticū: et iō
h̄i p̄termissio nō facit imperfectioem
sacri: vt ppter hoc sit necesse aliq̄uid itera
ri. A Et siue dilabatur an fractionē siue post
 q̄ s̄lr nec omisio fractiois facit imperfectio
 nē sacri: vt in sū. con. e. ti. q. 62. **fm̄ eundem**
Tho. B Quid si sacerdos infra missaz
 aduertit hostiā triticā nō eēt vel corruptā.
gen. fm̄ De. dicendum q̄ si an cōsecratio
nē aduertit remota illa hostia aliam ponat
et a canone recipiat. Si h̄o p̄ p̄secrationē
idēz faciat ponendo aliā hostiā et eā sumē
dos: sed et nihilominus postea primā hostiaz
illā sumat aut alijs sumendā tradat aut re
uerent referret. Si h̄o aduertit post q̄
sūpsit. i. isto cāu variat doc. A Mā idē
De. t. glo. Ray. sentunt q̄ hoc cāu sacer
dos non celebrat itez: q̄ ieiū⁹ non est: vt
in sū. con. e. ti. q. 93. B Tho. tū in. 3. par
 te tenet q̄ debet ponere aliā hostiā et conse
 crare et sumere: q̄ preceptū de perfectione
 sacri maioris est ponderis q̄ preceptū q̄
 a ieiunis sumat: vt s. 5. 6. dicitur est.

Quid si musca vel aranea in calicēz ce
 cidert: aut venenū immixtū fuerit. **ymdeo**
fm̄ Tho. in. 3. pte. q. 83. Si sacerdos hoc
 ante consecrationem deprehenderit debet
 calicē abluī et aliud vinum poni. Si h̄o ali
 quid horū p̄ consecrationem accidit d̄z
 animal caute capi et diligenter lanari et cō
 buri et abluto in sacrariū mitti. **A** Siml cū
 cineribus **fm̄ eundem Tho. in sum. con. e. ti.**
q. 107. vbi etiam ponatur oia que in hoc
h̄ntur. Quod si venenū idē esse deprehē
derit nullo mō d̄z sumere nec alijs dare: i
ne vite calix in mortem veritatur: sed debet
diligenter in vasculo conseruari: et ne sacra
mentū remaneat imperfectum debet vinū
apponi et sacerdos de nouo resumere conse
crationem sanguinis et sacm̄ perficere. M̄
h̄il. n. abhominabile mutare d̄z occasione
h̄uius sacramenti: arg. de conse. di. 2. si per

negligentiam. **B** Et ibi hoc notat gl. **B**.

Quid significant divisiones hostie q̄s sacerdos facit. ḡndeo f̄z **Tho** in. 4. di. 12. triplicē h̄nt significatiōē. n̄a p̄mo quidē significat diuisionē que fuit in corpore xpi per eius passiōē. sc̄o diuisionē redēptiōnis per diuersa mēbra ecclesie. tertio significat q̄ in corpore xpi mystico. i. in ecclesia quedā ps adhuc ē in hoc mūdo ⁊ ei⁹ tribulatiōib⁹: ⁊ hoc significat ps comesta. Illi autē qui tā sunt in celo corpore ⁊ ania v̄xps ⁊ beata v̄go significātur per partes missaz in calice: qz inebriātur ab vberitate dom⁹ dei. Sed illi q̄ sūt in celo sola anima ⁊ expectāt gloriā quo ad corpus: sūt ⁊ q̄ sūt in purgatorio significātur p̄ partē illā que olim fm̄ p̄tinuā ecclesiaz seruabatur v̄iqz ad finē missę. **B**. Et h̄z hodie non seruet remanet t̄m eadē significatiō p̄m̄: vt in s̄. cō. e. ii. q. ii. Et ad p̄dicta facit. c. in forme. de conse. di. 2. **B**.

Quid agendū si nulla sanguis ceciderit extra. ḡndeo. Si p̄ negligētiā aliqd de sanguine ceciderit qdē sup̄ tabulā lingua labatur ⁊ tabula radat. S̄z si n̄ fuerit tabula locus ille radat ⁊ p̄bure ⁊ cinis iuxta altare p̄detur ⁊ sacerdos. 40. diebus peniteat. Si vero ceciderit sup̄ lapidē altaris: for̄ beat sacerdos: stillā ⁊ tribus diebus peniteat. Si vero sup̄ linteā altaris ⁊ ad aliud linteā nulla puenit. 4. diebus peniteat. Si puenit v̄iqz ad s̄. 9. dieb⁹ p̄teat. Si v̄iqz ad quartus. 20. diebus peniteat: ⁊ abluat tribus vicibus linteamā que supra tetigerit calice supposito: ⁊ aqua ablutionis iuxta altare cōdatur: de ple. di. 2. si per negligētiā. **D** oss̄z etiā sumi a sacerdote nisi si p̄pter abominatiōē dimittat: vt p̄notat **Tho**. in tertia pte. Et vt idē dicit i q̄rto di. 13. cantus est vt pars illa linteę seu palpe post ablutiōē abscondatur ⁊ comburatur ⁊ cinis in altari condatur. **B**. **I**des di cuitam in tertia parte. **B**.

Quid sigs eucharistiā vomerit. ḡn. Si sit laicus ⁊ p̄pter ebrietatē vel voracitatem vomerit. 40. diebus peniteat. Clerici vero vel monachi s̄b̄yteri seu diaconi. 70. diebus peniteat: eps vero. 90. Si vero cā infirmitatis euomerit. 7. diebus peniteat: de ple. di. 2. sigs p̄ ebrietatē. Et d̄z vomit⁹ cremari ⁊ cineres iuxta altare recondi: vt. s̄. i. p̄ximo. s̄. dicitur est. De missa ⁊ eius cele-

bratione habes plura. j. missa. De eucharistiā quo ad sumētes habet. s̄. cōicaf. Et v̄trū a malo ministro liceat accipere eucharistiā ⁊ sacra: vide. j. ordiat⁹ p̄mo. s̄. tertio. quarto quantum ad ei⁹ effectum.

Eucharistia
Quis sit p̄ncipalis effectus eucharistię. ḡn. fm̄ **Tho**. in q̄rto di. 12. p̄p̄t us effectus est conuersionis hominis in xp̄z vt dicat cū aplo: **Aluo** ego iam nō ego: v̄t ut vero in me xpi **Sal.** secūdo. Et ad hūc sequunt̄ duo effectus. i. augmentū virtutū ⁊ restauratiō dependentiū per p̄ciā venialia vel alios p̄cedentes defectus. **B**. Quasi idem dicit **Pe.** ⁊ al. sed sub diuersis verbis: vt in s̄. cō. li. 3. ti. 2. q. 114. **B**.

Altrā p̄ciā venialia possunt impedire effectum sac̄t eucharistię. ḡn. fm̄ **Tho**. in q̄rto di. 12. **Ad** h̄z vt sac̄m hoc plene effectū suūz habeat ōz q̄ assu actualis deuotiō: ⁊ qz interdiū actualis deuotiō impediti p̄t absqz mortali p̄ctō: p̄t effect⁹ h̄z sac̄t ipediti: ita q̄ aliqs augmentū gr̄e nō cōsueqz nec t̄m reatū mortalis peccati incurrit: s̄z forte reatū venialis: qz imperat⁹ accedit. **Nō** tamen omne veniale p̄ctū impedit effectū huius sac̄t: sed solū illud quod tollit actiū deuotiōē que in hoc sacramento requiritur. **B**. **I**dem in s̄. cō. e. ii. q. 115. **B**.

Altrā p̄pter hoc sac̄m delectatur venialia. ḡndeo fm̄ **Tho**. vbi. s̄. sic: non t̄m ōz q̄ semp̄ oīa venialia delectant: sed fm̄ mēsurā deuotiōnis: possent̄ esse seruatiū q̄ oīa venialia delectet. **I**des **Pe.** **B**. **I**des in sum. con. eo. ii. q. 116. **B**.

Altrā p̄pter hoc sac̄z delectant mortalia. ḡndeo fm̄ **Tho**. in. 4. di. 12. **Nō** delectant mortalia nisi obliuia. v̄ndc quod d̄: **Su** ablutiō sc̄te: ⁊ dupl̄ p̄t: i. intelligi. i. q̄ vel d̄ crimina abluere in q̄ntum ea ipediti vel de his q̄ nō sūt in hōis p̄ciā vel memoria. **B**. **I**dem in sum. cō. eo. ii. q. 117. **B**.

C **Factio** que fit aliqñ a dñi s̄ vel a prelat̄: vide. s̄. dñs s̄. p̄ximo. ⁊ infra talia per totum **I**tem. j. pedagium.

E **Excommunicator**
Dicunt de excoīcatōe p̄mo dicemus aliqua de eo q̄ p̄t excoīcare iue de excoīcatōe. **V**nde sciendū q̄ excoīcatōes a iure p̄t facere quicunqz p̄t ius cōdere

vt papa in vniuersali ecclesia ⁊ singulari epi i
diocesi⁹ suis. 16. q. 2. vltio in fi. 24. q. 3. cō
ripidatur. Itē excōicare possūt eoz officia
les: sicut ⁊ oēs prelati inferiores qui collegij
presunt: vt abbatēs etiā nō benedicti: vñ
tñ fuerint confirmati et siles: extra d. simo.
sicut iust. extra d. offi. ordi. cū ab ecclesiarū
¶ Hoc verū quo ad istos inferiores pre
latos collegij sū dētēs nisi sria cōsuetudo
vel disuetudo repugnet: vt in sū. cō. li. 3. ti.
33. q. 50. vbi hec notant f3 Ray. ⁊ Hof. B
Itē vñ q archidiaconus possit excōicare
h3 nō si presbyter: ar. di. 25. plectis. extra de
offi. archi. c. i. extra de appel. reprehensibi
lis. Solus tñ eps pōt excōicare cū illa so
lennitate q̄ h3. xi. q. 3. debēt. A. s. q. debēt
et assistere seu circūstare. 12. sacerdotes euz
candentes accensis: vt ibi. B. Alij autē sria
tñ in collegiis ecclesijs q̄ iurisdictionē hnt
super subditos sine pcedā solennitate excōi
care possunt. Sacerdotes hō pochiales
excōicare nō possūt nisi vbi est cōsuetudo q̄
et tribuit iurisdictionē. 9. q. 3. quest⁹. Cō.
gof. Tho. ⁊ Al. A. Hec fuerūt deā Ray.
p̄ncipalr vt p3 in. d. q. 50. A. Et additur
fm Hof. q̄ sacerdos ex quo curā h3 i no
to: h3 p̄ntez excōicandi p̄missa admo
nitōe in omnibus his que sine libelli obla
tione expediti possūt: extra de clādesti. de
spō. cū inuidio. Et sic intellige capla q̄ de
hac mā loquūt: ⁊ hoc nisi forte cōsuetudo s
ria vel superioris inhibitiō. s. ep̄ i impedit.
In occultis hō vel que requirūt iudicialē
indagines nō pnt excōicare nisi sria cōsue
tudo vel sp̄alis delegatio siue cōcessio eius
plus indulgear. Mā ⁊ caplin de cōsuetudi
ne vel indulgentia excōicat ⁊ interdicit: ex
tra de rescrip. ex parte decani. ⁊ de p̄sue. cū
inter vos. Et sic dicit intelligendam s̄tiam
Ray. Itē etiā nō sacerdos pōt excōicare ⁊
absoluere quo ad for̄ p̄tiosos: sed in p̄nta
li solus sacerdos. Sed ad p̄ntē excōicandi
requiritur iurisdicō ecclesiastica ordinaria:
vel delegata fm P̄ter. ⁊ in sū. cō. e. n. q. 51.
vbi etiā notat f3 Bar. vñ q̄ hec potestas
possit p̄mitti et lato per papā sed non per
ep̄m. B

Alij excōicatio lata ab alieno ep̄o pos
sit rata hū a p̄po. ḡndeo fm Bar. ⁊ Ver.
non: q̄ a p̄ncipio nulla fuit. A. Idem in
sū. cō. e. n. q. 52. B

Et p̄ntā possit excōicare extra territoriu

sua. ḡn. fm Hof. H3 extra sua diocesi:
⁊ h3 p̄ prelati extra territoriu suū nō possūt
ea q̄ sūt iurisdictionis p̄tiosū. A. nisi d cō
sētu illi⁹ in cuius territorio est fm eūdem
Hof. p. c. ep̄us. 9. q. 3. vt in sum. cō. e. ur.
q. 53. B. Unde q̄s nō est excōicāndus si
ne cāe cognitiōne. 12. q. 3. nēōiō talis nō
pōt excōicare nec ledā p̄to tribualli: nec
aliq̄ disponere 9. q. 2. ep̄s. ⁊. c. le. Et intel
lige nisi in q̄tū dicit ē s. absolo p̄mo. §. 6.
A. In. d. q. 53. dī: Quidā hō asserunt q̄
eē sua diocelis extis ep̄s pōt excōicare: nē
Paulus excōicauit comitū abntez ⁊ r̄
reglū: extra d. appel. cū sit rōana. in. fi. q̄s
pōt p̄cedi in notorijs: q̄ nec illa regrū cāe
examinationē. 9. q. 3. §. si. ⁊. d. c. cū sit. 3. b1
et dī q̄ ep̄s extis eē pōt denūciare excōica
tū: q̄ p̄ hoc aplūs nō ligat. Itē q̄ si lega
p̄ excōicauit aliquē dū erat in p̄uincia nō
pōt eū absoluerē postq̄ extitit p̄uincia di
missio offō: sicut si extitit reueriurus: quia
tūc pōt f3 q̄ p̄dicū ē d. alijs ordinaris. B

¶ Prelat⁹ q̄ in aliquo loco h3 tñ tēpo
ralē iurisdictionē nō pp hoc potē excōicare
ar. e. de offi. ordi. dilectus. A. Idē in sū
ma cō. li. 3. ti. 33. q. 54. fm Hof. B

Excōicare nō pōt excōicat⁹ quicūq̄
vnde nec heretic⁹ nec scismatic⁹: nec apo
stata a fide. 42. q. 1. audiatm⁹. ⁊. §. si autem
in fi. Itē nec intrusus nec suspēsus a iuris
dictione. 12. q. 2. alienatōes. ⁊. c. p̄caric. e. f
de p̄ces. p̄bē. q. 2. Itē nec ille qui violat
interdictū: extra de excel. s̄ta. c. si. A. 3. b1
nō hū vñ hoc p̄barūm idē dicit Albuac
⁊ Ho. circa interdictū hōis: vt in sū. cō. li.
3. ti. 33. q. 73. B

Excōmunicatio p̄ri

mo: cōter qd sit. ḡndeo. Excōica
tio ē a qualibet licita cōtione ⁊ legiuo actu
separatio. 11. q. 3. §. vidēter. A. Hoc fuit
dicit Ray. vt p3 in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 32. Et
inde inquit Alā dī excōicat⁹ ab eū signi
fite dicere dño Gen. 3. Videte ne forte lu
mat de ligno vite. d. §. euidēter. Cō Hof.
⁊ Hof. Sed in directoria li. 3. ti. 2. in p̄nci
pio dī q̄ hec diffinīō nō p̄p̄hēdit mi
norē excōicatōez. vnde ibi sic dī: Excōica
tio ē a p̄ncipatōe sacroz excludio: vel a cōi
one fidelitū separatio. d. §. euidēter. ⁊ extra d
excep. a nobis. Sed he diffinīōes vident
p̄cularē. vnde satis vñ q̄ p̄ generalē dī

tionem incurrit. **B** Dicitur casus oēs ex iuribus magis antiquis collecti sūt. **A** Sūt in dictis iuribus et alijs casus. Unde dicim⁹ est. j. c. quoniam de offi. ordi. vbi prohibet qd in eadē ciuitate sint plures episcopi. **B** Si ppter diuinitatē hītam⁹ pp⁹ eps nō pot oibus deseruire: pot t d3 quo ad hoc aliū epim sibi vicariū constituere sicut grecus q valeat ibi grecis habitantibus ministrare qui vicarius per oia d3 eē obediēs et subiectus pncipali epō. Et subdit: An si q alijs se ingererit: excōicatiois se nouerit mucrone percussū. Dicit gl. et ita ē canon late scēntie. Unde dicimus ē in c. clericis extra ne de. vel mo. vbi dicitur: **I**tem⁹ Et sub ierminatiōne anathematis nequis sacerdoti officiū habeat vicecomitis aut ppositi secularis. si q autē hōc ventre p̄sūpserit et monitus emēdat noluerit: excōicatiois subiacet. Dicit glo. Sic vī canō late scēntie. **C** casus ē. j. c. ex cōicatiois eē de rap. vbi dicitur: Excōicatiois subdat q romipetas vel alios xpianos pro negociatiōe vel alijs honesti causis in nauigio vectos aut cape aut rebus suis spoliare p̄sumit. Illi et q xpianos naufragiū patietes qbus s3 regulā fidei consilio esse tenē dānata cupiditate spoliāt reb⁹ suis nisi ab iurata reddiderit: excōicatiois se nouerit subiacere. Dicit gl. Et sic qui hōc faciūt sunt ipso iure excōicati. Et hoc verū ē quo ad hūc vltimū casū: quo vero ad p̄imum est canon ferēde scēntie: vt ex ipso tex. p3. Et notat ibi Dñs An. de du. cū Joh. an. vbi etiam dicit fm Jo. an. qd pirate ter in anno excommunicantur ex ore pape. **B**

Eodē mō sunt alijs casus excōicatiois q hñi l. 6. de qbus duo sūt pertinētes ad papā: vt dicitur ē. s. absolutio. i. §. 3. **P**rim⁹ de quo cūq; qui loquitur secrete vltimū scripturā vel nūciū alicui cardinali qñ sūt reclusi occasione electionis pape: extra de elec. vbi periculi. et de distis rectoribus et officialibus qui immittēte dicta electioe nō seruariēt dictā p̄dem. **A** vel nō facerēt obseruari. d. c. vbi. **B** 2⁹ de his qui grauat alios: qz eū p q rogabant noluerunt eligere: vide. s. electio p̄mo. §. 33. qui incipit: qui cūq; 3⁹ est qui cūq; vsurpantes custodiam vacantius ecclīaz seu in alijs p̄ijs loci occupant bona ipoz et clici et alie p̄sone corūde loco: q hoc fieri curat: eē de d. elec. gñali. **D**ic ē casū hē. s. ecclīa p̄mo. §. pe.

4⁹ est de electoribus ad regimē vrbis romane: et de electis et fauorib⁹ qui fecerit hōc p̄stitutionē sup hoc faciā: eē de elec. fundamēta. **A** Certe absolutio istius casus vī referri a pape preterq̄ in motus articulo: et nō soluz cōtra p̄sentes: sed etiā p̄ra obediētes dictis officialibus electis illegitimis seu assūptis: vt in dicto c. fundamēta. §. qd si secus. et s. cōtēptores. Et hoc cōter semp accidit: qñ ad obediētiam apostolice sedis roma nō ē. **B** 5⁹ de his qui vocantur ad dirigidenda moniales in electionibus: nisi abstineant ab his per que possent in eis discordia oriari vel nutrire: eē de elec. indēmitantibus. 6⁹ de his q purant qd conseruatores dati intrōmittunt se de his que non licet: vide. s. p̄seruatores. §. 4. 7⁹ de his qui absolutioē ab aliqua excōicatioe vel reuocatione eius. aut etiā suspēnsionis et interdici extorquent per vim vel p̄ment. **A** Nec valet absolutio: et incurrit tur noua excōicatio: extra d̄ his qui ab solutionis. 8⁹ de eo qui fingit fraudulēter casū per que aliquis iudex vadat vel intrat ad aliquā mulierē p̄ testimonio: extra de iudi. mulieres. **A** Ibi non vī notari hīc casus nisi quādo fictio fit ad hoc vt iudex personalit accedat. **B** 9⁹ de his q p̄telatos vel eoz capla seu alias personas ecclesiasticas p̄pellūt ad submitteūdū laicū vī alienandum bona imobilia seu iura ecclīaz: et sicut laici qui vsurpant sibi illicite hōc nisi monuit desisterit: extra de re. ecclie. hoc cōsulissimo. **A** Ibi datur ista scēntia contra illos qui coegerint p̄telatos vel capla ecclīaz aut alias personas ecclesiasticas submittere eis ecclesiis ipis cōmissas: vel bona imobilia seu iura ipaz recognoscēdo ab ipis ea tāq̄ a superioribus se tenere seu ab ipis eadē aduocando: p̄out ilq; dā partibus: aduocare vel ipos patronos aduocatos ecclīaz seu bonoz ipaz rñ p̄petuo aut ad tps n̄ modici statuēdo nā cuiuscūq; sit p̄ditiois aut stat⁹ q ad hoc cōegerit excōicatiois incurrit: nisi hec fierēt cū cōsensu capli et apostolice sedis licētia sp̄sūt: et tūc occasione illoz laici vltra id qd ex nā scēntiā ipoz vel ad hūc iura in illis lege permittitur aliquid nō vsurpent. **A** ut hōc secus egerint nisi admonit ab hōc desisterint restituēdo ea que talis vsurparant: eo ipso iniam excōicatiois incurrit: et eūc

ad supponendū terrā spoz si opus fuerit ec-
clesiastico interdico libere pcedatur. hec
tibi. B 2º quicūq; ab ecclesijs vel perso-
nis ecclesiasticis per se vel per alium noie
suo vel alieno p personis vel rebus q̄s nō
cā negotiationis deserūt vel deferti faciūt
seu trāmittūt: exigant aliquod pedagiuz
seu guidagiū: extra de cens. quāq; li. 6. Et
de hoc cāu h̄i infra diffusus ped. 1. g. 13. §.
fi. xi. 1º de his q̄ impedirēt officii delegati v̄l
causicūq; iudicis ecclesiastici: extra de im-
mu. eccle. q̄m. quem casū diffusus habes
j. iud. x. 2. §. 12º de dominis qui inibēt
subdāns ne personis ecclesiasticis v̄dant
2 h̄i: vide. j. emunitas. §. 9. 13º d religiofo
qui temere vbi cūq; habitum sue religiōis
dimittit vel accedit ad studia nisi a suo pla-
to cū p̄silio maioris partis conuentus sibi
līta sit concessa. 14º de doctozibus seu ma-
gistris qui scienter illos religiosos qui d̄-
miserūt habitum docent leges vel physica
p̄dicti duo casus habentur extra ne cle-
rici vel mo. vt periculosa. A Ibi d̄: Di-
strictius inhihibemus ne decetero aliq; quā
cūq; religionē tacite vel expresse professus
in sepoltis v̄l alibi temere habitū sue religi-
onis dimittat: nec accedat ad queuis stu-
dia s̄z v̄l nisi a suo prelato cū p̄silio sui puen-
tus vel maioris partis eiusdem sibi eundē
ad studiū līta p̄mitus sit cōcessa. Si quis
autē 2. j. Doctozes quoq; seu magistri q̄ re-
ligiosos habitu suo dimisso leges aut phy-
sica audientes scienter docere aut in schol-
is suis p̄sūperint retinere simili eoispo sine
sua inmodat. Sup quo Jo. an. in nouel-
la dicit: Nō p̄uo q̄ de mēte p̄sonis sit q̄
monachus in cella sua dimittens habituz
vel dā balneū intret occulte vel tacens sine
habitu ligetur hac constitutione: als pauci
inueniremur non ligati. Sed q̄i ex h̄ibz se
conspicibus hominū sine habitu vel i ha-
bitu laicali: vel clerici secularis sine iusta
cā: tunc ligetur. Et ad hoc facit p̄ncipiū de
cre. qd̄ v̄l ipoz vagariōi p̄uidē. B. 15º. gr̄i
q̄ h̄eticos v̄l credēt v̄l receptatores: v̄l d̄-
sensores vel fautores eoz scienter traderēt
ecclesiastice sepulture: extra de hereti. cum
q̄ li. 6. A Et ibi etiam p̄z q̄ locus vbi ta-
les sepulta fuerint debet p̄peruo sepultura
carere. B De quo absolūendo: vide i-
fra hereticus. 2. §. 1. 16º quēq; rector secula-
ris vel quicūq; officialis eius cognosceret d̄

crimine heretis: aut captos liberaret v̄l d̄
occafioz v̄l inquisitoz officii impeditur
extra de hereti. c. inquisitionis. A Ibi
p̄z q̄ iste casus ē 3º rectozes quoscūq; tēpo-
rales q̄ cognoscūt vel iudicant de crimine
heretis: vel captos p̄ heresi relaxāt sine li-
cētia vel mandato epi vel iquis. totius: aut
recusant implere executionē eius pro hui-
modi crimine a dioeciano vel iquis. abº in
līca. put ad eoz spectat officii: v̄l alr officii
epi vel inquisitoz iuriam vel p̄cessum dire-
cte impedire p̄sūperint. Et si in excōica-
tione permanserit per annū aio p̄naci ve-
lut heretici sūt condemnādi. B 17º est d̄
his qui per assassinos quēq; xp̄anū inerti-
ci procurauerint: vide. s̄. assassinus. 18º de
clericis qui manifestis vsurarijs tomos lo-
cant: vel alto titulo concedūt: extra de vsur.
c. vsurari. vide. j. vsura. 4. §. 4. 19º de his
q̄ concedūt represalias 3º personis eccle-
siasticis specialr sine generalr: c̄ de iurem-
ran. 2. li. A v̄l ibi p̄z. iste casus est contra
concedentes represalias 3º clericos v̄l co-
rū bona vel generaliter concessas extendē-
tes ad eos: quā concessionē vel extensionē
nisi renouauerint infra menses a tpe p̄cessi-
onis vel extensionis singularis persona cō-
cōcationez: 2 v̄nueritas interdicitur iur-
rū: vt ibi. B 20º si dñs vel rector tempa-
lis non fecerit obseruari ea que statuunt 3º
insecutores cardinaliū seu alicuius de sal-
lia corū vel pape: extra de pe. felicitis. A
I hoc verū est si non fecerit dictus rector vel
tp̄alis vel sp̄ialis vel officialis eius obser-
uari p̄dicta infra mensem postq̄ delictū
ad eoz noticiā p̄uenit. Et cūitas quelibet
p̄ter v̄bē si non facit p̄dictas: vt d̄m
est infra mensem cū facultas et affuerit p̄-
uatur eoispo pontificali dignitate: vt. s̄. tui
hilominus romanē interdita vt ibi. 21º q̄
cūq; dat lītiāz occidendi capiendi: seu ali-
ter in bonis vel personis suis vel suozum
grauandi eos qui contra reges baronos
nobites vel quoscūq; alios tulerunt excō-
cationis suspensionis vel interditi senten-
tias sine illos quoz occasione sunt. plate.
vel eos q̄ eas obierunt aut eos q̄ talr ex-
cōcatis cōicare nolūt: nisi iuriam ip̄am re-
integra reuocēt: 2 si qua sint ablata restu-
ant sine pro illa satisfaciāt. A In. c. q̄cū-
q; d̄ quo ifra d̄: nisi lītiā ip̄az reintegra re-
uocauerint: vel si ad bonozum captioez

occasione ipsius licentie sit processum bona ipsa fuerint infra octo dierum spacium restituta: aut satisfactura pro ipis ipensa. **B** Sicut et qui dicta licentia vti fuerint: vel et sine iura suo motu hec fecerint: excommunicatio nec incurrit: in q̄ si p̄maserint per duos menses non nisi per papam absoluantur: ex de se. ex co. q̄cunq; 22° q̄n q̄s ab excommunicatione absolute fuerint in mortis articulo vel alio impedimento: si cessante articulo vel impedimento non rep̄itet se q̄ntius cōmode poterit et a quo absolutus debebat reicidit in eandē sūt am: ex co. eos. 23° q̄n alq̄ absoluitur a sede aplice vel a legatis: et iniungit eis q̄ se p̄ntent ordinarijs vel alijs suscipiant p̄ntiam: et passio iniuria seu eis q̄bus obligati sūt satisfaciāt: illi si hoc nō faciāt q̄p̄mū cōmode poterit reicidat in eadē sūtā: vt dicto. c. eos.

Ite sūt alij casus excommunicationis in cle. d. q̄bus quq; sūt papales: vt dictū est. s. absolutio p̄mo. §. 3. alij sūt sūt. **P**rim^o est d̄ illis q̄ in cimiterijs sepelūt corpora rpe interdicit in casib^{us} nō concessis a iure: vel excoicatos publice aut nominatim interdicos aut vsurarios manifestos sciēter sepelūt: a q̄ excoicacione non debet absoluti nisi ad arbitriū dioceani satisfecerint eis q̄bus p̄missa fuerit iniuria irrogata: vt de sepel. eos. **E**t ibi additur: Nullo eis s̄ p̄missa exemptionis vel quouis alio p̄uilegio q̄cūq; forma d̄boꝝ p̄cesso aliquid suffragate. **B** 2° de religiosis qui decimas ecclesie debitas sibi appropriant vel vsurpāt: siue q̄ nō permittūt solui ecclesie decimas de animalibus familiarum et pastoris suoz vel alio nō imiscētū ipsa aialia gregibus eoz: vel de aialibus q̄ in fraudē ecclesiaz emunt et empta tradūt venditoribus vel alijs ab ipsis tenenda: seu q̄ non permittunt vel prohibent solui decimas ecclesie d̄ terris quas tradūt alijs excolendas nisi requisit. **E**t per eos quoz interest: vt in cle. religiosis. de qua f.

B destiterit infra mensem: aut si de his q̄ vsurpauerūt contra p̄missa. **E**t vel retinere p̄cēpserint: vt in dicta cle. **B** nō satisfecerint damnificatis ecclesie infra duos menses sunt suspēsi ab administratōib^{us} beneficijs suis. Quod si non habent administrationes et beneficia ipso facto excoicacione incurrunt: vt extra de deci. religiosis. **B** 3° est de monachis vel canonicis regularibus qui non habent administrationem et transferunt se ad curias principū siue licen-

tia prelatorum suoz: vt d̄antum aliquod inferant suis prelatis aut monasterio: vt d̄ stat. mo ne in agro. **E**t §. q̄ d̄o. vbi dicitur: Prohibemus ne monachi aut regulares canonici administrationem aliquam non habentes ad curias principum ab his iura ipsa prelatorum suoz se conferre p̄cūmāt. **B** d̄ si vt suis platis aut monasterijs d̄antur aliquid inferant ad dictas curias se conferre p̄sumpserint excoicacionis sūtā eos incurere volumus ipso facto. **E**t directe ibi d̄x insūgitur platis vt ipso a curiaz accessu et quibuslibet pagationibus et discursu diligeret cōpescant. **B** 4° de monachis qui infra septa monasterij sine licentia arma tenent: vt in dec. c. ne in agro. **E**t In. §. p̄fate. vbi post dictū. §. q̄ d̄o. immediate subiungitur: p̄fate quo q̄ sine monachos infra se pra monasterij sine licentia abbatis suoz arma tenentes decernim^{us} subiaccere. **E**t vt ponitur in directoria li. 3. ti. 2. §. 254. dicitur: Sicut q̄ hoc intelligit de p̄ntue tenētib^{us}: quia si dum intrēt septa arma portat secū: nō tantum animo nocēt vel fecit inuis retinēt: non i putat: q̄ tenere ex p̄posito cū effectu: s̄ de cle. nō res̄ relatum. **E**t hoc et intelligit t̄n de suo monasterio non de alio: cum nō possit h̄e licentia sine abbatis extra territorium suū: ex de p̄st. vt aiaz. li. 6. **E**t noie armoz nō solū scuta gladios et gallicas inuellit gimus: s̄ et ciz sūtos et lapides. ff. d̄ d̄bo. ff. armoz. siue sint defensionis siue inuasionis: ar. extra de homi. c. sicut dignum. §. illic etiam. **B** 5° de his qui impedirent vsitatores monialium vel canonicarum. **E**t §. secularius: vt in cle. de qua infra. **B** nisi moniti destiterint: vt de sta. mona. attēdentes. **E**t q̄ vt ibi p̄ excoicacionem incurrunt nō obstantibus quibuscunq; p̄uilegijs status vel consuetudinibus. **E**t intelligitur de monialibus quibuscunq;: vt dicitur in directoria. c. titi. §. 255. **B** 6° est de quibusdam mulieribus que de chine vulgariter nuncupantur: similiter et religiosi qui eas in illo statu fouent. **E**t vel ad talem statum adducunt: vt in clem. de qua statim. **B** vt in clem. reli. do. cum de quibusdam. vide. j. religio p̄mo. §. si. 2° de his qui scienter contrahūt m̄fimo na in gradibus consanguinitatis v̄ affinitatis prohibitis vel cum monialibus v̄ d̄ hentes qui sunt religiosi siue moniales aut clerici in sacris: vt de consangu. et affint.

zos. **A.** Ibi etiam h'cipit ecclesiarum status: ut
p' factos in diu nunciatur excoicatos seu a hu
is faciant subditis nunciari: donec suu hu
militar recognoscentes errorem separantur
ab inuicem: t' absolutiois obtinere bene
ficium mereantur. **B.** 8° de inquisitorib⁹
hereticorum qui p' textu officij inquisitionis
quibusuis motis illicitis pecunia extorqunt:
vel scienter bona ecclesiarum ob delictis cle
ricorum si fisco ecclesie applicaret. **A.** Etiaz
z i6 foruz si fisco selari: vt in cle. de qua. j.
B. nec possunt absolui nisi i mo: si articulo do
nec illis qb' extorserunt plene satisfecerit de
pecunia. **A.** sic extorta: vt in cle. de qua.
j. **B.** nullis p' uilegijs pactis aut remissio
nibus sup hoc ualitur: vt de here. nolen
tes. **A.** Et ibi di de commissarijs inquisitoz
seu epoz vel caploz sede vacante q' p' dicta
ageant. **B.** 9°. **P**ditores: capuancu: re
ctores: consules: iudices: z consiliarij: z aliq
officiales q' statuta faciunt scribunt vel dic
tant per que quos copellat soluere vsuras
vel solutas no' repetere. **A.** vl' q' solute no'
restituuntur plene: vt in cle. de q. j. **B.** et
quifm ea iudicant. **A.** vel aliter qualiter
cuq' scienter iudicare p' s'pserint q' vsure
soluat: vel no' plene restituant: vt in dicta
cle. **B.** 7 q' hnt sup hoc p'atez nisi statuta
ipa deleuerit. **A.** usra tres menses: vt in ca.
cle. **B.** vel si ea p' s'pserint obseruare. **A.**
vel p' uentid. nes coz efficiu habentes: vt in
tex. de quo statz. **B.** vt de vsur. ex q' u. x^o
de religionis medicantib⁹ q' domos ad hi
tanduz vel loca de nouo reciperent vel re
cepta mutaret seu alienaret: vt de penis cu
pientes. **A.** Et ibi p' q' id e' et si dicta lo
ca seu domos dimitteret se ad alia t' asseret
do. Et hoc nisi p' dca fiat de sedis aplice li
centia spali plene et expresse faciete de p' p'i
bitioe huiusmodi metiones. Per hoc tri
no' p'hibetur illis q' uitas heremitica vel so
litariaz duxerit eligeda. de liita maioz su
oruz qn cellas mationes seu habitacula in
hermis possit acquirere ac mutare: et de ex
ces. pla. cu' ex eo li. 6. z notat i directoria li.
3. u. 2. §. 263. et i dicto. c. cu' eo. expumitur
uita heremitica seu solitaria: vbi no' sit ho
num habitatio de propinquo. **B.** xi^o. de
religionis qui dicunt aliqua urba vt retra
bant audientes a solutione decimaruz: vt in
dicto. c. cupientes. **A.** §. illos etiaz. siue di
cta urba dicant in p' dicatione: vel alibi: vt
ibi. **A.** 12°. de religionis qui consuebu⁹ si

bi no' faciunt cōsciaz de decimis soluēdis: q'
sunt suspēti ab officio p' dicationis donec
si cōmodo possunt faciant eis p' sciaz. Et si
interim p' dican' sunt: vt i dco. c.
cupientes. **A.** in §. 7 q. a. vbi p' q' hoc lo
cum h'z qn dicti religiosi scienter omiserit
facere p' sciaz: t' si fuerint requisiti z non al
vt ex ipso tex. colligitur: vbi dicit q' religiosi
teneantur certis t' p'ibus informare populū
de solutione decimaruz ab ecclesiariu reco
ribus vel vicarijs aut loca tenentib⁹ eozū
dē fuerint requisiti: z immediate sub codē
cōtextu iequit quo ad p' sciones: Necnon
z his quoz p' sciones. zc. Hoc e' notat in
directoria li. 3. l. 2. §. 266. z u. 6. §. 30. **B.** 13°
de religionis q'buscuqz qui non seruauerit
interdictum quod seruat matris ecclia. Et
istū casū plenius uide. §. interdictū pmo. §.
xi^o. qui incipit: **A.** in §. 12. l. 4° de fratrib⁹
minozibus q' tpe interdicti reciperēt ad di
uina fratres vel sorozes de tertio ordine q'
p' tinentes uocatur extra de sen. ex. cum ex eo
A. Etiam si sup hoc hi uel isti frēs miores
uel tertij ordinis p' uilegijs q'buscuqz munū
ti fuerint. Nec ad ista excoicauone pnt ab
solui ab alio q' a papa vel satisfactione p' re
missa a loco episcopis qui auctoritate apo
stolica in hac parte ipso iure funguntur: vt
ibi. **B.** Alius casus Benedicti pape. xi.
exuagani q' incipit: Quia vt nulli habet. §.
papa. §. si. de opponētib⁹ litteris electi in
papa. **A.** Itē 15° est in cle. vna de scq's. p' s.
z fruc. vbi dicitur: Ad cōpescēdas litigantū
um malicias diffinim⁹ vt vna p' possessio
r. m; diffinitua sita sup bñificio apud sedē
dūtaxat apostolicam in petitorio vel pos
sessorio. p' mulgata beneficiū ipsum etiaz si
dignitas vel personatus existat z curaz ha
beat animaz a possessore huiusmodi dum
tū tritēno pacifice antea possessus ab eo no'
fuerit: per loci ordinariū apud altq's p' s'ona
idoneam sequestratur qui plenam de ipso
z debitam curam gerens: id quod fructus
illius debitis eiusdez supponendis oneri
bus supesse p' grediz illi restituar z finalem
in causa victoriam obtinebit. Siquis autē
sequestrationē huiusmodi impedire vl' fru
ct⁹ sequestratos quoquo mō p' sumpsit oc
cupare: excoicauonis litem incurrat ipso
facto: a qua nisi prius impedimēto amoto
z occupatis per eū fructibus restitutus nul
latenus absoluat. Itē q' dam alius casus ex
coicauonis vt in, c. religionū. de reli. to. li.

sexto. contra quosdam ordines mendican-
tium reprobato quos non videntur hodie re-
periri: ideo de illo dicere non curo. Alij sūt
in quibusdā cōsuetudinibus: & qbus. j. vsus
clauum pmo. §. h. B. Abi di: sub pēa
excoīcanonis nō h3 vim laze sūe sed cōmi-
nationis: vt. C. cōminationes eplā. A.
Abi di: C. cōminationes eplā. pragmata sē
scriptiones auctoritatē rei iudicare nō hie.
B. En dicitur ex d. sagittarij. A. .i. i.
gl. B. Et hūc casū etiā hēs. j. sagittarij.
§. 2. A. vt p3 in sū. con. li. 2. u. 4. q. 2. Qui
dam dicit qd h3 vlt sūa hba habent vim
laze sūe. Sed cōiōr: & hior opio ē qd habe-
ant mī vim cōminationis. Hostiē. v. ro. r.
Aug. dicit qd qñ sit phibitio a lege. i. a ca-
none hēc hba hēnt vim cōminationis. 30.
di. per totū. An aut a iudice tunc cāno la-
te sūe iudicā mī iudex hēc verba. pferens hoc
intendat. Con. glo. Ray. Et addit Hosti.
Puto qd iudicā in hoc credendū sūt: qñ di-
cit qd sic vel sic intendit ante qd hoc de-
clarauerit puto excusati illi qui sūam nō
seruauit cū pbabit credere poneri qd cō-
minatio sūi esset. B. Sententijs p sta-
ura ordinarij. A. quozūcūq; vt in c. de
quo. j. B. non ligantur ignozātes: nisi
ignozāta fuerit crassa aut supina: & de con-
stit. vt animax. li. 6. r. infra lex. §. 5.

Curā sola consuetudo abiq; sūa vel con-
stitutione reddat aliquē excoīcatū. gndeo
Non: qd iste nō est modus serende sentētie
excoīcationis. A. Hosti. aut dicit qd p sue-
tudo approbata reddit aliquis ipso iure ex-
coīcato qui al non essent: Res. nil sup hoc
determinat: sed gl. eius au: Reuera sine cō-
stitutione facta vel expressa nō pōt consue-
tudo aliquē facere excoīcatū: sed intelligen-
dū est ex quo papa & prelati ecclesie tales re-
putant excoīcatos: consōdem sup hoc edi-
tam esse: & ita lata est cōstitutio vel sententia
hā vel p sūpta: vt in sū. cō. li. 2. ff. 5. q. 1. B.
Quibus ex cāis sūa excoīcationis sūt
serenda a iudice. gndeo: i. res cāe possunt
ēē. Prima est contumacia: vt qñ aliquis fu-
erit vocatus sūe admonitus p iudicem tri-
bus edictis vel vno p omnibus & ipse sit cō-
tumax sūe inobediens. Scda qñ qs p ali-
quo certo dño vel offensa p q nō vult sa-
tisfacere excoīcatur. Et pbāt predicta duo
ēē vt lite nō pte. qñ frequenter. xi. q. 3. cer-
t. c. ex d. hbo. ff. ex parte. Super istis casu

bus dicit Tho. in. 4. sententijs di. 18. Au-
lus d3 excoīcari nisi p peccato moralī. Et
qñ in dānificando aliquem etiā copozali-
ter sūe in rebus copozalibus aliquis mor-
talr peccat: iō. p dāno spali ecclesia excoīcare
potest: S3 qd excoīcāto est grauissima pe-
narum non debet insigni etiam p pctō mor-
tali nisi quis contumax fuerit: vel si venien-
do ad iudiciū: vel inde sine licentia receden-
do: vel determinationi iudicis nō pcedo
tunc en3 post qd monu? fuerit excoīcari d3
A. .i. potest. Et predicta satis probantur si-
turibus pzallegantijs. B. Tertia causa si-
ne modus excoīcātois est qñ psona igno-
ratur: sed excoīcatur in gnali: vt quicunq;
furtū fecit nisi restituat: vel qui scit nisi re-
uelet: ex eo. a nobis. Lut aut deat reuelare
hēs. j. reuelatio. §. 1. A. Veritas est qd pro
omni peccato moralī a quo quis nolit cor-
rigi pōt excoīcari etiam maior excoīcatōe
xi. q. 3. nōo rpoz. r. pcepue p contumacia
p legitimā obediētiā. xi. q. 3. si autem nob
non distincto vtrum pro modica. ley mag-
cā fiat obediētia: vocatio seu a. mōiōr: qd
semper est ibi contumacia: que ē criminā-
ximū & gen? idolatrie: pmo Regi. 15. r. i. sū
ma. con. li. 3. u. 33 q. 54. vbi etiā ponit qñq;
ē minor excoīcāto pōt a iudice rigozari
p contumacia: & sūr. et loco pene ad ipō in-
stigende tā in foro iudiciali qd penitentiali
B. Pro peccato hō alterius nemo pōt
excoīcari. 24. q. 3. si habes. Qño debe-
at fieri excoīcationis sententia. gndeo d3 p
missi triplex monitio vel vna pro trib? ali-
ter est iniusta: & iudex est suspensus p mēse
ab ingressu ecclesie: extra eo. sacro. Et d3
hie tēpōr conuenientia interualla nisi facti
necessitas aliud suserit. et de bet ferri i scri-
ptis continentibus cām excoīcationis: alit-
ter excoīcans est suspensus non solum ab in-
gressu ecclesie: sed etiam a diuinis p mēse
que si quidem exequatur irregularis effi-
citur: nec nisi per papam poterit euz eo dis-
pensari: extra eo. cum medicinalis. S3 hē
pene non tangūt epos cum non fiat speci-
aliter mēto de eis sicut oportet vt d3. s. rps.
§. 7. De hoc ē cāu hēs. j. interdicta m. p. i.
mo. §. 6. A. Ad predictoz clariorē intelle-
ctū sciendū qd iste ē modus & forma pcedēti
ad excoīcationē. primo nanq; debet pcedere
rōnabilis & manifesta cā: ex eo. sacro
vbi de prelatō d3: Cauat diligenter ne ad

excoicationem eiuscunq; absq; manife-
sta & rationabili ca. pcedat. 2º debz p mitti
monitio. vnde in. d. c. sacro dicit: Prohibe-
mus nequis in aliqua excoicationis scien-
tiam nisi competenti admonitioe premissa
& presentibus personis idoneis p q; si necesse
fuerit possit pbari monitio p mulcare pre-
sumat. Ad si presumpserit etiam si fuerit
excoicatus sita: ingressu ecclesie sibi p me-
sem nouerit interdicitu: alia nisthominº pe-
na mulcandas si vniu fuerit expedire. Et in
Intelligitur h. de monitione trina fm glo.
S3 in iu. c. li. 3. n. 31. q. 56 notur q; cope-
tens monitio di ad arbitrium iudicis: siue
trina siue vna. p tribus maxime in notu-
is: 2. 4. q. 3. de illicita. Et hº monitiones si
ue tres siue vna p tribus debent fieri cum
presentibus interualtis aliquoz diez: nisi
necessitas aliud suaserit: et e. p. s. lib. 6.
3º sita excoicationis d3 fieri in scriptis. et
scripture copia dari infra mense requiren-
ti: et e. c. medicinalis li. 6. vbi dicit: Quisq;
excoicat excoicatione in scriptis pferat &
cam excoicationis expresse p scribar. ppter
quam excoicatio p. e. ras. Exepluz ho hu-
ius scripture tenet excoicator tradere in-
fra menses si fuerit requisitº: super q; regis-
tione fieri volumº publicu instrum vel lras
testimonialis p. sic sigillo auctetico p. sigat
Et si dicta forma pseruata non fuerit tamẽ
sententia tenet: sed excoicatus de facti ab-
soluit & excoicans ad interesse p. demnat &
ad alias penas. d. c. sacro. r. c. cum medici-
nalis. vbi dicit: Sigs aut iudici hº p. stituo
nis temerarius extiterit violatoz: p m. sem
vnu ab ingressu ecclesie & diuini se noue-
rit suspensio: supertor ho ad quez recurrit
sitiam ipam sine difficultate relaxans lato-
rem excoicato ad expensas & ad oẽ interef-
se p. demnet: & aliter puniat ai aduersioe co-
digna: vt pena docente discant iudices q;
grauē sit excoicatione sententias sine ma-
iuritate debita fulminare. Et hec eadez in
suspensionis & in interdici sententijs volu-
mus obseruari: Laueant autez r. i. c. 4º
quo ad formam requiritur congruitas ho
boz. Unde p. out notatur in su. con. li. 3. ti.
33. q. 68 sic conuenit ferri sententia excoi-
cationis: p. opter talem cam te vel talem
excoico vel excoicamus in scriptis. h. d. uº
mo di ergo verbis vel equipollentibus vt
debet excoicans: & satis colligitur in dicto

c. cū medicinal. ar. Et ad hoc. 2. q. 6. §. diffi-
nitiā. vbi dicit: Diffinitia quoz sita que ab-
soloz vel cōdenationē non p. net p nulla
hi. vnde & Ray. dicit: Non appozbo p. ne
tudine quoz sita simplici sacerdoti dicitur
tū: denūciamº talē excoicatū & nūq; excoi-
cauerunt eū p. us: nec illa h. ba sit apta ad
excoicationē. Et gl. Ray. dicit q; reuera hº
modi h. ba non sūt apta ad excoicadā. Et
h. talis custandus sit ab illis quibus sit de-
nūciatio: q; non est ipoz iudicare: vtrū sit
excoicatº nec ne: tamē si de hoc agatur in
forma iudicij non reputabitur excoicatus
pp. hº h. ba nisi al probetur excoicatus.
B Cum iudex dicit excoico illū vel si
nulla h. ba: intelligitur de excoicatione ma-
iorem: et eo. si quem. Si epus excoicat oēs
q; furnū fecerint nunquid subditi eius talia
cōmittentes extra suam diocesim sūt excoi-
cau. gn. nō: vt et de p. si. vt antmarū lib. 6.
Et rā alieni qui offendūt i diocesi illi
q; in gnali excoicatu incidant in eius exco-
municationes. g. deo sic: nam eius subdi-
ti sunt ratione loci vbi offendunt. A hº
tenet gl. in. c. a nobis p. mo et eo. B nisi
ignozauerit vt d. c. in hoc supra. §. 7.

Quid si metropolitanus existens in dio-
cesi sui suffraganei veniat contra sententiā
ab eo latā. gn. fm host. Sicut sententiā vt
canon nō ligat pferentē: sic nec pferentē su-
piorē: puta metropolitanū pp. unet de
ma. & obe. cū inferior. et et eo. a nob. c. 6.
Tho. in. 4. di. 18. A h. 13. Aug. hoc dixerit
hoc cāu metropolitanū ligari non senten-
tia h. ois sed iuris: vt in su. con. li. 3. ti. 33. q.
59. vbi etiā innuit fm host. q; alius epus
vel archieps cui non subest epus q; pmul-
gavit sententiam bene ligaret. sed & dicitur
Aug. v. posse saluari quādo pp. us metro-
politanius participaret cū subdito suffraga-
nei in crimine d. anato: n. c. n. v. ligari senē-
tia iuris: et eo. si p. abie. B Quid si iu-
dicat: excoico vnu de istis duobus. gn. f3
Bull. Credo sine p. iudicio q; ille ē excoi-
catus de quo iudex intellexit. Si tamē nō
potest scribi: neque vitandus est. s. n. nec ex-
coicatur si vaga fuerit eius intentio. A
non magis se referens ad vnu q; ad aliuz
cuz non intendit vtrūq; ligare: ideo neu-
ter est ligatus: vt in su. con. c. ti. q. 70. B
Quid si dicat: excoico te si appellas vel
preparaueris appellare. gn. fm host. in.

Videtur qd non teneat sententia cum quibus oppressus appellare possit unde talis sententia videtur intolerabilis erroris continere: et eo. per mas. §. nos igitur. **I**dem in sū. cō. fess. c. ii. q. 79. Et additur: **H**oc in dicitur **S**uff. vi. post intelligitur quod appellatio est inhibita vel respectu appellantis frivole: et de app. vi. debet. **B**

Quid si dicat prelati: hęc te p. excoicato r. h. nūquid vere erit excoicatus. **R**ndeo fm **S**uff. si per talia vba agatur in foro iudicij non reputabitur excoicatus nisi aliter constiterit de intentione excoicatis: vt qz semp solutus ē ita dicit r. h. **I**n foro autē p. niali eligenda est iustor via. l. vt puter te excoicatu r. absolutio nē petat. **I**dem **H**ost. **E**t dicit **H**ost. Non facio vim vtruz iudex dicat: excoicō te: vel scias te excoicatu: vel te excoicatu cognoscat: vel habeas seu geras te pro excoicato: vel reputes te excoicatum vel alia quęcūqz vis: dūmodo voluntatem r. consensū iudicis de presentī exprimant: sicut et alio sile di extra de spon. si in ter vtrū. et de spon. duo. c. i. Et voluntas iudicis spūalis omnino feruanda est p. lege xi. q. 3. audi. Et fm gl. Ray. quicqd dem ē est de vobis diuersimode. platis cō. sententia excoicationis profertur: idē intelligenduz est si sub eisdem vobis quis ab excoicando absoluitur. **C**on. **H**ost. vt in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 69. **B** **Q**uid si dicat excoicō te r. absoluo te. **R**ndeo fm **S**uff. si voluit iudex sū. excoicare r. absolueri: non potuit: r. nihil egerit. si aut voluit excoicare r. postea absolueri: valuit. **I**dem in sū. con. e. n. q. 71. Et ex his p. q. excoicatio regulariter tenet etiā nullo ordie seruato: vt r. clar. nōt eo. li. q. 73. Et eodē mō tenet absolō cō. r. cū qz sū. r. r. solē nō data: r. hoc nisi aliq. cau. aliud particulariter exprimat: qz generi p. spēm derogatur: vt in. c. generi de regu. iuris li. 6. **B** **Q**uid de duobus quib. mandatu ē vt aliq. excoicent: r. vterqz eorum eodē mōtō dicat: excoicō te si ille nō excoicauit te. **R**ndeo fm **H**ost. vterqz illoz iudicū excoicant: qz intentio eorum est q. ille excoicetur. **I**dem in sū. cō. eo. ti. q. 72. **B** **Q**uid si is q. sū. iam gnālem pmulgauit motur vel amouitur: nunquid q. postea facit est excoicatus. **R**ndeo fm **H**ost. non nisi diffiniendo stauerit. ff. de offi. prefec. v. l. i. §. si. vel nisi a successore expresse p. fir

metur: extra de loca. c. i. r. de offic. se. c. l. **I**n hoc. c. i. nihil de hoc p. sed potius eo. ti. c. si. vbi h. q. p. h. legatū durat etiā p. eius offiū. Et idē qd in hoc. §. notat gl. extra eo. a nobis p. mo: r. in sū. con. eo. n. u. q. 60. **B** **Q**uid de illis qui excoicati ordines recipiūt. **R**ndeo si scientes te excoicatos receperunt a suscepiis ordinaribus sunt in perpetuū deponendi. **E**t hoc vtz si sint clerici seculares. Si vō iā sint effecti reliqz gloriā sūt suspēsi ab excoicōe suscepti ordi. nis r. officij: vt in. c. cū illoz. de quo j. **B** si vō non recolentes factum p. quo i. canone incidērūt: vel factū quidē scientes s. iuris ignari nesciebāt te excoicatos: tūc cum talibus si sūt seculares archiep. v. p. scopi dispensare non possunt absqz mādato sedis aplice. si vō sū. regulares abbatē ipoz post iniunctā penitentiam r. pacatū poterūt cum eis dispensare nisi graue fuerit r. notabile factū: vel quī fecerit adultus fuerit vel discretus: vt violenter p. oblitus nem r. ignorantiā presumatur. **P**robatur hec omnia c. eo. cū illoz. **C**lericus excoicatus quō tenetur dicere horas canonicas: vide. §. hore. §. 8. qui incipit: **A**rum clericus. **Q**uid hō fiet de fructibus ecclesie clericus excoicatus. **R**ndeo fm **B**er. **D**ebet assignari alicui qui celebrat pro eo donec ipse est excoicatus: et de appel. peruenit. **B** si iniuste fuisset excoicatus recaperabit fructus sibi subiatos. 2. q. 5. super causa. **I**dem Ray. r. **S**uff. **S**i hō iuste: non potest. **C** d. re mili. cum allegat lib. 12. **A**d hoc facit extra de sen. ex. sacro. **E**t possent tamē sibi in hoc cau. etiam fructus restitui de gratia. **C** de re mili. l. stipendia. **F**m **H**ost. qui etiam addit: **Q**uod tamen de facili fieri non debet ne cōtemnatur rigor ecclesiastice discipline: vt in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 83. **I**tem tunc excoicatus non percipit fructus beneficij quando est in mora absoluitiois p. tē. desaliter sic fm Ray. ar. c. qz diuersitatem extra de p. c. p. r. b. vt in sū. con. eo. ti. q. 81. vbi et notatur q. illud qd dictū est de excoicato circa hanc recepionem fructuum: intelligendum est etiam in suscepiōe beneficij: extra de elec. cum in cunctis. §. clericus sane. Et fm **I**nno. in. c. pastoratus. extra d. appel. idem est de suscepiōe ab officio nisi. **S**ed **H**ost. hoc int. ligit quando ex graui cā suscepius est: extra de pur. ca. int. sol.

Videat. c. parraconi de cen. si. q. 7.
Ex om. l. sub condicione pot. fore q.
ad. c. sacro de ben. exco.

scandalo, secus si ex leui causa propter
scandalum populi vel infamiam solaz: nec
diu steterit contumax. Id. Hof. vt in dca. q.
81. B. Et si sita excoicationis lata sub
condicione liget an qd extet conditio. gndeo
fm Hofstien. non ligat: extra de app. pre-
terea. 2. r. c. co. a nobis primo. An r. si pen-
dente pditione appetitur tenet appellatio
A Et impedit effectum sine condicione etiā
postmodū adueniente: vt in d. c. preterea.
fm eundem Hofst. in su. con. e. ti. q. 75. B

Sed si pure sita ferri non releuatur p ap-
pellationem: et de appel pastoral. trāfert
tamen casū cognitionem in superiorem: et
de sen. ex. per uas. A Id. in d. q. 75. B

Sed quid si pendente condicione desti-
nat et ei subditur. gndeo tenet sita nisi ap-
pelleret: et de foro. compe. c. pl. extra d. offi.
del. grati. r. c. relatum. Idem Inn. A
Idem in su. con. e. ti. q. 77. B Quid si
dicat iudex excoico te si habes res furtiuas
nūquid per appellacionem suspenditur.
gndeo fm Hofstien. non suspenditur si ha-
bet res illas: si tamen occultum est ecclesia si
iudicat de occultis: sed apud deū ligatus ē
A Idem in lo. con. e. ti. q. 78. B Quid
dicat excoico te: q. fecisti furum: r. tamē
falsum est. gndeo fm Suii. Anno. r. Ho.
Hie. nūus ē dicere qd excoico tenet: vt
xi. q. 3. c. 1. r. c. si eps. q. non est error inole-
rabilis expressus: r. cā si sit falsa non est im-
possibilis. vnde consulendū est qd absoua-
tur ad cautela quo ad for. iudicialit. quo
ad deum non est ligatus nisi forte ex contē-
ptu A Contēnere autem dī qm excoicati-
onē nō seruaret an qd declaratur iniusta vt
nulla: et ex eo contemptu etiā sententia
nulla fieret aliqua r. teneret: vt no. gl. in c.
per uas super hō pōtēnere. extra de se. ex.
alig tamen dicit qd hoc casū excoicatio ex
cā falsa lata non liget: vt in sum. con. co. ti.
q. 74. p. quo bñ facit: q. tura pmpioza sī
ad absolvendū qd ad obligandū: vt i. c.
cū sint de regu. iur. lib. 6. sed absolo ex cā
falsa facta non valet nisi aliud constituta d
inente absoluentis: vt in c. officij et de se.
ex. r. no. in d. q. 74. ergo multo fortis nec
excoicatio: quod potest concedi nisi aliud
expresse constaret de mente excoicantis. et
in hoc casū potest intelligi prima opinio: et
etiā qm non constat manifeste d falsitate
ille r. nullitate sententie: tunc enim l3 foret

nulla nisi seruati d3: vt pro offensum est. B
Quid si iudex precipiat sicut debuit
ri qd soluat infra certū terminū alioquin sit
excoicatus: vtrū creditur: possit terminū p-
rogare. fm v3 Inn. r. Hofst. non pot pro-
rogare qm ad sitam excoicationis: nisi
si iudex cōsentiat: progonon: r. tunc si ad-
ueniente sedo termino non soluerit iterum
est excoicatus: q. terminus videtur progna-
tus cū accessorij: arg. ff. de peca. sed et si
manente. Si tñ persona i primo repuar si
bi vt satisfacti: cessat tota excoicatio. A
Id. in sum. co. li. 3. li. 33. q. 76. B Ex-
coicatus qui contēnuit suam seruare r. inge-
rit se cōioni fidelitū etiā si sita erat solutum
iniusta sit iusta. l. q. propter contēptū pot
iuste excoicari. xi. q. 3. §. cū ergo. r. §. huic.
Et talis etiā tardius absoluitur. xi. q. 3.
q. iubente. vnde talibus consulendū est: qd
si sciam iniustam sitam: ipam diligenter
obseruet. A Glo. in c. per uas. sup. ver-
bo pōtēnere. dicit qd ppter contēptū sententia
que als erat iniusta vel nulla tenet. r. lō
fm Ray. r. in su. con. e. ti. q. 73. ad h. tal-
ter excoicatus dber humiliter si sententia ob-
seruare r. excoicatio presentare offerens
canonicam satisfacionem si in aliquo offē-
dit: r. sic instatur petat absolucionem: ita
fecerit et ad meritum: als si contēneret
peccaret mortaliter: et eo. per uas. Con.
Tho. r. Hofst. Item potest proponere qm
montiam contra excommunicatorem corā
superiore: et eo. sacro. vt ibi. B In q
bus casibus sententia excommunicatōnis
nulla est ipso iure. gndeo. in quinq. Pō-
mus est si ille qui tulit eam non habebat
de hoc potestatem: r. quia non erat eius ius
de x. lo. q. 3. sententia. A Melius extra
de pe. r. re. omnis. B vel excommuni-
catus: vel huiusmodi. A Istud hō
claratur per id quod habetur. s. excoica-
tor. ad h. r. in sum. con. li. 3. li. 33. q. 73. vbi
dicitur fm Ray. qd idem quod de excom-
municatis est etiā de iniustis r. suspensis
r. a iurisdictione alienis: quia tales excommu-
nicare non possuntur. it. q. 2. alienationis
r. c. p. c. p. c. r. de concess. p. ben. quia. Si
tamen crimen eorum occultum est: toleran-
da est illorum sententia: r. nulla qd ius cri-
men est: et occultū r. illi tolerentur ab ecclesia
argu. 8. q. 4. nonne. r. 3. q. 7. §. tria. vbi dī
qd si seruus dñm putatur liber ex delegat.

si se abbe
dia alpa tam
ansedre dōm
da pōm

one finiam dixerit: et postea in seruitute de-
 hensus sit: finia ab eo dicta valet. **3°** ad h^o
 et de iure pa. consultantibus. vbi dicitur: p
 sententia facta ab eo qui habebatur, p patro
 no valet. **I**ntellige si possidebat ius piona-
 tus: et non aliter: vt. d. c. cōmunicatibus. **S**e-
 quis in sū. con. cū p dicitur. **L**o. **H**ost. **P**de.
 et **T**ho. **A**ddit autē **T**ho. q. suspēsus a iuris-
 dictione nō pōt excoicare: suspēsus autē ab or-
 dine nō nō pōt ea q. sūt ordie: sed potest ea
 que sūt iurisdictionis: et eōuerso si sit suspē-
 sus a iurisdictione et nō ab ordine: ab vtro-
 q. neurq. pōt. **B** 2° qñ est lata post appel-
 lationē legitimā. 3° qñ cōtinet intolerabile
 errorem. hī duo cāsus hñtur extra eo. p. i. uas.
In quib⁹ casibus ille q. eos pponit etiā si nō
 petat absolutionē d.3. audiri: vt in. d. c. p. tu-
 al. **S**ed et si ad cautelā petat absolutionem
 non d.3. denegari. **Q**uis aduersarius ei⁹ vel
 excoicator se opponat nisi diceret eū excoi-
 catū pro manifesta offensa: q. tūc dabit sic
 dicenti terminus octo dier: et si pbauerit nō
 absoluet nisi p̄stet emendā vel det cautio-
 nē de parendo iuri si offensa pponatur du-
 bia. **S**i nō pendēte p̄batoe p̄ma. fallit qui
 sic fuerat excoicatus: d.3. curari in illis omi-
 bus que vt actor in iudicio attēauerit. **E**x-
 tra iudiciū **T**ho in officij: electionib⁹: postu-
 lationibus et alijs legitimis actibus d.3. ad-
 mitti: et eo. solet li. 6. **Q**uod si appellatoez
 sup hoc nō fuerit p̄secut⁹ vt debuit infra ips⁹
 statutū a iure vel a iudice et ipse fuerit excoi-
 catus noiatim et expresse: d.3. lapsō tēpore
 d.3. denunciari et tam a iudicialibus q. ex iu-
 dicialibus actibus remoueri donec de ip⁹
 sūte docuerit nullitate: et eo. si licet li. 6. **A**
De tēpe appellatōnis hī et de appel. cū3 sit
 vbi dicitur: q. si āte finiaz vel post fuerit appella-
 tum: hī appellatus annus indulgetur
 aut ex necessaria et euidenti cā biennū: nisi
 forte iudex a quo appellatū fuerit fm loco-
 ri distantia et peronorari et negocij quate-
 p̄cisum ips⁹ fuerit moderatus: infra qd. si
 is qui appellauerit cām appellatōnis non
 fuerit p̄secutus tenebit finia: si post s̄retiam
 appellauerit et a cā sua cecidisse vt nec apli-
 us super eodem negotio audiet appellans
 hec ibi. **N**oc fallit in finia excoicationis q.
 p⁹ lapsū dicit ipis nō rautificat: et pōt ei⁹ mul-
 titas allegari. d. c. 13. **B** 4° cāusē qñ aliqs
 excoicaret maior excoicationē illos q. excoi-
 catio participaret non in crimine sed in lo-

catione: et in alijs casibus quibus incurrit
 minor excoicatio. **N**am talis finia non va-
 let nisi p̄missa trina monitione vel vna p
 tribus: et nisi exp̄miant nominatim ipsi ad-
 monendi: et c. statuti. et c. p̄sonam li. 6. **E**t
 hoc etiā cāu sūr non valet finia excoicationis
 vel interdici. d. c. statuti. **E**t in dicitis mb⁹
 monitionibus siue vna p̄ tribus d. b̄t ad el-
 se aliquoz dicit p̄p̄tenta intervalia: nisi
 facti necessitas aliud suaserit. d. c. consuetu-
 tionem. **B** 5° est qñ p̄clari interdicerent
 subditis suis ne exponerent suis superiorib⁹
 aut apostolice sedis legatis vel inquisi-
 toribus. **E**t a sede apostolica deputatis vel
 alijs: quibuscūq. p̄sonis p̄ quas ad p̄dco-
 rā nouiciam valeat peruenire: vt in. d. c. 9°
 de quo. j. **B** statū ecclesiaz suaz siue mōa-
 sterioz: et de hoc ferrent finiam excoicationis
 extra de offi. ordi. q.2. p̄ter q. li. 6. **E**t vbi
 p.3. q. hoc cāu talis sententia non valet: sūr
 nec interdici nec suspensionis. **I**dem etiā
 casus noiantur in sū. con. li. 3. n. 33. q. 73. **P**3
 fm **H**ost. **E**t additur alius: videlicet q. ex-
 cōi. etur a delegato contra intentionem de-
 legantis: extra de p̄ben. c. h. **B** **E**t
 excoicatus obliget sibi aliquem p̄p̄endo.
 p̄ndeo. **H**ost. dicit q. non. **E**t dicit enim
Host. q. excoicatus contrap̄endo pōt cō-
 dinonem suā facere deteriorē non meli-
 orem: et iō obligatur autē et non obligat sibi
 alius: vt in sū. con. li. 3. n. 33. q. 84. **B** **S**3
Hius vt qd. **I**nn. dicit: videlicet q. omnes p̄-
 ctus inui cū excoicatio nō sola ignoranter
 sed etiam scienter et etiam durante excoica-
 tione tenent: et ex eis qd. agit contra excoi-
 catū: ipse autē durante excoicatione agere nō po-
 test. **P**oterit tamē post abiolutionē etiā de-
 p̄ctus inuito dū erat excoicatus. xi. q. 3. quo-
 niā multos in si. et eo. si. **T**ho. **L**on. **S**ui **A**
Ides in sū. cō. d. q. 84. **E**t vt noiatur. e. n.
 q. 133. glo. **R**ay. dicit q. in hoc distinguen-
 dū est: q. si talis est p̄ctus q. ex illo nō aut al-
 terius in potestate alterius tenet p̄ctus: vt
 cū quis dat se in arrogationem cuius ex
 communicati fm illud. **A**rrogo qui suus
 est: sed habet meul esse necessē: vel quādo go-
 vendū se in seruū: vel p̄hu matrimonij cū3
 persona excoicata. **E**t in his casibus pos-
 sunt taliter p̄p̄enes subiuicem cōicare tē-
 pore excoicationis: sicut cū aliquis excoi-
 catus recipitur in monasterio ad p̄fessio-
 nem aut recipitur ad excoimunicatū: sed eo

20
30

4

q̄ possint sibi inuicem cōicare s̄m q̄ excōi-
catis regularibus solet ab alijs s̄ribus cōi-
cari. In alijs contractibus distinguenduz
ē: q̄ si p̄pens nō obligat se ad cōicanduz
cū excōicatio tpe excōicatiois: h̄ peccet mor-
taliter p̄cōdo tamē tenet p̄cūs: vt si quis
vendat r vendendo tradat aliquid excōica-
to p̄cōdo statim tradito. Si aut obliget se
ad cōicandū cū excōicatio tpe excōicatiois
vel in casu nō concessio non tenet p̄cūs: vt
si quis turet excōicatio q̄ vendet ei aliquid aut
locabit aut seruiet ei aut faciet aliqd ei: q̄
licitū ē qd ei pmittitur tpe excōicatiois
Quod si iurasset q̄ post absolutionē aliq̄s
operas ei faceret obligandū: h̄ peccaret sic
iurādo. B Atq̄ excōicatus possit intra-
re eccliam. ḡndeo s̄m Ray. Excōicati ex-
cōicatio maior siue occulte siue manifeste
si non debet intrare eccliam q̄ diu sunt ex-
cōicati. Et intelligitur s̄m gull. ad orandū
siue dñ agitur ibi diuina officia: secus si so-
lū intrat ad trāscūdū per eā. A dñ tamen
tunc non celebrentur ibi diuina: vt dicit idēz
gull. B aut si ad audiendū p̄dicatōne
q̄ audita statim exeant: ex eo. r̄n̄so. A idē
in s̄i. con. li. 3. ti. 33. q. 166. vbi etiā addit s̄z
Ray. r idē intelligas de interdico r suspen-
so ab ingressu ecclie: ar. 33. q. 4. vj cū p̄p̄a
r. 21. dl. clerico in fi. Dicit tamē gl. Ray. se-
cus etiā si esset suspensus ab off̄o n̄i vel in-
terdictus a sacris ecclie: q̄ tūc posset orare
in ecclia r audire ibi diuina. Dicit ēr glo.
q̄ ex hoc p̄z q̄ excōicatus h̄ occulte peccat
si intrat eccliam vel alioz cōiōni se ingerit
h̄ qdā dicat p̄tū: r male vt credo: excusan-
tes talē per hoc q̄ dicit q̄ non tenet se red-
dere notabilē de excōicatioe occulta: quod
faceret si vitaret cōiōne alioz: q̄ cū ali⁹ nō
debet eū p̄dere vitando eū in publico m̄l-
to fortius nec ipse tenet se p̄dere: vt dicunt
Sed non est s̄le q̄ non ē in potestate alteri
us eū corrigere t̄rē vitando: sed in pote-
state ipsius est se corrigere et absolutionem
impetrare. h̄ec ibi. H̄ec ratio gl. non militat
nisi in oblatino. p̄terea h̄ quis peccat
uerit in vno non tamē debet peccare in alio.
s̄. p̄dendo p̄cōctū suū in malū exemplū r
scandaluz proximi quod peccatū ē: de peni-
tentiā di. 5. consideret vnde nō puto q̄ de-
beat se p̄dere: tamen q̄ diu ē in mora peten-
de absofōnia peccat cōicando cū alijs cū p̄-
cedat ex p̄p̄a culpa: sicut r in simili dicit

Ber. in meditationibus de peccatore q̄ pec-
cat si docet r si non docet. B Atq̄ excōi-
catus possit recipi ad religionē: vide. s̄. ab-
solutio. 3. s̄. fi. Anueritas vel collegiuz
excōicari non potest: q̄ posset irretire inno-
xios: ex eo. romana in fi. li. 6. Atq̄ excōi-
catus possit amplius excōicari. ḡndeo s̄m
Ray. P̄d̄ siue p̄ eadem cā siue p̄ diuersa
siue ab eodē iudice siue a diuersis. 3. q. 4.
Engeltrudā. xi. q. 3. excellētissimus. 12. q. 2.
de viro. A Lon. r alijs doc. cōiter: vt in s̄i.
con. li. 3. ti. 33. q. 80. B Quis est effect⁹
maioris excōicatiois. ḡndeo s̄m Hosti.
p̄mo quidem vt nullus cū eo participet ne-
q̄ loquendo neq̄ orando: saluando: icōi-
cando: comedendo: vel bibendo. xi. q. 3. si-
cut. r in tribus. c. se. Itē q̄ non possit elige-
re vel eligi: vt nōtur ex de appel. constituz
A p̄mo. Et ibi gl. dicit idem etiā in suspen-
so. et notatur in s̄i. con. li. 3. ti. 33. q. Si. vbi
etiā d̄ de alijs subsequētibz excōicatio-
nū effectibus. B Itēz q̄ nullū beneficiū
ecclesiasticum acquirere possit: ex de cle. ex-
cōi. mi. postulasti. ex de eta. et quali. cum
bone in fi. A Silr non valet illud licite re-
tinere: nisi fuerit cū eo misericorditer disp̄-
sati: cum illud non fuerit canonice conse-
cutus: vt in. d. c. postulasti. et s̄m gl. ibi ex-
quo non d̄ a quo debeat dispensari v̄ re-
licta potestas dispensandū ep̄is: ar. ex de sen-
ten. ex. nuper. et s̄m dñm Anto. de bu. ibi
hanc glo. tenet Hoff. r Inn. ex de tempo.
ord. dilectus. Gull. h̄o in specu. de delega-
to. s̄. nunc ep̄oz. S̄ dicit in excōicatio p̄p̄i cō-
tempium sedis apostolice. Host. dicit q̄ si
est talis excōicatio a qua absolue possit ep̄s
tūc ep̄s potest dispensare. Si non est tal so-
lus papa poterit dispensare: ar. ex de off̄. or-
di. c. pastoralis. r de sen. ex. a nobis. 2. Ita-
q̄ s̄m Hosti. ille poterit dispensare qui po-
test ab excōicatioe absoluerē r non alius
et p̄ hoc bene v̄i facere ex de sen. ex. cū illo
rum. ibi: Dispensandi facultate se nouerit
non h̄ie: quibus est etiā absolutio taluz
interdicta. B Itēz v̄ q̄ diu excōicatus
est de beneficijs suis nihil percipiat: ex d̄ ap-
pel. pastoralis. in fi. Hoc dico q̄ diu est in
mora absolutionis petende: aliter non ex-
tra de concef. p̄bē. quia diuersitatem. A
Hoc fuit dictum Ray. vt in sum. con. d̄cā
q. Si. vbi etiā dicit q̄ idem est in suspēso
a beneficijs: extra de elec. cum in cunctis. s̄.

clericis sane. Et fm Inn. in. d. c. pastoralis. idem est in suspensio ab officio nisi. Sz dō sti. hoc intelligit qñ ex graui cā suspensus ē ex de pur. ca. inier sollicitudines. secus si ex leui cā: puta ppter scandalum ppli: vel infamā solam: nec diu stent contumax. Con. Hoff. B Item non potest constitui procurator: ex de proba. p^o cessionē. nec etiam pōt constituere. A nisi ad se defendendū vt in. c. intelleximus ex de iudi. B Quin imo si q cōitas atque procuratorē instruit et ipse excōicatus inter pstituentes fuit vel rector vel principalis et expressus. A .i. in lris. pcurator: vs: vt in. c. de quo. j. B vel eius auctoritate factus eēt procurator: vt si ipa cōitas iacēdo ipm talē vna cū eo pcuratorē fecisset: nō valeret: ex de pec. c. li. Si tñ excōicatus sit reus bene pōt in iudicio se defendere et ad hoc pcuratorē pstituire: extra de iudi. intelleximus. A vbi notat gl. q si non potest pcuratorē hie vel fideles reperire pōt respondere per seipm. B Secus si sit actor vel reconuentat: ex de pbat. p^o cessionē. A Melius facit ex de excep. cū inter. B Itē pōtes et sine que feruntur ab excōicato: vel de ipis mandato sunt irritē ipō iure et nullo vnqz tpe valebūt: ex d. immu. eccle. aduersus. A Hoc fuit dictū Ray. vt p3 in sū. con. d. q. Si. Et addit glo. Ray. q si detegit excōicatio alit post sententiā reuocatur sūa: ex de re iudi. ad probandum. et q huic iuri derogatur per prias consuetudinē qm ad pncipes et magistratus et balliuos eoz excōicatos qui faciunt obseruari sūas latus ab ipis tpe excōicationis: quod nō fieri non dz. hec glo. B Et breuiter excōicatio maiori est ois legitimus acus interdictus: vt dicitur est. s. p. primo. Item excōicatio nō suspenditur p appellationē sequenti: extra de appel. pastoralis. Item quicūqz est excōicatus: est ab officio et beneficio suspensus: vt in. d. c. pastoralis. s. si. vnde non pōt beneficiū conferre ex de excel. prela. tāta. m. qd diu tolerat valet qd sit ab eo: vt si pvideret alicui ecclesie vt si confirmaret alicuius electionē: ar. s. q. 4. nonne. 6. q. 4. c. i. r. 3. nisi cēt notozū. A vel aliter probari possit q esset publice excōicatus fm Hoffm. cuius hec fuerūt dicta vt p3 in sū. con. dicta. q. Si. B Item excōicatus sicut et quilibet suspensus si sciet se ingerat diuini sit irregularis: ex de cle.

ex. apostolice. nec cū eo dispensari pōt nisi per papam: ex de sen. r. et iudi. cū eterni. et ex eo. cū medicinalis l. 6. Excōicatus quoqz si impetret aliquod rescriptū sup alio articulo q appellacionis vel excōicacionis nō valet: extra de rescrip. ipō iure. l. 6. Nūquid excōicatio licet baptizare. gaudet fm Sui. durā. Si excōicatus paratus solēnter baptizatur: irregularis efficitur. secus si aliter in necessitate hoc faciat: sicut et de malo ministro dictum est. s. baptizatus. 3. §. 3.

Judices seculares compellendi sunt ab ecclesiasticis iudicibus repellere excōicatos ab agendo patrocinando et testificādo in curijs suis: extra eo. decernimus lib. 6.

Quando rector aliquis fuit excōicatus p eo quod fecit in suo regimine si postea mortuus sit nihilominus excōicatus est: quin et successor eius. Nā vterqz debet ecclesie satisfaccere p his que statim vel in quibus succedit: ex de immu. eccle. aduersus. A Ibi dicitur de excōicacione que irrogatur ratōe canonum seu onerū ecclesijs seu clericis in debite inuincitaz. Et qd de successore dictū est intelligitur nisi sansecerit infra mense vt. d. c. aduersus. quod pōt intelligi de eo quod versū est in propium vel cōiatis vtilitatem: aliter non est ratio qualiter debeat teneri. Intelligit enim de successore et dignitate: vt p3 ex tex. ibi cū succedat in onere q substituitur in honore. et ex ibi notatis per Inn. qui etiam ibi: videlicet in dicto. c. aduersus. dicit q hec habent locum nū quando quis succedit in regimine illius qui est excōicatus ex predictis cāis vel propter libertatem ecclesie: secus ē si ex cā alta vt ipse potestas vel etiam conciliū vel cōe esset excōicatum vel interdictum qz tunc successor non esset excōicatus. hec ille. De excōicacione ppter libertatem ecclesie. s. ratione statutorum seu edictorum vel consuetudinum introductarum p dictam libertatem ecclesie: et quomodo dicta excōicatio transit ad successores officij nisi predicta fecerit aboleri: h2 ex. c. c. graues. r. c. nouerit. B Priuilegia quozdam ne possint excōicari restringuntur: vt infra interdictus pmo. §. 9.

C Excommunicatio se

cādo. s. de percussentibus clericos. Tales enim excōicati sunt nec nisi a papa absolui possunt. r. q. 4. sigs suadente. Et

ries publice ne ministri laicorum fiat: nec i rebus eorum procuratores existant: quod si postmodum facere presumpserint: et occasione ipsius administrationis propter pecuniarias causas deprehendantur in fraudem: indigna est eis ab ecclesia subueniri per quos constat in ecclesia generari scandalum. **B** Sed quod si quis non ob sui rationes sed ob rationes patris: matris: uxoris: familie: filij: vel etiam extraneo: clericum ledat. **gn.** **fm** Inno. Talis non incidit in canones: **ar.** **ff.** qd. me. ca. isti quidem. **§. si.** Nam et socij iniuria pulsanda **l.** 23. **q.** 3. fornicatio. **r.** **c.** non i ferenda. Quidam tamen dicunt quod hoc est verum de defensione illarum solimmodo personarum per quas interelligitur nobis iniuria fieri: **vt.** **insti.** de iur. **§.** patris. **A** Idem quod in hoc **§.** recitatur in summa con. dicta. **q.** 35. Et prima dictum Inno. videlicet quod idem sit in repulsione iniurie cuiuscumque videtur verius: **vt.** et notatur in directoria **l.** 3. **ti.** 2. **§.** 90. **B** Sed quod si persona ecclesiastica domum occupat alicuius: et non vult exire sine violentia. **gn.** **deco** **fm** Inno. Hic enim non incidit in canones: **vt.** colligitur ex de resti. **po.** olim cam. et ex de homici. signifi. casti. **A** hoc verum est si fiat incontinenti et cum moderamine inculpate tutele: **vt.** colligitur ex **tex.** et glo. dicti. **c.** olim. et ibi etiam per Inno. ad fi. **B** Quid de non defensionibus clericos cum possint. **gn.** **deco** **fa.** uere videtur: quod cum possint manifesto facinorosi desinere obuiare: **ex.** **eo.** quate. **I**ntelligas tamen quod solus illi excusati sunt ad quorum officium pertinet defendere: **ar.** **l.** 3. **q.** 5. **administra.** **tores.** **r.** **q.** 4. **fore.** **r.** **c.** est iniusta. **A** Dominus **In.** de bu. in **dc.** **c.** quate. **l.** 3. **al.** **lud.** **ibi.** glo. videat sententia: dicit quod contra est opinio quod incidat in canones patiens verberari clericus et dolose non prohibens: siue habeat verberantem in potestate siue non. Et idem notatur **fm** **Docti.** in **sum.** **con.** **li.** 3. **ti.** 33. **q.** 34. **S**ed quod de conuersis. **B** Quid si clericus volens alicui satisfacere sponte subijcit se **h**beribus **gn.** **deco** **fm** **R.** **ay.** ipse clericus de excusari et **h**beribus est excusatus. Talis enim insectio est: non sit violenta est tamen iniuriosa saltem ordini clericali in cuius fauorem canon ille promulgatus est: **ex.** **eo.** **contingit** primo. **I**n hoc concordat quasi omnes. **A** Hanc excusationem incurrit etiam clericus: vel si sine persona irato alicui percutiens seipsum: quod facit iniuria ordini clericali siue religioni. **I**tem quod sicut non

licet offendere alium: ita nec seipsum. **r.** **q.** 5. **si** **no** **lic.** **vb.** hoc tenet **Arch.** et non i dicitur **cro.** **li.** 3. **ti.** 2. **§.** 120. **B** Sed quod si magister vel prelati ex ira percutit. **R.** **espon.** **deco** **fm** **Sul.** non incidit in canones ex quo causa correctionis hoc facit: nisi de correctione non cogitet actu: sed tamen habet hunc finem in habitu sufficientem: nec distinguo vtrum sit in sacris vel non sacris: **ex.** **eo.** cum voluntate. que i causa correctionis que sit a magistro vel prelati indistincte loquitur. Quod si principaliter magister prohibeat magistro inferiori ne percutiatur: percutiat non videtur quod incidat: quod non potest principaliter magister auferre beneficium iuris per quod conceditur corrigere posse quos docet. Sed quid si officium in ecclesia prelati: magister domus domus: vel consanguinei excedant modum in corrigendo. **gn.** **deco** **fm** **Docti.** nisi ex proposito et irato animo multum excedat: non credo quod incidant in canones qui solimmodo dolum persequuntur: quod colligitur. **l.** 7. **q.** 4. si quis suadente. **r.** **ex.** **eo.** **c.** 1. **V**iolentia enim non committitur sine dolo: et hoc etiam innotat principium: **ex.** **eo.** cum voluntate. **con.** **ber.** et **Sul.** **A** Idem in summa con. dicta. **q.** 35. **B** Quid de illo qui a clerico ludente grauius tamen percussus cum alicui vindicandi grauius repercutit. **gn.** **deco** **fm** **Sul.** ex quo alicui vindicte et non iocose leuitate repercutit incidit in canones. **A** **l.** 3. sine deliberatione repercutiat: hoc non facit si plene deliberasset: nisi tanta esset surreptio quod se nec vindicare nec iniuriari intendere: tunc. **n.** non incidere **fm** **con.** **Sul.** **vt.** in **su.** **con.** **li.** 3. **ti.** 33. **q.** 100. **B** Sed et si iocose percussus a clerico grauius repercutit: sed tamen cum iocosa leuitate et sine dolo non incidit. **A** **l.** 3. grauius repercutiat et cum ira: quod videtur ea conditio iudicium quod grauius percussus percussorem suum grauius repercutere potest ne inferior videatur in illo ludo aut minus strenuus **fm** eundem **Sul.** **vt.** in **su.** **con.** **c.** **ti.** **q.** 201. **B** Sicut etiam nec sacerdos qui puer clericum imputat ne ludentem secum iratus percutit non iniuriandi alicui vel libidine vindicte. **A** sed propter insolentiam pueri repellenda: **vt.** in **su.** **con.** **ti.** **q.** 202. **B** Quid si aliquis non mittit manus in clericum sed spuit aut aliquid effundit super eum: aut claudit ei ostium: vel ponit custodes ad capiendum eum si de domo exeat: vel ei equitanti caput habenas equi vel

non. **I**dem in sū. con. eo. ii. q. 210. **B**.

Quid si quis furto accipit corrigia a clerico qua cinctus erat vel vestē q̄ erat indutus. **g**ndeo fm **H**ost. non v̄ excōicatus: q̄ minima vel nulla ē violentia persone eo q̄ non sentiantur. **I**dem in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 209. **E**t in directoria li. 3. ti. 2. §. 114. cū se. **B** Quid si hberet cōuersus. **g**ni. fm **H**ost. Si tales sunt pueri qui se et sua tradiderunt deo et totaliter transiit facti si ecclesiasticū: siue ecclesia sit regularis siue secularis: et tales debēt gaudere ecclesiastica libertate. **i**7. q. 4. quilibet. secus si cēt conuersus remanens in domo sua p̄p̄ia tāq̄ laicus: extra de p̄uilegijs vt p̄uilegia. §. 1. **I**dem in sū. con. e. ti. q. 34. **H**oc ē tenet glo. in c. non dubium extra eo. **B**

Quid si hberetur nouitius. **g**ndeo hberis excōicatus est: extra eo. religio lib. 6. Quid si q̄s credens hberare clericū hberat laicū. **g**ndeo fm **R**ay. non ē excōicatus. **H**oc dico p̄ litterā canonis q̄ exigit actū cū dicit si q̄s intecerit manus violentas in clericū. **L**ō. **H**ost. et addit. **I** q̄ diu p̄ciam h̄s lesam d̄z se p̄o excōicato ḡcere quousq̄ sciat vitare: vt in sum. cō. e. ti. q. 211. **B** Quid de eo q̄ hberat cū cū credens cū laicū. **g**ni. fm **H**ost. Si talē errauit in persona: vt q̄ volens p̄cutere titulum laicū percussit scū clericū: cū vitūq̄ cognoscit: tunc est sententia q̄ incidit. **M**ā in clericū manus violentas intecat. **T**ā cre. et gl. **R**ay. tenet **I**ruū: quoz dictū pōt telligi q̄ percutiens non fuit in crasso: h̄z in suo errore: vt satis pōt colligi ex dco eoz: vt in sū. con. e. ti. q. 212. sicut in sū. p̄z. et i. se. casu **B** Si autē errauit in qualitate: q̄ de isto q̄ est clericus putabat q̄ ess̄ laicus: nā videbat eū in habitu laicali et non gerētes se p̄ clerico: non incidat: extra eo. si h̄o et secus autē si vidit eū in habitu clericali et p̄ clerico reputabatur: q̄ tūc incidit in canonē. **N**isi hoc casu putaret ludo talem habitum esse assūptū: et haberet credendū p̄babile cām fm gl. **R**ay. q̄ etiā dicit q̄ si dubitat v̄z sit clericus vel laicus incidit in canonē cū in dubio teneatur vitare periculū. **S**i autē non p̄fēt vitā sit laicus vel clericus dicit q̄ si ita affectus est vel p̄motus q̄ et si sciret eū esse clericūz nihilominus p̄cutit eū: incidit in canonē. si autē non p̄cuteret non incidit: vt in sū. con. d. q. 212. **B**

Quid si aliquē clericū paratum facit aliquid quod flagitiū teneo. violenter celo dei ne illud faciat. **g**ni. **f**z **g**uil. si talē teneo modico tpe mutū ē et reuertē cū in iniuriā p̄casionis non credo me incidere in canonē. **f**atis cō. **I**nn. et **H**ost. **B** **I**dem modicū tēpus puro determinandū in cōtū seu pro q̄to expediat ad obuiandū p̄ctō: ar. c. error. **S**3. di. aliquo etiā cāu licet p̄cutere. **f**. ob tuitionem sui vel alioz: vt. s. 4. **B** **I**dem dicendū ē fm **I**nn. si superuenientibus iniuriis clericus tenetur ne incidat et manus eoz: q̄ tali nō irrogatur iniuria: seu p̄o salus procuratur: ar. 44. di. cum beatus.

Quid de illo qui mādāt manū iniici in clericum. **g**ni. **f**z **R**ay. si cōq̄ effectus tam mādās q̄ is cui mandatur incidit in canonem: extra eo. mulieres. §. 1. Quod si mādator misit ad reuocandū mādātū: tunc obstringendū: q̄ si mandatarus anteq̄ fuo catio peruenisset ad eū hberabit: v̄terq̄ ē excōicatus. **B** **H**o. **R**ay. dicit q̄ si mādatorē sufficienter penituit et est in charitate. Nullū enim existē in c̄p̄tate v̄s liga re itēdit vicio excōicatiois: q̄ hoc iustū ē h̄z talis ab homine possit excōicari: qui aliquid iniuste ligat: vt in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 215. **D**ictū t̄i **R**ay. cū quo p̄cordat et alij doc. d̄ quibus. **j**. **H**ius v̄z: q̄ p̄cessit culpa mortalis et eius occasione dānū irrogatur: d̄z sentire penā: extra de iniurijs. c. si. **A**d hoc ē extra de hominib. c. si. li. 6. **B** Si h̄o reuocatio p̄ius peruenit non est excōicatus mādator: extra de p̄ocu. ex insinuatione et c. in nostra. et in predicto. c. mulieres in sū. ne. **L**on. **H**ost. **B**er. et **H**ost. eadē q̄o et solo pōt fieri de eo q̄ p̄sulit clericū hberari si retus p̄silio fiat. **B** idē in sū. con. d. q. 215. **B** Quid si mādās clericū hberari: p̄ q̄ hberet decedat. **g**ni. **f**z **H**ost. Si notoriū sit: et talis in fine nō fuit absolutus vel signa p̄nē nō apparuerūt h̄z d̄z p̄ excōicato: nec d̄z sepeliri i cūmterio. **B** **I**n hoc cāu gōf. dicit q̄ mādans est excōicatus nisi mandatū reuocauerit ante mortē: cum intelligatur tunc in eadem voluntate decedere. glo. **H**o in c. mulieres. extra eo. dicit q̄ non est excōicatus: q̄ morte mādatoris soluitur etiā datū. **f**. mādātū. **I**nter cās. **H**o si. **H**o vt p̄z in sū. cō. c. ti. q. 216. **A**n **L**u di cas q̄ quo ad sūtam militāns ecclesie nullo mō ligatur sub terra sed dū est superflua

tñ 24. q. 1. quod dicitur. veritatem si hoc no-
 torum sit & absolutum non fuerit in fine: vel si
 gna pñie nulla apparuerint: hñ dicitur pro ex-
 cōicatio: nō ex vi sententie ecclesie militantis
 sed rōne peccati notorij. vnde nō est sepel-
 endus in cimiterio: secus si signa pñie appa-
 ruerint. **B** Quid si non mandavit: sed
 qd factū est rariū pñie. qm. si in tecta est man-
 ſu clericū nomine tuo licet sine mandato &
 tu ratū hoc habueris excōicationē incurri
 Si hō nō fuit facta nomine tuo peccas ha-
 bēdo ratū: sed nō incurris excōicationem
 extra eo. cū quis li. 6. Quid de illo qui
 dicit suis qd vellet vindicari de tali clerico:
 & sic illi dberat eū. qm. fm Bull. si ea dixit
 animo prouocandi eos: ipsi ob hoc moti
 fecerūt etiā nō nomine dicētis: sē dicēs nī-
 hilominus incidit in canonē. **B** Idē in
 sū. con. e. ti. q. 23. Et forte idē est et si non dī-
 xit eo animo: cū dicendo fuerit in culpa et
 debuit cogitare hoc euenire potuisse: ar. c.
 si. extra de homi. li. 6. **B** Si iudex lai-
 cus malefactorē capū detineat: & ipse se
 clericū dicat: vide. j. iudex. 2. §. 3.

e Excōicatio ter

tio de excōicatione falsariorum.
 Et quidē cū qd se vel per aliu falsat lite-
 ras pape cū sanctoribus suis vel scienter vt
 tur eis ē excōicatus: extra de cri. fal. ad fal-
 sarioz. **A** Cuius absolutio reservatur pa-
 pe p̄ter q̄ in mox articulo. e. ti. c. dura. **B**
 Et si qd falsas lras se hie cognoscit in-
 fra. 20. dies aut destruat eas: aut resignet si
 penā excōicationis voluerit euadere: vt ex-
 tra de cri. fal. dura. Quod intelligendum
 ē solū qñ aliquo cāu lse ad eū peruenerunt
 Secus si fuerit conscius: tūc indistincte
 est excōicatus. Clerici quoq; falsarij debēt
 degradari & tradidit seculari p̄tati puniēdi: vt
 d. c. ad falsarioz. Quid si qd vñ talibz
 lris ignorāter. qm. f3 dōsti. nō excusati: qz
 p alios inuestigare debuit: ar. 37. di. §. vlti.
 Si nī falsitas erat ita latens qd non hñ per-
 cipi poterat: & ipse adhibuit diligentia quā
 pouit nec percepit: excusatus est alioqñ nī
 extra de homi. Jofes. r. c. l. ff. de redibi.
 ac. l. l. Et nō qd p̄ceptū ē qd in lris papali-
 bus nec in magno nec in modico audeat
 qd apponere manū ē vñā lram vel vnum
 pūcū corrigendo alioqñ manū apponēs

sūam excōicatiois incurrit qñ pōt etiā et-
 tra sedē apostolicā relaxari. Nec per sūiaz
 in curia latam.

E Excōicatio

quar-
 to de
 excōicatio ē incediarioz & effracto-
 rū ecclesie. Dis. n. incediariū ecclesie vel loci
 religiosi vel cimiterij vel spaciū p̄uilegiati
 in circulu ecclesie est excōicatus ipso iure
 sed ante q̄ sit renunciat: pōt absolui ab ep̄o
 post q̄ hō denūciatus est siue noiatis siue
 in gnāl: puta denūciatus excōicatus oēs
 illos qui tale incendiū fecerūt: tales soluz a
 papa possūt absolui: extra eo. tua nos. r. c.
 conquesti. **A** Quod autem dictum ē de
 iucendiarijs intelligas etiam de effractori-
 bus: qui sūt excōicati & a papa absolui
 di. Et sic idem intelligendum est de effra-
 ctoribus cimiterij & alioz locoꝝ ecclesie ad
 herentiū: de quibus proxime dictum ē. vñ
 de in directoria li. 3. ti. 2. §. 22. di. qd sicut vi-
 olatoꝝ ecclesie excōicatus est sic & violatoꝝ
 claustrī ecclesie ad herentis: ar. ff. de rei vē-
 que. religiosi. r. extra de iudi. quanto. Et
 fm glo. Ray. & in summa. con. lib. 3. tit. 33.
 q. 34. fractoꝝ ecclesie iudicandus est qd do-
 lo malo: aut per iniuriam violenter vel et-
 iam latenter parietem fodit: aut fenestrā vt
 treā fregit: aut seruiturā: aut ostia: aut cardī-
 nes: aut vectes dum tenent ostia firmata:
 aut ipsum tectum ecclesie. **B** Et idem dī-
 cunt quidam cum quis per violentiam in
 ecclesia multum enormia cōmittit: vt diru-
 endo altare: vel frangendo cruce vel enor-
 miter tractando corpus xp̄i & similia. Con-
 cedūt tamē qd sūt nūc dicti per ep̄m possūt
 absolui. **A** Hoc pōt intelligi verā nisi
 fuerint denūciati: vt p̄tactū est. nā viola-
 toꝝ ecclesie ipso iure incurrit excōicationem
 xl. q. 3. canonica. & sūt raptor ecclesie. lz. q.
 4. oēs. Et idē vñ dōs de talibus quod de
 effractoribus: vt potest colligi ex notatis in
 d. §. 22. vbi de his similibz dicit: Raptorez ec-
 clesiaz & violatores sūt excōicati: dicto. c.
 canonica. r. c. omnes. & extra eo. conquesti
 Et dicitur violatoꝝ ecclesie siue raptor: qui
 ipam ecclesiam frangendo ostia: capiēdo
 res suas: vel iniuadendo: p̄uilegia sua nō
 custodiendo vel corāmpendo offendit
 de quibus. lz. q. 4. per totū: vt notat Ido-
 stien. eo. titulo de violatioe. §. primo. Et. j.
 Quod si inserentes vim in ecclesia & res q̄

Intra sunt spoliantes excoꝛcati sunt mlti for-
tius in ipsa homines. Verberantes qꝫ maior
est violentia corꝫ qꝫ rerum. 12. q. 1. p. capi-
mus. quod pbat manifeste ex eo. c. p. cau-
sa. vbi hoc notat Hosti. Et adde qd dicit
est. §. se. vbi dicitur: qꝫ postqꝫ fuerint denun-
tiant non possunt abiolui nisi p papam. Et
sic idē intelligit de s. dicit. Et subdit: Alij
aut q alij offendit ecclesias vel bona earū di-
ripiunt nō sunt ipsi iure excoꝛcati sꝫ excom-
municandi: sꝫ sacrilegi iudicentur. Con. gl.
in hoc dicto. c. canonica. 7. c. omnes. B
De casibus istis 7 hac materia: vide. §. ab-
solutio pmo. §. 3. 7. §. incendiarus.

Communicatio ^{5^o} ^{sta}

metibus Libertatem eccle. Nam
omnes tales sunt excoꝛcati cuꝫ diuersis cau-
sibus: vt. §. excoꝛcatio pmo. §. 2. h. 8.

Utrum heremite 7 reclusi intelligantur
hic nomine eccle. gendo fm Bull. Non:
nisi habuerint se alicui religioni approba-
te. Con. Inno. 7 Hosti. Et Con. etiaꝫ Al-
bicus. Puto hoc intelligendū de heremitijs
seu reclusis q ab ecclesia nullam hnt appro-
bationē tacita vel expressam cū regulariter
sūt inhibiti nouā religionē seu nouā ordi-
nē adinuenire: vel habitū noue religionis
assumere sine licētia sedis aplice: vt in. c. re-
ligionū: de reli. do. li. 6. Alio heremite bene
gaudent pūlegio clericali. 16. q. 1. q. vere. et
ibi glo. Sicut mulier inclusa. xi. q. 1. de psona
Et notat dñs Anso. de bu. in. c. nullus. ex de
foro cōpe. vbi etiā dicit q generalr oēs per-
sone que regulariter viuūt sunt ecclesiastice p-
sone: sꝫ non faciunt p̄fessionē 7 gaudent pū-
uilegio clericali: vt notat glo. 7 tex. in. c. idē
misanbus ad si. de elec. li. 6. 7 notatur. 12. q.
vlt. c. si. 7 de maio. 7 obe. c. dilecta. i. gl. p. li.
quod facit dicit ipse p istis iesuatis 7 mari-
bus 7 mulieribꝫ: 7 dicit etiā ibi q hnt pre-
sare persone s̄dictū pūuilegiū q̄dū sic vi-
uunt etiā si nō intendāt perpetuo sic viue-
re. B An predicta pena sit extendēda
ad illos qui autem aliquid cōtra parit-
cularia cōsuetudines aliquarꝫ ecclesiarū: vt
quia volunt cognoscere de oibus p̄tractibꝫ
iuramentū interpositione vallatis. gendo hꝫ
Bull. non. Con. Inno. 7 Hosti. Et Idē
in sum. con. li. 3. n. 33. q. 34. h. item statuta
rū. vbi declaratur q hec pena solū obinz
circa pūuilegia concessa eccleie vniuersali siue

a deo siue a papa siue a principibꝫ: nō autē
qñ sic sit cōtra sp̄alia pūuilegia particulariū
ecclesiarū: de quo etiā in. §. se. dicitur. B

Que sunt illa p̄ta que faciendo sūt cōtra
libertatem ecclesie. gen. fm Bull. plura: vt
qꝫ decime 7 oblationes ad clericos spectēt
16. q. 1. reueruntini. Itē qꝫ ecclesia sit libera
7 tota res ecclesiastica ad ministrē. 96. di.
si imperator. Itē qꝫ de spiritalibꝫ plus con-
dere 7 iudicare potest. Et ista sunt con-
cessa a deo: vt pꝫ in iuribus allegatis: 7 mil-
ta alta pūuilegia que cōtinētur in nouo 7 ve-
teri testamēto: vt dicitur in dicta. q. 34. B
Ad percussus clericū sit excoꝛcatus. 17. q.
4. sigs. luadente. Quod in legatis ad pias
causas sufficiat duo testes: ex de testa. rela-
tum pmo. Et hec p̄cessa sunt a papa: vt
pꝫ in iuribus allegatis. B Sicut 7 si fiat
generalia pūuilegia eccleie ab imperatoribus
dara que in iure ciuili p̄tinētur: non autē si
sp̄ialiter alicui ecclesie vel ecclesie dara sint.
Con. Inno. 7 Hosti. Et Idē in sū. con-
dicta q. 34. vbi etiā additur fm Hosti. qꝫ
p̄tinuo que irrogat hanc excoꝛcationē: vt
desic. c. nouerit. ex de sen. ex. modo ligat
oēs statim 7 nō post duos menses: qꝫ iada-
dum fluxerūt illi duo menses de quibus sit
mētio in dicto. c. nouerit. infra quos talia
statuta debēt deleri de capitularijs. Ad dit-
aut q alij ponūt duos menses post publi-
cationē. i. postqꝫ in singulis locis hec cōsti-
tutio fuerit publicata. Sed cum Hosti cō-
cordat Inno. vt in dicto. c. nouerit. videli-
cet vt statim liget. Et dicunt omnes q hec
p̄stitutio frequenter publicanda est ne quis
possit ignorantiā allegare. Item dicit q
ignorat statutū huiusmodi nō incidit in ex-
coꝛcationē que nō est nisi p magnis crimi-
nibus misgēda: 7 in p̄uacacem. xi. q. 3. ne-
mo ep̄oz. Et subditur in dicta. q. 34. Et h̄
benignus est. Intellige nisi ignorantiā cras-
sa fuerit 7 supina: extra de const. t. vt aiazuz
li. 6. Sequit. Item addit Hosti. q statuta
rū 7 scriptōes statutorū statū ligat: nec excusa-
tōnez habere possunt in toto hꝫ qñqꝫ excu-
senta tanto. P̄tates autē p̄sules 7 rectores
possunt habere qñqꝫ excusationē q̄mz ad
obseruationem seu deletionem statutorū
predictorum que ignorare possunt. Ex quo
vero certificati sūt 7 obedire negligēt con-
stitutio eos ligat: quod ad arbitrium boni
viri: eferendum est: quando scilicet scire oī

compositio

ti. 33. §. i. 48. vbi inter alia dicit q̄ participat
cū excoicatus nō peccat mortaliter nisi i tri-
bus casibus. p̄mo si participat excoicatus i
crimine: c. nup. §. in secūda. 2. c. si p̄ubi-
ne. 2. si paricipat postq̄ monit⁹ fuerit: c. e.
stamm⁹. li. 6. r̄p. m̄ca cā sacris. 3. si parti-
cipat in sacris. xi. q. 3. r̄o go. fm̄ l̄du. Et ad
de 4. si ex studio vel cōceptu participet re-
putas excoicationē trusam fm̄ Hostien. c̄
eo. q̄ in dubijs. r̄ Joh. r̄ Archi. xi. q. 3. r̄o
go. **B** Sed nunqd̄ delegatus p̄t exco-
municare maiorē illos q̄ in locutione r̄ h̄i
p̄cipat excoicatis ab eo. fm̄. potest r̄ sic ex-
coicari debent perere ab solutionē ab eo vel
a delegante: v̄puta papa: c̄ de offi. dele. p̄-
terea. r. c. significasti. r. c. prudentia. i. si. In-
telligendū in q̄ ipsi participātes nō p̄nt ex-
coicari nisi cū alia p̄dicāone q̄ dī. s. excom-
municatio p̄mo. §. 7. q̄ incipit: In q̄b⁹ casu
bus inia. r̄. q̄rus casus. Et ē sciendū q̄ ex-
coicatio nō transit in tertiā p̄sonā: vt p̄ h̄
sequēt. §. circa mediū. Sūt r̄ alij casus
in q̄bus q̄ licite p̄cipat excoicatio. p̄mo q̄
dem q̄n alijs loquit et in his q̄ p̄tinent ad
absolutionē r̄ salutē anime lz alia h̄ba inci-
denter interponat vt magis p̄ficiat. Et per
hunc etiā modū p̄dicatores q̄ apud excoi-
catis in p̄dicatōnib⁹ r̄ p̄fessionibus q̄li ge-
rūt causas eoz q̄ ab ipis excoliant sacran-
tū elemosynas licite accipere ab ipis ex-
coicatis: p̄sertim si alr in locis illis nō valēt
sustentationē h̄ic: c̄. cū volūrate. Et de
h̄i p̄dicatōnib⁹ vide. j. restitutiō. §. si. r̄ h̄.
j. §. pl̄. Itē Grego⁹. xi. q. 3. q̄n multos. s̄-
trahit a minor excoicatio: n̄ plures coicā-
tes: videlz vxores: filios: fuos: ancillae scu
mancipia: rusticos r̄ fūciēs: ac oēs alios
f. eius familiares r̄ subiectos q̄ nō s̄deo cu-
riales sūt vt eoz p̄silio seclera perpetrēt: r̄
eos q̄ ignorāter excoicatis coicant: siue il-
los q̄ excoicatis coicant. Quicq̄ aut̄ ora-
tor. i. causa orōnis vadens: aut p̄grin⁹ aut
viator in terrā excoicatoz deveniūt vbi nō
possunt emere vel non habent vnde emant:
dat licentiā ab excoimunicatis accipiēdi.
Et nota q̄ circa p̄dictas personas disti-
guendū est inter illos qui ante erant obno-
xiū siue obligati excoicatis: vt vxor: filij: sui
r̄ isti tenentur eis sicut p̄us tenebātur. Qui
hō non erant eis obnoxij: nec eam nunc
sumit possunt cū eis coicare. put r̄ quādo
necessē fuerit: extra co. inter. alia. Et Idēz

in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 25. Con. ēt Inno. in
dicto. c. inter alia. **B** De ista materia no-
ta h̄us: Sicut lex humile res ignorata ne-
cesse: Nec anathema q̄dem faciūt nō possit
obesse. Etale. i. p̄pter vtilitatē excoicatis vel
etiā participantis: vt statz dicit. 2. ex. i. ma-
trimonij excusat. Dumile. i. seruū r̄ filij ex-
cusatur. Res ignorata. i. q̄n nesciūt eum ex-
coicatis. Necelic. i. p̄p necessitatē coicatis ex-
cusat: q̄b⁹ pl̄es r̄ varias q̄ōnes vide hic. j.
Vtilitas ergo excu. at a participatione ex-
coicatoz: r̄ hec p̄t duplex esse. H̄az potest
esse vtilitas excoicatis: vt quando q̄ loquitur
ei de his q̄ p̄tinent ad eius salutē: vt dicitur
est in p̄xim. o. §. vnde r̄ ad p̄dicatōnem ad-
mitti potest: extra co. r̄sponso p̄mo r̄
sp̄so. Item potest esse vtilitas ex parte par-
ticipantis: vt cum p̄t ab excoicatis quod
ei debet: vt in. c. si hō. extra co. Etnde r̄ nō
lit solvere potest in iudicio conueniri: alit
ex delicto suo cōmodum repozaret: extra
de iudi. intelleximus. P̄t etia loqui licē
te de salutē anime sue. p̄prie est necessitas:
r̄ non possit habere recuruz ad alium qui
consulat ei. hec fm̄ Sui. Et Idem in iū.
con. li. 3. ti. 32. q. 12. vbi etiam dī fm̄ eādē
Sui. q̄ necessitate imminente possunt perere
ab excoicatis consilium etiā super tempora-
libus. P̄t quoque tanta autem necessitate vt vti-
litate liceat hoc agere arbitrio v̄ri iuriam-
dum dicit: r̄ hoc de consilio. Secus autēz
de confessione: quia etiam in casu necessita-
tis nō licet excoimunicato confiteri: vt nō.
in sum. con. li. 3. ti. 24. q. 64. vel aliud sacra-
mentum s̄d eo recipere p̄ter baptismum
morte imminente r̄ catholico deficiēte: vt no-
tatur eo. li. 1. ti. 24. q. 8. **B** Vxor ex-
cusatur a participatione cū viro. i. quando
de matrimonio constat. xi. q. 3. q̄n multos.
Sed nunquid econuerso excusatur vir par-
ticipando vxori. Dicitur q̄ siue vir siue mul-
ter excoicatis subdatur p̄pter matrimo-
nium illicite contractum nō licet participa-
res: lz si alter eorum excoicatus sit p̄p̄t ali-
ud delictum: tunc vterq̄ excusatur quo ad
redditionem debiti. Et r̄ etiam quo ad pe-
nitentiam nō solum debiti matrimonialis
sed etiam alterius: cum etiam ab excoicatis
debitum p̄t possit extra de iudi. intellexi-
mus. **B** Sed in alijs vir non excusatur.
eo q̄ debet cogere vxorem vt faciat se abso-
lutar. 7. q. 1. licet. Nec Host. Host. r̄ Ray.

Idem in sum. con. eo. ii. q. 129. et in dīre
cro. ii. li. 3. ti. 2. §. 135. Sed quid si vir
voceat excōcātum ad mensam: nunquid et
vxor poterit ad ipsam mensam comedere.
Rūdeo fm̄ Sūil. Credo q̄ non tamē pote
rit comedere ad aliam mensam in eadē do
mo ita remotā q̄ merito posset dici q̄ nō
comedant simul. **I**dem in sum. con.
eo. ii. q. 130. **B** Anrum filij excūctur
a participatōne patris. Rūdeo fm̄ Sūil.
Filij q̄ sunt in patria potestate vel etiā emā
cipat q̄ sunt p̄mentales patri t̄ ab eo habēt
necessaria excūctantur: alij hō non. **I** Jō
in sum. con. eo. ii. q. 131. **B** Item vi s̄
dicus est excūctantur serui: ancille rustici: s̄
utentes: t̄ alij subiecti qui non adeo curia
les sunt vt eorum consilio scelera perpetren
tur. Nam tales persone ante sententiā ascri
cte erant ad familiare obsequium: t̄ sic etiā
nunci tenentur t̄ cōscare possunt: s̄ eo. iter
alia. Quod intelligitur fm̄ Sūil. q̄ ipsi aū
excōcātōne dñi obligauerunt se seruire et
seruitum intrauerunt. Si autem post eius
excōcātōnez intrauerūt: distinguetur: quia si
ignorauerunt t̄ postea sciunt nō tenentur di
scedere cū damno suo. Si vero sciuerunt a
pncipio: tenentur discedere: nisi necessitas
eos cōpulsisset q̄ fierent de eius familia. Et
quod dicit de rusticis intellige qui colūt ter
ram dominorū suorū. Et fm̄ eundem Sūil.
excūctur etiam ad illos q̄ dicitur medieta
rij: t̄ q̄ ppter culturaz recipiūt certā portio
nez fructuum. Nam t̄ possunt cōicare q̄tū
oz ppter culturaz t̄ h̄i rationem. Idē intel
ligendū est fm̄ Hōst. de nutritib⁹ t̄ silibus
q̄ si a dño recederēt non haberent vnde vi
uerent: ar. s̄ eo. si vere vbi excūctantur qui
cum excōcātis nauis pueniunt de trāsire
tando contra saracenos. **I**dem i sū.
con. li. 3. ti. 33 q. 131. t̄ q. 132. **B** S3 nū
quid patres t̄ dñi excūctur si participāt cū
filij suis excōcātis. gn. fm̄ Rap. t̄ Sūil.
dicunt quidam q̄ sic. Sed iustus est dicere
q̄ nō excūctantur: q̄ tenebātur corrigere su
os minores ne incidere in causaz anathe
matis: ar. 17. q. 1. de sūta. Idē Hōst. t̄ Hōst.
Tñ fm̄ Tho. in. 4. dī. 18. ad minus debent
eis cōicare in his in quibus obligati sūt: q̄
sicut inferiores obligantur ad obsequiā su
periorum: ita t̄ superiores ad p̄sentias in
feriorum. **I**dem etiam parentes cōica
re filijs excōcātis q̄ ab eis alimenta sume

rent: vt notat in sū. cō. dca. q. 131. **B** Et eo
dem mō vt dicendū de seruis excōcātis q̄
dño subiant. **I**dem in sum. con. dicit
q. 132. **B** Seruus t̄ mercenarius non pos
sunt cōicare fm̄ Hōst. nisi illic magno cō
modo eos vitare non possunt. Et idē de lo
cijo habentib⁹ aliquid cōe. Con. Ver. **I**
Idē in sum. con. eo. ii. q. 138. **B** Nū
qd armiger vel fūis nullū pōt cōicare cū
illis excōcātis cū q̄ dñs suus cōicat. gn
deo fm̄ Sūil. non pōt: s̄ excūctur cōican
do dño suo excōcātō: vt dicit est. §. 3. t̄ 8.
I Et idē in silibus f3 eundē Sūil. vt i sū.
con. eo. ii. q. 141. **B** Sed nunqd vasa
ll pōt cōicare dñis suis excōcātis. gn. fm̄
Sūil. De h̄i vasaillis notant Hug. q̄ ab
soluti sunt ab obsequio fidelitatis q̄ dñi do
min⁹ illoz est excōcātō: t̄ debent ab eo ab
stinere: vt. 15. q. 6. nos scōzū: tenent tamē et
reddere tributa t̄ pensiones: nec peccant sic
cōicando et s3 soluant in p̄p̄a persona: quia
necessitas est vt qdaz dicunt. Vide hoc. §. 5.
27. q. incipit: Quid sit tenent⁹. **I** Idē i sū.
con. eo. ii. q. 136. vbi etiā subditur f3 eūdez
Sūil. S3 q̄ tota die videm⁹ fieri p̄rariū:
pōt dici q̄ illud. c. nos scōz. loquitur in eo ca
su cū aggrauatur snia t̄ nobilē excōcātum
t̄ p̄cipit in penā eius vasaillis suis q̄ nō obe
diunt: et t̄ tunc tenentur eū vitare sicut dicit
Hug. s3 eius sententiā securior ē. hec ille. Et
sequitur in dicta. q. 136. Ambiguit de hoc lo
quitur Inno. t̄ Hōst. s̄ de do. t̄ pu. in. c.
veritatis. q̄ qdaz dicūt q̄ absoluti sunt ab
executione fidelitatis durante excōcātione
dñorū. Alij autē dicunt q̄ non: nisi senten
tia aggrauetur. hec ibi. Puto posse dici q̄
p̄ma pcedat q̄ vasailli p̄nt a cōlōne domi
norū excōcātōrum cōmode abstinere: p. e.
nos sanctorum. als pcedat secunda: cuz in
hoc casu necessitas t̄ etiam vtilitas excuset:
xi. q. 3. qm̄ multos. t̄ s̄. §. 4. **B** An pos
sit vendi aliquid seruitiū excōcātō vel ab
eo emi. Rūdeo fm̄ Sūil. Si emat vel ven
dat nomine excōcātō nō est p̄hendū cū eo
sic nec cum excōcātō. Secus si nomine suo
aliquid tale faciat dum tñ non in fraudem.
Idem in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 142. **B**
Posto q̄ aliquis videt aliquoz afferen
tē vtiualia de mercato publice excōcātō t̄
nunquid tenebitur illum vitare. Rūdeo f3
Sūil. Propter hoc solum q̄ video eos af
ferentes talia non teneo illos vitare t̄ ni
k 4

si aliter innotescat nisi q' ibi ea emerit. De reb' autē emptis ibi q'libet potest comedere & vt si non fuit in culpa emendi. A maxime: vt in sum. con. eo. ti. q. 193. vbi hec ponuntur: & sic non denegatur de necessitate vltus dictaz rerum etiam si fuit in culpa. B

Quid si presb' vter locauit opas suas alt' cui dño & dño excōicatus est. gn. fz Host. Si tpe locationis excōicatus erat nō valuit locatio. Si hō postea fuit excōicatus: caueat ne ei seruiat in diuinis: et eo. significat ut. A etiā si episcopus sit: qz in hoc ei non ē obediendū fm eundē Host. vt in sū. con. eo. ii. q. 142. B Atq' excōicatus peccet si ingerat se cōloni alioz. gn. fm Ray. Sic 6. q. 2. si tñ. et de cle. exco. m. illud. circa si nem. et qdem excōicatus etiā alios excōicatos vitare debet. Idē Host. A Idēz in sum. con. eo. ti. q. 167. B Atq' si excōmunicatus intret ecclesiam aliq' extire teneatur. gn. fm Ray. Si manifestū ē eum esse excōicatum: aliq' extire teneatur vel pcurare q' ille exeat. xi. q. 3. sicut apst. 24. q. i. c. ois q. Si vero est occultus: tunc q' sciant eribāt secrete et caute: ita q' nō sequatur manifestatio si pnt alr nō eribūt. 6. q. 2. si tñ. A Clarus ad et co. cum nō ab hoie. B Occulte nāq' excōicatus occulte d'z moneri vt exeat. A Sz si nō vult extire tunc fiet qd' dicitur ē fm Hos. r. in sū. cō. eo. ti. q. 171. B Lō. Hos. Si autē excōicatus ē in ecclia nō causa orādi: sed p' alio negotio: nō videt quare in eadem ecclia orare nō possit: vt Inno. ait. A In. c. nup. et eo. Alij tñ. s. et his v'z magi cōsentire Host. ibides. vt nōtur in dca. q. 171. B Quid si qñ excōicatus intrat eccliaz sacerdos iam incepit missaz. gn. fm Ray. Si est occultū nō d'z dimittere officia. 7. q. i. nihil. Si hō est manifestū moneat euz publice vt exeat: r' si qdem nō vult extire & sacerdos nō dum inchoauit canonē debz dimittere: ar. 24. q. i. ois q. A Puto q' h' canon accipiat ab offertorio vltra vt potest colligi ex dicitis s. eucharistia. 3. §. 4. in additione. B Si hō pus q' ille intraret eccliam vel pus q' sacerdos eū videret iaz canonē inchoauit: d'z sacerdos pcedere in officio sicut eū eo q' assistit. Et. i. ad missaz fuit: vt p3 in sum. cō. li. 3. it. 33. q. 171. vbi hec ponitur. B Ita tñ q' finito canone: r' sum pro sacro anq' dicitur p' cōio moneat illū vt exeat: de ple. di. 2. relati. Con. Hostie. r

Hos. Quo d' si nō vult extire potest eum sacerdos eijcere etiā si clericus sit. A dum modo tantā pntē habeat q' sine effusione sanguinis hoc facere potest. ar. et eo. vniū alr pōt' recurrere ad brachia secularia quib' videat ibi effusionē sanguinis minere: ar. et de homi. postulasti. fz Host. r. in dicta q. 171. B Et si nō pōt' eijci: in sacrificiis r' diens dicat post cōionē & orationes que restabant. Atq' aliq' possint eē in iudicio corā iudicib' excōicatus. gn. fm Sui. Si sūt d' in r'isdictione illoz r' vocati ab eis statim: videtur eē casus necessitatis. Similiter r' i' corā eis cōueniūt iniuriatores suos. Nā r' i' hoc nō solum est necessitas s' r' tali cōicāt in his que pertinet ad salutē anime. s. reddere vni cuiq' ius suū: alr aperiretur via libertat' r' p'roz. A Si autē in alijs casibus quā cōicet huiusmodi iudicab' r' rectorib' excōicatus: puta comedēdo vel similibus: nō excusatur: qz non sūt de psonis exceptis fz Sui. r. in sum. con. eo. ti. q. 137. B Extrā clerici possint cōicare episcopo suo excommunicato. gn. fm Host. r. on. 93. dist. 17. et de exco. p'els. c. si. nisi forte essent eius f'uitio deputati: qz tūc eodem modo possunt sicut aliq' seruentis. Idem Sui. A Idēz in sum. con. eo. ti. q. 139. B Sed quid de monachis cuius abbas est excōmunicatus? gn. deo fm Sui. Credo q' possunt cōicare et: qz quasi de familia sunt. A Idem i' sū. con. eo. ti. q. 140. B Quid si ille qui clericū h'berauit cōposuit cum eo: vel etiā vadit p' absolutione: vel si nondū est denunciatus. gn. deo fm Ray. in omnib' p' dictis casibus euz vitare tenetur quib' euz nondū sit absolutus: extra eo. cū desideres r. c. a nobis 2°. A cōiuncto. c. cū non ab homine. eo. ti. B eunti tamen ad curiaz p' absolutione vendi pōt' r' recipi potest & cōmunicari in his que ad vitam pertinent.

Quid si excōicatus iam iurauit stare mandato ep'i: r' tps cōicatus: nunqd' per h'c ep'iscop' intelligitur eū absoluerē. gn. fz Ray. non: imo incidit in minorē ep'us r' aliq' cōicatus: et eo. cū desideres. Nā etiā si papa salutat al' quē excōicatus vel participat ei non intelligitur eū absoluerē: vt. s. absolutio pmo §. xi. q. incipit papa. rē. Et intelligendus q' episcopus incidit cōicando etiā si ille fuit excōicatus ab ipso episcopo cui nec ipse cōmunicare pōt' nec alijs dare licentiā cōicā

di et qn incidat in excoicatione minorē: eē
eo. nup. xi. q. 3. excoicationis. **A** Lon. Host
eigo Ray. vt in sū. cō. eo. ti. q. 161. **B**

Quid si episcopus excoicatur in crimine cuius il
lo qnē ppter illud crimen excoicauit. gn.
fm Ray. eandē sententiā incurrit r ligatur
nō sua snta s; iuris: ar. cō. nup. r a suplo
re opozebit q; absoluat. Lon. Hostiē. r
Inno. **A** l3 Ber. r Hosti. dixerunt q; h'ca
sū incurrat ep̄s solū minorē: alī ligaretur
sua snia: quod non pōt fieri cuz nemo pos
sit sua sententiā ligari: ar. ff. de arbi. l. pl. et de
iudi. l. Julian. **S**3 Ray. Inno. Hostien.
Jo. mo. r Archi. dicit q; episcopus incurrit
maiorē: r q; ligatur nō sua sententiā sed iur
l3 occasione sue sententiē: r q; sic intelligit.
xi. q. 3. sicut apli. cū tribus. c. sequentibus: r
eē eo. si concubine. Dicit etiā Hosti. q; vran
q; incur. it. l. maiorē r minorē. **S**3 si q;
excoicasset aliquē cū oibus q; dedisset ei au
xiliū ad aliqd faciendū: r tpe excoicator: su
erit de illis auxiliatoribus non ligatur: q; nō
potest dici q; talis sit ligatus a iure: sed a se
tū: quod eē nō potest: q; nemo potest se ab
soluere vel pdenariē sed superior tantum
z. di. inferior. extra de maio. r obe. cum in
ferior. fm Inno. eē eo. cū in dubijs. r Jo.
mo. r Archi. extra eo. statutus. lib. 6. Et
con. Hosti. vt in directoria. lib. 3. ti. 2. §. 127.
vbi hec omnia notatur. Et eo. ti. 118. dicit
tur: q; pōt sciri excoicatorē participare cuz
excoicato in crimine: vt si episcopus excoi
cauit suum consanguineū vel amicū pro ra
pina facta mibi quem forte odio habz r la
tenter fauet raptorū r participat cum eo: vel
ipsum receptor: vel cognouit mulierē quā
excoicauerat ppter fornicationem: extra. e.
si concubine. fm Hosti. **B** Antrum sit
orandū p excoicationis. gn. fm Tho. in. 4. di
18. Pro excoicato orari pōt q̄uis non in
ter orōnes q; p mēbris ecclie fiunt: r nō fru
ctū non capiunt q̄ diu in excoicatione ma
nent: s; oratur vt dect cis sp̄s penitentiē vt
ab excoicatione soluat. **A** Idē in sum.
con. li. 3. ti. 33. q. 169. vbi dicitur hoc ponit.
Et dī q; p excoicato orari pōt in puato sed
non publice inter orōnes q; sūt p mēbris ec
clie. **B** vbi dī ē q; suffragia ecclie q; p tota ec
clesia sūt excoicato nō p̄sunt. Et Hosti. di
cit q; p excoicato nō est orandū ip̄s. In
tellige publice. **N**ā p hereticis in genē orat
in parascue ecclie. hec ibi. **B** Quid

si iudex mandat sacerdoti q; denunciare al
quē excoicatum: nūquid vito litteris tenet
eum vitare. gndeo fm Sui. Si ille q; mā
dat est iudex ordinari: sacerdos debet eum
presumere excoicatum. Idem dico de iudice
delegato nisi pbabitur dubitetur de ei' au
toritate. **A** Idē in sum. con. eo. ti. q. 179
vbi etiam subditur q; idē Sui. nou credit
huiusmodi mandatiū seu litteras mandati
sufficere ad pbandū esse excoicatum si post
modum deducatur res in iudicium: r ille
neget se esse excoicatum nisi alio mō de ex
coicatione constiterit: hoc puto intelligen
dū qn ageretur p̄ra iudicē excoicantes seu
mandantē denunciari coram superiore cor
ram quo debet iudex iusticiā cause r iudi
cij ostendere: eē de sen. ex. sacro. **I**lle in du
bio stādū est lris iudicis: eē de pba. p. cess
onē. Sequitur: Si autē iudex mā dat sacerdo
ti q; aliquem excoicat: non tenetur eum vi
tare publice vel priuatim donec eum excoi
cauerit. **B** Antrum contractus inuitus cū
excoicato tenet de iure. gndeo fm Ray.
Si p̄rahens non obliget sese ad coicandū
cum excoicato: s; peccat nunc coicando in
contractu: nō tenet p̄ractus: vt si quis ven
dat r tradat rem excoicato r statim p̄ctius
recipiat. Si q; obliget se ad coicandū cuz
excoicato in casu non concessio nō tenet cō
tractus: vt si p̄mitat vel etiam iuret q; ven
det ei aliquid aut locabit. Et vide. s. excoi
catis p̄mo. circa si. §. An excoicatus ob
liget. **A** Et ibi latius in additione. **B**

Quid si teneor iuramento alicui soluere
in certo termino r ille interim excoicat.
Respondio fm Ray. non debeo soluere
15. q. 6. nos sanctorum. sed debeo sponere
in ede sacra: r sic vtiliter agetur eius nego
cium: vt per hoc citius veniat ad satisfactio
nem. **S**3 tamen verius videtur q; Inno.
dicit sic: Si quis cum iuramento promisit
aliquid dare excoicato: cōsultimus ei q; det
Nam r seruans tenetur seruare ei vt p̄mi
sit. xi. q. 3. qm multos. **A** **S**3 certe ibi solū
videtur dici de obligatione procedente ex
quadam domestica seu familiarī conuerſa
tione seu necessitate. Unde vt p̄z in sum. cō.
eo. ti. q. 34. Hosti. tenet primam cuz Ray.
r addit q; depositio in ede sacra debet fieri
nisi forte superior conrumacia excommuni
catis exigente absoluerit me in obseruatiōe
iuramenti q̄ diu fuerit sic ligatus: quod fa

*Vide ab. In. c. de excoi
catis. et con. nō q;
q. 140. ubi t̄ q; nō
tenet excoicatis solbere
nō q;*

cere potest ecclesia: vt p. 15. q. 6. furatos. et et d
 iuratus. venies. et de pe. c. si. S3 glo. Ray.
 ait: Potest dici qd non tenetur soluere vel depo
 nere qd dicitur est in excoicatione: qz subintelli
 gitur tacite in iuramento vel obligatione si
 talis pmanerit cui licet excoicare: ar. 22. q. 2.
 nego. Et subdit: Credo veri qd si ex avari
 tia non ex celo iusticie differt soluere peccat
 quo ad deum: s3 non puniatur quo ad ecclia
 am: sicut hebrei qz ex cupiditate bona egi
 ptioz exportauerunt. Qui aut. ppter obedi
 entia hoc fecerunt meruerunt. Sequitur. j.
 Ray. Et si vis tenere pma opinionem. s. q.
 solutio debeat fieri excoicato: p solo: qd veni
 at debitor cu testibus ad domum excoica
 ti: edicatur: Sicut mibi testes qd ego pono hic
 pecunia quam deo solui vel numero eam
 pzo dicitur vel filio suo vel balulo: accipiet no
 mine ipsius xpso pite: non dicitur: qz sic
 liberabitur. Et hoc casu fm glo. licz quatu
 ad veritatem idem sit qm soluitur alteri noie
 suo ac si sibi solueretur: no est qm ad spz
 facti et opinionem hominum: et exteriori supfi
 ciez sic excoicatus copellitur respondere p
 curator: et de de iudi. intellexim. S3 pdi
 ctum solium reprobat: dicitur. Duplici ratio
 ne. p. est qz sic fraus canonibz picipatione
 phibent. S. e. n. no debeo et soluere: sic
 alij nomine suo. Item talis solutio no libe
 rat: me nisi rati horet: et ex sua fuerit voluta
 te: et de iuratus. e. et. eteniz pcurator nisi
 ad hoc spalliter datus sit no recte soluitur.
 Item addit Ray. Et dicit qd si ipse factus
 hereticus vel als hostis et psecutor ecclesie:
 pauperum: pupilloz: viduar: vel aliar: mi
 serabilium psonarum: et ppter hoc est excom
 municatus: tunc nullo modo est et soluendus
 s3 est faciendus iuxta 2^{am} opinionem: videlicet
 de depositione nisi in casu. s. si pagani vel ho
 stes republice venient in fori brachio ad
 patriam deustandam: et ipse excoicatus se oppo
 neret ex adverso pugnis p patriam. et n. est
 soluendus eis: et vasalli et curati sui deberent eum
 sequi: ar. xi. q. 3. Julianus. vbi dicit qd cu Ju
 lianus pcciperet xpianos aciez pducere p
 defensione republice obediebat ei. Hosti.
 dicit hoc vix esse si esset dñs terre: vel si no
 esset alius qd posset patriam defendere alio
 modo: et ei obediendum nec soluendum. B Quid
 si quis recipiat mutua ab excoicato: nuquid
 tenebitur reddere i termino durate adhuc
 excoicatione: vel si conducat aliquid ab

eo pro precio reddendo tempore excoicatio
 nis et huiusmodi. gndeo fm d. Hosti. Qui
 contrahit cum excoicato obligat ei quo
 ad naturalem obligationem ex qua si soluitur
 sit no potest repeti: s3 non quo ad civilem ob
 ligationem ex qua actio nascitur et potest pe
 titi: et ideo non debet et reddere nisi post abso
 lutionem. A Idem frater Bucardus i sua
 sumula: vt in sum. con. eo. ii. q. 135. et hoc de
 pedit ex dictis. s. s. primo. B An pos
 sit aliquid recipi ab excoicatis gndeo
 fm Sui. Oratores: peregrini: viatores: et si
 miles in necessitate constituti recipere pos
 sunt: et dicitur hic orator qd locum aliquem
 causa orationis visitat. Idem Inno. 2. Ho
 stien. Hoc ipsa tacum e. s. s. 3. A Idem
 potest fieri de agimo iudeo: vt in necessitate
 ematur et comedatur ex eadem Sui. vt in su.
 con. eo. ii. q. 125. B Atqz excoicatus pos
 sit aliquid dari. gndeo fm Sui. potest causa
 humanitatis et in sustentatione. s. qm indi
 get. Nec expectanda est vltima necessitas.
 Et et si excoicatus petit hospitium no tenetur
 aliquis expectare donec ab alijs oibz sit re
 pulsus. Et hoc intelligo solum quo ad neces
 saria vite: vt alimentis: vestes: et hospitium.
 Secus si petat alia vtenilia: vt securi fossoria
 et huiusmodi. xi. q. 3. qm multos. A Idem
 et intelligendum est de ceteris sine qbus vite
 re non potest: vt possint excoicatos dari. An
 et intantim possit indigere dictis securi et fos
 sorio et silibus qd possent ei dari quod arbi
 trio boni viri limitanda e fm eundem Sui.
 Tho. et dicit qd in casu in quo homo ex pte
 cepto charitatis tenetur coio non philetur
 vt in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 154. B Quid
 de illo q ameo suo excoicato veniente co
 medere ad domum suam dimittit ei domum et
 claves: vel permittit ei comedere separatim:
 nuquid intelligitur participare excoicato.
 gndeo fm Sui. Si hoc facit in fraude vel
 sic cum non offendat s3 favorem eius: acquirit
 incurrit minorem excoicationem. Si auiz fac
 soze quia timet ne ille vim inferat no incur
 rit. Si hoc facit qd purat euz indigere hospiti
 o vel alimentis potest eum causa humani
 tatis recipere facta d hac protestatione. A
 Et hoc ne vel receptus creda: fieri propter
 aliud et alij q hoc videtur scandaligeni fm
 eundem Sui. vt in sum. con. i. e. ti. q. 155. B
 S3 nunqd ab vxore vel familia excoica
 ti possumus aliquid recipere. gn. s3 Sui.

De bonis pprijs vxoris vel familiaris si no mine suo dederit recipere possimus: no at de bonis cobus aut de his que dantur no mine mariti aut dñi t suo simul: nisi forte a marito pcessum eēt vxor q suo pprio noie possit dare. Et Ita in q p^o concessiões non fiant in fraudem canonis: vt quando excoicatus sciēs q n̄ibi recipereur ex parte eius dat licentiā seruienti suo vel vxori dādi mihi aliquid de suo. Et si dubitat vxor nomine suo vel mariti seu domini vel vtriusq sine licentiā aut cū licentiā det tenendum est certū t dimittendū incertū: ne recte p̄iens committat se discrimini fm eundem Sui. vt in sum. con. e. ii. q. 150. Possz et eēt tanta necessitas vt etiā ab ipso excoicato possit recipi elemosina: cum aliunde n̄ potest subueniri: vt in sum. con. e. ii. q. 146. B non tamen oportet multum informare t instrūc talē vxorē aut familiā q dent: t hoc pp̄ter notam cupiditatis euadendam.

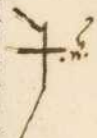
Quid si hospitariū in auq̄ domo ad mēsiāz t superueniat t ingerat se excoicatus. nunquid teneor surgere. ḡndeo fm Sui. Si est publice excoicatus: surgere teneor n̄ obstante quocūq̄ scandalo. Si n̄o est occultū t n̄o possum sine eius notā non teneor surgere. Et Inmo hoc casu teneor n̄ surgere: fz eū. Sui. vt in sū. cō. e. ii. q. 176.

B Sz an supueniente publice excoicata ego teneor exire de domo. ḡn. fz Sui. nō. Et duz in possū habere locū sepatum ita q̄ hon oporteat me cōicare in aliquo cū eor: ex hoc non timeaz scandalū infirmoz fm eū. Sui. in dicta. q. 176. B Inmo et lz sciā aliq̄e publice excoicatum recepiz eēt in aliquo domo possiz ibi hospitari si tā te capacitate sit q̄ possū eius coionem vtare. Et t scandalū sū: vt dictum est t p̄z i ea. q. 176. B Nā licet mihi cū excoicato i eadem camera comedere lz nō in eadē mēsa: sū: nec in eadē lecto tacere. Et sed nec in eadē camera nisi necessitate v̄gēte: vt p̄z per Inno. in c. nuper. ex. co. cuius hoc fuit dictū originale: vbi sic dicit: Nota q̄ nō dī cor cōicare excoicato: lz ego t ipse im̄ in aliqua domo: ego p̄ meis negocijs t ip̄e p̄ suis. Sz si ego t excoicatus simul hēremus vnā camerā cōem: dñi licet mihi cum excoicato eēt in eadē camera t tacere t comedere: lz non in eadē mēsa vel in eodē lecto: qz nō pōt esse sine voluntaria cōione. Ibi ē:

dic q̄ si excoicatus sit ex ecclesia t audiat missā: stanz sacerdos dz cessare nisi incepisset canonē misse t oēs aliq̄ debēt recedere p̄ter scholare fuentē misse. B Ad si veniaz Inuitatus ad aliq̄ festū vel cōmuniō: t inueniā ibi aliq̄e excoicatus publice teneor recedere nec debeo ibi epulari lz sedcat ad aliā mensā: qz oēs talr veniētes ad festū vel cōmuniōm simul inuicem cōicare dīcedi sunt. Et Idē in sum. con. li. 3. n. 33. q. 177. B

Quid possū recipere istas excoicatus vl ei mūtē siue ēt nūcios vel encentia. ḡ. fz Sui. Sic nō. Hug. nullū eor lz nisi i casu i quoluz ei loq. Cū mi scribit nō ē salutaris sed loco salutariōis solz dicit: Sp̄z p̄sūz sanioris. vñ t q̄ vbo salutari ab excoicato nō dz eū salutare: p̄ dicit: de emēdet vos t h̄ modū. Et Idē in sū. cō. e. ii. q. 143. t i directoria li. 3. n. 2. §. 146. B Qui āt mun̄ ab eo scēter receptū lz n̄ licitati nō tenet reddere: lz inducendus ē q̄ i pios v̄sus puertat vl ēt q̄ bñ facē si ad ruborē inducādū excoicato remittit. Et si h̄ ignoziter recepisset: vt i sū. cō. e. ii. q. 148. B

Quid si aliq̄ assurgat vl reuerentiā exhibeat excoicato aut ei salutari se inclinet aut moueat la bia q̄si resalutari euz t̄n̄ mihi dicat. ḡn. fm Sui. nō incurrit excoicacionē. pene. n. nō sūt excedēde lz restringēde. Et Idē i sū. cō. e. ii. q. 145. lz i directoria dēo. §. 146. dz q̄ hō loq̄ nō solū vbo lz ēt nutu t signis p̄ quo fac. 26. q. 6. q̄ recedat ad fi. t sic p̄dca n̄ videtur licere. B Atq̄ familiaritas aut pudor excuset p̄cipātes excoicato. ḡn. fz Sui. dd. q̄ si e familiaritas q̄ exp̄m̄ i illo. e. q̄m̄ multos. qd̄ ēt ponit h. s. §. 3. excusat p̄cipātes: al nō. Et Idē in sum. cō. e. ii. q. 166. B Atq̄ ignozita excuset. ḡ. fz Sui. q̄n̄ ē pbabiltis ignozita factū excusat eēt de de. ex. mi. aplice. t ex. e. ligi. sed ignozita vris nō excusat nisi illos qbus lz ius ignozare: vt p̄ ueros nō dū doli capaces. Et etiā oēs q̄ nec per se nec p̄ peritos potuerāt scire: p̄ierunt minorē. 25. annis. t multos. ff. de iur. t sac. ig. l. regla. nisi ignozita fuerit crassa t supina: ex de p̄si. vt aia rī. li. 6. B Di aut q̄ ignozare factū vt qz nō p̄iat et q̄ ille fecit tale qd̄: puta clericuz h̄berauit: qz nec ipse viduit: nec est fama publica q̄ oio debeat creditur de hoc. j. §. 44. qui incipit: Sed quid si est publica nā t si ab aduertiario audiat vl leui fama

non d3 sibi de hoc formare p̄sentia. 22. q. 5. hoc v̄. 1. c̄. co. cū d̄sideres. 7. 2. q. 1. c. p̄mo. 7. 1. q. 3. non solū. Jus aut̄ dicit̄ igno-
raret̄ p̄puta si nesciebat q̄ ille quē vidit cler-
icū h̄ber̄ alle eēt excoicatus: q̄ ignorantia
vt dicit̄ est non excusat̄ q̄no aut̄ 7 q̄n̄ igno-
rātia excusat̄ esse excoicātū. ḡn. fm̄ Ray. et
Hosti. 7 in sum. con. eo. n. q. 180. Dicit̄ q̄
hoc iare cū videt illū h̄ber̄are clericū in ca-
sa nō p̄cesso vel simili: vel erat p̄ns 7 audiuit
ferri iniam: vel ipsaz publice denūciari: vel
ip̄met̄ excoicāt̄ vel p̄ians excoicāt̄ ma-
x̄ie si sit ep̄ dixit ei: vl ab alio cui merito cre-
dendū est hoc audiuit: vel est publica fama
ip̄sum eē excoicātū. Sec̄o si audiuit ab ad-
uersario vel a leui fama. Nota etiā f3 Ray.
q̄ nō est p̄babilis ignorantia si ignorat̄ q̄
sc̄ia a vicinis aut̄ cū eī in parochia i q̄ aliq̄s
est eo tpe publice denūciat̄ excoicatus: aut
si dicat se ignorasse iniam, p̄p̄i ep̄i: vel q̄d
publice factū est in puincia. n. q. 2. q. 7 hu-
manis. i6. di. q̄d dicit̄. Ideo m̄ q̄s possz
eē remota a suo ep̄o vel a loco publicatio-
nis sententię: 7 tam rect̄s posset eē publica-
tō q̄ p̄babilis posset eē ignorantia. Nō autē
est p̄babilis f3 leges si ignorat̄ q̄ publice p̄-
mulgatū eēt 7 factū: ex quo lapsi sūt duo mē-
ses: un autē vt facie noue p̄stitutiones circa
p̄ncipiū. Et addit̄ glo. Credo eēt q̄ iudex q̄
iudicat ex p̄sup̄tionibz q̄n̄q̄ iudicaret
aliquam crassaz ignorantia eē 7 per p̄sequē
illū esse excoicātū vbi deus q̄ de hoc videt
veritatem iudicaret p̄robabilem ignorantiam
aut̄ illū non esse excoicātū. B Quid
si sciam alique habitu esse excoicatum sed
actu nō aduerto 7 cōico ei. ḡndeo f3 Sum.
Si hoc faciāz subito 7 non aduerto: credo
q̄ nō pecco nec excoicationē 7: ado. A
Item in sum. con. e. n. q. 18. B Quō
vitandi sunt illi de quoz excoicatione du-
bitatio ē. A non facti: q̄ de eo proxime di-
ctum est: sed iuris p̄pter varietatē opinio-
nū: vt in sum. con. lib. 3. n. 33. q. 194. B
ḡndeo fm̄ Tho. in quolibet. Dubitatio de
excoicatione aliquoz aut̄ p̄cedit̄ sententi-
am iudicā: aut̄ sequit̄. Si p̄cedit̄: puta q̄ n̄
dū est declaratum p̄ iudicū consensuz non
sunt vitandi quozq̄ certo iudicio termine-
ur. Sed si post p̄cordem iudicū determina-

tionē adhuc ambiguuz sūt magis standum
est sententię iudicāz 7 illi vitandi sunt. A
si sic fuerit iudicātū ex duplici rōne. P̄mo
quia iudices solliciti d̄sicunt̄es negocum
plenus possunt p̄cipere h̄itatē etiam si sunt
minus periti q̄ aliq̄ p̄functione confide-
rant 7 extraordinarie. Sec̄o q̄ hoc eēt in
magis nocumētū vitatus cōis stat̄ ho-
minū si sententię nō staretur: q̄libet p̄ suo
lubū vellet sententię calūniam ingerere: q̄
sic lingua essent inermunabiles: 7 ideo in ta-
li casu magis est standū sententię iudicāz:
nisi sit per appellacionem suspensaz f3 Tho.
vt in dicta. q. 194. B Quid si audiuit
ab aliquo dicente de seipso q̄ sit excoicāt̄:
nūqd̄ teneor eum vitare. Dicendum fm̄
Sum. Si audiuit ab eo in p̄fessione nō tene-
or euz vitare: q̄ nescio sic homo h̄ sic h̄e
7 ne p̄fessio reddatur odiosa. Idē Hosti. i3
Aug. 7. am̄ dixerit. A Locus dicit̄ p̄t
tuteiū q̄ debeo vitare. H̄um possum sine
sc̄adalo eius ne dem ei occasione peccandi:
7 ingerendi se contra inris p̄hibitionē alto-
rum cōionū: ideo debeo de hoc eū i secreto
monere: ar 6. q. 2. si tñ. 7 extra de of. or. si sa-
cerdos. 7 eēt q̄ sc̄io aliter q̄ per p̄fessionem
7 in confessione. B Si autē q̄s extra p̄fes-
sionē se excoicātū dicat fm̄ omnes eū vitare
teneor solum se contra inris p̄hibitionē pu-
blice. A Idē in sum. con. eo. n. q. 188. B
Quid si audiuit ab ep̄iscopo vel alio ei
plato seu eius parochiali sacerdote q̄ talis
sit excoicatus. ḡn. fm̄ Sum. Si aliquis p̄e-
dictoz dicat mihi denunciando sententiāz
7 talis est causus de quo solet fieri excoicatio
A .i. pertinere ad iurisdictionem excoican-
tis: vt p3 in loco de quo. j. B Debeo ei cre-
dere 7 eū vitare. Sec̄o si dicat mihi cōi locu-
tionē: q̄ nō teneor credere nec eum vitare.
A Hoc verum si dicat se excommunicasse
parochianum alienum auctoritate superio-
ris: tūc enim non teneor ei credere si p̄babi-
liter dubitē de mandato: p̄sertim si hoc e-
dicat in cōi locutione. Tante etiā possent esse
inimicitie inter ep̄iscopū vel sacerdotē 7 pa-
rochianū suū quem dicit se excoicasse ille
ep̄iscopus vel sacerdos q̄ non teneret cre-
dere vel vitare illū: nisi alio modo q̄ p̄ ver-
bus illius p̄staret mihi de illa excoicatione
fm̄ eū. Sum. 7 in sum. con. eo. n. q. 185. Itaq̄
etiā in cōi locutione videt̄ credendū p̄ians
de iudiciis suis 7 circa pertinentia ad eoz

jurisdictione nisi in casibus predictis. B

Quid si prelati vel sacerdotes parochi alii dicat mihi quod vidit parochianum suum aliquid facientem publicum incidit in excommunicationem nisi autem publice inquit teneor eum vitare secundo secundum Sui. siue credam siue non teneor eum vitare nec in publico nec in occulto. Et ad vitandum periculum minoris excommunicationis: et multo minus si dicat mihi alius in si credam non debeo me ingerere cōtionem illi si possit sine scādalo: et hoc ne dem illi māt peccādi dum mihi se cōicat. Et istud potest hodie pcedere quā non ē necesse vitare nisi publice excommunicati: vt p. s. clericus. 3. ad si. in additione. Si quis erant necesse vitare ē occultū: s; in occulto: vt ē. e. cū non ab homine: et si sciat excommunicatū per dationem prelati vel fide digni per orationem: vt. s. 39. in additione. B. Si quod sit est publica fama vel auidio a fide dignis alique ēē publice excommunicati. secundum Ray. Si publica fama ē quod ipse sit excommunicatus publice: vel quod notorie fecerit per quod incidit in maiorē excommunicationem: teneor eum vitare. Si si auditio a fide dignis quod eum audierunt denunciari: vel quod videtur eum notorie fecisse aliquid ex quo incidit in excommunicationem: teneor ingerere vitates et inuicem eum vitare et in publico et in occulto donec certificatus fuerit. Et ad hoc facit et eo. cū desideres. s. scd. et de reg. iur. in spicum. li. 6. B. Quid si Parisius auditui alique publicari que postea inuenio Bononie vbi de hoc nihil scitur. secundum s; Sui. dicitur quod teneor eum vitare vbiq;. Pōt tamen benignius dici quod si possit facile pbare excommunicationem: vt quod habeo testes vel instrumenta teneor vitare: aliter nisi in illa dicte si. Et si vbi est publicatio facta s; eundem Sui. vt in loco de quo statim. B. ar. et q. ma. ac. pos. cū in tua. Et Idem in sum. con. li. 3. n. 33. q. 102. B. Quid si auditui aliquid excommunicati vel vidit incidere in excommunicationem: postea non vidit nisi post annum: nūquid teneor eum vitare. secundum s; Sui. Si hoc est talis quod credatur timorosus et tunc seruabant excommunicationem et modo non seruare possunt credere eius absoluti: ar. et de offi. ordi. ex parte. Si hoc non est talis debeo eum vitare: si occultū est occulte: si manifestū publice. Et donec pstitit vel pbabiliter presumatur de eius absolutioe: vt in sum. cō. eo. n. q. 191. B.

Quid si sacerdos videat alique quā missa

de audire eam stando extra et nolentes intrare: nunquid debet plunere eum excommunicati et sic eum vitare. secundum fin. Sui. non ē cū sufficiens que debeat tale reparare excommunicati vel iter dictū. Si tamen est propus sacerdos quod teneor cognoscere vultus pecoris sui de in grege ab eo: et ei vt melius potest consulere.

Et predictatores possunt passim excommunicatis participare. secundum fin. Sui. Elemosynas quidem possunt accipere et occasione predicationis vel confessionis: vt h. s. 3. dcm ē etiā si aliunde possint sibi puidere s; quodam: quod vt ibi dicit Host. illa pstantio extra eo. cū voluntate. spūliter ppter predicantes facta sunt. Nam tēpore necessitatis ē sine causa predicationis vel confessionis possunt recipere. xi. q. 3. quā multos. S; ppter causam necessitatis et pter nūc dictas cās predicationis et confessionis non debet recipere ab excommunicatis et similibus. Et si ab opprobriosis pauperum et dissidentibus: vt in. c. statim allegat. B. di. 90. oblationes. et. c. eorum. l7. q. 4. miroz. Lon. Ber. Et Idem in sum. con. li. 3. n. 33. q. 157. B. Quis ui videt s; Inno. Et in. c. cū voluntate. extra eo. B. si quod occasione predicationis si aliunde sibi puidere possunt non debent ab excommunicatis recipere. Et quod videtur intelligendū nisi refutatio impeditur fructū predicationis: cū p fructum eius possunt etiā vbi non pertinet in imponi: vt apud excommunicatos magis pficiat: predicatio dicto. c. cum voluntate. Et sic possunt pcordari: videlicet vt elemosyne non recipiantur ab excommunicatis: nisi in necessitate sustentionis vel pfectus predicationis. B. Ad eandem quoque mensam non debet comedere secundum vtrosq;. Et Verum est si alii possunt sibi puidere s; glo. Ray. vt in dicta. q. 157. B. Quod si predicatores non pficiat quid tamen sperat pbabiliter de pficiendo recipere possunt: vt si. de nego. ges. s; an vitro. Et et alii non. secundum glo. Ray. et Host. vt in sum. con. eo. n. q. 155. Et casus ergo predictos non licet ab excommunicatis elynam recipere. Et vt notatur in sum. con. eo. n. q. 146. Inno. in dicto. c. cum voluntate. sentit quod legati possunt recipi ab excommunicatis: nisi sit factū ad h. vt orietur p aia eius: dicens quod s; mortuaria quod p anima dantur non sunt recipienda ab excommunicato cū p eodem orandi non sit: tamen si non p anima: s; sicut alteri priuato excommunicatus aliquid legit ecclesie: illud recipere potest.

qz nec testari prohibetur excōicatus. Con. de de Sāpiona. Sz Hosti. sentit p̄rariū hec ibi. Dicit Hosti potest intelligi quādo legatū non esset factus p̄ mortuario: nisi factū ut alio oreur p̄ anima excōicatus: qd̄ si licet nisi fuisset mortuus cū signis penitētie r̄ absolutus etiā post mortē: vt in. c. a nobis 2° de sen. excō. Als aut̄ dñi possit recipi legatum ab excōicato: qz post mortē excōicatus cessat causa talis phibite cōionis r̄ receptōnis. s. eius coniectio: est eo. cum medicinal. li. 6. Sz p̄ quanta necessitate licet recipere elemosynam ab excōicato. Sl. Ray. vt p̄ in dicta. q. 146. dicit: Non credo esse restringendū ad extremā necessitatē: sed sufficere ad excusationē q̄ indigeat: r̄ non possit cōmodo r̄ de facili habere necessaria aliunde. In directoria aut̄ li. 3. ti. 2. §. 145. dicitur q̄ aliq̄ est sustinēda in cōmoditas vt ecclesiastica f̄ uetur iusticia. lq. dñi. in memoria. Et vt̄rum necessitas sit magna vt̄ iudicandū arbitrio superioris: est de offi. del. de causis. Quasi in̄ in transeuntib⁹ pres dilatonē nō capit qd̄ q̄ suo iudicio relinquit. xj. q. 3. q̄ p̄ decel. for. Item an licebit mihi hospitari in domo excōicati ipso abite aut sumere inde necessaria aut vini ad celebrandū missam. gn. fm glo. Ray. vt in sum. cō. eo. ti. q. 151. q̄ si licet nisi recipiatur r̄ recipiatur ab vxore vt̄ dispensatore ei⁹ p̄ q̄ dicitur est. §. 33. Tres nū qd̄ licebit mihi hospitari vel necessaria recipere in domo excōicati quam inuenio sūi custodia. gn. fm glo. Ray. r̄ in sum. con. e. ti. q. 152. Si ex phidentia amicitie hoc facio nō licet: qz sic quodāmodo p̄ hoc cum eo: r̄ obligo me ad antedota r̄ ei cōico: alio si credo ei displicere cū sciverit furtū vel aliud peccatū cōmissio: sz excōicatio maiorē nō in curro. Item qd̄ de illo q̄ solutus ē fratribus dare certā sūmā singulis septimanis: r̄ cū sciret q̄ in breui excōicaretur rogauit vnus de amicis qd̄ dictā sūmā daret fratribus p̄ dictis vsq̄ dū reuocaretur mandatū p̄mit tens se ei sup̄ hoc satisfacturū: nunqd̄ fr̄s scientes hoc deberet recipere illam sūmā ab illo. gn. fm glo. Ray. r̄ in sum. con. eo. ti. q. 149. Si fratres hoc nō p̄curauerunt: nec peccabūt recipiēdo ab illo amico dāte noie suo: nec ille peccabit q̄ ita sibi p̄uidit i futurū p̄p̄rio motu r̄ p̄ta intentione sciēs qd̄ fratres nihil recipēt ab eo tpe excōicatio nis. Si autē p̄curatib⁹ fratribus esset p̄ fa-

ctū: illicitū esset: licet ille amicus p̄p̄rio noie daret r̄ fratres in hoc casu facerent fraudē canonū q̄ phibet cōicari cū excōicatis. Sit enim fraus canonū vel legi cū salua superfluitate littere p̄ adinventionē aliquā dolo malo p̄ mentē eius veniatur. ff. de legi. l. 3. legem. Nō etiā f̄ Hosti. r̄ in sum. con. e. ti. q. 154. q̄ licet in dictis casib⁹: puta in viatore r̄ peregrino r̄ sibus cōicari possit excōicatus sūt in̄ etiā i illis s̄tum bono modo fieri potēt euitandi: vt p̄ ex mēte dictorum iurū. l. xi. q. 3. qm̄ multos. r̄ est eo. inter alia. r̄ c. cū uolūtate. r̄ spāl̄ in. c. li. de. in. si. Item vt p̄ in directoria li. 3. ti. 2. §. 145. in. cā heresis pot̄ testis excōicatus recipi: extra de hereticis. in fidei. li. 6. Item si iudex excōicatus requirit p̄d̄ vt iuret in ḡstiones p̄ hereticos: nec i querentes incurant excōicationē: extra de heret. p̄sidentes. li. 6. B. Ultimo notandū qd̄ cui cōicamus uiuo cōicare debemus r̄ mortuo: extra de sepl. ex parte 2°. nisi post mortem appareat quare ei in vita cōmunicandū nō erat: puta si p̄ mortem cōicatur de heresi. r̄ q. 2. sane. 2°. r̄ p̄ter casum de torneamento: de quo vide. g. torneamentum. §. 3. Item notandū ē cōtra: cui nō cōicamus uiuo nec mortuo cōicare debemus: est de sepl. sacris. Hoc similiter nisi appareat q̄re ei in vita cōicandum fuisset: est eo. a nobis 2°. r̄ extra de sepl. parochiano.

C Xcommunicatio 2° de

mino r̄ excōicatione. Hec xcommunicatio est q̄ separata a sacris percipiendis. Et est de cle. ex. mi. si celebrat. B. q̄ qd̄ quo ad deū p̄tingit f̄ctio peccatū morale committitur. x. q. 3. audi. Itaqz talis eucharistia r̄ cetera sacra recipit in sui d̄anationem: est de cohabi. cle. r̄ mu. c. si. Sed quo ad ecclesiā inligitur mino: excōicatio ipso iure et phibetur sacra. p̄mo qd̄es r̄ principāl̄ cū cōicatur qd̄ excōicatus: vt tractatum est in p̄xi mo. c. s. excōicatio. 6. 2° cū qd̄ sacrilegiū cōmittit. i. q. 4. miro. A. Meli⁹ vt̄ facerz ea. q. c. sigs inuenit. tbi: Donec in p̄uentu admonit⁹. r̄. Aliqñ tñ sacrilegiū incurrit maiorē: vt si iniuriā irroget in p̄sonā ecclesiasticā: est eo nō dubiū vel sitinēdat vel frāgat ecclesiā: est. e. p̄questi. vel sita agat de quo s. excōicano. 4. B. 3° cū qd̄ est notori⁹ fornicator: est d̄ cōpa. cle. r̄ mu. c. via. 4. cum

quis est simonia: et de simo. t. a. Et hoc die iste casus est excoꝛcacio maior et papalis ut patet per c. maganes Martini gnu: vna q̄ incipit: Multe. et alia q̄ incipit danabilem et Eugenij quarti q̄ incipit: Lii detestabile. B Quinto cuꝛ go recipit ecclesiam de manu laici. 16. q. 7. ligo deinceps. ar. ad idē est de elec. g. 9. Et tam laic⁹ dans q̄ cleric⁹ recipies nisi emēdaurē dē maiori excoꝛcacione ferit: est de iurpa. p. i. e. a. B Sexto f. 3. quosdā qñ go in bello iniusto seu p̄ xp̄tia nos exercet artē balistariorū seu sagatariorū est d. sagitta. artē. Et ibi male vi. p. bari cū ibi nil aliud dicat nisi q̄ dictā artē iud. ana thate. p. h. i. e. m. nisi forte intelligat rōne no toletatis: q̄ talis ars cōduer notorie exercetur: et ois notoria peccatio incurrit minorē excoꝛcacionē: ut. j. h. g. B Septimo i. d. i. d. i. d. u. b. et pauper opprobriū: māifesti raptio rib⁹: publicas vsurarijs: meretricib⁹ q̄ lāge dicuntur excoꝛciantur q̄ntū oblationes coruz ad altare nō recipiunt. Et addit: q̄ et denegant eis ecclesiastica facta: sicut alijs pctō rib⁹ de quo statz. B Octavo in illis in q̄ bus negat ecclesiastica sepultura. Et de q̄b⁹. j. sepultura. 4. in p̄n. B vt q̄ mouit in tot neamēto: q̄ nō sepelitur in cimiterio et si p̄nit uerit: vide. j. to meamēto. §. 3. Et idē posset dici de eo q̄ nō p̄nit semel in anno: est d. p. ois. Monō i quolibz notorio pctō: di. 88. neg. r. di. 95. illd. 13. q. 1. p. obrūb⁹. Et ibi glo. B de p̄e. di. 2. p. dilectione. Dēs casus p̄dictos ponit Ray. et Inno. et sicut cō cordat q̄ in p̄dictis casib⁹ absolui pōt gl. 3. a p̄po sacerdote. Et de p̄dictis tangit i. lū. cō. eo. ii. q. 69. vbi et dicit f. 3. glo. Ray. quo ad gntā casū q̄ illi iuri derogat in multis p̄t b⁹ p̄ d. nā p̄suetudinē. Reges. n. et p̄ncipes in aliqb⁹ ecclesijs dāt decanat⁹ et alios p̄sonas tus et p̄bēdas: et illi q̄b⁹ dāt nō instituitur p̄ eph. i. hec glo. S. 3. hec p̄suetudo nō est suanda nec excusat cū sit mala. 8. di. mala autē cō suetudo. imo pot⁹ gnat. Nā cū sit p̄ ecclesia libetate inuoducit maiorē excoꝛcacionē nē p̄ obseruātes vel obseruari faciētes: est de sen. exco. nouerit. B Nec obs̄at et si ipse sacerdos sit excoꝛcatus minor excoꝛcacione: est eo. duob⁹. Nō autē pōt go absolui ab ali eno: est eo. nup. Et dico p̄puz fm̄ Dost. l. oēm q̄ pōt illū a peccato absoluerē. Idem Tho. in. 4. di. 18. Et Idē in sū. cō. eo. ii. q. 91. B Insignit et pōt minor excoꝛcacio ab

epo et a quocūq̄ iudice ecclesiastico infero riet de offi. or. cū ab ecclesiaz. Et f. 3. Ray. et oēs: vt in sū. cō. ii. 3. ii. 33. q. 55. B Et b⁹ siue p̄ p̄macta: vt. 5. q. 2. p̄nti. et. xi. q. 3. au. di. siue et p̄ alijs culpis. Et facit. 17. q. 4. miroz. B Itē siue simplr. vt in. c. de quo segt. B 86. di. tāta. Quis est effect⁹ minoris excoꝛcacionis. gn. principalis effect⁹ est q̄ talis remouetur a p̄ceptione factoz: et si se i misceat mortali peccato: nō tñ incurrit irregularitatem etiā si celebrat. Peccat etiā cō ferendo sacra: sed ab eo collata non caret huius effect⁹: nec p̄hibetur eligere: nec ea q̄ ratione iurisdictionis sibi cōp̄tunt exerce re. Si tñ talis scienter elect⁹ fuerit: erit eius electio irritanda: est de cle. ex. m. si celebrat Et vnotat in sū. cō. eo. ii. q. 81. Glo. Ray. dicit colligi ex p̄dictis q̄ excoꝛcatus minor pōt excoꝛcare et absoluerē. Itē q̄ si igno rante fuerit elect⁹: valet electio si p̄babilis fuerit ignorantia. Si autem crassa et conse ratur tali beneficium indiget dispensatione ad hoc q̄ possit illud retinere. Et idē dicit se credere de interdico ab ingressu ecclesie vel officio diuino. De irregulari tamē q̄ re cipit beneficium dū est irregularis putat q̄ i petrata dispensatione super irregularitate non indiget dispensatione alia. Hec est si mile: de excoꝛcacio vel suspensio sententia iur is vel hominis. Nā irregularitas nō est nisi si q̄sdā impedimentū ex defectu sacramētū vel canonica institutione pueniēs. hec ibi. S. 3. certe eadē videtur rō in irregulari q̄ et i interdico vel suspensio: q̄ sicut est impabilis ad executionē officij suscepti tēpore irregla ritatis siue dispensatione: extra rō cum illo rum. Et ista ratio videtur ponderari i dicto c. si celebrat. ibi. p. eo q̄ ad susceptionē eozū eligitur et. Et q̄ p̄pter officij datur benefi cium: extra de p̄ben. cum scōm. Itē gl. i dicto. c. si celebrat. dic. qd si excoꝛcatus mi nor eligatur et ignorante nō valet electio q̄ ignorantia eligenti non facit habilem. Et si scienter talem eligent p̄ueniant lu re eligendi: extra de cle. cum in cunctis. B Et excoꝛcatus minor possit intrare ecc lesiam. g. de eo fm̄ Ray. Nō vi intrando peccare: q̄ nō est remouē nisi a sacro. vñ et forsitan pōt intrare ad horas et dicere cuz

alij: dū tamen nō ad missā: aut si ad missā non ad osculum pacis qd est qñ loco cōf omis a q̄ sine dubio sepatus est: extra d. cle. ex. iii. si celebrat. **A** hos passus doc. la. cius examinā. Tandē quo ad ingressum ecclesie: vt p3 in iū. cō. li. 3. n. 33. q. 169. Ray. et Hosti. dicit q̄ talis excoicatus iuuus factus non intrare aī q̄ in abiolut^o. Si tamē intrauerit cā orādi: plerūq̄ vt dicit Ray. ecclesiā non plecratam non videtur peccare: qz non est remotus nisi a sacramentis: im mo forte potest intrare ad hoias: dū tamē non ad missam. Sed primū securus ē. Et sane videtur concordare Hosti. dicit q̄ pot audire diuina p̄ter missam: sed securi^o factū si ex deuotione abstineat: ar. 5. di. ad e^o Glo. ho Ray. dicit: Credo sine iudicio q̄ tūse p̄ueri inuēsse: dū tamen ibi nō cōicent: qz minor excoicatio non separa: nisi a participatione sac. or̄ que in sola p̄ceptione p̄sistit: cō. de cle. excoi. iii. si celebrat. Hugo m̄ notat. xi. q. 3. si iuuicis. q̄ ab introitu ecclesie separa: quod non credo. sane tamen credo q̄ h^o excoicatus pacē nō debet recipere cum alijs post agnus dei: qz osculum illud succedo loco eucharistie h̄c ibi. sed hoc nescio quo iure prohibet. Quo ho ad scdm si talis excoicatus possit cum alijs dicit e offm̄ in choro: an alijs debeant ipm̄ admittē: vt p3 in lum. cō. eo. ii. q. 170. Hosti. distinguēdo dicit q̄ sic qñ est excommunicatus: quia casualiter vt ex negligentia cōicatur excoicato: secus si ex p̄emptu: quia propter p̄cni mortale ēt si osculum est iuspēnus est quis quo ad se: tñ notorius est p̄emptus: puta qz hoc fecit post inhibitionem sibi publice factam per iudicē: et hoc non potest aliqua tergi ueriatione celari et vitare d3 et vitari: extra de coha. cle. et mu. c. vestra. et c. si. Jic Hosti. addens dicit: Laudo tamen vt prius factat et absolui q̄ iuu offm̄ in choro cū alijs p̄sequi. Si ho Ray. dicit q̄ licet sit notoria h^o excoicatio: qz tamen non est suspēsus quo ad alios: nullus teneat eius offm̄ vitare: qz non est p̄uans seu iuspēnus ab excoicatioe sui ordinis: h̄c m̄ a participatioe sac̄ or̄ q̄ in sola p̄ceptioe p̄sistit: extra de cle. ex. iii. c. si. h̄c ibi. Hosti. dicit q̄ p̄m̄z dictum p̄cedit non rōne minoris excoicatioe: omis notorie sed rōne dicit. P̄cni enim mortale notoriū induci suspēsiōne quo ad

se et quo ad alios: vt notatur in sū. cō. li. 3. tit. 29. q. 43. Quo tñ ad vitatiōē hodie a liq̄ inuouata sūt: vt p3. s. clericus. 3. ad si. i. additioe. **B** Excoicatioe absolutio vide. s. absolutio. 5.

E Excusatio que excusat a culpa sive a p̄ca habentur infra pena primo. § 3.

E Exemptus Qui dicitur exēptos et allegant privilegia requisita ab ordinarijs ostendere tenentur. **A** .i. totum privilegium quod asserit se a sede apostolica habere iplis ordinarijs: aut in loco congruo et securo aliquibus alijs personibus vrsi omni suspitione carētibz: ad hoc per dīctos ordinarios deputatis infra terminus competentem pro facti qualitate ipsorum ordinariorum vel delegatorum suoz arbutio moderandum iusto impedimento cessante: vt in. c. cum persone. de quo infra **B** Et ē tradere transcripta articuloz de quibus fuerit controuersia. Quod si ad exemptionē allegat solam p̄scriptionē debent de hoc facere fidem. Si vero allegat vtrūq̄: tñ si privilegium ad plenum non sufficit: sed tñ cām p̄scribendi tenent p̄scriptionē probare. **A** videlicet. 40. annoz: et allegatiū privilegij exhibere per modum p̄dicti: vt in. c. c. **B** Et probatioe pendente nō turbent. **A** Cū rōne privilegij sint in possessione exēptis non violenta: non elandestina: nō p̄cessa p̄carior: de qua fidem corā eisdem fecerunt: vt ibi. **B** Quod si non allegant et exhibent tale privilegium qd cām p̄scribendi p̄beat. **A** salte3 vt ibi. **B** diocesani vrsi iure iuo: extra de p̄uile. cū personeli. 6.

Exempta ecclesia et monachi vel canonici vel p̄ueri et perpetuo oblati intelliguntur exempti. **A** sive sint clerici siue non: vt in. c. de quo statim. **B** Non autem p̄sbyter qui parochianorum curam h3 quo ad ea q̄ ad ipam curā p̄tinēt nec ipi pochia nri: extra de p̄uile. p̄ exemptionem li. 6.

Si examītur canonici alicuius ecclesie nō p̄ hoc sūt exēpti: et c. h̄c ibi. **A** .i. q̄ exemptus clericus intelligunt exempti tam canonici q̄ alijs clericis. c. p̄ exemptos. **B** h3 ipa ecclesia si est p̄ hoc exēpta. **A** in iuro casu siue privilegij concedatur canonici siue clericis: vt in. ex. de quo statim

B extra de priuileg. per exemptionem. li. 6.
 Per monasteriū seu per huiusmodi locuz
 exemptū ineligi dicitur tam de ipso q̄ de cōmi-
 tario et domib⁹ monasterij: et theatris: horj
 et areis q̄ sūt iuxta eccliam ar. 12. q. 1. necessa-
 ria. r. c. nulla. 17. q. 4. diffiniunt. **B** Idē in
 sum. con. lib. 2. ti. 5. q. 166. circa finem. **B**

Exempti q̄tūcūq; gaudēt libertate: in
 hōmīnū possūt pueniri corā orāmaris ra-
 tione delicti siue p̄ctus: aut rei de qua cōtra
 eos agitur: nisi delictū sit cōmissū in loco exē-
 ptō: vbi p̄ctus ibi sit inuē: vel ibi sit ipsa res li-
 tigiosa. Itē nō possunt pueniri vbi domici-
 liuz hnt si alibi delinquāt vel p̄hant vel res
 ipsa existat: nec ēt possunt diocessani illoruz
 vbi domiciliū habent remittere exemptos si
 cōueniantur ad locum vbi deliquerunt vel
 contraxerūt vel res p̄stunt: extra de priuileg. vo-
 lentis. li. 6. talis que dicitur in se. §. Et hoc
 etiā sciendū q̄ qdaz sūt priuilegati: ita q̄
 nec rōne delicti vel p̄ctus vel rei possūt cō-
 ueniri: vt p̄dicatores minores et cisterciēses

Exēpti nō possūt p̄struere oratoria vel ca-
 pellas in locis nō exēptis sine līna diocesa-
 niz nec in sic p̄struat nec p̄ter delicti i cast-
 roz nō exp̄ssis. **B** .i. in iure: vt in. c. aucto-
 ritate. de quo. j. **B** celebrare vel facere cele-
 briarū: alr p̄ ordinarios cōpescātur. Et si p̄-
 pter hoc p̄seruatores corū ferrent sentētiās
 p̄ra ordinarios nō valent: f̄ de priuileg. au-
 ctōritate. li. 6. In locis etiā exemptis n̄ p̄nt
 exēpti predicta facere nisi de licentia vel pri-
 uilegio. **B** sedio aplice sp̄ali: sicut patet in
 rex. q̄ sequitur. **B** vt in dcō. c. auctōritate.

Exēpti nō debēt assumere lites suorū ho-
 minū. **B** liboz: vt in dcō. c. auctōritate. **B**
 ēt censuallū: et de huius. auctōritate. libro. 6.
 Legatus de latere fm̄ Ber. bñ potest
 gnoscere de causis q̄ exēptos: q̄ per p̄uilegi-
 uz eximūt a p̄tate eorū: h̄: itz nō pape
 vel legatorū eius. Secus in de alijs legatis.
 Notatur hec de offi. lega. q̄ translationez.
B In glo. et eo. ti. c. p̄mo dicit gl. q̄ lega-
 tus de latere quo ad hoc intelligitur: siue sit
 cardinalis siue alius de latere domini pape
 missus: non autē si sit legatus ratiōe loci seu
 dignitatis: vt archiepiscopus cantuariēsis:
 de quo dicit in dicto. c. p̄mo. et lites: vt et no-
 tatur in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 166. ad fi. **B**

Monasteria monialū ēt si sūt exēpta de
 lēc in quibus annis p̄ ordinarios visitari:
 vt in cle. attendentes de sta. mo.

E Xorcismus vide supra ca
 thecismus.

C Xpositus **S** ipater vel ali-
 co sciēte vel ratū
 habente filius vel patronus libertū
 vel dominiū seruuz insanientem vel
 aliq̄q̄ predictoz languidū cuiuscunq; etas
 exp̄pserit: vel si alicui eorū alimenta impie
 negari cōtigerit: filius hōc ipso a patria p̄tā-
 te liberatus est: et libert⁹ sit ingenuus: et su⁹
 liber. Isti quoq; q̄ hos suscipiūt nō possūt
 p̄pter hoc in eorū personis ius aliquod vē-
 dicare: et c. vnico. **B** .i. de infantibus
 et an. expo. **B** Quid aut sit patronus lib-
 tus vel ingenuus: h̄c. j. libertus. §. p̄mo.

C Xtrema unctio. **D** e ca
 dicat. j
 unctio extrema.

f Allum. **Q**uere. j. mendaciū
 De falsarijs hōi fraz
 papalium: vide §. excoicatio. 3.

f Ama **Q**uāto p̄ncipali sit cu-
 randuz de bona vita: ni-
 hōmīnū q̄tū q̄ p̄t curare d̄z de
 bona fama: et ne pximi de eo scandalizētur.
 Hec h̄ntur multi plene. xi. q. 3. inter d̄ba.
B et c. i. q. 1. nolo. **B** et j. scādali. §.
 si. fama quō restituēda sit ab eo q̄ aliq̄q;
 infamauer: habetur §. retractio. §. pl̄.

f Amilia **Q**uomodo paterssa
 multas debet regere
 et corrigere familias suā. gendeo f̄z
 Sui. Sicut ipse tenetur filijs et familie in
 educatione corporali: sic et in disciplina mo-
 rum. vñ hoc nō seruans et fidelitatem natu-
 rale deserit et est deterior infidelis: q̄ q̄ nō
 sunt sub lege gratie: tñ seruano illud insti-
 tutū legis nature. vnde. l. ad Timo. §. Sigs
 suorū maxime domesticorū curā nō habet si
 dem negauit: et est infidelis deterior. di. 47.
 §. necesse est. et c. q̄tūlibet. **B** Idēz sum.
 con. li. 3. ti. 13. q. 1. vbi etiam additur: q̄ ex eo
 q̄ dicit apostolus: maxime domesticorū. p̄z
 q̄ pater familias nō solū tenetur curā regi-
 minis habere circa domesticos. i. circa fili-
 os: vt exponit Aug⁹. sed et circa omnes fa-
 os per quos intelligitur serui q̄ de familia
 sunt. et q̄ hec cura correccionis non solū d̄z
 esse h̄berā: f̄z etiā exempli boni et p̄borū
 q̄ sic est sp̄s elemosyne: vt dicit Aug⁹. vñ
 licet ad elemosinā corporalem tenetur q̄s
 tempore necessitatis ita et ad hanc. Si h̄o

nec sic corrigantur: dicitur eos abscere a se si probabiliter creditur per hoc eos corrigi et sine hoc in malicia pertinaciter pleuerant: ne sit patronus criminis: sicut patet in vxore fornicaria. Ad si probabiliter creditur per hoc eos licentia peccare: per suam autem curam et per suam timorem videt eos a multis: et non ab omnibus malis se tunc et non impunitur per peccatas filios. vii et in dicto. §. necesse est dicit Hiero. Justus non polluit et vitio filiorum: quod tunc fiet si non erit quod si imputet. **Q**uid si dominus facit suos iurare quod dicent et si que viderint sciuerint vel audierint surripuisse aliquid de rebus suis. **Item** fm **Sul**. Credo sine iudicio distinguendum: quod si iure dominus probabiliter iruculatus et ferus non tenetur fuare: quod iustitiam fuit quod iuratum est. Si autem creditur et huius mansuetus et non nisi rationabiliter pressurus: distinguendum quod si res tales sunt quod pertineant ad custodiam illius qui iurauit: seruari debet: puta sigilli videlicet. et fure alportante res quod eius custodie comedat se potest. per legem res furnarum: alius tenetur diuinus restituere. Si autem non tenetur ad custodiam illarum reponit se potest probare tenetur reuelare. Si homo non potest probare non debet reuelare nisi si talibus personis que preponderant et non obesse. Et si alio modo iuratum non fuit licet iuratum tum nec obligatum. **Item** Idem in su. con. lib. primo. u. q. 31. ubi etiam dicitur fm **Idem**. quod si aliquis de rebus synodalibus sciat solius crimen alicuius non tenetur denunciare episcopo licet iurauerit dicere crimina que sciunt: nisi possit probare: alioquin tacere nec sit peccator criminis. 2. q. 1. si peccauerit. nisi huius faciat secreto: nisi episcopus vel alius cui reuelat debet secrete corrigere huiusmodi crimino foras. 22. q. 5. hoc viderunt. **Item** Si ille etiam habetur §. correctio. 2. §. 5. et se. et §. crimine. §. 3. **Ad** in ordinando requiritur quod bene presit familie sue: huius. §. ordinandus. §. 12.

f **Emina** non potest recipere characteres alicuius ordinis clericali impedire sexum: nec et actum alicuius ordinis exercere. 23. di. sacras. **Item** Hoc fuit dictum Ray. v. p. 3 in sum. con. li. 3. ti. 23. q. 1. dicitur vbi patet quod hoc non potest facere quicunque sunt sancte et religiose. **Item** nec predicare seu publice docere: di. 23. mulier. 33. q. 5. mulierem. **Item** Possunt in capitulis suis et claustris forores suas exhortari ad bonum et docere sed non in ecclesia aut in publico: aut in synodo fm **gl.** Ray.

et in dicta. q. 1. **Item** Ite non potest iudicare super causis spiritualibus. **Item** nisi pur ponitur §. abbatissa. §. primo. 2. 3. circa excoicationem et suspensionem. **Item** Super temporalibus non vbi est consuetudo potest: et arbitrio dilecti.

f **Femine** huiusmodi deo sacrate vala et palas sacras aut vestes quibus domino ministratur contingere non debent: vel incensurum circa altare deferre: di. 23. sacras. et de conse. di. 1. vestimenta. **f** **Femina** quomodo. et quomodo possit esse testis: vide §. testis primo. §. 3. **f** **Femine** non possunt ad iudicium trahi personaliter in illa causa que iure non expunit sed nec religiose etiam si consentiant: vide §. iudicium. §. 5. et 6. **Item** .i. q. 1. capitulum mulieres ad iudicium. et se. **Item** 2. j. reus primo. §. 3. De claustris monialibus et quomodo non ligent nisi per procuratores: vide §. monialis. De multis que non possunt femine etiam abbasse: vide supra abbatissa. De ornatu quoque secularium mulierum habes. j. ornatu.

f **Ferie** dicitur quasi ferre eo quod ferant vacatione ab his que in foro. i. iudiciali agi consueverunt vel dicuntur ferie quasi festiue. **Item** Ite in sum. con. li. primo. u. q. 1. fm Ray. **Item** Ferie quedam sunt tpone que quedam solennes. Temporee sunt que dantur per fructibus colligendis: sunt quoque mensis gratia mensium et vindemiarum. **Item** Quorum mensium vnus est per mensibus: et alius per vindemias: vt in sum. con. eo. u. q. 2. ubi etiam notat quod in omni terra dante sunt ferie per mensibus etiam si non crederet ibi annonam: quod oes cetero grano indigent et huiusmodi necesse sibi. per aliquo tpe puidet. **Item** 53. per vindemias non dantur nisi vbi sunt vinee: vel saltem vbi est cois vnus vnus. **Item** Et fm diuersas regiones cuius aut tardius idem cunctur et preconiaur. ff. eo. §. fides. et de offi. pcon. si in aliquo. In his non potest fieri processus iudicialis nisi de assensu partium: et rursus eo. questus in fi. Repentine homo ferie sunt quas imperator indicat. propter victoriam quam fecit: vel quod vixores duxit: vel et filius natus est et huiusmodi. Et dicitur repentine quod repente seu subito indicantur: per nullum fieri principem eas iudicare potest. C. de ser. l. a nullo. **Item** Idem in sum. con. dicta. q. 2. **Item** Ferie homo solennes seu festiue sunt quedam precipue solennitates. s. Natalis diei sancti Stephani: sancti Johannis euangeliste: sancto quoque Innocentii: sancti Siluestri: circuncisionis: et iphaniarum: et

causales de caluzaro.

septes dies dñice passionis et resurrectionis
cū septē sequētib; rogationes etiā tribus
diebus: ascensio dñi: pentecostes cūz duo-
bus q sequūtur: festiuitates oēs h̄gis gl̄io
se. B. .i. que erāt tēpore. c. p̄quest. extra
eo. vbi hec ponūt p̄ Grego. nonū. B
natiuitas Ioh̄is baptiste. t. ap̄loz: sci Lau-
ren̄ti; de: dicationis beati Mich̄aēlis: oīuz
sanctoz: sancti Martini ac dieb; dñicis: et il-
le festiuitates quas singuli ep̄i in suis dice-
sibus cū populo et clero duxerunt solēniter
celebrādās. Et q̄ vicinis iñiā: cū moranti-
bus indicēde sūt: nō gnāl̄ oībus: vt in. c. p̄
nunciandū. de quo. j. nisi forte illis q̄ ibidē
p̄ illo tpe morarētur: qz forēnes et gūncq;
bonas loci vbi se reperitū consuetudines p̄-
uare debent: di. 8. q̄ 2. et di. 12. illa autem. Et
hoc intelligitur de sanctis auctoritate ecclē-
sie romane canonizatis: qz ep̄s nō p̄t p̄ se
aliquē sanctū canonizāre: et de reli. et uene. s̄ā
c. p̄mo. q̄b et nōtur in sum. con. dicta. q. 2.
B. de p̄se. di. 3. p̄nunciādū. et ex co. cōque-
stus. Itēz statūz Eusebi; qz festū inuentio-
nis sancte crucis q̄nto nonas maij solēniter
celebratur: de p̄se. di. 3. crucis. Et Itēz et
suandū est de festo exaltationis s̄z gl̄i. Ray.
et i dicta. q. 2. q̄b p̄t. p̄cedere vbi hoc obri-
net de p̄suetudine: alio nō videt iure cauēri
B. Item festū de corpore xp̄i: vt in cle. si to-
minū de reli. et uene. sanc. Et nota h̄ qz in ter-
p̄dictos dies sūt q̄dam q̄ de facto nō festan-
tur q̄tum ad cessationē ab operib; s̄z vidē-
tur abrogari per d̄iam p̄suetudinē q̄ in eis
habet locū: cū non ita sint de p̄cepto dei
sicut est dñica et maiores illa. Isti autē dies
sūt tres dies rogationū. Quiddā et nō seruat
oēs septē dies passionis: et etiā p̄ totā octa-
uam pasche. Et Itēz p̄z qz septē dies dñi-
ce passionis p̄cipiūt in. c. cōquest. et eo.
non solū ad vacationez forū iudicialis vt q̄
dam voluerūt dicere: s̄z et ad cessationē ab
operibus: s̄z consuetudo sit in d̄ium. Pa-
ter et h̄ qz dies dñica et maiores illa sūt de p̄-
cepto dei: de quo latē d̄ictum est. s̄. dñica di-
es. s̄. p̄mo in additione. Itē qz p̄suetudo nō
excusat q̄tū ad festa iuris diuini et h̄i: quia
nulla consuetudo vel etiā humana consti-
tutio p̄t valere p̄ ius diuinū. 8. di. v̄itate. et
c. si p̄suetudinez. et 25. q. 1. sūt quidāz. Quo-
mo ad festa iuris positū excusat: s̄z latē
us distingui. Aut p̄suetudo ē rōnabile in-
troducenda fore ob aliā quā rōnabile necessita-

tē tacētib; p̄relatis ecclēsie: et excusat. Nā rōa-
bilis p̄suetudo viz legi h̄z: di. 1. c. p̄suetudo
Si rō p̄suetudo nō sit rōnabilis: qz nō est
introducenda ex aliq̄ rōnabili cā: sed pot̄ ex
auaricia vel deuotionis tepiditate: put cōi-
ter solet p̄tingere: p̄ se nō excusat: imo pot̄
grauari: et de p̄sue. c. si et di. 8. c. mala. Et iō
p̄iat iuxta posse debēt conari talē p̄suetudi-
nē abolere: et si nō p̄t ad p̄e: euitandū lau-
dabiliter taceāt. 4. di. deniq; et plans tace-
tib; nō celebrātes dicta festa excusātū: dū
modo nō sunt p̄natis. p̄positū ipsa nō cele-
brandi et si a plans p̄ciperēt: sicut in simi-
li dicit Tho. erga solutionē decimarū 2. r. q.
87. arti p̄mo. Et forte quo ad festa genera-
liter p̄cepta regitur auctoritas pape: hoc ē
qz sciat et toleret p̄tā p̄suetudinē. Et nō v̄-
detur sufficere taciturnitas ep̄iscopali cū non
habeat p̄tātē p̄ legē superioris et per p̄ns nō
possit tollere festa ab ecclia gnāl̄ introducta
nisi forte p̄pter taciturnitatē ep̄i: subdit autē
iuxta ignozātia excusentur. Quo h̄o ad se-
sta p̄cularia loci taciturnitatē sufficere pu-
to ep̄i. p̄p̄ij. P̄dictis etiā festis p̄ceptis ad
de dicationē cuiuscūq; oratorij: vt in di-
cto. c. p̄nunciandū. de p̄se. di. 3. Et nō v̄-
to intelligendum q̄tum ad loca ipsius ora-
torij. B. Sunt etiā alia festa per consuetu-
dinē introducenda totius ecclēsie: sicut s̄āci
Micolai: et forte alia. Et ideo sunt obfuan-
da eum consuetudo sit tacita lex: et pro lege
habeatur si rāonabilis sit et saluti p̄ficiat
at: di. 1. c. consuetudo. Et eadem ratio est de
consuetudinibus p̄nularibus respectu
particularium locorum: ar. dicti. c. pronun-
ciandū. et. ff. de re. ven. l. que de tota. An-
de et festum sancti Bartholomei s̄m diuer-
sas consuetudines diuersis diebus celebra-
tur: extra de obser. ieu. consilium. B. De
die dñico sp̄aliter et qd etiā agendū in fe-
stis: h̄es s̄. dñica dies. et. j. s̄. 8. et se. De festo
conceptionis beate Marie h̄gnis d̄icēdū
s̄m Tho. in. 3. parte. q. 27. qz h̄ romana ec-
clesia ipsū non celebrat tolerat tñ: consue-
tudinē aliquarum eccliarum illud festū
celebrantiū. Unde celebrātes non est totali-
ter reprobanda. S̄z nec p̄pter hoc qz festū
cōceptionis celebratur datur intelligi qz in
sua p̄ceptioe fuerit sc̄a: s̄z qz quo tpe fuit sc̄i-
ficata ignozatur celebrat festū sc̄ificatōis ei
pot̄ qz p̄ceptionis in die p̄ceptionis ip̄i.
De faciendo festū trinitatis consuetudo

tenēda: et ex eo. qm̄. **B** Ibi et dicitur quod alibi celebrat infra octauas pentecostes: et alibi in octaua anni aduentus. **B** Hodie in ex mandato Johannis pape. 22. fit per vltimam ecclesiam.

Ite nota quod festa apostolorum euāgelistarum et. 4. doctorum principalium. **B** V3 Hieronymus Ambrosius Augustinus et Gregorius: vt in c. gloriosus. de quo. j. **B** debent sub duplici officio per vniuersas ecclesias solēniter celebrari: et de reli. et vne. san. gloriosus. ll. 6. **B** Aliud hoc intelligitur quo ad officium nū: s3 cōgruenti v3 intelligendū quo ad oīa. Nam de aplis clare ē quod sit pcepta: vt s. §. 2. Ideo ergo debet intelligi de festis euāgelistarum et p̄fatorum doctorum et equiparatur ibidem aplis: de quo b̄ in ter. dicit. c. sit fmo sū cū aplis sub vno pretio et p̄struatur h̄oꝝ. nec ē h̄isile quod solū p̄ duplici officio fuisse facta tā longa decretalis: p̄cipue cū hoc postposita tā in rubricā breuiarij q̄ in decretis seu decretalibus. **I**te q̄ in dicto. c. gloriosus. iudicat ecclesia eos iter oēs sanctos singulariter debere honorari.

Ite q̄: hec dictio solēniter q̄ ponit i dicto. c. gloriosus. siḡt celebrationē oīmodā et vacatōnez ab operib⁹: vt in c. crucis. de ple. di. 3. ibi solēniter celebrari. i. idam⁹. Et oēs intelligunt in hoc significari oīmodā celebrationē. Et q̄ in dco. c. gloriosus. addit de officio duplici sit ad augmentū et nō ad diminutionē solēnitatis. Et ita cū sup hoc plies cōmūlites cū p̄uicis totoz ab⁹ asseruerūt dca festa euāgelistarum et doctorum obfusa fore quo ad oīmodā celebrationē sicut et apostolorum. S3 forte alicubi p̄suetudo excusaret fm̄ distinctionē positā s. §. 2. h̄. et nō. in additōe. **B**

Quā debem⁹ festū incipere. gen. Quantus ad feriatiōne a vespa in vesperā: et co. oēs. **B** et de ple. di. 3. p̄nunciandū. Et sicut origenale dicitur scripturē: vt p3 Leuit. 23. **B** Et intellige vesperā. i. sero. **B** .i. ab vltima pte diei p̄cedentis seu vigilię: v3 imediate post 24. horā: v3 ad vltimā partē diei festi: q̄d et p̄t̄ pat̄e p̄ id q̄d h̄i gen. p̄mo: vbi dicitur factū est vespe et mane dies vn⁹. Et s3 Al. co. de lra. ibi scriptura loquitur de die natu rali q̄ t. 24. horaz. Artificialis h̄o ē q̄d sol ē super terrā: cui⁹ p̄ma p̄tē v3 mane ponit p̄ tota die: et p̄ma partē noctis quaz vocat vesperē. p̄ tota nocte. Et dicit idē Al. In vesperē cōpletur dies artificialis. Igit fm̄ scripturā et sancta ecclesia festū incipit i mediā p̄ occasū solis diei p̄cedentij v3

ad occasū solis diei festi. **B** in festoꝝ incitū et finis sūz eoz q̄ritatē et diuersaz regionū p̄suerudines fuari d3: et sicut magnitudo ipoz exigit plus incipere et tardū⁹ fini nari: et co. qm̄. **B** hoc dicitū alig male p̄peditū: ip3 allegatēs diuinitutē dicētes: quod p̄suetudinē p̄t̄ minus festi: cū t̄ clare cōstet quod loquitur nō diminutiuē: s3 augmentatiue dicēdo plus incipe et tardū⁹ terminari: et nō dicit tardus incipe et plus terminari: ita quod cōsuetudo nō pot̄ minuire festū nisi cēt de illis q̄b⁹ p̄suetudo derogare pot̄ s3 modū dicitū s. §. 2. h̄. et nō. i. additōe. **B** test autē p̄suetudo festū augere p̄ter q̄ in dñica cui⁹ solēnitatis nō d3 incipe an̄ occasū solis diei sabb̄i ne videamur iudicari: vt i. c. p̄nunciandū de ple. di. 3. Et ex p̄dicitis clare pot̄ test colligi quod nulla p̄suetudo pot̄ excusare laborātes in sabbato p̄ occasū solis. Et id ē de laborātib⁹ in dieb⁹ p̄cedētib⁹ festa maiora q̄ dñica: cū vt s. p3 in hoc fiat s̄ ius diuini. **B** **B** q̄b⁹ abstinendū sit in festis gen. vt hoies meli⁹ possint vacare diuinis debent abstinere ab omni opere fuili. i. n̄ solū a peccatis: s3 etiā a mechanicis et agriculturalibus et h̄i: vt nec mercatū sicut nec placitū nec aliquis ad penā iudicetur: vel ad mortē nec iuramenta fiant nisi p̄ pace. **B** hoc tñ i. abstinere a iuramentis tñ honestas sit nō est necessarium. **B** Satis v̄ posse dici quod ad iudicialia iuramentā: de quibus v̄ loquit. c. i. et. c. sit p̄ceptū. in alijs h̄o p̄sulum vt magis abstineat in festis q̄ in alijs dieb⁹: hoc ē quod maior necessitas vigeat. In eodē. c. di. et quod in festo iurat nō solū p̄ pace: s3 et p̄ alta necessitate: vt dicit ibi glo. puta p̄ fides. p̄ obia: et p̄ fama. **B** Et quod a predictis abstinendū sit h̄i de ple. di. 3. rogationes et et co. oēs 15. q. 4. c. p̄mo t. 2. r. 3. Et nō quod his dieb⁹ p̄cessus iudiciali non tenet etiā si fiat de p̄sensu p̄tū nisi necessitas vigeat v̄ pietas suadeat: puta si esset causa debilitum p̄sonaz: et co. p̄questus. **B** Et ibi glo. dat exēplū necessitatis dicē: Si esset res tēpore p̄tura: vt vbi res celeritate desiderat. **B** Et multo min⁹ debet q̄ his diebus facere alig q̄d de se est peccatū: q̄ magis peccat i festo q̄ in alijs diebus. **B** **B** tñ et s3 Al. co. de lra. lra. 20. Qui cōmunitur ad ultimum vel aliud peccatū mortale in festo facit p̄ra duo p̄cepta: et p̄ra illud q̄d v̄tat q̄d agit et p̄ra p̄ceptū de sanctificatione festi: v̄

cum circumstantia peccati que trahit in aliam
speciem sit de necessitate peccationis necesse est et
hanc circumstantiam ipsa peccati de quo latius
dictum est. s. p. festio. 2. s. 5. in additioe. Pec-
cata autem veniale non rapiunt festum s. 2. d. 2.
2. q. 122. art. 4. Nihilominus et in peccato ve-
niali debemus diligenter cauere omni tempore
presertim in festo: aliter disponimus discrimi-
nari. **Advertendum quoque** quod in maloribus so-
lentanibus nullo modo licet piscari. In dicitur
eis de diebus vel inferioribus etiam non licet
nisi causa praeter et cum licentia: tunc fiat potio
pauperibus: et de scrijs. c. licet. Et sic colligitur
quod vbi quis iusta causa cogit operari in fe-
stis si potest fieri de planis penitentia: quod ip-
si habent iudicare si est iusta causa: et de offi-
dio. de casis. Et de lucro pauperibus potio de-
bet fieri. Et quod dicitur est in piscatione idem ca-
de ratione potest dici in occupatione: maxime
quod ibi homines magis occupantur curando
vel aliud faciendum: et fit magis in publico. s.
piscatio. Item quod opus fuisse prohibetur in fe-
stis. **L. cuius. 23. r. s. 6.** Et sic est regula phi-
bitio. An oculus illud licet prohiberi quod non est
spaliter peccatum: ut dicitur in cle. xxiii. de verbo
sig. Item venatio solummodo prohibetur quod etiam o-
mnino videtur prohibita. **S. 6. di. g. venatoribus.**
2. c. q. venatorum. r. c. videtur. r. c. Esau. r. c. qd. p. dicit. r. c. an putatis. Ad cuius intelli-
gentiam glo. in dicto. c. q. venatoribus. super
hoc venatoribus dicitur: Nota quod est venatio
oppressiva: et hec illicita. **s. di. 6. c. vlt. s. his**
ita. vbi dicitur: Lepit Hebreorum esse robustus pe-
tor: coram domino. l. hominum oppressor. et extirpator.
De hoc dicitur Gen. 10. Sequitur: Quedam
harenaria: quedam saluosa. Harenaria est cum
gus pugnat in harena cum bestia detata: et ad
hoc locat operas suas. Et hac quod exercet pec-
catum moraliter: et qui eas aspiciat: et qui eas exercet
est infamios nisi gratia virtutis experienda. ff.
de postu. l. i. s. ut senarius. De hac loquitur
hoc. c. r. duo sequenda. r. 3. q. 7. s. tria. Sal-
tuosa est quod sit in siluis: et hec licita
est: nisi est illicita ex tempore: ut in quadragesima
et diebus ieiuniorum. j. eo. an putatis. Item ex-
plosiona: quod clericus non est licita etiam si pauper sit
sine quodam. 34. di. quorundam. quod potest aliter
vicium querere. nam talis faciat castas: et ca-
latos: et retia: de cose. di. 5. nunquam. Laico li-
cita est ob necessitate pro pellibus: et caribus si
ob voluptate: hoc de ea: que cum clamore

fit. Ponere autem laqueum vel rete sine strepi-
tu et clamore et canibus licet et clericis: cum etiam
monacho liceat texere limum pro capiendis pi-
scibus: de cose. di. 5. nunquam. De saluosa lo-
quitur. j. eo. Esau. r. duo sequentia. c. hec glo.
Quod glo. dicit nulli licere venari in diebus
ieiuniorum subaudiendum: ergo multo minus
festis: in quibus fortius puenit ab operibus
seruilibus abstineri: cum mercata et ista non pro-
hibeantur in ieiunijs quod tamen prohibentur in festis
ut. s. 5. 6. Item non videtur licita sonare vel cantare
in festo nisi honeste et cum rationabili causa:
alio est omni tempore videtur prohibita. vñ in. c. do-
nare. **S. 6. di. dicit glo. Quid de cybaristis** et
alijs quod suis vitium instrumentis: magis est licitum
audire vel tangere ea: vel talibus personis aliter
quid dare. Et quod ad voluptate vel luxuri-
am non quod dea moribus stimulat: et vocibus po-
pulus delectat. **q. 2. di. in scia. S. ad laudem**
dei bene vel ob alia iusta causa: puta recrea-
tionis: quod debilis est vel infirmus. **B. Quid**
agendum aut quod liceat in festis. s. 2. q. 3. q. in
tendere magis diuinitis: ut hymnis psalmis
et canticis spiritualibus: de spec. di. 3. ieiunia. Et
in his contemplandum: et oratio: quod oratio ipse sa-
luti nostre est necessaria: **L. c. 18. S. 3. temp**
orare et nunquam deficietis est de precepto sci-
pue in festo. vñ in su. co. li. 3. r. 3. q. 119. no-
tatur s. theologos quod oratio est de necessitate
precepti: sic et quod cuius aliud ad salutem necessari-
um: et dicitur primari sub precepto de scificatione
sabbati. vñ et precipit quod in festo missa integra
salute vobis ad benedictionem sacerdotis inclusi-
ue audiatis. **de. di. l. o. o. fideles. r. c. missas**
B. Item predicacionibus virtutum et regularibus
disciplinis: et de vi. l. ho. de. cum decoris. et
de sta. mo. cum ad monasterium. **s. 3. Licet etiam**
docere talia verbo vel scripto in festo. Mas et
in sabbato circumciso fiebat et sacrificia. **Ad**
Ideus in sum. con. li. 6. r. 12. q. 7. fm Ray.
Et sic inter cetera debemus auertere predicari-
oni et hoc s. 3. indigentia: in festo intelligo esse
de precepto s. 2. in festo: quod videtur proxime pau-
lit oculus illud est de precepto quod est necessarium ad sa-
lute aie: r. 3. q. 7. predicatio vbi dei est ita ne-
cessaria ad salutem aie sicut corporalis cibus
ad salutem corporis. Nam cum aie est vbi dei
Deus. **s. r. Math. 4. ppter quod piculum pda**
tionis immet non solum non audient s. etiam
ex negligentia vbi dei audiri in memoria
no retinetur: ut p. 3. per Greg. homel. **S. vbi dicitur:**
Verba dei que aure percipiunt mente retent

neri. Libus. n. mentis est fimo dei: et quasi
 cib⁹ acceptus stomacho languet reijci qm
 audit⁹ sermo in venire memoria no tenetur
 sz gige alimeta no retinet huius pfecto vi-
 ta desperat. Eterne ergo mori pericula for-
 midate si cib⁹ scē exhortationis no accipit
 si hba vit. i. alimeta iusticie in memoria n̄
 tenent. hec ibi. Si ergo audientia hbi det ē
 saluti necessaria: Qui die solēni omisso ecclie cō-
 in dco. c. oēs. de psc. di. i. dicitur q omnes
 fideles q pueniāt. i. debent puenire i sacris
 solēniatibus ad eccliam audiāt scripturas
 apostoloꝝ et euangelii. P^o qbus scriptu-
 ris videt intelligēda p capie ipsa predicatio
 per quā exponitur populo ipse scripture
 vñ et statū in. c. sacerdotē. qd inmediate sequit
 tur p^o dictū. c. oēs. di: Sacerdotē hbi i ec-
 clia factē q ingressus de oratioio fuerit ex-
 cōicetur. Et hoc vñ inuere q hoc sit. moza
 le: cū excōicatio no irrogetur p culpa mor-
 tali. xj. q. 3. nemo epoz. Itē de psc. di. i. qui
 die. dicitur: Qui die solēni omisso ecclie cō-
 uenit ad spectacula vadit excōicetur. Cla-
 ret autē: qz omittitur puenis ecclie qm ad mis-
 sa et ad p^o dicationē ad quas oēs debēt con-
 uenire no veniūt. B hz vt ponit Tho. 2^a
 2^a. q. 122. no p^ohibetur qe facere opa q perti-
 nēt ad p^ouidentiā necessarioꝝ iam sibi q p
 ximis: sicut seruādo persona vel res seu qd
 cūqz aliud dāni vitando. A no tñ q cō-
 sistat in cessatione lucrit: als liceret mercari
 quod vep no ē tē eo. c. pmo. Nec cū omis-
 sione diuinoꝝ qd pncipalr in iudēdū est: vt
 statim pōnū est. B Math. 12. Quis ex
 vobis hō q habuerit vnā ouem et ceciderit
 sabbato in foueā: non tenebit et leuabit eā
 Immo et licet p necessitate bellare. vnde et
 machabei in sabbato pugnātes excusātur:
 23. q. 8. si nulla. A Melius est de re. iur.
 qd no est. de quo hē pmo Mach. 2. De q^o
 et vide. ā. bellū pmo. 5. si. B Itē hz Sul.
 si iacētib⁹ legētib⁹ in agros aut sentis in pra-
 to imineat tēpestas pnt inde remoueri. A
 Si dubitet et timeat qz dicte res compant
 vel multū deteriorētur hz cū. Sul. vt in sit.
 cō. li. pmo. n. 12. q. 9. B Itē no credūtur
 peccare mortāl⁹ carnifices et pincerne q pre-
 parāt vicua alia vt sequēt die vēdant si p^os
 no poterāt cō mode pparare aut pparata f
 uare. A Itē in decā. q. 9. hz cū. Sul. Et
 pōt dicit q hoc vep ē si cibaria sūt necessaria
 p die festo aut p die sequēt in q no poterāt

pgruo tpe pparari: als no licet cū sit op⁹
 fuisse: Leat. 23. B Sz qd d hīs q ppe-
 lūtur a dñis vt operētur in festis. gndeo hz
 Sul. Si iusto metu induci hoc faciāt vt
 dētur ppter necessitate excusari: al no tenen-
 tur obedire nisi in licitis et honestis. A Itē
 in sit. cō. dicta. q. 9. B Quid de hīs q
 debētes dominū vccmrā bladoꝝ afferūt in
 dieb⁹ festiuis. gn. fm Sul. no excusant nisi
 si alia necessitas ad hoc eos cōpellat: vecto-
 res tñ mercū et alimētoꝝ aut psonaz ad lo-
 ca remota cū alr no possint sine graui inco-
 modo credo excusari: et silt de viatoꝝibus et
 cursoribus. A Itē in dicta. q. 9. B

Atqz i festis liceat scribē. gn. hz Sul. No
 licz scribere in aliquo gradū vt de qerno in
 quaternū: hz scholarib⁹ lectiones suas nō re-
 et pmones: et in lectionibus libros corrigere
 tur autēz licet circa predicta locare operas
 suas et p precio facere. A velenā condu-
 cere ad hoc operas alienas fm Sul. vt in
 dicta. q. 9. B hz tñ spiritualia et sine p^oio.

Quid de barberijs et minutoꝝibus et terra-
 toꝝibus equoz. gn. hz Sul. Si i festis hoc fa-
 ciāt pncipalr p^o necessitate eoz qb⁹ fuisse
 credo q pū excusari. Sec^o si ppter cupidit-
 tate lucrit. Sz et illi q de talib⁹ regrūt eos ex-
 cusātur si alr no poterāt sibi cōmode pui-
 dere: alioqn no excusant. A Itē in sit. cō.
 dicta. q. 9. Sz quo ad barbutoꝝes no vt
 deo q cā occurrere rōnabil⁹ et excusabil⁹ pos-
 sit cōiter qre nequeat post festuz deferri. B

Sz qd d molēdinū. gn. hz Sul. In mo-
 lēdinis ad ventū vel ad aquā q ab hz magna
 opa hois exercētur: credo fuādā p^ouidētiā
 uē regiois n̄ p^ohibita a p^olati. Molēdiā ve-
 ro cū iuritis debēt qelcere. Mā et iurita va-
 care iusta sūt sabbato: Exo. 10. A. Certe id
 vñ de quocūqz molēdino. Mā hz aliq no re-
 grūt uagnū labozē hois regrūt tñ iuge mi-
 nisteriū et occupationē: sic diuinū cultū et
 deuotionē impediūt: et cū regula sit p^ohibiti-
 ua: et hoc no reptatur pmissū pstat ex supra
 dictis n̄ licere: nisi rōabil⁹ artet necessitas. B

Quid de euntib⁹ ad mercata q sūt in fe-
 stis. gn. hz Sul. Si aliq hoc faciāt n̄ cō-
 suetudinarie hz p sua necessitate: n̄ credo q
 peccet mortāl⁹. Sec^o si p^ouetudinarie seu lu-
 crādī cupiditate: et maxie subtrahendo se a
 diuinis: aut et si h^o i mercata p^ohibita sūt a
 p^olati illi⁹ loci siue forā excōicati. A quo
 casu et si aliq de aliena dioecēsi ventiret iur

aderet in excōicatione rōne delicti fm̄ eun.
Sull. vt in sū. cō. li. pmo. ti. ii. q. 12. B Adē
cata tñ q̄ ex quadā necessitate fuit de victua
lib² e necessarijs ad diē aliquē nō credo illi
cita eēt dñi tñ p̄p̄ h² nō subrahāt se a dino
officio. A Idē in dicta. q. 12. Et hoc pōt i
telligi vtz p̄ quorūdam necessitatib² occur
rētib² q̄ nō pōt alr̄ p̄uideri: vt sūt tabne
vl̄ hospita. p̄ viatorib². p̄ peregrinis neces
sario ambulātib²: vel ēt in colis alr̄ necessa
ria nō hñtib²: qz nō hñt: nec alijs t̄p̄ib² p̄
sūt sibi p̄uideri: t̄ semp̄ qñ hęc agūtur: n̄ p̄
pter cupiditatē s̄ p̄p̄ necessitatē eētū fīat: et
de lucro pauperib² p̄ortio debet de sei h̄s. c.
licet. r. s. s. xi. B Quid de illis q̄ i die
b² festiuis p̄ eyna tñ arāt agros pauperuz
vl̄ faciūt opa coz. gn. s̄. Sull. nō credo q̄
dicitis dieb² aut maiorib² solēntatib² liceat
A. S. j. c. licet. et eo. dicit q̄ maiores solē
nitates sūt natiuitas dñi: epiphania: resur
rectio dñi: t̄ ascensio t̄ p̄tēcoles. Sed gl.
Ray. vt p̄z in sū. cō. eo. ti. q. xi. vocat solēni
tates maiores festa xp̄i: t̄ die h̄ginto: t̄ p̄c̄
pue diē dñice passionis: t̄ ap̄oz. P̄c̄ri et
P̄auli. S̄z hęc gl. Gñi ad festa beatissime
h̄ginto t̄ P̄c̄ri t̄ P̄auli pōt intelligi q̄
sūt de iure dino: s̄z q̄ in eis min² liceat opa
ri. B De minorib² aut festis: sic. j. t̄ an octa
uas pasche t̄ p̄slib²: credo q̄ liceat seq̄ con
suetudinē regionis. Ad hoc at̄ q̄ licite fīat
oz q̄ p̄pter ista n̄ subrahāt se a dñis: et q̄
talia nō faciūt p̄pter affectionē carnalē aut
spe remuneratiōis: s̄z p̄p̄ reū t̄ q̄ paup̄tas
ill² hoc extigere videat. A Idē in sū. con.
dicta. q. xi. vbi addit s̄z eū. Sull. q̄ oz etiā
q̄ ista p̄suetudo sciet̄ tolēt ab ep̄o: t̄ si v̄
bitet vtz ep̄s talia sciat t̄ sustineat recurrere
d̄z sacerdos loci ad ep̄s: vt sup̄ hoc certifice
tur ad eo: q̄ p̄uto intelligēdū qñ dubitat:
vtz p̄suetudo sit legitie p̄scripta: als p̄suetu
do circa h² i festa saḡ p̄ se excusar: vt p̄z. s̄. s̄.
2. t̄ p̄. nō. B An liceat op̄ari circa edifi
cationē ecclīaz: t̄ h². A v̄z locoꝝ sacroz
t̄ ad op² mistroz paup̄ez ecclīe: vi i sū. cō.
dicta. q. xi. B gn. s̄. Sull. Credo q̄ liceat
ad p̄cipue ad op² mistroz paup̄ez q̄ nō hñt
reddū: sibi sufficere: s̄ta tñ q̄ h² labor: nō
sit v̄lq̄ ad vltimā fatigatiōē: vel ne prop̄
hoc dimittat missa t̄ h² dina. A qz nō d̄z
dimittit missa q̄ ē obligatiōis t̄ id ad q̄s
tenet p̄pter id ad q̄s n̄ tenet: s̄z eūdē Sui.
t̄ in dca. q. xi. vbi ēt dicit q̄ hoc casu istud

opari pōt fieri ēt in h̄s p̄uis festiuitatib² n̄
sit p̄hibitiū vel p̄suetudini loci s̄. sum. B
A v̄z p² celebrationē dinoꝝ in festis audi
ta missa liceat opari. gn. s̄. Sull. n̄ h̄z: n̄
tñ p̄pter q̄d lib² t̄ modici op² peccat̄ moria
lr̄: vt si i vinea vl̄ in agro purget̄ q̄saliquod
modici q̄s restabat p̄ curiā aut sp̄az fra
cturā in sepe: t̄ h². A Quāti tñ laboris
aut opta possit q̄s sine peccato facē in festo
nō ē determinatiū: s̄z ad arbitriū boni viri
recurrēdū ē fm̄ eū. Sull. vt in sū. cō. e. ti. q.
13. Silt ēt diē recurrēdū ad arburū bōi vi
ri p̄ quāta necessitate liceat opari in festis:
vt p̄z. cō. ti. q. 9. Qui ēt dicit q̄ qñ occurrit
rōnabilis necessitas: recurrēdū ē p̄ dispēsa
tione ad ep̄m si cōmode pōt adiri. Als pu
tat q̄ sufficiat dispētatio p̄p̄i sacerdot̄ dis
creti tñ: t̄ q̄ tāta possit esse necessitas t̄ nō
tozia q̄ auctoritate p̄p̄ia possit q̄s talia fa
cere. Et hoc nōtur in sū. cō. eo. ti. q. 8. B
De his q̄ in festis faciūt serua t̄ h² vana:
vide. j. negociatio. s̄. 8. t̄ de choreis. s̄. cho
rea. s̄. 2. De die dñica: supra dominica.

f Feudum est p̄cessio rei imob
liffacta p̄ homagio
et de simo. c. ex dilgenti. A Hęc
sunt diffinitō Sof. cui in effectu p̄cordat dif
finitio H̄ost. vt p̄z in sū. cō. li. pmo. ti. 15. q.
56. vbi ēt p̄z q̄ p̄p̄tas remanet apud eōe
dentē: t̄ v̄lfruct² transit in feudatariū seu i
accipietez: t̄ in heredes masculos t̄ feminas
si de eis nominati dictū fuerit ad hoc vt ipse
seu heredes ei² nō seruiat ad determinatus
seruitiū sine ad indetermiatū. B Et aliō
qdem est paternū. s̄. q̄d a patre vel a quocū
q̄ de superiorib² ē acq̄sūtū. Aliud maternū
s̄. q̄d per feminā ē acq̄sūtū. Itē feudo: um
aliud ē p̄ditionale. s̄. q̄d daf ad certū fuitiū
seu p̄ditionē. A Et si negauerit v̄sallus
p̄ditionē feudi s̄ p̄m̄ amittere debet: vt in sū.
cō. eo. ti. q. 59. vbi hęc oia fm̄ H̄ost. non
tur. B Aliud ē nō p̄ditionale. Itē q̄d daf
daz ē perpetuū. s̄. q̄d trāsit ad heredes: q̄d
dā nō. Et sciendū ēt q̄ sūt quedā incoꝝp̄ta
lla q̄ qñz daf loco feudi: vt guardia t̄ castal
dia. A Et ista non habent p̄p̄iam natu
ram feudi fm̄ H̄ostie. vt in dicta. q. 59. B
Res imobilis ecclīe de nouo nō potest
dari i feudū. Nam t̄ prelati hoc iurāt. S̄z
res q̄ erant p̄us feudales p̄nt iterum in fe
dari: puta si v̄sallus p̄pter aliquā cāz per
dat feudū vel mortis poterit plar² p̄cedē s̄

micitas vel alia iust. i. ab iust. 3. amittit euz
vasallus tribus vicib. cora parib. r. h. i. re
q. s. ius fidelitate iurare noluerit: Quis dñs
paratus sit facere inuestitura. 4. si vasallus
infeudauerit feudū alia lege q. ea qua ipse
h. i. vel in tal. ē vasallū q. feudū suare nō po
test. 5. si vasallus interfecit suū pprium ger
manū vel germani filiū: vel aliquid comise
rit q. p. i. d. i. n. o. m. i. n. e. r. i. n. e. a. d. h. e. c. v. t. o. r. i. a.
hereditate habeat. De p. i. d. i. s. h. e. s. j. p. r. i.
c. i. d. a. 6. si vasallus dimittit dñm suū in pre
lio nō mortuū nec ad morte vulneratum.
S. i. l. r. p. p. t. e. r. a. l. i. a. s. m. u. l. t. a. s. i. n. g. r. a. t. i. t. u. d. i. n. e. s. q.
enumerantur in l. feudoz. quibus modis feu
dū amittitur. c. p. m. o. r. 2. 7. si vasallus scie
ter negauerit feudū vel p. i. e. a. u. t. p. d. i. t. i. o. n. e. m.
Secus si ignorat. Ad si vasallus nō vult
oñdere de p. i. e. f. e. n. d. i. p. s. u. m. e. q. t. o. t. u. t. e. n. e. a. t.
señdū. 8. si vasallus feudū alienauerit: r. si q.
dē. p. p. a. r. t. e. a. l. i. e. n. a. u. e. r. i. t. a. l. l. a. p. a. r. t. e. m. a. m. i. t. t. i. t.
r. h. i. r. e. a. d. d. n. i. z. r. e. u. e. r. t. e. r. u. r. n. u. l. l. a. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e.
obstante. Nec p. d. e. r. i. t. v. a. s. a. l. l. o. s. i. p. o. s. t. f. a. c. t. a. m.
alienatione recuperauerit feudū ipsū nisi
ignorat alienasset. q. si vasallus dñm accu
sauerit: aut si testimonij h. i. p. a. l. l. u. s. i. n. c. a. s. nō tñ
f. e. r. i. n. a. t. i. s. e. t. i. a. c. i. u. i. l. t. u. l. e. r. i. t. i. s. q. d. a. d. i. x. e. r. i. t.
q. i. n. c. i. u. i. l. p. o. t. D. e. c. i. o. s. i. v. a. s. a. l. l. u. s. o. c. c. u. s. a. t. u. s.
a. d. n. o. q. p. s. e. c. u. d. v. a. d. a. t. i. n. e. x. p. e. d. i. t. i. o. n. e. p. u. b. l. i. c. a.
p. u. t. a. v. o. c. a. t. a. b. i. m. p. a. t. o. r. e. v. t. f. e. c. i. t. v. e. n. i. a. t. R. o.
m. a. p. s. u. l. t. i. p. i. e. d. i. a. c. o. r. o. n. a. r. h. i. n. v. e. n. i. t. m. e. c.
a. l. i. u. p. e. d. n. o. s. u. o. a. c. c. e. p. t. u. m. i. m. i. s. t. i. t. v. e. l. e. i. s. t. i. p. e. n.
d. i. a. m. u. l. t. i. n. e. n. o. d. e. d. e. r. i. t. H. e. c. o. i. a. e. t. n. o. n. i. s. i.
s. u. m. c. o. l. i. p. m. o. t. i. s. q. 6. 4. B. r. g. d. e. q. u. a.
d. o. p. p. t. e. r. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. m. i. f. u. a. t. a. a. m. i. t. t. i. t. f. e. u. d. u.
nō intelligitur ipso iure sed p. s. n. i. a. m. Si h. o.
alienatū fuerit ipso iure p. d. i. t. u. r. v. t. I. n. n. d. i. c.
h. e. c. o. i. a. d. o. s. t. p. b. a. t. i. n. s. u. i. d. e. f. e. n. d. i. s. A.
d. o. s. t. q. u. o. q. a. d. h. u. c. c. a. s. u. v. i. s. i. m. p. l. r. d. i. c. i. t. q.
a. m. i. s. s. i. o. f. e. u. d. i. s. i. t. p. s. e. n. t. e. n. t. i. a. s. I. n. n. o. d. i. c. i. t. q.
i. n. c. a. s. u. a. l. i. e. n. a. t. i. o. n. i. s. s. i. t. i. p. s. o. i. u. r. e. v. t. n. o. t. u. r. i.
s. u. m. c. o. n. e. o. t. i. q. 6. 5. B. Q. u. i. d. n. o. a. m. i. t.
t. a. s. u. s. q. u. o. d. i. n. f. e. u. d. o. g. a. n. d. e. o. f. 3. d. o. s. t. i. S. i.
c. u. t. v. a. s. a. l. l. u. s. a. m. i. t. t. i. t. f. e. u. d. u. p. p. t. e. r. c. u. l. p. a. t. i. t. a.
d. n. o. s. p. p. i. e. t. a. t. e. f. e. u. d. i. v. t. i. n. l. i. f. e. u. d. o. z. s. i. d. f. e. u.
d. o. c. o. n. t. r. o. u. e. r. s. i. a. f. u. e. r. i. t. c. d. n. o. a. m. i. t. t. e. t. D. o.
m. i. n. i. n. v. a. s. a. l. l. o. d. 3. v. i. c. e. r. e. p. e. d. e. r. e. v. t. i. n. l. i. b.
f. e. u. d. o. z. d. e. f. o. r. m. a. f. i. d. e. l. i. t. a. t. i. s. c. p. m. o. i. n. s. i. r. e.
s. i. n. o. r. e. p. e. n. d. e. r. i. t. i. m. e. r. i. t. o. c. e. s. s. e. b. i. m. a. l. e. f. i. c. i. u. s.
A. a. l. s. m. a. l. e. f. i. c. i. u. s. r. e. t. e. n. d. i. t. a. d. i. d. e. s. i. c. l. a. r. i. s.
B. v. t. e. s. t. i. l. l. e. q. 3. v. a. s. a. l. l. u. s. r. e. p. t. e. n. s. u. s. f. u. e. r. i. t.
p. f. i. d. u. s. 2. q. 5. d. f. o. r. m. a. q. 5. d. i. e. s. t. o. s. u. b. f. e. c. t.
e. t. d. e. i. u. r. e. i. u. r. p. u. e. n. i. t. E. t. t. a. l. i. s. e. t. p. u. a. n. u. s. i. u. r. e.

q. d. habet in vasallū r. feudū transit ad sup
iorē. Ad intelligas in ipso iure: p. s. e. n. t. e. n. t. i. a.
A. I. d. e. s. i. n. s. u. c. o. n. d. i. c. t. a. q. 6. 5. B. Q. u. i. d.
s. i. d. n. o. s. m. o. u. e. n. s. p. l. u. r. e. s. f. i. l. i. o. s. r. e. l. i. n. q. u. i. t. n. i. q. d.
v. a. s. a. l. l. u. s. i. u. r. a. b. i. t. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. o. i. d. s. g. n. f. 3. d. o. s. t. i.
s. i. M. o. n. p. u. o. q. u. i. v. a. s. a. l. l. u. s. n. o. c. o. g. i. t. u. r. p. r. o.
v. n. o. f. e. u. d. o. p. l. e. s. h. i. e. d. n. o. s. m. a. x. i. m. e. i. n. c. o. m. i.
t. a. t. i. b. d. u. c. a. n. t. u. s. m. a. r. c. h. i. o. n. a. t. i. b. q. u. o. d. i. e.
d. i. u. i. d. i. n. o. p. o. t. A. I. d. e. i. n. s. u. c. o. e. t. n. q. 6. 7.
v. b. i. e. t. a. d. d. i. s. f. m. d. o. s. t. i. q. n. e. c. p. o. t. r. i. t. a. s. s. i. n. e.
v. o. l. u. n. t. a. t. e. v. a. s. a. l. l. i. f. e. u. d. u. a. l. i. e. n. a. r. e. I. d. e. t. i. n. g. e.
n. e. r. a. l. i. a. l. i. e. n. a. t. i. o. n. e. v. a. s. a. l. l. i. n. o. p. u. n. t. u. r. n. i. s. i. h. o. c.
n. o. i. a. t. i. m. d. i. c. t. i. s. i. t. E. t. s. u. b. d. i. t. A. l. l. u. q. u. i. v. o. l. u. n. t.
d. i. c. e. r. e. q. e. q. i. l. i. v. l. m. i. n. o. r. i. d. n. o. p. e. c. c. i. p. o. t. B.
S. 3. s. i. v. a. s. a. l. l. u. s. m. o. u. e. n. s. p. l. e. s. f. i. l. i. o. s. r. e. l. i. q. u. i. t.
o. e. s. d. e. b. e. t. i. u. r. a. r. e. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. s. i. f. e. u. d. u. i. n. d. i. u. i.
s. u. m. h. i. t. S. 3. s. i. e. x. d. u. i. l. l. i. o. n. e. t. o. t. u. f. e. u. d. u. a. d.
v. n. u. p. u. e. n. i. t. i. t. i. s. s. o. l. u. s. i. u. r. a. b. i. t. A. I. d. e. i. n.
s. u. c. o. l. i. p. m. o. t. i. s. q. 6. 6. B. Q. u. i. d. v. a.
s. a. l. l. u. s. p. o. s. s. i. t. f. e. u. d. u. r. e. f. u. a. r. e. g. n. f. m. d. o. s. t. i.
P. o. t. e. t. i. a. s. i. n. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e. d. n. i. i. t. r. p. h. o. c. n. o. t. e.
n. e. b. i. t. u. r. f. u. i. t. e. d. n. o. s. v. e. r. i. t. i. n. o. d. 3. c. i. v. o. l. u. n. t.
A. I. d. e. i. n. s. u. c. o. e. o. t. i. q. 6. 8. B. Q. u. i. d. a. z.
d. i. c. i. t. q. n. o. p. o. t. i. p. s. i. r. e. f. u. a. r. e. i. n. m. u. l. t. o. d. n. o. v. t.
C. d. e. a. c. t. r. o. b. l. i. l. i. c. i. t. u. i. n. i. t. i. o. P. r. i. m. u. v. i. d. e.
t. u. r. v. e. r. i. s. i. i. p. e. r. l. o. c. o. d. e. b. i. t. o. r. e. p. u. d. i. c. i. a. t. i. s. f. 3.
A. D. i. c. t. u. d. o. s. t. i. f. o. r. m. a. l. i. s. h. 3. i. n. c. v. n. o. d. e. v. a.
s. a. l. l. o. q. 3. p. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. l. o. t. h. a. r. i. f. e. u. d. u. a. l. i. e. n. a.
u. e. r. t. B. A. l. t. r. p. i. l. i. u. s. r. e. p. u. d. i. a. t. i. s. h. e. r. e. d. i.
t. a. t. e. p. a. t. r. i. s. p. o. s. s. i. t. r. e. t. i. n. e. r. e. f. e. u. d. u. g. n. f. 3. d. o.
s. t. i. A. d. i. s. i. t. a. u. t. t. o. t. u. d. 3. r. e. t. i. n. e. r. e. a. u. t. t. o. t. u. r. e.
p. u. d. i. a. r. e. n. i. s. i. f. o. r. t. e. e. t. d. n. o. s. t. a. n. q. r. e. n. o. u. o. b. n. i.
f. i. c. i. o. i. n. u. e. s. t. i. a. t. a. g. n. a. t. i. s. p. s. e. n. t. i. e. n. t. i. b. A. t. u. n. c.
e. n. i. d. n. i. r. e. t. i. n. e. r. e. f. e. u. d. u. s. i. n. e. a. l. i. q. u. o. o. n. e. r. e. h. e. r. e.
d. i. t. a. r. t. o. v. t. i. n. t. e. x. j. a. l. l. e. g. a. t. o. v. b. i. e. t. i. d. e. d. i. d. e.
a. g. n. a. t. i. s. r. e. p. u. d. i. a. t. i. b. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. q. d. e. t. n. o. t. a.
t. u. r. i. n. s. u. c. o. e. t. i. q. 6. 9. E. t. d. i. c. i. t. u. r. a. g. n. a. t. i. s. q.
p. v. i. r. i. l. e. s. e. x. u. d. e. s. c. e. d. a. t. i. c. o. g. n. a. t. i. h. o. q. p. e. r. s. e.
n. i. t. u. e. n. i. f. m. d. o. s. t. i. B. A. g. n. a. t. i. h. o. b. n. i. p. n. i. t.
a. l. i. q. u. o. d. f. e. u. d. u. r. e. t. i. n. e. r. e. r. e. p. u. d. i. a. t. a. h. e. r. e. d. i.
t. a. t. e. v. t. i. n. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. f. e. d. e. r. i. c. i. a. a. n. a. g. n. a. t.
v. e. l. f. i. l. i. u. s. d. e. f. u. n. c. t. i. r. e. p. u. d. i. a. t. i. s. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. m.
p. o. s. s. i. t. f. e. u. d. u. m. r. e. t. i. n. e. r. e. c. s. i. c. o. n. t. i. g. e. r. i. t.
A. l. i. u. f. e. u. d. u. p. o. s. s. i. t. p. v. a. s. a. l. l. u. l. e. g. a. r. i. e. c. c. l. i. e.
g. n. f. m. d. o. s. t. i. S. i. f. e. u. d. u. f. u. i. t. d. e. c. a. m. e. r. a. d. a.
m. i. n. i. t. r. a. d. i. p. s. d. a. n. i. n. o. p. o. t. l. e. g. a. r. i. n. e. c. e. t. h. e.
r. e. s. s. u. c. c. e. d. i. t. s. i. r. e. t. i. a. e. c. c. l. i. e. n. o. p. o. t. l. e. g. a. r. i. s. s. i.
d. e. n. a. t. u. r. a. f. e. u. d. i. e. q. v. a. s. a. l. l. u. s. s. e. r. u. i. a. t. i. n. p. p. s.
p. l. o. n. a. A. E. t. i. n. t. a. l. i. n. o. s. u. c. c. e. d. i. t. c. l. e. r. i. c. e. t. s. i.
f. i. l. i. s. i. t. f. m. d. o. s. t. i. r. i. s. u. c. o. e. t. i. q. 7. B.
S. i. h. o. s. i. t. p. n. i. t. i. r. e. p. p. r. e. m. i. u. n. t. i. c. p. o. t. p. a. i. a. l. e. g. a.
r. i. A. s. i. p. l. u. e. n. t. i. p. a. l. l. i. s. e. r. u. i. t. i. d. e. a. q. 7. B.

Quid de spuris. gendeo: Spuri. s. qui ex damnato coitu sunt s'm leges. Et v3 cuz muliere qua qe non possit haberi vxoris ratione sanguinitatis: affinitatis religionis vel alteri. Matrimonij: seu cuz quis habet plures: vel etia duas concubinas sili vt in dicta ane. licet. B omni proxius benefico excluduntur: vt. C. de naturali. lib. au. licet. Sed in interest episcopi facere q vtrozq parentu talibus liberis necessaria s' ministrat f3 q suppetat facultates: extra de eo qui duxit in ma. quam pol. cu heret. Et in hoc miti' agit ius canonicu q' civile. De filijs ex adulterio: vide supra adulterium. Et de huiusmodi vide. j. illegitimus. De filijs ante nutricijs: a alijs expositis: vide s' expositus. Sily excluduntur ab hereditate p'is in trib' casibus: vt. j. hereditas. §. 2. Cui' parentu p'ditione. l. liberam vel f'ulez sequitur filius: vide. j. seruus p'mo. §. 3.

f Lagella in quibus consistat in quomodo sint facta. i. satisfactio. §. 7. Itz de his habes. j. pena p'mo. §. 5.

f Onnicatio videtur esse genus cuiuslibet illiciti coitus: et tamen specialiter intelligitur in vsu soluar. Strupum ho est propter illicita h'gins de floratio. Adulterius est ibori alieni. l. vxoris violatio: de quo etiam habes. s. adulterius. r. j. impedimentu. §. 3. B Potius v3. §. 2. B r sequenti bus. Incest' e' p' sanguineaz vel affiniu abusus aut etia sanctimonialiu. Raprus e' cum puella violenter r' s' eius vel parentuz voluntatez educitur: vt corrupta in vxorez habetur. 36. q. 1. §. cu ergo. Et ibi de p'dictis sp'ebus di. B vel et' v' h'atur in p'cubinaz e' de rapto. cu ca. vide de hoc. j. rapto. 2. B P'dicta posuit Ray. in ti. de rapto. §. no. r' glo. eius ibi que et sup ho in vxorez dicit q' raptus quozq' comittit siqs raptat vt et semel abutatur muliere renitente: vt. 39. q. 1. §. ex hac. Et dicitur renitente. q' si ipsa consentiente: no' e' raptus s' strupum: vel simplex fornicatio. Si ho p'ra voluntatez patu raperetur vt esset vxor: vel concubina e' raptus: l3 raptu p'sensisset. B P'eter hoc omnes est peccati p'ra naturam. B Et d' isto tangit Tho. 2. 2. q. 154. arti. xi. B Et de grauitate cuiuslibet dicit q' habes. j. luxuria §. p'. B Ad dunt quidam sacrilegiu

de quo s'lr. j. luxuria. §. p'mo. B De isto sacrilegio Tho. loquitur. 2. 2. q. 154. arti. x. vbi dicit q' manifestu e' q' eti' luxuria f3 q' violat aliquid ad diuinu cultum pertinens pertinet ad specie sacrilegi. Ex quo dco colligitur q' hoc sacrilegium committitur respectu loci r' persone: ad quod etiaz facit. 17. q. 4. si quis inuentus. r' quod notat glo. de p'di. §. consideret. B Simplex fornicatio in clerico publice tenente concubinaz inducit depositionem: dico si admonitus nolit se corrigere. Itaz talis p'mo quide' monitus debet susp'edi a beneficijs: r' si se non correxerit debet perpetuo ab eis remoueri siue sit in sacris: extra de coha. cle. r' mu. s' c'nt. siue no' in sacris: vt ibidem in. c. si aut' clerici. B Et ibi videtur inu' q' ad p'dicta requiratur trina admonitio. B Quod si ale crimen sit notuam: suspensus est ipso iure: vt dicitur est supra clericus. 3. §. 2. Si vero sit publicum ex fama tantu: us q' merito talis habeatur suspitio q' scandalum generetur etiam si non appareat accusator: erit purgatio indicanda in qua si defecerit aut se purgare noluerit: canonice punietur extra de coha. cle. r' mu. r' u. Et talis iur' non debet in officijs euitari. Curum aut' sit audienda missa vel officium clerici fornicatoris: tenendum est quod dicitur supra clericus. 3. §. 2. B Et ibi latius de hoc i' ad ditione. B Et. j. ordinatus p'mo. §. 3.

Que pena clerici in sacro ordine qui aliam quam ducit in vxorem. Respondeo: debet p'iuari ordine r' beneficio ecclesiastico: et mulier si erat libera debet redigi in seruitutem ecclesie: di. 32. eos qui. si ancilla debet vendi. di. 81. quidam clerici. r' filij inde nati rediguntur in seruitutem ecclesie. 15. q. vlti. c. malte. Item talis clericus est excomunicatus ipso facto: vt supra excomunicatio p'mo. §. 4. r' 7. Et nota q' quando clerici in sacris separantur ab ea quam ducit in vxorem debet eam abiuurare: scilicet q' de cetero non accedet ad eam nec comedet nec bibet cum illa: nec in ead' domo manebit nec in alto loco nisi taz publico q' mala suspitio e' non possit: nec loquet' cu ea nisi cora idoneis testib' r' certa necessitate. B r' i' ecclia vel in alio publico loco: vt in s' con. li. 3. ti. 30. q. 13. vbi hec notatur f3 Ray. B 35. q. 6. ab isto die. extra q' cle. vel vxor. ex l' iterarum. tamen clericus habeatur suspe'

attus q̄ forsitan iuramentum non seruaret non debet excipi s̄ per sententiā interdicti v̄ suspensionis vel alioz h̄ est compescendus et de coh. a. cle. r. mu. clericos. **B** **I**ac̄ in dicta. q. 13. in l. rō. fm Ray. r̄ dōstl. q̄ etiā addit q̄ nō est alqd̄ coniungēdū alicui p̄ iuramentū de cuius transgressione h̄sili ter timetur. **I**bi ēr̄ dicitur fm Ray. q̄ si dū c̄ta esset ancilla r̄ filij sui paruuli non redē retur sed retraderetur in monasterio ne p̄ pter eius absentia filij eius precat̄. di. 34. si n̄tatis. subiungens: **E**t intellige illud. c. q̄ non contraxit cum ea matrimonialiter. **D** **D**e materia fornicationis plurima habes. **J**. luxuria.

f **R**aus r̄ dolus alicui patrocinari nō debent. 30. q. 1. d. c̄si extra de rescrip. ex tenore. fraus sit legi quā do q̄d alicui p̄hibetur vna via v̄lt sibi lice re per aliam viā: extra de p̄uile. quāto. r̄ de concel. p̄ben. cōstitutus. **A** vel cum q̄ saluus verbis legis sententiā eius circumuenit. ff. de legi. l. contra legem. r̄ dicto. c. quanto. **B** **A**d fraudem pertinere possum que habentur s̄. dolus. r̄ s̄. astutia.

Rigiditas quomodo impedit matrimonium. vide. **J**. impedimentum. is. qua si per totum.

Unus de expensis funeris. **J**. hereditas. **S**. 6. r̄. **J**. sepultura p̄mo. **S**. 7. r̄. **J**. restituito. 2. **S**. 5. **I**tem de iniuriantibus funeri vel moribus do: infra sepultura p̄mo. **S**. 8.

f **A**rtum est contractio rei aliene mobilis r̄ corporalis fraudulosa inuito domino lucrificandi gratia siue ipsius rei siue etiam vsus possessionis: vt. ff. eo. l. 1. **A** **I**sta fuit distinctio Ray. que r̄ ponit in sum. cō. l. 2. n. 6. q. 1. **B** **C**ontractio ponit in p̄dicta diffinitione: q̄a siue ea nō est. furtum etiam si interueniat voluntas vel h̄būm. **A** **F**acti. ff. eo. l. 1. **S**. p̄mo. **B** **T**ri per solam voluntatē erit transgressio alterius precepti. l. illius: **N**on concupiscēs rem proximi tui. **R**ei aliene ponitur in diffinitione: quia in re propria non comittitur furtum: intellige nisi alius habeat in re illa aliquod ius: puta ille cui res erat pignoriata vel cōmodata **A** **E**t fecit in ea vultes expensā: vt p̄ in it

ribus. **J**. allegatis. **B**. **S**. e. ff. res. **S**. p̄mo. r̄ l. si is q̄ rem in p̄nci. **A** **I**mmo potius in fi. **B** **I**dem **L**ho. 2. q. 71. **M**obilis et corporalis dicitur in reb̄ immobilibus: vt in agro: vel in corporalib̄: vt sunt actiones r̄ futuites nō cōmittit furtū eo q̄ talia n̄ possunt contractari. **A** **S**. ff. eo. l. verū. l. **B** **F**raudulosa dicitur q̄ si aliqd̄ credebatur esse suā que nō erat: vel si erat sua credebatur q̄ etiam ab eo q̄ habebat ibi ius posset accipere non cōmittit furtū: s̄ als tenet. **A** **V**idelicet q̄: perdit ius quod habebat in re: est nō habebat ius aliqd̄ p̄demnabitur ad restituitoem rei: r̄ insuper ad estimationē illius ex eo q̄ voluit ius sibi facere: vt i. lex. de quo statim. **B** **I**nsti. vi bono rapto **S**. q. m̄. r̄. **S**. l. **I**nuito dñō q̄z si credit dñm̄ permittiturum r̄ subest iusta causa credendi n̄ tenetur. **S**ecus si nō subest. ff. eo. si is qui rez. **A** **I**n dubio. n. presumitur dominus iustus. ff. eo. l. qui vas. **S**. vetare. **B** **E**t dicitur dominus iustus etia si videat rem auferri **Q**uis nō p̄dicat. ff. eo. l. p̄li. **A** **I**bi videtur colligi q̄ hoc verū est q̄i ratione timoris vel etiam verecūdie nō contradixit: als non cōtradicens cū poterit videtur consentire: ar. c. error. **S**. di. r. c. consentire. **B** **S**i aut̄ putauit facere inuito dñō r̄ t̄ m̄ dñs v̄lt furtū q̄dem facit quātū ad intentionē sed nō tenetur ad restitutionē: nec dominus potest petere obstante sibi sua voluntate. ff. eo. inter omnes. **S**. p̄st. **A** **D**oc fallit in. l. si quis seruo. **C**. de furtis. vt persuadens seruo vt tollat rem a dñō: r̄ seruus tollit eā domino etia permittente cui prius renunclauit tenet furti r̄ serui corrupti. **B** **L**ucrificandi gratia: q̄z quis alienam ancillam rapuerit non causa lucri: s̄z libidinis non comittit furtum. ff. eo. verum. **A** **r̄** als incl̄ pit certum. **B** **I**plius rei vsus possessionis: q̄ non solum committit furtum: quā rei domino vult sibi lucrari: sed etia q̄ vult in re ipsa lucrari vsūm r̄ possessionem di. 50. qui sacrum. ff. eo. qui iumenta.

Quot sunt species furti. **g**n. **D**ue. **N**am aliud est manifestum. l. illud in quo fur deprehenditur. p̄aus **Q** veniat ad locum de estinatum. **A** siue deprehendatur ab eo cuius res ē sine ab alio. ff. eo. l. 3. **B** **A**liud si manifestū cū quo fur nō deprehendit. ff. eo. l. 2. r̄ 3. **I**te nō q̄ quedā remanent in noīe gnāli quedā in specialis: vt lun sacrilegiū quod est

ter et sine alioꝝ scandalo cũ hñ nõ sit fraudu
lẽta factio nec animo lucrandi fm eundem
Sũl. vt in sum. con. li. 2. ti. 6. q. 12. B

Contra quẽ datur actio furni. gñdeo f3
Dost. Contra furẽ etiã si impubes sit: cũ
modo sit doli capax: ff. eo. l. impuberem.
Pater etiã agit p̄ra filiũ suũ si peculũ ca
strense habeat: als non esset iudicium inter
eos. ff. eo. l. ne cũ filio. Eodẽ modo ager fili
us si pater ei aliqd furti p̄stat de peculio ca
strensi. A Facit. ff. eo. sigo vxorũ. §. sed et si
filius. B Itẽ vir cõtra vxorem vel econ
uerso nõ agit furti matrimonio p̄stante: sed
datur actio in factũ: sed q̄ ei opoz iulerit fur
ti tenetur. ff. eo. sigo vxorũ. l. 1. C. rez amo
tarum. l. 2. Itẽ datur actio furti cõtra eum
qui dedit opẽ vel consiliũ ei q̄ furti fecit. ff.
eo. si is q̄. §. si tu. A Hoc verum si furtus
secutum sit: vt in sum. con. eo. iur. q. 15. B
Et tam ipse q̄ etiã qui receptauit ad restituti
onẽ tenetur: vt. j. restituito. 3. §. 2. dicitur.
A Et ibi patet quia quod dicitur est de con
silio obtinet etiã quãdo ex eo verũsimiliter
damna secutum est. B Sũm peccet q̄ rez
sũã apud altum depositum vel et inuise de
tenã furtus accipit: regre s̄. depositã. §. vlt.

Quid si quis furatur p̄pter necessitatem
famis vel frigoris. gñdeo. Sicut extrema
necessitas non peccat: sed vitur iure suo: de
p̄le. di. 5. discipulos. vñ potest occulte s̄tra
heret: vt dicit Tho. 2. 2. q. 66. non tñ p̄ se
s̄ etiã p̄ alio. Nam in tali casu omnia sunt
cõta: di. 47. sicut hi. Quod si nõ sit extrẽa
necessitas peccat q̄dem: s̄ p̄pter necessitatẽ
attenuatur peccatũ. Et in tali casu intelligi
tur penitẽtia que imponitur: extra de furtis
si quis per necessitatẽ. A Idem in sũ. cõ.
eo. ti. q. 8. fm Ray. et Tho. Aduertendum
tamen q̄ licz furans in extrema necessitate
non peccat: tamen tuceniat postea ad sa
cultatẽ p̄to q̄ obligetur ad restitutionem:
sicut et q̄ cessit bonis. C. de his qui possunt
ce. bonis. l. 1. ita tamen q̄ non teneatur nisi
inquantus facere potest ff. de cessi. bo. l. 3.
Et in hoc vel simili casu intelligitur facẽ pos
se deductio nec egeat. ff. de re iudi. in cõdem
natione. Aliqui tamẽ dicunt q̄ furãt in ex
trema et necessitate si rem non restituat de
bet imponi q̄ peniteat per tres hebdomo
das: dicto. c. per necessitatẽ. S3 illud. c. ñ
intelligitur in extrema necessitate f3 Tho.
2. 2. q. 66. arti. 7. et fm Ray. in ti. de furtis.

§. Item quid si aliquis furatur. et fm Jnu.
vglo. in dicto. c. si quis. et s̄. parit. Sed in
quantum dicit ibi glo. q̄ intelligitur in ne
cessitate non magna: debet intelligi respectu
necessitatis extreme sed bene al magna: q̄
vt ibi patet fur non cogitur restituere: s̄ vel
penitentiam agere vel restituere. vnde dicit
tur ibi: Si reddiderit non cogatur teina:
rei quod non concederetur. p̄ necessitate p̄
ua: als nullus cogeretur mendicare. Sed
et iste si duceniat ad facultatẽ tenetur precise
restituere: sicut et de furante in extrema ne
cessitate dicitur est. Et similiter si fuerit fura
tus exiit in tanta necessitate licet et ipse: q̄ i
pari causa potior debet esse conditio possi
dentis. ff. de condi. ob iur. cãm. l. si ob tur
pẽ. §. porro. et maxime dñi. Nã furãs in ne
cessitate etiã nõ extrema s̄ magnam non co
gitur precise restituere: dco. c. si q̄. Et q̄ ñ
est determinatũ q̄r intelligatur illi necessi
tas magna relinq̄tur arbitrio boni iudicis
et de offi. dele. de cã. B De restitutione
facienda vide. j. restituito. per totum.

Quid si quis furatur xp̄ianos detentos a pa
ganis: vt eos liberet. gñ. f3 Ray. et Dost.
Si est temp̄ guerre in nullo tenetur. 23. q. 2.
dñs. et q. 8. vt p̄de3. Si nõ est ip̄a treuge te
netur ip̄i pagano restituere nõ ho. c3. p̄pter
periculũ aie s̄ est restitutionẽ. Sũr et tenet de
alijs ablatis: vt. 23. q. 1. noli. A Hoc et casu
dicit Ray. Credo ip̄sũ furãtẽ nullo modo
peccasse Itẽ ad hoies quẽ furatus est si re
ctã habuit intentionẽ: imo pot̄ meruisse s̄
dũ modo als satisfactat: vt in sũ. cõ. eo. ti. q.
9. Ego nõ p̄to q̄ etiã ad nullã satisfactio
nẽ teneatur qñ paganus xp̄ianũ iniuste de
tinebat: quod et regulare: vt i rubuca. C. ne
xp̄ianũ mancipiũ hereticũ vel paganus vel
iude p̄ habeat vel possideat: et in. l. vna ibi po
sita. et 54. dif. mancipia. B Si in paga
ni cõpulerãt eũ ad circũcisionẽ: vel idolatri
am: vel aliquod mortale peccatũ: iuc illic pe
nitus liber factus et: sic furãs eũ nõ peccat
s̄ meret: ar. dif. 54. nulla. A Idẽ in dicta
q. 9. B Namq̄ xp̄iano q̄ detinetur a
sacereno liceat furari. et gñ. fm Dost. Si
ille xp̄ianus dũ esset treuga frangeret eã: et
sic erat in culpa et fuit captus: nec ei iminet
periculũ necessitatis non i3 furari: s̄ tenet
ad restitutionẽ. Nã talis iuste detinebatur
A sed nõ p̄ seruo: vt p3 et dicitur s̄. §. p̄rio
B Si autẽ iniuste detinebat: vt q̄ ip̄e belli

oap^r est v^t imineat necessitas: t^u tenet ad re
stitutione. Et cu^m talis tenet ad facien^{da} pasce
re: v^t iⁿ su. co. ti. q. xi. B. Et liceat fura
ri ad v^turario: vt elemofyna detur. s. elemo
fyna primo. §. 9.

Gloria uana Et appetit^{ur}
inanis glorie

fit mortale peccatu^m s^um^{us} fm Tho.
2^a 2^a q. 132. Potest ee mortale duplici. pri
mo mo^{do} ratione materis: pura cu^m aliqs glia
tur de aliquo falso: qd^o dicitur diuine reue
rentie. Et sicut Ezech. 28. s^u p^{ri}ncip^e tyri di
citur: Eleuatu^m est cor tuu^m: et dixisti deus ego
sum. V^t vel cu^m qs bonu^m ipale de quo glia^t
p^{ro}ferat deo. Et hoc aut fit cu^m circa illud pl^u
attendit q^{uod} erga deuz vel diuina: et illud d^{icit}
qs p^{ro}ferre circa quod plus laborat: vt dicit^{ur}
p^{ro} Reg. 47. dis. omnes. V^t seu cu^m qs p^{ro}fer
fert testimoniu^m hominu^m testimonio dei. Et
v^t cu^m qs verecundatur confiteri: seu seg^u qd^o
deus p^{ro} sacras scripturas docet. p^{ro}pter d^{iu}as
opinionem hominum: s^{ed} quos d^{icit} Luc. 9.
Qui me erubescit et frimones meos: huc fili
us hois erubescet cu^m venerit in ma^{iestate}
sua et patris et sanctoz angeloz. B. 2^a mo^{do}
ex p^{re} ipsius glia^tis q^{uod} intentione sua refert
ad glia^m tanq^{uam} ad vltimum fine^m ad quem
ordinat^{ur} cita^m h^uius opera: et p^{ro} quo noⁿ p^{ro}ter
mitit^{ur} et que s^unt. s^{ed} deum. H^uis ergo mo^{do}s est
mortalis: aliter non. Et Obscuru^m est h^{oc}. c.
Ad culus intelligenti^a scilicet d^{icit} q^{uod} sub gene
rali diffinitione pot^{est} dici q^{uod} vana glia^t est in
uulnis delectatio. Et au^{tem}. n. id est qd^o inuulne: p^{ro}
mo Reg. 12. ibi: Nolite declinare post vana
et. Et gloriari sepe capitur in scriptura pro
delectari. Matre. 9. ibi: Noⁿ gloriat^{ur} sapiens
et. Et ad Gal. vii. Adibi aut^{em} ablit gloriari
nisi in cruce. et. Et ista inuulnis delectatio ali
quando est simplex: et aliq^{uando} non sim^{plex}.
Simplex est quado^o venit sine appetitu^m ho
moris. Et hoc casu^m aut talis delectatio est su
per eo quod est mortale: aut noⁿ. p^{ri}mo casu^m
absq^{ue} dubio est peccatu^m mortale: q^{uod} p^{ro}fectus
noⁿ solum in actu mortalit^{er} et in sola delectati
ne est mortale: vt notat Tho. 2^a 2^a q. 154. ar
t. 4. 2^a casu^m noⁿ deest peccatu^m. na^m quod libet
vanu^m appetere vtiliosu^m est p^{ro} 4. Et quid di
ligitis vanitates. et notat Tho. 2^a 2^a q. 132. ar
t. p^{ri}mo. Non puto tam^{en} q^{uod} sit mortale: nisi
interueniat magna libidine^m sine mentis rela
xatio. Na^m vt noⁿ: Bonaventura sup. 4. Inia
ru^m dis. 16. peccatu^m veniale p^{ro} magna libidine^m

fit mortale. Noⁿ simplex est q^{uod} venit cum ap
petitu^m honozis seu reuerentie: hoc casu^m si
p^{ro}cedit ex q^{uod}dam meⁿis surreptione vel ma
xima p^{ro}nuat^{ur} cupie^{re} est veniale: q^{uod} vt dicit
Beda super epla Jac. 2. 25. dis. §. criminosi.
q^{uod} ex humana infirmitate comittitur venia
lia sunt. Et ex surreptione seu maxima p^{ro}nu
nitate cupiscentie h^uimuliter p^{ro}cedu^m vana
gloria: cum est super re parua: t^u enim ve
r^usimuliter deliberat^{ur} coⁿsentus rationis noⁿ
adest delectationi rei parue. Potest tam^{en}
et erga rem parua^m deliberat^{ur} consensu^m ad
esse cu^m malicia: et tunc noⁿ erit surreptio me
tis: seu p^{ro}nuat^{ur} cupiscentie h^u malicia mem
tis. Nec refert q^{uod} sit super re parua: q^{uod} deus
cor respicit non manu^m. 1. 4. q. 5. si quid. Et fa
cit quod dictu^m est s. furum. §. 3. Procedit
en^{im} vana gloria ex magna cupiscentie p^{ro}nu
tate sup^{er} re magna: vt q^{uod} super illa desertur
ho^mo noⁿ questus honoz. Difficile en^{im} est t^unc
eti^{am} rond p^{ro}ueniat aliquant^u noⁿ delectari.
Et super illud. 1. ad Thessal. 2. Non quasi
homibus placetes h^u deo dicit glo. Aug.
Eti^{am} cuiusq^{ue} facile est laud^{is} est noⁿ capere dum
negatur: difficile t^unc est ea noⁿ delectari dum
offertur. Si ho^mo vana glia^tis cup^{er} appetitu^m ho
moris p^{ro} p^{ro} se reuerentie noⁿ veniat ex dicta
surreptione seu p^{ro}nuat^{ur}: h^u ex deliberato
consensu^m videtur mortale. Nam hoc casu^m
est appetitus p^{ro} p^{ro} excellentie: q^{uod} appetit^{ur} est
species superbie: vt p^{ro} 2^a sententia^m dis. 42.
c. ex superbia. vbi dicitur q^{uod} superbia est e
mor. p^{ro} p^{ro} excellentie: 2^a deo s^{ed} aln^o voca
tur inanis glia^tis p^{ro}pter inuulne delectationez
qu^{as} continet: v^t homil. 24. dicit Grego^{rius}
Nemo q^{uod}pe vestimentis p^{ro}cupua^m nisi ob
inanez glia^m querit: vt h^u honozabilior ce
teris esse videatur. Aliq^{uando} ho^mo p^{ro}pter amoz
proprie excellentie vocatur elano seu sup^{er}
bia. 21. q. 4. omnis. ibi: Omne q^{uod}pe qd^o noⁿ
p^{ro}pter necessitate sua. et. Superbia ho^mo cu^m
venerit ex deliberato coⁿsentu^m peccatum est
mortale: vt notat Tho. 2^a 2^a q. 162. art. 5°.
Sic ergo vana gloria hoc casu^m que ex sup
bia est: peccatum est mortale: et etiaz graue
q^{uod} videtur procedere a radice infidelitatis
vnde Aug^{ustinus} 5. de ciu^{itate} dei. c. 14. dicit: Tam
est hoc vicium inimicu^mz pie fidei si maior
in corde sit cupiditas glorie q^{uod} dei timoz
vel amoz: vt dominus diceret Iohan. 5.
Quomodo potestis credere gliaz ad in
uulne expectantes et gliaz q^{uod} a solo deo est

non queretes. Malo: vt esse cupiditas glorie
 dei timor vlt amor qñ huc glie qe ex
 deliberato p̄sentu ad h̄t: qz dñs hoc p̄hibet
 Hiere. 9. ubi: Nō glie tur sapiēs. rē. r Mat
 th. 5. ubi: Nō dicitur ne iusticia vias. rē. Et iō
 p̄faciedo v̄ illi glie p̄ dilectionē adperere
 r a diuina recedere p̄caritate. Grego. ho
 mel. 23. Qui adhuc p̄ illicita desideria de
 fluit deū p̄fecto nō diligit qz ei in sua volū
 tate p̄dicat. Et eadē rōne p̄ hūc p̄sēti v̄ ab̄
 ec̄ dei timor: Ecclia. 2. Qui timēt dñz inq
 rēt q̄ bñplacita sūt illi. Et tātō erit grauius
 hoc peccatū q̄to fuerit sup̄ re vitiosa: ps. 51
 Quid glia ris in iusticia. p̄. Nico. de lpra.
 q̄ si dicat pessima est ista glia: qz p̄p̄e ē illo
 rñ q̄ peccat ex certa malicia r h̄itu. Signuz
 .n. habur̄ gnātū ē delectatio in opere: vt dī in
 2. eph. p̄pter qd dī puer. 2. Leniatur cū ma
 le fecerunt. rē. Et ad p̄dicta facit quod ponit
 Alex. d. ales sup. 2. sū ap. vbi dicit: Inanis
 glia aliqñ ē mortale: aliqñ veniale. naz Ina
 nis glia qñqz p̄cedit ex surreptione: qñz ex
 deliberatione. Et itēp̄ aliquādo est circa res
 q̄ inducunt maximā p̄uaritatē: r aliqñ nō
 circa h̄i res. Gemalis ergo dices cū ē p̄p̄
 surreptionē: vel p̄pter maximā cōcupie. p̄
 nitatē. Innuat q̄ doctor iste q̄ ex̄ exp̄ssos ca
 sus vana glia sit mortale: qz cū aliqd d̄ vno
 negatur p̄nter de alio p̄ceditur. 25. dī. q̄tis.
 Et clarus colligitur ex p̄dictis. Et fm̄ hoc
 pōt intelligi qd dicit Tho. 2. 2. q. 132. arti. 3
 v3 q̄ si amor humane glie q̄uis sit inanis
 non repugnat p̄caritati neqz quo ad id de
 quo est glia: neqz q̄tum ad intentionē glia
 querens: nō est peccatū mortale s̄ veniale.
 Et illud qd dicit Tho. 2. 2. q. 169. arti. 2. v3
 q̄ si mulier ornate ex quadam leuitate vel
 etiā vanitate p̄pter iactantia quādā nō sēp̄
 est peccatū mortale: s̄ aliqñ veniale.

Radus consaguini

tatis quomodo debeat computari
 r quō impediat matrimoniū regre. j. impe
 dimētū. 5. de affinitate. j. impedimētū. 14.

Terra

quō r qñ sit licita v̄ illi
 cūa. r hac materia ha
 bes supra bellum per totum.

Tella

v̄z sit peccatū mortale. 12.
 fm̄ Tho 2. 2. q. 148. Dicē
 dū q̄ si delectationi gula inheret
 hō tanq̄ h̄ni p̄pter quē deū p̄nit: parat
 h̄ dei p̄cepta: agere vt delectationes h̄i asse

qual: sic ē peccatū mortale. Si hō in gula
 sit inordinatio h̄z ea q̄ sūt ad finē: v̄ ip̄te ga
 numus p̄cupiscit delectationes cibo: s̄ h̄ p̄
 pter hoc faceret aliqd 7 legē dē: sic ē venia
 le. Et hoc dōm̄ mun. claz. r̄: clar. pone
 tur in. s. le. sup̄ sp̄b. et. S3 h̄ iciedū est h̄z
 Tho. 2. 2. q. 148. arti. 4. r in sū. cō. l. 3. ti. 4
 q. 7. q̄ gula ē inordinata comedēti p̄cupia
 v̄. p̄i ponit in sūma de vitijs: gula ē inordi
 nat. amor h̄z gustū. Et sic et includit ebue
 ritatē. B. Quor sūt sp̄s gula. ḡndeo h̄z
 Tho. vbi. s. Grego. 2. li. moral. ponit 5.
 sp̄s q̄ nōn̄ hoc h̄i: P̄o p̄e laute nimis
 ardēt: r̄ studiose. Et hoc dōm̄. S̄ez. p̄i
 n̄ ē dē p̄se. di. 5. ḡnqz modis. B. P̄o p̄e
 i. qz qe p̄uenit hōrā debita. Lauter qñ q̄rit
 cibos p̄ciosos. Alitius: qñ accedit in quāt
 tate. Ardēt: vt qz nō fuit modū debiti: s̄z
 trāsgredit ex desiderio edēat. Studiose: qz
 q̄rit cibos nimis accurate p̄paratos. Et
 De his sp̄b. r̄ q̄te peccatū in eis p̄sistat lat
 us dī in sū. cō. co. ti. q. 8. An̄ quo ad p̄nam
 sp̄z sciendū ē vt ibi nōtur q̄ si hōz p̄uenia
 tur ex aliq̄ necessitate infirmitat̄ v̄ iunertis
 v̄ alit. h̄i nullū ē peccatū: r̄ et qñ voluptas
 ē in cā adhuc n̄ ē peccatū mortale nisi ille
 c̄i
 bi apperit: s̄t adeo imoderat. q̄ hō ip̄z sc̄q̄
 ret si eēt p̄ceptū diuinū: v̄ l̄t induceret ad
 soluēdū ieiunij sub p̄cepto ab ecclia institu
 tū: v̄ l̄i p̄pter hoc faceret aliqd fraudē p̄ce
 pro: sicut faciūt illi q̄ mane incipiētes p̄ra
 h̄it mēsa v̄ qz ad vesperā tpe ieiunij. Et
 25. dī. s. als aut. sup. h̄. Quonies qz alijs te
 iunāt. rē. v̄ asserere q̄ tpe p̄cepti ieiunij
 ex p̄cupia an̄ hōz comedere sit mortale.
 Quo ad 2. am̄ sp̄m̄ sciendū: vt dī in dca. q. 8
 q̄ lauta p̄curatio si fiat ex necessitate infirmit
 tatis: vel p̄stine p̄suetudinis nō est peccatū
 cū hoc etiā p̄cedat fieri in monasterio: als
 peccatū ē p̄pter excessū cupiditat̄: s̄z nō est
 peccatū mortale nisi nimis sit effrenata cu
 piditas q̄ subuertat rationis iudiciū: vel n̄
 si qz v̄cat tpe ieiunij cibis illicitis sine ne
 cessitate r̄ dispensatione: sicut q̄ comedēt car
 nes i q̄ dragestima. Quo ad 3. am̄ sp̄m̄ d̄
 vt r̄ nōtur ibidē: q̄ nimietas cibi r̄ pot. ac
 cipit fm̄ p̄porzione sumētis cibū: qz quod
 vni eēt p̄z hoc alteri eēt multū: vt dīc p̄s
 in ethic. An̄ tēp̄erātia nō h̄z mediūz rei s̄z
 p̄porzionis. Et sicut p̄dictū est q̄ ebuetas
 q̄ p̄cedit ex electione tali q̄ qz delectationē
 potus p̄ponit bono diuino r̄ bono rōis

est peccatū mortale: ita dico sedes de excessu
 tanto i cibo q' ipse hūis ē ebrietas. Et ab a-
 postolo vocat cōmestatio: cū dicit Ro. 14.
 Nō in cōmestationib' ē ebrietas. Quo
 ad q̄rtā spēs ibid' dicit q' ardor n̄ s̄ḡt q̄libet
 audiat et delectationē in cibo q' vni nullū
 ē peccatū si ē ex sola nā: vel ē vniuale pecca-
 tū si tali delectationi rō plusq' oz ih̄c: s̄z si
 ḡnificat ignea amicitia q' q' pponit oibus
 h' delectationē: vt Esau q' ppter vniā escam
 veditit s̄mogenitā. vñ z a benedictione re-
 probat' est: Heb. 12. P̄dōt ergo hoc ē mor-
 tale peccatū. Quo ad s̄m spēm dicit vbi. s̄. q'
 studiositas q' ē peccatū mortale ē iudici-
 tas diuinit' epulonis q' epulabat quondie
 splendide. s̄. q' anim' totus implicatur cir-
 ca appaiū ciboz: q'z studiu est vehemēs ap-
 plicatio animi ad aliquid: vt dicit Tullius
 in rhetorica. P̄dōt in q̄nq' ē peccatū veni-
 ale vel ē nullū peccatū. s̄. cū hoc requirit iur-
 mitas vel p̄neudo vel honestas aut' p̄dōt
 n̄. rex in apparatu ciboz excellere iusticiā
 sicut in alijs sine pctō. **Q**uid s̄ḡt
 sumat potū vel cibū nocuū. s̄m. Sigdē h'
 faciat vt ibi nocuū inferat seu mouem
 facti in gula: sed aliter grauius peccat
 in odio sui. pp̄ij corporis. si hō ex nimio
 appetitu in gula peccat: magis si sciat no-
 cui' q' t̄ ignoret. **E**t s̄m 3m. z i sum-
 cō. li. 2. ti. 1. q. 39. s̄ḡs non crederet mortu-
 fer' cibū seu potū: s̄z crederet infirmitatem
 ex illo robzari non peccaret mortali: vel
 ad min' nō ita graui. P̄dōt. n. h' fieri cō-
 patio grauius afflictio: q̄s est afflictio
 lūis ad minus graue: q̄s ē afflictio febris
Qd hoc cāu nō peccaret mortali p̄t intelli-
 gi q' nocuū foret p̄uū. **E**t cū n̄ pax of-
 fendat charitatē q' tenet diligere corpus
 suū vt deo seruiat: vt ibid' dicit s̄m eū. 3m.
 nō vī a mortali posse excusari. 3ō post illa
 h̄banō peccat et mortali. **I**bi x̄it. 3m. vñ
 ad minus nō ita grauius sicut supior: v3 q'
 sumit mortiferā. **S**egur in. d. q. 39. **D**e
 seruitozibus aut' z misitris dō vī q' peccat
 si dant nocuū aliq̄ infirmo ex certa scien-
 tia vel improbabilit' ignozantia. **I**n sanitate
 aut' dicimus: q' nō tenet aliq' viuere medi-
 cinaliter: qz oīa iur' sana sanis. **S**ed t̄ tūc si
 sciens acciperet sine cā aliq̄d nocuū vnde
 mors et eueniret vel in infirmitas que subtra-
 heret eū a fūto dei: dicim' q' peccat. **L**uz
 3m. p̄cor. **D**ost. z intellige q' hoc cāu q̄s

peccaret vñ venialr vel mortali s̄m nocuū
 n̄ q̄tate: vt postensū ē. **B** **U**ltio nō
 q' de cibis dicit Aug. Diligēter igit' aut' dē-
 dū est qd loco vel tpi z plonis pueniat: ne
 temere flagitia resp̄dēdam'. **S**ieri. n. p̄t vt
 sine aliquo vito cupidinis vel voracitatis
 p̄culissimo cibo sapiens v̄tati: n̄ sp̄s aut'
 fetidissima gule flāma in viliissimū olus ar-
 defcat: z sanus gl̄z maluerit more d̄m pi-
 sce v̄sci q̄ leuicula more Esau: aut' o' dco
 more iunictozū: dī. 4. i. quisq'. **Q**ue regrē
 da sūt i p̄uuis clericoz: vide. s̄. clericus p̄
 mo. s̄. 4. **D**e gula etiā vide. j. sobrietas. z. s̄
 ebrietas.

h **A**bitus **A**n illeat clericis ha-
 bitū transformare:
 vide. s̄. clericus p̄mo. s̄. 2. **E**t an li-
 ceat religiosis: vide. s̄. apostasia. 4. s̄. 1. **A**
 in toto illo. c. n̄ vt de religiosis aliquid dī-
 ci. **B** z apostasia. 4. s̄. 1. t. si. **A** **N**ec ibi
 ille casus tangi vī. **B**

Ebetudo sensus **H**oc
 vitiū
 s̄m Greg. 31. mortal. ouit ex gula
Et s̄m Tho. 2. 2. q. 5. h3 rōne peccat in q̄
 tū est voluntaria: vt p3 in eo q' ē ita affectus
 circa corporalia q' de sp̄nallibus subtili' dis-
 cutere fastidit vel negligit.

h **E**reditas **D**ividitur in. 12. p'
 tes q' appellantur
 12. vncie: z h3 ista noia. **S**extans. i.
 sexta ps hereditas. i. due vncie. **Q**uadrās
 s̄. quarta pars. i. tres vncie. **T**riens. i. terna
 ps. i. quattuor vncie. **Q**uincias. i. quinq' vncie.
Semis. i. dimidietas hereditatis. i. sex
 vncie. **S**ep̄tūs. i. septem vncie. **B**es. i. octo
 vncie. **D**odrans. i. nouem vncie. **D**extrāns
 i. decem vncie. **D**eunus. i. vndecim vncie: ap-
 pellatione hō assis vel ponderis. i2. vncie
 continentur. **D**ecim. dē. de heredi. insti.
 s̄. hereditas. **I**bi p̄dicta vocabula po-
 nunt: z dicit q' tota hereditas vocatur assis s̄z
 de pondere nil dō. **B** **B**ona defictoz
 q' hoc vep̄ ē quo ad ascendentes z dicit dē
 tes: ex latere hō vsq' ad tertius gradū. **E**t
 subdit: **E**xores nō cor' dotē z donationē
 ante nuptias recipiūt. **I**n hō sunt sine dotē
 accipiūt p̄tē legibus d̄stinctā: siue filios ha-
 bēat: siue non. dicit gl. i. q̄m ex more lucra-
 rēf. **S**eḡ: si nemi' p̄dictoz h̄ abeant q

bus proficiat. hec ibi. Idem etiam videt i
 similibus cas: videlicet q quando fuerit
 subuentio in relictis magnis necessitati-
 bus denegata subtrahatur negligentibus:
 r successio in pias distribuatur cas propter
 eandem rationem. ff. de legi. l. non possit.
 Ad hoc etiam facit. ff. de his quibus vt in
 di. l. 3. vbi dicitur q indignus iudicatus e
 successione mulieris a qua fuerat institutus
 qui per negligentiam r culpa suam id egit
 vt mulier moreretur. Dicit glo. non adhi-
 bendo medicum. B Sed tamen no licz
 parentib⁹ liberos vel liberos parentes ab he-
 reditate sua repellere monachos factos q
 nts dum laici fuerat in cam ingratiudinis
 inciderint. i9. q. vl. c. si. Id e habes. j. reli-
 gio pmo. §. 12. q. incipit: Alius religiosi r c.

Atq ad quoni gradu durat successio i
 hereditate. qn. no terminat in qro gradu
 sicut quo ad impedimentu matrimonij: sed
 durat vsq ad decimū. 35. q. 5. ad sedē. B
 Ibi quo ad successiones non videtur fieri
 aliq gradus determinatio. s. vsq ad quem
 nūc determinet: sed poti⁹ indeterminate:
 et sic in infinituz quouisq memoria haberi
 d cognate possit: vt r filij r diffusius poni-
 tur in insti. d. gradi. cognat. per totū. Unde
 r in sū. con. l. l. 2. ti. 5. q. iij. di. q admittuntur
 cognati in infinitū ex quo gradus attinēte
 probat. Quod ergo aliqui dicūt de decimo
 poti⁹ intelligi ex eo q vix est q memoria vl-
 tra extendat. Et vtz in. d. c. ad sedē. mltuz
 valet pputatio respectu successions r mfi-
 monij. Nā in matrimonio fratres sunt i p-
 mo r filij eoz in scdo. In successione vtro
 frares sunt in scdo: r filij eoz ad iūctes in
 qro: r sic de relictis: vt ibi. B Et qui r
 quō succedat: vide. j. successio. De heredi
 substitutioe vide. j. testm. l. 2. §. 2. Atū he-
 des teneant ad debita defuncti. qn. Hedes
 quidem fm leges non tenentur de malefi-
 cio testatoris: nisi in qm ad eū peruenit: vl
 nisi cū testatore fuerit iis prestata: nī fm ca-
 nones r fm psciam heres quilibet tenet ad
 oia debita siue fuerint ex scū: siue ex male-
 ficio: vl quasi: r siue res puenit ad hēdē
 siue non: siue lts fuerit contestata: siue non
 t6. q. 6. si ep m. r extra de pigno. ex pntuz.
 r de solu. c. 1. r de vfu. tua nos. r de rap. i
 l. fis. r de sepul. c. vl. r de sen. ex. a nobis. 2.
 Hoc intellige si hereditas sufficiat: vt. j. in
 §. proximo dicitur. Con. in hoc omnes ca

noniste. B Idē in sum. cō. e. ti. q. 91. B
 Quid si hereditas non sit sufficienti ad
 omnia debita. gndeo fm Ray. Credo q
 in iudicio anime etiam si non fecit inuenta-
 rium non tenetur nisi qm sufficit. Disti-
 guo tamen inter legata r debita: quia ddi-
 ta tenetur sine diminutione soluere: de le-
 gatis vero si tor sunt q non remaneat ei le-
 gitima potest detrahere suam legitimaz: r
 iterum quartam fm quosdam si fuerit insti-
 tutus heres. Idem Host. r Al. B Idem
 in sum. con. co. ti. q. 92. vbi etiā di. q inueta-
 riu est scriptura quam debet heres inchoa-
 re fm leges infra. 30. dies a morte testato-
 ris: vel postq scit le heredē institutum: et
 describere ibi omnes res defuncti sub testi-
 bus et debet illam perficere infra sexagita
 dies: vel infra annū si remota sint res: r tūc
 non tenetur creditoribus vltra id quod in-
 uentū fuerit de hereditate: als si non fecerit
 inuentarium tenebitur insoludum. C. de tu-
 re deli. l. sanctimus. B Et de legitima ha-
 bes. j. legitima.
 Quis ordo tenendus in soluendo cre-
 ditoribus aut legatarijs. gndeo fm Ray.
 Si creditores r legatarij simul veniunt p-
 mo e satisfaciendū creditoribus: si v-
 ant separatim: liberatur heres soluendo p-
 illū ordinē quo venerūt: dū in nihil faciat
 dolo. Et creditores postmodum venietē nī
 debent inquietare heredem nisi reman-
 sit et de hereditate: sed habent ius suū saluz
 § legatarioris. sed si hēs scit vl credit siue
 dubitat q hereditas non extendatur vltra
 debita siue fuerint ex scū siue ex maleficio
 vel quasi nihil debet dare legatarijs tunc
 satisfecerit. Et idem modus tenendus e in
 satisfaciendo bus creditoribus prioribus s
 in iure portioibus: de quo habes. j. restō.
 2. §. 4. 5. et. 6. B Et si heres hūc ordinē
 mutauerit primo scilz soluere legatarijs vl
 sedarijs creditoribus h⁹ q portioib⁹ non
 absolutū hēi soto pscie nisi hoc faciat igno-
 rant: reputas. s. hereditatē ad oia soluēda
 sufficere vel nesciens hūc eē portioē credi-
 toris fm Al. r Hosti. vt in sū. con. l. 2. ti. 5.
 q. 94. vbi etiā dicit gl. Ray. q sic potest seu
 portioes creditores ab alijs puenit si de-
 bent ingetare heredē ita nec illos qui ab eo
 emerūt res qz pcia in legata vel fideicom-
 missa vel alios creditorē proccesserunt vt
 in. l. sanctimus infra allata. Nā vt in hac. l.

p3 creditoribus portioibus seruatur ius 3
 legatario: et etiã 3 alios creditores inferi
 ores qui prius ad herede accepit. B Et
 nota qd heres pot deducere ante oia expen
 sas funeris: et etiã alias necessarias q3 fecit
 cã hereditatis: et in testõ: inueniario: et h^o
 Et breuiter qñ debita totã hereditate hau
 ritã heres d3 cẽ immãis a lucro: sicurã g
 namine. C. de iure deli. l. sancimus. §. et si p
 fatã cã sequentibus. Itẽ nõ qd obligatio te
 statoris transat ad heredẽ: nõ tñ periculũ
 periturũ et h^o q nõ pñt excedere singulare
 personã. Idẽ d. host. et al. A Idẽ in sum.
 cõ. d. q. 9. 4. vbi et in hoc ponitur exẽpluz
 de fractõe voti que non transit in heredes
 B Quid si plures sint heredes quõ te
 nelã ad debita vñ legata. gñ. regulari tenet
 quilibz heres pro hereditaria parte. C. d. ac.
 heredi. l. 3. A potius ẽ l. 2. que incipit. p
 hereditarijs. B Excipiuntur quõ casus
 pmo si aliqd sit in obligatione faciendũ vl
 nõ faciendũ: tñ. n. quilibz tenetur in soliduz
 ff. de h. ob. in executionibus. §. 2. vt si te
 stator. pmissit se aliquod opus facturũ vel p
 missit per se et p heredẽ nõ fieri quo min^o
 fundũ suuz vl liceat. h. q3 heredi in soli
 dũ obligatur. 2° cãus est si res q d3 restitui
 in solidũ possideat ab vno. C. de her. act. l.
 2. et ff. cõmo. l. sed mihi. §. heres. 3° i alimẽ
 tis legatis quã p voluntate defuncti vel iudicis
 vel ab vno in solidũ vel a plib^o p pub^o testi
 gnatis petuntur. ff. de ali. lega. l. 3. 4° si te
 stator ab vno heredũ legatũ creditõri heredi
 tario ppe factũ aiso: tunc ille hẽs on^o iustitie
 bit vsqz ad qñtãtẽ legati. A videt3 vt hẽs
 soluat sibi integz legatũ: vel si creditõr noluit
 erit legatũ hẽs soluat sibi de portõe sua tãtã
 qñtãtẽ ad quãtã ascẽdit legatum: vt in. l. q
 stanz sequit. ff. de lega. 2. l. cã ab vno. 5° in
 expensa funeris vxoris q nõ tñ astringit
 heredes pro hereditarijs portioibus: is
 etiã viz p portione que puenit ad eũ de vo
 te vxoris. A vtpura si ad eũ peruenerunt
 eẽtũ: et in hereditate ducenta sũt: hẽ vir te
 nelã p tertia: et heredes p duabus partibus
 vt i l. veluti. de qua. j. B .ff. de reli. et sũpti.
 fure. l. aliquoties. et l. veluti. A Pcedẽ
 ẽ casus notãt in sũ. cõ. li. 2. ti. s. q. 95. scõm
 Ray. et hosti. B Quid si heres ẽ pu
 pillus nuq d pot differri debitorũ solo pre
 xtu pupillaris etatis. gñ. nõi vt. C. de acti.
 heredi. l. sub pretaxi. Pone qd heres

vel executores nolũt soluere que testõr i pi
 os vñs legauit: nec satisfacere creditorib^o
 vt dixit quid fiet. gñ. per ehm loci premis
 sa monitione ad hoc cogendi sũt: extra de
 testa. tua nobis. et c. Iohes. etiã si a testato
 re id contigerit in eadẽ. nã et si defũct^o pro
 hibuerit ne ehs se intromittat: tal phibitio
 non valet: vt in. d. c. ma. Heredes quos te
 stator tenet istituere: vide. j. testam. 2.

h Eremita seu solitaria sũp
 sectioz q3 pgregatiois sũp
 Rñdeo fm Tho. 2° 2. q. 188. Ita socia
 lis necessaria ẽ ad exercitiũ perfectionis qz
 mutuo se instruit vbo et exemplo et corre
 ctione que ad perfectionẽ perducãt. Soli
 tudo autẽ ppetitã perfectũ qui altõrũ regi
 gamine non indiget. Sicut ergo illud qd id
 pfectum est preeminet ei quod ad perfecti
 onem exercetur: ita vita solitaria si debite
 assumatur preeminet vite sociali. Si ta
 men absqz exercitio precedenti talis vita
 assumat eĩt periculosissimã: nisi suppleatur
 per diuinã gratiã. Et religioi mendic
 antes possunt vitam heremiticã eligere.
 gñdeo pñt de vita suoz maioz et cellã suã
 habitaculo in heremo siue locis vbi ñ sũt
 hominũ habitatio de ppiquo pñt acquirere
 et mutare: et de excel. pla. cã ex eo lib. 6.

h Ereticus primo cõf
 hẽt
 cus ẽ q de fide falsã opinionem
 inuenit vel inueniã sequit. 2. q. 1. h. ec est si
 des. 2. q. 3. hereticus. immo ẽt qui circa fi
 dẽ dubius est: et. co. c. 1. et intelligẽdã ẽ eẽ
 dubiũ cũ q determinat in dubitare persi
 stit: scus de illo q tẽratur de fide cã dolore
 cordis. Itẽ hereticus est ille qui male scẽti
 de ecclie sacris. A .i. aliter scẽtẽdo d bap
 tismo: pctõz pessione: eucharistia: matri
 monio: et de reliqs sacris q3 predicet et ob
 uet sacrosãcta romana ecclia: vt in. c. de q
 stanz. B extra. e. ad abolendã. Tertio q
 male scẽti circa vñtãtẽ scripture sacre. 2. q.
 3. heres. Quarto q aduersus romanã ec
 clesiã agit: et eius dignitatẽ a dño traditam
 auferre conat. di. 22. o. c. A Ibi d3: Qui
 romane ecclie pũilegiã ab ipõ omniũ 3
 sumo ecclieiaz capite traditã auferre cona
 tur: pculdubio in heresim labitur. B
 Quõz vñ sed ñ ita ppe d3 hereticus quã
 liber excoicatus. 4. q. 1. Quod aut. Silr et

7

simoniacus. l. q. i. g. s. **A** Idez et casus notat in sum. con. li. i. ti. 5. q. l. Adveredū quoz q̄ ille dī hereticus q̄ in dubijs p̄rri netuz ad salutē nō vult agescere declarat omi dñi pape. 24. q. i. hec ē fides. Silt hereticus ē q̄ p̄taciater affirmat exercere vsuras nō ē p̄cniū: vt in cle. ex graui de vsurj. Itē notidū q̄ is q̄ ex ignorantia h̄cat opionez hereticā nō ē hereticus si refert se ad intel lectū ecclie vel subijct se ei⁹ correctio: et d̄ sū. vi. et si. ca. danmam⁹. ad si. Itē nō ē he reticus q̄ scietie sui erroris nō p̄naciā ad heret: s̄ q̄rit cauta sollicitudine v̄itatē pa t̄coni gi cū inuenit. 24. q. 3. dixit apla. **B**

Quid pp̄ue facit hereticū. R̄ndco p̄z **P**e. Ad rōem hereticū duo p̄currūt. Anū est in rōne. s. heretis inūā. **A**. s. erro: erga credēda: v̄p̄z in sū. con. co. tit. q. 2. vbi po nuntur q̄ in isto. s. h̄nt̄r. Altez i voluntate qd̄ heretis p̄plenētū: vt ga p̄naciater a si de deniat: r̄ talis p̄p̄e dī hereticus. **C**. **T**ho. i. 4. addēs q̄ sigs erret in his ad q̄ explicitē credēduz non tenetur: non ē here ticus: vt sigs putaret Jacob fuisse. patrem abrae: r̄ huimōi r̄ cū cognofcu hoc esse s̄ v̄itatē fidei r̄ scripture: credit ei. silt r̄ cir ca ea de q̄bus inter docto: es sūt opimōes docē p̄ eccliam v̄t̄nā sūt: vt idē **T**ho. po niti p̄ma pte. q. 32. An ex usei scholans q̄ tenet opionē sui docto:is: habes. j. opimo.

Virum hereticū sūt vitandi. R̄ndco. **P**ossū r̄ debeo eos monere r̄ iducere vt ad veram fidē redeant. In alijs non licet eis cōicare qā excōicati sūt. 43. dif. In mā datis. **A** Clarus videtur facere: extra de h̄t̄. excōicam⁹. p̄uico. c. cū voluntate d̄ se. exco. **B** **A**tz: at cū eis vl cū alijs fidelibus sūt publice disputādū: h̄s. j. infidelis. s. 3.

Offiū inq̄sitōis heretico: p̄durat post mortē sūm̄i ponit̄s et quo ad negocia nō cepta: vel que nondū emerferūt: et eo. ne aliqui. li. 6. **A** Et ibi p̄z q̄ hoc intelligitur q̄ n̄missio factē a papa. **B** Sed non p̄nt p̄cedere cōtra ep̄os r̄ sup̄iores nisi in lite ris sit expressum. si in aliquid de eis inel lexerint debent pape nūciare: et eo. li. 6. in q̄ltores. **A** Et ibi p̄z q̄ ad illa d̄nūciatio nē tenent. **B** Itē nō possūt se itromutare de dinatōib⁹ seu foralegijs. **A** **A**l. cni d̄z tales reliquere suis iudicib⁹ p̄uicōdos: vt in. c. accusat⁹. de quo. j. **B** nec de questōi b⁹ vsurax enā s̄ illos qd̄ restituo: ē vsu

raz i p̄nā p̄ heresi inūxerūt: r̄ illi se r̄ sus ad hoc obligauerūt: et eo. accusatus. s. sa ne z. s. se. lib. 6. **A** Districte in tenē inq̄sit tores p̄cedere s̄ p̄tinaciter affirmātes exer cere vsurā non ce p̄nt: vel s̄ diffamatos vel suspectos d̄ huimōdi tanq̄ tra h̄t̄icos vel diffamatos seu suspectos de h̄t̄is vt in clementina ex graui de vsuris. **B**

Prōtates seclares. **A** q̄bulctis officijs sūgatur: vt in. c. excōicam⁹. de quo. j. **B**. debēt moneri r̄ et si necē ē p̄pelli p̄ eccliasi cā cēlurā. **A**. l. p̄ metropolitanā r̄ ceteros p̄prouiciales ep̄os: vt ibi. **B** oēs hereticos ab ecclia denotatos de suis p̄uicijis exter minare: r̄ cū d̄ nono q̄s eligunt in p̄tātez p̄petuas seu ip̄alē de hoc iurare. Et si p̄pter suā negligētā aliquis talis d̄ns fuerit excōi catus r̄ nō satisfecerit isra anū d̄z inuimari pape vt ip̄e oēs vasallos ei⁹ a fidelitate ip̄i us denūciat absolutos: r̄ terrā suā catholi cis exponat occupandā r̄ illuz si expedire videbitur a sua dignitate. deponat: extra co. excommunicamus. s. monēatur.

Archiepiscopi r̄ epi quā circa extirpā dos hereticos fuerint negligētes debēt de poni r̄ alij substitui qui hoc velint r̄ possit et eo. excōicamus. s. si. **A** **B**bi d̄z: **A**ldij cimus in super vt q̄libet ep̄s vel archiep̄s per se aut p̄ archidiaconuz suum vel alias honestas idoneasq̄ personas bis aut sal tem semel in anno p̄pam p̄ochiā in qua fama fuerit hereticos h̄tare arcueat: r̄ ibi tres vel p̄les boni testimonij viros: vel etiā si expedire videbitur totam vicinā iurare p̄pellat. q̄ sigs ibidē h̄t̄icos scierint: vl ali quos occulta p̄uenicula celebrantes seu a cōi conuersatione fidelium v̄ta r̄ morib⁹ dissidētes: ep̄o studeat indicare costi ipse at ep̄s ad p̄sēntiaz suā cōuocet accusatos: q̄ nisi se ab obo reatu purgauerūt: vel si post purgationē exhibitam in p̄stnam fuerint relapsi perfidiam canonicē puniant. Si qui do ex eis iuramentū religionē obstina none damnabili respūctis iurare forte no luertint: ex hoc ip̄o tāq̄ heretici reputent. **E**odemus igitur r̄ mādamus r̄ in v̄itate obedientie districte p̄cipimus: vt ad hec efficacit̄ exēq̄nda ep̄i p̄ dioceles suas dilī genter inuigilet si canonicē voluerint effu gere vltōem. Sigs enī ep̄s superpurgan do de sua dioceci heretice p̄raui. aut fermē to negligens fuerit vel remissus: cuz id cer

us iudicij appuerit ab episcopi officio sponatur
 et in loco ipsius alter substituat idoneo q
 velle et possit herenic confidere prauitate
 B Sed qualr ingrediuntur sunt herenic g
 Si papa dicit certa forma illa tenenda et alio
 pnt queri per accusacione iugitione et de
 nunciacione. Item tenentur diocesani per se
 vel per alios iurare scilicet in anno querere herenic
 eos ubi fama est eos habitare: et illos quos
 credat aliqd de hoc scire debet pcellere iu
 rare et iudicij siquos sunt suspectos ppter
 occulta puenticula vel alia signa: et e. excō
 municamus. §. ad iugium. Suspensus si vo
 catus cōfiteat et sperat de correctione: pot
 et iudici pnt a salutaris et aut negat et in iur
 famat: iudicet et pargano qua si nō p hie
 rit excōcabitur: et vsq ad satisfacione condi
 gnā ab oibus euabit. Et si per annum sic
 fuerit excōcatus vel herenic p dēct: et l. d.
 c. excōcicam. §. q. aut. Quali pena hēric
 pūtar. §. n. quā drupti. l. excōcicatio: et p
 sio: et ex ablatōe: et militari persecucōe. ex
 cōcicatio: et q ois herenic sine occulto si
 ue manifestus est ipso iure excōcicatur. 24. q.
 l. c. 1. §. r. et e. ad abolēda. A Clari^o et
 e. excōcicam pmo. r. 2. B. 2° de pōsūde: ga
 indistincte siue clericus siue laicus et papa
 vel imperator vel quilibet alii d3 cepom ab
 omi dignitate. 4. d. l. si papa. 24. q. l. qui p
 pacē. A Ibi d3: Qui p pacē ecclesie sunt
 si dignitate et cigulū nutiue hēant nudētur
 eis. Si aut p uati sūt siquidē nobiles sunt
 suaz subaz pscriptioe pūatur. Si autē
 ignobiles: non solum corpore hērentis: et
 exilio perpetuo castigēt. B et ab oī offio et
 bñficio expoliari: Et si cleric^o sit d3 de gda
 ri: et demū glitratu d3 reting arbitrio se
 cularis pntis ad auertione debita pūctus
 s. crematione. A De ista crematione non
 vlt iure hēi de pūctudine. B nisi pūctio
 post deprixiōne erroris ad fidē velint re
 uerti et errorem suū aburrare et satisfactōez
 exhibere. A Istud pūctio de consuetudi
 ne ab aliquibus obseruat de pma sessione
 iudicis a prima die q̄ examinatur hui^o ca
 tra etiā q̄ hoc faciat ipone: et nō ppter me
 tū pbauionū et cruciamū fm glo Ray. et in
 sū. cō. l. i. n. 15. q. 4. vbi etiā hēc notant fm
 gl. Ray. Et lic redēites debet perpetuo car
 ceri detrudēt: et co. excōcicam. 2°. A § sig
 vbi d3 q̄ si pōitq̄ fuerit depheñit redire vo
 luerit ad agendā pūctā cō dignā i ppetuo

carcere detrudatur. Et sic h nll d3 de illa cō
 tina et spontanea reuersione: sed d3. e. n. e.
 ad abolēda. vbi etiā d3 de pūctioe ab of
 ficio et beneficio. B Et nota q̄ et sūt relin
 quendi iudicio seculari q̄ depheñit fuerint
 incidisse in aburrata hēi cōtū: vt j. herenic^o
 2. §. 5. et duobus seq̄ntibus. r. 1. §. antepenl.
 3° punitur rez ablatōe: et q̄ bona eoz omnia
 ipso iure sūt pscata: i3 m̄ excōcicā ipi^o cō
 fscatōis vel bonoz occupatio nō d3 fieri p
 pncipes secularis anti q̄ per iudicē celesti
 asticū sūta sup eodē crimine fuerit promul
 gata: et e. cū fm l. 6. A Et si tales erāt cli
 ci eoz bona pscatē eccleie cui detruduntur:
 et idem si erāt laici ecclesie in tēporali iuris
 dictione subiecti: alioz hō laicoz bona pnci
 ptibus: et e. excōcicam. 7. d. 8. quo iure h3
 Ray. et in sū. cō. d. q. 4. B 4° punitur mi
 litari psecucōe: q̄ si aliter nō pō fieri: manu
 armata sūt ab eis bona oia auferenda. De
 pena credentū herenicoz et fautoz: hēd. j. §
 t. qui incipit: Quā penā rē. Quod si
 herenicus hēat filios catholicos nūqd illi
 salte hēbūt bona patris: vel pte. gndecōnō
 vt hēs h. §. pcedētū. r. s. hereditas. §. 2. A
 hoc pbatur: et eo h3 gentis. Quod e. cor
 rigit. l. mantheos. C. e. q̄ permittebat p san
 guineos catholicos succedere hēricis: qd
 vetal. in. d. c. h3 gentes. Ad vī intelligendū
 q̄ p publice pscantur p fidē catholicā vl
 publice pscus ē: vel defēdit errorē: vel corā
 prelato suo cōfessus est vel pūctus: aut sen
 tentialr p dēnat: et e. de hō. sig. sup qbus
 dā. h3 Ray. et in sū. cō. l. i. n. 15. q. 7. B
 Quā aut clericus ppter heresim degra
 dat^o dicat tradit pūcti seculari: hēs. s. de g
 dato. §. 3. Et an ois degradatus sit traden
 dus: hēs ibidē. §. 4. Quod de vasall
 herenicoz gn. absoluti sūt a debito fidelita
 tis homagij: et totius obsequij quicūq̄ lap
 sis manifeste in heresim aliquo pacto gcū
 qz firmitate astricū: et eo. c. vl. Idē de va
 sallis dñoz q̄ sūt negligentes p herenicos:
 s. §. 5. d. cū est. Quā penā incurrit cre
 dentes: receptatores: defēsores: et fautores
 herenicoz. gn. quilibet talis est excōcatus
 et si non satisfecerit ista annū excōc ipso iure
 est infamis: nec ad publica officia seu consi
 lia: nec ad eligēdos alios ad h^o: nec ad te
 stimoniū d3 admitti: nec pō: p dēre testam
 tum: nec ad alicuius hereditatis successiōez
 accedere. nullus quoqz eis sup quocūqz

negocij: sed ipse alijs cogit respōdē. Si iudex est: eius iura non valet. Si advocat^{us}: in admittitur eius patrocinium. Si tabellio non valet eius iurata: et sic in silibus. Si vero sit clericus: ab oī offō et bñficio dōz dpoñi. Et illi q̄ tales postq̄ fuerint ab ecclia de notati: euitare contempserint debent excōf cari. **P**robant hęc oīa: et eo. excōfiamus p̄mo. §. credentes. Item omēs clerici q̄ talib^{us} exhiberent ecclēastica sacra: vel traderēt ecclēasticę sepulture: aut clynas seu oblationes eoz reciperēt debēt p̄uari suo offō ad quod nūq̄ restituerēt sine indulto sedula: postolice sp̄ali. **S**ilr et regulares quoz etiā p̄uilegia in illis locis **A** in dioceſi vti i in. §. sane. **B** non seruentur eis: vt in dco c. excōfiam^{us}. §. sane clericis. Et nō q̄ ipſi credentes heretici sūt dicēdi: et. e. excōfiam^{us}. 2. **A** ibi dicitur: Credentes eoz erroribus hereticos similiter iudicamus. **B** Si heretici conuertantur: nūquid restituent eis vlt eoz fuis bona. gn. nō: sed ipō iure oīa confiscata sūt: et eo. **X**gentis. 2. c. cū fm li. 6. **A** nisi eis ad correptionibus et abnegationibus hereticoz consortiū misereri aliqs voluerit. d. c. **X**gentis. et p̄to q̄ ista misericordia possit hū ab eo ad quō bona per p̄fessionem deuoluntur: de quo. §. 7. ad finem in adduone **B** Qualiter heretici ad fidē redeñtes. recipi debēt. gn. debēt ad arbitriū sui epi abiurare erroz: et q̄ firmiter tenebūt fidē catholicā. i. q. 7. quotiens. et de conse. di. 2. ego. Berengarius. et. e. ad abolendā. **A** Et dōz ista abiuratio et p̄missio fieri per scripturā: et publice vel p̄uate fm q̄ crimē fuerit publicū vel p̄uatū f3 Ray. 2 in sū. cō. li. i. n. 5. q. 14. **B** Qd̄ si post abiuratōz vel postq̄ ad arbitriū epi se purgauerint: vt dicit̄ ē. §. 7. de p̄fessis fuerint in abiuratā heresim recidisse: iudicio seculari sunt sine vlla penitus audientia relinquendi vt in. c. ad abolendā **A** hoc vtz cū p̄b^{us} i abiurationē seu purgationē dephendūt in heresi per facti euidētiā: aut per cōfessionē p̄b^{us} vlt p̄ testes: i quo n̄ p̄fess̄ eis nec quo ad vitā nec quo ad bōa. Si at̄ abiq̄ h^o dephē sione occulte reciduiat: et occulte penitentef reuertantur ad eccliam parciunt eis quo ad verāq̄ fm gl. Ray. et in. d. q. 14. vbi etiā dī fm **A** occultos hereticos absolut posse p̄ simplices sacerdotes: nisi epi loci renue-

rūt sibi talia absolutiones. Sed hoc claz ē per processum annālē curie q̄ nūc pape re seruat casus iste. In dicta etiā. q. 14. notat fm Inn. q̄ heretici et in extremis agētes n̄ reconciliat̄ sine solēnitare p̄missa si i ad efa cultas. Si aut ad eā necessitate venerint q̄ cōfiteri non valeant: p̄cesserūt tamen siḡ p̄ntē: tūc et sine p̄missa solēnitare reconciliabunt. Lex. n. que aliud statueret ibi humana cēt. **L**on. **H**ost. in. c. a nobis. 2. et d. se. ex. vbi etiā predicta tangit Inn. **A**duertē dū quoz q̄ etiā cū reuertentibus non parciunt quo ad bona et vitā nō sūt petita p̄ntē et charistie facta de negāda: et eo. sup. cō. li. 6. **B**

Atrum cum redemptibus ab heresi dispensari possit. gn. deo iure quidez communi tales ex quo reconciliati sunt ad laicam communionem recipiuntur. i. q. 1. c. p̄mo. **A**ddhibetur etiā quandoq̄ circa eos q̄ duplex dispensatio: scilicet semiplena: vt solum recipiantur in ordinibus ante hęc omnia susceptis. i. q. 1. si quis heretic. **A** ibi dicitur: hoc p̄ magno beneficio habent si adempta omni specie promotionis in quo inueniuntur ordine permanente in quo possint sacerdotes fieri. i. q. 7. conuenientibus. plenior: vt possint et̄ epi. 12. dī sū. nos consuetudinē. plenissima: vt etiam ad superiores dignitates promoueri possint. 23. q. 4. ipsa pietas. **A** Idem in sum. con. li. i. n. 5. q. 15. fm **H**ost. Ray. et **H**off. **B** **A**trum prelatus hereticus habeat potestatem spiritualem: vide. j. scisma. §. 3.

Hereticus secundo

librum sextum. **P**lura contra hereticos habentur in 6. de quibus quedam in precedent. c. tam dicta sunt fm q̄ requerebat materia. Illa vero que restant nunc erunt dicenda.

Quicunq̄ hereticos credentes: receptatores: defensores vel fautores eorum scilicet p̄sumperint ecclēasticę tradere sepulture excommunicati sunt: et non debēt ab solui nisi proprijs m̄ibus publice extumulenti et proiciantur corpora damnatorum: et locus ille perpetuo careat sepultura: et eo. quicunq̄ li. 6.

Heretici cū omnibus sanctoribus nō do dicē. **A** .i. credentib^{us}: receptatoribus

defensoribus et fautoribus eorum vt in dicto. c. quicumq. **B** Et ipsorum filij vsq; ad secundam generationem ad nullum ecclesiasticum beneficium seu officium publicum admittant: aliter irritum est: extra eo. g. cumq. Et intellige per lineam paternam: nã per matrem non puniuntur nisi vsq; ad primum gradum: extra eo. c. statum. **A** Ibi etiam dicitur: Hoc sane d filijs et nepotibus hereticorum credentibus et aliorum huiusmodi tales esse vel etiam tales decessisse. pbatur intelligendum esse videtur: non autem illorum quos emendatos esse constitit et reuincos poratos ecclesie vnitati: et p culpa huius ad mandatum ecclesie penitentiam recepisse: quaz ipsi iam perfecerint: vel hã liter persecutioni eius inuistat: vel parati fuerunt ad recipiendũ eandem. **B** Item omnes viri ecclesiastici qui ad preces talium receperunt dignitates vel beneficia ecclesiastica priuari sunt: si receperint scient non debent in posterum admitti ad talia vsq; similia. Item filij talium personarum nõ sunt in potestate paternam: sed sunt sui iuris: vt in dicto. c. quicumq.

Quid si quidam dum in egritudine decumberent petierunt hereticos consolatos: vt ab eis fm consuetudinẽ eorũ consolationem reciperent. **A** Per manus impositionem: vt in. c. filij. de quo. j. **B** Et sic decesserunt: sed modo filij vel heredes volunt probare: qd ipsi defuncti nõ sane mentis effecti susceperunt: vel post perditam loquelam: nunquid audire debent. **gn.** Si tales dum vivebant erant dissimuli vel suspecti de heresi: vel si constitit qd ipsi sane mentis existentes petierunt: heredes non debent admitti: alioquin admitti possũt ad probandum non per vxores filios familiã res aut aliquos de suis: sed per testes fide dignos et fidei gelatores: extra eodem. filij li. 6.

Illi qui post abiurationẽ erroris vsq; qd se proprijs antistitis examinatione purgauerunt in deprehensi fuerint in abiuratum heresim reicidisse. Quis sine vlla penitus audientia relinquendi sint iudicio seculari nisi penitente signa in eis appareant manifesta et petuerint hã liter sacra penitentiẽ et eu charitatie non sunt deneganda: extra eo. super eo. li. 6.

In inquisitione criminis heresis etiaz ex

cõicat et participes atq; socij criminis ad testimonium admittuntur: presertim in defectu altarum. pbatur nõ hereticos credentes fautores et defensores eorũ si ex nũero testium aut personarũ deponẽtũ qd quos deponit qualitate et alijs circumstantijs non falsa dicere presumant: et eo. in fidei li. 6. Similiter illi admittuntur qui sup facto heresis iurauerunt dicere veritatem de se et de alijs: et tam celando periurauerunt: et postea velint corrigere dicuntur sui et alios si manifestis indicijs apparuerit tales nõ leuitate: aut odio seu pecunia: sed fidei velle reuelare: et eo. accusatus li. 6.

Præsidentes regimini alicuius loci: si sint excoicati: vel de facto et non de iure iurisdictionem habeant: ad requisitionem ordinariorum vel legatorum ipsorum aut inquisitorum. **A** non valentium sine more dispendio vel negotij periculo incursum habere ad superiores qui legitime i locis ipsis possunt iusticiam exequi: vt in. c. presidentes de quo. j. **B** possunt et debent hereticos credentes: fautores: et receptatores: et defensores eorũ suum officium exercere: et illi qui inquirunt eos non incurrant aliquam sitam tamen dicitis presidentibus ppter hoc i aliis nullũ ius est concessum vel permissũ: et eo. presidentes li. 6.

Suspectus de heresi et ob hoc citatur: et qd nõ pparet excoicatur: si excoicationem p annũ sustinet exiit est velut hereticus: et dẽnãdus: extra eo. cum pumacia li. 6.

Accusatus de heresi vel suspectus vel eminenti suspitione qui heresim in iudicio abiurauit et postea pmitit in ipsam esse relapsus: et antea ipsum heresis crimen non fuerit plene pbatur. Sed si leuis suspitio fuit nõ debet iudicari relapsus: sed aliter grauer puniri: extra. e. accusatus li. 6.

Qui in vna heresi spẽsiue in vno articulo vel sacro errauit: et postea abiurauit simpliciter heresim: si postea errat in alio relapsus est iudicad: et eo. accusatus est li. 6.

Ille de cuius lapsu in heresim an abiuratione pstitit vel nõ pstitit: si postea hereticos receperit: reducat vel associet: eis donet munera sine mittat: vel fauore impedit qd excusari nõ possit. **A** seu et visitet. d. c. accusat. **B** iudicari debet si ppter et. e. accusat. li. 6. Quid si qd p receptõe hereticorum. **A** vel etiã p defensione seu fauore. d. c. accusat.

mus. **B** nonique est hereticus sub obligatione bonorum inquisitoibus se abstrinjerit ad recipiendam penam et ea iniuncta et non paeta decesserit. **gn.** cogi debent heredes in bonis ad ppeleda. **A** Lex est sicut pna in bonis repalibus iniuncta, pncipies ad salutes vt ibi. **B** Sec^o si talis solus se obligauit ad pnam qua inquisitores vellēt inuigere: et ea non dā iniuncta decesserit. **e. accusat^o.** §. si holi. 6.

Aliqd post mortē heretici poterūt occupari bona ei⁹ si de heresi non fuerit i ei⁹ vita declaratum. **gn.** poterūt si postea de clare: extra eo accusatis li. 6.

Sacerdotes q instruūt hereticos de celāda veritate: et h^o i debet pena debita castigari. Religiosi et heretici sūt grauius puniendi alijs: extra eo. accusat^o li. 6. **A** §. si. vbi dicit: Sacerdotes et alij clerici q negocium inquisitionis instruedo citatos hereticos: vel eoz credentes de celanda veritate vel ofcenda falsitate seu eos indebite liberando iuenti fuerint impedire: cum nō sit dubium ipos ea facere in fauore heretice pautatis per inquisitores a talibus ppefici pnt et pena debita castigari tā per captionē personarū q al. put culpa exegerit delinquēs. Religiosi et sūt immutatio pena. i. carceratio nisi: extra eo. c. pe. Segur: vel al. graui⁹ puniendi q seculares si inuēti fuerint in heresi vel sibus deliquisse. **B**

Statutum loci per quod impediret negocium inquisitionis hereticorum nō valet: siue impediatur directe siue indirecte: vt in. c. statutū. de quo infra. Et domini. **A** vel alij quicūq; rectores: vt ibi **B** tenēt illud exhibere **A** diocesano loci vel ei⁹ vicario seu inquisitoribus: et hoc sine more dispensatio: vt ibi: **B** et corrigere. **A. l. oio** reuocare sine cesse fuerit: vel saltem catenus moderari q per illud inquisitionis processus nō impediatur vel aliquatenus retardetur: vt in. c. qd sequi. **B** extra eo. statutū li. 6.

Inquisitores in certis pncipijs pnt procedere simul vel sepe patim. put negocij vtilitas. **A** uadebit: extra eo. vt offiū li. 6. **A** Et ibi patet q hoc obtinet qm in aliqb⁹ loci sūt plures deputati sūt. **B**

In examinatioe testium hereticos. **A. l.** super crimine heresis ipm contingentibus vt in. §. penū de quo. j. **B** debet interesse due religiose persone: **A** et discrete: vt ibi

B et si fieri potest per publicam personam conscribi testium dicta: extra eo. vt officiū. §. verum. lib. 6. **A** Et ibi patet q si persona publica cōmode non potest haberi ista conscriptio debet fieri per duos viros idoneos. **B** Et quidem religiosi qui fuerint notarij. **A** in seculo: vt ibi. **B** et alij qb⁹ iniunctus est: **A** a sede apostolica tabellonatus officium: etiam tempore religionis ratione negocij inquisitionis contra hereticos: vt ibi. **B** tenentur ad conscribendam vt in dicto. c. vt officium. **A** si fuerint per dictos inquisitores requisiti: vt ibi: vbi etiā p3 q in hoc negotio etiaz clerici possunt exercere tabellonatus officium: ipsi vel etia prefati religiosi sint in sacris. **B**

Inquisitores si opus fuerit possunt inuocare auxilium brachij secularis et contraditores per censuram ecclesiasticam compellerent non obstantibus pūallegis concessis quibuscūq; personis vel religiosis vel vniuersitatibus. **A** cuiuscūq; conditionis dignitatis vel gradus religionis vel ordi specialiter vel generaliter sub quacūq; forma verborum concessis vel in posterum concedendis: et possunt sic compellere etiaz appellatioue postposita: vt ibi. **B** nec etiaz constitutiōe de duabus dietis. **A. l. c. d** rescipit nonnulli. vbi cauetur nequis p lras apostolicas possit trahi ad iudicium vltra duas dietas: extra suam diocesim. **B** extra eo. vt officium li. 6.

Deo rectores locorum requisiti a diocesanis vel eorum vicarijs: seu ab inquisitoribus tenentur iurare seruare et seruari. facere constitutiones contra hereticos fautores et defensores eoz: et eoz filios et nepotes **A** a sede apostolica promulgatas ac etiaz approbatas. d. c. vt officium. **B** Et quā rare noluerit et seruare: b: vt infamiam hereticorum fautor: et de fide suspectus: nec d3 hūc p domino nec ad aliquod officij publicū vterius assumat: et ea que iurum: vt rector: fecerit nulla hnt firmitate: **e. co. vt officiū li. 6. in fi.**

Debent omnes rectores in hoc negotio parere diocesanis et inquisitoribus: nec aliquo modo debet cognoscere de hoc crimine nec captos liberare: et h^o i. **A. l. dio** cesanorum vel inquisitorum iudicium sententiam seu processum directe vel indirecte impedire: vt in. c. quod sequi. **B** Alius

sunt excoicati: si sustinuerint per annum
 Et aio pertinaci: vt ibi. B. condēnari de
 bēt tanq̄ hereticis: et eo. vt inquisitionis li. 6.
 Et vbi etiā idē statuit p̄ra omēs qui si
 enter in predictis dederint consiliū: auxiliū
 vel fauorē. B. Concessus est inquisitorib⁹
 bus cōmittere citationes et denunciaciones
 sniaz. Itē auctoritas aduocandi peritos.
 Et p̄ui expedire vt eis assistant et in sereni
 dis h̄i sententijs p̄beant consiliū oppozu
 nū: ac q̄ eis super h̄is humiliter pareat in
 virtute obie inuengendi: vt in. c. cōmissi. de
 quo. j. B. et clez et p̄lin lo ci prout vide
 runt expedire negotio fidei. Itē p̄cedendi
 Et illos q̄ in pulcra eoz cōmiserūt ip̄s cri
 men heresis: etiam si ad aliam se transule
 rint. Itē faciendi sibi assignari a quocunq̄
 in quibus eēt aliq̄ p̄cessus Et hereticos
 Et vel alia scripta in quibus inquisitōes fa
 cie et p̄cessus per quoscuq̄ auctoritate se
 dis aplice vel legatorū eius habitū hereti
 cos continent vt ibi. B. Et circa hēicos
 incarcerationis vna cū p̄elatis quibus sō sūt
 penā eoz mitigādi vel mutādi. Itē puandi
 vel puas nuuandū dignitandus vel alijs
 b̄nificijs ecclesiasticis: et officijs publicis: et
 honoribus oēs hereticos et fautores. Et
 credentes: receptatores et defensores eoz:
 ip̄oz quoz filios et nepotes vt ibi. B. Si
 militer autem diocesani requirendi. Et vl
 eis absentibus eoz vicarij: vt ibi. B. Et
 de eozum consilio faciendū nisi ip̄s sc̄iē
 talibus contulisset. Et si dicta beneficia p̄
 factis hereticis seu complicitibus: tunc enim
 ip̄s diocesani vel eoz vicarij non sūt regre
 di sed potius a suo iudice puniendi: vt i
 ter tu qui sequitur. B. et eo. vt cōmissi li. 6.

Contra xp̄ianos qui efficiuntur iudei
 vel redeūt ad iudaismū etiā si infantes vl
 metu mortis eēt baptizati. procedendum
 est sicut Et hereticos. Similiter etiam cōtra
 eozum fautores. Et tā Et contra fautores
 receptatores hereticorū: et eozū defensores.
 si p̄fati fuerint de hoc confessi aut per xp̄ia
 nos vel iudeos iudicati: vt in. c. de quo statz.
 B. extra eo. Et li. 6.

Propter heresim maritorum non p̄si
 scanur dores vxorū nisi cū eis scienter con
 traxissent. Et i. qz tunc sc̄iebant illos eē here
 ticos: vt in. c. quod sequitur. B. extra. c.
 decreuit li. 6.

Quando negotiū heresis cōmittit ali

cui vel aliquibus generaliter in certis locis
 nō adimit ep̄is auctoritas eozū ordinaria
 vel etiam delegata si eam hēant. Et vtriq̄
 etiam de eodem facto inquirere possūt cō
 muniter vel diuisim. Et si diuisim p̄cedant
 tenentur cōicere sibi inuicem p̄cessus: et p̄
 virosq̄ simul sententia proferatur nisi alter
 alteri deserat. Quod si in silia non p̄cordat
 ad sedē aplicam mittant. A vtriq̄ nego
 cium sufficienter instruant: vt in. c. quod
 sequitur. B. extra eo. per hoc li. 6. Et
 Ibi et dicit q̄ si ordinaria seu delegata ep̄i po
 testate p̄cedant: illum in procedendo mo
 dum obseruent quem inquisitores possūt
 et debent per iura cōia: vel speciales conces
 siones seu ordinatōes sedis aplice obserua
 re. B. Quod etiam vnus sine alio nō pos
 sit ad sitam p̄cedere vel expressius. j. he
 reticus. 3. §. i. Et intellige q̄ predictas exco
 municationem p̄cessuū oꝝ fieri quādo ni
 hil aliud restat agēdi nisi q̄ sententia pro
 mulgetur. Quod si alter non possit cōmo
 de p̄cedere nisi visis actis alterius: tūc semel
 nū cōicatio tribuatur: vt in extrauaganti
 Benedicti. xi. qui incipit Ex eo.

Hereticis appellatio in iudicia est: e.
 vt inquisitionis li. 6. Et est illi proclama
 tio quibus non obstantibus rectores seu
 officiales tēporales p̄denatos hereticos et
 sibi relictos statim debēt recipere et indilate
 aiaduersione debita punire: et idē etē d̄ cre
 dentibus et eozū receptatoribus fautorib⁹
 et defensoribus vt ibi. B. In negotio
 heresis p̄t. p̄cedi simplr. et de plano. Et
 ab ep̄o aduocatorū iudiciorū strepitu et si
 gura: vt in. c. statuta. de quo. j. B. et si pe
 riculū eēt non noisias accusatoribus vel le
 sibus publice nisi coram aliquibus prou
 dis precipiēdo de tenēdo secretū et h̄i. Et
 j. corā diocesano vel eo absente ip̄s vica
 rio qn̄ inquisitores procedūt. Et si p̄o
 cedit ep̄s coram inquisitoribus: si h̄i pos
 sit cōmodo copia eo: iudicet ac nihilomin⁹ si
 ep̄s sine inquisitores p̄cesserint: aliquibus
 alijs p̄sonis puidis et honestis iurib⁹ per
 tis quos ad hoc vocari et eis totum p̄cessū
 super quo deliberandum est seriose mani
 fari ac integraliter explicari: et de ip̄ozum
 consilio ad sententiam vel ad condēnatōes
 procedi debet: et ep̄iscopos: vel inquisito
 res possūt iudicari secretū p̄fatis q̄bus
 sit reuelatio. et in eos si archana consiliū seu

cōdicatio pmo. §. 4. **¶** Et ubi de hoc dicitur in additione. **¶** Et in de. volentes: extra eo. Nullus aut inquisitor potest pcedere contra officialē alique vel nūcū romāe curie vt in extravaganti Jobil. 22. que incipit: Lū frater.

h **Ermaphroditus** ^{Hūgd}
^{ial oz}
dinari potest. **¶** Respondeo si magis vergit in sexum virilem q̄ femineum potest recipere characterē: si econuerso non potest. 4. q. 3. testes. **¶** Item Hermaphroditus Sed tamen in vtroq̄ casu non debet ordinari propter deformitatem et monstruositatem: ar. 36. di. illustrato. r. 49. di. c. vl. Si vero equaliter inualescit in co sexus virilis et feminicus: characterē recipere non potest fm Sui. **¶** Idem in sū. con. li. 3. ti. 23. q. 2. **B**

h **Ironia** ^{p. h. scribitur. Aide}
^{in in luera. 3.}

h **Istrio** ^{Anum officium hstri}
^{onum sit licitum. Re}
^{spondeo fm Tho. scōa scōe. q. 148}
tale officium q̄ ordinatur ad solatum hominibus exhibenda: non est illicitum fm seruum modo non vtantur aliquibus verbis vel factis illicitis: et non adhibeāt ludū negocijs et r̄pibus indebitis. **¶** Et illi qui moderate eis subueniunt: nō peccāt sed iuste faciūt mercedē ministerij eorū eis retribuendo. **¶** Si qui vero superflue sua i talib⁹ consumunt vel largiuntur illis qui illicitis ludis vtuntur: peccant quasi eos in peccat⁹ fouentes. **¶** Lon. Al. et addit q̄ si aliquis etiam malis hstrionibus parce dat ad cōseruandam famā suā ne a talibus vituperetur: non credo talē peccare mortali: vt i sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 22. **B** De hstrionibus hēl s. clericus. 4. §. 5. r. 8. cōicare. §. 20. q. incipit vtrū corpus xp̄i deat dari hstrionibus.

h **Omicidium primo**
cōter qd est gndes: est hominis occisio ab homine facta. Et cōmittitur nō solum factis: sed etiam verbo. Et verbo tripliciter. s. p̄cepto: consilio: et defensione: i. defendendo homicidam suis verbis sub illis qui volebant ipm retrahere vel impedire: vt. §. distin. si quis viduam. de pe. dist. 1. periculois. factio vero committitur quatuor modis: iusticia: necessitate: calu: et vo-

luntate. **¶** Glo. Ray. dicit: defensione vt cū aduocatus defendit reū in causa crimali vbi accusator si non probauerit tenet ad penam talionis: vt in lum. con. li. 2. ti. 1. q. 2. Et eodem ti. q. 21. dicitur fm Ray. defensioe. i. dissuasio: ne si quis dissuadendo retrahit a bono proposito hominem volentē aliu a morte liberare. Et glo. eius dicit hoc intelligendum quando corrupta intentione sit. **¶** Nam si mater filium volentē liberare aliquē a periculo mortis retrahat vt dissuadat: q̄ timet ut ne ille ibi interficiatur: vel parum vel nihil peccat. Et f. 3. Ray. r. in. d. q. 2. est etiam homicidium spirituale quo quis spiritualiter et quadam iuris fictione occiditur: quod fit. §. modis. **¶** Deediendo. i. Jobis. 3. Qui odit fratrem suū homicida est. Item detrahendo: de pe. dist. 1. homicidiorum. Item male conuadendo seu suadendo: ea. di. c. noli putare. Item nocēdo: ea. di. homicidij. vbi dicitur q̄ omni iniquus: motus ad nocendum fratris: pro homicidio p̄putatur. Item vitium detrahendo. 86. di. singulis. r. c. pace. **B**

¶ Anum occidere animalia sit peccat⁹ **¶** Respondeo fm Tho. scōa scōe. q. 64. nō quia nullus peccat vtendo resua ad hoc ad quod est ordinata. **¶** Generaliter autem plante et animalia propter hominem sunt ordinata. **¶** Idem in lum. con. li. 2. ti. 1. q. 3. **B**

¶ An liceat iudici occidere malefactorē. **¶** Respondeo scōm Tho. scōm scōe. q. 64. Sicut pro salute totius corporis prefciditur laudabiliter p̄uidm membrum sic malefactor et corruptus aliorum occiditur vt bonus commune conseruetur. **¶** Si tamen hęc occisio fieret a iudice vel ministro luore vindicte: vel delectatione fundendi humanum sanguinē: licet ille iuste occidatur: nihilominus iudex mortaliter peccat: similiter et minister. Et eodem modo si faceret hoc iuris ordine non seruato 23. q. 4. §. penult. r. q. 5. miles. r. c. cum minister. r. c. lex eterna. r. c. officia. r. c. cuz homo. r. c. qui malos. **¶** Idem in lum. cō. co. ti. q. 4. **B**

¶ An liceat private persone malefactorē occidere. **¶** Respondeo fm Tho. scōa scōe. q. 64. non licet: sed illi tñ cui cōtatis cura commissa est: sicut p̄ncipi hñi publicam auctoritate: non aut priuato et multo am-

plius neq; dico. Mas clericis comittit mi
 nisterium non legis in qua no determina
 tur pena occisiōis vel mutilatiōis corpora
 lis: rideo vt sint idonei ministri debet a ta
 libus abstinere. Et hoc intellige nisi fuerit
 ad repellēdā vim cū moderamine inculpa
 te tutele: vt in cle si furiosus. de homi. B.
 De muliere in adulterio deprehensa virū
 possit occidi vide. j. impedimentum. S. §.
 vltimo: r de adulterio vide. j. lex. §. q. 7. 4.
 Alius aliqua necessitate liceat occidere
 hominem. Rñdeo fm. Tho. scda scde. q.
 64. Allicui qdē ē q homo iēdat directe
 occidere hoīem vt seipm defendat: nisi ei
 q habet publicā auctoritatē Et etiā pri
 uato si nō excedat limites defensionis legi
 timē dicitur cle. si furiosus. Ideo seqt. B.
 Pōt tñ vim vi repellere cū moderamine in
 culpate tutele: et si pter intentionē defen
 dentis ille occidatur non peccat.

Etñ liceat occidere furē. Rñdeo. fur
 nocturnus si nō poterat discerni q ad fu
 randū r nō ad occidēdū venisset: nec alit
 poterat deprehēdit: potuit occidi: aliter non
 eēt. e. si si pfo diens. ff. de sica. l. furem. A.
 Ibi dicitur: furē nocturnū siqs occiderit ita d
 nū impunit fore si parere ei sine suo perī
 culo non potuit. B. Furē vero diurnū nō
 licet occidere nisi se telo defendat: q; tunc
 plus est q fur: vt in dicto. c. si pfo diens. La
 rones etiam insidiatēz itinerib⁹ fm leges
 culibet licet occidere: sicut nocturnum po
 pulatozem agroꝝ. C. qñ licet vni. se sine u.
 vi. l. i. r. 2. De qb⁹ duob⁹ vide infra latro.

Etñ liceat clericis occidere suā iniuaso
 rem. Rñdeo. Clerici quidē possūt sicur ta
 tici vi vi repellere defendēdo se r sua: ar. eēt
 de homi. significasti. Et hūc casuz vide s.
 belluz pmo. §. 2. r eēt de sen. exco. dilecto.
 li. 6. A. Ibi hoc clare habetur: vbi etiam
 dicit q potest r dicit etiā qlibet. ppulsare iniuriā
 etiā a vicino r pximo. B. Ad si clericus
 ita iniuadatur q aliter mortem vitare non
 poterit nisi occidat vel mutilet iniuasoꝝem
 hoc faciēdo nō ē irregularis: i cle. si furios⁹
 eēt co. Et eodē mō non ē irregularis si occi
 dat furios⁹: aut isā aut dōmīnū: vt ibidē dicit.

Etñ grauius peccat q occidit iustus q
 qui occidit peccatozem. Rñdeo fm Tho.
 scda secunde. q. 164. sic quadrupliet rōnc.
 pmo: q a nocet ei que plus debet diligere: r
 ita magi agit q charitates: r q a iniuriā in

fert ei q ē minus dignus: r ita magis agit
 q iusticiā. 3⁹ q a pūat cōmunitates maioꝝi
 bono. 4⁹ q: spūit dēi. L. x. Qui vos spūit
 me spūit. Idē i sū. con. li. 7. titu. i. q. 18. B.

Etñ homicidiū semp sit mortale. Rñ
 deo fm Ray. Homicidium voluntarium
 mortale est r nocet: dif. 50. sigs volunta
 rie. A. Ibi dicitur: Siquis voluntarie ho
 micidium fecerit ad ianuā catholice eccle
 sic sep iaceat. Dicit glo. i. hōi status. Seq
 tur: Et cōiōnem in exitu vite sue recipiat.
 Dicit glo. supple: q moritur añ finius ip̄s
 p̄iue: q: p̄ ip̄s p̄iue licite cōmunicat: vt. 36
 q. 6. sigs de corpe. Seqt: Si at n̄ volūtate
 sed casu aliquo homicidium fecerit: p̄ior
 canon. 7. annis agere penitentias iussit: r
 canon. 5. mandauit. B. nisi fiat iur̄ pmissi
 one vt in iudice r eo qui se defendit r suat
 vel in bello iusto. 23. q. 1. quid culpatur.
 Et. Idem in sum. con. co. ti. q. 20. B.

Etñ quilibet teneatur liberare proxi
 mum ab iniusta morte cuꝝ potest. Rñdeo
 dicendum q ex debito charitatis quilibet
 teneatur repellere a proximo iniuriā si po
 test. vnde Ambro. Qui non repellit iniu
 riam a proximo si potest taz est in vitio q
 ille qui facit. 23. q. 2. nō in ferenda. 2. c. se. 7
 c. ostendit. 7. q. 5. reos. Nec est tenentia
 Ray. Guil. 7. Tho. scda scde. q. 60. In
 hoc tñ sicut ponit Guil. diuersitas est notā
 da: q: ille qui habz publicā ptatēz tenetur
 defendere et cū armis si oꝝ. A. r se et mor
 ti exponere fm eū. Guil. vt in sū. con. co.
 ti. q. 32. vbi hec notantur. B. dum tñ spe
 ret q possit. Personē vero priuāte si qdē
 solo verbo possint hominē liberare: aut et
 facio s; sine periculo psonaz suarū tenentur
 ita tñ q cum moderamine inculpate tutele
 vt Tho. addit. Sed non credo q in hoc
 casu teneantur q; exponere se corporali pi
 culo vt aut guil. r glo. 83. di. in p̄ncipio. Et.
 Si. ibi dicit q teneor dare pecuniam ne al
 ius iniuste occidatur: s; qdā dixerit hoc ve
 ri eēt de platis. Itē dicit q medicus debet
 pot⁹ gratis curare et suis sūptibus q; per
 mittat infirmum mori: non solum paupe
 rem sed etiam diuitem. Dicit etiā q potest
 r inuitum curare r postea a potente vel ei⁹
 hereditibus cure debite abbibite salarium
 petere etiam si infirmus moriatur. B.
 Etñ teneat q; dare pecuniā ne al⁹ oc
 cidat. Rñdeo. glo. 63. dif. i p̄ncipio ponit

de hoc duas opiniones. vna est qd quilibz tenet. alia e qd solū fiat. Et subdit. Ad qd legi non vñ ibi ponit in gl. n̄i vñ puto. B. Vbi vñ distinguedū qz si p̄stat illū iuste occidi: quilibet tenet pecuniarē subuenire. Quia sua possibilitas pot: salua tñ necessaria te sua. Quod si nescitur an iniuste occidat: aut si necessitas istius nō potmō tenet. Atz medicus teneatur potmō gratis curare alique q̄ permittere mori: vide. f. medic. §. 3. Et vñz medicus vel chirurgicus possit pmo ueri. Itē vñz liceat clericis hoc exercē: hēs f. medicus. §. ante p. r. vl. Atz multa re aliqd mēbz sit licitū. gn. fm. Tho. scda scde. q. 65. Precidere mēbz sanū non pot esse licitū nisi pur ordinatur ad utilitatē cōmunitatis. s. p. punitione alicuius culpe: s. hoc nō licet alicui p̄sone p̄uate et volente eo cultus ē mēbz: qz per hoc fit iniuria cōtanti: sed hoc licz tñ publice p̄tati: cui p̄missa est cura cōis. Si hō mēbz p̄pter puretū sit corruptiū coppositis: tūc licitū est precidere de voluntate tamen eius cui ē aut illius ad quē perinet curare de salute illius. Porro nō licet aliquo mō mēbz h̄cidere ad vitādū periculū aie sue pctm̄: qz saluti sp̄iali sēp pot aliter subueniri: cū peccatū subiaceat ipsi voluntati. vñ z Chryso. sup illd Matth. 19. Sāt eunuchi q seipos castrauerūt p̄pter regnū celoz. dicit sic: nō mēbzoz abscisione sed malarū cogitōnū interemptione. Maledictio enim ē obnoxius q mēbz abscidit z postea subdit: Haz cōcupia mansuetior: ita sit s. molestior. alicunde eni habet fontes. Sperma. n. in nob est p̄cipue a proposito incontinenti z vna negligentis: nec ita abscisio membricōpmit tentationes vt cogitationis frenum.

homicidium secūdo

qd p̄mittitur p̄silio vel mandato. homicida quidem p̄silio intelligi fm. Sui. de p̄silio exhortationis vel approbationis qd homicidū fieri dēat: nō autē de responsione sue cogitationis sue opinionis. Unde si q̄ renū an liceat xp̄iano occidere pagani vltud lei malefactorum. respondeat qd sic: nō iñ respondens non peccat sed nec fit irregularis nisi talis probabitur videri qd ille iudex sue bellatoris fm eius p̄siliū velit agere z sic postea fecit. Ad h̄dicta obtinēt q̄tum ad irregularitatē: licet etiā respondēs errasset i p̄silio s. z. Sui. vt in lū. cō. ll. 2. d.

l. q. 6. B. de hoc etiā casu h̄. s. ep̄. §. q. Quid si non p̄sultit h̄ciditū sed cōsultū sit aliquid vñ secutū est. gn. fm. Inno. si hō iust possit estimari q̄ inde sequeretur moris irregularis est: vt si suavit factum machine vel p̄sultit: vel q̄ eatur ad capiendū castrū qd non poterat de facili capi sine morte hominū: z sic morte secuta est. Si hō non potuit estimari nec erat h̄dile qd mors sequeretur: tūc quidē si p̄sultit re n̄ licitū non est irregularis etiā si mors inde fuerit subsecuta. Si hō illicitū irregularis est: ar. extra eo. cōtinebat. r. cis qui mādāt li. 6. Ad dē in sū. cō. d. q. 6. Et addit fm. eūdē Inno. sēp tñ sit irregularis si directe in mortem alicuius cōsultū dederit: extra ne de. vel mo. sententiam. Et con. hostiē. r. addit idēz si de voluntate sua turbata processit: p̄nta parentes clerici vberati p̄ueniūt z dicit qd volūt hoc vindicare nec clericus expresse dicit: ar. extra de sumo. mantheus. sed si expresse hoc prohibeat: fecus est: ar. extra de sumo. sicut tuus. et est expressū. in c. petrus. extra de homi. dūmō ex corde hoc faciat: alio qn in p̄spectu dei cadit cū tacite consentiat homicidū. B. r. idem dicendū est si mandauit. Con. hosti. r. eodē mō distingue sit iste quidem cui cōsultū est nō occidit: sed ipse occidit. Ad licet aliq̄ dixerint hoc cōmū esse irregularitatem: vt notat in sū. c. e. ti. q. 7. B. Quid si aliquis cōsultū homicidū fieri: z anteq̄ seq̄ret effectus reuocauit. gn. fm. Inno. Si expresse z sine vlla fictione prohibuit immunitas est ab homicidio: ar. extra de sumo. sicut tuus. r. l. q. 4. qz p̄sultant. ita tñ qd si non firmiter credit qd reuocatio locū habeat tenetur indicare illi qd sibi caueat. Ad dē in sum. con. d. q. 6. Vbi etiā dī fm. eūdē qd ista indicatio d̄z fieri caute ne prodāt q̄bz: r. qd si anteq̄ reuocoz p̄sultū p̄cedat etiā postq̄ p̄sultens tā penitus erat irregularis efficitur. B. Quid si qd mandauit homicidū fieri noie suo: et ante effectū reuocauit. gn. f. Inno. Ad dē qd de p̄sultē nūc dictum est nisi qd h̄ sufficere uocatio tñ. f. qd etiam si nō indicet illi qd sibi caueat non fit irregularis: qz ex eius dōcō nil agitur. Ad Dic clarus. Rō diuersitatis est: qz ille cui p̄sultū agit p̄o s̄t: r. iō plus regit ad remouendū effectū cōsiliū qd cernit ipm operātes: sed mādaturus agit p̄ mādātē: iō sufficit qd ei p̄stat de vna volū

+

+

+

+

+

vid. c. si quis p̄ ego
r. d. m. c. h. d. s. et. c.
p. y. s. i. d. . 33. q. v.

tate mandans: nō solū expresse s; ē tacite: vt si pacem iniret cū occidēdo vel parente lā vel aliā amicitia; h̄eret sciēte eo cui mādatū erat de occidēdo h̄z eūde; In. r. in di. cta. q. 6. **B** Quid si mandauit q; al qdē h̄berari inh̄ibēs expresse ne occideretur vel mutilaret: ille nihilominus munit: vt occidat. gn. mandator irregularis efficit: q; mādato in culpa fuit. r. q; hoc euentre posse debuit cogitare: extra co. is qui li. 6.

Quid si aliqs suadeat alicui q; expōat se periculo p. patria vel iure suo. gn. h̄z In no. Non est irregularis etiā si iste cul p̄sul tū est mortis. 23. q. 3. p. membris r. c. se. r. q. 8. igitur. r. c. se. Sed si sciret cū h̄similiter moritur irregularis fieret. Idem Host. Et q; ordinata charitas est q; aliq; p̄ diligat cor p̄ lū h̄ alterius fm eūde; In. r. i. sū. cō. li. 2. ti. 1. q. 8. r. q; silr ēt plus dilgat cor pus xpi q; bona fortune. 89. di. pasche. iō hoc qd d̄ctū est si sciret eū. r. intelligendū ē qn̄ suasio ēt facta p̄ iure suo quo ad bona fortune: vel ēt p. defensione aliquo; p̄ticulari; secus si p. defensione patrie seu rei p̄. maxime fidei r. ecclie. nā hoc casu licet ēt imminere pericula r. sequere mors n̄ irrogatur irregularitas: cū hoc casu etiā ad flatos ecclie pertineat facere suasiones vt. 5. bellū. 2. §. si. Unde r. siqs suadet alicui q; indubitanter se moui exponat p. honore xpi: vel pro fide: vel p. statu ecclie: nō sit irregularis ēt si mors seq̄t: q; xps pro nob̄ mortuus est et facti martyres pro ecclia h̄z Inno. r. in sū. cō. eo. ti. q. 9. Et hic sequitur

B Quid si suadet q; indubitanter exponat se moui p. xpo vel ecclia. gn. h̄z Inno. non sit irregularis ēt si seq̄t mors: q; xpus morē subijr. p. nob̄. Idē Host. Quid de illo qui volēt fugere inimicos p̄pter iorē mortis p̄suluit q; remaneret r. q; curaret pacem: r. remansit r. occisus est. gn. fm Sūil. Si ille qui p̄suluit habuit pbabilem causam credēdi q; illi nō immineret periculu: puta q; inimici illius adeo erāt p̄ sanguine vel amici q; merito potuit p̄sumē q; eos posset cohibere: non est irregularis: aliter sic. Et idē etiā si potuit h̄z decām p̄sūptō nē: n̄ fuit negligēs in interuentione: quia hoc casu ex culpa sua sequitur homicidiū r. iō sit irregularis: ēt de homic. ma nos. Et colligitur ex dictis in sū. con. c. ti. q. xi. vbi h̄ec notantur. **B** Quid si aliquid cō

suluit q; infirmus h̄eret vt citius moreret gn. fm Sūil. Si ex tali trāsuersione citius moritur irregularis est qui consuluit r. qui fecit: nec pōt per ep̄m dispensari licet a peccato absolui possit. **B** Idem in sum. cō. eo. ti. q. io. vbi ēt addit q; si ex hac cā nō citius moritur uon incurritur irregularitas sed sufficit penitere de peccato r. mala intētionē. Nec ē p̄sumēdū q; si h̄i trāsterni onel s̄iāt fm sollegiū vetularū: sicut quando faciūt apponi securi ad caput morientis vel aliquid h̄m̄i frivolu fieri vt citius moriat virtutes talē habeant h̄c sollegia: agm̄i d̄z p̄nia te p̄cō. **B**

Quid de illo qui dissuadet homicidiū sed nihilominus associat homicidā vt euz si oz defēdat. gndeo h̄z Hosti: homicida est: nec poterit p̄moueri: r. sic intelligit q; d̄fensione p̄mittit h̄omicidū: ēt de cle. pu. in du. h̄etic. **B** Idē in sū. cō. c. ti. q. 34. **B**

Homicidium tertio

de casuali h̄omicidio. l. qd̄ p̄ter intētionem sit. vbi distinguēdū ē sic. Aut. n. is q; fecit casuale h̄omicidū dabat operā rei illicite: aut licite. Et si qdē licite: puta reparabat domū vel incidebat arborē prop̄iam r. h̄i r. adhibuit oēm diligentiam quā potuit: r. tamen casu contigit h̄omicidū: tal nullam culpam nec penā incurrit: licz forte casus oēs fortuitos non p̄cedunt: ē. e. 30. h̄es. r. c. quidā vt asseris. sed sit diligentiā nō adhibuit teneat s̄iur etiam teneat idē stincte si dabat operā rei illicite: iō q; si clericus exercitatione vel venatione iaculum mittat: r. sic aliū p̄mar: irregularis efficit: q; talia opa debēt ab eo ēe penitus aliena 50. di. clerico. **B** Idem in sū. cō. li. 3. ti. 1. q. 19. fm Ray. Hosti. r. Hosti. **B** Silr et si aliqs ludo p̄icit lapidē s̄ aliquem r. ille volens declinare impingit in aliū lapidē r. mortuus est ille p̄ictor: irregularis efficitur ē: q; lud̄ noxius erat mittere lapidē r. ita ē in s̄ilib. **B** Hoc fuit d̄ctū Inno. r. Hosti. vt p̄s in. d. q. 19. **B** Quid si aliqs h̄z ceruum vel leonē qui aliquē occidit. gndeo fm Inno. non videtur irregularis d̄modo maliciam vel culpā: i mortē non habuerit: ar. 50. dist. h̄i qui arborē r. c. sepe. **B** Idem in sum. cō. li. 2. ti. 1. q. 28 vbi etiā patet q; aliqui d̄ lata culpa h̄i tel ligūt: aliqui vero etiā de leui. et si ē aliqd

exhibita de homi.

Anacarran q. in. c. si. de homici. lib. 6. inf. et ff. si q. drupes pauperie feci. d. rat

quod possit imputari tenent dicta animalia: et hoc vi. pbabili. et iun. na. i. d. c. s. c. h. i. g. r. e. p. d. i. si plir de c. p. a. r. n. o. s. i. f. r. i. g. i. t. a. d. l. a. t. a. B.

Quid est custodiendum infirmos q ad eoz penitenciam vocauerunt minororem vt mi nucrer eis sanguinem vel de derunt eis vinum vel non bene custodierunt eos ita q ipsi morui sunt. Rñdeo fm Sui. i. omni bus talibus vbi bona fide fiant nō debet aliquis de facili scrupulosa hie cōscientiaz nisi sit euidens culpa aut negligentia dissoluta: r si habeat deponere debet. A. ad cō silium boni viri fm eādem Sui. B. Si autē lata culpa fuit vel negligentia dissoluta: r certū ē q inde mors puenit irregularitas cōtracta est. A. Idē enā esset si pbabilis dubitaf fm iudiciū medicoz hz eū dem Sui. r in sum. con. eo. ii. q. 41. B.

Quid de parentib⁹ in quoz lectis par uulsi filij inueniuntur morui. Rñdeo fm Ray. Si mors interuenit grauis: oī cūl pa pccadēte a: qz negligentia grauis ē pnia in iūgeda: ex de pe. r. re. q. s. i. u. z. Si a utez le uis culpa pccessit: nō taz grauis penitētia est imponenda: ex de his q. si. occi. de infantibus. A. ibi dī de penitētia triū an noz quoz vnus debet pagi i panet aqua. Et hz glo. Ray. r in sum. con. eo. ii. q. 57. qñ parētes filios spōte oppmūt maior est eis penitētia in iūgeda qz p alio homicidio. Si autez casur graue culpa pcedente penitētia. 5. vel. 7. ānozum est imponēda. Si autez leuis culpa pccessit: penitētia trium ānozum indicēda est. Addit Hosti. q. in hoc casu si culpa sit occulta: et penitētia debz esse occulta. si vero manifesta: r penitētia debet esse manifesta. Et q maior penitētia est in iūgeda si in lectio suffocentur qz si in cuius r maior: sacerdoti greco qz latino: dicto. c. que situm. de pe. et re. B. Si autem nulla pccessit negligentia vel culpa: de iure nō sunt puniendi: ar. ex de homici. ex literis. tamen ad cautelā pcepto ambiguitatez duplicatus est eis aliqua penitētia in iūgeda: ar. 23. q. 5. ex cōcator. r. 34. q. 2. i. lecti. Con. Hosti. r addit q ad monendi sūt parētes ne pueros teneros fecā in vno lecto collocant ne forte opprimantur. 2. q. 5. consuluisti.

Homicidium quarto De pena r irregularitate homici-

darum fm Ray. sic tenent. Si homicidium cōmittit verbo. s. pcepto cōsilio vel defensione: pena irregularitatis: etiam post pactas penitētiāz ipedit p mouēdū r deij cit. p. motum: di. 50. si qz viduaz. Et in illi ge defensione qñ homicidiū defendit dissuadendo eis qui volebant defendere occisū si tñ corrupta intentione hoc fecit. nā si mater filium volentem libere alique a morte retrahit: qz timet ne filius occidatur: parum vel nihil peccat. nec etiaz alius cōsanguineus vel amicus tali intentione dissuadens aliquam irregularitatem incurrit.

De pena vero homicidii facti cōmissi distinguit. Nam quatuor modis pōt cōmuni. r pmo qdē si ē cōmissū p iusticia r recto pccesu r inuētiōe nō cōmittit culpa: s3 pōt facies meretur: nihilomin⁹ tñ irregularitas prahit: que similiter ipedit p: o mouēdus r deicit p moti 5. di. aliquantos. A. nisi fuisse hoc factus añ baptisimū Nam p baptisimū tollit ista irregularitas hz Ray. r cōter et alios doctores. hz Bavianus dixerit nō tollit illā que est iequa la peccati: vt in sū. con. eo. ii. q. 21. B. Qui cū qz ergo i tali casu fuerit index aut aduocat⁹ sive p actore sive p reo i. c. actoz obli get ad rationē: qz agendo p reo agit cōtra actozes. A. S3 sūta Bavian⁹ q exceptit ad uocatiū rei teneri postea vbi de cōsuetudine accusato: nō teneretur ad penam rationis vel sanguinis fm glo. Ray. r in dca. q. 21. B. Itē assessor officii i testis notari⁹ in iaz scribens vel pferē: sili r q scribit a iustitias vel legu casus duz publicat. A. seu in examine cāe: vt in dca. q. 21. B. Itē qui cri pferit vel dictare. ut las p tali vindicta sanguinis oēs irregulares efficiunt: di. 50. si qz r dī. 51. aliquātos. ex ne cle. vel mo. sen tētiāz. A. Hec dca fuerit Ray. cui cōcor Hosti. r Hosti. vt in dca. q. 21. B. Et intellige p illuz modū q dicitur. i irregularitaz pmo. §. i. r si homicidii facti sit necessitate: tunc si necitas euitabilis erat ad maiores ordines nō ascendet imo nec in suscepris toleratur: nisi ex magna dispensatiōe. A. Alij autem vt Hosti. dicunt q de iure comuni post pactas penitētiāz pōt exequi officium ordinis tam suscepiū: quo vi face re. 50. di. de his clericis. r vbi dī q post pactam penitētiāz officioz cōmuni reddat. Sed hoc potest intelligi per dispensationes

¶ Vide abb. in c. clin. arma debi. ho. chin. An recipiat characterem homin. in voluntarie? vide card. in p. c. de his. el. 2. l. de. q. sur.

que etiā non debet fieri sine magna cā. Als de tali dicit. 50. di. de clericis pmo. q. mltū sibi pultit suab officio recesserit. 30. primuz tenent Ray. Ber. et Hosti. vt in dicta. q. 21. **B** Si autem fuit necessitas prozsus incu- tabilis: non incurrit irregularitatem: vt di- ctū est. s. homicidiū pmo. §. 6. 7. r. s. **A** s. i. q. incipit: vix aliqua: cū duobus sequentibus qui videntur alii quorū. **B** 3. h. sit homi- cidia casuale: distinguit vt. s. homicidium. 3. §. pmo. 4. si homicidiū sit voluntate spō- tanea factū siue in opere siue etiam in verbo vt in principio huius. §. dicitur est: talis nō solū non debet pmoueri: sed in perpetuum debet exponi: et eo. sicut dignū. et in deo. c. sigs viduā. etiā si paganū interficiat siue sa- racenum. 50. di. clericū. r. c. de his clericis. et et eo. c. plit. Et cum tali nunq̄ dispensat i ordine vel officio. 50. di. miroz. Et etiā si sit occultuz ministrare in ordine suo nō potest et de tempo. or. c. vlt. **P**oterit autē cūz tali dispensari in beneficio: extra d. de pu. i. du. c. 2. Sigis in aliquo predictoz ante bap- tismū comississet non impediretur post bap- tismū: dis. 50. si quis post remissionē. r. dis. si. aliquantos. Lancoz. Inno. Hoff. r. Sull. Irregularitas hō bigamie non tol- litur per baptismū: vt. s. bigamia. §. 6. r. supra baptismū. 4. r. 7.

In platus vel clericus q de malefactori- bus suis qrelā deponit apud iudicē secula- rē: et emendā petit: sibi fieri et puideri ne ta- lia psumatur: incurrat irregularitatem seu dex mouē inferat iusticia exigēte. gen. si nē ptestatus est expresse q ad penam sangui- nis non intendit: extra eo. prelaits. lib. 6.

Quid si prelat' hīs iurisdictionē tpales i iungat officiali suo: vt super tali vel tali ma- lefactori vitate in grēs iusticie debitū exequa- tur: et baulus sup h' ad penā sāguis pcedat nunquid prelaits irregularitatem incurrit gen deo non et ne cle. vel mo. c. epe. lib. 6. Eundem casum vide supra episcop. §. 10.

Et p oēs q intersūt vindicte sanguinis si- unt irregulares. gen deo fm Sull. non: dū- modo nec auxilium nec cōsiliū nec auctoritatē prestiterit. Idem Inno. **E** hoc tamē clericis est expresse prohibitus: extra ne cle. vel mo. sicut. S3 r alij q ex curiositate in- terfunt huius vindicte: vt ibi aliq̄ interfi- citur in duello: multū grauior peccant: fm eundem Sull. r in sū. cō. li. 2. ti. p. q. 24. **B**

Quid si quis percussit mulierem pregnā- tem: vel dat ei venenū vt faciat abortiū. gen. fm Ray. Si conceptus erat format' r mu- lier ppter percussione abortiū secit: homi- cidia fuit: aliter non est homicidiū. Item ad irregularitatem: est et homicidiū. Item ad penitentiam: sicut r qui dat vel accepit ve- nenum ne fiat conceptio. **A** vel etiā ne fi- at generatio: extra eo. si aliquis. Idem etiā notatur in sum. con. eo. ti. q. 29. **B** Ad si dubitatur vtrum abortus fuerit ex illa per- cussione: vel vtrum fuerit iam format' di- cendū q si pbabiliter dubitat vel credit: d- bet a ministro r pmoitōe abstinere: ne pi- culo se cōmittat. Si autem temerariā hēt opinionē: deponat eam si potest: r sic pote- rit ministrare r pmoitōe aliter non. **A**

Idem in sum. con. eo. ti. q. 30. **B** Quid si plures in pugna fuerint vbi aliqui inter- fecit fune nec potest sciri a quibus nunquid oēs sit homicidie vel irregulares. gen deo. Si bellum fuit insultum tunc quantum ad peccatum homicidie sunt qui percusserunt: s3 nō percusserunt. Similiter r illi qui vene- runt: vt si oporteret prestarent occasioibus auxiliū. Item non sunt in munes a culpa qui cum possent non liberauerunt. 23. q. vlt. si q tuoz. r. q. 3. non in ferenda. r. c. vlt. extra. r. sicut dignum. **S** vero bellum sit iustum non peccant nisi sit ibi corrupta intentio: vel persona cui bellare nō licet vt cleric'. Por- ro quantum ad irregularitatem omnes re- pellendi sunt qui sunt ex parte iniuriarū. Similiter r qui erant ex parte iniuriam ac- cipientium si isti erāt clerici: r sic illicite mo- uerunt arma: dis. si. si quis post acceptū. et de cle. percul. presentium. r. c. continentia. **A** Glo. Ray. dicit vt r notatur in sum. cō. eo. ti. q. 31. **H**oc intelligo quādo cleric' erāt in culpa: vt qz voluntarie r sine necessitate mouerunt arma. Si eniz defenderēt se vel socios necessarios: s3 aliquis esset interfect' a defendentibus ex altera parte: reliqui qui nō interfecissent nec interfectores iuuissent non essent irregulares: s3 voluntarie: inter- ficendi habuissent: qz lex pmoitōis factū requirit: non voluntarie. 15. q. i. si quis nō ira- tus. Non obstat dis. si. si quis post. quia in- telligitur in mī ite qui seps interfuit bello: pl' officiali. Ibi dicitur: Si quis post acceptūz baptismū multauerit r clam ydem sulce perit ac cingulum ad necandum fideles et

si gratia nō admiserit si ad clerum admif-
 sus fuerit: diaconi non accipiat dignitatē.
 Ecce ergo casus in quo aliquis incurrit
 irregularitatem: qz nō peccauerit: nec etiāz
 factū securū fuerit: sed solū ex acceptione of-
 ficij cū frequentatione. Sequitur in glo. **Mō**
o bstar: cū de cle. p. c. penitentiū. vbi sacerdos
 in quodā p̄sūtu vbi aliqui interfecit sūt fuit
 ex parte violentiā repellentiū & profecit la-
 pidem: & qz neminē percussit: nō suspēsus
 est a celebracione missarūz per bienniu: qz
 ad tēpus fuit suspēsus p̄pter ambigūū du-
 plicatans. Et con. cū his Inno. vt in sū. cō.
 dicta. q. 31. Videtur etiāz qz in hoc casu cleri-
 cus non suspēderetur aā aliquod tempus
 si intraret religionē: vt in c. continentia: cū
 de cle. p. c. **B** Quod si quis sine laicus
 sine clericus in bello iusto percussit quen-
 dam qz nō letaliter neqz animo occidendi:
 nec etiā hoc animo venit nec alios prouo-
 cant: tūc nec de occasione tenetur nec ordi-
 nem recipere prohibetur: qz aliqz occiderit
 extra eo. significasti. §. q. si discerni. **A** Et
 sibi p̄z qz hoc verū est. Quādo ius possit
 discerni: als irregularitatem omnino incurrit
 qui qualiter cūqz percussit: vt ibi. **B** Lō.
 Inno. **D**ost. & **S**of. **A** Idēz in sum. con. dca
 q. 31. **B** Anrum qui non libat a mor-
 te cū possit sūir: regularis: v̄puta aliqz iu-
 dex qui reum non liberat aut diues qui nō
 pascit fame morientē & sequitur mors. **gn.**
fm **S**ail. **L**z tales grauissime peccant nō
 nō sunt irregulares: qz lex promotionis sa-
 ctum requirit. 15. q. 1. si quis non iratus. **A**
Idēz in sum. con. li. 2. ti. pmo q. 33. **B**
Quid si clericus non occidit: in vulnera-
 uit. **gn.** Si venit ad truncationēz membri
 irregularis est: sicut & de homicidio: ita qz
 solus papa dispensare secū potest: extra ne
 cle. vel mo. clericus. & extra eo. 18. qui. lib. 6.
Depac etiāz irregularitate plurs habes. s.
 irregularitas per totam.

Homicidium v̄ de homi-
 cidio vel
 mutilatione sui: sicut. Et quidem
 occidere seipsum peccatum mortale est: vt
 probat **L**ho. 2. 2. q. 64. quadrupl. **P**ri-
 mo quidem qz est contra naturalem incli-
 onem qua vnaqueqz res naturā seip̄s cō-

seruare q̄am potest. **S**cdo qz est p̄tra cha-
 ritatez: quia tenetur quis se dil. gere. **T**ertio
 quia est iniuria cōtians: qz q̄libet homo p̄s
 cōtians est. **Q**uarto qz talis in deum peccat
 sicut qui alienum seruum interficit: peccat i
 domini. **I**deo hoc nullo modo licet: v̄pu-
 ta vt mitietas presentis vite quis euadat.
Nam sicut omnia terribilia est mors **fm**
p̄m. **I**te p̄pter vindictam alicuius pecca-
 ti non: qz malefactorē occidere non licet
 si solum publice potest: sed etiam qz adi-
 mit sibi necessarius penitēte tempus: & ad
 hoc facti. s. homicidij pmo. §. n. **A** **u**
mo se occidendum denegatur penitētia ecclia-
 stica sepultura: & oratio. 23. q. 5. placuit. **B**
Aruz licet mulier seip̄s interficere ne
 ab alio corumpatur. **fm** **L**ho. 2. 2.
 q. 64. non: qz non debet in se cōmutere cri-
 men maximū vt vlti minus crime aliēd.
Non enim est crimen mulieris si ei violenti-
 na inferatur. **E**t iterū: Fornicatio vel adulte-
 rum est minus peccatū q̄ homicidij p̄e-
 cipue suspēsus: quod etiam est periculosis-
 simum: qz non t̄stat tempus: vt per penitē-
 tiam expietur. **A** **I**dēz in sum. con. co.
 ti. q. 15. **B** Anrum liceat alicui occide-
 re se ob timorē ne cōsentiat in peccatū. **gn.**
fm **L**ho. vbi. s. q. non sunt faciēda mala
 vt veniant bona: vel vt veniant mala preser-
 tum minorā & minus ceria. **I**ncertum est vt
 aliquis in futuro consentiat in peccatum.
Potens est. n. deus hominē quacuqz iē-
 tatione superueniente trīpere a peccato. **L**n
 dicit **A**ug. pmo de ciu. deti. **E**xculant **S**ē-
 plon & quidam aliqz ex familiaris consilio ipi-
 ruis sancti. **A** **I**dēz in sum. con. co. ti. q.
 16. & 17. **B** **Q**uid de his qui seip̄s
 mutilant. **gn**deo: non licet: nisi licet quidem
 est. s. homicidium pmo. §. si. **E**t si quidem
 talis mutilatio fiat ex impatiētia alicuius i
 firmians: aut etiam si crederet se obligūz
 p̄stare deo: v̄puta vt caste v̄uerent: nihil
 omnius repellitur a p̄mone & deficiūz
 p̄mone: cū de corpore. v̄nia. significatur. quia
 tales homicidij sui indicant: dil. 55. si qz ab-
 sciderit. & dil. 33. marium. **S**ecus est si mē-
 b̄rum ideo abscidit a se vel ab alio: qz ē cor-
 ruptum corporis: vt dictū est. s. in. §. pal-
 legato. **A** **L**n & hoc casu adest i3 non pe-
 catum sed irregularitas si ex abscisione in-
 ducatur deformitas seu impotentia ad ex-
 ecutionē ordinis: vt in sum. con. co. ti. q. 43.

An papa dispenset cum hominibus vide abb.
 In. c. etiri armadebi. et ho. clere et
 In. c. quereluz de su. iura

eccl'is, **I**ntellige ex legitima causa et dispensatione: vt in su. con. eo. tit. q. 19. vbi hec notatur: qd als hoc non posset fieri: vt s. beneficiu pmo. s. 2. in additione. **B** Lu sus officiu dicitur gn. fm Tho. in quolibet. sufficit qdem qd semel officiu dicat fm co' suetudine aliquar eccl'iar in qbus h3 pben da. Et videtur qd debet dicere officiu illius eccl'ie in qua h3 maiores gradus suis for te in alia pinguiore obtineat prebendaz. **A** puta si in vna sit decanus: et in alia simplex canonicus. **Q**d si in vtraz fuerit simplex ca nonicus: d3 dicere officiu dignioris eccl'ie q' ut in minore eccl'ia opulentiore habeat pre bendaz: q' tpalia nullus momenti sut spali bus coparata fm eadē Tho. et in dca. q. 19. **B** Si ho vtraz eccl'ia pario e dignitatis: et ipse sit absens pot eligere qd voluerit. Si p sens fuerit d3 se formare cum illis cu quibus pueratur. **I**dem in dicta. q. 19. **B**

Et liceat clerico matutinas dicere de se ro. gn. fm Tho. in quolibet. **H**ic e consider da intentio ei' qui puenit temp'. Si. n. hoc facit vt quieti somno et voluptati vacet no est absq' peccato. Si ho facit ppter necessi tate honestaz occupatonu licet pot dicere de sero matutinas: et in alijs horis ipse pue nire: sicut hoc et qnq' in solennibus eccl'ie is fieri solet. **A** q' meli' e deo vtraz red dere. s. et debitas laudes et alta honesta offi cia q' per vnu aliud impediatur fm eadē Tho. et in sum. co. eo. tit. q. 20. **B** qn etiā ppter hoc consultur presb' ytero qd de mane dicat omnes horas vsq' ad vespas inclutue: eē de cele. mis. c. pmo. **S**3 hore in eccl'ia tēpore suo dici debent: vt in dicto. c. pmo. **A** Cla rius in cle. i. de cele. mis. vbi dicitur. **I**n ca thedralib' regularib' et collegiatis eccl'ie h3 horis debitis deuote psallatur: in alijs co uenit'er et debite celebretur diurnu et iactur nu officium: si dei et aplice sedis indignatio nem euitare voluerint. Et hoc ipsu intelligē dum videtur nisi rō abilis necessitas seu cā aliud suadeat: vt et hoc eodē s. p' actū ē. **B**

S3 que est hora dicendi matutinas. gn. diuersaz eccl'iar: diuersa puetudo seruati ti si p'prie dicimus: **A** matutinu est q'rtā seu vltima vigilia noctis: videlicet post tres par tes noctis vsq' ad aurora. **A**nde s3 **P**apam **H**ug. et **F**iloz et ymologiaz. **4.** **M**a tutinu est inter abscessus tenebrar' et aurore aduentu. **E**t sic etiam sonant vba tunc can

tata: vt est illud: **N**ox precessit dies aut ap' propinquauit: et iteru quasi in fine matuti nar: **L**ucis auroza rutilans conuiscat. **S**3 qdam p'ra: q' et **D**aud surgebat v' p'ntere tur media nocte: et de cele. mis. c. pmo. i. fi ne. **P**amū autē verius videtur: vt in eo. c. in pn. **A** **I**n dicto. c. pmo clarius videtur dici de media nocte q' de alia hora. **P**uro in i hoc p'uetudine rōabile f'ndā: et qd ma gi p'ficiat diuinis oblegis: ar. 12. dif. illa. **B**

Atrum clericus existens in scholis tene atur dicere officiu mortuoz. gn. fm Tho. i quolibet. **O**fficium mortuoz in eccl'ia qnq' dicitur ordinare sicut p'ueniens ad officia ec clesie sicut fit de die animaruz: et similiter in qualibet eccl'ia est de hoc spalius puetudo vt qd dicatur semel in septimana: vel sic: et ad tale officiu teneatur clericus beneficiatus in eccl'ia etiam in scholis existens. **S**i vero dicatur officiu ppter aliquam causaz emer gentē non teneatur ad hoc clericus in scholis existens. **A** **I**dem in sum. co. e. tit. q. 21. **B**

S3 qd ai monach' p'ficiatur eccl'ie paro chiali: quod officiu sequetur. gn. fm Tho. **S**eruari p'uetudine eccl'ie ad qua tran sit: ar. 12. dif. illa. et 41. dif. q'f'g. **A** **I**dē in sum. co. eo. tit. q. 22. **B** **Q**uid sigs p'eter missa vna hora dicat sequentem. **R**nde s3 **S**ull. **C**redo qd sufficit qd caute suppleat il lud nū qd omisū est: agat p'nam de negli gentia. **P**enitentia quoq' de omisū horis arbutaria est sicut et alie: vt. s. p'ntia. 2. s. 2. **A** **I**nno. in. c. pmo. eē de cele. mis. dicit qd sag est conueniens qd sacerdos qui imponit pe nitentiam de peccato omisionis officij in iungat penitentiam in quo omittens deli quit. s. in dicendo eadez officia omisū. **S**3 si hoc non crederet et p'ficere: omittat in aliam penitentiam. **I**dem etiam sentit **A**. vt patet in sum. con. tit. pmo. ii. 7. q. 18. **B**

Atrum clericus excōicatus teneatur di cere horas. **R**nde s3. **S**i est excōicatus mio ri non est dubium qd o3 et o3 dicere per mo dum quē hēs. s. excōicatus. 7. s. 8. **S**i ho excōicatus est maior. dicendū fm **H**ost. q' teneatur quidem dicere sed non in eccl'ia vel cum alio: aut quē in officio suo: sed so lus et quasi per moduz orationis. **A** .i. vt non dicat: dominus vobiscum: vt in su. co. li. 3. tit. 33. q. 17. **A** vbi hec notantur. **B**. xi. q. 3. sigs episcopus damnatus. et c. se. **M**az cum obligatus sit ad hanc seruitutem: eē

quodlibet. p. arc. 13.

quodlibet. p. arc. 28.

de cele. mil. c. p. per excoicationē nō libera-
tur ab ipsa. i6. q. 1. legi. Idēz Hoff. r. Ray.
Et Item fm glo. Ray. r. in lum. con. li. p.
ti. 7. q. 18. tenetur ad horas canonicas enas
degradatus si fuit in sacris ordinibus: qz te-
netur ad ea que sunt oneris r non honoris.
Idē de degradato beneficiato qd diu tenet
beneficiū. Degradatus etiā vel suspensus nō
debet officiare ecclesiam: r cum solus dic ho-
ras aut cum alijs non officiano ecclesiam
non debet dicere dominus vobiscū: v. simi-
lia vba que ad dignitatē ordinis eius per-
tinent. Item fm Ymo. extra. c. p. de cele.
mil. infirmi excusantur a dicendo officium
e forte etiā ab audiēdo si talis est infirmitas
in qua directe vel occasionalr sibi obessz vel
obesse timeretur si celebrationi diuinorum
interesset. Itē etiā videtur sentire qz q omi-
sit officium ex infirmitate non teneatur ad
aliquid: s; qui omisit ex culpa teneatur ad sa-
tisfaciendū pro peccato omissionis. i. ad
redicendū omissionem vel aliud pro eo vsq;
tactum est. B Clerici r religiosi cō-
morantes cum cardinalibus: aut cum epi-
scopis. A. l. cū qbusdam pōtificib; graz
r cōionem sedis aplice habent: vti de
dignā. de qua. j. B pnt se coaptare illis i
diuinis officijs: nec ad alia tenentur: vti de
dignū. de cel. mil.

Hospitalitas Clericus siue
ordinandus
debet esse hospitalis propter multa
que habes. j. ordinandus. §. 7.

Humilitas Atrum homo de-
beat se omnibus
per humilitatem subijcere. qn fm
ar. 3. Tho. 2. 2. q. 161. Dicendum q in homine
duo possunt considerari. s. id quod est dei. s.
quicqd pertinet ad perfectionē: r id quod est
hominis. s. quicqd pertinet ad defectum.

Humilitas autem pprie respicit reuerenti-
am qua homo deo subijcitur: ideo qlibz
homo fm id quod suum est: debet se cū-
bet. pximo subijcere quantum ad id quod
est dei in illo. Sed absq; p̄iudicio humi-
litaris potest dona que quis accepit prefer-
re donis que alteri apparent collata. A
Ita tamen q ex his se non maioris meriti
existimet: sed obligationis: iuxta illd Bre.
humil. 40. Cum augentur dona: rationes
etiā crescunt donorum. r. Item vti his
non gloriatur: als in speciem incidit supbie

qua diabolo comparatur. Unde Greg. 23.
moral. c. 16. In hac arrogante quarta spe-
cie crebto humanus animus labitur: vt id
quod debet habere singulariter gloriatur: i
qua tamen diabolice similitudini vicinus
appropinquat. B Similiter etiā hoc nō
requirit humilitas: vt aliquis id quod suuz
est in seipso subijciet ei quod est hominis i
altero: alioquin oporteret qz quilibet repu-
taret se maiorem peccatorem quolibet alio
Potest tamen aliquis reputare aliquid bo-
ni in proximo quod ipse non habet: vel ali-
quid mali esse in te quod in alio non ē: sic
absq; fallitate potest se credere r pronuncia-
re omnibus villorem fm defectus oculos
quos in se recognoscit: r dona dei que in ali-
is latent. A Lon. Al. vt in lum. con. li. 3.
ti. 33. q. 274. Et ideo propter quodcumq;
peccatum quod in proximo videm; si de te
mus nosipos illi in nostra existimatione p̄-
ferre propter bonū quod potest in illo late-
re: r qz forte in nobis est maius vel sile pec-
catum vel saltem omnino esse potest. Unde
Beda in homel. sabbati tercie dominice in
quadragesima. Euenit sepe vt qui homici-
dam publice peccantem iudicant: peius o-
diorum malum quo ipsi in secreto depulsa-
tur non sentiant. Qui fornicatorem accu-
sant pestem superbie qua de sua castitate ex-
tolluntur ignozant. Qui ebrietum condē-
nant: virus inuidie quo exceduntur ipi nō
vident. Quid ergo nobis in humilitate
periculis remedij. Quid restat saluus nisi
vt cum peccantem conspicimus alius mor-
inclinemus deorsum. i. q; deici ex nre cō-
ditione fragilitatis simus si nos diuina pie-
tas non sustentet humiliter inspiciam;.

Jactantia quid sit. Rūdeo
fm Tho. 2. 2. q.
12. Jactantia proprie imponit qz
homo verbis se extollat dicendo de se ali-
quid quod supra se est. Hoc autem conu-
git dupliciter. Quandoq; n. aliquis loquitur
de se: non qdem supra id quod est in se
sed supra id quod de eo homines opinan-
tur. Quandoq; nō loquitur de se supra id
quod est in se fm rei veritatem. Et in isto se-
cundo modo magis proprie iactantia con-
sistit: quis viros qz modo dicit possit.

Atrum iactantia sit mortale peccatum
q̄deo fm Tho. vbi. s. Jactantia potest du-
pliciter considerari. p̄ modo fm se. A. 6.

229. 21 In
c. cū humilitate

vide gerson sup magrif. qz Respx et humilitate
1. subiectioz qua subijcitur deo: p̄ferendo illud q̄de ta magnā humile subiectā Respxione
excellentie quā habent sup alias. Sicut boni angeli q̄ vob.

In sum est quodam mendacius. B et tunc est mortale peccatum quando aliquis iactanter profert quod est contra gloriam dei. Exe. h. 23. A imo ponitur. 28. vbi quod legitur dicitur pro pncipes. B Elevatum est cor tuum et dixit super deus ego sum. Et etiam pro a charitatem proximi: sicut cum quis se iactando praeipit in contumelia aliorum: vt Luc. 18. Non sum sicut ceteri homines: raptores: iniusti: adulteri: vltur etiam hic publicanus. S; si non sit pro gloria dei: vel charitatem proximi est peccatum veniale. 2. mo potest praeserari iactantia sui suam causam. Et siquidem procedit ex superbia vel inani gloria tali que sit peccatum mortale: et ipa erit mortale: et erit veniale. Si vero sit propter appetitum lucri videtur perinere ad proximi deprecationem vel danum: et sic magis est peccatum mortale. Sed nec hoc temper: quia potest esse tale licitum ex quo alius non damnificatur. Quod Hieronima que est contraria iactantia quandoque est quedam iactantia: vide infra Hieronima. §. 2.

Ieiunium Triplex est ieiunium. P. mo corpori a cibo materiali. Z. mo afflictionis a gaudio temporalis. 3. mo voluntatis a peccato mortali. A de his duobus vltimis dicitur de conse. di. 5. ieiunium. B Est sciendum quod primum ieiunium dominus instituit in paradiso: sed postea sacrificauit 40. diebus et noctibus in deserto: Matth. 4. et Luc. 4. A De ieiunio de no. Sen. 2. B An ieiunium sit semper laudabile vel non. respondeo s; Tho. in. 4. di. 15. In tribus casibus non est laudabile neque etiam licitum. Nam p. quidem per ieiunium subtrahere quod est necessarium vite non licet: si erit nec seipsum interficere: sed hoc est valde modicum: quia natura modicis contenta est. Item non licet subtrahere quod est necessarium sibi ea que incumbunt facienda ex officio vel ex societate eorum ad quos quod conuenit. Hoc. n. esset de rapina hostiam offerre. Item 3. non debet esse tanta abstinentia quod homo ab operibus vtilioribus impediatur. Nam et h; ad ea non teneatur: indelicatum tamen erit tale ieiunium et non licitum. S; abstinentia siue ieiunium laudabile est quando per ipsum caro diminuitur a suo robore ita quod facilius spiritus subdatur: nec propter hoc acceleratur mors: quia ex abundantia plures

moriantur ex defectu. A Idem in sum. con. lib. 6. n. 11. q. 14. B An ieiunium cadat sub precepto. respondeo sibi Tho. 2. 2. q. 147. Dicendum quod ieiunium quantum ad necessitatem coercionis peccati vel satisfactionis in penitentia: vel ad elevationem mentis ad spiritum nature: sic in comuni cadit sub precepto legis naturalis. Sed de terminatio temporis et modi ieiunandi cadit sub precepto iuris positiui: quia ad ecclesiam est sic statutum: nec in quilibet transgrediendo peccat mortaliter: sed nisi qui transgreditur ex contemptu: vel sic quod impeditur finis quem intendit legislator. Sed qui ex causa rationabili franguit ieiunium: non peccat mortaliter nec est transgressor precepti. A Iudeus in sum. con. co. di. q. 15. B In quibus diebus tenetur quis ieiunare. s; n. Quantum ex precepto tenetur quidem p. totam quadragesimam: de pre. di. 3. non licet. r. c. no. opz. r. c. placuit. Idem de quatuor temporibus: di. 76. statumimus. Item in vigilia natiuitatis dñi: et co. r. p. Item in vigilia pentecostes: vt notur di. 76. necessario. A in glo. r. est. s; B et in vigilia assumptionis beate virginis: et co. r. p. Item in omnibus vigiliis apostolorum preterquam Philippum et Iacobum: quia venit in pace paschali. et Iohannis euangeliste: quia venit in terra octauas natiuitatis: et co. solum. De festo etia beati Bartholomei consuetudo seruanda est non de ieiunando: quia hec est iam firma et vniuersalis: sed de celebrando festum: vt in dicto. c. consuetud. Item ex vlti ecclesie consuetudine preceptum est de vigilia beati Iohannis baptiste: et omnium sanctorum: et vt Anno. ponit sci Laurentius. Ad si aliqua dicitur solennitatum venerit in secula feria: vigilia ieiunabitur in sabbato: vt in c. plituz. S; de ieiuniis que est in suis partibus idem: de conse. di. 5. ieiunia. r. di. 3. c. p. A sibi Anno. super rubrica de obser. ieiunium. Translatio ieiunij potest etiam ex alia causa fieri: sicut dicit quod in quibusdam locis Francie vbi sunt ecclesie sancti Quirini: non ieiunatur in vigilia omnium sanctorum sed terna precedente die. B Sunt et alia ieiunia non de precepto sed de consilio sic de aduentu: vt in dicto. c. consuetud. A Anno. vbi s; videtur dicere quod ieiunium aduen-

Assumptionis alie die glie et sibi.
no s; in p. pro capto abb. in. c. 1.
et in Rubri. de obser. ieiunij. c. 6. m.

Ita etiam de precepto ubi est cōsuetudo. **B**itez in quarta et sexta feria et sabbato: d̄ cōse. di. 3. ieiunia. r. c. sabbato. **A** In d̄ cō. c. ieiunia dicitur q̄ non ieiunās quarta feria videtur cū Iuda tradere xp̄m: et non ieiunans sexta feria videtur cum crucifixorib⁹ crucifigere. Et sic hec ieiunia non videntur de consilio sed de precepto. Quod p̄t concedi ubi est consuetudo: ar. 12. di. illa auz: Nam vt supra patet in obligatione ieiuniorum etiā consuetudo operatur. Cōsuetudo h̄o contraria non excusat nō ieiunantes i vigilijs apostolorum et in alijs solēmbus ieiunijs: in alijs h̄o licitū p̄clatus aliud in iungit s̄z Hosti. r. in s̄i. con. eo. ii. q. 16. ad fi. **B** Itē rogationes: d̄ p̄se. di. 3. rogationes.

Utrum liceat ieiunare in d̄nica gen^m fm Tho. 2. 2. q. 147. Dicendū q̄ die d̄nica ieiunare nō conuenit: q̄ dies est leticie. An si quis tunc ieiunaret quasi faciens cōtra cōsuetudinem populi xp̄iani non esset a peccato immunis: i3 ieiunium de se sit laudabile omni tempore. **A** Quod dicitur hic intellege quando cum scandalo aliorum ieiunaret: vel ad quandam ceremoniam obseruatiā quam illa die faciebant pagani ieiunantes. Unde r̄ p̄pter hoc idem statutū fuit etiā de feria quinta: de con. di. 3. ieiunium. Sec⁹ si ieiunaretur ratione simplicis abstinentie v̄ aliquo religioso respectu: vel per se: vel p̄ in positionem superioris: sicut fit in quinta feria: in qua ieiunamus ex debito in ieiunijs statutis: de conse. di. 3. non licet. r. c. nō o3. Unde r̄ 76. di. c. vitinam. dicit Hiero: **A** tamen omni tempore ieiunare possem⁹. **Q**uid in actibus apostolorum diebus pentecostes: et sic d̄ cō dominico apostolum Paulū et cum eo credentes fecisse legimus. **B**

Que hora sit competens comedendi. **A** gūdeo fm Tho. vbi. s̄. conueniens est hora nona. **A** P̄ hoc facit de con. di. 1. solent. **B** Nec illam oportet stricte considerare sed sufficit grossa estimatio. s̄ q̄ sit circa horam illam. Nec multus nocet si ex aliqua causa aliquantulum hora illa fruatur: vel si forte p̄pter infirmitatem vel eam rem vel aliquid h̄mōi tali hora comedere deberet alicui in magnum grauamennam esset cumq̄o in ieiunio dispensandum vt aliquantulum preueniret horam. **A** Idez i sum. con. l. 1. p̄. u. 12. q. 32. **B** Agubus cibus ieiunantes debent abstinere. **A** gūdeo

fm Tho. 2. 2. q. 147. In ieiunio quadrage simali interdictūtur vniuersaliter oua et omnia lacticia. In alijs autem ieiunijs diuerse consuetudines sunt quas quisquis seruare debet fm mores eorum inter quos conuersatur. 76. di. vitinam. Eius autem carniū generaliter in omni ieiunio prohibuitur est: q̄ generaliter magis est delectabile et ad humorem luxurie magis cooperatur. Unde et in sexta feria necessario est abstinendum a carnibus: et etiā in sabbato s̄z quorūdam consuetudinem: extra eo. consilij. Con. Hosti. **A** Con. etiam Inno. vi i s̄i. con. eo. ii. q. 33. Et regulariter in omni ieiunio nisi consuetudo excuset vitandū est cibus quadragesimalibus: de conse. di. 3. rogationes. De cibus h̄o quadragesimalib⁹. **B**re go. 4. di. deniq̄ ita dicit: **P**ar est vt qui his diebus a carne animalium abstinemus ab omnibus quoq̄ que sementinas trahūt carnis originem ieiunemus: a lacte videlicet caseo et ouis. **L**eterum piscium etus us xp̄i ano relinquitur: vt hoc est infirmitatis solacium non luxurie pariat incendium. **D**eniq̄ q̄ qui a carne abstinemus: nequaquā sumptuosiora marinarum belluarum consumptia preparent. **A**num quoq̄ ita bibere permittimus q̄ ebrietate omnino fugiamus: alioquin restat vt omnia que corporibus libet similitur faciamus. **B**

Utrum per potus soluantur ieiunia. **A** fm Tho. 2. 2. q. 147. Ieiunantes non p̄bentur plures bibere: q̄ potus sumitur magis ad alterationem corporis et digestionē ciborum: q̄ ad nutritiōem: i3 aliquo modo nuriat. **P**ossunt in imoderate bibetes recare et meritum ieiunij perdere: sicut etiam si imoderate in vna comestione cibum assument. **C**on. Inno. siue potus assumatur ante cibum siue post. **A** Idem i sum. con. eo. ii. q. 31. **B**

Quid de confessionibus. **A** fm Tho. vbi. s̄. **P**er confessiones seu electuaria nō soluitur ieiunium sicut nec per alias medicinas nisi quis in frumentis ea sumeret: in magna quantitate per modum cibi. **L**ō. Inno. **A** Tho. tangit hoc in dicta. q. 147. art. 6. et nil dicit de confessionibus s̄z in de electu r̄go: et dum assumuntur solum causa medicinē. Et hoc idem posset intelligi de confessionibus et alijs que non in fraudem assumuntur pro medicina: et alio non. Unde

con. Inno. si p̄ fame. 307

Al. dicit qd elus sp̄z ⁊ electuarioꝝ solnit le
iunã nisi fiat causa necessitatis: vt p̄ in di-
cta. q. 31. Inno. etiam super rubrica de ob-
ser. ieiun. dicit: Electuarijs autem delicatis
non credimus qd aliter liceat vti nisi sic alio
cibo delicato. Medicina autem pro remo-
uenda infirmitate vel fugienda accipere lz
sine peccato in die ieiunij: lz pro conseruan-
da sanitate vbi non est signũ infirmitatis n̄
credo. Ecce ergo qd non est differentia inter
electuaria cõfectiones ⁊ alia: nisi inquantũ
assumantur p̄ vera necessitate infirmitatis
imo q̄to est cibus delicatior sine preciosoꝝ
tanto minus licit⁹ tempore ieiunij: dist. 4. de
nig. vt p̄z etia in dicta. q. 31. Al. dicit: qd po-
tus ante prandiu soluit ieiunã lz post non:
nisi fiat imo derate p̄eter necessitatem. Sz
vt potest colligi ex Inno. vbi. s̄. circa istam
potationẽ quantum ad hoc vt liceat añ vel
post prandium attendenda est consuetudo
B In qua etate tenetur quis ad ieiunã
dum. ḡndeo fm Tho. 2. 2. q. 147. Quam-
diu aliqui sunt in statu augmenti non tenet-
ur. l. vlḡ ad finez tertij septennij .i. 21. anni
Conueniens autẽ est vt etiaz in hoc tempo-
re: se ad ieiunandum exerceat plus vel min⁹
fm modum sue etatis ⁊ possibilitatis. A
Quãdoq; n̄ magna tribulatione imminẽt
te in signum penitentie artioꝝ etiam pue-
ris ieiunia indicantur: sicut ⁊ de iumentis
legitur Jone. 3. Domine ⁊ iumenta non
gustent quicq; hincq; aquã bibant fm etiã
Tho. ibidem. B Nouicij quoq; ⁊ iunio-
res religiosi fm Sull. super soluendo ieiunio
iuxta discretione prelatoꝝ se gerere d̄-
bent. A Inno. autem vbi. s̄. dicit qd ad ie-
iunandum tenetur omnes sane mentis ⁊ vo-
li capaces potentes ieiunare cã ip̄i peccare
possint ⁊ peccata deserere: extra de delic. pa-
c. p̄. Dispensariue in cã impuberibus ⁊ etia
am maiori etate poterit dispensari: vt ab i-
dictis ieiunij absoluantur. Et hoc videtur
intus lz super hoc passa diuersa senten-
tiant. B Quid de peregrinãtib⁹: aut
multum laborantibus. ḡ fm Tho. vbi. s̄.
Si peregrinatio ⁊ labor cõmo de differri pos-
sit aut diminui absq; detrimento: non sunt
pp̄ter hoc eccl̄ie ieiunia p̄termittenda.
Si autẽ imineat necessitas statim peregrinã-
ndi: ⁊ magnas dietas facienti: vel etiam
multum laborandi: sil cã hoc non possint
ieiunia obseruari non obligatur homo ad

ieiunandum. Videtur tamen in talibus re-
currendum esse ad superioris dispensatio-
nem nisi forte vbi nō est consuetudo: qd pre-
lati dissimulãtes auerere videntur. A Idẽ
in sum. con. eo. ti. q. 18. vbi etiam addit fm
eundem Tho. qd qui nolunt cõducere ope-
rarios nisi frangant ieiunium: nō sunt imu-
nes a peccato: nisi forte sit causa necessaria
que festinationem operis exposcat. Itẽz qd
ex parte operantis intentio maioris lucri n̄
necessarij a peccato non excusat si ieiunij
frangit. Ibidem etiam dicitur fm gl. Ray.
qd propter ieiunium seruandum quis non
cogitur mendicare cuz non consueuerit al
mendicare. B

Quid de cursoribus quoz vsus est vo-
minis necessarius. ḡ fm Sull. Si nō pos-
sunt simul currere ⁊ ieiunare excusant. Se-
cus quando morantur vel modicã vadũt.
A nisi forte immineret eis grandis viatio
quam non possunt perficere: soluant ieiunium
paucis diebus ante: lz eundem Sull.
vt in sum. con. eo. ti. q. 20. B

Quid de seruitibus nobilibus. ḡ fm
Sull. Si tales ex causa preuentiant horam
comedendi: non credo qd peccent: sil si pre-
libant modicã: dico ante horam vt quasi p̄-
pter p̄inuationẽ teporis totũ possit postea
reputari quasi vna mensa. Sicut etiam nec
peccant qd p̄gustant cibos dominoz: ad
cautelam veni: imo ⁊ casu licet etiã p̄egu-
stare carnes dñoz. Nec itẽz peccant qd qñz
surgunt de mensa vt potent vinã encensã ⁊
h̄. l. Lon. Inno. A ⁊ addit: Idẽz credi-
mus de medicis p̄gustantibus medicinas
Et in his casib⁹ credimus qd monachis li-
cet p̄gustare carnes. Et cõ. Post. vt in sũ.
con. eo. ti. q. 21. B Et idem dicit Sull. de
seruitibus ⁊ leuocibus mensis inter religi-
osos dum cum licentia. A Idẽm in sum.
con. eo. ti. q. 22. B Quid de paupibus
⁊ mendicantibus. ḡndeo fm Tho. 2. 2. q.
147. Si possunt habere tantã simul qd suf-
ficiat ad vnam cõmestione non excusant
a ieiunio: si non possunt excusantur. Silz
quando p̄pter precedentem inediam ieiunium
nũc ferre nō possunt. A Idẽz in sum.
con. eo. ti. q. 26. B Quid de mulieribus
pregnantibus seu lactantibus. ḡ: Si ne-
cessitas debilitatis cozporis impediãt eas:
nō tenentur ad ieiunium: imo si credit p̄babi-
liter de periculo eaz vel aboz: iunio solã pot

sum: s; etiam tenetur soluere ieiunium: sicut
Sull. ponit. Et idem si timeatur ex pe-
riculo pueri lactentis: fm eundem Sull. vt in
sum. con. eo. ii. q. 24. B. Anrum vxor-
res. ppter prohibitionem viroz debeant dimit-
tere ieiunia. s; fm Inno. L3 dimittere de-
beant vota. A. i. ieiunia seu abstinentias
votiuas. 3. q. 5. manifestum. B. no in ieiu-
nia. A. i. iudicia ab ecclesia: vt in sum. con.
eo. ii. q. 27. vbi hec notantur. B. nisi forte
q; ppter scandalum vitandū sacerdos dispen-
sare possit. 50. di. vt cōstituetur. ex de cle.
ex. mi. latores. Con. Boli.

Quid de infirmis et debilibus. gen. fm
Sull. excusatur: s; p quanta debilitate ar-
bitrio boni viri standū ē. Idē in senib. A.
Hoc fuit dictū Inno. vt in sū. cō. e. ii. q. 25.
B. Atz super solutione ieiunij sit peten-
da dispensatio. s; fm Sull. Si pstat de cā
ppter quam soluendū est ieiunium non est
necessarium vt petatur dispensatio pteriti
vt dicit Tho. consuetudine interueniente.
Si autem dubium sit vtz sit causa necessa-
ria. A. sine dubijs sit sibi sine alijs fm eū.
Sull. vt in sum. con. eo. ii. q. 28. B. tūc pe-
tenda ē dispensatio ab epō loci si pmode po-
test haberi: a. ppro sacerdote. A. Ho-
st. dicit: q; in ista dispensatione nō suffic-
it centia simplicis sacerdotis etiā ex iusta cau-
sa: nisi summa necessitas imineat q; ad epō si
ne periculo haberi nō possit recursus. Et ē
causa sufficiens ad dispensandū: vt dicit: in-
firmas nāe debilitas: ciboz caristia seu pe-
nuria: paupertas: peregrinatio: labor: et pro-
tractio nimia mense: vt p3 in seruitib. mē-
sis nobilitum: et huiusmodi: vt in dicta. q.
28. B. Anrum ieiunia possunt redimi.
s; fm Inno. Ieiunia ecclesie non possunt
redimi nisi causa vel necessitas subsit: s; iei-
unia voluntaria possunt etiam sine vlla
causa redimi. A. scilicet que subsit in ieiu-
nante dūmodo als sit vtile fm eundem: vt i
sum. con. eo. ii. q. 29. vbi etiā p3 q; hoc casu
ista redemptio faciēda est auctoritate super-
ioris. B. et intermitteri. A. De ista inimis-
sione non dicit Inno. vt patz in dicta. 29. q.
vt puto ipse loquitur de voluntarijs resp cū
originis: seu necessarijs respectu executio-
nis forte ratione voti. Ideo dicit q; ad hāc
redemptionem necessaria est auctoritas su-
perioris. S; bene credo q; si ieiunium adeo
esset voluntarium q; ad illud nullo modo

quis obligaretur q; posset intermitteri. B.
Ieiunia autē que in penitētia imponuntur
redimi possunt auctoritate superioris. A.
dum tamē ex iusta causa: et discrete s; Ray.
et in sum. con. li. 3. ff. 3. q. 133. B. extra
de voto. c. si. A. potius in. c. p. vt p3 inu-
ent. et etiam in dicta. q. 29. B. et dicit. s; p.
s; byter. in. si. Si de ieiunio factū votum quo-
modo possit redimi vel mutari: vide infra
votum s. per totum.

Anrum ieiunium factum in mortali proficit
s; fm Al. quantum ad vitam eternam non pro-
dest: s; tū valet s; pue q; tum ad tria. i. obe-
dientiam mandati ad qd q; tenetur siue ob-
ligante ecclesia: siue p se ipse pntam inuigil-
te. Itē q; q; tum ad castitatem ieiunium optie dis-
ponit. 3. q. magis p sine diuine gratie facit
A. Idem in sū. cō. eo. ii. q. 34. B. Ad qd
valent bona opera ex charitate facta: hēs
s. charitas. s. si. A. potius. s. plit. B.

Atz ieiunias teneatur dare in elemosinas qd
sibi restat. A. i. quod per abstinentiam re-
seruatur: iuxta illud Greg. Hoc quod tibi
per ieiunium subtrahis alteri largire. B.
gen. fm Al. non. Sancti vro qui videntur
dicere q; sic intelligant de consilio vel in di-
uitibus q; viderint fratrem suum necessitates
habere. A. q; tunc si claudunt viscera ab
eo in vltate in charitate nō ieiunat. i. Job.
3. fm eundem Al. et in sum. con. li. 3. ff. 3. q.
vlt. B. Ieiunium quatuor comitari debet
fm Ray. s. largitas: dero: Ad māduca-
turas eras si non ieiunares da pauperibus
vt ieiunium tuū sit saturitas aie: nō masur
pū lucrum. Item leticia: Ad aith. 6. Cum
ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes
Item hora competens. i. Reg. 14. Jona-
thas q; p reuerat horam ad iudicatus est
morti. Item mensura: Aug. 3. Adēs auida
te ciborum laxata perdit orationis virtutes.

De diuersis intentionibus ieiunantium
nota sunt: Abstinet eger egens cupidus
gula simia xrus. Abstinet eger: q; non po-
test comedere: vel ppter medicinā. Egens.
q; non habet q; comedat. Cupidus: ne ex-
pendat. Gula. i. gulosus: vt postea auidius
comedat. Simia. i. hypocrita: vt laudetur.
Atrius. i. xruosus vt mereatur.

I Inorantia Anrum sit pec-
catus. gen. 50.
fm Tho. p. 2. q. 76. Ignorantia
eorum que quis tenetur scire. i. sine quibus

mo: cuz non sit: sicut et notas febres dicim⁹
 que vere quartane et huiusmodi videntur et
 no sunt. Sed veritas est qd ex adulterio na
 tus dicitur etiam spurius: vt in. c. tanta. et q
 si. sint le. **B** Illius naturalis qui de soluto
 et soluta: tales omnes phibentur ordina
 ri: qz per antiquam legem maces phibi
 ti sunt intrare templi dei. **A** vsqz in deci
 mam generatione. Similiter et spurij: in. c.
 p venerabilem. de quo. f. et in dicta. q. i. **B**
 Decu. 23. et d. ele. inouit. et ex q si. sint le.
 p venerabilez. in fi. La aut phibitionis iri
 plex est. s. dignitas clerical' q h⁹ i vltib⁹ pfer
 ri no dz: et de excel. fia. inter dilectos. **I**te
 de testano pmi criminis: et de hereti. vi ge
 tis. **I**te qz tales filij solent esse imitatores p
 ni sceleris. b. q. i. siqs cu mltibus. et di. 56.
 ligens. In secularibus m dignitatibus ta
 les non semper phibentur. si. de decu. l. spu
 rij. et l. maffalster. s. spurios. **A** Et in hoc
 s. p3 qz iste illegitimus hec copetitor le
 gitime nati et preferatur in officio dignitat.
 Et in praedicta oia hntur in su. co. dicta. q. i.
 fm Ray. Hosti et Hoff. **Q**uid si
 illegitimi per ignorantiā p moti fuerint. g^o
 fm Hosti. in hoc casu fm oēs pbabil ig^o
 rancia excusatur. ar. de testa. l. i. ff. de offi. p
 to. l. 3. **I**ple ho si veritatem nouit in spca
 dei cecidit hincuncqz occultis sit: et de sep.
 or. c. si. Si nihil scit excusatur. **A** Idem
 in sum. con. eo. ii. q. i. **B** Sz nunqd
 filius dz credere vobis matris cuius fili⁹ ut.
 g^o s. Hoffien. puma facte credendū ē ma
 tri: et de pba. per tuas. et de prelum. afferte
 e. c. literas. s. p^o. verūm nō cogit credē: ar.
 C. de testa. l. nec. p. fessio. **A** tū ip. fūcū cōi
 ter habit⁹ p legitimo: vt p3 in su. co. de c. q.
 i. **B** Si in h3 psciam impetret dispensatō
 nem q in h⁹ casu satis facile obtineri debet.
Quid de filijs sacerdotū quos suscepit
 de legitima vxore ante sacrum ordinem.
 g^o deo fm Ray. tales de iure cōmuni p
 moueri possūt ad oēs ordines et dignitates
 nisi in illa ecclesia in qua patres eoz imedi
 ate fuerunt prelati vel canonici vbi nō pos
 sunt canonicari vel promoueri. **A** Hez
 est ad easdem dignitates et pcedas quas
 patres eorum tenuerunt. Ad alias aut etiā
 in eadem ecclesia poterunt et canonicari et
 pmoueri: sicut dicit expresse Ray. vt in su.
 con. eo. ii. q. 6. etiam videntib⁹ eorum patri
 bus: et in eadē ecclesia in suo officio manē

tibus: extra de fil. p. s. p. ad hec. et p3 in iur
 bus q sequuntur. **B** extra co. ad hec. et c.
 ad extirpandas. et c. ad abolendā. Et de ta
 libus pot. intelligi. 56. di. s. h. hoc. 3° d. do
 sti. Ber. et Hoff. Et addit Hoff. Mo q cuz
 pater habuerit personatum vel vicariam p
 petuam in aliqua ecclesia filius immediate ip⁹
 vel ipsam habere nō pot: et c. qm et c. ad
 extirpandas. Item si pater habuerit piona
 tum filius non potest habere vicariam nec
 econuerso: extra de. Michael. et c. p. s. t. u. u.
A Istud econuerso intelligitur q si pater
 habuit vicariā perpetuā fili⁹ immediate piona
 tum habere nō potest: vt in dicto. c. p. s. t. u. u.
 Et ratio: qz perpetuam vicariā curam h3 eccle
 sie cuius vicari⁹ existit: et de of. vica. ex pre
 fm eundem Hoff. vt in dicta. q. 6. **B** **Q**
 si filius dispensatus succedat patri: si filius
 bene poterit postea succedere patri: vt pōit
 Hosti. q: in hoc non succedit patri immed
 iate. Sed secus si pater habuisset ipsam
 ecclesiam solam de facto. **A** .i. p. m⁹ fra
 ter: qz tunc secundus non poterit succedere
 vt p3 in sum. con. eo. ii. q. 9. **B** Porro ad
 nepotes hec prohibito non extenditur: vt
 Ray. ponit. Idem Hoff. et Hosti. **A** 3°
 in sum. con. eo. ii. q. 8. **B** Pone q
 aliquis hns vxorē ea videntē sit sacerdos: et
 postea ex ea generat filium: in quid ē legitim⁹
 g^o deo fm Hosti. Si vir factus ē sacerdos
 ignorante vel multa vxore: filius non indi
 get dispensatione et de. di. h. vir. extra de con
 uer. conu. quidam. et c. placuit. Sz si vxor
 coulentis q vir ordinaretur vel faciens non
 contradixit: tunc filius illegitimus est et dis
 pensatione indiget extra co. l. ueral. 77. di.
 episcopus. 32. di. serium. in fi. ar. 54. di. s.
 seruus. 25. q. 2. agas hols. Inno. Hof. et Ber.
 videntur sentire q indistincte talis dispen
 satione indiget. **A** Dic hoc clarius. Ray
 vt p3 in sum. con. eo. ii. q. xi. Ray. dixit si sum
 pliciter q talis filius est legitimus: maxie
 si vxore contradicente vel ignorante vir su
 erit ordinatus. Hoff. vero contra. f. q. sit il
 legitimus. Et Inno. et Ber. sentiunt cum
 Hoff. Ho. vero Ray. dicit q iste est legiti
 mus quo ad successionem hereditatem non
 quo ad ordines: et ecclesiastica beneficia.
 Hostien. vero hos doctores concordan
 do distinguit vt supra: et eius distinctio sa
 tis etiam consonat iuribus allegatis in quib⁹
 bus clare constat qui nec per religionem

nec per ordinationem potest vir separari ab uxore inuita vel ignorante. **B**

Quid si nato aliquo de illegitimo coitu postea pater coeraxit cum matre. **G**ndeo Si tempore conceptus pater poterat eam hie in uxorem et postea ducit: legitimatus est filius: et ad omnes actus legitimos admittet. **A** et etiam ad hereditatem s'm Ray. vt i s'u. con. eo. ii. q. lo. **B** etiam si post natiuitate filij mater nupserit alteri quo mortuo contraxit cum isto: vel e contrario pater duxit aliam qua mortua duxit istam. Secus autem si tempore conceptus non poterat esse matrimonium inter ipsos: qz tunc: h' sublato i pedimento duceret illam: non legitimatur filius: et qui si. sint. le. rata. i. au. c. qui. mo. na. est. le. coll. 6. circa pncipium. **A** Idem in sum. con. dicta. q. x. s'm Ray. Hof. et Hosti. et addit Ray. Quod dicit in pmo casu legitimum talem quo ad omnes actus legitimos: videtur qz fallat in episcopatu ad quem non poterit talis promoueri absqz dispensatione pape: vt p3 s'm vnam litteraz: extra de elec. innotuit. circa pncipium. Idem recte tant Hof. et Hosti. sed magis approbat qz talis dispensatione non indigeat etiam i hoc casu: et hoc in fauorem. prolo: extra qui. si. sint. le. ex uxore. et qui ma. accu. possunt. vt denunt in fine. **B**

Quis possit dispensare cum illegitimo **G**ndeo: episcopus potest dispensare s'm ad ordines minores: et beneficium sine cura: aliter non. nec ad dignitates aut personatus nisi papa: extra eo. is qui. lib. 6. **A** Ibi etiam patet qz etiam si per papam fuerit cum tali dispensatum vt possit beneficium curatum obtinere: intelligitur solum d' vno **B** Quod si papa dispensationem obtinuerit: postea ipetrauit qz duo aut plura beneficia cum cura possit habere: tacuit autem s' dictum defectum non valet secunda gratia extra eo. si is cum quo. li. 6. **B**

Que dispensatio est circa illegitimos. **G**ndeo s'm Ray. Si tales intrant monasterium de iure co'i possunt promoueri ad omnes ordines. s6. dist. 5. p. c. eo. c. p. Religiouis enim ingressus tollit irregularitate sic et ingratitudinem. 19. q. vii. non liceat. ad prelationem t'n no possunt promoueri absqz dispensatione: vt in dicto. c. p. **A** s. p. s'm quosdam: cum hodie illegitime nati absqz dispensatione sedis apostolice: nec

ad dignitatem: nec ad personatus: aut alia beneficia curam habentia debeant admitti ex eo. nimis. Alij dicunt qz cu talibus religionem ingressi possunt et si dispensare qz possunt promoueri in abbates: no autem in epos. Et ad. c. nimis. dicunt qz intelligit de remanentibus in seculo: vt in sum. con. li. 3. ti. 19. q. 2. Sed certe in dicto. c. nimis. nec i c. p. eo. ii. sit hec distinctio. An nec nos distingere debemus. s. de offi. p. i. 3. et d' deci. ad audientiam. Unde prima vti videtur. **B** Si ho remanent in seculo: nec ad ordinem nec ad platuram pnt absqz dispensatione promoueri: vt ibi dicitur. **S**z circa eos quibz adhibetur dispensatio magna: vt vt ordinetur et instituantur in ecclia alijs a paterna: dico si sunt filij p'sbiteri. Aliter vero in quibuscuqz ecclesijs: ar. ex eo. pntius **M**ator: vt etiam in paterna: aliquo t'n medio: vt extra eo. ex transmissa. Maxima vt in paterna: nullo t'n medio: et eo. ex iua. **A** Idem in sum. con. dicta. q. 2. **B**

Quid si cum illegitimo dispensei quo ad ordinem et beneficium ecclesiasticum. **G**ndeo. Si ab episcopo facta sit dispensatio: no extenditur nisi ad ea que potest. s. vt in 2. s. di cum est. Si vero a papa: poterit promoueri ad parochialem eccliam non ad personatum vel rectoiam ad quam per electionem procedi consuevit: et de pben. c. vii. **A** Idem in s'u. con. eo. ii. q. i. 4. s3 Ray. Hof. et Hosti. **B**

Strum legitimatus quo ad actus ecclesiasticos sit per hoc legitimatus ad actus seculares. **G**ndeo. De hoc sunt multe opinionnes. Probabilior: t'n videtur opinio In. dicens: qz legitimatus fuit ab aliquo pncipe seculari: vti ciuitate: intelligitur legitimatus quo ad omnes actus seculares in terra qz legit. manti subsunt: quentis in alijs terris q' ad secularia nisi sint alia que esset i alterius p'dictum. Nam nec in alijs terris succedit ab intestato: qz sic auferentur bona hereditibus defuncti. **S**z talis non intelligitur legitimatus ad ordines: qz hoc non est de iurisdictione iudicia laici. Si vero legitimatus fuit ab episcopo in quantum potuit: scz quo ad minores ordines et beneficia sui cura etiam in alia diocesi poterit promoueri ad predicta: qz hoc est de iurisdictione ecclesiastica et in nullius p'uidicium: s' multo magis si papa. Sed talis non est legitimatus

quo ad actus seculares: nisi in terris q ipa
liter pape subsunt. Satis con. Ber. et q. si.
sint le. per venerabile. Et In sum. con. eo.
ti. q. is. diversa super his dicta ponuntur. Et
domin^o Antio. de Bu. super dicto. c. p. vene
rabillem. latius et clar^o p. dicta tangit sic: q
quedam e legitimitio plenissima p qua dele
tur fundamētū vitij a quo surgit differētia
legitimationis et illegitimationis: et hac so
lus papa facere potest: q solus disponē po
test super matrimonio. Quedā est legitima
tio plentior que integrat ad iura primēve na
ture nō disponēdo in vitij: et hanc potest et
papa et imperator: s; illa que ad eos spectat
Quedā est plena vt dispensatio cū eo in ali
quo effectu legitimationis non ex toto inte
grando: adhuc illā possunt vtriq;. Adde et
etiā inferiores: vt potest colligi ex p. dictis.
Sequitur: His visis si querat an papa pos
sit legitimare in terris imperij: dico sic. Aut
papa vult disponere in matrimonij et plē
futurā: et nō dubito q potest etiā in terris i
perij: q; suū pncipaliter ē disponere d ma
trimonio. Et sic intelligo q dicunt Jo. an. et
Docti. Ideo oēs filij q pducitur hodie de
matrimonio vltra quartū gradum etiā in
terris imperij sūt legitimi: et oēs etiā q nati
sunt ex pupilla et tuore: et ex cōtrahenti
b^o sine cōsensu patris: et ex cōtrahente pūnicie
cū subiecta. Aut papa vult legitimare dispo
nēdo in radice matrimonij quo ad plē iaz
pditam: et tunc dico q in oibus casib^o in q
bus legitimare pōt disponēdo in radice
matrimonij q in oibus illis casib^o pōt legi
timare in terris imperij: si tñ legitimat inci
piendo a radice matrimonij: et in oibus ca
sibus in qbus nō potest: vel nō vult dispen
sare incipiendo a radice matrimonij: in oi
bus illis legitimat quo ad terras suas et nō
imperij. Et eam^o ergo qñ potest incipien
do a radice matrimonij. Ideo si vult dispo
nere legitimādo nat^o de raptō cōsensu ma
trimonialī inter parētes: et nō video q pos
sit. Nam non posset facere q esset matrimo
niū absq; cōsensu cū sit naturaliter de essen
tia illius: s; possit fingere cōsensum stante
dubio: extra de spō. is. qui. Et si dicat: pri
ceps fingit cōsensū vbi non est: vt. l. i. c. de
rei vxo. acti. dico q illud in positū et non
in sacramentalibus. Nā talia sacramentalia
habent formam facti naturalem: et exigunt
veram essentia cōsensu: in quibus nō vi

deo q papa aliquid possit. Vbi. n. p. forma
veritas exigitur fictio nō operatur. Cō. Jo
an. Aut vult legitimare pductos ex matri
monio: quo ad formam suā essentia: iuali
de tñ ppter resistētia iuris: et si resistētia et
set iuris civilis: qz ad ipsū nō spectat d ma
trimonio: dico q posset legitimare: qz hec
fictio posset trahi retro cū non haberet ali
quod pncipium resistens quod validum
esset: qnimmō ex quo solū ius civile resistē
ret: s; ab ipso pncipio esset legitimi. Aut
matrimonij validū quo ad formam rudē
extrinsecā: habebat impedimentū canonici
cū vel diuinum: non facio inter ista differē
tia s. Et adhuc nō credo q posset legitima
re disponendo in radice matrimonij: qz
ex quo matrimonij habuit resistētia iuri
civilis est impossibile q fictio operetur re
surgendo matrimonium vt retro: quia de
fictio in extremo: a quo. s. co. tanta. ff. d. sena.
l. paulus. als. l. fenatores. Vñ. credo q hec
legitimitio non valeret vt trahens radices
a matrimonio: sed bene potest valere vt le
gitimationis collatura de nouo. Quando
ho disponit in radice matrimonij: aut p
les ē prodita ex matrimonio: quo an ius ca
nonicum resistat matrimonio vel legitima
tioni prolis potest esse dubitatio probabi
lis. Et dico q hoc casu potest legitimare dis
ponendo in matrimonij: et declarando le
gitimitatem ppter dubiū matrimonij qd
est ei subiectum: et ad evitandā perplexitatē
stante dubio: qz ex quo non habet claram
resistētia iuris potest retro trahi fictio ad
pncipium legitimationis: et qz propter du
bium pbabile casus est suppositum pape vt
de grauiozibus: vt p; in hac decre. per ve
nerabilem. h. rōnibus igitur. et. et sic pen
dente dubio et qd iam latet impedimentum
videmus q papa ex colore matrimonij au
ctoitate ecclesie plē legitimat d clā. de spō.
cum in hitio. r. s. co. peruenit. et vbi libet.
Et de hoc casu legitimat etiam in terris im
perij: qz disponit in radice matrimonij ad
hoc. s. co. tanta. Nam nulli dubium q legi
timatio que fit ex illo casu ex solo matrimo
nio ē dempta quacūq; solēntate dotaliū
instrumentorum quam requirit lex habil
litas et plē legitimitas: etiā in terris imperij
Et sic de facto consului Aditine. Quando
qz papa intendit legitimare solum conferē
do iura legitimitatis nō disponendo in ra

dices matrimonij: vel qz nō vult: vel qz non potest: quod patz ex predictis: tunc clarū est qz in terris ecclie potest legitimare: vt h. r. rōnibus igitur. r. qz in istis exercet iura imperij. Aut vult legitimare in terris imperij: tunc aut vult legitimare sibi suppositum vel supponendum ratione clericatus: qz eo qz se legitimat ppter clericatū dicitur clericus saltem mēte: iuxta nō. de trāfac. ex litteris. Et dico qz potest: t eo legitimo secuto clericatu legitimus est quo ad tēporalia et spiritualia et quo ad oīa: vt pz ex vna allegatione hic. Nec obuiat qz ex hoc p̄iudicetur nō supposito: nec dicatur qz sit legitimus et illegitimus quasi monstz. Aut vult legitimare nō suppositū nec supponendū s. p̄ximo. Et tunc aut vult legitimare cū p̄sensu illius qui superiorē non recognoscit: et sic ē in quasi possessione libertatis. Et talis pōt legitimari: vt h. r. rōnibus. Aut in terris illius qui superiorē recognoscit: vt imperatores. et casus videtur h. r. rātionibz. qz non possit: qz hec sunt sup̄remi imperij vt legitimare nō possunt fieri sine p̄sensu superioris: vt vult hec decre. que nō est alibi i hoc. Et hoc qz papa nō legitimet in terris imperij quo ad bona ipalia tenent Bar. et Ly Sed si vis tenere qz hec p̄tās sit progabilis in habentē similit̄ p̄tatem sicut dicim⁹ i his que sunt meri imperij: vt dixi ex fo. cōpe. c. si diligenti. credo qz nō possit facere papa istam legitimatōnē circa subiectus imperio: nisi si vbi cōsentirent omnes quib⁹ iudicatur: qz talis iurisditio nō pōt. progari ad p̄iudicium eoz. Et hoc tenet Jo. an. dicens: qz papa hoc in terris ecclie pōt libere. i. sū allicuius cōtradictione. In terris hō subiecti imperio non pōt qn contradicere possit is cui sit p̄iudicium non in spe sed in re. i. qz iam possidet hereditatē. Secus si solus speret. Unde fm̄ Hostiē. solo patre requirentem viuit potest fieri legitimato: eolantez mortuo p̄sententibus illis qbus iam delata est hereditas: als non: et quo ad feudalia consentiente domino feudū nō obfātē cōtradictione habentium spem nisi. Sed tamen eozum p̄iudiciū fieri non debet sine cā. Ideo in dubio si fiat alio non expresso non attenditur ad p̄iudiciū agnatorum spem habentium nisi p̄sentant vel papa aliud exprimat. Circa imperatorē hō subdit: qz aut attendit legitimare disponendo super matri-

monio et incipiendo a radice. Et dico qz nō potest: qz hoc est solius pape. Et sic lego qz dicit qz ex matrimonio subsecuto legitimatur filij: nisi fuissent approbate per canones nō credo qz valeret. Et per hoc pz qz non potest facere plenissimam legitimatōnez qz vitium delect originale. Aut vult legitimare collatiue conferendo iura legitimatū: et quo ad spiritualia credo qz non possit. Jō puto qz legitimatus ab imperatore nō possit ordinari: nec beneficiari nisi aliter disp̄setur. Et hoc tenent Jōh. an. et Archi. Aut vult legitimare quo ad temporalia et honores et hereditates. Et dico qz potest in terris imperij sicut et olim poterat. In terris autē ecclie an possit dicit: Aut legitimatū. ē naturalē p̄tendē. Et dico qz virtus legis se extendit ad existentes in terris ecclie: non ex virtute legis solum sed et generali approbatione ecclie: di. r. si in adiutorium. quā facit canon: ex quo lex non repugnat canoni quam papa approbare censetur: eo qz nō probat: vt dixi de iudi. nouit. Non puto tamen qz tales essent legitimati quo ad spūalia. ppter naturam materie que nec directe nec indirecte supposita est potestati laici. Aut vult legitimare per rescriptū: et credo qz non possit in terris ecclie nisi eo modo quo. s. dicitur est papam posse in terris imperij. Ibidē etiam tangit qz imperator potest legitimare: vt. s. dicitū est et ante coronationem fm̄ Jaco. de harena. et Jo. an. Jō dicit qz habens potestatem legitimandi ab imperio: potest vbi potest imperator fm̄ hōba p̄uilegiū: et vbi non potest: minus potest habens p̄tatem ab eo. Et similiter dico de habentibus potestatem a papa. In habente potestatem ad imperatorē tenet Bar. in. l. p̄ses. ff. de offi. p̄si. qz non possit legitimare in terris ecclie: quia alius a p̄conuile non potest extra p̄uinciam sibi decretam iurisdictionem cuius voluntariam exercere Puto etiam inquit qz habens potestatem a papa vel a p̄ncipe non possit legitimare ad p̄iudicium alterius: etiaz respectu p̄s: qz tales concessiones intelliguntur sine aliorum p̄iudicio: de p̄uile. pastoralis. c. 3. si nullibus. hec. ille qui etiaz ibidē multa alia p̄sequitur de hac materia. B Quib⁹ autem modis illegitimus legitimetur: hēs .j. legitimus. §. 2. Et vtrum malicia parentis debeat nocere illegitimo siue cuiusqz

filio: habes supra filius. §. 3. Ad materiam illegitimosorum potest pertinere. §. filius. r. j. legitimus.

J Licite acquisitum.

Quot modis dicitur illicite acquisitum: r quando restitui debeat vel in elemosinam dari possit: habes supra elemosina pmo. §. si. r. j. restituito pmo. §. antepl.

J Immunitas de immunitate seu emunitate ecclesie aut consuetudine ad ecclesiam: vide. §. emunitas pmo. r. 2.

J Impedimentum pmo communitur. Circa impedimenta matrimonij pmo agemus de impedimento in genere. Secundo de impedimento erroris persone. Tertio de impedimento conditionis. Quarto de impedimento voti. Quinto de impedimento cognationis carnalis. f. consanguinitatis. Sexto de impedimento cognationis spiritualis. f. comparitatis. Septimo de cognatione legalis. f. adoptionis. Octavo de impedimento criminis. Nono de dispari cultu. Decimo de violentia sine metu. Undecimo de impedimento ordinis. Duodecimo de impedimento litigationis ad aliam vxorem. Decimotertio de publice honestatis iusticia. Decimo quarto de affinitate. Decimoginto de impotentia coeundi. Decimosexto de matrimonio dicto interditi ecclesie. Decioseptimo de impedimento feriarum. De pdictis impedimentis sunt vsus in qbus explicantur fm predictum ordinem sic: Error: pdictio: votum: cognatio: crimen. Cultus: disputas: vis: ordo: ligamē: honestas. Si sis affinis: si forte coire negbis. Nec socianda vtant: pnubia iuncta retractant. Eccleie vtatum: necno tep^o feriaz: Impediāt fieri: pm tūi scā teneri

Que impediunt matrimonium tā contractum. §n. 13. sunt que impediunt non solum matrimonium contrahendum: s; etiā dirimunt contractum que r continentur i tribus primis verbis positis in proximo §. Et intelligas q; dirimunt contractum si pcesserunt matrimonium. Si autem superueniant post matrimonij rite factum vt affinitas vel crimē r huiusmodi: nō dirimūt. Et etiam si non sit subiecta copula carnalis: vt in sum. con. libro. 4. ti. 3. q. 1. B p

ter vnum votum. f. religionis cum effectu quando quis contracto quidem matrimonio: sed ante copulam carnalem matrimonē ingreditur: et de puer. conuga. vep. r. c. ex parte. 2. Et ibi dicitur clar. q; contracto matrimonio legitime per vba de presentis in nullo potest casu dissolui: etiam si vnus pventum efficeretur hereticus: vt vniuerso reliquo alter ad secunda vota transmigraret nisi vnus religionem ingreditur. Et r de sponsa. cōmissum. expectari tamen debet vics ad pfectionem: vt ponit Tho. in. 4. di. 27. Et i. quousq; religioni etiam in genere sit saltem tacite obligatus: vt si noli vitas absolute mutar: infra quosdā tempus beneficium ingredientis non est alteri conferendum sine eius assensu: vt in. c. beneficium. de regula. li. 6. B Nam ante non dirimitur etiam fm pte. Simile habes. j. votuz. 4. §. 5. in fi. Aduertendum q; per suis pnohem sacri ordinis dirimunt: vt quidam dicere voluerunt: sed contrarium declaratum est hodie in quadam extrauaganti Jo. 22. que incipit: Antiquē.

Que sunt illa que impediunt matrimonium contrahendum: sed tamen non dirimunt contractum. §. deo pmo quidē duo sunt predicta in pmo. §. i. phibitio ecclesie r tempus feriarum: de quibus dicitur infra impedimentum. 16. r impedimentum. 17. Item sunt quedam crimina: de quibus habetur. j. impedimentum. 8. §. pmo. Itē impediunt matrimonium contrahendū sponsalia que sunt prius cum alia contracta: de quo. j. sponsalia. §. 8. Item impedit catholicus qui precedit baptisum: vt habet. j. impedimentum. 6. §. 1. Itē impedit votum simplex: de quo infra impedimentum 4. §. pmo. r. 2.

Atum aliqua consuetudo impedit matrimonium contrahendum vel diuinas contractum. §. deo fm hosti. Si consuetudo est approbata per papam ne matrimonium contrahatur: r vt contractum separatur certe impedit r dirimit: dico in quibuscumq; casibus hoc possit facere canonica constitutio: extra de cognat. sp. c. pmo. r. c. super eo. extra de consan. r affi. q. 8 dilectio. Nam approbatio posse habz vim constitutionis. Sed si consuetudo non sit per ipsum approbata nec reprobata: tunc ad custandam scandalum quod forte

sequeretur faciendo cōtra eā impedit hō
dū: s; nō dirimit hō. Idē Ber. 2. Anno.
Idē in sum. cō. co. ti. q. 2. B Quid
agendū qñ doctores discordāt circa impe
dimentū matrimoniū. gn. fm Hosti. Ubi
cūq; doctores per glosas suas dicūt solū
matrimoniu: si non indicāt ius expressum
hūm dicenti adhereas: eē de testi. l. 3. ex q
dam. in fi. A Idem in sum. con. co. ti. q. 3.
B Quid si ecclesia precipiat alicui cō
iugā cohabitare cū altero: et ille cui precipi
tur sciat esse impedimentū. gndeo s; hūg
In hoc casu quantū ad reddendū debitūz
nō tenetur obedire: nī in cohabitatione et
necessario exhibitione obedire debet et nō
negare ei cui de facto se copulauit. A Mā
obedire debet in quantum potest sine pecca
to: vt in. c. inquisitioni extra de sen. exco. B

Quō ante matrimoniu sit inquirendum
an sit aliquod impedimentū. gn. Debēt bā
na publice in ecclīis per presb yteros pponi
vt infra cōpetentē terminū quod sit impedi
mentū pponat: et si apparuerit pbabilis cō
secura cōtra copulā futurā interdicatur ex
presse donec p̄ster quid fieri debeat: alr si cō
traherent sine bānis aut post p̄hibitiones
et extiterit impedimentū: vtputa gradus p̄
hibiti tunc filij dicuntur illegitimi: et non ex
cusabūtur ppter ignorantā parentū. Sa
cerdos quoq; qui tales coniunctiones im
bere contempserit: vel regularis q̄ interesse p̄
sūpserit: p̄ triēnium ab officio suspendatur
Qui hō falsum impedimētū maliciose ob
fecerit: canonicā non effugiet vltionē: eē de
de clā. despon. cū in hōbitio. In aliquib; ve
ro locis non sūt hec bāna sed solū hōbitur
sponsalia solēnter et publice multū an ma
trimoniū et interim potest manifestari an sit
impedimentum. De matrimonio quod sit
sine bannis et clandestine aliquid habes. j.
legitimus. §. p̄mo. 7. §. de iurim. §. si.

Quid si aliqs audit perpetuū impedimē
tū eē inter se et vxoz: nunqd tenetur inqui
rere. gndeo fm Huil. Si admittit a fidedi
gnis et non suspectis cū non debeat esse in
telligens sue salutis: tenetur inquirere verita
tem: aliter esset affectata ignorantia q̄ nō ex
cusat: et si concipiat pbabilem opinionēz in
dicto alicuius nō debet exigere debitūz: l. 3.
reddere tenetur. A Idem in sum. cō. ti.
4. ti. q. 2. B Secus si ita inuenerit vri
tatem q̄ esse impedimentū haberet. p̄ con

stant: tunc n. nec exigere nec reddere debz.
A facit eē de sen. exco. inquisitioni. B
Porro qui tale impedimentū audit a viro
fidedigno etiam iurato: aut compatre suo:
aut a proprio sacerdote: aut publica fama
non ita tenetur credere q̄ peccet mortaliter
si non credat: s; venialiter: sicut etiam pec
care pōt qui nimis de facili credit. A Idē
in sum. con. co. ti. q. 4. B Nunquid
peccat sacerdos vel alius quicunq; sciens i
pedimentū insinuando hoc alteri coniugū
vel ambobus: seu alter alteri. Respōdeo s; B
Null. Si p̄bati non potest: dicendo agit i
discrete: nisi credens q̄ audiens paratus sit
in hac parte peritoz cōsilio obedire. Si ve
ro possit p̄bare et sciat hoc sacerdos paro
chialis: vel alter coniugum: tenetur solēnti
ter ad diuortiu agere nisi de cōi sensu velit
et possint cohabitare tanq; germani. A
Idem in sum. con. co. ti. q. 5. r. 6. B Istū
etiā casum habes. §. correctio. 2. §. 6.

Impedimentum ^{2. de}
^{erro}
roze persone. Sciendū p̄mo q̄ nō
omnis error impedit matrimoniu s; soluz
error persone et conditionis. Cuius solūm
assignat Tho. in. 4. di. 30. dicens q̄: o3 q̄
error: q̄ matrimoniu impedit sit alicui^o eoz
que sunt de essentia matrimonij. Ipsi autē
matrimoniu duo includit. l. personas que
coniuguntur: et mutuā potestātē inuicem in
qua matrimoniu consistit. P̄^m tollitur p̄ er
rorem persone. 2^m per errorem conditionis
quia seruus non potest p̄tatez sui copozis
libere alteri tradere sine consensu domini
sui. hec Tho. Itaq; si sit error persone nul
lus est consensus. Itaq; qui errat non conse
tit. ff. de iurisd. om. iudi. si per errorem: et
errantis voluntas nulla est. C. de iur. et fac.
igno. l. cum per testamentū. 2. l. non legit co
Et sic nulluz est coniugiu: vtputa si Iohēs
dicar se esse Petru. s; error: foriune et qua
litratis nō excludit consensū: vt si mulier nu
bar pauperi quem credit diuitem: vel si q̄
trahat cum corrupta siue inhonestā quam
credit virginem tener matrimoniu. 29. q. 1.
his ita. A Glo. Ray. in ti. de errore p̄so
ne super hō. hō. dicit q̄ hūg. notat. 27.
q. 2. raptor. q̄ si quis de sponsauerit de sum
ro corruptaz quam credit esse virginē: cō
perta postmodum v̄itate ante carnalez co
pulam: non est compellendus consummare

matrimonium cũ ea: qz per hoc impediret eius pmoio ad ordines ecclesie salticos. **B**
 Quid sigs dicat se esse filium regis cuz non sit. Dicendū fm Lho. in. 4.º dis. 30. q. error nobilitatis inqum huiusmodi non euacuat matrimonium sicut nec error qualitatis. Sed si error nobilitatis vñ dignitatis redundat in errore persone: tñ impedit matrimonium. An si plenus mulieris serator in istam personam directe: error de nobilitate ipsius nõ impedit matrimonium. Si autẽ di recte intendit cõsentire in filium regis quicũqz sit illitunc si alius presentet: quasi filius regis: est error persone et impedit matrimonium. Et eodẽ modo videt dicendũ si quis dicat se pmo genitum et non est. **B** Ad intelligendũ pdictorum fm Ray. et in sũ. cõ. li. 4.º. ii. 3. q. 4. sciendũ qz ad hoc qz aliqs vel aliqua dicatur errare in persona: opz qz per visum auditũ vel famã habeat aliquaz noticiã illius persone absentis: quaz credit istam presentẽ: qz in ignotã penitus nec affectum nec pensũ dirigere possumus. An si nullam noticiã habeat mulier de perĩda absente nõ errat in ea: s; decipitur in presentẽ. **B** Erbi gratia: Si aliqs anglicus rusticus veniat ad aliquaz mulierẽ nobilẽ dicens se esse filium regis anglie: et hũ illa cũ eo cre dens eum filium regis non impedit matrimonium: qz non fuit error persone sed potius qualitatis. Hoc exẽptũ non videtur placere Hosti. Quia vbiqz habeatur noticia regis anglie saltẽ per famã videtur qz h sit error persone: nec in pntem personam: sed in personam filij regis anglie consentire videtur. An inquit: Intellige hoc quãdo nõ ex pmit aliquam certã locutionẽ per quã hẽatur noticia patris et filij per pns: puta dic se esse filium regis vel comitis in genere: non dicit cuius: vel si specificat nulla habet noticia filij neqz patris. Item fm glo. Ray. et sum. con. eo. ii. q. 6. si aliqua scit aliquẽ mltos habere filios quoz tamen nullus est notus ei: et vnus eorum mentitur se esse pmo genitũ: et ista consentit in eũ ppter spem successiois bonorum patrimonium: non est error persone: s; fortune siue relationis. s. pmo geniture: et nõ nõ impedit matrimonium. **B**

Impedimentum ^{3º de} error
 re conditionis. Notap qd si libera
 mulier contrahit cum seruo vel liber cũ an

cilla scienter tenet matrimonium. 29. q. 2. si quis liber. et c. si quis ancillam. et duobus se. Si ho ignoranter nullum est matrimonium 29. q. 2. si quis ingenuus. et c. si femina. hoc nisi postqz scuit eius cõditio: nõ consentit in eũ vel in eam. Ho vel factor: vñ per carnalem copulã: vt in dicitur. c. sigs ingenuus. et c. si femina. et c. de coniugi. ser. et c. propoñit et c. ad nostram. **B** hoc vñ est quãdo lib. p certo scuit seruitutẽ: vel si ex hũ qz audiuit habuit pbabilem de ea opinionem: tñc enim si exigat ab ea debitum non potest postea eam relinquere. Si autẽ habuit leuem aut temerariam cul credit nõ debet: non pre iudicatur et ar extra de sen. exco. in quibusdã. cuz etiam turubans p ignoranzẽ hab. nõ dicitur sit. C. de cõdit. in de vi. l. vi. et nõ gl. Ray. in ti. de impedimẽto pditionis. **B**

Quid si ille qz contraxit cũ ancilla quaz putabat liberã sit seruus: nunquid erit in matrimonium. fm Ray. s; error seruilis conditionis impediãt et durmat: vt dictum est non tñ durmat si sit error paris conditiõis vel melioris qz sua. **B** s; si seruus ignorans contrahat cũ ancilla quam credit liberam non decipitur: nec habet quod ei obijciat: ar. 32. q. 2. per totũ. et extra de diuo. signifi. casti. et multo minus decipitur si hãt cum libera quaz credebat ancillam. **Con. De. Al. Hoff. Tho. Inn.** Si tñ mulier ignorans fuiturẽ viri non esset mĩtomonium: vt in p. s; dicitur. **B** Idẽ in sũ. cõ. li. 4.º. ii. 4. q. 2. **B**

S; nunquid error conditionis libtine vel ascriptiue vel originarie impedit matrimonium sicut et pditionis seruilis. fm Guil. non: sicut notauit Hug. 29. q. 2. in pñ. c.º: qz omnes tales sunt liberi: s; ad quasdã operas plus ceteris teneantur. **Idẽ Hoff. B** Idẽ in sum. con. eo. ii. q. 2. **B**

Quid sigs ignoranter pñxit cum ancilla quam dñs viro ignorante manumisit nunqz colpro est matrimonium. fm Ho. sten. non: qz talis cohabitãt quidẽ malterẽ s; hoc er pmo. consensu facit: qui cuz fuerit erroneus nõ fuerit effectiuus matrimonij. **Con. Lan. Sof. Inno. et Ber.** **B** Alij dicunt qz ipsa manumissa statim est matrimonium: qz sublatum est impedimentũ. Quõd sententiam glo. Ray. dicit veriorẽ: vt in sum. con. eo. ii. q. 3. Potest dici qz si consistet liberam personam penitus hẽ matrimonij anteqz altera suũ manumissa nec ex pte

hec per coniecturas apparet de reuo catto-
ne dicte pnie pcedat pma opinio: qz an ma-
nutione plenus no fuit validus: r post
manutione nullus affuit plenus. Si
ho de dicta penitentia non pstat pcedat se-
cunda opinio. Ma semel confentit in multe
rem vt in libera: r ex quo non pstat de reuo
catone in plenu intelligitur perueuerat
vt in c. maiores. ad fi. ex de bap. Et lz a pn-
cipio si fuerit libera sufficit q nunc sit liba.
Nam cessate causa impeditu cessat r im-
pedimentum: ex de appel. cu cessante. B

Quid si liber contraxit cum ancilla ig-
nante r illa durante ignorantia pstraxi cuz
alio non ignorante conditionem eius. gn^o
fm Sull. tenet matrimonium cumz. cum
nullum fuerit primum. A Idem in su.
con. eo. ii. q. 4. B

Quid si libera ignoranter cotraxit cuz
seruo: r postea scita seruitute nihilominus
vult esse cuz eo: r ille vult discedere. gndeo
fm Sull. Debet copellat ad consensuendu.
Si in pendente compulsionem contraheret
cum alia: vel illa cum alio teneret in fimo-
nium: vt Hosti. addu. A Idem in su. co.
eo. ii. q. 5. Et ad predicta facit. c. i. ex de eo q
dur. in ma. quam pol. per adu. B

Quid si quis cotrahit ignoranter cuz an-
cilla: r postea sciuit exegit ab ea debui: nu
quid postea poterit ab ea separari. gn^o fm
Sull. Si ex his que prius audiuit habuit
pbabilem opinionem defuuit eius: r nihil
omni^o exegit debui non pot eam relinque-
re: vt in p. s. dictu est. Si habuit opinionem
leue r temeraria: tunc non obstant q ex-
git debui: poterit cum veritate certu^o sci-
uerit ieparatione petere: ar. ex de sen. exco.
inquisitioni. Nam dubians pro ignorante
habendus est. C. de condi. indebi. l. vlt. A
Idem in sum. con. eo. ii. q. 6. B

Quid de illo q mouit cotra vxore que
stione conditionis: r illa lite pendente petit
debut. g^o fm Tho. in expositione lute qrti
sententia. dis. 36. Si non est certus de fui-
tute vxoris: dz reddere debui ad mandatu
ecclie sine suo preiudicio: r in hoc casu cog-
scit ea ex pmo consensu: no ex nouo. S aut
constat ei de seruitute vxoris: vel pbabiliter
presumit: non dz ei reddere debitum etaz
si ecclia precipiat: qz vel sibi preiudiciu face-
ret si eam affectu vxoris cognosceret vel for-
nicaretur r moraliter peccaret. A Salua

reuerentia nisi euidenti r manifeste cofite-
ppter probabilem presumptione impedi-
mentu non debet denegari: r debitum: ex de
sen. exco. inquisitioni. ibi: Hec cu conscientia
pulsat animum ex credulitate probabili et
discreta quis non euidenti r manifeste de-
bitum qdem reddere potest: sed postulare
non debet: ne in alterutro: vel ptra iegu con-
tugy: vel contra iudiciu scientie commis-
tat offensa. Et per predicta pot concordari
diuersitas opinionu que referuntur i su-
con. eo. ii. q. 7. B De matrimonio seruo-
rum: vide. j. seruus. 3. per totum.

J Impedimentum ^{4^o} impe-

dimento voti. Etiam votu de co-
tinentia impediatur: matrimonium. gn^o. Du-
plex est votum. Quoddam est solenne quod
s. fit per susceptionem sacri ordinis: aut per
professionem expressam vel tacitam. factam
alicui de religionibus approbatus: r tale vo-
tum impedit matrimonium contrahendu
r dirimit contractum. Aliud est votum no
solenne: sed simplex: r hoc u. fit de non con-
trahendo vel de castitate: r huiusmodi im-
pedit matrimonium pbandum: r quanto
manifestius est emissum tanto maior debe-
tur pena transgressori: non tamen dirimit
matrimonium iam contractu: ex eo q vo-
tum. ii. 6. Et de hoc vide in sequenti. B

Quomodo debeat intelligi q votum
simplex impediatur matrimoniu pbandu
g^o fm Ray. Inm impedit q si ille qui fecit
iale votum postea presitit. iuramentu ali-
cui q eam ducere: r debet votum implere e
agere penitentia de iuramento illicito: ex q
cie. vel vo. rursus. Idem Hosti. Quod si p
mo iurauit r postea vouit. in hoc casu fm
Hosti. r Hoff. preualet iuramentum: po-
test in iurare religionem: vt extra de spon-
committum. Quod si post tale votum con-
trahat per vba de presenti: non poterit co-
gnoscere vxorem sine peccato mortali: qz
adhuc potest intrare religionem. Post q
ho cognouit iam factum est et illicitu no
reddere debitum. Idem licz petere non de-
beat: reddere tenetur sine petatur expresse si
ue interpretatur: quod dico qz aliter eam
mis onerosum vxori si oporteret semper ex-
presse petere. hec Tho. in. 4. dis. 38. A
Con. his. Pe. vt i su. co. ii. p. ii. 8. q. 21. B
Quid respondendum cum persona q

fecit votum simplex querit an possit matrimonium contrahere. gndeo fm Dost. Debet responderi q non. Et si vltra querit dicens: qd si cōtraxero: mūd tenebit matrimoniu. nō d3 rīderes: alī peccat: q: dat oc casione moraliter peccandi. A aut mentur. An talibus aggrauandū est peccatum: quod cōmittunt in hēdendo: r cauenduz ne deat occasio hēdendi f3 cā. Dost. vt in sū. consel. eo. ii. q. 22. B De votis multa alia habes. f. votum. per totum.

J **Mpedimētum** s. de cognatio
ne carnali. Sic pmo sciendum q
triplex est cognatio. s. carnalis que dicit cō
sanguinitas: spūalis que dicitur compater
nitas: r legalis que dicitur adoptio.

Quid est consanguinitas. g. fm Ray.
Est vinculum personarū ab eodē stirpe de
scendentium carnali propagine contractuz
Et dico stirpem illam personam a qua ali
qui duxerunt originem. Unde r consanguini
nei dicuntur quasi de vno sanguine proce
dentes. A Con. r alij doctores: vt in sum
con. ii. 4. ti. 6. q. 1. B

Consanguinitas autem habet tres line
as. l. procedit triplici ordine. Prima nāq
linea dicitur ascendentiū: vt pater auus r
hūiusmodi. Secunda descendentiū: vt fili
us nepos. Tertia collateralium: vt fratres
r fratrum filij: qui r patruelus dicuntur.
De eadem intellige in feminis: vt in mife r
auiā: in filia r neptē: r duabus sororibus r
suisabus earum. A Idem in sum. con. eo.
ii. q. 3. fm Ray. r alios doctores. B

Quomodo computantur gradus con
sanguinitatis. gndeo. In linea ascendenti
vel descendentiū quilibet persona addi
ta alicui facit gradum. Unde pater r filius
sunt in primo gradu: nepos in secundo pro
nepos in tertio. Sed in linea collateralium
aliter computatur fm leges: r aliter fm ca
nones. Nam fm leges in computando de
benus reuertit ad stirpem: scilicet ad com
munem personam: r ita duo fratres sunt in
2. gradu: r filij duorum fratrum sunt in 3.
to gradu. Nam computantur omnes per
sone. s. ascendendo vsq ad stirpem: r inde
descendendo. S3 fm canones in linea col
lateralium non oportet reuertit ad stirpem
quā prius per se duo fratres sunt in pri
mo gradu: porum filij in secundo r ita vltē

rius: extra de consan. r affi. tua nos. r extra
de testi. licz ex quadam. A meli. 35. q. 5
ad ledem. B

Alq ad quem gradum prohibetur et
non tenet matrimonium. gndeo fm Job.
an. inter ascendentes r descendentes pu
to perpetuum prohibitionem. A Alij di
cūt solum vsq ad quartum gradum etiam
in linea recta sicut r in transferral. Alij au
tem tenent p̄mam dicentes: q si Adam. vi
ueret non posset contrahere cū aliqua mu
liere. Et hanc videntur sequi De. r Dost.
vt in sum. con. eo. ii. q. 5. B S3 inter col
laterales est vsq ad quartum gradum cō
putando fm canones: extra de consangu.
r affi. non debet. quinimo si alique p̄one
attinent sibi ex vna parte in primo 2. vel
3. gradu: r ex alia parte in quinto: bene po
terint contrahere: quia in consanguinitate
semper est standum remotiori persone: ex
tra de consan. r affini. c. vlt. A nisi esset
consuetudo q fieret a gradu stirpis primo
rit: tunc enim illa omnino seruanda sunt: et
quo ad impedimētum r dirimētum ma
trimonium: vt in. c. quod dilectio. de consā.
r affini. B Et nota fm Dost. q l3 cōsan
guinitas ḡtum ad matrimonium contra
hēndum terminatur in. 4. gradu: nec etiā
committatur incestus in vltiori gradu:
tamen quantum ad successionem heredi
tatis durat vsq ad decimum gradū: vt ha
bes. s. hereditas. §. 3. A Et ibi de hoc of
cūm est in additione. B

J **Mpedimentum** 6. de
cōgiti
one spiritali que cōiter est compa
ternitas. Ebi scienduz q cognatio spirita
lis puenit ex hoc q qs consert sacm̄ bap
tismi seu p̄firmationis vel suscipit siue tenet
illum cui tale sacramentum confertur.

Inter quas psonas h̄bitur cōgitiō spir
tualis. Respondeo. Inter baptizatum et
eum qui suscipit. Item inter baptizatum et
filios suscipientis. Hoc dico siue sint legiti
mi siue illegitimi. Sec' si eēt adoptiu: qs
tales filij suscipientis legitime copulatur bap
tizato siue suscepto: vt Inno. ponit A. sup
rubrica de cognā. spi. B Interhibetur i
ter baptizatum r vxorem suscipientis si an
te susceptionē cognitiō fuit ab eo. Inter
suscipientem r parentes baptizati. Et hec
cognatio impedit r dirimit matrimonium

post contractū. Et que dixi de suscipiente intellige de baptizante: idē de facto pfirmationis: et eo. neduz. li. 6°. In alijs sacramentis nulla cognatio spūalis causat: et eo. G. us. li. 6°. Ad cathecismū hō contrahitur spūalis cognatio: q̄ tñ impedit hēdū: h̄ nō dirimit h̄cū: et eo. p. cathecismū. li. 6°.

Quid si plures sint suscipiētes. q̄. Prohibetur ne fiat: de ple. d. f. 4. non plures: et si mult in pfirmatione. Et vt in eo. c. nō plēs B. Si tñ fiat cū oibus h̄bit cognatio spūalis. A. Ipediēs et dirimens: vt in. c. qd̄ sequitur. B. et eo. G. us. li. 6°. Sz tñ isti suscipiētes bene possunt h̄ere inter se: qz n̄ phibētur: vt Inno. ponit. A. Lon. Do. sti. vt in sum. con. li. 4. n. 7. q. 3.

Quid si quis baptizatiū tenet ad baptisimū ppriū filiū. q̄. fm̄ Tho. in. 4. dist. 42. si vir vel mulier hoc fecit in articulo necessitatis seu per errorem nō impeditur exigere seu reddere debitū: et eo. si vir. Si hō fecit: per fraudē: impeditur exigere: h̄ tenet reddere. Quod si vterq̄ fuit in fraude: neuter p̄t exigere h̄ vterq̄ tenetur exactus reddere: vt Do. sti. ponit. A. Sio. Ray. eo. ii. §. vi. super h̄bo h̄o. dicit q̄ etiam q̄ fecit in fraudem nō perdit exactio: qz nō reperitur phibitum: p̄ quo videt̄ facere dictū. c. si vir. et eo. Sed p̄ nū dicit̄ cū Tho. tenet videntur. Pe. Do. sti. et Boff. vt in sū. con. eo. ii. q. 2. B. Et addit q̄ meli⁹ esset q̄ vterq̄ contineret. Eodē etiā modo si vir tenear aliquem filium vxoris sue vel vxor filium mariti sui si ex ignozantia excusatur. si ex malicia sua fraus nō debet patrocinari: nec propter hoc potest debitum subtrahere: sed non potest exigere. Lon. Pe. et Ber.

Et spūalis cognatio pcedat ad nepotes et vicior: et eo. non: qz non h̄ gradus filia q̄ppe mea spūalis h̄ nō possit contrahere cum filio meo: potest tñ contrahere cum filio filij mei: ar. 30. q. i. c. p. A. Hoc dixit Inno. super rubrica et de cogn. spi. qd̄ et notatur in sum. con. dicta. q. 3.

Et si aliquis possit successiue habere i vxoreg duas cōmātes. q̄. P̄ ex dictis i §. 2. q. si h̄ vxor: tua tenuit filium alterius aī q̄ cōmuleris ei: poteris habere illā alterā. Si hō tenuit postq̄ fuit a te cognata nō poteris secūdam habere: eo q̄ compater ei⁹ factus es. Si autem alia mulier tenuit filium vxoris tue que de alio viro habuit: illa mu-

lier est cōmater vxoris tue: sed tua non: siue illa tenuerit anteq̄ inter vos esset carnalis copula: siue post: ideo poteris illā habere. Et similiter si filius tuus quez de alia genuit ab aliquo suscipiatur: tūc suscipiens est cōpater tuus: nō autem vxoris tue. Si si casus tue mortis eueniret suscipiens possz contrahere cum illa que fuerat tua vxor: vt Inno. dicit. 30. q. 4. Qui spiritualis. A. Jūe in sum. con. eo. ii. q. io.

Et si aliquis cognouit aliquam fornicare: et postea sit compater alicuius alterius: puta leuat aliquē de sacro fonte: nungd̄ etiam illa mulier fornicaria sit cōmater. h̄ deo fm̄ Tho. in. 4. dist. 42. dicendum q̄ sicut cōpater natus transit in vxorem que a viro fuerat p̄us carnali cognita eo q̄ iam effecti sunt vna caro: vt. 30. q. 4. sig. ex conjugio. pari rāone videt̄ transire ad aliam mulierē carnaliter cognitā h̄us n̄ sit vxor. Idem sentit glo. super dicto. c. sigs. dicens q̄ per fornicariū coitum acquiritur cōpater natus: qz vna caro efficiūtur. 32. q. 4. in eo. naz et affinitas acquiritur per fornicariū coitum. 35. q. 3. de incestis. et c. nec cā. et de eo q̄ cognō. con. discretionē. Tenetur igitur p̄ vero q̄ compater natus contrahatur: vt probatur p̄ dicta iura: h̄ q̄busdā mirabile videatur: ideo tenendū q̄ sic: cui dicto Joh. an. con. in. 6°. A. Vere mirabile est dicitur hoc: vt ex peccato abhominabili oriat̄ parentela spūalis: sicut ex glacie calor. Et si h̄ foret meretrix publica eēt mater spiritualis siue cōmater quasi diuina de ciuitate: et multa valde foret matrimōtia illegitima. p̄pter multas que iugiter fiunt fornicationes: cuz tan̄ vt constat edictum de matrimonio sit prohibitorium vt quilibet admittatur quis specialiter non phibetur. Nec in hoc casu apparet aliquam phibitionem a iure fieri. Nec obstat q̄ carnalis copula sit causa trāsmittendi compateritatem de viro ad vxorem: et ecōtra: qz illa non est causa solū sed et sacramentū matrimoniū. Si non reperit̄ aliquod ius dicitane hanc transmissionem fieri nisi in ipso matrimonio: et ita etiaz assermat glo. Ray. vt p̄ in sum. con. li. 4. c. 7. q. xi. Sillr et alij vt et p̄ in dicto. c. sigs. ex conjugio. P̄uro tamen q̄ p̄pter rei gratitatem et doctorum varietatem super hoc n̄ sit precipianda sententia: sed potius donis nus papa consulendus.

Utrum liceat trahere matrimonium
cum sorore filie mee spiritualis. *gn.* quia
cum filia mea spirituali non liceat ut dictum est
§. 2. aliter essent separandi. 30. q. 1. de eo. 33
q. 2. si quis cum matre. a coniugio in sororis non
oportet abstinere: sed conceditur. 30. q. 3. il
lud etiam. *A* Idem in sum. con. eo. tit. q.
13. fm Ray. *B*

Utrum ille qui baptizauit aliquam postea quod
sit laicus vel in minoribus ordinibus postea
trahere cum illa. *gn.* non: quia filia sua spiritualis
est: et si traheret dirimendum esset: et eo. ne
dum li. 6. Similiter nec ille qui presbiter ba
ptizauit potest ducere filiam carnalem: ipsius
presbyteri: et eo. c. vii. nec filius presbyteri
potest illam ducere quam presbyter ille bap
tizauit. Et idem de eorum in re pfirmante di
cendum per praedicta iura. *Sec.* de sacro pe
nitente aut alijs sacris: vi. §. 2. dicitur est.

Utrum filij duorum copulati possint ma
rimonialiter copulari. *gn.* sic siue sint geniti
ante copulationem siue postea: excepta solu
illa persona per quam copulationis est tracta
que nunquam potest copulari alicui filio: nisi
sui patris spiritualis. 30. q. 1. super qd. r. c. p.
tactum. r. c. non oz. r. et eo. c. p. *A* nisi
consuetudo ecclesie que scilicet dicitur generet aliter se ha
beret: ut est de cogn. sp. c. p. Et hoc casu
vanda est forma consuetudinis: tam in
phen do quam in dirimendo: et non solu ecclesie: ppe
sed etiam metropolitanane vel aliarum circumposita
rum: eo. ti. c. super eo. vbi etiam p3 quod semper
est honesta et conueniens ab huiusmodi co
iugijs abstinere: non autem est necessarium
nisi ratione consuetudinis: ut dictum est. *B*

Utrum pater possit trahere cum illa quam filius
eius leuauit. *gn.* potest: ut notatur. 30. q. 3. il
lud. *A* in glo. que etiam dicit quod sequitur. Ratio
autem est: quod pertractatum est: edictum de matri
monio est prohibitorium: ut quod spualiter non phi
betur admittatur: ut notat Ray. in ti. de in
pedimento pditionis. §. 1. *B* Sed filius non
potest trahere cum illa quam pater leuauit: ut ibidem di
citur: et in §. proximo precedenti habes.

Quid si aliquis vult esse pater. *A*
Melius puto diceretur non vult esse: ideo
fingit. *B* et simulat se tangere puerum: sed
non tangit et responderet oba solita. *Sec.*
fm Suil. Non efficitur pater nisi tangat
ipsum tenendo seu leuando de sacro fore.
Et simile dicendum est de confirmatione.
A Idem in sum. con. eo. ti. q. 21. *B* Si

no teneat et non respondeat: credo: quod nihil
ominus efficitur copater: si intendit agere ut
verus pater. *A* .i. illud quod agitur pa
trinus etiam si non intendat esse copater: ut
p3 in sum. con. eo. ti. q. 22. vbi hoc clari
patur. *B* *Ma* responsio non est de substan
tia copaternitatis.

Utrum aliquis possit fieri copater al
terius per procuratorem. *Sec.* deo si loquamur so
lus agitur ad effectum non erit dubium: quod
ad talem effectum pmutandum vel tenendum
etiam per procuratorem quis respondere potest.
Sed si loquamur agitur ad veram copater
nitatem et cognationem spiritualementon potest
contrahi per procuratorem: ut ponit Archi. p.
.i. post mortem. ff. de adop. *A* *Ubi* dicitur
Necq; adoptare necq; arrogare quis abis
necq; per alium huiusmodi solennitatem agere
potest. *B* Et quod videt: extra de pcura. c.
si. li. 6. *A* *Ubi* dicitur quod matrimonium po
test trahi per procuratorem hinc ad hoc specia
le mandatum. *B* soluitur fm etiam quod id quod non
turi: et de pte. ecc. aqua. *A* *Ubi* dicitur quod episcopus
non potest committere reconciliationem ecclesie
simplici sacerdoti: sic quod coheret plo
ne non potest per alium adimpleri. *A* *Ubi* dicitur
etiam facti. c. si. et de offi. dele. *Expressio* autem
consensus per quem trahitur matrimonium
bene potest fieri per alium: dicto. c. si. de pcur.
B *Idem* 30. an. in quadam questione disputata.

Utrum in pluribus actibus sacramen
talibus requirantur plures patrinus. *gn.* in
cathecismo baptilimo et pfirmatione vnus
et idem patrinus esse potest: si necessitas cogit: sed
non est consuetudo romana quin post per
singulos actus singuli suscipiant: de conse.
di. 4. in cathecismo.

Utrum ille qui non est baptizatus possit alii
quem suscipere in baptilimo: vel qui non est con
firmatus possit tenere in pfirmatione. *gn.* *Sec.*
Tho. et Pe. non: quia talis non est membrum
ecclesie cuius personam gerit tenens ad sa
cramentum: de conse. di. 4. in baptilimate. Et
si de facto siue in necessitate leuauit vel tenet
seu etiam baptizat: non contrahit aliquid spua
lem cognationem. Et hic addit *A* quod si alter
coniugum est baptizatus: in per eum non trahit
cognatio ad non baptizatum. *Idem* pfirmati
one. *A* *Ubi* dicitur in dicto. c. in baptilimate. *Idem*
dicit quo ad suscipientes: sed secus dicit esse in
baptilimate. *Ubi* et Ray. dicit quod huiusmo
di cognatio spualis trahitur etiam inter iu

deos: qñ vnus tenet vel suscipit filiu alteri
us in baptismo vel confirmatione: vt in sum.
con. co. n. q. 5. **A**l. simplr con. cũ postus i h°
s. Dubia citio puto q' tutor pars e' eligē
da. **B** Quod si baptizatus teneat filiu nō
baptizati seu infidelis: bene h'hu compaier
nitatē: vide. s. confirmatio sacri. s. pl.

Atz religiosus possit fieri patrin' vel cō
pater. s. prohibutum e' abbasibus et mona
chis puer de baptismo suscipere vel bapti
zare: et h' i. 16. q. 1. placuit. de conse. dil. 4. nō
licet. **I**dē intelligendū e' de orb' religionis et
canonicis regularib': et de postu. ex parte.
Non. n. licet religiosus cōmatus facere pp
familiaritatē que solet inde prouenire. **A**
Idē in sum. con. co. n. q. vi.

Impedimētum ^{2^o de co} gnatio

ne legali que fit per adoptionem.
Abi sciēdū q' per adoptionē pueniūt tres
spēs legalis cognationis. Prima est ascen
dentium et descendentiū q' antedicitur iter pa
trem adoptantē et filiu seu filia nepotem vel
nepotē et h' i. adoptato: et hec indistincte im
pedit matrimoniu: qñ p' adoptato: nō po
test h'ere cū filia adoptatiua: nec et cū ado
ptatiua nepotē: et h' i. 30. q. 3. ita dilgere. **A**
etiā post emancipationē: in insti. de nup. s.
ergo. **B** Scdā spēs est collateralū. s. ier
si lū meū naturalē et adoptiuū: et hec im
pedit matrimoniu q' diu sunt in patrē p'is
eiūdem. **E**t hō soluta. s. morte p'is vel emā
cipatione filij naturalis vel adoptiuū nō im
pedit: et c. co. c. h' 30. q. 3. post susceptū. **T**er
tia spēs est quali legalis affinitas inter p'iez
adoptantē et vxorem filij adoptiuū: s' h' iter
filiu adoptiuū: et vxorē patris adoptantis
et hec itēz omni tēpore impedit matrimoniu
um: qñ pater adoptato: nunq' pōt h'ere
cū illa que fuit vxor adoptiuū filij etiāz post
emancipationē. ff. de ritu nup. l. nā adopti
uus. **A** Incipit adoptiuus. **B** in insti.
de nup. s. h' 1. r. 2. Similiter filius adoptiu'
post mortem patris adoptiuū nō pōt h'ere
cū illa que fuit vxor adoptiuū patris: vt i
dicta. l. adoptiuus. **E**t Etiam si ante mor
tem fuisset emancipat': vt ibi. **E**t de dictis
enim speciebus habetur in sum. con. l. 4.
ii. 8. q. 8. **B**

Aunquid filius adoptiuus potest con
trahere cum filia illegitima patris adopti
ui. s. h' 3. **S**ul. Credo sine p'iuicicio q' sic

et q' filius illegitimus potest h'ere cum fi
lia adoptiuā: sic notat **A**ug. 30. q. 3. in p'ri
cipio. **N**am illegitimus filius vel filia nō e' pa
tria patrē. **A** **I**nsti. de nup. s. pl. **B**
Con. Host. et **I**nno. **A** **I**dē in sum.
con. co. n. q. 9. **B**

Atz adoptiuus qui non transit in patrē
patris adoptantis possit contrahere cum
filia legitima ipsius adoptantis. **S**ed deo: de
hac questione varie sunt doctoz opinionēs
Dicit pōt q' cum iura canonica indistin
cte loquantur de adoptione non distingū
do inter simplr adoptatū. s. qui non transit
in patrē: et arrogatū q' tranziū: inuunt q'
q'ntum ad hoc idem ius sit in vtroq' casu. s.
q' non possit nisi adoptio prius dissoluatur
per emancipationē: que emancipatio **A**ug
ad aliquid habet locū etiā in adoptato: et
h' non transeat in patrē. **C**. de adop. l. pl.
s. si autem. **A** **V**3 quo ad successionem ab
intestato: que datur adoptiuo tali nō eman
cipato: h' non datur emancipato: vt ibi: sic
impeditur matrimoniu cum adoptato siue
transeat in patrē siue non. **H**oc tenet **H**o
stien. et **S**ul. in spe. **S** **I**nno. tenet q' non
impediatur qñ adoptans non transit i
patrē: vt notat dñs **A**nto. de **V**u. et c. vno
et idem dicit **A**ug. vt in sum. con. co. n. q. x.
vti non preferat aliquam istarū opinionūz.
Sulr nec per dñm **A**nto. vbi. s. idē nō vt
deur precipianda sententia. **B**

Quid si adoptiu' durate adoptione cō
trahat cū filia legitima adoptantis: nunqd
soluetur matrimoniu. s. fm **S**ul. **Q**uidā
dixerūt q' nō: s'z verius tenendū qd **A**ug.
notauit. s. q' soluetur: et c. vno. **A** **I**bi
dem dicit: q' diu durat adoptio inter tales nu
p'ie co n'istere non pōt: s'z p'mā tenet **S**pe.
In scdā aut. l. q' magis matrimoniu solua
tur cōter magis videtur inclinari doctores
vt ibidē notat dñs **A**nto. d. bu. q. et dicit q' p'm
p'iu e' dare remediū. s. dissoluēt adoptioez
q' dissoluta poterit cōstare m'rimoniu. **B**

Sz nunqd due persone que ab eodem
sunt adoptate pñt inter se contrahere. s. nō
fm **S**ul. **P**nt: cum null' reperiat' p'p'i
bitum: sicut et duo spirituales filij alicui' cō
trahere possūt et sp'iales cū adoptiuus. **L**ō.
Aug. et **B**er. **A** **I**dē in iū. cō. n. q. xi. **B**

Atz inter patrē adoptantē et p'iem ado
ptati siue matrem aliquis cognatio contra
hatur. s. fm **A**po. et **P**o. nulla. **A** **I**dēz

cū nup. dñs. Hoc intelligendū est si pñuz
marrimontum vep fut: alr non pccat im
pedimentū 2. c. de spon. veniens. r de ma
tri. 5c. pira inter. ecc. ex litteris. in fi. A
Idem in sum. con. co. ti. q. 3.

Sz qd si mortua iaz pñia vir n̄ cogno
scat carnalr itā scōda adulterā q̄ secū d̄re
rat ignorāter: si ipse ducat terciā. q̄ f̄z Ho
fi. Debet remanere cū tercia Quis postea
etiā cognoscat secūda: c. de eo q̄ dux. i. ma.
quā pol. c. ventens Nam pñia viuente cō
sensu habuit cū scōda nullus fuit: r sic n̄ im
pediū consensum tercie. Quin etiā si p̄ mor
tem pñie carnalr cognouerit scōdam que fu
it ignorans istum habuisse vxorem: r nunc
etiā ignorās est r ipse vir d̄hat cū tercia: ad
huc cum tercia remanebit: c. de elec. bone
memorie 2. c. de coniu. ser. pposuit. e. fi.

A Idem in sum. con. co. ti. q. 4. r. 5. **B**
Quid siq vxore viuente cōtraxit r cō
cubuit cū duabus vel plurib⁹ inscijs. q̄ fm
Ho fi. locus est gratificationis: q̄ scōq̄
certificatā de morte pñois primo cogno
uerit post mortē legitime illā tenebit: extra
de eo q̄ dux. in matri. quam pol. veniens. A
Idem in sum. con. co. ti. q. 6.

Sz qualiter intelligi inscia. q̄ f̄z Ho
fi. qñ h̄z iustā cām ignorandi: vt q̄ vir de
remotis veniens asseribat se nō h̄re vxores:
c. de spon. cum aplica. Iō aut̄ inscia nō cō
mittit adulteriū: q̄ nō cōmittit sine dolo. ff
ad. l. iul. de adulter. l. plr. 34. q. 2. in lectum.
A Idem in sum. con. co. ti. q. 7. vbi etiaz
additur fm eūde q̄ter filij etiā legitia viuē
te suscepti legitimi censēt: itā scōm m̄fimo
niā i facie eccleie sit sc̄a. Sec⁹ si clam. **B**

Az liceat vxorem adulterā occidē. q̄
fm Pe. r Tho. in. 4. dis. 37. hoc pōt con
tingere duplr. Ano modo qa per iudiciāz
iudicis pcurat occidē: r hoc licet facē amo
re iusticie non inuoz vindicte. Non tamen
licet hoc fieri in iudicio ecclesiastico: sed civil
li. Secundo modo q̄ extra iudicium occi
dit eam vel facti occidit: hoc nunq̄ licet f̄z
legē diuinā: it̄z aliquo casu permittat fm
legē civilē: vt qñ inuenit vxorē in actu adul
teri: iuc. n. lex ppter iuramentū nō punit
A Idem in sum. con. co. ti. q. 9. **B** Et
intelligit hoc dicit̄ Tho. q̄ lex non punit s.
q̄ nō punit morte sicut alia homicidia: sed
sū punit satis acriter: vt. ff. de adul. l. si adul
teriū. §. si maritus. **A** also incipit. §. impa

tores. r ibi dicitur q̄ si occisor erat humilis
seu vilis persona: dānatur ad opus p̄ctū
si autē honestior: in insulam relegat. **B**
Az autē viro liceat occidere adulterū: vt
de. j. lex. §. 9. In foro cōscientie tales nupti
omnino puniendi sunt. Atrū magis peccet
q̄ occidit vxorem q̄ qui occidit matres: ha
bes. j. vxor. §. plr.

Impedimentum 9° de

dispa
ritate. sc̄qñ fidelis d̄hit cuz infide
lit vt indeo vel pagano. **A** vt heretico fm
Ray. r in sum. con. ti. 4. ti. io. q. i. vbi hec
notatur: r di. in. c. caue. qd legitur. sed de h̄
. j. §. plr. **B** Nam tūc nullū est marrimo
niū. 28. q. i. §. ex his. r. c. caue. An Ero. 34.
r Deur. 7. phibuit dñs dicens: Nō acci
pies vxorem filijs iuis de filiabus alienige
narū: ne tradat̄ eos post deos suos. Sed
tū sponsalia bñ p̄it d̄hi cū hac conditione
si infidelis conuertatur. 28. q. i. non oportet
Dec etiam Tho. r Pe. in. 4. dis. 39. **A**
simul cum Ray. vt in dicta. q. i.

Sz nūqd inter infideles pōt eē matri
moniū. q̄ fm Tho. in. 4. dis. 39. Inter infi
deles pōt esse marrimoniū in q̄tū est ordia
tum ad prolem fm perfectionem nature: n̄
autem in q̄tū est ordianum ad ipsāz fm
perfectionem ḡte: r ideo marrimoniū qdē
ē sed non perfectū. An infidelis cognosces
vxorem non peccat si p̄ier bonū plis aut
illius fidei qua tenetur vxorū debiti reddat
Idem. 56. dis. deinde.

Atum conuincit puerus ad fidē posse
remanere cū vxore infidelē nolente cōverti
q̄ fm Tho. vbi s. fidelis conuersus potest
cū fidelē remanere sub spe conuersionis si
eam in infidelitate obstinatā non viderit: e
bene facti cōmanendo. Et de hoc est consi
litum apli. i. Cor. 7. Non tamen tenetur: si
potest dimittere eam eū in ipsa velit et cō
habitare sine contumelia creatoris se puer
it non vult. **A** Lon. Ray. vt in sum. con.
co. ti. q. 2. **B**

Quid si iudei vel pagani contraxerunt
cum consanguineo fm ritus suos: nūqd
post conuersionem poterunt remanere. q̄
fm Tho. in. 4. dis. 36. Si contraxerunt i ḡ
dibus diuina lege phibitis: L. iug. is. tūc
siue vterq̄ siue aliter ad fidem conuertantur
non possunt in tali marrimonio cōmanere
Sicut d̄xerunt in gradibus phibitis p̄ sta

uxore adulterij mortali
peccat glo. in.
c. inter hec. 33. q. 1.

L. Regij curij dicit
licentia

titu ecclesie possunt cōmanere si vterq; conuertatur vlti vno puerio sit ipse de puerio ne alterius. **A** Idē in sū. cō. eo. ii. q. 4. Et facit eē de diuoz. gaudemus. **B**

Quid si infidelis q; conuertitur habeat plures vxores & fm Tho. vbi. s. Non fuit verū matrimoniu nisi cū pma: q; eēt contra legem nāe. An si talis cū omnib; vxoribus puerat pōt cū pma cohabitare: alia d; abijcere tā q; penit; eēt neas: t si pma cōuerit nollet: nō ppter hoc est matrimoniu euz aliqua istaz: sed pōt cū aliqua istarum de nouo p̄here fm modum qui in sequenti 6. s. dicitur. **A Cō. Ray. Post. t Ber. vt in sum. con. eo. ii. q. 5.**

Quid si infidelis repudiata pma vxore aliam duxerit t conuertatur. Respōdeo fm Tho. in. 4. dis. 39. Dicendū q; repudiū vxoris est p̄ legē nāe. An infidelis non licet repudiare: t ideo si cōuertatur postq; ipse vna repudiata alteram duxit: Idem est iudicium sicut de illo q; plures simul vxores habebat: q; teneat primam quāz repudiatae rat accipere si conuertit voluerit t aliaz abijcere: vt dictum est in pximo. s. **A Idem in sum. con. eo. ii. q. 5.**

Quid si ip̄a conuertit noluerit. & ideo fm Tho. vbi supra. Si ipsa infidelis vult cohabitare viro fidelis sine contumelia creatoris: t sine hoc q; ad infidelitatem inducat potest quidem vir fidelis ad ea discedere: s; discedens non potest aliam accipere. Si at hec vxor infidelis nolit ei cohabitare: vel nō sine contumelia creatoris: aut si ad infidelitatem pertrahere nitatur: in his tribus casibus vir fidelis discedens potest alteri p̄ matrimonium copulari. **A Idē etiā si vellet eū retrahere ad qd cūq; mortale peccatum eēt de diuoz. gaudem; . s. q; autem vbi postea subditur: Quod si cōuersum ad fidem t illa conuersa sequatur ante q; ppter cās p̄dictas legitima ille ducat vxorem: eam recipere cōpellitur: nec poterit dimisit obijcere fornicationem p̄ eo q; nupsit alteri nisi sit erit alio fornicaria. **B****

S; nunqd licet viro ad fidem cōuerso vxore exite in infidelitate emittere votuz cōtinente & ideo fm Tho. in. 4. dis. 39. Si post p̄uersionē vtri sit aliqua pbabitū spes de conuersione vxoris: nō debet vir votuz continētie emittere: nec ad aliud matrimonium transire: q; vxor difficilius conuertet

retur sciens se sic p̄uariat esse. Si autē nō sit ipse de conuersione potest ad sacros ordines vel ad religionem accedere prius reg sita vxore q; pueriatur: t tūc si postq; vir sacros ordines susceperit: vxor p̄uariat nō est sibi vir su; reddēdus: s; d; sibi putare q; i penā tarde p̄uersionis sue puatur viro suo. **A** Idē in sum. con. eo. ii. q. 10.

Si alter coniugū p̄uariat: ples quē d; seq. & fm Tho. in. 4. dis. 39. Si ples p̄uenerit ad etatē p̄fectā libere potest seq; p̄uaret quem voluerit. Si autem est in minori etate: tunc debet dari fidelis: non obstante q; i digeat maris obsequio ad educationem. Hoc idem p̄tur. s. filius. s. 2. **A Idē in sum. con. eo. ii. q. 12.**

Quid si vterq; cōiugū tēpote sēt matrimonij erat fidelis: nūc alter labi in infidelitate. & fm Ray. Alter non pōt p̄here. Nec distinguo vtz interuenit carnal copula vel nō. nam in viroz casu fidelis tūc tenetur continere. **A Idem in sum. cō. e. ii. q. 13. t facit eē de diuoz. s; . **B****

Quid si catholicus p̄bit cum heretica baptizata: nunqd tenet matrimoniu. & fm Tho. in. 4. dis. 39. verū est matrimoniu q; uis peccet p̄bendo si sciat hereticā: nō in p̄ter hoc matrimoniu durumetur t eēt ali quis catholicus s; nondum baptizatus cū aliqua baptizata p̄berit: nō eēt verū matrimoniu. Idē p̄c. Al. t Ray. **A Idē in sum. con. eo. ii. q. 14. t 16.**

Strum infidelis vni; ritus possit p̄bere cū infidelibus alterius rit;. & fm Tho. vbi. s. P̄dō: nisi per aliquod ius positiuuz eoz p̄hibeatur: q; tunc cultus disparitas impediat matrimonium. **A Con. p̄c. vt in sum. con. eo. ii. q. 15. **B** De materia infidelium multa habes. s. infidelis. euz alijs ad que remittit.**

Impedimentum ^{r. de} ^{violē} ^{tia seu metu. vbi p̄ sciendū q; violentia siue metus ex sui nā eēt sine p̄sentiōe ecclesie matrimoniu excludit: q; excludit cōsentum. **A** sine quo matrimoniu esse non potest: vt in sum. con. li. 4. n. xi. q. 1. vbi hec notantur fm Ray. **B** Et qdem quid sit vis hēs. j. vis. s. i. Et q; sit met;. j. met;. s. i. **A** Strum coactio impediā matrimoniu & duplex est coactio. Quā d; absolutā q; sit p̄ vim: t ista nō h; p̄sentū animum in quez}

nō cadit coactio. S; pōt esse coactio ad co-
pulam carnis vel aliud extrinsecū ad quod
trahitur persona inuita: et talis coactio qñ
nō pñtetur in matrimonio non efficit illud
Quedā autē coactio ē pñditionata: et ista fit
p metum qñ. s. quis consentit timore alicu-
ius mali. Super quo sic distinguitur. Du-
plex est metus. Quidā cadit in pñstantē viz
et iste excludit matrimonium. c. plati. et
c. ad audientia. c. de spō. venis. 2°. Quid
dā hō metus est insufficientis. s. q non cadit
in pñstantē viz: et iste non excludit matrimo-
niū. ff. eo. neg. timore. Et Idem in sū. cō.
eo. ii. q. 3. B Quis autē est metus q cadit
in pñstantē viz habes. j. metus. §. 2°. A

Positū ibi adde et vinculationē q dē me-
tus pñstantis. ff. eo. l. neg. timore. Adverten-
dum q talis metus dicitur cadere in vnu
q nō dicitur cadere in aliū: et minor metus
magis excusat feminā q viz: et sic iudex f;3
diuersitatem personarū vel locorū iudicabit
qualis sit metus vel violentia: et sic verū ma-
trimonium sit aliquod vel nullum: vt nota-
tur in dicta. q. 3. vbi etiā dicitur fm Hosti.
q si filia timore mortis patris in aliquē cō-
sentiat qd verius est q non sit matrimonii
q: nō est liber pñsū: s; qdā vtiā dicat. B

Quid si quis in captiuitate h;at matri-
monium. gñdeo fm Hosti. si captus ē ab
hostibus seruus factus est: vñ non alr pōt
trahere nisi sicut seruus: de quo. s. impedi-
mentum 3°. Si hō captus est vt cogatur ad
tale matrimonium contrahendū non vale-
bit: ar. c. de p. cura. accedens. Si vero ex a-
lia causa detinetur: bene potest contrahere
Et Idem in sum. con. eo. ii. q. 4. Et de ho-
stibus intelligit: vt supra bellum pmo. §. 5°.
in additione. B

Quid si mulier post consensam coactū
moram trahat in domo mariti. gñdeo fm
Sui. Si mulier que allegat metum stetit
per annū et dimidium cū marito: aut etiam
minor tempore: dum tamē tantū sit q in
arbitrium boni viri prestandum sit p con-
sensum: non debet postea audiri: c. de spon-
d. id. Con. Host. et Ber. et componitur ab
eis vsus: Effuge cū poteris: ne pñsū pte-
teris. ar. ad hoc c. de spon. consultationi.
Et Idē in sū. con. eo. ii. q. 5. vbi etiam ponit
ur quod dicitur in §. primo sequenti. B

Sed quid si post consensum coactum
carnaliter cognoscatur. gñdeo f;3 Pe. Si

habuit oppozunitatem reclamādi psumit-
ur tacite consentire in matrimonio. Qd si
coacta fuit per vim absolutā siue metū suf-
ficientē nō est matrimonii: sed si non fuit
sufficiens: tunc in iudicio qdem exteriori
sumitur pro matrimonio: si tamen vere nō
pñtatur non est matrimonium.

Quid si ad consensum coactum appo-
nitur iuramentum. gñdeo f;3 Pe. Tale iu-
rumentum in foro quidez iudiciali dicitur
non fuisse obligatorium: tamē in foro pñcie
te pñsūendum est q impleatur iuramentū
vel saltem per superiorē imperet absolu-
tionem. Con. Sui. et Hugo. Et Idem in
sum. con. eo. ii. q. 6. B

Aliū consensus coactus saltem ex par-
te cogēis faciat matrimonii. gñ fm Tho.
in. 4. dist. 27. Dicendū q non qz matrimo-
nium claudicare non potest. Si tñ postmo-
dum cōsentiret coactus: eēt matrimonium
dūmodo cogens adhuc in suo consēsu ma-
neret. Secus si mutauit voluntatem. A
Con. glo. Ray. et Pe. et addit Pe. q si p-
sūs cōsentiens postmodū vult dissentire cū
alter velit compelleretur per eccliam: psumit
tur enī manere in eodem consensu: nec est
licet variare pñsū: vt in sū. cō. eo. ii. q. 7. et ad
h' fac. c. l. c. d. eo q dux. i. ma. quā pol. B

Atq; pater possit cogere filios ad h;en-
dū. gñ f;3 Pe. Nō pōt: neq; gnāl: n; i spālī
cū aliq; qz in matrimonio regitur cōsensus
maxime liber rōne perpetue obligationis
q ibi h;itur: c. de spon. regituit. Nō tñ p-
hoc parētes temere iurant matrimonium si-
lior: qz ex natura ipsius cōtractus intelligit
ista pñtio. s. si liberi cōsentierint: et ipsi parē-
tes obligātur ad inducendum eos. Et Idē
in sū. con. eo. ii. q. 8. r. 9. B

Impedimentum x^o de impe-
dimento ordinis. Vbi sciendū q
clericū in minoribus ordinibus nisi sint reli-
giosū q pñtentiā pñtetur licite pñ h;ere
dist. 32. si q vero. et c. seriatim. c. de cle. p. u. c.
p. 2. 2°. et 3°. Si hō sunt in sacris: h;ere nō
pñt: et si h;erint separabatur matrimonium
dist. 32. si quis eoz. et c. lectores. et c. erubescat
et c. placuit. c. q de. vel w. c. p. 2. et 2°. B

Alium ordo possit superuenire matri-
monio. gñdeo fm Pe. Coniugium si or-
dinetur cōsentiente vxore: suscipit ordinē
et executionē: et sic ipsa cū eo sit in sacris i

monitū esse in hoc casu. **N**on distincto
vtrum contrahentes credant hoc sibi lice
re nec ne: fm eundē vt in sum. con. eo. ti. q.
7. **Q**uod intelligendū est nisi p̄ter q̄
consilium credens impedimentū esse nō lincē
debat contrahere. Nam si non est intentio
non est matrimonium: extra de spon. ma.

Quid si vir iuu in exercitum contra sa
racenos vel in regione lōginquā: r̄ necitur.
vtrū sit viuus vel mortuus: qd faciet vxor.
§^o fm Ray. contrahere non potest donec
certitudine recipiat de morte viri: c̄ d̄ sp̄.
in p̄na. aut verisimiliter de morte presumat: c̄
vt lice non cōstet. qm̄ frequēter. **A**. i. p̄ re
ceptionē certū nunciū: dicto. c. in p̄na. r̄ in
sum. con. eo. ti. q. 8. vel per iuramentū eius
sub quo militauit: vel etiam sociorum eius
qui mortem eius bene nouerunt fm Ray.
in sum. con. eo. ti. q. 9. vel per vnum testem
fama publica acclamante fm Hug. r̄ glo.
Ray. vel fm Hug. per solam famam publi
cam si ex alijs p̄sumptionibus videtur ve
rissimile maritum esse mortuum: vel si diu
multum stetit: vel si fenex r̄ egrotus recessit
r̄ h̄^o: vt in sum. con. eo. ti. q. 10. vbi etiaz di
citur fm Hostien. q̄ de facto contrahens
ante certificationem mortis prioris viri: si
tū fama publica habeatur q̄ mortuus sit:
reddere potest debitum: dum tū eam cōsciē
tia non remoueat: sed non exigere. **M**az ta
le matrimonium non dirimitur: r̄ contra i
terdictūz ecclesie sit contractum. Facit c̄ d̄
secundis nup. c. dominus. **B**

Impedimentum ^{is de publ}
ce honestatis iusticia quid sit. **R**et
pondeo fm Tho. in. 4. di. 41. Est p̄p̄ng
tas ex sponsalibus proueniens robur tra
hens ab ecclesie institutione propter hone
statem eius. **I**dem in sum. con. lib. 4.
ti. 14. q. 1. **B**

Quando aliqui sponsalia inter se p̄tra
xerunt: nullus de consanguinitate sp̄si po
test sponsam illam habere in vxorem: nec
aliqua de consanguinitate sp̄se potest sp̄s
illum habere in vxorem: c̄ de despon.
impn. continebatur. §. vlt. extra de sp̄. iuue
nis. r̄ c. ad audientiam. Et durat hec p̄p̄
bitio vsq̄ ad quartum gradum ip̄ozū con
sanguineorum: extra de spon. c. sponsam. r̄
de despon. impu. c. continebatur. in fi. **A**
Idem in sum. con. eo. ti. q. 2. **B**

Quid si sponsalia de iure non tenuerit.
quideo: si sponsalia fuerunt pura. r̄ certa
etiam si fuerunt nulla ratione consanguini
tatis affinitatis frigiditatis religionis aut
alia quacunq̄ ratione oritur publice hone
statis iusticia ad dirimenda sequentia spon
salia vel matrimonia: nisi fuerint nulla ra
tione consensus: v̄puta quia ambo vel vn̄
erat infans: extra de spon. c. sponsalibus. r̄
c. se. lib. 6. **A** **I**stud. c. sequens est. c. si in
fātes. de despon. impu. vbi etiam patz q̄ in
fāns dicitur minor septennio cuius despo
satio non inducit hoc impedimentum: vt
dictum est: nisi traductio secuta fuerit etiaz
tempore infante: tunc enim bene videt hoc
impedimentum inducere etiam ad dirimē
dum: vt in. c. iuuenis. extra de spon. **B**

Quid siq̄ p̄mo sponsalia cum aliqua
p̄traxit r̄ postmodum cū alia ipsius p̄ime
consanguinea idem fecit. §. debet p̄trahē
re matrimonium cū p̄ima. Nam sponsa
lia sequentia non impedunt p̄cedentia:
extra de sponsa. ex sponsalibus. li. 6.º

Quid si sponsalia cum aliqua sint facta
sub conditione r̄ pendente conditione vir
cum alia illius consanguinea contrahit per
p̄ba de presenti. quideo: cum secunda re
manere debet: quia ex sponsalibus condi
tionalibus sicut ex non habentibus p̄sensū
r̄ incertis nō oritur publice honestatis iusti
cia: c̄ de spon. ex sponsalibus. li. 6.

Quid si duo infantes vel vnus maior
septennio alter minor sponsalia cōtraxerunt
ipsi vel parētes p̄ eis. §n^o: si facti maiores
septennio p̄ cohabitationē mutua: seu alr
p̄bo vel facto eoz liquido apparet q̄ in ea
dem voluntate perduranti: sponsalia puale
sunt: als non. Nam ab initio nulla fuerūt
ex defectu consensus: r̄ ideo non inducunt
publice honestatis iusticia: extra de despon.
impu. si infantes. lib. 6.º

Quid si pubes r̄ impubes: vel duo im
puberes contrahunt matrimonium. §n^o.
Si non erant p̄ximi pubertati in qb^o ma
licia non suppleat etiaz non sit matrimon
ium. **A** etiam per aduentum pubertatis: ni
si per carnis copula subscutatur: vel aliq̄
modi aliū contrahentes eosdē cū eiusdem
p̄ueratū voluerint ad pubertatis tēpora
p̄uenisse p̄stiterit euidenter: vt in dco. c. si infan
tes. **B** **I**z tū si erāt maiores septennio fuerūt
sp̄salia: r̄ ex eūē iducta publice honestatis

fficia: extra de despo. ipu. si infates. lib. 6.

En ex spofalibus q̄ p̄ arētes p̄ filiis pu
beribus vel impubertib⁹ contrahunt filij ob
ligētur. §. Si expresse vel tacite p̄fentierūt:
vt si p̄ntes fuerūt nec dixerūt obligātur:
et in eis oītur publice honestatis iusticia.
Idem dicendū si abfentes fuerūt: et postq̄
fcierunt ratiſcauerūt tacite vel expresse: al
er spofalibus factis a parentib⁹ filij nō ob
ligantur: nec oītur publice honestatis iust
cia: et de despon. impu. si infates. u. 6. De
spofalibus habes plura. j. spofalia.

J **Impedimentum** ^{i. 4. d.} ^{affini}

tate qd̄ sit dicitur est. s. affinitas. Et
contrahitur affinitas etiā per fornicariā co
pulam. 35. q. 3. nec ca. extra de eo qui cogno.
confan. vxor. sue. discretionem. r. c. tue.

Qui sunt affines et in quo gradu. §. n.
Quāuis hactenus multa fuissent genera et
gradu affinitatis: hodie solū est tale gen⁹
q̄ omnes p̄ sanguinet vxoris mee sunt mi
hi affines: et in eodē gradu in quo sūt con
sanguinet vxoris. Sicut omnes p̄ sanguinet
mei sūt affines vxoris mee: et in eodē gra
du in quo sūt ipsi cōsanguinet mei. A ver
bi gratia: Soror vxoris mee ē ipsi vxor in
p̄mo gradu p̄ sanguinitatis et mihi erit i p̄
mo gradu affinitatis. Sicut ha sororis in 2° gra
du p̄ sanguinitatis vxori et mihi 2° affinita
tis. Idēq̄ vtinq̄ in ceteris agendū est suc
cessorib⁹. 35. q. 5. pozo. B Et quod dixi
de vxore idem intelligas de quacunq̄ alia
muliere carnaliter cognita: vt in p̄. §. dicitū
est. Sed cōsanguinet mei nullo modo sūt
affines cōsanguinetis vxoris mee: nec iter
eos matrimonium prohibetur: extra de
confan. et affini. q̄ super hie.

Quid si moritur persona mediāte qua
p̄trahitur affinitas: vt puta moritur marit⁹
vel vxor: siue concubina vel concubitor. §.
Nihilominus remanet affinitas q̄ erat ad
cōsanguineos eius nec potest esse m̄ arri
nium inter eos. 35. q. 10. fraternitas. A
Idem in sum. con. libro. 4. u. 15. q. 3. B

Quid si aliquis pollutus aliquam extraor
dinarie. i. c. naturalia gen⁹. quāuis talis po
lutio criminosa sit et dānabilis: non tamen ex
hoc p̄trahitur affinitas. Et de non impedi
untur cōsanguinet viri accipere illā vxor
rem: nec cōsanguinee mulieris accipere il
lum in virum. 35. q. 3. extraordinaria. A

nisi cū hac pollutione concurrant spofalia
tunc etiā impeditur matrimonij p̄pter ius
fficia publice honestatis: de qua dictum est
in. c. p̄cedēt: vt extra de eo q̄ cogno. con.
c. fraternitati. B Et idem dicendū si vir
intrauit claustrū pudoris: sed non peruenit
ad p̄sumationē operis: q̄ talis pollutio nō
facit sanguinis cōmixtionē necq̄ carnis vni
tatem. Sed si vir peruenit ad emissionē se
minis etiā si mulier nō emittat: dicendum
videtur f̄z Hosti. q̄ affinitas p̄hitur. Suf
fici. n. q̄ per hūc modū facta sit admixtio
de qua Tho. et Al. dicit q̄ requiritur. A
dicit Tho. et Al. et etiam Inno. videtur dī
cere q̄ ad affinitatem contrahendam reglar
cōmixtio feminum: et non sufficiat q̄ alit̄
emittat. Sed glo. Ray. sentit cum Hosti.
vt in sum. con. eo. ii. q. 5. B

Pone q̄ mortua vxore vir vult accipe
re in vxorem illam que quondam fuit vxor
alicuius d̄ cōsanguinitate p̄me vxoris: nū
quid potest. §. dicendū q̄ h̄ nullam femi
nam de p̄ sanguinitate p̄me vxoris possit ac
cipere: q̄ est ibi affinitas: tamen feminam
vxorē olim alicuius de ipsa cōsanguinita
te bene pōt accipere. Et idē dicendum si po
natur filius calus ex parte vxoris. Nam mor
tuo viro h̄ non possit accipere aliq̄ viruz
de cōsanguinitate p̄mi virini virum olim
maritū alicuius femine de ipsa cōsanguini
tate bene pōt accipere. Nam in tali casu nō
pprie est affinitas nisi in secūdo genere et affi
nitatis quod olim imponebatur impedire
hodie non: et eo. non debet. Ad cuius intel
ligentiam sciendū q̄ quicunq̄ affinis me⁹
p̄h̄t matrimonij cum illa persona quā ac
cepit: dicitur q̄dem mihi affinis sed in secū
do genere: et si hec persona cōtrahat postea
aliud matrimonij illa persona quam acce
pit dicitur mihi affinis in tertio genere. A
De istis generibus affinitas dicit etiā glo.
dicit. c. nō d̄. c. de p̄ sanguini. et affini. B

Quid si cognoscit quis cōsanguineā
alicuius in q̄nto gradu vel supra. §. de eo f̄z
Ray. et Hosti. non p̄trahitur affinitas nec
impeditur matrimonij: et si erat cōsanguini
nea vxoris sue in dicto gradu: nō p̄dit vir
tus exigendi debitum suum.

J **Impedimentum** ^{15. de} ^{in po}

tentia coeundi quid sit §. de eo f̄m
Ray. Est vicij anime vel corporis vt viri

us quo quis impeditur alteri carnaliter
cōmisceri. **A** Quasi idem dicit Hostien.
l. q. est defectus naturalis seu acciſal quo
quis. rē. vt in sum. con. li. 4. ti. i6. q. i. **B**

Quorū sūt species impotentie. **gē** fm
Ray. sunt principaliter due. Nam vna est
naturalis vt impotētia pueri vel frigiditas
senis seu etiam frigiditas complexionis:
aut artatio mulieris. Alia non naturalis s; **h**
accidentalit: vt castratio similiter et malefi-
cium. **A** Idem in sum. con. co. ti. q. i. **B**

Atq; naturalis impotētia impedit ma-
rimoniu. **gē** Illa que est in puero vel puel-
la impedit ad tēp: q; **g** diu inest nō potest
p̄tere. 30. q. 2. c. p. et eo. **g** sedem. De hac
vide. j. matrimoniu. 2. **g** p. Sed illa natu-
ralis impotētia q; est in frigiditas: si est perpe-
tua impedit matrimoniu cōtrahendū et di-
stinguit cōtractū. 33. q. i. c. p. r. 2. et eo. lau-
dabile. Illa tamē que est in senē non impedit
C. de nupt. l. sancim. 27. q. i. nuptiar. bonū
in pn. Nā senes et si naturali calore destitu-
tur opere nō medicorū poterit aliquatuler s; **h**
ueniri eis. **A** Idē dicit **g** in dicto. c. mu-
ptiar. subiungens q; nemo est adeo senex
q; calere possit natura vel artificio: qd nō
est in frigiditas vel puero. Et ex dicto isti **g** gl.
n3 q; si senex nullo modo possit calere idē
s; idicandū eēt de illo qd de frigiditas. l. q; nō
pōt p̄hē. Et satis fac dēh. c. qd sedem. **B**

Quid si vir nō est omnino frigidus: s; **h**
vel mēdū nō erigitur seu diuersimode ine-
ptum est ita q; nō pōt vxor cōmisceri: vel
statim spargi semen et: r; huiusmodi. **gē**
fm Hosti. Si potest iuari medicinis pla-
nū est: als expectandū erit triēniū: et postea
forſan separari poterit sicut pōt nāliter fri-
gidus. Tutius tamen eēt p̄ulendus papa.
A Ego puto q; nō sit necesse cōsulere pa-
pam: q; siue ex frigiditate siue ex cā quacū-
q; consistet personā impotēte ad reddendū
debitū reputatur inepta ad contrahendum
matrimoniu: vt in. c. quod sedē. extra d; fri-
gi. et malefi. et vt p3 eo. ti. c. laudabilem. expe-
ctatio triēniū sienda est: nisi per prius pos-
sit de impedimento consistare. **B**

Quid si mulier dicit vix impotentē p̄-
pter defectum mēdū. **gē** fm Hosti. virum
esse inspiciendū per p̄onctos homines sic
de muliere arta dicitur. j. **g** n. Si hō alle-
get excessū membrū dicitur Hosti. q; papa
cōsulendus est. **A** Et dicitur hoc casu di

centū idē quod de arta q; pōt p̄hē cū v noz:
et nō cū alio: vt. j. **g** p. Done q; est arta. **B**

Sed qd si quis non potest copulari cū
vagine s; cum corrupta. **gē** fm Tho. in. 4.
di. 34. possit medicinaliter cum aliquo in
strumento claustra pudoris frigi. Nec es-
set hoc p̄tra naturā: q; nō fieret ad delecta-
tionem sed ad medicinam.

Quid si q; mouetur ad pulchritudinem et non
ad turpem. **gē** fm Tho. vbi. s. Diuismo-
di abominatio mulieris non est causa na-
turalis s; accidentalit: et idē idem iudiciū ē
qd de maleficio: de q; j. **g** anpl. rē q; nūb.

Quid si vir sciat se frigidum et inep̄ta
et tamē sciens cōtrahit cū aliqua. **gē** fm
Ray. Si mulier vult cohabitare nō potest
vir ab ea recedere. ar. et de eo q; dur. i. ma-
quaz pol. c. p. et eo. cōsultationi. Et q; s;
tanq; vxores habere non possūt: hēant vt
forozes: vt in. c. p̄ta tationi. in fi. Et idē
dicendum si mulier sciens se aram cōtraxit
cū aliquo: q; si vir cohabitare vult non po-
terit illa discedere. **A** Idē in sum. co. eo.
ti. q. 25. Et hęc intelligenda sunt fm ea que
statim dicentur in. **g** ie. **B**

Quid si vir sciens cōtraxit cum ar-
ta. **gē** fm Inno. tenetur cum ea stare vt
frater et foroz. Si tamen contrahat cū alia
tenet matrimonium quibus nihilominus p̄a-
miam vt forozem tenere et alere tenetur.
Et eodē modo si qua mulier sciens contra-
hat cū frigiditas vel impotentē debz et cohabitare
vt foroz. Et sicut dicendū si frigiditas et ar-
ta sciens p̄traxerit. **A** Con. Ray. vt p3
in sum. con. eo. ti. q. 26. Sed Hosti. ait q;
nullum ius dicat vt aliquis compellat ta-
lem retinere: sed q; si p̄ueniunt simul cōmo-
rari hoc facere p̄nit **g** diu eis placebit. Idē
dicit **g** in. c. laudabilem. extra co. et ibi eā
sequitur dñs An. de Vu. Et si sic cōmanen-
tes ambo vel alter ihoneste viuant volētes
sic luxuriam suā palliare: episcopus debz oc-
currere fm Hosti. vt p3 in dicta. q. 26. vbi
etiam fm Ray. dicitur q; possit vnus p̄te-
re separationem si alter eorum viuere incō-
tinenter vel als inhoneste: vel si vnus male
tractat alium et nollet se corrigere. **B**

Virum artatio mulieris sit semper im-
pedimentum contracti matrimonii. **gē** fm
Ray. Si absq; periculo potest subueniri de-
necio medicine vel per futurū vsūsum viri
pporionati. **A** De vsu huiusmodi: viri

tenendum est: vt. j. dicitur. **B** non impeditur parare in finem: et de frig. et male. ex. i. s. Si vero non potest aliquo modo sine gravi damno et periculo subueniri: certe separabitur et poterit se copulare alteri cui forsitan apta foret vel cuius respectu subueniri possit. Quod si per viam secundam facta sit idonea primo reddetur primo: etiam si primus cum alia contraxerit quam in hoc casu dimittere debet et ad primam redire: nulli ipsa prima ad religionem transeat: et sic solent voto se abstinerit ad continentiam: tunc enim remanebit cum secunda cum qua contraxerat post factum diuortium. Item non tenetur redire ad primam si ipsa alio fuerit fornicata ut a p. q. illas fornicatione velit eaz dimittere quo ad iporum. Si vero ista simplex votum de continentia fecit: et postea nihil minus nupsit publice secundo: non potest repelli a primo propter fornicationis quasi fornicata fuerit cum illo secundo. Sed diuortium de primo matrimonio dubium erat: sed amodo non debet cum illo secundo remanere. **Hec omnia extra co. fraternitas. A. Ita intelligenda sunt fm ea que dicuntur. j. s. Quid fiet.** **B**

Quomodo constabit qd illa que fuit separata a primo propter artum: sit facta idonea et per viam cum secundo. **h**nde fm Bull. per iuramentum maroniarum a quibus inspicitur ipsa: vel foris in vterq. **A** Idem in sum. con. co. ti. q. 4. **B**

Quid fiet si reddita primo cognosci non possit. **h** fm Hosti. Remanebit per triennium cum ipso quasi presumatur maleficia: et si interim ea cognoscere potest: euz illo criminali lapsio termino restituetur secundo sine spe qd iterum reddatur primo. **A** Idem dicit glo. super dictum. c. fraternitatis. l. 3. glo. Ray. dixerit qd ista restituo facienda est secundo et tertio et vix ad infinitum. Et fm Hosti. considerandum est an cognoscibilis fuerit primo sicut secundo: puta qd homines erant eiusdem stature et conditionis et sic restituetur. Sed si non fuerit cognoscibilis propter disparitatem conditionis non restituetur. Et ad hoc videtur sonare littera dicti. c. fraternitatis. vt et notatur in sum. con. co. ti. q. 5. **h**nde et si a primo nullo modo poterat cognosci sine corporali periculo non fuerit inter eos matrimonium fm glo Ray. **h** in Jo. Tan. et Hug. ar. a contrario sensu in di-

cto. c. fraternitatis. ex vbo ibi posito: absc. corporali periculo. et ar. in. c. ex. l. is. co. ut. fm vnam expositionem. **h**deo in hoc casu si per sequentem viam si cuncti viri reddat idonea primo non propter hoc restituetur et si remanebit cum 2: vt in sum. co. co. ti. q. 6. **B**

Sed nunquid potest contrahi matrimonium cum illa que est arta et per incisionem potest fieri apta. **h** fm Bull. Dicit Hug. qd non credit nisi facta incisione. Quod si ante incisionem ducatur eam: tunc si facta incisione adhuc duret primum consensus: sufficit ad matrimonium. **A** Idem in sum. con. co. ti. q. 7. et s. l. Hug. dixerit qd sit opus nouo consensu: vt ibi p. 3. Et ista faciunt contra id qd habet. s. impedimentum. s. s. 3. et p. his que ibidem dicuntur in additione. **B** Si vero non duret vel non de nouo consentiat in se aut non carnaliter cognoscatur eam: potest ab ea recedere et aliam superducere. Quod si nolit pati incisionem non est cogenda maxime eam timeatur periculum. **A** Idem in sum. con. co. ti. q. 10. **B**

hone qd est arta vni et apta alteri: nunquid potest contrahere. **h** fm Bull. Contra here potest cum illo cui potest sine periculo commiseri cum alio non tenet matrimonium. **A** **h** in sum. con. co. ti. q. 9. **h**de etiam si mulier esset inepta ad reddendum debitum propter latitudinem s. Hosti. et in sum. co. co. ti. q. xi. **B**

Circa impotentia coeundi quod est propter impedimentum accidentale: puta qd castratio: queritur an tales habere possint. **h** In dubitanter tales quod omnino inepti sunt ad reddendum debitum contrahere non possunt et si contraxerint diuidendi sunt: quoniam nullus est matrimonium: extra co. qd sedem.

De impotentia coeundi que est per maleficium. **h**nde s. Hosti. et **h**o. in. 4. di. 34. sic tenendum qd si maleficium superueniat matrimonio an carnale copula: tunc si maleficium est perpetuum impedit et dirimit matrimonium: ita qd celebrato diuortio vir aliam poterit ducere. Similiter et mulier poterit cum alio contrahere. 33. q. 1. si per fornicationem. ita tamen qd si mulier ipsa procurauerit maleficium non potest petere dirimendum: quia sua culpa ad hoc deuenit. s. dicit. si euangelica. et notatur in dicto. c. si per fornicationem. **A** s. in glo. **B** Si vero maleficium est temporale non impedit nec dirimit matrimonium. Et a principio quod est ma-

vide glo. c. extraneus
q. satis simit

leficiū qdlibz presumitur tpale: s; postq̄ cō
iuges p̄ trīennū sūt cōhabitauerūt dātes ope
ram carnali copule si adhuc durat impedi
mentum: presumitur maleficiū eē p̄peruū
vt eē eo. laudabile. r. c. vlt. Et Idē dicunt
etiā aliū doc. vt p3 in sum. con. eo. ii. q. 13. et
14. B Sed qualiter int̄ illigēda tu cōha
bitatio trīennū: habetur. s̄. diuozuz. §. 6°.

Quid si post trīennū dīuozio celebra
to redeat potentia se cognoscendi. &? A
rie de hoc sunt opiniones. Tenendum tñ ē
fm̄ q̄ videtur sentire Tho. in. 4°. dist. 34. v3
q̄ si maleficiū fuerit vniuersale respectu cu
iuslibet persone: tunc si alteri nup̄serit osten
diat maleficiū nō fuisse perpetuū: vñ d3
redire ad p̄mum. Si autē maleficiū fuit p̄ti
culare respectu specialis perionē: tunc cu3
vtriq̄ detur licentia cōtrahendi cū alio nō
potest ad p̄stīnum matrimonū redire: cū
p̄mum matrimonū nullū sit: r̄ scō3 sit ve
ru3. A Sed certe non video quō aliquo
modo possit sciri q̄ impedimentum fuerit
v̄ respectu cuiuslibet perionē: q̄ cū quali
bet haberet expiri per trīennū: vt m. c. si.
eē eo. quod est impossibile. Et vt p3 in sum.
con. eo. ii. q. 15. Et dicit simpliciter q̄ etiā si
p̄tās cognoscēdi redeat non restituitur. 33.
q. 1. si per fornicarias. in. si. vlt. p3. Hoc in
tellegendum quando deuentum ē ad secun
dum matrimonū. Vbi etiā dicitur q̄ si for
te sanari non potuerit separari valebant.
Sed postq̄ alias nuptias expenderit in car
ne illis viciatib⁹ qd⁹ iūcte fuerit p̄ozū⁹ quos
reliquerat ēt si possibilitas p̄cubendi eis
reddita fuerit reconciliari nequibunt. B

Curam maleficiū per aliud malefici
um sit tollendum. &? s; Tho. vbi s̄. Si ma
leficiū nō potest remoueri nisi per aliud il
licitū vt per demōnis auxiliū vel huiusmo
di: etiā si sciretur posse rauocari: nihil om̄
nis impedimentū perpetuū iudicatur: q̄ a
remedium non est licitū. Idem p̄. c. A. et
Hosti. Et addit Hostiē. q̄ h̄ aliqua reme
dia videantur vana tolerari: potest tamen
reundere vana vana: nō autē dicit de illici
tis. A Sed certe oīa vana remedia nō na
tura sunt illicita r̄ perniciosa. 26. q. 2. illō.
B Qualliter autē: quando faciendum sit
diuozuz p̄pter impotentia⁹ coeūdi: vide s̄.
diuozuzum quasi per totum.

Impedimentum ^{16^o de} mfi

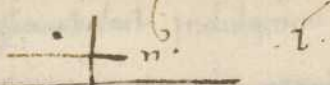
monio s̄cto s̄ interdicitur ecclie. Circa qd
sciendū q̄ illi inter quos m̄fimonū int̄di
citur nō debēt s̄herē: sicut p̄traherent n̄ sūt
separandi nisi ad temp⁹ vt agāt penitentiā3
q̄ mandatiū ecclie p̄temp̄erunt: eē de m̄fī
monio contrac. p̄rainterdic. ecclie p̄ totū.

Inter dicta etiā sūt matrimonia clāde
stina: r̄ debent p̄mitti bāna: vt dcm̄ ē. s̄. ipe
dimētā p̄. §. 2°. Sic de talibus matrimoni
is habes. s̄. legimus. §. p̄. r̄. s̄. debuit. §.
si. r̄. s̄. matrimonium 3°. §. si.

Impedimentum ^{17^o de} impe

dīmēto feriaz. Vbi sciendū q̄ ipe feriaz
fm̄ Ray. possunt p̄trah. sp̄oialia r̄ etiā ma
trimoniū quod sit solo consensu: sed tradu
ctio vrozis r̄ omnis nuptiaz celebratas p̄
hibetur: eē de matrimo. p̄rac. s̄ inter. ec. p̄
totum. 33. q. 4. non op3. r̄ tribus. c. sequen
tū⁹. A Hosti. in in sua sūma vt r̄ nōm̄ i
sum. con. li. 4°. ii. 27. q. 1. dicit se putare q̄
etiā p̄hibetur p̄sentis q̄ h̄is diebus non
interponit ecclie auctoritatē suam. S3 in
c. capellanus. eē de fer. hoc non affirmat:
s3 opiniones quorundam recitat. Sone po
test dici q̄ simplicia sponsalia etiā de p̄e
senti nō p̄hibent: vt dicit Ray. cu3 quo cō.
glo. in dicto. c. capellan⁹. nisi sone fierēt cū
magis solēntibus conuiozuz vel simi
lium: a qbus h̄is temporib⁹ opozet cessare
q̄ specialr̄ deputata sunt ad p̄ueniendam et
dei honorem. 33. q. 4. non op3. Et hoc casu
potest intelligi dicit Hosti. B Luus. p̄
hibitiōis rationē assignat Tho. in. 4°. di.
32. dicens sic: An noue sponsie traducitur
anim⁹ coniugū magis ex ipsa nouitate ad
curam carnaliū occupatur: r̄ ideo in nup̄t
ia consueuerunt signa multa leticie dissolu
te ostendi r̄ p̄pter hoc illos temporibus in
qbus hoīes precipue debent se ad spirita
lia eleuare. p̄hibitiū est nuptias celebrari.
Hoc autē est ad aduentu vsq̄ ad epiphaniā
p̄pter cōionem que fm̄ antiquos canones
fieri in natura cōter solet. r̄ c. de conse.
dist. 2. r̄ si non frequētius. r̄ c. secularis. B
r̄ a septuagesima vsq̄ ad octauas pasche p̄
pter cōionem paschalem: r̄ a tribus dieb⁹
ante ascensionē vsq̄ ad octauam penteco
stes p̄pter preparationē ad cōionem illo tē
pore sumenda. Et de p̄mis duobus tempo
ribus habetur. 33. q. 4. non opozet. r̄ trib⁹
se. De vltima extra d̄ efer. capellan⁹. vbi

76° vide

etia Bull. dicit qd p̄ria facies mortal peccat
 Et Jue in sum. dca. q. 1. B Seca tamē vt
 Tho. subdit in illis diebus nūq̄ est phibit
 tum debitu exigere: qz non est tanta diltra
 cno aioz in redditione vel in petitione d̄bi
 ti sicut in celebratione nuptiaz. Et Pōt
 dicit qd etiā si non sit prohibitu ex p̄cepto
 est tñ de consilio diligenter amplectēdo: cū
 predicta ip̄a ad p̄niam et deuotionē deputē
 tur: vt p̄z p̄ Amb. in sermone de aduentu:
 vbi de his loquens dicit: Nō solū ab omī
 immūditia sed etiā ab vxoribus pp̄iis stu
 diosissime contineatur. quod et ponit. 33. q.
 4. fratres. B Nū tñ phibetur exacno d̄
 bitu in diebus solēnibus et ieiunijs: vt dicit
 B. debitu coniugale. § 7.

Sed nūqd in predictis diebus includit
 tur octaua epiphie. g. non: qz non inuenit
 tur phibitum. Nā et si canon hoc voluisset
 certe expressisset: sicut expressit de octauis pa
 sepe. 33. q. 4. non o3 2. Sed nec Tho. nec
 magister in i. p̄ de ip̄is octauis aliqua faci
 unt mentionem: itz aug minus bñ dixerunt
 p̄ria. Et dicta istoru pōt saluari in locis
 in quibus est de consuetudine. Nā in p̄hē
 do matrimonio seruanda est consuetudo
 honesta: extra de consan. r. affi. q. dilectio.
 B Sicut non includitur infra predictū ip̄s
 illa dominica que est post pentec. qz ip̄iū
 festum non hz diem octauum. Unde ipsa
 possunt nuptie celebrari: extra de feri. capel
 lanus in fi. Et hoc fuit dictum gl. Ray. vt
 patet in sum. confes. e. u. q. 2. Sed in dicto
 e. capellanus. hoc nō clare pbat. Nū et Ho
 st. ibidē dicit p̄num. s. q. nuptie n̄ possunt
 fieri in illa dñica post pentec. s. qñ agū festū
 trinitatis: sed in crastino sic. B

Pubes dicitur cōst
 er infra. 14. annū completum: pu
 ella infra. 12. et de despon. impu. ex iurēis
 Nō enim annis transactio dicuntur anni
 discretionis: extra de regu. cū re. Et p̄o
 tus incipit: Lū sumus. r. c. cum viz. Et an
 ni discretionis dicuntur a septēnio supra
 quo ad confessionē: vt patet per gl. l. c. ois.
 extra de pent. r. c. conuincia glo. in. c. h. d̄
 delict. pu. B r. c. significati. r. extunc di
 cuntur puberes. Pōt etiam dici pubes q
 vel que ex habitu corporis pubertate offen
 dit et generare seu cōcipere pōt: et de despō
 lpu. pubes. An ipubes possit p̄hē mairi

monium: vide. j. marimoniu. 2. §. 1. Et an
 sponsalia: vide infra sponsalia. §. 4.

Incantatio Requirit ifra
 forniegium 2
 §. 5. r. 6.

Incēdiarius dicitur Ray.
 et Bou. q in
 cendit auctoritate propria ciuita
 tem vel villam: mansione vel legere r simi
 lia aliena malo studio: v. p̄ odio vel vindi
 cta. 33. q. vi. pessimā. 12. q. 2. cū deuotissimā
 Secus si faceret iussu eius qui habet pote
 statem in cendendi bellū quo est iustū. Itē
 incendiarius est qui in cēdi facit predicta: aut
 consiliū vel auxiliū impendit. Et sec⁹ effi
 sigo domū propria vel legem incendere
 qz licet peccaret re sua abutendo: non tñ te
 netur pena incendiarij: nisi dolo malo hoc
 faceret. s. vt per incendiū rei sue aliena in cē
 deretur: hz gl. Ray. et Al. vt in sum. con. li.
 2. u. 5. q. 9. B Et dicitur malo studio: qz sigca
 su r negligentia hoc faciari nō iudicat vt i
 cendarius. Et hoc verū q̄rum ad penam
 sed quo ad interesse damnificau bene tenet
 ex negligentia: vt. c. ex negligentia: vt in. c.
 si. extra de inur. Tenetur etiā quo ad penā
 si tā lata culpa fuit: vt luxurie aut dolo sit. p
 xima: vt in. l. pe. ff. de incen. B Lon. Ho
 st. r. Hoff.

Que pena incendiarij. g. fm leges ē
 ipse igne cremetur aut capite puniatur. vt
 de incen. rui. r nau. l. qui edes. r. l. pe. r vlt.
 . ff. de pe. l. capitalū. §. incendiarij. ff. ad. l.
 cor. de sca. l. si quis dolo. Et Crematur p
 pue qui incendia fecerint infra oppidum
 vt in. d. §. incendiarij. Qui vero calā aut vill
 lam: leuius puniunt: vt ibi. Et ita intelligit
 qd hz in. l. qui edes. vbi dicit: Qui edes acer
 uumve frumētū circa domū positū combus
 serit: vincitū verberatus igni necari iubet.
 Et qd appellatio edūi oel species edificij
 continentur. Sed in dignitate positi capite
 puniunt: vt in. d. l. l. vbi dicit: Qui data opa
 in ciuitate incendia fecerint: si humilioz lo
 co sunt bestijs s̄ h̄i solent: si aliquo gradu
 ex nites id fecerint capite puniuntur: aut cer
 te su inulam deponant. B Sedm ca
 no nes vero ē pena multiplex. Nā incendi
 arius et ecclesiarij vel locoꝝ religiosoz vel ci
 uiterij vel spaciū p̄uilegiatū in arcum ec
 clesie: est excoicatus ip̄o iure: qui etiā post
 q̄ fuerit denunciatus non pōt absolui nisi

a papa: vt dictū est. s. absolutio p^o. §. 3. r. s. excoicatio. 4. Que autem sint loca p^uuilegiata hēs. s. enunitas confugientium. §. 3. Incendiarij no alioz locoz cum mandatibus cōsulentibus t fauētibz sūt excoicā di. 23. q. 8. s. q. s. mēbz. r. c. pessimā. t isti etiā postq̄ fuerint denunciati n̄ nisi a papa p̄nt absolui: vt dī. s. absolutio p^o. §. 3. Laics. n. incendiarij in quibz dā locis ip̄o facto hñtur p excoicatis ex consuetudine: lz reuera absq̄ p̄stitutione aut scia non iferantur excoicatio. Et De hoc dicit vt. s. excoicatio p^o. §. 6. in additione. B

Incertorum restitutio siue dispensatio: vide. j. restitutio. 6. per totum. B

Incestus quid sit q̄ graue habes. s. fornicatio. §. i. r. j. luxuria. §. i.

Indulgentia Quis possit concedere i indulgentias. §. fm Tho. in. 4. di. 20. solum papa: qz ipse solus plenaria hz potestatem p̄uiri vult p̄t indulgentias facere: cā tñ existente legitima. Archiep̄as quoq̄ lz non sit uidez ordinarij omninoz de sua p̄uincia: vt s. archiep̄s. §. 3. potest tamē nō solū in sua dioecesi: sed etiā in tota sua p̄uincia indulgentias concedere dñmō non excedat statutum generalis p̄ciliij: extra de pe. rre. nostro. Item hoc possunt epi i sua dioecesi: nec per peccatū tollitur eis talis potestas: qz est potestas iurisdictionis. Et nisi eēt peccatū ex quo ligaret aliqua cētura ecclesiastica: qz tunc nō p̄t absolui nec ligari: vt. s. absolutio p^o. §. i. r. 2. B Sacerdotes no parochiales aut decani n̄ possunt nisi sibi ex concessione ab epiis facta. Et Sicut nec etiā alij prelati inferiores epiis vt abbates t h̄i vt extra de excel. prela. ac cedentibus. qz eis dispensatio cōtra thesauri commissā nō est: tamen possūt cōcedere p̄ncipaliter bonozum congregationi sibi commissē. Nam hec p̄ncipaliter sit p̄ mutuatam charitatem: sed indulgentia requirit auctoritatem fm Pe. vt in lum. confel. li. 3. ti. 34. q. 18. 4. qui etiā dicit qz confirmat etiā anteq̄ sit sacerdos potest indulgentias facere: t etiā legati non sacerdotes: vt eē de pe. rre. q. autē: qz hec potestas magis cōpetit ex iurisdictione q̄ ex ordine. Posti.

vero dicit qz electus confirmatus ad ep̄ale consecrationem tunc faceret si a talibz abstereretur: maxime si non sit sacerdos: vt patet in ea. q. B Est autem per concilium limitata quantitas per hunc modū: Quādo dedicatur ecclesia non debet nec potest indulgentia extendi vltra annum: siue ab vno siue a pluribus epiis dedicetur. In aniuersario vero dedicationis: aut etiā ex quacūq̄ alia causa non potest dari indulgentia nisi. 40. diez: extra de pe. rre. cū ex eo. in fi. t hoc siue concedatur ab vno ep̄o siue a multis: qz nunq̄ excedit predictam taxationem: eē. de peni. indulgentie. lib. 6. Et Ibi dicitur: Indulgentie que ab vno vl pluribus epiis in ecclesiarum dedicationibus vel alijs quibuscūq̄ casibus cōcedunt vires non obtinent si statutum exceperint concilij generalis. B

Sed nunquid indulgentie valent alijs q̄ subditis eozum qui eas faciunt. gen^o valent illis quibus proprij epi cōcesserunt vt profunt: extra de pe. qd̄ autem. Et non solum episcopi: sed etiā proprij sacerdotēs inferiores hoc p̄nt cōcedē fm quosdam: quia tunc non ip̄s dant eis indulgentiam: sed concedunt vt remissiones ab epiis facte eis profunt: vt sic in absolutiōne penitentis per diuersos modos prouideat liberandi a peccatē t a penite: quod est officij sacerdotalis. Et cum hoc con. Posti. r. Bull. du. dicens qz cum confitens habet multa peccata mortalia pro quibz forte tota vltā hominis p̄tium ad septēnem p̄ntiaz non sufficeret: tunc sacerdos hoc exponat penitenti r addat: Ene inuigo tibi qz q̄ diu viues dicas totiens in die pater noster vel simile: qz penitentie arbitrarie sunt. Debet etiā dicere: Concedo tibi qz profunt tibi omnes remissiones a quocūq̄ fieri: al ei non prodesse. d. c. q. autem. vt in lum. con. eo. ti. q. 189. B Quā autem extraneus ep̄s dat indulgentiam in vno loco: indulgentia eius valet tñ subditis suis: vt Posti. dī cit. Et et alijs quibus concessum est: vt statim patuit. B

Atz indulgentie faciende sunt pro subsidio sp̄ali. §. fm Tho. r. Pe. in. 4. di. 20. Pro sp̄alibus non sūt sp̄alia dāda: ideo indulgentie dande sunt principaliter p̄ utilitate sp̄ali t non pro subsidio temporalī. Et Idem in lum. con. e. ti. q. 185. B

Handwritten notes and scribbles in the left margin, including a large flourish and some illegible text.

Requiritur valeat. Indulgentia.

An indulgentie in foro diuino aliqd valeant & qum. & fm. De. vbi. s. in ecclesia est iustitiam meritum tam ipsius ecclesie qm xpi cuius iustitiam prelati habet clares & dispensare potest: sic indulgentia valet. Quatuor tñ requiruntur ad hoc vt valeant: duo ex parte dantis. I. auctoritas & cõsonabilis: alia duo ex parte suscipientis. I. qd sit iustam merendi & vt faciat illud p quo indulgentia datur. Lõ. Tho. & Al. A. Idem in sum. con. eo. ii. q. 180. vbi etiam dicit qd cõsonabilis est vtilitas ecclesie: quia thesauri ecclesie p eius necessitatibus dispensandi sunt. B. Valeragil indulgentie qum tum sonat. v. 3. 40. dies indulgentie valent iam qm. 40. dies pnie fm taxationem factam: siue a iure siue a sacerdote siue a iusticia diuina. Dies enim isti siue anni nõ sunt anni celi nec purgatorij: sed mudi: & sicut in mundo. 40. dies penitentie plus valent vni perficienti cũ maioru feruore q̃ valeant alteris: ita. 40. dies indulgentie plus valent illi q̃ cũ maioru charitate seu rei date quantitate accedit. Sals. cõ. Tho. & addit qd q̃ vicinior e ecclesie & eĩ sacerdotis & clericis: ita confectio indulgentiam sicut remonit. A. Idem in sum. con. e. ii. q. 181. B.

Quid cũ pnia alicuius est. 7. annozũ & ipe successiue dat. 7. annos ecclesie alicui que habet indulgentiaz vnus annus: nõ qd liberatus est. & fm. Hosti. non est dubiuz qd liberatus est quo ad ecclesiam militantẽ extra de pe. & re. cum ex eo. s. adhec. prelatius tamen si indiscrete facit huiusmodi indulgentias se onerat. Et consultimus qd ille qui acquisiuit huiusmodi indulgentias non vitatur eis in hac vita sed referret in purgatorio vbi grauissima erit pena. A. Idem in sum. con. eo. iiii. q. 182.

An quis totiens habeat indulgentias quotiens intrat ecclesiam vbi posita est. & fm. Tho. in. 4. di. 20. Aliquõ indulgentia de terminata est ad ipsos: puta quicunq; vadit ad talẽ ecclesiam vsq; ad tale ipso hẽat tantũ de indulgentia: & tũ intelligit semel tñ. Aliquõ indulgentia est perennis: sicut in ecclesia beati Petri in Roma. 40. diez: & tũ quoties quis vadit toties indulgentia psequit. A. Idem in sum. cõ. li. 3. n. 34. q. 183. B.

Quibus profunt indulgentie. gn. fm. De. Non valent exiubus in peccato mor

tali: qz manente offensa: reatus pene tolli nõ potest. Valent autem religiosi sicut secularibus. Quin etiam si sit indulgentia de dãdo possunt dare si non habeant administrationem vel licentiam dandi a suis prelati. Prelatus etiam licet subipso primo & principaliter indulgentiam dare non possit: potest tñ vt indulgentia alijs data: & sub eadẽ forma. Con. Tho. vbi. s. A. Idem in sum. con. e. ii. q. 186. B.

Utrum indulgentia valeat illi qui libenter faceret illud pro quo datur: sed non potest. & deo fm. Tho. in. 4. di. 20. nõ quia indulgentia tñ datur sub hac forma. I. vt faciat: vel det hoc vt illud. Idẽ. Al. A. Idẽ in sum. con. e. ii. q. 187. B.

Utrum vnus possit alteri indulgentias mereri. Respondeo scdm Tho. in. dist. 45. Non potest: nisi procedat ex intentione dantis. Unde potest si indulgentia fieret hõ modo: dicendo qd ille qui facit vel pro quo sit habeat talem indulgentiam. Con. Al. A. Idem in sum. confess. eo. iiii. q. 188. B.

Et simile dicendum est de his qui sunt in purgatorio: qd si fiat sub hac forma: Qui cuiq; fecerit hoc vel illud ipse vel alius pro quo facit in purgatorio detentus habeat talem indulgentiam valebit illi: al non. Nec propter hoc sequitur qd prelati possit pro suo arbitrio animas a purgatorio liberare quia ad hoc qd indulgentie valeant requiritur causa conueniens indulgentias facte di. Concor. Petrus & Innocent. A. Similiter Ray. & glo. eius. Sed Hostien. dicit simpliciter qd ex vi indulgentie non valent huiusmodi defunctis remissiones: cuz non sunt de foro ecclesie: sed bona opera qbus quis meretur indulgentiam vt elemosine vel peregrinationes valent eis sicut et alia suffragia ecclesiastice emunitatis: vt in summa confess. eo. titulo. q. 191. Sed certe non videtur ratio quare ad defunctos possit transferri meritum bonozum operum: et non meritum xpi vt militantis ecclesie. vñ de si papa huiusmodi faceret indulgentias: non deberemus os ponere in celum de plenitudine potestatis eius temere dubitãdo fm glo. Ray. & in deã. q. 191. B.

Quid de illo qui consequitur generalẽ indulgentiam positã per papam. Respondeo s; Hostiẽ. statim euolat si in tali stam

vide salm mela fm de indulgentiaz pte. colu. penult. in.

decedat. **A** Lon. gl. Ray. vt in su. con. e. n. q. 181. **B**

Anti cruce signatus qui moritur ante iter arripit h'eat indulgentia. **q**o fm Tho. in quolibet. Forma consideranda e. nam si concedatur accipientibus cruce statim habet et si decedat ante iter arripit: secus si concedatur transeuntibus. **A** Lon. glo. Ray. vt in su. co. e. n. q. 191. **B**. Precepti i huius obediencie sub pena excoicationis. **A** ter. dicit sub interminatione maledictionis eterne: vt in cle religio. de puul. de q. j. **B** religiosis ne predicent indulgentias indiscretas: vt in cle religio. de puul. De questu arijs q potat indulgentias aut predicant habetur. j. questuarij.

Infamis Duobus modis e aliquis infamis. s.

de facto et de iure. Infamis de facto est cuius apud bonos et graues grauita est opinio super crimine aliquo. Infamis de iure est quem ius ponit esse infamem: vt qui conuictus est de furto vel qui pugnat in harena. p. lucro: et plura huiusmodi. **A** hoc fuit dictum glo. Ray. vt patet in sum. con. li. 3. ti. 25. q. 1. **B** Omnis autem infamis tam de iure q de facto debet repelli a promotione: siue sit dignitas siue ordo: quia poze dignitatis infamibus patere non debent. di. si. qui in aliquo. et de iure. infamis li. 6. **A** hoc fuit dictum Ray. vt pz in dicta. q. 1. **B** Item infamis non potest esse iudex vel procurator: vt de iud. cu. de putati. **A** parum videtur facere: sed plus facit de i. c. infamis. **B** Item repellit ab accusando. ff. de accu. l. q. accusare. Item a re iustificando: nisi in calibus: extra de testi. c. testi. monium. **A** nisi est in integrum restitutus vt. j. testi. §. 5. **B** Item a postulando. ff. de postu. l. i. de qua postulatione h'et. j. postulatio. §. si. Nec autem de infamis sic sit pericialiter dicta sufficiant. Alia p'ura potes videre. 3. q. 7. §. potest. in tex. et gl. Quatuor et qn infamatis sit indicenda purgatio vide infra purgatio. §. 2.

Infidelis **A**nti liceat fidelibus coicare cum infidelibus. **q**o fm Tho. 2. 2. q. 1. Qui in fide firmi sunt: ita q ex eoz coicatione cu infidelibus speratur magis illorum conuersio q horum subuersio non sit prohibendi coicare cum infidelibus. Simpl.

ees autem et infirmi prohibedi sunt ne sine magna necessitate cu eis conuerterentur.

Que infidelitas sit grauius peccatum. **q**o fm Tho. vbi. s. Hereticus quide qui pfitentur lege euangelij et eam corrumunt grauius peccat q iudei qui fide nunq suscepunt: et iudei q suscepunt figuram eius i veteri lege: qua male interpretantes corrumunt: grauius peccat q gentes qui nullo modo fidem euangelij susceperunt. Possent tamen fm quid aliter comparari.

Anti cu infidelibus sit disputandū. **q**o fm Tho. vbi. s. In disputacione fidelis contra hereticos duo sunt consideranda. Anu ex parte disputantis: qz si disputat ta q de fide dubius: et experiri volens veritatem: tunc peccat proculdubio ra q infidelis. Si autem disputat ad confutandū errozes vel ad exercitium: laudabile est. Aliud est considerandū ex parte audiendi: vtrum ipsi sint instructi et firmi in fide: tunc. n. nullū est periculū disputare. Aut si audientes sunt simplices et in fide titubantes. Circa tales distinguendū est: qz si sunt sollicitati ab infidelibus nitentibus in eis fidem corrumperere: tunc necesse e publice disputare dum inueniat aliquid ad hoc idoneū. Per hoc enim simplices in fide firmabuntur et tollentur infidelibus decipiendi facultas. Si vero non sunt sollicitati: tunc periculosū est publice disputare de fide coram simplicibus quoz fides etiā ex hoc ipso est firmior: q. nihil diuersū audierunt: et ideo non expedit eis vt audiant per ba infidelium disputantū contra fidē. prohibentur quoq oēs laici disputare de fide publice vel occulte: extra de hereti. quicūqz li. 6. **A** Et ibi dicitur: Qui vero contra se cerit excoicationis laqueo inno demur. **B** **A**nti liceat infideles trahere ad fidē p aliquā data munera: vide j. munus. §. 2. et j. iude 3. §. p. circa si. Infidelium matrimonij de hoc qre s. impedimentū q de dispari cultu per totū. Item de infidelib' hereticis vide. s. hereticus De iudeis. j. iude. De saracenis. j. saraceni.

Ingratitudo **A**nti sit peccatum mortale. **q**o fm Tho. 2. 2. q. 107. In gr' d' aliq duplici. Uno modo p solaz omisionē: puta qz non recognoscat vel retribuat vices: p bñficio accepto: et hoc nō sp est peccatū mortale. Nam si ingratus permutat

Mud ad quod non tenetur. **A**. i. ex obli-
 gatione necessitatis: sed ex debito ingratu-
 ditatis: quod est vt hō aliquid liberaliter
 tribuat etiam ad quod non tenetur fm cū
 dem **Tho.** ibidem. **B** non peccat mora-
 taliter sed venialiter: qz prouenit ex negli-
 gentia qdā seu indispolitiōe. **A**. i. hominis
 ad virtutem: vt patet ibidem. **B** Pōt tñ
 ēē mortale propter interiorē contempnū
 aut si subtrahat illud qd ex necessitate debet
 beneficio sine lūpiti sine i aliquo neces-
 sitatis gradu. **A** vt si omittet facere qd
 promittit propter acceptum beneficiū: aut
 si beneficiens non subueniret cum posset i
 notabilī necessitate. **B** Alio modo dicitur
 īgrātus nō solum qz pretermittit sed et contra-
 rium agit. Et hoc etiam fm conditionē et
 quod agitur qñqz est peccatum mortale:
 qñqz veniale.

Utrū ingratia beneficii sint subtrahen-
 da. **gn.** fm **Tho.** vbi. s. circa ingratū duo
 sunt consideranda. pmo quidem qd ipse sit
 dignus pati: et sic certum est qd meretur bñ-
 ficiū subtractionem. 2o considerandum ē qd
 oportet beneficiū facere. pmo nāqz nō de-
 bet esse facilis ad ingratitudinē iudicandā
 Nam forte non occurrit beneficiato facultas
 aut debita opportunitas retribuendi. 3o
 dicitur tendere ad hoc qd de ingrato gratūz fa-
 ciat: qd si non pōt pmo beneficio facere for-
 te faciet secūdo. Si tñ ex beneficijs mul-
 tiplicatis ingratitudinem angeat et peior sit
 at: dicitur a bñficio cessare exhibitione.

In iuria. Quedam noni vt. s.
 enormia. **z.** **A** Met^o supra ab-
 solutio 2o. §. si in additōne.

Aggrauatiuria ex hoc qd cōmittat
 in personā pluribus coniunctam. **gn.** fm
Tho. 2o. q. 65. Ceteris paribus qñ aliq
 iuria in plures redundat: tanto est graui^o
 peccatum. Et inde est qd grauius peccatūz
 ē si aliquis percipiat pncipem qz pūatā
 personam: qz redundat in iniuriam totius
 multitudinis. Cum autem inferatur iniuria
 in personam coniuictā alteri qualiter cūqz
 tunc iniuria in illo pertinet ad duas perso-
 nas: et ex hoc ipso aggrauatur peccatū. Quō
 et quādo liceat iniuria personē vel rerūz re-
 pellere: vide supra bellū p. §. 2. De mā iniu-
 riaz. vide. j. pānētia.

In iusticia. **U**trum facies in
 iusticiam semper
 peccet mortaliter. **gn.** deo s. **Tho.**
 scdā scdē. q. 70. cum iniusticia consistat i no-
 cumento alterius: manifestum est qd cōtra-
 riatur charitati: sic ex suo genere ē pecca-
 tum mortale. **I**tem tñ qui in paruis facit ius-
 ticiam deficit a perfectione eius quod ē in-
 stitūz facere: in qñqz pōt repuari non esse
 omnino p voluntariem eius qui hoc patit
 puta si auferat aliquis alicui vnum ponūz
 vel aliquid tale de quo probabile est qd ille
 non ledatur: nec ei dispiceat. De iniusticia
 iudicis ecclesiastici vide j. iudex 2o. §. h. **A**
Immo. §. p. **B** Itē multa circa iniustici-
 am iudicā: vide. j. iudex p. §. 3. et 4.

Inobediencia. **U**trum sit
 peccatum
 mortale. **gn.** fm **Tho.** 2o. q. 105. sic
 Nam (inobediencia) contrariatur charitati
 dei que exigit vt eius preceptis obediat. In
 preceptis autem diuinis continetur qd
 etiam superioribus obediat. Unde ro. 13
 Qui resistit potestati: dei ordinationi resistit.
 Item contrariatur dilectioni proximi
 in qñqz superiori proximo. subtrahit obe-
 dientiam quam ei dicit. Si autē prelati ali-
 quis tot precepta ingerat qd subditus ea im-
 plere non possit excusatur. De obedientia
 hī. j. obedientia per totum.

Inquisitio. Sciendū qd tri-
 bus modis pro-
 cedatur contra aliquem de crimine
 videlicet per accusationem denunciationem
 et inquisitionē. Et qdē quō deat fieri accusa-
 tio hī supra acculare. et supra accusari. ad
 denunciationē nō dicitur pcedē charitativa
 admonitio: et de accu. iuper his. r. c. qua-
 lit et qñ 2o. Et ad inquisitionē pcedē dicitur
 motosa insinuatio: vt in. d. c. qualiter ad-
 dit et quartus modus. i. cum crim. nō obijet
 tur per modū exceptionis: de quo agitur i
 fra inscriptio. §. l. r. 2.

Quā et a quo sit procedendū ad inquisi-
 onē. **gn.** cū subditus aliquem vel etiam pre-
 latus offendit si per clamorem et famā ad
 aures superioris peruenierit: non quidē or-
 tā a malitiosis et maledicis: sed a puidis
 et honestis: et non semel tñ sed sepe debet ve-
 ritatem diligenter perscrutari vt pūatā si
 o: non tñ qd idem sit accusator et iudex: sed
 quasi denunciante famā: extra de accu. qñ

7 qñ 2. ⁊ extra de simo. l3. hēl. **A** In. d. c. qualiter. non dicitur de ortu infamie: s; d' denūciatōe q̄ faciēda est a prouiditō 1 ho nestis. Sufficit. n. fm Ray. q; apud bonos ⁊ graues quis sit diffamatus: non distinctio a qb^o ortu hāt infamia: q; infamia ab icer to auctore pcedit: de pte. di. 4. factū. Con. Ber. ⁊ Hosti. in. d. c. qual. r. in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 5. Et addit q; nīc purgatio ē idicēda da saltē ppter scandalū: ar. extra d pur. ca. accedens. Addit Hosti. Si non oio cōsta ret q; a malluolis orta infamia eēt: nec scā dalū imineret: nec multū sparsa eēt infamia non eēt de necessitate purgatio indicēda: extra de pur. ca. cū in iuuetute. Item vt p; ibidē Al. dicit q; ad inquisitionē pceditur ex quatuor caus. s. ex clamorosa insinuatō ne: vt dēñ ē. Item. ppter scandalū timorēz quod potest turbare eccliam: siue sit vnus adeo potens q; ipse scandaligatus potest ecclie sic scandalum suscitare: siue sint plures. Ad remonē autem talis scandalū idicē purgatio: ⁊ illa sequitur inquit inquisitionē. Item pot fieri inquisitio s; eum q; suspicius est suo prelato vel principi terre vel alijs bonis viris: q; ex hoc indicatur purgatio. Item fit inquisitio ppter periculus et sine infamia sicut fit in heresi ⁊ in alijs criminibus que serpūt in occulto. Ibidē etiā p; fm Hosti. qualiter ep̄s ex offō suo visitet quolibet anno quilibet eccliam enam si nulla precedat infamia: ⁊ tunc inquirē d; ex offō puro tā de clericis q; de laicis. Dic etiā q; archip̄s oīter visitat si de consuetudine ho hēat: postea ep̄s de iure cōt: postremo archiep̄s eodē iure: ⁊ legatus ab ap̄lica sede missus. Et s; hoc nī curru p̄scriptio: et de p̄scrip. cū nī lice. r. q; nisi visitaretur aīa p̄dicaretur: p̄uilegia nī bene possunt extirare. **Hec omnia in. d. q. 5.**

Qualiter pcedendū sit in inquisitione q̄ sit s; singularem personā. s; p̄mo qdem sciendum q; d; fieri in loco vbi conuersat persona de qua est inquirendus. 23. q. i. parat. extra de elec. postq; ⁊ extra d p̄scrip. quosdam. Citabitur autē ipse s; quem inquirendū est: ⁊ sic debet eē p̄sens nisi per cōtumaciā se absentauerit: ⁊ debet fieri corāz ecclie seniozibus. **A De istis seniozibus non dicitur in. c. allans: sed bene dic Host. Et pōt intelligi de legitimis officialibus iudicis inquirentis. **B** Itē exponenda sūt**

et illa capla de quibus fuerit inquirendum vt facultatē hēat defendendi se. Et non solū dicta testium sunt et dicenda: sed etiā nomina cor; vt quid ⁊ a quo sit dictus appareat ⁊ ne suppressione nominum deat audacta infamandi. **A** Dicit tñ Hosti. q; cauit ut dices consuenerūt tradere depositiones si ne nominibus ⁊ nominibus sine expōsitōib; ppter testium curanda pericula: vt in summa cō. li. 3. ti. 31. q. 6. **B** Itē admittende sunt exceptiones ⁊ replicaciones legitime. **Hec omnia extra de accu. qualiter ⁊ qñ. 2. ⁊ 5. q. 2. h. p̄mates.** Et talis quidem potest opponē contra inquisitorē de susceptō: vt sit criminolosus: ⁊ contra denūciatōē. **A** i. denūciatōem: vt in dicta. q. 6. **B** vel litteras ad inquirendum impetratas ⁊ contra testes ⁊ dicta eorum: extra de accu. cum oporteat. r. c. in dilectus 2. Nam non debent admitti testes nisi legitimi: extra d se. ⁊ re iudi. cum. 3. r. **A** Item inquisitor debet facere iurare ⁊ testificari etiam illos q; d' nunciauerunt: extra de simo. licet hēl. sec^o est in via accusationis: quia accusator non potest esse testis: extra de accu. cū. **B** Itē sciendum q; in nullo crimine potest procedi ad inquirendū ex denūciatione nisi p̄cesserit fraterna correctio: vt in. d. c. licet. de quo vide s. correctio fraterna. §. 5.

Qualiter pcedendū sit in inquisitione generali: puta cum committitur alicui inquisitio ecclesie tā in capite q; in membris. s; debet procedi de plano ⁊ sine strepitu iudicij: cui; non deceat seruos dei talibus implicari: extra de accu. olim. non ita q; ordo iudiciarius oio p̄termittatur: sed per modum qui habetur. j. iudicium. §. i. Item in tali inquisitione recipiuntur testes quales i ecclesia inueniantur: quia que comi sunt p̄ domesticos probari oportet: extra de testi. veniens. 2.

In quo differt inquisitio quam facit iudex ex offō ad clamorē fame: ⁊ ea ad quaz proceditur alio procuratōe siue promouente. **fm.** In multis. Nam q; procedit ex officio tunc ei contra quem inquiratur cogendus est iurare q; respondeat veritatem ad interrogatā: ⁊ hoc dico siue inquiratur contra d' terminatam personam siue cōtra cōuentum. Si vero proceditur alio procuratōe non est aduersarius cogendus iurare: ne p̄pter hoc p̄mosior: inquisitionis possit

instruit: sed ipse tenetur probare suam intentionem: aliter punietur suspensione vel huiusmodi. **A** i. suspēdetur ab officio et beneficio: vt in. c. cum dilectus. de quo. j. **B** donec se purgauerit q̄ non animo calumniandi crimina propoluit: extra de calum. c. cā dilectus. Item cum inquisitor ex officio procedit publicatis attestacionibus potest denuo ab alijs testibus inquirere: vt. 2. q. 5. habet. 2. c. mēnam. Cū vero alio procurante sit tunc publicatis attestacionibus nō recipiatur alijs testibus: qz̄ tīmet de subornatione. **A** **I**dem in sū. cō. in. d. q. 6. **B**

Que forma iuramenti testium in cā inquisitionis. **g** Si est persona et crimen determinatum: iurat testis q̄ sup crimine dicit plenā veritatem: extra de sumo. l. 3. hēli. Si vero est inquisitio super statu ecclesie iurat de his dicere q̄ scit vel credit in ecclesia reformanda: vel q̄ responderat ad interrogata: extra de accu. cum dilectus. Et nota q̄ i talibus iuramentis non debet nec solet iurari de occultis. Nam secretorū solus de^o iudex et cognitor ē: di. 32. erubescant. 2. 2. q. 5. consilium. et solum deū habet vitor. m. C. de iuret. l. iurisiurandi. **A** Sic vocā occultata siue secreta fm̄ Sull. et in. d. q. 6. non solum secretum confessionis: sed et omne crimen de quo quis nō est infamatus. Et addit q̄ si aliquis infamatus sit de aliquo crimine: puta de fornicacione: et super hoc crimine fiat inquisitio: debet testis etiam dicere secretas circumstantias quas nouit et rauerit tenere secretum. Item q̄ quādo sit inquisitio generalis: tunc si de occultis de quibus nō precessit infamia aliquid dixerit testis nō valebit dāni eoz: ac ille q̄ quem deposuerit: ppter hoc erit puniendus: vt extra de accu. inquisitionis. **B**

Quā sit inquisitio in aliquo monasterio quis p̄ouidebit de expensis inquisitori vs̄ monachis q̄ plequitur contra abbatē. **g** p̄ omnib⁹ d3. p̄uideri de rebus monasterij: et nō tñ denūciātibz seu accusātibz: sed et quos iudices ad prosecutionē negocij idoneos duxerint assumēdos: et de accu. ex parte. 2. c. olim. **A** In his. c. nihil dici videtur de expensis inquisitoris s̄ aliorum predictoz n̄. **B**

In durate inquisitōe monachi debeant obedire abbati. **g** Debet in licit⁹ et honestūmō nō impediat p̄secutio negocij: et d

accu. ex parte. 2. c. olim.

Nō potest plures inferio: suis subditis interdicare ne tenent statū suū vel ecclesie iure aut personarū bis qui missi sūt ad inquirendū corrigendū et reformandū: nec tenent sententia excoicacionis suspensionis vel interdictionis h̄i late: nec et iuramentū vel promissiones et obligaciones alie facte ad celandū. Insuper ab inquisitoribus talis temeritas adiuuacione digna s̄cipitur castigari: et de officio. qz̄ pleriqz li. 6.

Postq̄ corā eo q̄ aliquē super certis criminibus inquisitor fuerat deputat⁹ eadē crimina ille p̄fessus fuit: nō potest impugnare p̄fessionē quo nūm⁹ punita: nec tō potest p̄nitionē euadere: dicens q̄ sup eisdem criminibus antea non fuerat diffamatus: vel q̄ per eundē inquisitorē capta super quibus volebat inquirere sibi tradita non fuerunt extra de accu. post q̄ li. 6.

Si is cui contra te commissā fuit inquisitio sup certis criminibus p̄cessit ad veritatem inquirendam omnia inquisitione infamie te p̄ntē nec reclamāte aut quicqz̄ super hoc excipere: nō poteris impugnare p̄fessū eius ob hoc quia non fuit de infamia p̄missus inquisitū: extra de accu. si is li. 6.

Quis est effectus inquisitionis. **g** Si inquiritur corā prelatū siue habentem ad ministracionē et conuincitur: pena eius est remotio exemplo villici diffamati cui docti est: iam nō poteris amplius villicare: L. n. 16. extra de accu. qualiter et quando 2°. Si vero non habet administracionem: pena ē arbitaria fm̄ merita persone et q̄litates excessus: extra de accu. inquisitioni in si. p̄missi: sed hoc fallit in criminibus enormib⁹ que ordinis executionem aut retentionem beneficij etiam post peractam p̄ntiam impediunt: vt est in simonaco in ordine et beneficio: extra de accu. inquisitionis. In his. n. sic est sicut in accusatōib⁹ in iudicio procedendū: vt in. d. c. inquisitionis. **A** Effectus autem inquisitionis est qz̄ inducit degradationē. Denūciatio x̄o ad p̄ntiam: vt potest colligi in. d. c. qualiter et q̄n. et nōtur in sū. con. li. 3. ti. 31. q. 4. fm̄ Ray. **B** Que autē dicat crimina enormia: vide. s. enozia. et s. crimen. De inquisitoribus hereticoz hēli s. hēticus p̄. §. 4. et hētic⁹. 2. §. 16. q̄ incipit. Inquisitores in certis p̄uincijs q̄ sequentibus. et hereticus. 3° per totum.

Inscriptio. Quis accusat all
que d3 se inscri-
bere. l. ad pena talionis li non p
bauerit obligare: vt supra accusato. §. 1.
An in scriptio sit semper necessaria
gm. qñ crimē non opponit directe p mo-
dum accusationis vel denūciatōis. An
opponeretur per modū denūciatōis: cri-
mē tunc non est necessaria in scriptio: s; cha-
riuatua monitio: et de accu. qualr. r qñ 2.
B sed p modum excepōis: vt cum objici-
tur accusatoz vel testi ad hoc vt ab accusati-
one vel testificatiōe repellat: vel electo vt a
p̄mōtione excludat: nō est necessaria inscri-
ptio. S; si objicitur iā cōfirmato: puta i
consecratiōe objiciens d3 se obligare ad
penam cōordinariā ad arbitriū iudicis cir-
ca vinculum in scriptiōis. Nā electus cri-
mine sic probato perdit qd per electionē r
confirmatiōē ei fuerat acquisitū: sed p̄us
habita non amittit: extra de accu. sup his.
r. c. qualiter r qñ 2. in fi.

Institutio. Caplm sede va-
cante p̄t admit-
tere r instituere in bñficijs presen-
tatos a patrono si sint idonei: s; al talis ad
missio r institutio ad ep̄m pertineret: tamē
sede vacante nō p̄t conferre bñficia q̄ ad
collatiōē ep̄i p̄tinet: et de insti. c. 1. lib. 6.
Instituere h̄edes quō tenatur testator: vid
i. testm. r. §. 1. per totū.

Interdictum primo
cōter. Interdictum aliud est gene-
rale: aliud particulare. Generale dicit qñ
generaliter interdicitur regnū aut prouincia
siue etiā ciuitas aut castrum. An aut villas:
vt in. c. cum in partibus. de quo. j. B Et
intelligendū est generale in hoc casu etiam
si interdictu: terra alicuius qui nullam
habet integram: sed nō pro parte. Parti-
culare vero quando de multis ecclesijs vna
vel pauca interdiciuntur: extra de verbo. si.
cum in partibus. An Idem in sum. con.
li. 3. ff. 33. q. 22. r. c.

Quid ē dicere interdico talē locū. gm.
fm Jan. Nihil aliud ē dicere q̄ interdice-
re ibi hōies habitātes a certis factis ibi ac-
cipiēdis: r a sepulchra: q̄ clerici ibi publi-
ce celebrare r facta conferre. phibēt. An
Sic ergo interdici est quedā ecclesiastica
censura q̄ q̄ phibetur a participatiōe quo

rundā sacroz r bñuoz r sepulchra. Et ad
hoc facit qd h̄ in sū. cō. e. ii. q. 20. Quis
aut̄ ponit: r p̄ alijs particularibus phibitōib.
vt cū alicui interdicitur ingressus ecclesie: et de
sē. ex. is cui li. 6. B loc. n. p. senō ē in cul-
pa: nec est factoz perceptibilis.

Interdictū fm Jan. Hosti. r Ber. nō
p̄t poni sine ratione abili cā: sicut nec cessa-
tio a diuinis: vt dicitur in sup̄a cessatio. §.
1. r. 2. extra eo. cū medicinalis lib. 6. r et de
his que fi a ma. par. ca. q̄ iunt. Quā decre.
Jan. r Hosti. intelligit q̄ inia interdicitur si
ē ferenda p̄pter culpam alicuius p̄culari-
ris persone: sed p̄pter culpā vniuersitatis:
nisi cū sit dñs loci: extra de spon. non ē no-
bis. r extra de offi. dele. sane. An potest fie-
ri p̄pter delictū dñi: siue capli: siue alicuius
cōtatis. An Idem in sum. con. li. 3. ff. 33.
q. 27. B Sed h̄ nō q̄ nullus locus p̄t
interdicti auctoritate ordinaria vel delegata
pro pecuniario debito vel p̄ cuiuslibet pecu-
nie quantitate: al non tenet nisi si eret d̄ apo-
stolice sedis speciali r expressa licentia. Hōc
Bonifacius octauus in quadam extranea
ganti que incipit: P̄tinde atēdentes.

An interdiciā possit imponi nō h̄ce-
dente admonitiōe. r. fm Jan. Si impo-
natur pro culpa quasi pena siue penitētia:
tunc probata culpa vel notoria exiitē impo-
ni p̄t sine vlla admonitiōe etiā penitēt
r correctio: sicut inuacatur de sententia suspē-
sionis que fertur d̄ delinquentē r non cons-
tumacem siue monitum. §. q. 4. in loco. An
Sed fm Hosti. hoc intelligitur de pena
quā quis ip̄o facto incurrit a cannone sta-
tutā: nā tunc nō o3 precedere monitiōez:
secus aut̄ si ab homine imponatur pro pe-
na: q̄ tunc admonitio d3 precedere: et de
coha. de. r mu. sic. vt r notatur in sū. cō. e.
ti. q. 31. B S; qñ p̄ cōtū acca. inferi nō d3
inferri nisi d̄ incorrigibilē cōtumacē: r tūc
d3 admōitio h̄cedē: et d̄ app. rēphēribilis
Que dicitur est inter interdiciū r excoicatio-
nē aut suspensionē. r. fm Ray. Proprie
loquendo excoicatio. ar persona. xl. q. 3. cer-
tū. extra de hō. si. ex. pte. Et quidem si ē
maior: separatur non solum a factis: sed etiā
a cōione fidelitū: vt supra excoicatio p̄. §.
2. sed vniuersitas nō excoicatur: vt dicitur est
supra excoicatio p̄mo. §. 3. qui incipit: vni-
uersitas. An Illud §. quorūm p. 29. B
Suspenditur quoz glona: i qñ quidē

a bñficio: qñq; ab offiō: quādoq; ab viro
 q; .2. q. 5. p̄sbyr. extra de pur. ca. inter sol
 licitudinea. Interdictū hō qñq; ipse loc⁹
 vt regnā: ciuitas: castrū: vel ecclesia: extra
 de hō. si. cū in partibus. Sicut aliqui iter
 dicitur vnteritas: vt ceteris vel p̄p̄s: e. e.
 si siia li. 6. **A** Idem in sū. cō. e. tit. q. 29.
B Et nihil est aliud q̄ separatio a certis sa
 cramentis: et oib⁹ diuinis officijs: et ecclia
 stica sepultura: vt e. de spō. nō ē nobis. e. e.
 de pe. r. re. q. in te. Et de hac mā plene hēt
 f. interdictū. 4. §. i. 2. 7. 3. et aliquid dictū ē
 supra §. 2.

In quo cōueniūt excoicatio interdictū
 et suspensio. gñ⁹ fm̄ Hosti. in pluribus. p̄
 mo quidē q; sicut excoicatio dī fieri in scri
 ptis continentibus cāni: et cuius scripture
 exemplū tenetur iudex excoicatio tradere i
 fra mēsem si fuerit requisitus: de qua requi
 sitione d; fieri publicā instrim vel auctenace
 lre. Iudex autē h̄t i constitutionis violator
 per mēse vniū ab ingressu ecclie et a diuinis
 suspensus ē: et superior ad quē recurritur
 debet ipam sūam relaxare et excoicatiozem
 ad interesse condemnare. Idez per omnia
 est in sententijs suspensionis et interdicti: et
 de hoc hēs supra excoicatio p̄mo. §. 8. **A**
 qui incipit. Quō debet. **B** extra eo. cum
 medicinalis li. 6. 2. q. siia excoicatiois in
 terdicti et suspensionis nō releuatur per se
 quentē appellatiōis: sed bñ per precedētes
 extra de appel. ad hoc qñ. r. c. pastoralis.
 et extra eo. is cui li. 6. 3. q. ligati aliq̄ sentē
 tia de predictis nec eligere nec eligi possūt
 extra de app. constitutus p̄mo. et extra de
 consue. cum dilectus. et extra de excep apo
 stolice. et extra de elec cū inter. 4. q. null⁹
 dicit⁹ debet celebrare diuina: e. d. cle. ex.
 muni. c. 2. r. c. p̄stulasti. §. si. 5. q. tales siia
 d; monito p̄cedere quod intelligit vt su
 pra §. 4. **A** cū additio sua. **B** Et ar. e. de
 sen. ex. si canonici li. 6. **A** Post⁹ est i b ru
 dica de offi. or. e. li. **B** 6. q. quilibet eo
 rum iurat ante q̄ absoluat nō ampli⁹ p̄
 ten tre. Et in omnibus pōt fieri relaxatio
 ad cautela: extra eo vnerabit. nisi eēt inter
 dictum generalr promulgatum: in quo nō
 h; locū relaxatio ad cautela: e. e. presen
 ti li. 6. 2. q. talis siia est etiam a superiorū
 bus obseruanda: e. de offi. or. cū ab ecclia
 rū. 8. q. nullus eoz dur. ante siia pōt testifi
 carti extra de excep. apostolice. et extra d; te

sti. ventens in si. 9. quia superior nō debz
 ipsas siias reuocare vel pronūciare nullas
 eēt nisi vocatis partibus: extra de appei. ro
 mana. §. pe. li. 6. **A** salua tria consuetudī
 ne quo ad relaxationē si h; vt in. c. roma
 na. extra de sen. ex. li. 6. **B** x q. illi qui p
 priuilegiū sunt recepti in p̄p̄os et sp̄ales ro
 mane ecclesie filios: licet p̄pter hoc nō sint
 exempti: tñ sicut nec excoicari: sic nec inter
 dici nec suspendi possūt ab alio q̄ a roma
 no pontifice vel legato a latere: e. de hō. b.
 si ventens li. 6. 9. q. oēs predictē sētēte nō
 mine cēsure ecclesiastice cōmēt: e. de d; hō.
 si. q. rem. **A** Lon. Inn. vt in sū. cō. eo. it.
 q. 31. vbi predicta notantur. **B**

Quis pōt interdicerē. gñ⁹ fm̄ Inno. et
 Hosti. Quilibet prelat⁹ hīs iurisdicōem
 ordinariā. Quilib⁹ etiā hīs iurisdicōem
 delegatā pōt interdicerē ecclesiā terrā vel p
 sonā cōtumacē sue iurisdicōis: e. h; p̄m̄ax
 sit e. p̄s: extra de offi. del. sane q. 1. diocesan
 tñ nō d; suspēdere seu interdicerē clericos
 seu eoz ecclias p̄petuo: vel ad longū tēpus
 nisi de p̄sensu capli: extra de excē. p̄la. c. 1.
A Ibi nō d; de isto longo tēpe vel in perpe
 tuum sed hāc limatōne ponūt dā Inn.
 et Hosti. Nā vt ait idē Hosti. miruz eēt q̄
 e. p̄s sine iudicio capli nō posset suspende
 re vel ecclesias interdicerē: cum nō tñ de
 legatus solus: sed et subdelegatus p̄ se vale
 at excoicare: vt e. de offi. del. ex. lris. vt et
 notatur in sum. cō. e. u. q. 28. **B** Et hoc
 maxime qñ procedit ex officio suo: q; tunc
 cum maior deliberatione procedendū est
 Sed regulariter et de iure et de consuetudi
 ne sententia pastoris solius timenda est et
 tremenda. xi. q. 1. c. i. 16. q. 1. vltis. e. de of.
 or. cū ab eccliarū. Item interdicerē pōt cō
 tūs confirmatū licet nondum consecrat⁹
 q; hoc est iurisdicōis: extra de elec. trāsmul
 tā Item sede vacante interdicerē pōt capl
 tulū: e. de ma. r. obe. his que. r. c. cuz olim
 et e. de heren ad abolendā p̄ r̄ponso. ab
 batissa hō interdicerē nō pōt: vt dictū ē
 s. abbatissa. 3. **A** predicta etiā notatur in
 dicta. q. 28.

Quis potest interdici gñ⁹ sicut potest
 colligi e. p̄. p̄cedenti quilibet subditus vt
 etiam terrā vel ecclia pot. si interdici a suo
 prelat⁹: aliter siia a non suo iudice lata nō
 tenet extra de offi. del. sane 2. r. e. de iudu.
 at si clerici. Exempti hō a prelat⁹ nō pōt

ab eis interdicti. Si tamen ille qui ē exēpt^o ex vna parte haberet aliquod beneficium ratione cuius non effec exemptus i hoc sui diocesani sententijs subiacet: extra de p^{ri}uile. cū capella. Prohibetur etiam q̄ in odiū exēptioꝝ vel in fraudem p^{ri}uilegioꝝ nō interdicatur vel excoicentur videntes illos: vel ab eis emētes aut eis cōcantes: al^o contra facientes puniendi sunt: extra de p^{ri}uile. quanto. Et Idem in sum. con. eo. tit. 29. **B** Sunt tamen casus in quibus exēpti subsunt diocesanis in quibus possunt eos interdicē siue punire et cōdenare: quos habes. 3. exēptus. §. 5. Itē nō possūt interdicē nisi a papa illi q̄ sūt spātes ecclesie filij: vt supra §. 6. dictum est in si.

Priuilegia q̄ aliq̄ non possunt excoicari vel terre eorum in. d. d. concessa singularibus personis ecclesiasticis vel secularibus non extenduntur ad filias ep̄oꝝ: q̄ ipsi possunt tales excommunicare et interdicere. **E**t ex. c. infra allegati non dicunt ep̄oꝝ: sed generaliter ordinarioꝝ. **B** nisi fuerint concessa regibus: regnis: vel eoz filijs: vel religiosis non rōne personarū: sed rōne ordinū vel locoz: extra de p^{ri}uile. ne aliqui li. 6.

Sub qua forma h̄oꝝ d̄z ponti interdictum. §. 3. Forma hec ē: vel similes: Nos propter talem cām ecclesiam siue terraz talē supponimus interdictum: extra de h̄o. sig. cum i parabus. et extra de offi. dele. sa. ne. 2. **A**ddūt etiā communiter iudices dicentes: ecclesiastico supponimus interdicō vt Inn. dicit: et hoc ad differētiā interdicē legalis: de quo transimus ad p^{re}sens. **P**otest etiam sententia interdicti ad voluntariū iudicis determinari: puta vt interdicat nisi cū cantu vel vesperis: vel sepulturam et b^o. **P**otest etiam iudex ab interdicto excipere et subijcere quos vult: et q̄n vult: puta quando dominus terre ibi fuerit p^{re}sens et h^o: extra de spon. non est nobis. **E**t Idē in sum. con. eo. ti. q. 232. fm Inno. et Hosti. **E**t addūt q̄ si persona eēt interdicta vel suspensa p^{ro} culpa sua non possit de licentia alicuius celebrare nec suspendi interdictū vel suspensio. **S**z si suspensa vel interdicta eēt ob culpā alterius: qd̄ aliqui sit: dici pōt sicut de interdicto loci: et talis snia suspendi pōt.

B

Quā sententia interdicti obliget §. 3. sus

ficit sūiaz interdicti publice pmulgari: nec postea necesse ē ei singulariꝝ auriꝝ inculcare. Sufficit etiā cū q̄ scit vicinos suos maxime metropolitanā ecclesiam recepisse sctitā et seruare: extra de postu. p^{ri}ela. c. 1. **E**t Idē in sū. cō. e. ti. q. 161. fm Hosti. **B** In super oēs religioꝝ tā exēpti q̄ nō exēpti q̄ viderint vel scuerint matricē lo. i. ecclesiam **E**t .i. maiorē seu bapasmale: vt p^{ri} per gl. in cle. ex frequentibus. de q̄ j. vbi idē dicit de cathedrali **B** seruare qd̄cūq̄ interdictū posuū auctoritate sedis: applice vel ordinari oīā debēt et ipsi seruare: alioquin non suātes incurrit excoicanōē ipso facto. **I**dem etiā i interdictis et cessationibus a diuinis iudicij per statuta p^{ri}uilegialū concilioꝝ vel ep̄oꝝ auctoritate. **I**dem in generalibus cessationibus a diuinis ciuitatū terrarū et alioꝝ locoz quas aliquādo ex p^{ri}uilegio capla: collegia vel conuentus seculariū aut regularium ecclesiarū sibi vendicant: hoc nō obstantibus q̄buscūq̄ appellatōib^o antea ēt ad sedē apostolicā vel ad alū interdictis et alijs obiectionib^o q̄buscūq̄: vt in cle. ex frequentib^o. de sen. exco.

Si sententia interdicti proferat in clerico non tamen p^{ro}pter hoc intelligitur p^{ro}p^{ri}o indictus nec ep̄^o. **E**nde vno ip^{ro}ꝝ interdicto alius sūcite admittitur ad diuina: ēt eo. sūia lib. 6. **C**ū h̄o alicuius terre p^{ro}p^{ri}o est interdictus: singulares eius persone intelliguntur interdicti: vt in. d. c. si sententia. §. si. **I**n gnālī quoq̄ interdicto alicuius terre clerici et teneantur illud obseruare: nisi eozū persone non sūt interdicte §. 3. **S**uil. et Inn. et tō alibi exītes in nullo tenentur: vt infra interdictum 2. §. si. **E**t Idē in sū. con. eo. ut. q. 264. **E**t additur fm eū. Inn. et Monal. q̄ si familia alicuius interdiceretur et clerici essent de eius familia q̄ ipsi interdicti eēt nisi specialr exaperemur.

Aliū snia interdicti suspēdi posuit ita q̄ liceat celebrare diuina §. fm Hosti. et Inno. **Q**uā locus vel ecclesia interdicatur talē sententia suspendi pōt: et tūc licet ibi celebrare extra de p^{ri}uile. vt p^{ri}uilegia. **Q**uā vero ē interdicta persona seu suspensa: si factum est p^{ro}: culpa suspēsi vel interdicti: nō possit de snia alicuius celebrare neq̄z interdicē vt suspēsi suspendi. **S**i vero factū eēt p^{ro}pter culpaz alterius: quod aliqui sit: vt. q. 4. muroz. et. c. felix. **E**t **D**oc. c. felix. non v^o ibi

haberi. **B** tunc dici potest sicut de interdico loci q̄ talis sita suspendi pot̄ p̄ efm sicut ⁊ tolli.

Quid si infra tempus suspensionis vel interdicti appelletur. **¶** fm Hosti. appellari pot̄ a suspensio sententia sicut a condictionali: extra de appel. p̄trea. r. c. dilectio. **H**. verū dicimus. ⁊ idem in sententia suspensionis: sicut autem in sententia excommunicationis cuius effectus nunq̄ potest relaxari ad tps nisi omnino tollatur: extra d̄ se. ex. cū desideres. in principio. **B** Idem in sum. con. eo. ii. q. 33.

Interdictum secundum

do. s. specialiter quod ponitur in aliquam terram. **A**bi sciendū q̄ cū dicitur Interdictum terraz talis regio vel dñi: s̄z Inno. ⁊ Hosti. intelligitur omnis terra q̄ iurisdictioni sue subest tempore late sententie ⁊ s̄z qui in crimine sibi fauet. **Con. Ver.** si hō post s̄tiam terram emit: nō est interdicta nisi s̄tiae latoz expresserit siue t̄derit s̄a de ea quā h̄z q̄ de ea quā habiturus esset **Si hō vendit suam remanet illi terre on⁹ interdicti q̄ nec relaxatur: vt ponit Bernanus in tractatu de interdicto: ar. extra d̄ po stu. p̄ela. ad hec. **A** Idem in sum. con. e. ii. q. 25. r. fe.**

Quid si dñs temporalis supponat terram suā ⁊ p̄ozogit in se iurisdictionē alicuius epi: an possit terra eius ab illo interdicti. **¶** fm Hosti. Si ordinarius consenserit in p̄ogationē: tūc planū est q̄ potest: extra de foro compe. significasti. **S**ed si nō consenserit: adhuc p̄uo q̄ possit: ⁊ clericalitate interdictuz seruare tenentur: extra d̄ iu reu. ex rescripto. ⁊ d̄ offi. del. **P. r. B. Lz** enim laicus per specialem conventionē nō possit supponere alijs ecclesijs vel plonaz ecclesiasticas terre sue: tamen cum vniuersitate tacite transeunt. **A** Idem in sum. cō fel. e. ii. q. 30.

Si ciuitas castrū vel vlla sunt interdicta illoz suburbia ⁊ continetia edificia intelliguntur interdicta: r̄ co. si ciuitas li. 6. **A** hō nomine ciuitatis intelligit qd̄ murū ambitu continetur: vbi d̄.

Aunq̄ hōies de terra idicta possunt audire alibi diuina. **¶** Si est interdicta p̄pter delictū dñi vel rectoris: tunc ciues qui culpabiles non existunt possunt extra ipsā

licite interesse diuinis: nisi ⁊ ipsi fuerint interdicti propter dñm puniendū in eis: tunc etiam alibi non possunt interesse diuinis sicut ⁊ non possunt si propter culpam illoz positū fuit interdictū: r̄ eo. si ciuitas li. 6. **E**t idem intelligendū si aliquis de ipsi hōmibus alto transierit domicilium. **E**t eodem mō intellige de clericis alicuius terre interdicti: qz si culpabiles non existunt: nec fuerint ipsi interdicti: possunt alibi celebra re diuina.

Interdictum tertio

s. in aliquā ecclesiam. vbi p̄ sciendum q̄ si ecclesia interdicta: nec in capella eius celebrari: nec in cimiterio poterit alicuius sepeliri: si ipsa capella vel cimiteriuz sint ecclesie coniuncta: a seculis: extra eo. si ciuitas li. 6.

Quid si aliquis scienter celebrat in ecclesia aut quocūq̄ loco interdicto. **¶** nisi sit priuilegiatus in hoc vel nisi in casibus a iure concessis celebrat irregularitatem incurrit: a qua non poterit nisi per papam absolui: nec potest eligi nec eligi: extra eo. is qui li. 6.

Interdictum quarto

s. quid prohibetur vel cōceditur tempore interdicti. **E**t primo quidem nulla diuina officia permittuntur: q̄ de pe. ex re q̄ in te. ⁊ extra de spon. non ē nobis. **Sz** hoc in 6. c. t. c. alma. temperatur multum hoc modo q̄ singulis diebus in ecclesijs ⁊ monasterijs missæ celebrantur: ⁊ alia diuina officia submissa voce ianuis clausis excōcatis ⁊ interdictis exclusis ⁊ campanis etiā non pulsatis: ita tamen q̄ nullos alios etiam si altunde veniant debent admittere nisi illi sint super hoc priuilegiati: extra de p̄ uil. li. 6. ita q̄ t̄ canonici ⁊ clerici ecclesiarum in quibus distributiones quotidianæ tribuuntur illis qui intersūt hōis: si non venerit amittat eas: sicut amitterent si non est interdictum: ita q̄ solum in festiuitatibus. s. natalis resurrectionis pentecostis ⁊ assumptionis beate Marie. **A** Idem est hodie etiam de festo corporis xpi ⁊ eius octaua: sic ē statutum per Martinum quintum ⁊ Eugenium quartum: vt patet per extrauagantem que incipit. Excellensissimi. **B** campane pulsent ⁊ ianuis apertis alta voce diuina celebretur

pasche. 3. assumpcio xpi in 15. m. corpus christi odit

excoicatioe excoisit interdictio admiffio ita
tamen q illi ppter quos prolati e uerda
cti altari non appropinquent: no obftant
quibulcuq; pnuilegijs q reuocant: qz fuffi
cere debet omnibus q celebratur vt dicitur
est: hec omnia in predicto. c. alma. Item no
q tpe gnalis interdicti pot cofici cpulma
in die cenefce. e. qm li. 6.

Ita tpe interdicti miniftrari poffunt
ecclefiaftica facta. qe. non: et de fen. ex. nro
Et hoc multas recipit exceptiones. nam p
mo quide excipiuntur baptifmus cathedism
z confirmatio no folu paruloz: vt i. d. c.
nro. fed etia adultoz: et eo. qm li. 6. Item
excipitur pnia non folu mortuum: is et
am uiuoz z fanoz: da tamen non fuerit ex
coican qui non poffunt admitti nifi in mor
te: z exceptio illis ppter quoz culpa vl do
lu lata est fententia: interdicti: vel qui pbu
runt confilii auxilii vel fauoz: fi non pns
fatisfecerint vel de fatisfaciendo dederit ido
nea cautionem: aut fi hoc non pnt nifi iura
uerim q cum poterunt fatisfacient: z ad fa
uifactione faciendā per illos qui tenent da
bunt confilium z auxilium: z pro poffe la
borabūt. Nec ppter aliquod predictorum
d3 fieri relaxatio interdicti: vt et eo. alma.
li. 6. Item excipiunt euchariftia quo ad de
cedentes: extra de pe. z re. q in re. negatur
extrema vinctio: vt in. d. c. q in re. A Me
lius facit. c. nro. extra de ben. ex. z idem no
in fu. con. li. 3. ii. 33. q. 235. B Ad ordies at
non poterit laicus loca interdicti pmoueri
fecus autem de his qui erat clerici nec fut
interdicti. A nam tales ad alios ordines
poterūt promoueri fz eū. Inno. z in dca. q.
235. B Matrimonia ho fm Inno. fieri
poffunt apud interdictos: qz z apud infide
les p hunc. 16. di. deinde. no in debet fieri
benedictio nuptiarū: fm docti. A Id
in fum. con. co. n. q. 137. B

Ita tpe gnalis interdicti concedatur
ecclefiaftica feputura. qe. fm Inno. Quid
do e interdicta cofter aliqua terra vel aliq
vniuerfitas denegatur laicis ecclefiaftica fe
putura: etiā fi pntim acceperint: extra de
pe. z in re. qz interdicti fut etiā fi peccatores
non fut. 24. q. 3. fi hō. 17. q. 3. muro. S3 il
le qui inter predictos excoicant etiam fi ab
ipfa excoicatione abfouantur remanēt in
adipic interdicti donec foluat interdictum
Si tamē in mouebūt apparuerint lig pe

nitentie z poftea fuerit folutu interdictum:
talium corpoza erunt apud ecclefiam traf
ferenda: ar. et de fen. ex. cū illoz. A Me
lius eo. n. c. 2. B Et fi apud ecclefia itan
te adhud interdicto feputa fuerint: erunt
poftea exhumandū ad eū ftatu vnicer
tes a quo incipere potuit. Et p hū interdi
ctio. f. q penitentiā: z monuaria recipiat
pro eis ordā e xi. q. quacuq; Sed fi no
penituerint: nec pro eis ordā efit: nec mor
tuaria recipienda fut. So. di. c. fi. A Idē
in fum. con. co. n. q. 150. B Licet ho
qui in tali generalitate non funt interdicti nō
negatur ecclefiaftica feputura: fine pulati
one tamē capanaz z cellane oi folentia: et
vt in. d. c. qd in re. S3 qz ibi dicitur nō
vt hodie intelligendū de fletio funerali offi
cij: qz cū pcedat qd mai⁹ e. f. dicere hozas z
miffas fubmiffis: vt in p. f. dicit e. z d offi
cio funerali concedi videtur.

Itz qm ecclia est fingulariter interdicta
illi de pplo poffunt alibi eligi feputura. qe.
fm Inno. fi est interdicta in pena populi etiā
fi multi ex eis non deliquerint: foze vni
uerfitas vel maior pars: vel foze qz deligt
dies z in hoc puniuntur: nunc parochiani nō
poffunt in alia ecclia et nō interdicta eligere
feputura: nifi foze ex pnuilegio: extra de p
nuil. vt pnuilegia. Si ho est interdicta ppter
licitū clericozum m: vel ppter hoc qz viola
ta fuerit tunc parochiani poffunt in alia ec
clefia non interdicta eligere feputura z au
dire diuina. A Con. docti. et in fu. cō. e.
n. q. 250. in pn. B

Ita omnes interdicti vitādi funt. fm
fm Inno. docti. z Ber. In diuini officijs
vitādi funt omnes illi q. ppo noie vel alia
certa circulo cautione per finiam delignatur
qz dicuntur nominati interdicti: in iust. de
expere. li. f. nominatum. Item viuandi fut
tanq; nominati interdicti omnes illi de
quibus conftat qz interdicti funt: vt fi cui
tas vel castrum interdictum. Si vero inier
dicantur fautores hie participatores in crice
non dicuntur nominati interdicti: fed m
in fin. Ande z tales non tenentur quos
euitare quouiq; per iudicem fpecificentur
z iudicentur: nifi foze eozum participatio
effer multum notuaria: qz inficationis
non effer locus: extra de cohabi. clericozū
z multi. tua nos. A Idem in fum. con. e.
n. q. 136. B

C. Rūfo de p...
Coco.

Sarris de rone daf euh
ruffa ppe in rone
glo. cū hō. c. pna.
de fen. exco. in 6.
et et in 4. feptuag.
quib; p. d. c. fi. folu p
fedi. qz quod ad auctoz
de binoz no id ad hoc
ut dā p pnti accipit
euchariftiaz z an cur
ibi colu. 3.

Quando cōceditur alicui p̄sone signu
larū: ut ipe interdū possit celebrare et audi
re diuina i voce submissa tunc eius familia
res ad audiendū cum illa celebrandū sibi
admittunt. S; nō sic de familiarib; alicu
tus collegiū: q; nisi p̄uilegium fuerint admit
ti nō debet. Tali quoc; p̄essione non pōt
gaudere ille cuius culpa dolo vel fraude fu
it iniuria lata: seu qui ad p̄petrandū ipm̄ de
lictiū p̄buit p̄siliū auxiliū; vel fauorem: ex de
p̄uul. l. 3. li. 6.

Ep̄i qui sunt in via possant secū ferre al
tare pouant: et facē sibi celebrare vbi cun
que fuerint non obstant interdico: ex de
p̄uul. qm̄. li. 6. Ep̄i quoq; nō incurrūt ipso
facto iniuriā interdici: vt s. ep̄s. §. 5. Et qui in
cipit. Ep̄iscopi et superiores. B

Et i locis exceptis celebrari possit ten
pore interdici gn̄alū. R. non nisi sic i alijs
extra eo. alma. in. fi. et d̄ p̄uide. aucto: ut
te. hec libro 6.

Sed numq; ex sola p̄suetudine pōt
aliqui venire d̄ interdici. R. nō: ex de p̄ue.
cū iter. A. Idē in sum. con. e. u. q. 243. fm̄
Jm̄. et Hosti. B.

Aliū ipe interdici liceat secularib; ex
ecclesiā audire vel auscultare officii qd̄ sit in
ecclesiā. R. fm̄ hosti. Excomunicans et inter
dictio nō licet audire: neq; clici dicitur ita al
te celebrare q; deforis possit audiri: nec ē
eis pax portanda: aut fenestra vel ostiū; ap̄
endū ad vidēdū corpus xp̄i: vel ad offeren
dū post euāgelū. hec colligunt ex de pe. q.
i. re. Cō. sans Ray. et guil. et idē dicit Sui.
q; nō p̄hibētur seculares audire horas q̄
ex ecclesiā sive per viā dicit. A. Con. cum
Sui. monal. vt p̄ i. sū. cō. e. tit. q. 260. B

Numquid ipe interdici possit sacerdos
benedicere peram et baculum peregrino
rū. R. fm̄ Sui. Cū nō repiat eē p̄hibetū;
v; eē concessus. A. Idē in sū. con. eo. u. q.
247. B

Quid si p̄pter fauorē et ad instantiā ali
quor; possit interdici et illi nō seruāt: sed
allegat q; hēant p̄uilegia et h̄t. R. nō: ne
q; alijs seruare tenentur: ne de alior; statu ip̄s
ridere videant: ex de p̄uul. petistis. A
Serum est si p̄uilegia excederint termin
nos suor; p̄uilegio: in obseruātia inter
dicti: vt p̄ i. in eodē. c. penitis. Nec etiā no
tantur in sū. cō. e. u. q. 249 vbi etiā additur
fm̄ Hosti. q; si aliqui ponūt vel ponit pro

curant iterdictū: vt postea ipsi soli celebrēt
et ad ipsos populus concurrat a quib; ob
lationes accipiant et alie ecclesie defraudēt
illis celebrare non licet occasione sui p̄uile
gij. B

Quo clerici in offiō violēt interdiciū
R. fm̄ Jm̄. Clericus violat interdiciū: vñ
offiū vel ordinē exequitur in missa n̄ solum
celebrando vt sacerdos: sed etiā calicē offer
endo vt subdiaconus: vel vices sine ap̄ul
las vt acolū; et h̄t. Sui. et celebrādo p̄n
cipaliter. A. i. quasi in offiō suo: vt i. e.
si q; ep̄s. de quo. j. B. vesp̄eros et matut
nas et h̄t. xi. q. 3. si quis ep̄s in sū. A. immo
in medio: et est. e. si q; ep̄iscopos et. S; et in
h̄ de hoc aliquid dicitur. Et hoc est verum
siue quis vti i offiō ordinum maiorū siue
minorū. R. fm̄ Jm̄o. et in sum. con. e. u. q. 251.
nec credimus irregularitatē vel suspensio
nē incurrere qui offiō interest etiā si ceterū
alijs: non tñ celebrat nec aliud in offiō suo
agit cum hoc nulq; inueniam: licet peccet.
Et intelligendū nisi hoc faciat ex contemptu:
fm̄ Hosti. ex de exec. p̄cia. tanta. A. dicit
et Hosti. q; tūc talis qui interest offiō ab ir
regularitate excusatur qm̄ ignoranter audit
diuina officia ex quadam impliciti deuotio
ne: secus si ex cōceptu: puta q; facit celebra
re diuina et auctoritatem p̄stare: quia tunc
irregularitatē incurrit: vt in eo. c. tanta. et
extra d̄ cle. ex. m̄. illud. §. si. Cō. Sui. du.
vt in eadē. q. 251. B. Legere autem psal
mos vel euāgelia dicere quilibet pōt i ter
ra interdici sicut et predicare: extra de sen.
ex. r̄iso. A. Idem in d. q. 251. B

Quid si clericus dicat eplaz sine appa
ratu. R. fm̄ Jm̄. Si consuetudo est q; all
qs sine distinctiōe ordiis dicat eplaz vel por
ter cereus: vel faciat quicquid aliud p̄nēs
ad aliquem ordinē non erit irregularis: quā
id facit. Vbi vero consuetudo non est sit ir
regularis. xi. q. 3. si quis ep̄s et. S; si faciat
ea que non sunt alicui ordinis vel officio de
putata: vt si in matutinis legat lectionē vel
cāntet responsorium n̄ sit irregularis. Cō.
Hosti. et Sui. du. A. Idem in sum. con.
li. 3. li. 33. q. 257. B

Quid de simplici clerico qui h̄t tñ p̄
mam tonsuram. R. fm̄ Hosti. Si in offiō
suo cāntet p̄uilegio q; irregularitates incurrat
23. di. psalmista Idem Sui. du. in spe. A
p̄stauit ut ceteros non videntur loqui d̄ cle

Si cāntat ipe interdici
et ex hoc infer q; cānto
res prime tonsure nō
possunt cāntare salte
vel offiō d̄binat ipe interdici sine p̄uilegio
p̄stauit ut ceteros non videntur loqui d̄ cle
fm̄. s. colū. d̄. ep̄. 6.

rico prime tonsure nisi ad cuius officia nil speciale videtur pertinere: cum prima tonsura non sit ordo: sed quedam dispositio ad ordines sicut in theologos cõiter: vt in sũ. cõ. eo. ii. q. 258. vbi etiam pz qd dicit doc. dicit de simplici clerico: nec addit qd habz sũã tonsuram nisi: sed videtur loqui de clerico ordinum minorum: de quo loquitur allegatum. c. psalmista. B

Quid de benedictione mensæ vel aque? sicut in benedictione mensæ non fit irregularitas: cum nulli ordini sicut putata sit. ar. 4.4. di. c. fi. Sed in benedictione aque secus videtur: qz annexa est ordini: vt cõse. dist. 3. aqua. Idem Sui. du. A Idem in sum. con. e. ii. q. 155. B Intelligendum autem est qd ita facti tpe predictorum Innocenti. et Sui. qñ non licebat in ecclesijs celebrare etiam secreta: nisi ex privilegio. Hodie qz licet celebrare secreto: quod malus est: extra eo. alma li. 6. et secreto aqua benedicere licet quod minus est.

Quid si quis tpe interdicti aliquẽ excõmunicat vel absoluit. qd sicut in Innocenti. et Hosti. Non est irregularis: qz hoc non competit ex ordine sed ex iurisdictione. 2. q. i. nemo. et extra de elec. transmissam. Sed absolutio solentia exhibere: sicut est dicere cum stola psal. et orationem: vel in ecclesiam introducere excõmunicatũ est ordinis et officij: ar. extra eo. nuper. in fi. xl. q. 3. d3. 2. c. se. vnde hoc factus irregularis est. Idem Sui. du. A Idem in sum. con. eo. ii. q. 156. B

Utrum tpe interdicti possit fieri introductio mulierũ in ecclesiam post partũ. qñ sicut in Hermãni: nõ licet. A Idem in sũ. cõ. eo. ii. q. 156. vbi et dicitur sicut in Hosti. qd sicut nõ licet benedictio nuptialis. B

Quid si laicus violat interdictũ. qd sicut in Innocenti. non incurrit irregularitatem vel suspensionem: cõ nec ordinem nec officium habeat: sicut tamen peccat et puniendus est. Idem Hosti. A Idem in sũ. cõ. e. ii. q. 154. B Si ho tpe interdicti exerceat aliq officia q nõ sunt alicuius ordinis: puta deo ceat scolares: exerceat rebellionam: aut aduocacionem et hõ: non peccat: vt et ponit Sui. du. A Idem in sũ. cõ. e. ii. q. 154. Idem in solum vbi dicit de irregularitate quã quis hac occasione non incurrit. Et con. Hosti. h3 Innocenti. visus sit sensisse sicut: vt patet in d. q. 154 cuius dictum potest intelligi in clericis: qui

exerere scholarum vel aliquid hõ: qd est annexum ordini ex consuetudine vel ex constitutione: clarum vt potest constare etiã ex dictis ipsius Innocenti. ibidem positus: qz ex talibus que non compentunt nec ordini nec officio ecclesiastico non irrogatur irregularitas: sed nec peccatum: cum non reperiat prohibita. B Quid de illo cui interdictum est aliquis specialis actus: puta ingressus ecclesie. Hunc casum vide. i. s. pe. in fi. A In hoc etiam dicendum qd cui interdictum aliquis actus vel speciale officium potest alia exercere sicut in Donal. et in sum. con. eo. tit. q. 151. B

Sed nõ quid laici interdicti possunt orare in ecclesia. qñ sicut in Sui. propter generale interdictum nõ intelligo hoc esse prohibitũ: sed si expresse sit eis interdictum ingressus ecclesie. Idem Donal. A Idem in sum. con. eo. tit. q. 160. vbi etiam dicitur qd potest orari oratione priuata etiam in ecclesia interdicta: nisi ab excõmunicato maiori vel interdicto ab ingressu ecclesie. B

Quid si sacerdos probabiliter credit qd aliqui interdicti sunt in ecclesia. qd sicut in Sui. debet monere in generali qd exentials nõ teneatur vitare eos maxime publice donec constet de sententia. A Hodie circa hoc magna facta est inuouatio: vt pz. s. cleric. 3. ad fi. in additione. B

Quid si sacerdos recipiat scienter hominem interdictum: nunquid alij tenebunt exire. qd sicut in Sui. Credo qd non: nec peccant audiendo diuina: sed solus sacerdos. Idem Donal. A Quo ad peccatum verum est nisi presentantur hoc sacerdoti: aut eis placeat sacrum eius sicut in eodem: vt in sũ. con. e. ii. q. 155. B Et vide in sequenti s. proximo.

Que pena clerici non seruantis interdictum. qd sicut in Hosti. Ille qui sicut exerceat in loco interdicto vnde cõsuetudo sit irregularis est et suspensus: extra de cle. ex. minist. postulat. s. pl. et extra de elec. cã int. et extra de eo. is. quili. 6. et ideo non potest beneficia conferre: et de cõsel. p. ben. qz diuersitates et extra de excel. prela. tanta. Lon. Innocenti. et Ber. Item non potest talis eligi nec eligi: et de consue. cã dilectus. s. qz nobis. et in. d. c. is. qui. nec etiã postulari: extra de postu. s. ia. c. i. Item qui non seruat interdictum remouendus est a beneficio: extra de cle. excõs.

no pna pena

mit. postulastis. §. vi. **I**dem in sū. con. e. li. q. 267. vbi etiam additur fm Inno. 7 l. do. si. q. violans interdicitur alios ad violandum inducere suspensus et: et si est flat^o ois eius institutio destituit collatio prebenda rui dñi cior a dignitatē et sine in quocumq; pcolate sūt irritē et inanes. Nō ergo pōt pmissa facere. Et vt autē idē forte dicitur in alijs spūalibus. s. q. sicut eis cōferri nō pōt: sic nec facta ab eis collatio valet: vt in d. c. postulastis. et extra de etate et qū. ordi. cū bone. **B** Et nota hic q. si aliquis sciēter celebrat in aliq̄ ecclia que non ppe dicitur da sit interdicta: sed violata siue polluta: nō incurrit irregularitatē: vt in d. c. l. s. qul. m̄ talis grauitur peccat vt ibidē dicitur: Et dicitur ecclia violata siue polluta femine vel sanguine: vide. §. cōsecratio. 2. §. 4. cū sequentibus. Sicut etiam si quis in aliqua ecclia nō supposita interdictio celebrat presētibus personis interdictis: s; grauitur peccat celebrando eis: nō si non sit irregularis: qz hoc non h̄t in iure: vt ibidem. Sed tñ ois scien- ter celebrans siue in loco interdicto siue psonis interdictis a iure vel a quocūq; iudice: vel recipiens publice interdictos ad diuina officia seu sacramenta siue ad sepulcrum est interdictus ab ingressu ecclie: extra de pūlle. episcopoꝝ li. 6. Et si in ea se ingerat in suo officio sit irregularis: extra. e. is cui li. 6. Et de hoc casu habes. j. suspensus. §. 3. **I**bi dicitur de interdicto ab ingressu ecclie. **B**

Quid si clerici exites noiatim interdicti celebrant diuina. §. fm Inno. irregularis sūt. xi. q. 3. si quis epus in domicilio. et sunt deponedi ppetuo: nisi q. si multi sunt tūc principales sūt deponendi: cū alijs ho super irregularitate poterit dispensari: s; nō nisi per papā. **I**dem in sū. con. e. li. q. 267. Et facit extra de cle. ex. munt. c. latores **I**bi etiam dicitur q. multitudo intelligitur cuius excedit numerū. 40. **B**

Interdictus quinto

de relaxatione interdicti. **I**bi sciēdū q. postq̄ sūta interdicti per aliquos infertores prelatos rationalit̄ lata est maior non debet eā relaxare absq; cōgrua satisfactioe et pscia illius qui tulit eam: eē de offi. or. cū ab eccliaz. Si ho nō ratio- nabiliter lata sit: debet qui tulit eā sine diffi-

cultate relaxare: extra de offi. ordi. graue. seu superior ad quē requiritur: extra co. cū medicinali li. 6.

archieps non potest relaxare interdictū vel excoicationē siue suspensionē latas ab officialibus archidiaconoz seu alijs iurisdictionē habētibz subditis suffraganeoz ipsi qui tulerūt omisit: nisi esset sūta consuetudo: eē. e. romana li. 6. **I**bi dicitur q. archiepiscopus vel eius officiales nisi predicto mō dcaō pūtas nō relaxēt. vñ dicit q. si relaxauerit: s; male gerint: tamē tenet relaxatio: vñ in sū. cō. li. 3. ff. 33. q. 269 vbi dicitur fm Inno. q. si epus de facto relaxet sūtas ab inferioribus latas: male qdēz facit sed tenet relaxatio: nisi forte aliqua cōsuetudo obstaret. **B**

Cū quis interdicto vel excoicatione ne astrictus offert se ad iusticiā eozū pro quibus sūtam accepit: iudex eū ne sic recedat absoluerē pōt: etiā si aduersa pars appellet ne absoluat: debet tñ an̄ absolutionē recipi ab illo sufficiens cautio: q. in p̄sētia romanā pontificis ad quē appellatur si voluerit appellator: vel corā iudice cui cām rele gauerit iuri parebit. Et idē de his q. dicunt se iniuste excoicatos vel interdictos. **I**tem etiā si hi qui h̄t pulerūt sūtam ad sedem apostolicam appellarent: vt in. c. de quōstatum. **B** extra de appel. qua fronte.

Et si sūta interdicti relaxari possit nudo verbo. §. fm Inno. l. 23 in sententiā excoicationis expressa fit solennis forma. quā hēs. §. absolutio. §. 2. secus tñ in sententiā interdicti et suspensionis que nudo verbo pferuntur vel totaliter relaxantur cū iuramento tñ: vt. §. interdictum p̄. §. 5. **I**tem qui incipit: In quo conueniūt. **B** et ar. eē eo. alma li. 6.

Quid si aliquis tpe generalis interdicti vult satisfacere et sic absolui. §. 33 Jo. an. Si is ppter cuius culpā latum est interdictū satisfacere vult: tollit interdictū. Si vero culpabilis fuit tanq̄ consultarius vel auxiliaris: licet accipiatur cautio: et intungatur pūta nō relaxabitur interdictum: extra eo. alma li. 6. Quod si non proter eius culpam latū est: ipse quidē punitur s; eius satisfactio nō requiritur: extra eo. si sūta. §. p̄. **I**tem li. 6. **B** Et in d. c. alma.

Intestatus Regre. j. sic

cessio ab intestato.

Inimicitia Requiritur in fra timor. §. finali.

Inuentio Quid est agendum de inuentis. §. fm Tho. 2. q. 66. distinguendum est circa res inuentas. Quedam enim sunt que nullo fuerit in bonis alicuius: sicut lapilli et gemme que inueniuntur in litore maris: et alia occupant conceduntur. Et eadem ratio est de thesauris antiquo ipse sub terra occulta que non est alicuius possessor: nisi quod si leges civiles tenentur medietatem dare domino agri. Intellige si inuenit in alieno non data opera. sed si data opera inuenit: nihil tenet dare domino. **A** Immo totum tenetur dare: ut in l. vnica. C. de thesauri. l. i. et nota glo. in insti. de re. diu. §. thesaurus. super verbo opera. Et hoc est verum etiam si cum voluntate domini requireret: quia cum voluntate domini non possit querere in alieno thesauri suo nomine: ut in dicta l. vnica. vbi etiam patet quod thesaurus dicitur condatio rerum mobilium abscondita: quorum ignorantur possessores seu domini. propter vetustatem temporis. **I**bi etiam patet nec in suo solo potest quis querere thesaurum arte magica diuinationibus vel alijs illicitis modis: al thesaurus esset ficti: ut notat glo. in d. §. thesaurus. **B** in insti. de re. diu. §. ut ea. **A** **I**bi de hoc nihil dicitur: sed puto quod velit allegare. §. immediate sequentem. scilicet lapilli. vbi dicitur: sic lapilli et gemme et cetera que in litore maris inueniuntur iure naturali statim inuentoris sunt. Sed ad materiam thesauri melius facit eo. in §. thesaurus vbi dicitur: Thesauros quos quis in suo loco inuenit: diu. **A** **D**adrianus naturalis equitatem secutus et concessit quod inuenit. **I**dem est statum: Siquis in sacro aut religioso loco fortuito casu inuenit. **A** Et si quis in alieno non data ad hoc opera seu fortuito casu inuenit: dimidium inuentoris: et dimidium domino soli concessit. Siquis in Cesaris loco inuenit: dimidium inuentoris et dimidium Cesaris esse constituit: cui puenies est: ut si quis in publico loco vel in fiscali vel ciuitatis inuenit: dimidium ipsius esse dimidius fiscali vel ciuitatis. **B** Quedam vero res inuenite fuerit: proppinquo in al. vnius bonis: et tunc

si quis eas accipiat non a se detinendi: sed restituendi domino si permittit furum: al. furtum committit. l. q. §. si quis. et c. mlti sine.

Quid si res ab aliquo inuenta sit que sit a proprio domino habita pro derelicta: sicut res que hinc pro derelicta occupantur conceduntur sicut sunt mobilia et abijciuntur: sicut sunt immobilia: ut si ex ea de hoc fido hac mente: ut pro derelicto habeam. si. pro derelicto. l. l. sed si in mari facta res meas cum alleuandi nauis non habeo pro derelictis: quia non hac intentione abijcio. Unde si librum inuoluntate tectam: si habeo pro derelicto: secus presumitur si tectam aperit: in insti. de re. diu. §. vlt. **A** **I**bi dicitur de rebus ictatis: sed non de ista pro supposito: sed de ea dicitur in l. co. l. 2. r. 6. q. 19. in hosti. et al. **B**

Sed qualiter restituitur res inuenta. §. fm Ray. et Hosti. si debet inuenire illi qui ea amittit: et si oportet publice dici per preconem vel in ecclesijs per locum vbi expedit: et illum si inuenit et per circumstantias certificetur quod illius fuerit: illi restituatur: al. erogat pauperibus: vel ipse potest tenere si est indigens: hoc fm quosdam auctoritate penitentiarum sui. **A** hoc fuit de Ray. qui etiam dicit: quod tunc oriet pro illo cultus res fuit: ut in sum. con. eo. ff. q. 17. **B** seu diocesanum si forte sibi reuerit: de penitione rati. **A** hoc fuit dictum gl. Ray. cui con. al. ut in d. q. 17. **B**

Inuidia Contra inuidia sit tristitia de alieno bono

quideo fm Tho. scda si de. q. 36. De alieno bono potest esse tristitia dupliciter. Uno modo quando aliquis tristatur de bono alicuius: in qua ex hoc imminet sibi periculum alicuius nocumens: sicut cum homo tristatur de exaltatione inimici: tunc ne ledat eum: et talis tristitia non est inuidia: sed magis timoris effectus: ut philosophus dicit. Alio modo in quantum bonum alterius existimatur diminutum prope glorie seu excellentie: et hoc modo de bono alterius tristatur inuidia: et ideo in quibus de illis bonis inuident homines in quibus est gloria et in quibus amant honorari: et in opinione esse: ut philosophus dicit: et cetera. **A** **P**otest etiam esse inuidia: tristitia non procedit ex hoc respectu: sed al. ex defectu charitatis. Nam et diaboli non timebat pro hominibus

halazgo.
n. tex. n. l. q. §. si ubi
ff. de condi. ob tur. p. am. q.
data §. Res inuenta
valet sed si §. Res in
venta ita dicitur intelligi
te. et ubi dicitur in l.
falsi creditores §. qui
alio §. §. p. l. q. ff.
de fur. ubi dicitur. §. q.
et si non probe
tat aliquo. §. p. l. q.
inuenientis §. q. §. q. §. q.